СОВЕТ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Первомайская ул., д.39, г. Лаишево, 422610
Тел: 8 (84378) 2-51-51
Факс: 8 (84378) 2-55-55
e-mail: Sovet.Laishevo@tatar.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОН СОВЕТЫ

Беренче май ур., 39 нчы йорт, Лаеш ш., 422610
Тел: 8 (84378) 2-51-51
Факс: 8 (84378) 2-55-55
e-mail: Sovet.Laishevo@tatar.ru

2025елның 07 феврале **6-РС номер**

КАРАР

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планын раслау турында

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының 2024 елның 27 декабрендәге 10-53/16641 номерлы Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планы проектына Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты бәяләмәсен, 2024елның 11 декабрендәге гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә карап, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планы проектын (1 нче кушымта) расларга.
2. Әлеге карарны «Кама ягы» («Камская новь») район газетасында, Интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында http://pravo.tatarstan.ru. веб—адресы буенча һәм интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Порталында урнаштырылган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының рәсми сайтында- http://laishevo.tatarstan.ru. веб-адресы буенча бастырып чыгарырга (халыкка җиткерергә).
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан (халыкка җиткерелгән) көннән үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп тору Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең инфраструктур үсеш буенча урынбасары И.П. Шитовка йөкләнә.

Башлык – муниципаль район
Советы рәисе **И.Ф. Зарипов**

«ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПРОСТРАНСТВОЛЫ ПЛАНЛАШТЫРУ ИНСТИТУТЫ» ДӘҮЛӘТ БЮДЖЕТ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ

Дәүләт заказчысы:

Татарстан Республикасы төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгы

Дәүләт йөкләмәсе:

Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хуҗалыгы министрлыгының 2023елның 27 декабрендәге 79/р номерлы күрсәтмәсе

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КОМЛЫ КОВАЛ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ

ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1Том

Казан шәһәре

2024

ПРОЕКТ СОСТАВЫ

№ т/б	**том / сызым номеры**	**Документация / сызым исеме Генераль план**	**Масштаб/ Формат**	**Инв. номер**
1	1**Том**	Территориаль планлаштыру	Том, А4	
		турында нигезләмә Функциональ зоналар картасы.		
1.1	Сызым 1	Җирле әһәмияттәге объектларны планлаштырып урнаштыру	М 1:10 000	
1.2	Сызым 2	картасы. Социаль инфраструктура. Җирле әһәмияттәге объектларны	М 1:10 000	
1.3	Сызым 3	планлаштырып урнаштыру картасы. Транспорт инфраструктурасы. Җирле әһәмияттәге объектларны	М 1:10 000	
1.4	Сызым 4	планлаштырып урнаштыру картасы. Инженер инфраструктурасы.	М 1:10 000	
1.5	Сызым 5	Җирле әһәмияттәге объектларны планлаштырып урнаштыру картасы. Табигый-рекреацион каркас үсеше. Торак пунктлар чикләре (шул	М 1:10 000	
1.6	Сызым 6	исәптән төзелә торган торак пунктлар чикләре)картасы Торак пунктлар чикләре (шул	М 1:10 000	
1.7	Кушымта 1	исәптән төзелә торган торак пунктлар чикләре турында белешмәләр) генераль планны нигезләү материаллары	Том, А4	
2	2**Том**	Социаль-икътисадый үсешнең төп юнәлешләре территорияне планлаштыру оештыру	Том, А4	
2.1	**Кисәк 1**	Территориядән хәзерге заман файдалану картасы	Том, А4	
2.2	**Кисәк 2**	Социаль инфраструктура объектларын урнаштыруны нигезләү	Том, А4	
2.2.1	Сызым 1	Транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыруны	М 1:10 000	
2.3	**Кисәк 3**	нигезләү Коммуналь инфраструктура системасын үстерү чараларын	Том, А4	
2.4	**Кисәк 4**	нигезләү Әйләнә-тирә мохитне саклау	Том, А4	
2.5	**Кисәк 5**	Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.	Том, А4	
2.6	**Кисәк 6**	Урманчылыкларның чикләре картасы	Том, А4	
2.6.1	Сызым 1		М 1:10 000	
2.6.2	Сызым 2		М 1:10 000	

№ п/п	№ тома / чер-тежа	Документация исеме / сызыма **Табигый-рекреацион**	Масштаб/ Формат	Инв. номер
2.7	**Кисәк 7**	**каркасны үстерү чараларын нигезләү Территорияләрне инженерлык**	Том, А4	
2.8	**Кисәк 8**	**әзерлеге чараларын нигезләү Торак пунктлар чикләрен**	Том, А4	
2.9	**Кисәк 9**	**үзгәртүне нигезләү Гражданнар оборонасы**	Том, А4	
2.10	**Кисәк 10**	**чаралары, табигый һәм технологик характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге**Карта табигый һәм техноген характердагы	Том, А4	
2.10.1	Сызым 1	гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаган территорияләрнең гражданнар оборонасы чаралары **Генераль планның төп техник-**	М 1:10 000	
2.11		**икътисадый күрсәткечләре**	Том, А4	

ЭЧТӘЛЕК

1. Муниципаль берәмлекнең урнаштыру өчен планлаштырыла торган җир объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр.......... 5
1.1. 1.1. Транспорт өлкәсендә муниципаль берәмлек урнаштыру өчен планлаштырыла торган җирле әһәмияттәге объектларның төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турындагы белешмәләр
....

1.2. Мәгариф өлкәсендә муниципаль берәмлек урнаштыру өчен планлаштырыла торган җирле әһәмияттәге объектларның төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары турында
....

1.3. Мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә муниципаль берәмлекнең урнаштыру өчен планлаштырыла торган җирле әһәмияттәге объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр
.... 13

1.4. 1.4. Физик культура һәм спорт өлкәсендә урнаштыру өчен планлаштырыла торган муниципаль берәмлекләрнең төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары турында .... 15...

1.5. Җәмәгать тәртибен саклау өлкәсендә урнаштыру өчен планлаштырыла торган муниципаль берәмлекнең җирле әһәмияттәге объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары турында белешмәләр
....

1.6. Табигый-рекреацион каркасны үстерү өлкәсендә урнаштыру өчен планлаштырыла торган муниципаль берәмлекнең җирле әһәмияттәге объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары турында белешмәләр
....18

1.7. Электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су чыгару, чыгару һәм транспортировкалау объектларында урнаштыру өчен планлаштырыла торган муниципаль берәмлекләрнең җирле әһәмияттәге объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары турындагы белешмәләр...19

1.8. Табигый итехноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өлкәсендә җирле әһәмияттәге объектларны урнаштыру өчен планлаштырыла торган муниципаль берәмлекләрнең төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турындагы белешмәләр
....
....23

1.9. Муниципаль берәмлекнең җирле әһәмияттәге объектларын урнаштыруга бәйле рәвештә мондый зоналарны билгеләү таләп ителгән очракта территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар
характеристикалары...24

2. Урнаштыру өчен планлаштырыла торган региональ әһәмияттәге объектлар турында

белешмәләр.........................26

2.1. 2.1. Транспорт инфраструктурасы өлкәсендә муниципаль берәмлекнең регион әһәмиятендәге объектларын урнаштыру өчен планлаштырыла торган региональ әһәмияттәге объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары турында белешмәләр
...

2.2. Электр белән тәэмин итү өлкәсендә муниципаль берәмлекнең региональ әһәмияттәге объектларын урнаштыру өчен планлаштырыла торган региональ әһәмияттәге объектларның төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары турында белешмәләр
...

2.3. Су белән тәэмин итү өлкәсендә муниципаль берәмлекнең урнаштыру өчен планлаштырылган региональ әһәмиятендәге объектларның төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары турындагы белешмәләрне.. 28

2.4. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өлкәсендә урнаштыру өчен планлаштырыла торган муниципаль берәмлек региональ әһәмияттәге объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары турындагы белешмәләрне..29

3. Урнаштыру өчен планлаштырыла торган федераль әһәмияттәге объектлар турында белешмәләр 30

3.1. 3.1. Электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су бүлеп бирү, сыек углеводородларны чыгару һәм транспортировкалау объектларын урнаштыру өчен планлаштырыла торган муниципаль берәмлекнең федераль әһәмиятендәге объектларның төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары турында белешмәләр 30

4. Функциональ зоналарның параметрлары...31

4.1. Функциональ зоналарның тасвирламасы...33

4.2. Функциональ зоналарның параметрлары...36

4.3. Функциональ зоналарны гамәлгә ашыру шартлары..45

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар, аларны исәпкә алырга кирәк генераль план чараларын гамәлгә ашыру 45

1. Муниципаль берәмлекнең урнаштыру өчен планлаштырыла торган җирле әһәмияттәге объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

1.1. Транспорт өлкәсендә муниципаль берәмлекнең урнаштыру өчен планлаштырыла торган җирле әһәмияттәге объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

1.1.1 Таблица транспорт өлкәсендә муниципаль берәмлекнең урнаштыру өчен планлаштырыла торган җирле әһәмияттәге объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

№	Объектның исеме	Объектның билгеләнеше, урнашу урыны	Чара төре	Объектның төп характеристикаларыа		
				Озынлыгы, километрлары	Минималь количество полос в двух направлениях	Минимальная ширина транспортного коридора[1], метров
Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары. Авыл җирлекләре урамнары һәм юллары җирле әһәмияттәге автомобиль юллары						
1.1.1	ул. Луговая	Комлы Ковал авыл җирлеге, подъезд к Комлы Ковал	Реконструируемый	0,01	2	15
1.1.2	А.д. №24.17.40	Комлы Ковал авыл җирлеге - ние, Габишевога Төньяк урам	Урнаштыру планлаштырыла торган	0,02	2	15
1.1.3	А.д. №24.17.32	Комлы Ковал авыл җирлеге, Комлы Ковалдан участокта юл Столбище бистәсе чигенә кадәр	Урнаштыру планлаштырыла торган	1,01	2	15
1.1.4	А.д. №24.17.39	Комлы Ковал авыл җирлеге, дорогой «Комлы Ковал – Орловка» һәм Габишевога якынлашып	Урнаштыру планлаштырыла торган	0,67	2	30
Авыл җирлекләре урамнары һәм юллары						
1.1.5	ул. Бутырская	Комлы Ковал авыл җирлеге	Реконструируемый	0,54	2	15

№	Объектның исеме	Объектның билгеләнеше, урнашу урыны	Чара төре	Объектның төп характеристикаларыа		
				Озынлыгы, километрлары	**Минимальное количество полос в двух направлениях**	**Минимальная ширина транспортного коридора[1], метров**
1.1.6	ул. Луговая	Комлы Ковал авыл җирлеге	Реконструиру-емый	ла торган		
1.1.7	Проезд №1.1	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштыры			
1.1.8	Проезд №2.1	Комлы Ковал авыл җирлеге	ла торган Урнаштыру			
1.1.9	Проезд №1.2	Комлы Ковал авыл җирлеге	планлаштыры ла торган			
1.1.10	Проезд №2.2	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштыры			
1.1.11	Проезд №2.3	Комлы Ковал авыл җирлеге	ла торган Урнаштыру			
1.1.12	Проезд №2.4	Комлы Ковал авыл җирлеге	планлаштыры ла торган			
1.1.13	Проезд №2.5	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштыры			
1.1.14	Проезд №2.6	Комлы Ковал авыл җирлеге	ла торган Урнаштыру			
1.1.15	Проезд №2.7	Комлы Ковал авыл җирлеге	планлаштыры ла торган			
1.1.16	Проезд №2.8	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштыры ла торган			
1.1.17	Проезд №2.9	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру			

Урнаштыру планлаштыры ла торган

Урнаштыру планлаштыры

0,34	2	15
0,27	2	15
0,04	2	15
0,04	2	15
0,31	2	15
0,78	2	15
0,11	2	15
0,07	2	15
2,36	2	15
0,05	2	15
0,18	2	15
0,38	2	15

№	Объектның исеме	Объектның билгеләнеше, урнашу урыны	Чара төре	Объектның төп характеристикаларыа		
				Озынлыгы, километрлары	Минимальное количество полос в двух направлениях	Минимальная ширина транспортного коридора[1], метров
1.1.18	Проезд №2.10	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.19	Проезд №2.11	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.20	Проезд №2.12	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.21	Проезд №2.13	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.22	Проезд №2.14	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.23	Проезд №2.15	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.24	Проезд №2.16	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.25	Проезд №2.17	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.26	Проезд №2.18	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.27	Проезд №2.19	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.28	Проезд №2.20	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.29	Проезд №2.21	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			

№	Объектның исеме	Объектның билгеләнеше, урнашу урыны	Чара төре	Объектның төп характеристикаларыа		
				Озынлыгы, километрлары	Минимальное количество полос в двух направлениях	Минимальная ширина транспортного коридора[1], метров
1.1.30	Проезд №2.22	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.31	Проезд №2.23	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.32	Проезд №2.24	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.33	Проезд №2.25	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.34	Проезд №2.26	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.35	Проезд №2.27	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.36	Проезд №2.28	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.37	Проезд №2.29	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.38	Проезд №2.30	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.39	Проезд №2.31	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.40	Проезд №2.32	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			
1.1.41	Проезд №2.33	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган			

№	Объектның исеме	Объектның билгеләнеше, урнашу урыны	Чара төре	Объектның төп характеристикаларыа		
				Озынлыгы, километрлары	Минимальное количество полос в двух направлениях	Минимальная ширина транспортного коридора[1], метров
1.1.42	Проезд №2.34	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган	1,26	2	15
1.1.43	Проезд №2.35	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган	0,6	2	15
1.1.44	Проезд №2.36	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган	1,33	2	15
1.1.45	Проезд №2.37	Комлы Ковал авыл җирлеге	Урнаштыру планлаштырыла торган	0,7	2	15

Искәрмә:
1 әлеге генераль план белән автомобиль юллары өчен «транспорт коридоры киңлеге» дигәндә түбәндәгеләр аңлашыла: автомобиль юлына бүлеп бирелгән полоса киңлеге;
урам-юл челтәре өчен: Кызыл линияләрнең киңлеге.

1.2. Мәгариф өлкәсендә планлаштырыла торган җир объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

1.2.1 нче Таблица планлаштырыла торган төрләр, билгеләнеш, исемнәр, төп характеристикалар һәм урын турында белешмәләр-

мәгариф өлкәсендә муниципаль берәмлекнең җир объектларын урнаштыру

Номер № п/п	**Наименование объекта (объектның билгеләнеше**	**пункт**	**Населенный нальной**	**ф унксио- нальной зоны**	**Характеристика объекта Наименование ф ункцио- зоны[1]**
	(расчетная потребность для функ-екта) циональной зоны[2]) организации	вали			
1.2.1	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре Комлы Ковал			100/1	Жилая зона 618 мест
			100/2	Жилая зона	
			100/3	Жилая зона	
1.2.2			101/1 101/4	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	246 мест
	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре е Комлы Ковал организации	вали		Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	
	Индивидуаль торак йортлар төзү зонасы		101/6	-ными жилыми домами	
1.2.3	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре организации	с. Песчаные Ко-	101/9	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	Зона
			102/1	Зона застройки малоэтаж-ными жилыми домами (до 4 этажей, включая мансардный) ными жилыми домами	
			вали	101/3	
		д. Вороновка	101/8 101/5	застройки индивидуаль-	180 мест
	низации	вали		Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	
1.2.5				Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	895 мест

1.2.4 Гомуми белем бирү оешмалары орга- Комлы Ковал 100/1 Жилая зона 1304 места

Общеобразовательные организации	Комлы Ковалвали	100/2 100/3	Жилая зона Жилая зона

№ п/п	Объектның исеме (объектның билгеләнеше екта)	Торак пункт	Номер функцио-нальной зоны[1]	Наименование функцио-нальной зоны	Характеристика объекта (расчетная потребность для функ-циональной зоны[2])
			101/1	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	
			102/1	Зона застройки малоэтаж-ными жилыми домами (до 4 этажей, включая мансардный)	
			101/3	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	
			101/4	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	
			101/6	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	
			101/7	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	
			101/8	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	
		д. Вороновка	101/9	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	
			101/5	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	
1.2.6	Организации дополнитель-ного образования детей	Комлы Ковалвали	100/1	Жилая зона	800 мест
			100/2	Жилая зона	
			100/3	Жилая зона	
			101/1	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	
			101/4	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	
			101/6	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	
			102/1	Зона застройки малоэтаж-ными жилыми домами (до 4 этажей, включая мансардный)	

№ п/п	Наименование объекта (объектның билгеләнеше)	Населенный пункт	Номер функциональной зоны[1]	Наименование функциональной зоны	Характеристика объекта (расчетная потребность для функциональной зоны[2])
			101/3	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/8	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/9	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
		д. Вороновка	101/5	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	

Искәрмә:

1 функциональ зонаның индивидуаль номеры, шул исәптән объектның урнашу урынын күрсәтә торган номер;

2 исәп-хисап ихтыяҗы гамәлдәге җирле әһәмияттәге объектларның куәтен үз эченә ала. Характеристика территорияне планлаштыру буенча документация эшләгәндә төгәлләштерелергә мөмкин..

1.3. Мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә планлаштырыла торган җирлек объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

1.3.1 Таблица планлаштырыла торган төрләр, билгеләнеш, исемнәр, төп характеристикалар һәм урын турында белешмәләр-

мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә муниципаль берәмлекнең җир объектларын урнаштыру

№ п/п	Объектның исеме (назначение объекта)	Населенный пункт	Номер функциональной зоны	Наименование функциональной зоны	Характеристика объекта (расчетная потребность для функциональной зоны²)
1.3.1	Объекты культурно-досугового (клубного) типа	Комлы Ковал вали	100/1	Жилая зона	1032 места
			100/2	Жилая зона	
			100/3	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/1	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/4	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/6	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/9	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
1.3.2	Объекты культурно-досугового (клубного) типа	Комлы Ковал вали	102/1	Зона застройки малоэтажными жилыми домами (до 4 этажей, включая мансардный)	213 мест
			101/3	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/8	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
		д. Вороновка	101/5	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
1.3.3	Объекты культурно-просветительного назначения (библиотеки)	с. Песчаные Ковали	100/1	Жилая зона	73,5 ты экземпляров
			100/2	Жилая зона	
			100/3	Жилая зона	

№ п/п	Объектның исеме (назначение объекта)	Населенный пункт	Номер функциональной зоны[1]	Наименование функциональной зоны	Характеристика объекта (расчетная потребность для функциональной зоны[2])
			101/1	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/4	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/6	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/9	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
1.3.4	Объекты культурно-просветительного назначения (библиотеки)	Комлы Ковали	102/1	Зона застройки малоэтажными жилыми домами (до 4 этажей, включая мансардный)	15,3 ты экземпляров
			101/3	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/8	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
		д. Вороновка	101/5	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	

Искәрмә:

1 функциональ зонаның индивидуаль номеры, шул исәптән объектның урнашу урынын күрсәтә торган номер;

2 исәп-хисап ихтыяҗы гамәлдәге җирле әһәмияттәге объектларның куәтен үз эченә ала. Характеристика территорияне планлаштыру документациясен эшләгәндә төгәлләштерелергә мөмкин.

1.4. Физик культура һәм спорт өлкәсендә муниципаль берәмлекнең җир объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

1.4.1 нче Таблица урнаштыру өчен планлаштырыла торган төрләр, билгеләнеш, исемнәр, төп характеристикалар һәм урын турында белешмәләр-

физик культура һәм спорт өлкәсендә муниципаль берәмлекнең җир объектлары

№ п/п	Объектның исеме (назначение объекта)	Населенный пункт	Номер функцио-нальной зоны[1]	Наименование функциональной зоны	Характеристика объекта (расчетная потребность для функциональ-ной зоны[2])
1.4.1	Пл в тель ые басс й ы а а н е н	Комлы Ковал в ли а	100/1	Жилая зона	445 кв. метров зеркала воды
			100/2	Жилая зона	
			100/3	Жилая зона	
			101/1	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			102/1	Зона застройки малоэтажными жилыми домами (до 4 этажей, включая мансардный)	
			101/3	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/4	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/6	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/8	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/9	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
		д.Вороновка	101/5	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
1.4.2	Спортивные залы общего пользования	Комлы Ковал вали	100/1	Жилая зона	2323 кв. метра площади пола
1.4.3	Спортивные залы общего пользования	с. Песчаные Ко-вали	100/2	Жилая зона	919 кв. метров площади пола
			100/3	Жилая зона	
			101/1	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/4	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/6	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/7	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/9	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
1.4.4	Спортивные залы общего	Комлы Ковал	102/1	Зона застройки малоэтажными жилыми домами (до 4	672 кв. метра

пользования	вали	этажей, включая мансардный)	площади пола

№ п/п	Объектның исеме (назначение объекта)	Населенный пункт	Номер функциональной зоны[1]	Наименование функциональной зоны	Характеристика объекта (расчетная потребность для функциональной зоны[2])
			101/3	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/8	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
		д. Вороновка	101/5	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
1.4.5	Плоскостные спортивные сооружения	Комлы Ковал вали	100/1	Жилая зона	2,11 гектара
1.4.6	Плоскостные спортивные сооружения	Комлы Ковал вали	100/2	Жилая зона	0,83 гектара
			100/3	Жилая зона	
			101/1	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/4	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/6	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/9	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
1.4.7	Плоскостные спортивные сооружения	Комлы Ковал вали	102/1	Зона застройки малоэтажными жилыми домами (до 4 этажей, включая мансардный)	0,61 гектара
			101/3	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
			101/8	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	
	д. Вороновка		101/5	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	

Искәрмә:

1 функциональ зонаның индивидуаль номеры, шул исәптән объектның урнашу урынын күрсәтә торган номер;

2 исәп-хисап ихтыяҗы гамәлдәге җирле әһәмияттәге объектларның куәтен үз эченә ала. Характеристика территорияне планлаштыру буенча документация эшләгәндә төгәлләштерелергә мөмкин..

1.5. Җәмәгать тәртибен саклау өлкәсендә урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектларның төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр Таблица 1.5.1

Җәмәгать тәртибен саклау өлкәсендә урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектларның төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

№ п/п	Наименование объекта (назначение объекта)	Торак пункт	Номер функциональной зоны[1]	Наименование функциональной зоны	Характеристика объекта (расчетная потребность для функциональной зоны[2])
1.5.1	Участковый пункт полиции	Комлы Ковал	100/1	Жилая зона	5 участков
1.5.2	Участковый пункт полиции	Комлы Ковал	101/1	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	1 участок

Искәрмә:
1 функциональ зонаның индивидуаль номеры, шул исәптән объектның урнашу урынын күрсәтә торган номер;
2 исәп-хисап ихтыяҗы гамәлдәге җирле әһәмияттәге объектларның куәтләрен үз эченә ала. Характеристикалар территорияне планлаштыру документациясен эшләгәндә төгәлләштерелергә мөмкин.

1.6. Табигый-рекреацион каркасны үстерү өлкәсендә муниципаль берәмлекнең җир объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

1.6.1 нче Таблица күләме өчен планлаштырыла торган төрләр, билгеләнеш, исемнәр, төп характеристикалар һәм урын турында белешмәләр-
табигый-рекреацион каркасны үстерү өлкәсендә муниципаль берәмлекнең җир объектлары

№ п/п	**Наименование объекта**	**Номер функцио-нальной зоны**	**Характеристики объекта**		
			Тип объекта	**Подтип объекта**	**Минимальная площадь объекта, гектары**
Объекты Җирле әһәмияттәгев области развития природно-рекреационного каркаса, планируемые к размещению в рекреационных зонах					
1.6.1	Сквер	600/1	Тематик парк	Сквер	0,33
1.6.2	Парк*	600/2	Тематик парк	Экологический парк	1,34
Объекты Җирле әһәмияттәгев области развития природно-рекреационного каркаса, планируемые к размещению в зонах развития жилой и индивидуальной жилой застройки исходя из потребности по проектной численности населения					
1.6.3	Сад	100/1	Тематик парк	Иной вид открытых территорий со специализированным набором услуг в области культуры и отдыха	5,6
1.6.4	Сквер	101/2	Тематик парк	Сквер	0,2
1.6.5	Сквер	101/6	Тематик парк	Сквер	0,6
1.6.6	Сквер	101/8	Тематик парк	Сквер	1,0
1.6.7	Сквер	101/9	Тематик парк	Сквер	0,6

Искәрмә:
*Табигать ядкәре Ковал күле янындагы территориядә Экология паркын проектлауны табигать ядкәрен махсус саклау режимын исәпкә алып алып алып барырга кирәк (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 29.03.2019 ел, №237 карары белән расланган).

1.7. Электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су агызу, сыек углеводородлар чыгару һәм транспортлау объектлары өлкәсендә урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектларның төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

1.7.1 нче Таблица күләме өчен планлаштырыла торган төрләр, билгеләнеш, исемнәр, төп характеристикалар һәм урын турында белешмәләр-

электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су бүлеп бирү өлкәсендә муниципаль берәмлекнең җир объектлары

торган

№ п/п	Наименование (назначение) объекта	Урыны	Номер функцио-нальной зоны[1]	Вид мероприятия	Төзелешкә планлаштырыла торган
			Водоснабжение		Төзелешкә плаетров
1.7.1.1	Су белән тәэмин итү	Комлы Ковал	100/1	Төзелешкә планлаштырыла	0,13 ты куб. метров/сутки
1.7.1.2	челтәрләреҖир асты	Комлы Ковал	102/1	торган Төзелешкә	2,5 км
1.7.1.3	суларын алуСу белән	Комлы Ковал	101/8	планлаштырыла торган	0,05-0,1 ты куб. мет-
1.7.1.4	тәэмин итү челтәрләре	Комлы Ковал	101/8	Планируемый к	ров/сутки
1.7.1.5	Җир асты суларын	Комлы Ковал	101/9	строительству Төзелешкә	0,05-0,1 ты куб. мет-
1.7.1.6	алуСети водоснабжения	Комлы Ковал	101/9	планлаштырыла торган	ров/сутки
1.7.1.7	Җир асты суларын алу	Комлы Ковал авыл җирлеге	402/1	Планируемый к	0,05 ты куб. метров/сутки
1.7.1.8	Җир асты суларын алу	Комлы Ковал авыл җирлеге	402/2	строительству Төзелешкә планлаштырыла торган	100 куб. метров/сутки
1.7.1.9	Җир асты суларын алу	Комлы Ковал авыл җирлеге	503/1	Планируемый к строительству	0,78 км
			Водоотведение	Планируемый к строительству	15 куб. метров/сутки
1.7.2.1	Канализация насос станциясе	Комлы Ковал	100/1		1,5 км
1.7.2.2	Су чыгару челтәрләре	Комлы Ковал	100/1	Планируемый к строительству	
1.7.2.3	Канализация насос станциясе	Комлы Ковал	300/3	Төзелешкә планлаштырыла торган	
1.7.2.4	Су чыгару челтәрләре	Комлы Ковал	300/3		

Төзелешкә планлаштырыла

№ п/п	Наименование (назначение) объекта	Урыны	Номер функцио-нальной зоны[1]	Вид мероприятия	Характеристика объекта
1.7.2.5	Канализацияне чистарту корылмалары	Комлы Ковал авыл җирлеге	401/1	Төзелешкә планлаштырыла торган	10-20 куб. метров/сутки
1.7.2.6	Канализацияне чистарту корылмалары	Комлы Ковал авыл җирлеге	402/1	Төзелешкә планлаштырыла торган	10-20 куб. метров/сутки
1.7.2.7	Канализацияне чистарту корылмалары	Комлы Ковал авыл җирлеге	402/2	Төзелешкә планлаштырыла торган	10-20 куб. метров/сутки
1.7.2.8	Канализацияне чистарту корылмалары	Комлы Ковал авыл җирлеге	402/3	Төзелешкә планлаштырыла торган	10-20 куб. метров/сутки
1.7.2.9	Канализацияне чистарту корылмалары	Комлы Ковал	600/2	Төзелешкә планлаштырыла торган	50-100 литра/секунду
1.7.2.10	Канализацияне чистарту корылмалары	Комлы Ковал	101/8	Төзелешкә планлаштырыла торган	50-100 литра/секунду
1.7.2.11	Канализацияне чистарту корылмалары	Комлы Ковал авыл җирлеге	401/1	Төзелешкә планлаштырыла торган	50-100 литра/секунду
1.7.2.12	Канализацияне чистарту корылмалары	Комлы Ковал авыл җирлеге	402/1	Төзелешкә планлаштырыла торган	50-100 литра/секунду
1.7.2.13	Канализацияне чистарту корылмалары	Комлы Ковал авыл җирлеге	402/2	Төзелешкә планлаштырыла торган	50-100 литра/секунду
1.7.2.14	Канализацияне чистарту корылмалары	Комлы Ковал авыл җирлеге	402/3	Төзелешкә планлаштырыла торган	50-100 литра/секунду
1.7.2.15	Су чыгару челтәрләре	Комлы Ковал	102/1	Төзелешкә планлаштырыла торган	0,1 км
1.7.2.16	Канализация насос станциясе	Комлы Ковал	102/1	Төзелешкә планлаштырыла торган	25 куб. метров/сутки
1.7.2.17	Канализацияне чистарту корылмалары	Комлы Ковал авыл җирлеге	503/1	Төзелешкә планлаштырыла торган	10-20 куб. метров/сутки
1.7.2.18	Канализацияне чистарту корылмалары	Комлы Ковал авыл җирлеге	503/1	Төзелешкә планлаштырыла торган	10-15 литра/секунду
Теплоснабжение					

№ п/п	Наименование (назначение) объекта	Урыны	Номер функцио-нальной зоны[1]	Вид мероприятия	Характеристика объекта
1.7.3.1	Блочно-модульная котельная (БМК№1)	Комлы Ковал	300/3	Төзелешкә планлаштырыла торган	1,8 Гкал/час
1.7.3.2	Блочно-модульная котельная (БМК№2)	Комлы Ковал	100/1	Төзелешкә планлаштырыла торган	0,43 Гкал/час
1.7.3.3	Блочно-модульная котельная (БМК№3)	Комлы Ковал	402/2		10-20 Гкал/час
1.7.3.4	Блочно-модульная котельная (БМК№4)	Комлы Ковал	402/1	Төзелешкә планлаштырыла торган	1,2 Гкал/час
			Газ белән тәэмин итү		
1.7.4.1	Сети газоснабжения высокого давления	Комлы Ковал	-	Төзелешкә планлаштырыла торган	2,63 км
1.7.4.2	Сети газоснабжения среднего давления	Комлы Ковал	-		2,52 км
1.7.4.3	Газны редукцияләү пункты(ПРГ№1)	Комлы Ковал	101/8	Төзелешкә планлаштырыла торган	1500 куб. метров/час
1.7.4.4	Газны редукцияләү пункты(ПРГ№2)	Комлы Ковал	100/1	Төзелешкә планлаштырыла торган	3000 куб. метров/час
1.7.4.5	Газны редукцияләү пункты(ПРГ№3)	Комлы Ковал	100/1	Төзелешкә планлаштырыла торган	3000 куб. метров/час
1.7.4.6	Газны редукцияләү пункты(ПРГ№4)	Комлы Ковал	101/9	Төзелешкә планлаштырыла торган	60 куб. метров/час
1.7.4.7	Газны редукцияләү пункты(ПРГ№5)	Комлы Ковал	402/1	Төзелешкә планлаштырыла торган	150 куб. метров/час
1.7.4.8	Газны редукцияләү пункты(ПРГ№6)	Комлы Ковал	402/2	Төзелешкә планлаштырыла торган	150 куб. метров/час
1.7.4.9	Газны редукцияләү пункты(ПРГ№7)	Комлы Ковал	503/1	Төзелешкә планлаштырыла торган	50 куб. метров/час
				Төзелешкә планлаштырыла торган	

Электроснабжение

№ п/п	Наименование (назначение) объекта	Урыны	Номер функцио-нальной зоны[1]	Вид мероприятия	Характеристика объекта
1.7.5.1	Трансформатор	Комлы Ковал	404/7	Төзелешкә планлаштырыла	10/0,4 кВ
1.7.5.2	подстанциясеТрансформатор	Комлы Ковал	101/8	торган Төзелешкә	10/0,4 кВ
1.7.5.3	подстанциясеТрансформатор	Комлы Ковал	401/1	планлаштырыла торган	10/0,4 кВ
1.7.5.4	подстанциясеТрансформатор	Комлы Ковал	100/1	Төзелешкә планлаштырыла	10/0,4 кВ
1.7.5.5	подстанциясеТрансформатор	Комлы Ковал	100/1	торган Төзелешкә	10/0,4 кВ
1.7.5.6	подстанциясеТрансформатор	Комлы Ковал	100/1	планлаштырыла торган	10/0,4 кВ
1.7.5.7	подстанциясеТрансформатор	Комлы Ковал	101/9	Төзелешкә планлаштырыла	10/0,4 кВ
1.7.5.8	подстанциясеТрансформатор	Комлы Ковал	101/9	торган Төзелешкә	10/0,4 кВ
1.7.5.9	подстанциясеТрансформатор	Комлы Ковал	402/2	планлаштырыла торган	10/0,4 кВ
1.7.5.10	подстанциясеТрансформатор	Комлы Ковал	402/2	Төзелешкә планлаштырыла	10/0,4 кВ
1.7.5.11	подстанциясеТрансформатор	Комлы Ковал	402/1	торган Төзелешкә	10/0,4кВ
1.7.5.12	подстанциясеТрансформатор	Комлы Ковал	402/1	планлаштырыла торган	10/0,4кВ
1.7.5.13	подстанциясеТрансформатор	Комлы Ковал	402/1	Төзелешкә планлаштырыла	10/0,4кВ
1.7.5.14	подстанциясеЛинии	Комлы Ковал	-	торган Төзелешкә	6,469 км
1.7.5.15	электропередачи 10 кВ	Комлы Ковал	102/1	планлаштырыла торган	10/0,4кВ
1.7.5.16	Трансформатор	Комлы Ковал	102/1	Төзелешкә планлаштырыла	10/0,4кВ
1.7.5.17	подстанциясеТрансформаторна	Комлы Ковал	503/1	торган Төзелешкә	10/0,4кВ

я подстанция

планлаштырыла торган

Трансформаторная подстанция

Искәрмә:

1 функциональ зонаның индивидуаль номеры, шул исәптән объектның урнашу урынын күрсәтә торган номер.

1.8. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өлкәсендә муниципаль берәмлекнең җир объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

1.8.1 нче Таблица күләме өчен планлаштырыла торган төрләр, билгеләнеш, исемнәр, төп характеристикалар һәм урын турында белешмәләр-
табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өлкәсендә муниципаль берәмлекнең җир объектлары

№	Объектның исеме (назначе-п/п ние объекта)	Торак пункт	Номер функциональ-ной зоны[1]	Наименование функциональ-ной зоны	Характеристика объекта
1.8.1	Янгын сүндерү пирсы	Комлы Ковал	501/14	Авыл хуҗалыгы зоналары	12х12 метр

Искәрмә:
1 функциональ зонаның индивидуаль номеры, шул исәптән объектның урнашу урынын күрсәтә торган номер.

1.9. Территорияләрдән файдаланунның махсус шартлары булган зоналарга характеристика, әгәр мондый зоналарны билгеләү муниципальное берәмлекнең җир объектларын урнаштыруга бәйле рәвештә таләп ителсәТаблица 1.9.1 Территорияләрдән файдаланунның махсус шартлары булган зоналарга характеристи

№ п/п	**Объектның исеме (билгеләнеше)**	**Чара төре**	**Территорияләрдән файдаланунның махсус шартлары булган зоналарга характеристика**
1.9.1	Югары басымлы газ белән тәэмин итү челтәрләре	Төзелешкә планлаштырыла торган	Саклау зонасы 2 м (7 п. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 ноябрендәге 878 номерлы карары белән расланган газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләре)
1.9.2	Уртача басымлы газ белән тәэмин итү челтәрләре	Төзелешкә планлаштырыла торган	Саклау зонасы 2 м (7 п. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 ноябрендәге 878 номерлы карары белән расланган» газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләре")
1.9.3	Редукцияләү пункты Газны (ПРГ)	Планируемый к строительству	Саклау зонасы 10 М (7 п. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 ноябрендәге 878 номерлы карары белән расланган газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләре)
1.9.4	Трансформатор подстанциясе 10/0, 4 кВ	Төзелешкә планлаштырыла торган	Саклау зонасы 10 м («электр челтәре хуҗалыгы объектларының саклау зоналарын һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдаланунның махсус шартларын билгеләү тәртибе турында " Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары)
1.9.5	10кВ электр тапшыру линиясе	Төзелешкә планлаштырыла торган	Саклау зонасы 10 м («электр челтәре хуҗалыгы объектларының саклау зоналарын һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдаланунның махсус шартларын билгеләү тәртибе турында " Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары)
1.9.6	Җир асты суларын җыю		Өч пояс составында су алуның санитар саклау зоналарын оештыру (СанПиН 2.1.4.1110-02 "су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы сууткәргечләрне санитар саклау зоналары").
1.9.7	Канализация насос станцияләре	Төзелешкә планлаштырыла торган	Якынча санитар-яклау зонасы 15 м (7.1 нче таблицаның 13.5.1 пункты) 2.2.1/2.1.1.1200-03 «предприятиеләрнең, берләшмәләрнең һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе")
1.9.8	Канализацияне чистарту корылмалары	Төзелешкә планлаштырыла торган	Якынча санитар-яклау зонасы 15 м (7.1 нче таблицаның 13.5.1 пункты) 2.2.1/2.1.1.1200-03 «предприятиеләрнең, берләшмәләрнең һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе")
1.9.9	Яңгыр канализациясен чистарту корылмалары	Төзелешкә планлаштырыла торган	Якынча санитар-яклау зонасы 20 м (7.1 нче таблицаның 13.5.1 пункты) 2.2.1/2.1.1.1200-03 «предприятиеләрнең, берләшмәләрнең һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе")

№	Объектның исеме	Чара төре	Территориялəрдəн файдаланунының махсус шартлары булган зоналарга характеристика
			əгəр атмосфера һавасының көтелгəн пычрануы һəм атмосфера һавасына физик йогынты ясау исəплəүлəре нигезендə алар куркынычлыкның I классына карасалар, санитария-саклау зонасының күлəме һəр конкрет очракта Россия Федерациясенең Баш дəүлəт санитария табибы тарафыннан билгелəнə, калган очракларда - Россия Федерациясе субъектының баш дəүлəт санитария табибы яки аның урынбасары (4.8 пункт СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «предприятиелəрнең, корылмаларның һəм башка объектларның санитар-яклау зоналары һəм санитар классификациясе», кулланучылар хокукларын яклау һəм кеше иминлеге өлкəсендə күзəтчелек буенча федераль хезмəтнең 09.03.2022 елның 84 номерлы боерыгы «санитар-яклау зоналарын урнаштыру, үзгəртү яки яшəүдəн туктату турында карарлар федераль күзəтчелек хезмəтенең территориаль органнары тарафыннан кабул ителə торган төрлəрне билгелəү турында»кулланучылар хокукларын яклау һəм кеше иминлеге өлкəсендə")»)

2. Урнаштыру өчен планлаштырыла торган региональ әһәмияттәге объектлар турында белешмәләр

2.1. Транспорт инфраструктурасы өлкәсендә муниципаль берәмлекнең урнаштыру өчен планлаштырыла торган региональ әһәмияттәге объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

2.1 нче Таблица урнаштыру өчен планлаштырыла торган төрләр, билгеләнеш, исемнәр, төп характеристикалар һәм урын турында белешмәләр

транспорт инфраструктурасы өлкәсендә региональ әһәмияттәге объектлары

№	Объектның исеме	Объектның билгеләнеше, урнашу урыны	Чараның төре	Объектның төп характеристикаларыа			Срок реали-зации	Примеча-ние
				Протя-жен-ность, кило-метров	Минималь-ное количе-ство полос в двух направ-лениях	Минималь-ная ширина транспорт-ного кори-дора[1], метров		
	Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары.							
Автомобиль юллары								
2.1.1	А.д. №24.17.48	Комлы Ковалское сель-ское поселение, на участке от «Казань - Боровое Матюшино - Комлы Ковал – «Стол-бище – Атабаево»» до «Песча-ные Ковали – Орловка»	Урнаштыру планлаштыры ла торган	2,93	2	30	1	-
2.1.2	"Казань - Боровое Матю-шино" - Комлы Ковалвали - "Столбище - Ата-баево"	Комлы Ковалское сель-ское поселение	Реконструируе-мый	4,32	2	30	1	-
2.1.3	А.д. №24.17.6	Комлы Ковалское сель-ское поселение, на участке от	Урнаштыру планлаштыры ла торган	0,44	2	30	1	-

		«Казань - Боровое Матюшино - Комлы Ковал – «Стол-бище – Атабаево»» до гра-ницы Габишевского п.						
2.1.4	Комлы Ковал-Ор-ловка	Комлы Ковалское сель-ское поселение	Реконструируе-мый	4,18	2	30	1	-
2.1.5	"Казань - Оренбург" - "Казань - Боровое Матю-шино"	Комлы Ковалское сель-ское поселение	Реконструируе-мый	1,33	4	50	1	-

Искәрмә:
1 әлеге генераль план белән автомобиль юллары өчен «транспорт коридоры киңлеге» дигәндә түбәндәгеләр аңлашыла: автомобиль юлына бүлеп бирелгән полоса киңлеге;
урам-юл челтәре өчен: Кызыл линияләрнең киңлеге.

2.2. Электр белән тәэмин итү өлкәсендә муниципаль берәмлекнең региональ әһәмияттәге объектларын урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектларның төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

2.2.1 нче Таблица урнаштыру өчен планлаштырыла торган төрләр, билгеләнеш, исемнәр, төп характеристикалар һәм урын турында белешмәләр

электр белән тәэмин итү өлкәсендә региональ әһәмияттәге объектлар

№ п/п	Наименование (назначение) объекта	Урыны	Номер функцио-нальной зоны	Вид мероприятия	Характеристика объекта
Электроснабжение					
2.2.1	КВЛ 110 кВ Южная – Ковали 1,2 цепи с отпайками	Комлы Ковал	-	Планируемая к реконструкции	5,335 километров
2.2.2	КВЛ 35 кВ отпайка на ПС Ковалинская от КВЛ 35 кВ Юбилейная – Боровое Матюшино 1, 2 цепи	Комлы Ковал	-	Планируемая к реконструкции	0,524 километров

2.3. Муниципаль берәмлекнең су белән тәэмин итү өлкәсендә урнаштыру өчен планлаштырыла торган региональ әһәмияттәге объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

2.3.1 Таблица урнаштыру өчен планлаштырыла торган төрләр, билгеләнеш, исемнәр, төп характеристикалар һәм урын турында белешмәләр

су белән тәэмин итү өлкәсендә региональ әһәмияттәге объектлар

№ п/п	Наименование (назначение) объекта	Урыны	Номер функциональной зоны	Вид мероприятия	Характеристика объекта
Водоснабжение					
2.3.1	Җир асты суларын алу	Комлы Ковал авыл җирлеге	404/5	Планируемый к строительству	20,0 тыс куб. метров/сутки

2.4. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өлкәсендә муниципаль берәмлекнең урнаштыру өчен планлаштырыла торган региональ әһәмияттәге объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

2.4.1 нче Таблица күләме өчен планлаштырыла торган төрләр, билгеләнеш, исемнәр, төп характеристикалар һәм урын турында белешмәләр-

табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өлкәсендә муниципаль берәмлекнең региональ әһәмияттәге объектларын карау

№	**Объектның исеме п/п (назначение объекта)**	**Торак пункт**	**Номер функцио-нальной зоны**	**Наименование функцио-нальной зоны**	**Характеристика объекта (расчетная потребность для функциональной зоны)**
2.4.1	Пожарное депо	Комлы Ковал	402/3	Коммунально-складская зона	2 автомобиля

3. Урнаштыру өчен планлаштырыла торган федераль әһәмияттәге объектлар турында белешмәләр

3.1. Сыек углеводородларны чыгару һәм транспортировкалау объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

3.1.1 нче Таблица урнаштыру өчен планлаштырыла торган төрләр, билгеләнеш, исемнәр, төп характеристикалар һәм урын турында белешмәләр

газ белән тәэмин итү өлкәсендә региональ әһәмияттәге объектлар

№ п/п	Наименование (назначение) объекта	Урыны	Номер функцио-нальной зоны	Вид мероприятия	Характеристика объекта
Газоснабжение					
3.1.1	Газораспределительная стан-ция	Комлы Ковал-ское сельское посе-ление	404/3	Планируемая к реконструкции	70,0 ты куб. метров/час

. **Функциональ зоналарның параметрлары**

Әлеге генераль планның функциональ зоналары Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «Федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, җирле әһәмияттәге объектларны территориаль планлаштыру документларында, җирле әһәмияттәге объектларны тасвирлауга һәм чагылдыруга таләпләр раслау турында һәм Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2016 елның 07 декабрендәге 793 номерлы боерыгының үз көчен югалтуын тану турында» 2018 елның 09 гыйнварындагы 10 номерлы боерыгы таләпләре нигезендә билгеләнгән (алга таба-10 нчы боерык).

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 9 статьясындагы 12 өлеше нигезләмәсе нигезендә генераль план составында расланган функциональ зоналар чикләре күрсәтелгән зоналар чикләрендәге җирләрнең хокукый режимын үзгәртүгә китерми. Җир кишәрлекләренең хокукый режимы, шулай ук Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 1 кисәгенә туры китереп, аларны төзү һәм капиталь төзелеш объектларын алга таба эксплуатацияләү процессында кулланыла торган барлык нәрсәләрнең хокукый режимы җир кишәрлекләреннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре составындагы шәһәр төзелеше регламентлары белән билгеләнә.

Генераль планның функциональ зоналары озак сроклы перспективага территория үсешен стратегик күзаллауны билгели. Функциональ зоналарның чикләре, кагыйдә буларак, күбесенчә урам-юл челтәре күчәрләре, табигый объектлар чикләре һәм башка табигый һәм ясалма чикләр һәм барьерлар белән чикләнгән планлаштыру структурасы элементлары өчен эреләнеп билгеләнә.

Генераль планда билгеләнгән һәр функциональ зонаның функциональ зона тибының тасвирламасына туры килә торган цифрлы индексы (зона коды) һәм уникаль тәртип номеры була.

10 нчы боерык нигезендә һәр функциональ зона өчен статус билгеләнгән, ул түбәндәге шартлар белән билгеләнә:

- территориядән файдалануның факттагы функциональ типларын үзгәртү күздә тотылмаган, үсеш һәм үзгәртеп коруның минималь потенциалы булган төзелгән территорияләрдә урнашкан гамәлдәге функциональ зоналар. Шулай ук «гамәлдәге функциональ зоналар» статусы табигый-рекреация тибындагы зоналар, бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналары, махсус һәм башка зоналар өчен билгеләнгән;

- планлаштырыла торган функциональ зоналар төзелмәгән һәм өлешчә төзелгән территорияләр өчен билгеләнде, алар чикләрендә торак һәм торак булмаган объектларны яңа төзү планлаштырыла.

Функциональ зоналарның типларын билгеләү төрле функциональ билгеләнештәге объектларның гомуми мәйданының гамәлдәге яисә планлаштырыла торган чагыштырмасыннан чыгып, территориядән фактта һәм планлаштырылган файдалану, җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалануның өстенлек итүче төрләре нигезендә билгеләнә.

Функциональ зоналар исемлеге төрле типология объектларының үзара баланслы урнашуы исәбенә җирлек территориясеннән максималь эффектив файдалануны тәэмин итү максатларында билгеләнде.

Функциональ зоналар төзелгән территорияләр өчен гамәлдәге функцияләрнең һәм проектлы төзелеш өчен планлаштырыла торган функцияләрнең зоналар тасвирламасында күрсәтелгән процент нисбәтенә туры китереп

билгеләнде. Генераль планда билгеләнгән функциональ зоналар исемлеге һәм тасвирламасы 4.1 нче таблицада функциональ зоналар картасы нигезендә китерелгән.

32

Барлык функциональ зоналар өчен инженерлык инфраструктурасы объектларын инженер инфраструктурасы өлешендәге җирлек объектларын планлаштырылган урнаштыру картасы нигезендә урнаштырырга мөмкин.

Зоналар тибына бәйсез рәвештә функциональ зоналарда торак һәм торак булмаган объектларны яңа төзүне гамәлгә ашыру гамәлдәге законнар нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган теге яисә бу зоналарның режимнары белән билгеләнә торган таләпләрне һәм чикләүләрне үтәгәндә генә рөхсәт ителә. Торак һәм торак булмаган төзелешнең билгеләнгән функциональ зоналары чикләрендә генераль план чараларын гамәлгә ашыру шартларын үтәү өчен функциональ зоналарның өстәмә параметрлары 4.3 нче таблицада китерелгән.

Функциональ зоналарның параметрлары 4.2 нче таблицада күрсәтелгән..

33

4.1. Функциональ зоналар тасвирламасы

Коды	**Зона коды**	**Функциональ зона исеме**	**Функциональ зонаны тасвирлау**
100	701010100	Торак зоналары	Төзелешнең гомуми структурасында төрле типология һәм катлылык (шул исәптән индивидуаль, блокланган һәм күпфатирлы фонд) торак фонды өстенлек иткән территория. Кагыйдә буларак, зоналар чикләрендә эре иҗтимагый-эшлекле объектлар юк. Торак объектлары - 75 проценттан да ким түгел, иҗтимагый объектлар - 25 проценттан да артык түгел, җитештерү объектлары - булганнарын саклап калу.
101	701010101	Индивидуаль торак йортлар төзү зонасы	Индивидуаль блокланган торак төзелеше өстенлек иткән территория. Кагыйдә буларак, зоналар чикләрендә гомумшәһәр әһәмиятендәге эре иҗтимагый-эшлекле объектлар юк. Торак объектлары - 75 проценттан да ким түгел, иҗтимагый объектлар - 25 проценттан артык түгел, җитештерү объектлары - гамәлдә булганнарын саклап калу
300	701010300		401 701010401

	Иҗтимагый-эшлекле билгеләнештәге объектлар өстенлек иткән территория яңа торак төзелешен урнаштыруны күздә тотмый.	Җитештерү объектлары - булганнарын саклау гына.
Иҗтимагый-эшлекле зоналар	Җәмәгатьчелекнең эре территориаль аерымланган объектлары Билгеләүләр (сәүдә-күңел ачу үзәкләре, спорт комплекслары, сәламәтлек саклау, мәдәният һәм сәнгать объектлары һәм башка ябык җәмәгать объектлары).	Комплексның түбән потенциалына һәм функциональ билгеләнешендәге үзгәрешләргә ия җитештерү объектлары территорияләре, шулай ук төзелештән яисә өлешчә төзелгән территорияләр, алар чикләрендә өстенлекле булмаган нигездә җитештерү билгеләнешендәге объектлар урнаштыру күздә тотыла (шул исәптән технопарклар, индустриаль парклар, фәнни-җитештерү кластерлары). Торак объектлары - булганнарын саклау гына.
Җитештерү зонасы	Өлешчә җитештерү территорияләре Үзгәрешләр, шулай ук чикләрендә торак булмаган, мөлкәти булмаган иҗтимагый билгеләнештәге объектлар урнаштыру планлаштырыла торган төзелеш яисә өлешчә төзелгән территорияләр. Торак объектлары - булганнарын саклау гына. Иҗтимагый объектлар - 50 процентттан да ким түгел.	

Коды	Зона коды	Функциональ зона исеме	Функциональ зонаны тасвирлау
			Иҗтимагый объектлар - 50 проценттан артык түгел. Җитештерү объектлары - кимендә 50 процент.
402	701010402	Коммуналь-склад зонасы	Гамәлдәге коммуналь-склад объектлары территорияләре, комплекслы үзгәртеп коруның түбән потенциалы һәм функциональ билгеләнештәге үзгәрешләре, шулай ук чикләрендә торак булмаган, мөлкәти коммуналь-склад билгеләнешендәге объектлар (шул исәптән V класслы куркыныч производство объектлары) урнаштыру күздә тотыла. Торак объектлары - булганнарын саклау гына. Иҗтимагый объектлар - 50 проценттан артык түгел. Коммуналь-склад һәм җитештерү объектлары - кимендә 50 процент.
404	701010404	Инженерлык инфра-структурасы зонасы	Эре инженер инфраструктурасы объектларын урнаштыру территориясе (шул исәптән җылылык электр станцияләре, су җыю урыннары, чистарту корылмалары). Торак объектлары - булганнарын саклау гына. Иҗтимагый объектлар - технологик ихтыяҗ нигезендә. Җитештерү объектлары - технологик ихтыяҗ нигезендә.
405	701010405	Транспорт инфра-структурасы зонасы	Транспорт инфраструктурасының эре объектларын урнаштыру территориясе, шул исәптән тимер юлларны, аэропортларны, аэродромнарны бүлеп бирү территорияләре, транспорт инфраструктурасына һәм автомобиль юллары территориясенә хезмәт күрсәтү объектлары. Торак объектлары - булганнарын саклау гына. Иҗтимагый объектлар - технологик ихтыяҗ нигезендә. Җитештерү объектлары - технологик ихтыяҗ нигезендә.
500	701010500	Авыл хуҗалыгыннан файдалану зоналары	Авыл хуҗалыгында файдалану өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштырмыйча гына төзелештән азат булган территорияләр.
501	701010501	Авыл хуҗалыгы җирләре зонасы	Капиталь төзелеш объектларын (чәчүлекләр, печәнлекләр, көтүлекләр, зиратлар, күпьеллык үсентеләр (бакчалар, йөзем бакчалары һәм башкалар) авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр составында файдалануда өстенлекле урын алып тора һәм аерым сакланырга тиеш.

Коды	**Зона коды**	**Функциональ зона исеме**	**Функциональ зонаны тасвирлау**
502	701010502	Бакчачылык, яшелчәчелек зонасы	Гражданнар тарафыннан бакчачылык яисә яшелчәчелек алып бару территорияләре, шул исәптән авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр категориясенә дә.
503	701010503	Авыл хуҗалыгы предприятиеләренең җитештерү зонасы	Авыл хуҗалыгы предприятиеләре объектларын һәм авыл хуҗалыгы эшчәнлегенең гамәлдәге объектларын (шул исәптән КФХларны) урнаштыру территориясе.
600	701010600	Рекреация билгеләнешендәге зоналар	Рекреацион файдалануның югары потенциалына ия булган местестлы табигать ландшафтлары территориясе (шул исәптән табигатьне саклау билгеләнешендәге кыйммәтле территорияләр, парклар, скверлар, бакчалар, бульварлар, табигый билгеләнештәге башка территорияләр). Гомуми файдаланудагы яшел территорияләр шулай ук башка типтагы функциональ зоналар чикләренә кертелергә мөмкин.
605	701010605	Урманнар зонасы	Урман фонды җирләре категорияләренә кагылышлы урман массивлары территорияләре.
701	701010701	Зиратлар зонасы	Зиратлар, крематорийлар, мемориаль парклар урнаштыру территорияләре.
900	701010900	Акваторияләр зонасы	Чикләрендә су объектлары урнашкан территория
1000	701011000	Башка зоналар	Табигый ландшафтларның төзелеп бетмәгән территорияләре агачтан-куаклыктан, махсус билгеләнештәге яшелләндерү территорияләреннән башка да гаять мул. Запас, рекреацион һәм авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге территорияләр сыйфатында файдалану. Территорияне планлаштыру документларын эшләгәндә, аларга якын-тирәдәге территорияләрдә башка типтагы чиктәш урнашкан зоналарның функциональ билгеләнеше нигезендә өлешчә файдалану рөхсәт ителә (катнаш зоналар мәйданының 10 %ыннан артмый). Булган объектларны саклау һәм реконструкцияләү генә (булган очракта). Территориядә катнаш урнашкан функ-циональ зоналар мәйданының 10% тан да артмый - әлеге зоналар параметрлары нигезендә.

4.2. Функциональ зоналар параметрлары

При-ID1 № 10^2	буенча код казу	Максималь ко-ко- Атамасы функциональ нал зона зона кв. ницы лар		Функционың максималь статусы жирләр личествосы катнаш азык, еди-	- гомуми мәйдан квартир 4,	Начар мәрхәмәт параметрлары гек- шартлары	Зоналарның өстәмә , гамәлгә ашыру
Комлы Ковал торак пункты чикләрендә (торак зоналары)							
100/1	701010100	Торак зоналары	Планлаштырыла	64	310000	артык функцияне исәпкә алып - 59,06 фермасы	"Рамай" кошчылык
100/2	701010100	Торак зоналары	Эшләп килә торган	-	30720,52		-
100/3	701010100	Төзелеш	Эшләп килә торган	-	7979,6	6,9	
101/1	701010101	зонасының торак зоналары аз катлы торак	Эшләп килә торган	723	-	146,45	-
102/1	701010102	йортларда төзелешләр зонасы индивидуаль торак йортлары (мансард-ны да	Планлаштырыла	-	22131	8,49	-
101/3	701010101	кертеп, 4 катка кадәр) Зонның	Эшләп килә торган	128	-	13,25	-
101/4	701010101	индивидуаль торак йортлары белән шәхси торак	Эшләп килә торган	24	-	6,31	-
101/6	701010101	йортларда төзелеш зонасы шәхси торак йортлар	Планлаштырыла	195	-	31,96	-
101/7	701010101	белән төзелгән.	Эшләп килә торган	2	-	1,15	-

При-ID1 № 10^{2}	буенча код **казу**	**Функциональ зона исеме**	**Функциясе зонасы статусы**	**Җир кишәрлекләренең максималь булуы**	**Фатирларның максималь гомуми мәйданы 4, кв. метр**	**Начар мәрхәмәт гек-шартлары**	**Зоналарның өстәмә параметрлары, гамәлгә ашыру**
101/8	701010101	Индивидуаль торак йортлар белән төзелеш зонасы	Планлаштырыла	206	-	53,35	-
101/9	701010101		Планлаштырыла	210	-	30	-
Вороновка авылының торак пункты чикләрендә (торак зоналары) Төзелеш зонасы							
101/5	701010101 торак йортлар	индивидуаль	Эшләп килә торган	407	-	76,48	
Ковалск авыл җирлеге Комлы чикләрендә							
300/1	701010300	Иҗтимагый зоналар	Эшләп килә торган	–	–	0,32	–
300/2	701010300	Иҗтимагый-деловой зоналары	Эшләп килә торган	–	–	2,16	–
300/3	701010300	Иҗтимагый зоналары	Планлаштырыла			10,72	
300/4	701010300	Иҗтимагый-деловой зоналары	Эшләп килә торган	–	–	1,43	–
300/5	701010300	Производство зонасы	Эшләп килә торган	–	–	1,03	–
300/6	701010300	Җитештерү зонасы	Эшләп килә торган	–	–	0,50	–
401/1	701010401		Планлаштырыла			5,62	
401/2	701010401		Эшләп килә торган		–	11,31	–
401/3	701010401		Эшләп килә торган			2,92	

торган

При-ID1 № 10²	**буенча код казу**	**Функциональ зона исеме** Коммуналь-склад	**Функциясе зонасы статусы**		**Җир кишәрлекләрен ең максималь булуы**	**Фатирларның максималь гомуми мәйданы 4, кв. метр** -	
401/4	701010401	Коммуналь-склад зонасы	Планлаштырыла		-	-	
402/1	701010402	инженерлык инфраструктурасы	Планлаштырыла		-	-	
402/2	701010402	зонасы инженерлык	Планлаштырыла		-	-	
402/3	701010402	инфраструктурасы зонасы	Планлаштырыла		-	-	
404/1	701010404	инженерлык инфраструктурасы	Эшләп килә торган		-	-	
404/2	701010404	зонасы инженерлык	Эшләп килә		-	-	
404/3	701010404	инфраструктурасы зонасы	торган		-	-	
404/4	701010404	инженерлык инфраструктурасы	Эшләп килә торган		-	-	
404/5	701010404	зонасы инженерлык	Эшләп килә		-	-	
404/6	701010404	инфраструктурасы зонасы	торган		-	-	
404/7	701010404	инженерлык инфраструктурасы	Планлаштырыла		-	-	
405/1	701010405	зонасы инженерлык инфраструктурасы	Эшләп килә торган		-	-	
405/2	701010405	зонасы Транспорт-инфраструк-тура	Планлаштырыла		-		

зонасы

Эшләп килә торган

Эшләп килә

Эшләп килә торган 39

При-ID1 № 10²	**буенча код казу**	**Функциональ зона исеме** Транспорт-	**Функциясе зонасы статусы**	Эшләп килә торган	**Җир кишәрлекләрен иң максималь булуы**	**Фатирларның максималь гомуми мәйданы 4, кв. метр** -	
405/3	701010405	инфраструк-тура зонасы Авыл	Эшләп килә торган		-	-	
500/1	701010500	хуҗалыгыннан файдалану зонасыннан авыл	Эшләп килә		-	-	
500/2	701010500	хуҗалыгы кулланучылар Зонасы	торган		-	-	
500/3	701010500	Файдалану зонасы Авыл хуҗалыгы	Эшләп килә торган		-	-	
500/4	701010500	урманнары зонасы Авыл хуҗалыгы	Эшләп килә торган		-	-	
500/5	701010500	урманнары зонасы	Эшләп килә		-	-	
500/6	701010500		торган		-	-	
501/1	701010501		Эшләп килә торган		-	-	
501/2	701010501		Эшләп килә торган		-	-	
501/3	701010501		Эшләп килә		-		

торган

При-ID1 **№ 10^2**	буенча код **казу**	**Функциональ зона исеме**	**Функциясе зонасы статусы**	Эшләп килә торган	**Җир кишәрлекләрен ең максималь булуы**	**Фатирларның максималь гомуми мәйданы 4, кв. метр**	
						-	
501/4	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
501/5	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
501/6	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
501/7	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
501/8	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
501/9	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
501/10	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
501/11	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
501/12	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
501/13	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-		

При-ID1 № 10²	буенча код **казу**	**Функциональ зона исеме**	**Функциясе зонасы статусы**	Эшләп килә торган	**Җир кишәрлекләрен ең максималь булуы**	-	**Фатирларның максималь гомуми мәйданы 4, кв. метр**
501/14	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
501/15	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
501/16	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
501/17	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
501/18	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
501/19	701010501	Авыл хуҗалыгы урманнары зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
502/1	701010502	Бакчачылык, яшелчәчелек зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
502/2	701010502	Бакчачылык, яшелчәчелек зонасы	Эшләп килә торган		-	-	
502/3	701010502	Бакчачылык, яшелчәчелек зонасы			-	-	
502/4	701010502	Бакчачылык, яшелчәчелек зонасы			-		

Эшләп килә торган

При-ID1 № 10[2]	буенча код казу	Функциональ зона исеме	Функциясе зонасы статусы	Җир кишәрлекләренең максималь булуы	Фатирларның максималь гомуми мәйданы 4, кв. метр	Начар мәрхәмәт параметрлары гек- шартлары	Зоналарның өстәмә , гамәлгә ашыру
		Авыл хуҗалыгы предприятиеләрен		-			
503/1	701010503	ең җитештерү зонасы Урманнар зонасындагы	Планлаштырыла Эшләп килә	-	-	10,14 0,33	- -
600/1	701010600	урманнар зонасындагы	торган	-	-	1,25	-
600/2	701010600	урманнар зонасындагы	Эшләп килә торган	-	-	1,74	-
600/3	701010600	урманнар зонасындагы	Эшләп килә	--------------- -----	-	20,29	-
605/1	701010605	урманнар	торган		-----------	92,95	-
605/2	701010605	зонасында	Гамәлдәге		--------	1,03	-
605/3	701010605	урманнар	Гамәлдәге				107,67
605/4	701010605	зонасында Зона	Гамәлдәге			1,45	-
605/5	701010605	урманнар	Гамәлдәге			8,34	-
605/6	701010605	зонасында Зона	Гамәлдәге			0,11	-
605/7	701010605	урманнары	Гамәлдәге			2,94	
605/8	701010605	зонасында Зона	Гамәлдәге			1,63	
605/9	701010605	урманнары	Гамәлдәге			0,82	
605/10	701010605	зонасында Зона	Гамәлдәге			1,21	-
605/11	701010605	урманнары	Гамәлдәге бар			2,73	
605/12	701010605	зонасында Зона	кеше			7,74	-
605/13	701010605	урманнары				13,33	-
605/14	701010605	зонасында Зона				2,91	-
605/15	701010605	урманнары				5,16	-
605/16	701010605	зоналарында Зона				1,02	-
605/17	701010605	урманнары зонасы				5,30	-
605/18	701010605					0,69	-
605/19	701010605						

При-ID1 № 10²	буенча код казу	Функциональ зона исеме	Функциясе зонасы статусы	Җир кишәрлекләренең максималь булуы	Фатирларның максималь гомуми мәйданы 4, кв. метр	Начар мәрхәмәт гек-шартлары	Зоналарның өстәмә параметрлары, гамәлгә ашыру
		Урманнар		--------------			
605/20	701010605	зонасындагы	Гамәлдәге	--------------		8,62	-
605/21	701010605	урманнар	Гамәлдәге		-----------	1,37	-
605/22	701010605	зонасындагы	Гамәлдәге		-----------	1,87	-
605/23	701010605	урманнар зонасы	Гамәлдәге		------	19,71	-
605/24	701010605	урманнары	Гамәлдәге			1,50	-
605/25	701010605	зонасы	Гамәлдәге			5,31	-
605/26	701010605	урманнары	Гамәлдәге			3,36	-
605/27	701010605	зонасы	Гамәлдәге			15,24	-
605/28	701010605	урманнары	Гамәлдәге			2,91	-
605/29	701010605	зонасы	Гамәлдәге			0,46	-
605/30	701010605	урманнары	Гамәлдәге				244,48
605/31	701010605	зонасы	Гамәлдәге			-3,49	-
605/32	701010605	урманнары	Гамәлдәге			0,69	-
701/1	701010701	зонасы	Гамәлдәге			2,12	-
701/2	701010701	урманнары	Гамәлдәге			5,00	-
900/1	701010900	зонасы Зонасы	Гамәлдәге			11,39	-
900/2	701010900	акваторияләре	Гамәлдәге			1,91	-
900/3	701010900	зонасы	Гамәлдәге бар			0,05	-
900/4	701010900	акваторияләре	кеше			0,08	-
900/5	701010900	Зонасы				0,12	-
900/6	701010900	акваторияләре				91,18	-
900/7	701010900	Зонасы				1,10	-
900/8	701010900	акваторияләре				2,09	-
900/9	701010900	Зонасы				0,61	-
900/10	701010900	акваторияләре				0,19	
900/11	701010900	Зонасы				0,06	-
1000/1	701011000	акваторияләре				14,07	-
1000/2	701011000	Зонасы зонасы				2,70	-

акваторияләре
зонасы Иные
зоналары

B-B

ID[1]	казу раметрлар,	Атамасы функциональ	Функциясе статусы	Максималь ко жирләрнең личествосы ницалар ар	Максималь метрлар	
				-	-	43,98
1000/7	701011000	Иные зоны	Существующий	-	-	0,17
1000/8	701011000	Иные зоны	Существующий	-	-	3,00
1000/9	701011000	Иные зоны	Существующий	-	-	2,73
1000/10	701011000	Иные зоны	Существующий	-	-	1,00
1000/11	701011000	Иные зоны	Существующий	-	-	0,36

Искәрмә:
1 ID-функциональ зонаның индивидуаль номеры, функциональ зона индексыннан һәм функциональ зонаның тәртип номерыннан тора; 2 Код Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2018 елның 9 гыйнварындагы 10 номерлы " раслау турында-
Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2016 елның 7 декабрендәге 793 номерлы боерыгын үз көчен югалткан дип тану турында федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, җирлек объектларын территориаль планлаштыру документларында тасвирлауга һәм чагылдыруга таләпләр көтү турында"
3 функциональ зона чикләрендә индивидуаль һәм блокланган торак йортлар төзегәндә җир кишәрлекләренең максималь рөхсәт ителгән саны;
4 функциональ зона чикләрендә күпфатирлы торак йортлар төзегәндә торак фондының максималь рөхсәт ителә торган мәйданы.

4.3. Функциональ зоналарны гамәлгә ашыру шартлары

4.3.1 таблицасы территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар, аларны проект карарларын гамәлгә ашырганда исәпкә алырга кирәк

№ п/п	Индекс функцио-нальной зоны	Порядковый номер функци-ональной зоны	Зоны с особыми условиями использова-ния территории и иные имеющиеся ограничения градостроительного раз-вития территории, которые необходимо учитывать при реализации мероприя-тий генерального плана[1]
1	100	1	1,5,9,10
2	101	6	5,7,8,9,10
3	101	8	5,7,9,10
4	101	9	5,9,10
5	102	1	4,5,9,10
6	300	3	5,9,10
7	401	1	2a,3,5,9,10,11,12
8	401	4	2,3,5,9,10,11,12
9	402	1	2a,3,5,9,10,11,12
10	402	2	2a,3,5,9,10,11,12
11	402	3	2a,3,4,5,9,10,11,12
12	404	5	5,6,9,10,11,12
13	404	7	5,6,9,10,11,12
14	503	1	5,8,9,10,12

Генераль план чараларын гамәлгә ашырганда исәпкә алынырга тиешле территориядән файдалануның махсус шартлары булган 1зоннар-проект карарларын гамәлгә ашырганда исәпкә алынырга тиешле территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның тәртип номерлары, атап әйткәндә,:

1 - Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 03 мартындагы 222 номерлы карары белән расланган санитар-яклау зоналарын билгеләү һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләрендә каралган тәртиптә яшәү тирәлеге сыйфатының нормалаштырылган күрсәткечләре булган территорияләргә кадәр санитар-яклау зоналары/объектларның санитар өзеклекләре булуны билгеләү, үзгәртү, туктату (алга таба-кагыйдәләр).

46

2 - Яшәү тирәлеге сыйфатының нормалаштырыла торган күрсәткечләре булган территорияләргә кадәр Кагыйдәләрдә каралган тәртиптә

проектлана торган объектларның санитар-яклау зоналарын оештыру.

2а-яшәү тирәлеге сыйфатының нормалаштырыла торган күрсәткечләре булган территорияләргә кадәр Кагыйдәләрдә каралган тәртиптә проектлана торган объектларның санитар-яклау зоналарын оештыру. Планлаштырыла торган предприятиеләрдән, корылмалардан һәм башка объектлардан тәкъдим ителә торган санитар-яклау зонасы функциональ зона чикләрендә урнашачак, аннан читкә чыгарга тиеш түгел.

3 - дарулар җитештерү һәм саклау объектларын, сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектларын, азык-төлек чималын һәм азык-төлек продукциясен күпләп сату складларын урнаштыру, әгәр дә санитар-яклау зонасы билгеләнгән объектка химик, физик һәм (яисә) биологик йогынты ясау аңа карата билгеләнгән таләпләр нигезендә продукциянең сыйфатын һәм куркынычсызлыгын бозмаса (Кагыйдәләрнең 5 пунктындагы «б» пунктчасы).

4 - санитария саклау зонасының беренче поясында суүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрләре рөхсәт ителми(санитария кагыйдәләренең 3.2.1.2 пункты инормСанПиН 2.1.4.1110-02 «су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләрне санитария саклау зоналары эчәргә яраклы» (алга таба – СанПин 2.1.4.1110-02).

5-су белән тәэмин итү чыганагының санитар саклау зонасының өченче поясындагы объектларны проектлаганда 3.2.2 СанПиН 2.1.4.1110-02 пунктында каралган чаралар үткәрергә кирәк.

6-СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә санитар сак зоналарын оештыру.

7 - яр буе полосасы чикләрендә җир кишәрлекләреннән файдалануны чикләү (Россия Федерациясе Су кодексының 6 статьясы).

8 - су саклау зонасы-объектларны су объектларын суларның пычрануыннан, чүпләнүеннән, ләмләнүеннән һәм саегуыннан саклауны тәэмин итә торган корылмалар белән җиһазлау шарты белән (Россия Федерациясе Су кодексының 65 маддәсе). Су саклау зонасы һәм яр буе яклау полосасы территориясендә хуҗалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясындагы 15, 17 өлешләрендә билгеләнгән чикләүләрнең үтәлешен тәэмин итәргә кирәк.

9-Росавиациянең «Казан граждан авиациясе аэродромының аэродром яны территориясен билгеләү турында» 2023 елның 04 сентябрендәге 729 - п номерлы боерыгы таләпләрен үтәү: өченче ярдәмче зона-биеклеге Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы тарафыннан тиешле аэродром яны территориясен билгеләгәндә билгеләнгән чикләүләрдән артып киткән объектларны урнаштыруны тыю.

10-Росавиациянең «Казан граждан авиациясе аэродромының аэродром яны территориясен билгеләү турында» 2023 елның 04 сентябрендәге 729 - П номерлы боерыгы таләпләрен үтәү: дүртенче ярдәмче зона-һава хәрәкәтенә, навигациягә, утыртуга һәм элемтәгә хезмәт күрсәтү чаралары һәм системаларының җир өсте объектлары эшенә комачаулык тудыручы объектлар урнаштыруны тыю, һава хәрәкәтен оештыру өчен билгеләнгән һәм беренче зонадан читтә урнашкан

11-Росавиациянең «Казан граждан авиациясе аэродромының аэродром яны территориясен билгеләү турында» 2023 елның 04 сентябрендәге 729 - п номерлы боерыгы таләпләрен үтәү: бишенче ярдәмче зона-эшчәнлеге һава судноларының очыш иминлегенә йогынты ясарга мөмкин булган куркыныч җитештерү объектларын урнаштыруны тыю.

12-Росавиациянең «Казан граждан авиациясе аэродромының аэродром яны территориясен билгеләү турында» 2023 елның 04 сентябрендәге 729 - П номерлы боерыгы таләпләрен үтәү: алтынчы ярдәмче зона-кошларны җәлеп итүгә һәм күпләп туплауга сәләтле объектларны урнаштырганда.

«ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПРОСТРАНСТВОЛЫ ПЛАНЛАШТЫРУ ИНСТИТУТЫ» ДӘҮЛӘТ БЮДЖЕТ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ

Дәүләт заказчысы:

Татарстан Республикасы төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгы

Дәүләт йөкләмәсе:

Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хуҗалыгы министрлыгының 2023елның 27 декабрендәге 79/р номерлы күрсәтмәсе

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КОМЛЫ КОВАЛ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ

ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

2Том

Казан шәһәре

2024 ел

ПРОЕКТ СОСТАВЫ

№ т/б	том / сызым номеры	Документация / сызым исеме Генераль план	Масштаб/ Формат	Инв. номер
1	1**Том**	Территориаль планлаштыру турында нигезләмә	Том, А4	
		Функциональ зоналар картасы.		
1.1	Сызым 1	Җирле әһәмияттәге объектларны планлаштырып урнаштыру	М 1:10 000	
1.2	Сызым 2	картасы. Социаль инфраструктура. Җирле әһәмияттәге объектларны	М 1:10 000	
1.3	Сызым 3	планлаштырып урнаштыру картасы. Транспорт инфраструктурасы. Җирле әһәмияттәге объектларны	М 1:10 000	
1.4	Сызым 4	планлаштырып урнаштыру картасы. Инженер инфраструктурасы. Җирле әһәмияттәге объектларны	М 1:10 000	
1.5	Сызым 5	планлаштырып урнаштыру картасы. Табигый-рекреацион каркас үсеше. Торак пунктлар чикләре (шул	М 1:10 000	
1.6	Сызым 6	исәптән төзелә торган торак пунктлар чикләре)картасы Торак пунктлар чикләре (шул исәптән төзелә торган торак	М 1:10 000	
1.7	Кушымта 1	пунктлар чикләре турында белешмәләр) генераль планны нигезләү материаллары	Том, А4	
2	2**Том**	Социаль-икътисадый үсешнең төп юнәлешләре территорияне планлаштыру оештыру	Том, А4	
2.1	**Кисәк 1**	Территориядән хәзерге заман файдалану картасы	Том, А4	
2.2	**Кисәк 2**	Социаль инфраструктура объектларын урнаштыруны нигезләү	Том, А4	
2.2.1	Сызым 1	Транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыруны	М 1:10 000	
2.3	**Кисәк 3**	нигезләү Коммуналь инфраструктура системасын үстерү чараларын	Том, А4	
2.4	**Кисәк 4**	нигезләү Әйләнә-тирә мохитне саклау	Том, А4	
2.5	**Кисәк 5**	Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.	Том, А4	
2.6	**Кисәк 6**	Урманчылыкларның чикләре картасы	Том, А4	
2.6.1	Сызым 1		М 1:10 000	
2.6.2	Сызым 2		М 1:10 000	

№ п/п	№ тома / чер-тежа	Наименование документации / сызыма	Масштаб/ Формат	Инв. номер
2.7	**Кисәк 7**	**Табигый-рекреацион каркасны үстерү чараларын нигезләү**	Том, А4	
2.8	**Кисәк 8**	**Территорияләрне инженерлык әзерлеге чараларын нигезләү**	Том, А4	
2.9	**Кисәк 9**	**Торак пунктлар чикләрен үзгәртүне нигезләү**	Том, А4	
2.10	**Кисәк 10**	**Гражданнар оборонасы чаралары, табигый һәм технологик характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге**Карта табигый	Том, А4	
2.10.1	Сызым 1	һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаган территорияләрнең гражданнар оборонасы чаралары	М 1:10 000	
2.11		**Генераль планның төп техник-икътисадый күрсәткечләре**	Том, А4	

ЭТӘЛЕК

Кыскартулар һәм билгеләр исемлеге 5

Гомуми нигезләмәләр
....9
1Кисәк . Социаль-икътисадый үсешнең төп юнәлешләре...12

1. Демографик вәзгыятьне анализлау...12
2. Икътисадый эшчәнлек төрләре буенча мәшгульләр саны..15
3. Икътисадый эшчәнлеккә Характеристика...17

4. Социаль Стратегия нигезендә территория үсешенең төп максатчан юнәлешләре-
2030 елга кадәрге чорга ТР һәм муниципаль берәмлекнең икътисади үсеше......................19
2Кисәк . Территорияне планлаштырып оештыру..21
1. Территорияне заманча файдалану..21

2. Торак фондына Анализ...29
3. Сәнәгать, авыл хуҗалыгы предприятиеләре..42

4. Мәдәни мирас объектлары...43
3Кисәк . Социаль инфраструктура объектларын урнаштыруны нигезләү...44

1. Социаль инфраструктура өлкәсендә барлыкка килгән системаны
анализлау..44
2. Объектларны урнаштыруның сайланган вариантын
нигезләү..56
4Кисәк Транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыруны нигезләү...78

1. Гамәлдәге хәлне анализлау һәм үсеш алшартларын ачыклау....................................78
2. Урнашу системасының халыкның транспорт тәртибенә йогынтысын анализлау (транспорт системаларын анализлау)
ташкыннар һәм хезмәт
миграцияләре)...87
3. Транспорт юлын үстерү чараларын нигезләү өчен транспорт моделен төзү
инфраструктура..90

4. Проект тәкъдимнәре һәм урнаштыруның сайланган вариантын нигезләү..................................91
5. Торак пунктларда автомобиль юллары челтәрен һәм урам-юл челтәрен үстерү буенча тәкъдимнәр
нокта..92
6. Муниципальара җәмәгать транспортын үстерү тәкъдиме.................................93

8. ТПУ системасын үстерү буенча тәкъдим...93
9. Урам-юл челтәрен үстерү тәкъдиме..93
10. Объектларны урнаштыруга бәйле рәвештә аларны билгеләү таләп ителә торган ЗОУИТЛАРГА Характеристика
транспорт инфраструктурасы..101

5Кисәк . Коммуналь һәм инженерлык системасын үстерү чараларын нигезләү
инфраструктура..102

1. Су белән тәэмин
итү...102
2. Су җибәрү..106

3. Җылылык белән тәэмин итү
....111
4. Газ белән тәэмин
итү...112
5. Электр белән тәэмин
итү...116

6. Начар токлы
челтәрләр...120

7. Торба үткәргеч транспорты 122

8. Җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү..123
6Кисәк . Әйләнә-тирә мохитне
саклау..129
4
1. Территориянең табигый
характеристикасы..129

2. Әйләнә-тирә мохитнең торышы 148
3. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар
....155

4. Әйләнә-тирә мохитне саклау гамәлләре...184
7Кисәк . Табигый-рекреацион каркасны үстерү чараларын нигезләү..........................194
1. Муниципаль берәмлекнең табигый-рекреацион каркасына Анализ...................................194

2. Табигый-рекреацион каркасны үстерү буенча проект тәкъдимнәре...................................196
8Кисәк . Территорияләрне инженерлык әзерлеге чараларын нигезләү.......................................199

1. Хәвефле табигый процесслар һәм күренешләр чагылышын анализлау, мелиоратив җайланма территорияләр
....199

2. Территорияләрне инженерлык әзерлеге чаралары...203
9Кисәк . Торак пунктларның чикләрен үзгәртүне нигезләү...208

10Кисәк Гражданнар оборонасы чаралары, кисәтү чаралары исемлеге
табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр...216

1. Гражданнар оборонасы чаралары исемлеге...216
2. Табигый һәм техноген гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге
холык..221
3. Биологик-социаль гадәттән тыш хәлләр куркынычы..276

4. Гадәттән тыш хәлләрне мониторинглау, лаборатор контрольдә тоту һәм фаразлау системасы табигый һәм техноген характердагы...278
5. Гадәттән тыш хәл турында хәбәр итүне оештыру чаралары...278
6. Коткару формированиеләре...283

7. Табигый һәм табигый гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда эвакуация чаралары
техноген характердагы 285

8. Террорчылык...286
11Кисәк . Генераль планның төп техник-икътисадый күрсәткечләре......................................291

Кушымта 293

Кыскартулар һәм билгеләр исемлеге

Нормативные правовые акты

Федеральный закон от 08 ноября 2007 года № 257-ФЗ «Об автомобильных дорогах и о дорожной деятельности в Российской Федерации и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации»	Федеральный закон от 08.11.2007 № 257-ФЗ
Федеральный закон от 03 августа 2018 года № 342-ФЗ «О внесении изменений в Градостроительный кодекс Российской Федерации и отдельные законодательные акты Российской Федерации»	Федеральный закон от 03.08.2018 № 342-ФЗ
Указ Президента Российской Федерации от 27 июня 1998 года № 727 «О придорожных полосах федеральных автомобильных дорог общего пользования»	Указ Президента Российской Федерации от 27.06.1998 № 727
Закон Республики Татарстан от 17 июня 2015 года № 40-ЗРТ «Об утверждении Стратегии социально-экономического развития Республики Татарстан до 2030 года»	Стратегия социально-экономического развития РТ до 2030 года
Постановление Правительства Российской Федерации от 16 февраля 2008 года № 87 «О составе Бүлеков проектной документации и требований к их содержанию»	Постановление Правительства РФ от 16.02.2008 № 87
Схема территориального планирования Российской Федерации в области федерального транспорта (железнодорожного, воздушного, морского, внутреннего водного транспорта) и автомобильных дорог федерального значения, утвержденная распоряжением Правительства Российской Федерации от 19 марта 2013 года № 384-р	Схема территориального планирования РФ в области федерального транспорта (железнодорожного, воздушного, морского, внутреннего водного транспорта) и автомобильных дорог федерального значения
Схема территориального планирования Российской Федерации в области высшего образования, утвержденная распоряжением Правительства Российской Федерации от 26 февраля 2013 года № 247-р	Схема территориального планирования РФ в области высшего образования
Схема территориального планирования Российской Федерации в области здравоохранения, утвержденная распоряжением Правительства Российской Федерации от 28 декабря 2012 года № 2607-р	Схема территориального планирования РФ в области здравоохранения
Схема территориального планирования Российской Федерации в области федерального транспорта (в части трубопроводного транспорта), утвержденная распоряжением Правительства Российской Федерации от 6 мая 2015 года № 816-р	Схема территориального планирования РФ в области трубопроводного транспорта
Правила установления санитарно-защитных зон и использования земельных участков, расположенных в границах санитарно-защитных зон, утвержденные постановлением Правительства Российской Федерации от 03 марта 2018 года № 222	Правила установления санитарно-защитных зон и использования земельных участков, расположенных в границах санитарно-защитных зон
Схема территориального планирования Республики Татарстан, утвержденная постановлением Кабинета Министров Республики Татарстан от 21 февраля 2011 года № 134	Схема территориального планирования РТ
Постановление Кабинета Министров Республики Татарстан от 27 декабря 2013 года № 1071 «Об утверждении республиканских нормативов градостроительного проектирования Республики Татарстан»	РНГП РТ

Постановление Кабинета Министров Республики Татарстан от 29 марта 2019 года №237 «Об утверждении положений о памятниках природы регионального значения Республики Татарстан»	Постановление Кабинета Министров Республики Татарстан от 29.03.2019 № 237
Проект планировки территории и проект межевания территории, предусматривающие размещение линейных объектов: «Строительство системы водоснабжения, водоотведения и дождевой канализации на территории муниципального образования г. Казани и Лаишевского муниципального района Республики Татарстан (Лаишевский узел)», утвержденный постановлением Кабинетом Министров Республики Татарстан от 26 января 2022 года №48	Утвержденный ПП и ПМТ «Лаишевский узел»
СНиП 1.02.01-85 «Инструкция о составе, порядке разработки, согласования и утверждения проектно-сметной документации на строительство предприятий, зданий и сооружений», утвержденные и введенные в действие постановлением Госстроя СССР от 23 декабря 1985 года № 253	СНиП 1.02.01-85
ГОСТ 28329-89 «Государственный стандарт Союза ССР. Озеленение городов. Термины и определения», утвержденный и введенный в действие постановлением Госстандарта СССР от 10 ноября 1989 года № 3336	ГОСТ 28329-89
РД 34.20.185-94 «Инструкции по проектированию городских электрических сетей», утвержденная Министерством топлива и энергетики Российской Федерации 7 июля 1994 год	РД 34.20.185-94
СанПиН 2.1.4.1110-02 «Зоны санитарной охраны источников водоснабжения и водопроводов питьевого назначения», утвержденные постановлением Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 14 марта 2002 года № 10	СанПиН 2.1.4.1110-02
СанПиН 2.1.8/2.2.4.1383-03 «Гигиенические требования к размещению и эксплуатации передающих радиотехнических объектов», утвержденные и введенные в действие постановлением Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 09 июня 2003 года №135	СанПиН 2.1.8/2.2.4.1383-03
СП 42-101-2003 «Общие положения по проектированию и строительству газораспределительных систем из металлических и полиэтиленовых труб», принятые и введенный в действие постановлением Госстроя России от 26 июня 2003 года № 112	СП 42-101-2003
Санитарно-эпидемиологические правила и нормативы СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитарно-защитные зоны и санитарная классификация предприятий, сооружений и иных объектов», утвержденные постановлением Главного государственного санитарного врача РФ от 25 сентября 2007 года № 74	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03
СП 42.13330.2016 «Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских поселений. Актуализированная редакция СНиП 2.07.01-89*», утвержденный приказом Минстроя России от 30 декабря 2016 года № 1034/пр	СП 42.13330.2016

СП 14.13330.2018 «Строительство в сейсмических районах. Актуализированная редакция СНиП II-7-81», утвержденный и введенный в действие приказом Минстроя России от 24 мая 2018 года № 309/пр	СП 14.13330.2018
СП 8.13130 «Системы противопожарной защиты. Наружное противопожарное водоснабжение. Требования пожарной безопасности», утвержденный и введенный в действие приказом МЧС России от 30 марта 2020 года № 225	СП 8.13130.2020
СП 10.13130 «Системы противопожарной защиты. Внутренний противопожарный водопровод. Нормы и правила проектирования», утвержденный и введенный в действие приказом МЧС России от 27 июля 2020 года №559	СП 10.13130.2020
СанПиН 1.2.3685-21 «Гигиенические нормативы и требования к обеспечению безопасности и (или) безвредности для человека факторов среды обитания», утвержденные постановлением Главного государственного санитарного врача РФ от 28января 2021 года № 2	СанПиН 1.2.3685-21
СанПиН 2.1.3684-21 «Санитарно-эпидемиологические требования к содержанию территорий городских и сельских поселений, к водным объектам, питьевой воде и питьевому водоснабжению, атмосферному воздуху, почвам, жилым помещениям, эксплуатации производственных, общественных помещений, организации и проведению санитарно-противоэпидемических (профилактических) мероприятий», утвержденные постановлением Главного государственного санитарного врача РФ от 28 января 2021 года № 3	СанПиН 2.1.3684-21
СП 31.13330.2021 «Водоснабжение. Наружные сети и сооружения. СНиП 2.04.02-84*», утвержденный и веденный в действие приказом Минстроя России от 27 декабря 2021 года № 1016/пр	СП 31.13330.2021
Схема территориального планирования Лаишевского муниципального района Республики Татарстан, утвержденная решением Совета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан от 19 декабря 2011 года № 117-РТ	Схема территориального планирования Лаишевского МР
Генеральный план Комлы Ковалского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан	Генеральный план Комлы Ковалского сельского поселения

Органы государственной власти и подведомственные учреждения

ГБУ «Центр экономических и социальных исследований Республики Татарстан при Кабинете Министров Республики Татарстан»	ГБУ «ЦЭСИ РТ»

Сокращения

Культурно-спортивный центр	КСЦ
Средняя общеобразовательная школа	СОШ
Озелененная территория общего пользования	ОТОП
Участок месторождения пресных подземных вод	УМППВ
Канализация насос станциясе	КНС
Блочно-модульная котельная	БМК

Газораспределительная станция	ГРС
Газны редукцияләү пункты	ПРГ
Газорегуляторный пункт	ГРП
Газорегуляторный пункт шкафного типа	ГРПШ
Трансформатор подстанциясе	ТП
Электрическая подстанция	ПС
Комплектная Трансформатор подстанциясе	КТП
Столбовая Трансформатор подстанциясе	СТП
Трансформатор подстанциясезакрытого типа	ЗТП
Линии электропередачи	ЛЭП
Кабельная линия электропередачи	КЛ
Воздушная линия электропередачи	ВЛ
Распределительная пункт	РП
Силовой преобразователь	СП
Кабельно-воздушная линия электропередачи	КВЛ
Автоматическая телефонная станция	АТС
Волоконно-оптическая линия связи	ВОЛС
Автоматическая газораспределительная станция	АГРС
Нефтеперекачивающая станция	НПС
Предельно-допустимые выбросы	ПДВ
Твердые коммунальные отходы	ТКО
Крестьянско-фермерское хозяйство	КФХ
Автозаправочная станция	АЗС
Зоны с особыми условиями использования территории	ЗОУИТ
Публичная кадастровая карта	ППК
Единый государственный реестр недвижимости	ЕГРН

Гомуми нигезләмәләр

Генераль план – шәһәр төзелеше стратегиясен, тормыш эшчәнлеге мохитен булдыру шартларын, җирлек территорияләрен үстерү юнәлешләрен һәм чикләрен, җирлек составындагы торак пунктларның чикләрен билгеләүне һәм үзгәртүне, территорияләрне функциональ зоналаштыруны, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураларны үстерүне, мәдәни мирас объектларын һәм махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклап калуга шәһәр төзелеше таләпләрен билгели торган территориаль планлаштыру документы.

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Комлы Ковал авыл җирлегенең (алга таба – Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планы) генераль планы Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2024 елга һәм 2025 һәм 2026 еллардагы план чорына Дәүләт биреме нигезендә «Татарстан Республикасының пространстволы планлаштыру институты» дәүләт бюджет учреждениесе тарафыннан эшләнде, ул Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хуҗалыгы министрлыгының 27.12.2023 номерлы боерыгы белән расланган..

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 23 статьясы нигезендә Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планына:

- территориаль планлаштыру турындагы нигезләмә;
- җирле әһәмияттәге объектларны планлаштырып урнаштыру картасы;
-торак пунктлар чикләре (шул исәптән барлыкка килә торган торак пунктлар чикләре)картасы;
- функциональ зоналар картасын.

Генераль планга аны нигезләү материаллары текст һәм карта рәвешендә кушып бирелә.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба-җирле үзидарә турында Закон) нигезендә җирлекнең җирле әһәмияттәге чаралары расланырга тиеш.

Ковал авыл җирлегенең генераль Комлысын эшләгәндә түбәндәге материаллар кулланылды:

-Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 26 февралендәге 247-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган югары белем бирү өлкәсендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемасы;

-Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2012 елның 28 декабрендәге 2607-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган Сәламәтлек саклау өлкәсендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемасы;

- торба үткәргеч транспорты өлкәсендә РФ территориаль планлаштыру схемасы;

-федераль транс-порт (тимер юл, һава, диңгез, эчке су транс-порты) һәм федераль әһәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендә РФ территориаль планлаштыру схемасы;

- ТР территориаль планлаштыру схемасы;

10

- Лаеш МР территориаль планлаштыру схемасы;

− Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советының 27.12.2018 № 76-РС карары белән расланган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планы (Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советының 31.01.2023 № 14-РС карары редакциясендә);

- Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитеты

тапшырган рәсми белешмәләр.

Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планы җирлекнең бөтен территориясенә карата үтәлгән.

Генераль планның максатлары һәм бурычлары

Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планы-территорияләрнең тотрыклы үсешен тәэмин итү, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураларны үстерү, гражданнар һәм аларның берләшмәләре, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Муниципаль берәмлекләр мәнфәгатьләрен исәпкә алуны тәэмин итү максатларында социаль, икътисадый, экологик һәм башка факторлар җыелмасыннан чыгып, территорияләрнең билгеләнешен билгеләүгә юнәлдерелгән документ.

Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планын эшләгәндә территориаль планлаштыруның төп максатлары булып:

- федераль законнар һәм Россия Федерациясе субъекты законнары нигезендә территория үсеше белән идарә итүнең нәтиҗәле коралын булдыру;

- авыл җирлегенең муниципаль берәмлек буларак бөтенлеген территориаль планлаштыру чаралары белән тәэмин итү;

-инженерлык һәм транспорт инфраструктурасын үстерүне исәпкә алып, муниципаль берәмлекнең рекреацион һәм социаль-икътисадый потенциалын максималь ачуга туры килә торган планлаштыру оештыру, территорияне функциональ зоналаштыру һәм шәһәр төзелешен зоналаштыруны уздыру өчен шартлар тудыру буенча рациональ карарлар эшләү.

Генераль планның проект карарлары планлаштыру структурасын оештыру; җирлекнең территориаль, инфраструктур һәм социаль-икътисадый үсеше мәсьәләләрен комплекслы хәл итү; территориаль зоналардан файдалануның хокукый режимын билгели торган җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен эшләү; инвестицион үсеш зоналарын билгеләү өчен нигез булып тора. Күрсәтелгән максатларны гамәлгә ашыру

территориаль планлаштыруның түбәндәге бурычлары:

- муниципаль мохит параметрларын, яшәешне тәэмин итүнең гамәлдәге ресурсларын, шулай ук кабул ителгән аерым шәһәр төзелеше карарларын анализлау нигезендә әлеге проблемаларны хәл итүне тәэмин итә торган торак пунктлар территориясен шәһәр төзелеше үсеше проблемаларын ачыклау;

- территорияне функциональ зоналаштыру (функциональ зоналарның планлаштырыла торган чикләрен чагылдыру);

- торак пунктларның гармонияле һәм тотрыклы булсын өчен алшартлар тудыручы оптималь функциональ-планлаштыру структурасын эшләү

11

шәһәр төзелешен зоналаштыруны алга таба эшләү, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен әзерләү өчен территорияләрне үстерү;

- шәһәр төзелеше, инфраструктура, табигый, социаль һәм рекреацион үсеш компонентларының үзара килешенгән һәм балансланган динамикасын тәэмин итә торган Комла Ковал авыл җирлеге үсеше параметрлары системасын билгеләү;

- әйләнә-тирә табигать мохитен саклап калу шартларында муниципаль берәмлекнең инвестицияләр җәлеп итүчәнлеген тәэмин итү буенча чаралар һәм гамәлләр исемлеген әзерләү;

- капиталь төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру.

Генераль планны гамәлгә ашыру сроклары

Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планы Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитетының «Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планы проектын әзерләү турында» 20.10.2023 № 3381 карары нигезендә «Татарстан Республикасы пространствоны Планлаштыру институты»дәүләт бюджет учреждениесе тарафыннан эшләнде.

Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планы тәкъдимнәрне гамәлгә ашыруның исәпләнгән срогына – 2050 елга кадәр эшләнде.

12

Кисәк 1. Социаль-икътисадый үсешнең төп юнәлешләре 1. Демографик вәзгыятькә Анализ

1.1. 2015-2024 еллар аралыгында халык саны һәм аның компонентлары динамикасы (туучылар саны, үлүчеләр саны, миграция)

Демографик вәзгыятьне анализлау территориянең социаль-икътисадый үсешен бәяләүдә иң мөһим өлешләрнең берсе булып тора һәм күп очракта авыл җирлегенең җитештерү потенциалын билгели.

2024 ел башына карала торган территориядә даими рәвештә 4,0 мең кеше яшәгән, бу Лаеш муниципаль районы халкының 5,5 процентын 71,6 мең кеше тәшкил итә. Халык саны буенча Комлы Ковал авыл җирлеге Лаеш муниципаль районында 6 нчы урында тора.

2015-2024 еллар чорында халык санының 1,9 мең кешегә артуы күзәтелде. 2023 ел башына халык санының шактый артуы 2021 елда халыкны исәпкә алуның башка методикасы белән уздырылган Бөтенроссия халык санын алу нәтиҗәләре белән бәйле..

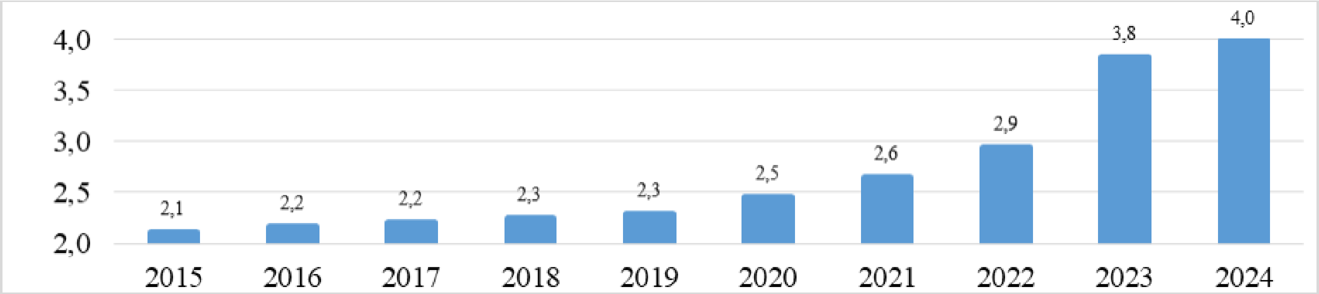

Рисунок 1.1. динамика численности населения Кольского сельского поселения в 2015-2024 гг., ты чел. (Источник: Татарстанстат) естественный прирост

В 2016-2022 годах наблюдаются негативные демографические тенденции-смертность превышает рождаемость. Среднегодовая естественная убыль за рассматриваемый период составила -5,2 человек.

Самые низкие показатели естественного прироста в 2022 году-12 человек, самые высокие показатели естественного прироста в 2015 году-9 человек. Поскольку естественный прирост-это инерционный процесс, этот показатель останется отрицательным на период до 2030 года (ри1.2)..

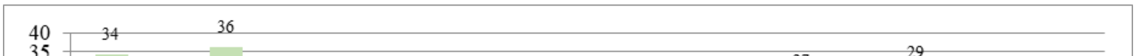

13 Туым

2014-2015 елларда җирлектә туучылар саны максималь күрсәтүләргә җиткән.каралганберенче ел(16,4и16,8 промилле) район һәм республика буенча уртача күрсәткечләрдән югарырак булган, ә 2022 елга бу чорда казательнең минималь күрсәткечләренә кадәр кимегән һәм 5 промилле тәшкил иткән. 2016-2022 елларда Комлы Ковал авыл җирлегендә туучылар саны район (2022 елда 8,5 промилле) һәм республика (2022 елда 9,2 промилле) буенча уртача күрсәткечләрдән түбәнрәк булган (Рә1.3

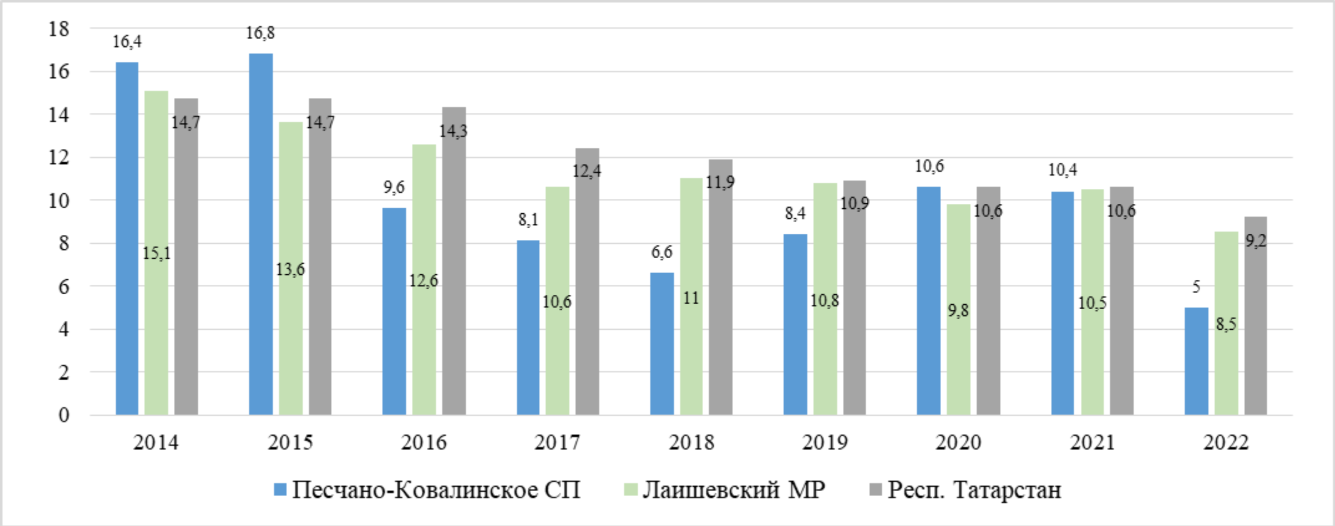

)

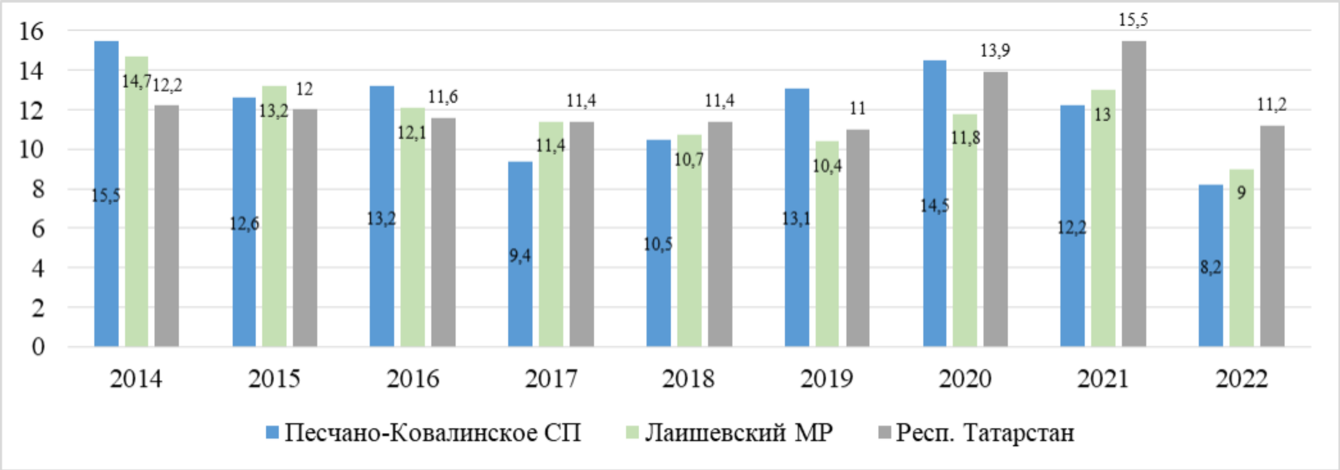

Үлем

Карала торган чорда үлүчеләр санының максималь күрсәткечләре Калмык авыл җирлегендә 2014 һәм 2020 елларда (15,5 һәм 14,5 про-милле) булган. 2020 елда югары үлүчеләр саны коронавирус пандемиясе белән бәйле. 2022 елга, 2014 ел белән чагыштырганда, үлем коэффициенты 7,3 промиллегә кимегән һәм карала торган 8,2 промилле чоры өчен минималь күрсәткечләргә җиткән. 2022 елда калмык авыл җирлегендә үлүчеләр саны күрсәткечләре (8,2 промилле) тулаем

муниципаль район буенча (9 промилле) һәм уртача республика буенча (11,2 промилле) түбәнрәк (Рә 1.4).

14

Миграция агымнары

Миграция үсеше Кола Ковальское җирлегендә халык саны артуның төп сәбәбе булып тора. 2014-2022 еллар чорында уртача еллык миграция үсеше 121 кеше тәшкил итә. 2021 елда халыкның иң югары миграция үсеше 303 кеше теркәлгән, 2022 елда миграция үсеше 2021 ел белән чагыштырганда 52 процентка кимегән (Рә1.5).

).

1.2. Халык санын фаразлау сценарийлары

Комлы Ковал авыл җирлегендә халык саны фаразы 2014-2022 еллар чорында туучылар, үлүчеләр саны, гомер озынлыгы, миграция үзгәрешенең ретроспектив тенденцияләрен һәм Лаеш районының һәм Татарстан Республикасының хәзерге һәм киләчәк демографик үсеш трендларын анализлау нигезендә башкарылды.

Комлы Ковалы авыл җирлеге территориясендә демографик эшне модельләштерүдә катнаша торган төп күрсәткечләр:

- табигый үсеш; - миграцион үсеш.

Икътисадның торышына, аның яңа шартларга яраклашу тизлегенә бәйле рәвештә үсешнең дүрт сценарие эшләнде (Рә1.6):

1 нче Сценарий торак төзелеше күләмнәре нигезендә. Әлеге сценарий халык санын 2050 елга 17,8 мең кешегә кадәр арттыруны күздә тота.

2 Сценарий халыкның максималь миграция хәрәкәтен һәм уртача еллык табигый үсешне исәпкә ала. Сценарий буенча, 2050 елга халык саны 11,2 мең кешегә кадәр артырга мөмкин.

3 Сценарий демографик трендлар нигезендә соңгы 10 елда барлыкка килгән тенденцияләрне дәвам итә. Халык саны 2050 елга 3,1 мең кешегә артырга һәм 7,1 мең кешегә җитәргә мөмкин.

Нульле миграцияле 4 нче Сценарий миграция хәрәкәтен исәпкә алмаганда барлыкка килгән демографик трендларны үз эченә ала. Халык санының 2050 елга 125 кешегә 3,8 мең кешегә кадәр кимүе көтелә..

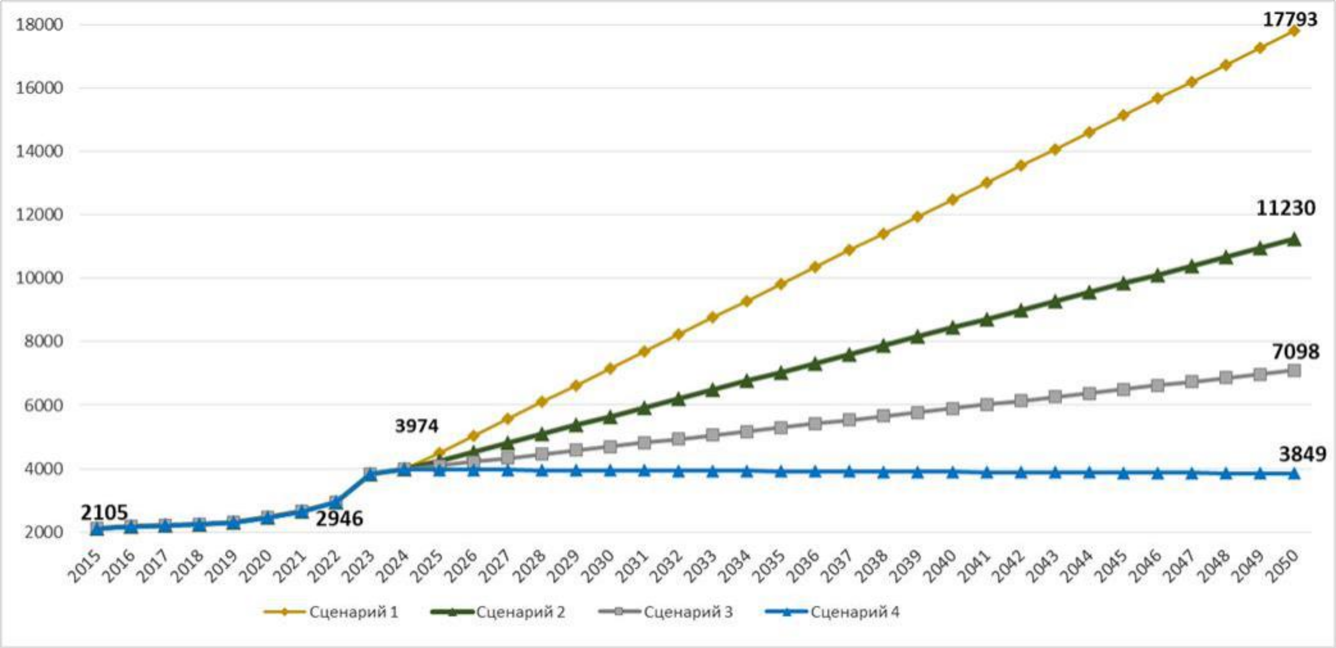

Рәсем 1.6. 2050 елга кадәр демографик фараз сценарийлары

1 сценарий буенча фаразланган халык саны (2050 елга 17793 кеше) торак фонды белән уртача тәэмин ителештән чыгып, торак төзелеше күләмнәре буенча фаразланган халык саны исәпләүләренә туры килә.

КФХ Имамутдинов Равиль Ан-варович

2. Икътисадый эшчәнлек төрләре буенча мәшгульләр саны кәрәзле элемтә операторлары мәгълүматлары буенча эш урыннары саны 1287 урын тәшкил итә, яисә
Комлы Коваль авыл җирлегендә яшәүчеләрнең 33 проценты. Авыл җирлеге сәнәгать предприятиеләрендә рәсми рәвештә эшләүчеләр саны, сайт мәгълүматлары буенча https://focus.kontur.ru/составляет103человека (Рә 1.7).
Җирлек территориясендә 2023 елда еллык әйләнеше 1,12 млрд. сум булган «Дорхан 21 век-Казан» ҖЧҖ, азык – төлек сәнәгате предприятиесе эшли.-
2023 елда еллык әйләнеше 156 млн. сум булган «Каусар» АХҖК ялкаулыгы.

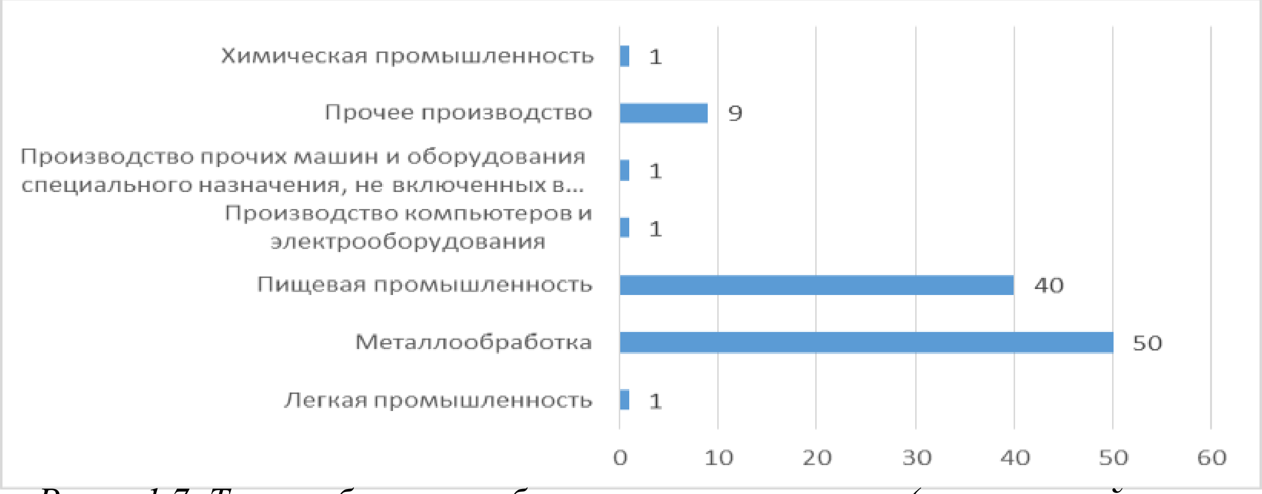

*Рәсем 1.7. Тармак белгечлеге буенча эшләүчеләр саны (чыганак: сайт https://focus.kontur.ru/)*16

Агросәнәгать комплексының мөһим тармаклары булып үсемлекчелек һәм терлекчелек тармаклары тора. Үсемлекчелек культуралы үсемлекләрнең аерым төркемнәрен үстерүгә бәйле тармакларга бүленә, аларның төпләре булып бөртекле хуҗалык, бәрәңге һәм яшелчәчелек, техник культуралар үстерү, азык җитештерү (азык культуралары үстерү) һәм бакчачылык тора. Терлекчелекнең төп тармаклары булып сөт һәм ит терлекчелеге тора. Комлы Ковал авыл җирлегенең төп авыл

хуҗалыгы белгечлеге-бөртекле үсемлекчелек һәм сөт-ит терлекчелеге. Сайт мәгълүматлары буенча https://focus.kontur.ru авыл хуҗалыгында 37 кеше эшли, территориядә 2023 елда әйләнеше 302 млн.сум булган «Рамай «фермер хуҗалыгы» ҖЧҖ эшли. Авыл җирлеге предприятиеләре 1.1 нче таблицада күрсәтелгән..

Таблица 1.1

Авыл хуҗалыгы предприятиеләре

№ п/п	Краткое наименов ние организациия	Основной вид деятельности	Среднесписочная численность, человек
1	ООО «Фермерское хозяйство «Рамаевское»	Разведение сельскохозяйственной птицы	33
2	ООО «Фермерское хозяйство «Ромаевское»	Разведение сельскохозяйственной птицы	1
3		Разведение молочного крупного рогатого скота, производство сырого молока	1
4	КФХ Нигматзянова Елена Васильевна	Разведение сельскохозяйственной птицы	1
5	ИП Х ет я ова Т н иля Р таам з нмовна з ус	Выращивание зерновых (кроме риса), зернобобовых культур и семян масличных культур	1
Итого			**37**

Лаеш районы үзәк тикшерү идарәсе мәгълүматларына караганда, 01.01.2024 елда районда рәсми теркәлгән эшсезләр саны 13 кеше булган, 01.01.2023 елда – 24 кеше. Районда эшсезлек дәрәҗәсе кими. Татарстан Республикасы буенча 01.01.2024 көнгә эшсезләр саны 4294 кеше тәшкил итте, Татарстан Республикасы эшсезләренең гомуми санында Лаеш муниципаль районы эшсезләре өлеше -0,3 процент. Шулай итеп, колмыково авыл җирлегендә теркәлә торган эшсезлекнең түбән дәрәҗәсе күзәтелә (Рә1.8).).

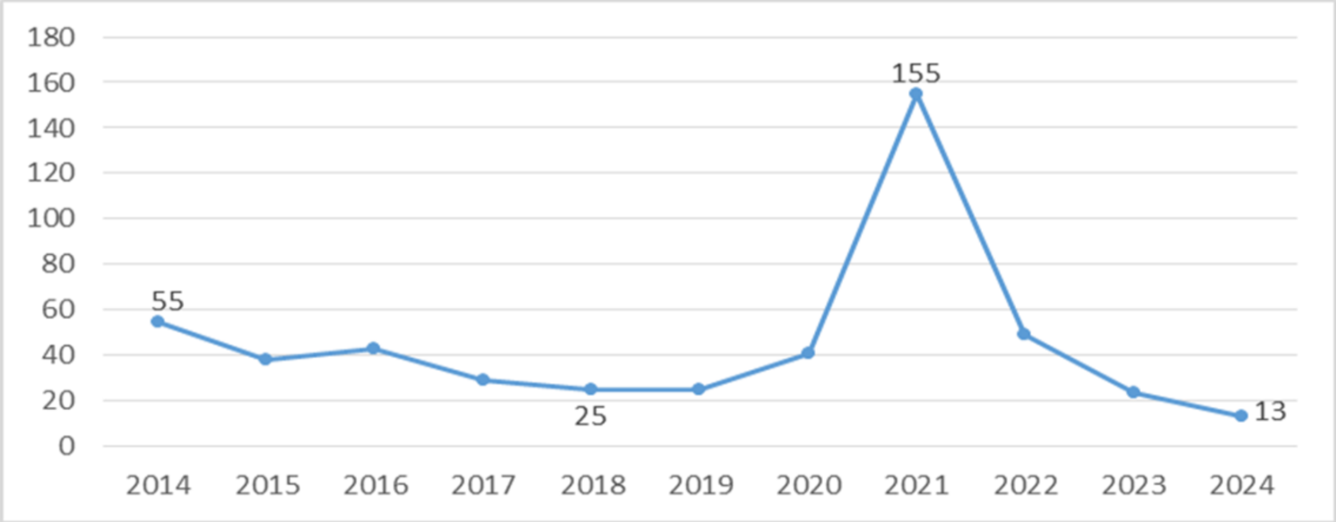

Рәсем 1.8. Лаеш муниципаль районында рәсми теркәлгән эшсезләр саны, кеше (Чыганак: «Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каршындагы Татарстан Республикасы Икътисади һәм социаль тикшеренүләр үзәге» ДБУ «халыкның тормыш дәрәҗәсен характерлаучы мәгълүмат"»).

Комлы Ковал авыл җирлегендә хезмәткә сәләтле халыкны эш белән тәэмин итү өчен, демографик фаразның югары сценариен гамәлгә ашыру шарты белән, 2050 елга кимендә 9,8 мең эш урыны кирәк булачак.

3. Икътисадый эшчәнлеккә Характеристика

Комлы Ковал авыл җирлегенең икътисады түбәндәге тармаклардан тора: металл эшкәртү промышленносте, азык-төлек промышленносте, химия промышленносте, электрон промышленность, авыл хуҗалыгы һ. б.

Авыл җирлегенең металл эшкәртү сәнәгатен 2023 елда еллык әйләнеше 1,1 млрд.сум булган төзелеш металл конструкцияләре, эшләнмәләр һәм аларның өлешләрен җитештерү буенча «Дорхан 21 век-Казан» ҖЧҖ бюджет хасил итүче предприятиесе, «Формалист» ҖЧҖ тимерчеләрне чүкеп ясау, пресслау, күләмле һәм яфраклы штамплау һәм яфракларны профильләү буенча хезмәтләр күрсәтү буенча вого металл.

Азык-төлек сәнәгате ит җитештерү предприятиеләре белән тәкъдим ителә. Җирлек территориясендә «Каусар» АХҖК эшли, аның еллык әйләнеше 2023 елда 156 млн.сум тәшкил итә.

Химия промышленносте – Ковал авыл җирлегенең Комлы территориясендә Е.А. Соловьев ИП башка пластмасса әйберләр җитештерү буенча эшчәнлек алып бара.

Электрон сәнәгать - электр бүлү һәм җайга салу аппаратурасын җитештерүне «интеллектуаль электрон системалар» ҖЧҖ компаниясе 2023 елда еллык әйләнеше 21,9 млн.сум тәшкил итә.

Шулай ук Контур сайты мәгълүматлары буенча.Җирлек территориясендә Фокус «Евроблок» ҖЧҖ төзелешендә файдалану өчен бетон эшләнмәләр җитештерү буенча предприятие эшли, аның еллык әйләнеше 2023 елда 106 млн.сум тәшкил итә.

Җирлекнең авыл хуҗалыгы белгечлеге булып бөртекле үсемлекчелек һәм ит-сөт терлекчелеге тора.

18

Лаеш муниципаль районының уртача хезмәт хакы положительнуюдинамикага ия, мәсәлән, 2023 елда уртача айлык хезмәт хакы 79,1 мең сум тәшкил иткән, 2022 елда – 67,9 мең сум. 2023 елда уртача зара түләве

үсеше 2022 елга карата 16,5 процент тәшкил итте. (Чыганак: Лаеш муниципаль районы паспорты).

Комлы Ковал авыл җирлеге бюджеты.

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Ковал авыл җирлеге Советының 15.12.2023 № 265 карары белән җирлекнең 2024 елга һәм планлы 2025 һәм 2026 елларга бюджеты расланды. Комлы Ковал авыл җирлеге бюджетының 2024 елда һәм 2025 һәм 2026 елларга фаразланган керемнәре һәм чыгымнары 1.2 нче таблицада күрсәтелгән.

2024-2026 елларга Комлы Ковалы авыл җирлегенең керемнәрен арттыру планлаштырыла. Керемнәрнең үсеше физик затлар керемнәренә салым буенча керемнәрнең елына 7,5-8 процентка артуы, мөлкәткә салымнан бюджетка керемнәрнең елына 3 процентка артуы исәбенә фаразлана.

Таблица 1.2 Комлык бюджеты керемнәренең һәм чыгымнарының фаразлана торган гомуми күләме-

Линка авыл җирлегенә 2024 елда һәм планлы 2025 һәм 2026 елларга, мең сумнарда.

№ п/п	Наименование	2024	2025	2026
1	**Доходы**	**23 842,2**	**24 258,9**	**24 752,1**
1.1	Налоговые и неналоговые доходы, в том числе:	23 454,1	23 832,0	24 285,0
1.1.1	Налог на доходы физических лиц	3 950,0	4 246,0	4 594,0
1.1.2	Единый сельскохозяйственный налог	-	-	-
1.1.3	Налог на имущество	3 409,0	3 511,0	3 616,0
1.1.4	Земельный налог	16 037,0	16 037,0	16 037,0
1.1.5	Доходы от использования имущества, находящегося в государственной и муниципальной собственности	38,0	38,0	38,0
1.1.6	Доходы от оказания платных услуг (работ) и компенсации затрат государства	20,1	-	-
1.2	Безвозмездные поступления (субсидии и субвенции)	388,1	426,9	467,1
2	**Расходы**	**23 842,2**	**24 258,9**	**24 752,1**
2.1	Общегосударственные расходы	2 501,0	2 503,4	2 526,7
2.2	Национальная оборона	388,1	426,9	467,1
2.3	Национальная безопасность и правоохранительная деятельность	-	-	-
2.4	Национальная экономика	260,0	260,0	260,0
2.5	Жилищно-коммунальное хозяйство	1 813,6	1 911,7	2 016,7
2.6	Межбюджетные трансферы общего характера бюджетам субъектов РФ и МО	18 879,5	19 156,9	19 481,6
3	**Бюджетное сальдо**	**-**	**-**	**-**

4. 2030 елга кадәр чорга Татарстан Республикасы һәм муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе нигезендә территория үсешенең төп максатчан юнәлешләре

Комлы Ковал авыл җирлеген перспективалы үстерү Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы советының 05.12.2022 № 92-РС карары белән расланган 2022-2024 елларга һәм 2030 елга кадәрге план чорына Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясенә туры килә (алга таба шулай ук-социаль-икътисадый үсеш стратегиясе 2022-2024 елларга һәм 2030 елга кадәрге план чорына Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районында). Әлеге стратегиянең максатлары Икътисадны динамикалы үстерү, Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре арасында инвестицияләр җәлеп итүчәнлекне арттыру һәм конкурентлык позицияләрен ныгыту һәм Россия Федерациясендә гамәлгә ашырыла торган милли проектларда актив катнашу нигезендә Лаеш муниципаль районы халкының тормыш сыйфатын һәм тормыш дәрәҗәсен күтәрүдән гыйбарәт.

Куелган максатларга ирешү өчен үткәрелергә тиешле үзара бәйле чаралар комплексына:

- уңайлы инвестиция климаты булдыру; - югары җитештерүчәнлекле эш урыннары булдыру;

-кеше капиталын торгызу һәм үстерү өчен шартлар тудыру; - төзекләндерү һәм экология дәрәҗәсен күтәрү;

- социомәдәни хезмәт күрсәтүләрнең сыйфатын күтәрү һәм аларны норматив тәэмин итүгә ирешү;

- ял итү һәм эшләү өчен уңайлы территория булдыру;

- җирле үзидарә органнары эшчәнлегенең нәтиҗәлелеген күтәрү; - нәтиҗәле муниципальара хезмәттәшлек системасын булдыру;

- районның финанс-икътисадый үз-үзен тәэмин итү дәрәҗәсен күтәрү; - милли проектларда актив катнашу.

Инновацион икътисад булдыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлык субъектларын, шул исәптән социаль эшкуарлыкны үстерү өчен уңай шартлар тәэмин итү, кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм конкурентлыкка сәләтлелеген тәэмин итү максатларында, районның социаль-икътисадый үсеше бурычларын хәл итүгә аның өлешен арттыру Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитетының 03.03.2020 № 346 карары белән «2020-2024 елларга Татарстан Республикасының Лаеш муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасы»расланды. Программа чараларын тулы күләмдә гамәлгә ашыру муниципаль районда якынча 1500 берәмлек эшкуарлыкның кече һәм мохит секторында яңа эш урыннары булдыруны күздә тота.

Муниципаль районның икътисадый үсешенең төп бурычлары булып район предприятиеләренең икътисадый үсеше, кече бизнесны үстерү, районның салым салына торган базасын тулыландыру һәм нәтиҗәдә-сәнәгать потенциалын саклау һәм үстерү максатында Халыкның тормыш дәрәҗәсен арттыру тора.

Җирлектә һәм муниципаль районда сәнәгать җитештерүен үстерүнең төп юнәлешләре булып сәнәгать җитештерүенең гамәлдәге тармакларын үстерү тора.

җитештерү, рациональ составлы һәм структуралы югары нәтиҗәле сәнәгать комплексы төзү. Сәнәгать предприятиеләренең нәтиҗәле эшләве өчен идарә итү системасын камилләштерүгә, җитештерү чыгымнарын киметүгә һәм предприятиеләрнең финанс хәлен яхшыртуга, инвестиция активлыгын арттыруга юнәлдерелгән предприятиеләрне реформалаштыру кирәк.

2030 елга кадәр чорга районның сәнәгатен һәм авыл хуҗалыгын үстерү өлкәсендәге төп бурычлар булып:

- эре инвестиция проектларын, шул исәптән хосусый инвестицияләрне җәлеп итеп, инфраструктура белән үз вакытында һәм тулысынча тәэмин итү;

- импортны алмаштыру, территорияләрдә IT-технологияләр кулланып җитештерелә торган товарларның район эчендәге һәм муниципальара кооперацияләрен төзү, шулай ук экспорт. «Халыкара кооперация һәм экспорт»милли проекты кысаларында продукциясен илдән читкә сатучы предприятиеләргә актив ярдәм күрсәтү;

- авыл хуҗалыгы предприятиеләренең алдынгы технологияләргә күчүе;

- район предприятиеләрен «хезмәт җитештерүчәнлеге һәм мәшгульлеккә ярдәм»милли проектына актив җәлеп итү.

Лаеш муниципаль районының икътисадый үсеше өлкәсендә 2022-2024 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеше стратегиясендә каралган чаралар: 1. Инвентаризация һәм файдаланылмаган производстволар реестрын булдыру-

җир кишәрлекләрен, шул исәптән җир кишәрлекләрен.

2. Район территориясендә яңа производстволар урнаштыру яки гамәлдәгеләрен киңәйтү өчен инвесторлар җәлеп итү.

3. Муниципальара инвестиция проеклары буенча тәкъдимнәр формалаштыру-анда агломерация кысаларында.

4. Инвестиция проектларын гамәлгә ашыру.

Лаеш муниципаль районының Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә «Поли-мерПласт»ҖЧҖ инвестиция проектын гамәлгә ашыру күз алдында тотыла. «ПолимерПласт» ҖЧҖ компаниясе 2025 елга кадәр экструдицияле пенополи-стирол әзерләү буенча җитештерү комплексы төзергә һәм эшләтеп җибәрергә планлаштыра. Проектка инвестицияләрнең гомуми күләме якынча 480 млн. сум тәшкил итәчәк, 84 эш урыны булдырылачак. Проект куәтләре планда, инвесторлар белдерүенчә, елына 12 млн.берәмлек җитештерелә торган продукция куя.

Шулай ук Лаеш муниципаль районының Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә ат спорты комплексы урнаштыру планлаштырыла.

2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерүнең расланган стратегиясе кысаларында Казан агломерациясе составына керүче Лаеш муниципаль районы һәм аерым алганда Комлы Ковал авыл җирлеге түбәндәге программаларны һәм проектларны гамәлгә ашыру территориясе булып тора: «халыкны күчерүне реновацияләү», «Казан агломерациясенең инженерлык инфраструктурасын үстерү һәм модернизацияләү», «Казанның Шәһәр яны зонасы», «сәнәгать зоналары Редевелопменты», «Казан агломерациясенең Казан агломерациясенең транспорт инфраструктурасы», «Идел-Кама агымы «экозонасы», «чиста Юл», Казан икътисадый зонасында калдыклар белән идарә итү..

Кисәк 2. Территорияне планлаштыру оештыру 1. Территориядән заманча файдалану

Икътисадый-географик урнашуы

Комлы Ковал авыл җирлеге Татарстан Республикасының көнбатыш өлешендә, Лаеш муниципаль районының төньяк-көнбатыш өлешендә уңайлы икътисадый-географик урын алып тора, Республиканың башкаласы – Казан шәһәре белән янәшә тора. Комлы Ковал авыл җирлегендә яшәүчеләр хезмәт һәм мәдәни-көнкүреш элемтәләре белән Лаеш муниципаль районының административ үзәге – Лаеш шәһәренә караганда күбрәк Казан шәһәре белән бәйләнгән.

Комлы Ковал авыл җирлеге чиге «Лаеш муниципаль районы «муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 28-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) кабул ителде.

Комлы Ковал авыл җирлегенең гомуми мәйданы 3265,74 гектар тәшкил итә, шул исәптән Комлы Ковал авылы–1365,2850 гектар ид.Вороновка-90,4903 гектар.

Икътисадый-географик урнашу үзенчәлекләренә җирлекнең Татарстан Республикасы башкаласы Казан шәһәренә якынлыгын, шулай ук Комлы Ковал җирлегенең Габишев авыл җирлегенең үзәктә диярлек урнашкан һәм элек басу аша үткән чиктәш участогыннан аерымлануын кертергә кирәк.

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә ачыкланган «Ильин чиркәве, 1820 ел»мәдәни мирас объекты урнашкан. Өч тәхетле храм күлнең калкулыклы ярында төзелгән. Ковалевское.

Рекреацион ресурслар саклагыч урманнардан, шулай ук җирле халык һәм Казан шәһәре халкы ял итү өчен файдалана торган күлләр системасыннан, болыннардан тора.

Комлы Ковал авыл җирлегенең икътисадый системасына агросәнәгать комплексы, эшкәртү һәм чыгару сәнәгате тармагы керә. Комлы Ковал авыл җирлегенең төп авыл хуҗалыгы белгечлеге-кошчылык («Рамай «фермер хуҗалыгы»ҖЧҖ). Сәнәгать производствосы «Дорхан 21 Век – Казан» ҖЧҖ (төзелеш металл конструкцияләре, эшләнмәләр һәм аларның өлешләрен җитештерү; металл ишекләр һәм тәрәзәләр җитештерү), «Интерпластик»ҖЧҖнең полимер торбалар җитештерү заводы белән тәкъдим ителде; «Транснефть – Прикамье» АҖ объектлары, ком чыгару карьеры һәм башка объектлар.

Комлы Ковал авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка җирлекләре һәм муниципаль районнары белән транспорт элемтәсе хәзерге вакытта «Мәскәү-Түбән Новгород – Казан» м – 12 тизйөрешле автомобиль юлы һәм «Казан – Боровое Матюшино» - Комлы Ковал – «Столбище – Атабаево», Комлы Ковал - Орловка», «Казан - Оренбург» -Боровое региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла.Матюшино, «Комлы Ковал - Орловка» - Тарлаши.

22

Автомобиль транспортыннан тыш, авыл җирлегендә торба үткәргеч транспорты объектлары да бар.

Комлы Ковал авыл җирлегенең территориаль оешмасы-Татарстан Республикасының Казан төркем системасына кергән Лаеш муниципаль районының халыкны күчерү системасы. ТР Территориаль үсешенең гамәлдәге схемасында күчереп урнаштыру системаларын үстерүнең интеграль потенциалына үткәрелгән анализ нигезендә Лаеш муниципаль районы күчереп урнаштыру

системасын үстерү потенциалы югары булган районнар төркеменә керә. Нурлат муниципаль районы белән бергә Лаеш муниципаль районы арасында 10 нчы урынны алды

Районнар буенча мөмкин булган 19 позиция.

Территориядән функциональ файдалану

Татарстан Республикасы территориясенең, барлык табигый, икътисадый һәм социаль ресурслары белән бергә, төрле тармак хезмәтләре карау һәм алар белән идарә итү объекты булуын исәпкә алып, аларның һәркайсында республиканың җир ресурсларын махсуслаштырылган исәпкә алу алып барыла. Комлы Ковал авыл җирлеге Генераль планда эчке ресурслары, үзенең җитештерү структурасы, билгеләнгән ихтыяҗлары һәм тышкы мохит белән бәйләнешләре булган территориаль берәмлек буларак карала. Бу оешманы формалаштыруның нигезе булып муниципаль берәмлекнең тормыш эшчәнлегенең үзара тыгыз бәйләнгән һәм билгеләнгән территориядә эшләүче төрле өлкәләре җыелмасы тора. Территория халыкның тормыш эшчәнлегенең барлык якларын интеграцияләүнең төп инструменты булып тора, шул рәвешле аның функциональ файдалануын билгели.

Комлы Ковал җирлегенең территориаль-планлаштыру системасы урбанизацияләнгән, авыл хуҗалыгы, табигатьне саклау һәм рекреацион территорияләрдән, махсус билгеләнештәге территорияләрдән тора.

Комлы Ковал авыл җирлегенә Комлы Ковал авылы (җирлекнең административ үзәге) һәм Вороновка авылы керә. Торак пунктларның үзенчәлеге булып шәһәр һәм авыл тормышының үзара ярашуы тора.

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясеннән хәзерге вакытта файдалану түбәндәге функциональ зо-намнардан гыйбарәт::

1. торак зоналар, шул исәптән:

- индивидуаль торак йортлар төзү зонасы; 2. иҗтимагый-эшлекле зоналар;

3. җитештерү зоналары, инженерлык-транспорт инфраструктуралары зоналары, шул исәптән:

- җитештерү зонасы;

- инженерлык инфраструктурасы зонасы;

- транспорт инфраструктурасы зонасы;

4. авыл хуҗалыгында файдалану зоналары, шул исәптән:

- авыл хуҗалыгы предприятиеләренең җитештерү зонасы; - бакчачылык, яшелчәчелек зонасы;

23

5. рекреацион билгеләнештәге зоналар, шул исәптән: - урманнар зонасы;

6. махсус билгеләнештәге зоналар, шул исәптән: - зиратлар зонасы;

Акваторияләрнең 7 зонасы; 8. башка зоналар.

Комлы Ковал һәм Вороновка авылларында төзелеп килгән торак төзелеше нигездә торак пунктларның үзәк өлешендә йортлар янындагы җир кишәрлекләре булган индивидуаль торак йортлардан гыйбарәт. Комлы Ковал авылының көньяк өлешендә Нефтьчеләр, насос, Октябрь һәм Мәктәп тыкрыгы буенча 2-6 катлы күпфатирлы торак йортлардан торган торак төзелеш кварталлары урнашкан.

Авылда иҗтимагый-эшлекле зонада балалар бакчасы, урта белем бирү мәктәбе, табиблар амбулаториясе бар. Халыкның физик культура белән шөгыльләнүе өчен гомуми белем бирү мәктәбенең спорт залы һәм уен мәйданчыгы, шулай ук Комлы Ковал авылындагы «Дружба» спорт-ял итү үзәгендәге яссы спорт корылмалары һәм спорт заллары файдаланыла.

Моннан тыш, Комлы Ковал авылында административ-эшлекле үзәк бар, анда Саклык банкы бүлекчәсе, почта бүлекчәсе, китапханә һәм Комлы Ковал авыл җирлеге администрациясе урнашкан. Югарыда санап үтелгән барлык объектлар авылның көньяк өлешендә тупланган, анда Октябрь, насос урамнары һәм Мәктәп тыкрыгы киселешендә хәзерге вакытта Комлы Ковал авылының гомуми-эшлекле үзәге формалашкан.

Җитештерү зонасы чыгару һәм эшкәртү сәнәгате объектларыннан гыйбарәт.

Инженерлык инфраструктурасы зонасы су белән тәэмин итү, су чыгару, җылылык белән тәэмин итү, газ белән тәэмин итү, электр белән тәэмин итү, элемтә объектларын һәм инженерлык инфраструктурасының башка объектларын урнаштыру өчен каралган. Транспорт инфраструктурасы зонасына автомобиль транспорты зоналары, урам-юл челтәре, автомобильләр кую урыннары (парковкалары) керә.

Авыл хуҗалыгында файдалану зоналары составына авыл хуҗалыгы предприятиеләренең җитештерү зоналары («Ра-маевское «фермер хуҗалыгы» ҖЧҖ) һәм бакчачылык, яшелчәчелек зоналары керә.

Рекреацион билгеләнештәге зоналар составына урман зонасы, шулай ук «Зөбәрҗәт шәһәре»паркы кебек гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр керә.

Махсус билгеләнештәге зоналар-Песчаные Ковали авылындагы зират һәм Ковал авыл җирлегенең Комлы авылының көнбатыш өлешендәге зират.

Акваторияләр зонасы су объектлары биләгән территорияләрне үз эченә ала (Ковалев күле, Вороновка күле).

Башка зоналарга мәгълүмат булмау сәбәпле аларның функциональ билгеләнеше билгеләнмәгән территорияләр керә.

Җирдән файдалану структурасы

Комлы Ковал авыл җирлегенең гомуми мәйданы 3265,74 гектар тәшкил итә (картографик материалга ярашлы).

Комлы Ковал авыл җирлеге чикләрендә урнашкан::

24

сель авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр; насел торак пунктлар җирләре;

промышлен сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона, иминлек җирләре һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр;

махсус саклана торган территорияләр һәм объектлар җирләре; лес урман фонды җирләре.

Комлы Ковал авыл җирлеге җирләренең категорияләре буенча бүленеше картада күрсәтелгән:

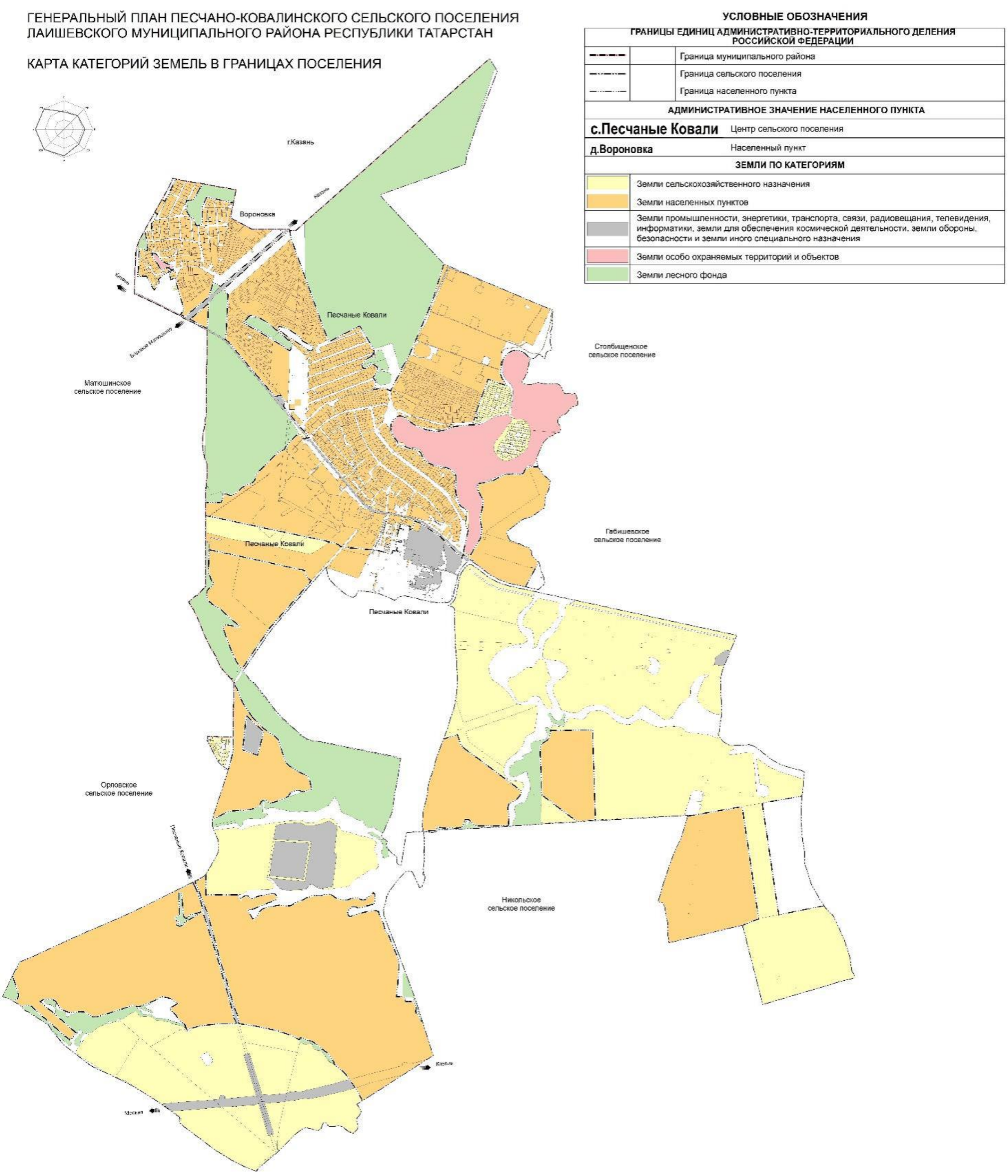
ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН ПЕСЧАНО-КОВАЛИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
КАРТА КАТЕГОРИЙ ЗЕМЕЛЬ В ГРАНИЦАХ ПОСЕЛЕНИЯ
УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ
ГРАНИЦЫ ЕДИНИЦ АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРРИТОРИАЛЬНОГО ДЕЛЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Граница муниципального района
Граница сельского поселения
Граница населенного пункта
АДМИНИСТРАТИВНОЕ ЗНАЧЕНИЕ НАСЕЛЕННОГО ПУНКТА
с.Песчаные Ковали
Центр сельского поселения
д.Вороновка
Населенный пункт
ЗЕМЛИ ПО КАТЕГОРИЯМ
Земли сельскохозяйственного назначения
Земли населенных пунктов
Земли промышленности, энергетики, транспорта, связи, радиовещания, телевидения, информатики, земли для обеспечения космической деятельности, земли обороны, безопасности и земли иного специального назначения
Земли особо охраняемых территорий и объектов
Земли лесного фонда
г.Казань
Казань
Вороновка
Песчаные Ковали
Матюшинское
сельское поселение
Столбищенское
сельское поселение
Габишевское
сельское поселение
Песчаные Ковали
Песчаные Ковали
Орловское
сельское поселение
Никольское
сельское поселение
Москва

Россия Федерациясе Урман кодексының 8 статьясы нигезендә урман фонды җирләре составындагы урман кишәрлекләре Федераль милектә. Шулай итеп, авыл җирлеге чикләрендә 537,65 гектар җир Федераль милектә.

Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы мәгълүматларына караганда, җирлек территориясендә республика милкендәге гомуми мәйданы 7,8093 гектар булган җир кишәрлекләре урнашкан.

Авыл җирлеге территориясендә җир кишәрлекләренең башка төрләре һәм милек хокуклары булуы турында мәгълүмат юк.

Таблица 2.1

Перечень земельных участков Комлы Ковалского сельского поселения, находящихся в республиканской собственности

№ п/п	Местоположение участка	Категория земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Обременение правами третьих лиц	Разрешенное использование	Площадь участка, кв. метров
1	Республика Татарстан, Лаишевский муниципальный район, Комлы Ковалское сельское поселение	Земли промышленности и иного специального назначения*	16:24:090704:368	постоянное бессрочное пользование	Автомобильный транспорт, код 7.2	38866
2	Республика Татарстан, Лаишевский муниципальный район, Комлы Ковалское сельское поселение	Земли промышленности и иного специального назначения*	16:24:090704:354	постоянное бессрочное пользование	Автомобильный транспорт, код 7.2	676
3	Республика Татарстан, Лаишевский муниципальный район, Комлы Ковалское сельское поселение	Земли промышленности и иного специального назначения*	16:24:090704:353	постоянное бессрочное пользование	Автомобильный транспорт, код 7.2	535
4	Республика Татарстан, Лаишевский муниципальный район, Комлы Ковалское сельское поселение	Земли промышленности и иного специального назначения*	16:24:090704:225	постоянное бессрочное пользование	Для размещения автодороги Комлы Ковал-Орел	1764
5	Республика Татарстан, Лаишевский муниципальный район, Комлы Ковалское сельское поселение, Песчаные Ковали	Земли населенных пунктов	16:24:090111:197	постоянное бессрочное пользование	Для размещения автодороги Песчаные Ковали-Орел	3921
6	Республика Татарстан, Лаишевский муниципальный район, Комлы Ковалское	Земли населенных пунктов	16:24:090111:559	-	Под размещение объектов газоснабжения	8

№ п/п	Местоположение участка	Категория земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Обременение правами третьих лиц	Разрешенное использование	Площадь участка, кв. метров
	сельское поселение, Песчаные Ковали, ул.Насосная				(для эксплуатации ГРПШ)	
7	Республика Татарстан, Лаишевский муниципальный район, Комлы Ковалское сельское поселение	Земли промышленности и иного специального назначения*	16:24:090703:267	постоянное бессрочное пользование	Для размещения автодороги Подъезд к Габишево	8508
8	Республика Татарстан, Лаишевский муниципальный район, Комлы Ковалское сельское поселение, Песчаные Ковали	Земли населенных пунктов	16:24:090111:196	постоянное бессрочное пользование	Для размещения автодороги Подъезд к Габишево	7647
9	Республика Татарстан, Лаишевский муниципальный район, Песчано-Ковалинское сельское поселение	Земли промышленности и иного специального назначения*	16:24:090704:215	постоянное бессрочное пользование	для размещения автомобильной дороги «Казань-Боровое Матюшино»	6029
10	Республика Татарстан, Лаишевский р-н, автодорога «Казань-Матюшино-П.Ковали-Столбище-Атабаево»	Земли промышленности и иного специального назначения*	16:24:090704:3241	-	автомобильная дорога	10139
	Итого	-	-	-	-	**78093**

Искәрмә: *сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона, иминлек җирләре һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр

2. Торак фондына Анализ

2.1. Планлаштырыла торган районнар киселешендә төзелеш типлары буенча торак билгеләнешендәге объектлар

Комлы Коваль авыл җирлегенең торак фонды күләме гомуми мәйданның 215,9 мең кв. метрын тәшкил иткән.

Бүгенге көндә Комлы Коваль авыл җирлегенең торак фондында күп фатирлы һәм индивидуаль торак төзелеше бар.

2.2 нче Таблица 2023 ел башына гамәлдәге торак фондына

Наименование территории	Многоквартирный жилищный фонд, ты кв. метров	Индивидуальный жилищный фонд, ты кв. метров
Комлы Ковал	38,7	128,1
д. Вороновка	-	49,1
Комлы Ковалское сельское поселение	**38,7**	**177,2**

Күп фатирлы торак төзелеше нигездә Комлы Ковал авылының көньяк өлешендә урнашкан. Песчаные Ковалы авылындагы күпфатирлы торак фондына Характеристика 2.3 нче таблицада бирелгән.

Таблица 2.3

Характеристика многоквартирной жилой застройки Комлы Ковал на начало 2023 года

№ п/п	Адрес	Этажность	Количество квартир, единицы	Общая площадь квартир, кв. метров	Год ввода в эксплуатацию
1	Комлы Ковал, ул. Насосная, д. 3	2	16	714,2	1973
2	Комлы Ковал, ул. Насосная, д. 4	3	36	1574,94	1985
3	Комлы Ковал, ул. Насосная, д. 6	2	8	346,8	1987
4	Комлы Ковал, ул. Насосная, д. 10	2	16	728,9	1976
5	Комлы Ковал, ул. Насосная, д. 11	4	36	1708,42	1981
6	Комлы Ковал, ул. Насосная, д. 12	2	8	442	1966
7	Комлы Ковал, ул. Насосная, д. 14	2	8	445,44	1966
8	Комлы Ковал, ул. Насосная, д. 15	2	8	441,1	1957
9	Комлы Ковал, ул. Насосная, д. 16	2	8	436,9	1966
10	Комлы Ковал, ул. Насосная, д. 17	2	8	440,72	1966
11	Комлы Ковал, ул. Насосная, д. 20	4	62	4380,8*	2022
12	Комлы Ковал, ул. Нефтяников, д. 4	6	172	8316	2019

№ п/п	Адрес	Этажность	Количество квартир, единицы	Общая площадь квартир, кв. метров	Год ввода в эксплуатацию
13	Комлы Ковал, ул. Нефтяников, д. 6	6	48	2272	2019
14	Комлы Ковал, ул. Нефтяников, д. 8	5	60	2429,4	2020
15	Комлы Ковал, ул. Нефтяников, д. 10	5	90	3647,9	2020
16	Комлы Ковал, ул. Нефтяников, д. 12	5	60	2395	2020
17	Комлы Ковал, ул. Октябрьская, д. 1а	4	39	1640,1	1992
18	Комлы Ковал, ул. Октябрьская, д. 2а	5	36	1645,9	1995
19	Комлы Ковал, ул. Октябрьская, д. 3а	5	36	1708,5	1997
20	Комлы Ковал, ул. Октябрьская, д. 3в	4	36	1858,6*	2009
21	Комлы Ковал, пер. Школьный, д. 1	2	8	384,6	1967
22	Комлы Ковал, пер. Школьный, д. 2	2	16	741,9	1967
	Итого	**-**	**815**	**38700,1**	**-**

Искәрмә: бинаның гомуми мәйданы, торак йортларның гомуми мәйданы турында мәгълүмат күрсәтелгән биналар юк

Хәзерге вакытта Комлы Ковал авыл җирлегендә «Ро-машка-2» СНТ, «Нептун» СНТ, «Чулпан» СНТ бакчачылык яисә яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләре урнашкан, алар, кагыйдә буларак, гомуми торак фондын исәпкә алуда катнашмыйлар, инженерлык коммуникацияләренә йөкләнешне исәплгәндә су куллануга йөкләнешне генә өстиләр. җәйге чорда энергия куллану һәм калдыклар белән эш итү системасы.

2.2. Халыкның торак белән тәэмин ителеше

Тормыш дәрәҗәсен һәм сыйфатын характерлаучы күрсәткечләрнең берсе-халыкны торак белән тәэмин итү күрсәткече (1 кешегә гомуми мәйданның квадрат метры). Комлы Ковал авыл җирлегендә 1 кешегә гомуми торак мәйданының 56,3 кв. метры туры килә. Федераль статистика хезмәтенең Татарстан Республикасы Территориаль органы белешмәләренә караганда, авыл җирлеге буенча уртача тәэмин ителеш 1 кешегә 35,5 кв.метр тәшкил итә. Шулай итеп, 2023 ел башына Песчаноковалы авыл җирлегендә әлеге күрсәткеч республикадагы уртача күрсәткечтән артып китә.

2.3. Торак фондын гамәлгә кертү динамикасы

Соңгы 8 елда Комлы Ковал авыл җирлегендә актив торак төзелеше бара, торак фонды якынча арткан

31

Комлы Ковал авыл җирлегенең элек расланган генераль планы мәгълүматлары белән чагыштырганда 4 мәртәбә.

Комлы Ковал авыл җирлеге башкарма комитеты мәгълүматлары буенча шәхси йортның уртача зурлыгы 120 кв.метр тәшкил иткән.

2019 елдан башлап гомуми мәйданы 23441,1 кв. метр булган 6 күп фатирлы торак йорт төзелгән, йортның уртача зурлыгы – 3907 кв.метр, фатирның уртача зурлыгы – 48 кв. метр.

2.4. Тузган һәм авария хәлендәге торак фонды

Комлы Ковал авыл җирлеге башкарма комитеты мәгълүматлары буенча муниципаль берәмлектә тузган һәм авария хәлендәге торак фонды юк.

2.5. Территорияләрне планлаштыруның расланган проектларына һәм үсеш концепциясенә Анализ

Хәзерге вакытта Комлы Ковал авыл җирлеге чикләрендә эшләнде һәм расланды:

Комлы Ковал авылы

1) кадастр номерлы җир кишәрлекләре белән чикләнгән территорияне планлаштыру проекты 16:24:090704:904, 16:24:090704:224, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитетының 04.03.2022 №507 карары белән расланган (алга таба – җир кишәрлекләрендә ППТ 16:24:090704:904, 16:24:090704:224).

Гомуми мәйданы 26,78 мең кв. метр булган индивидуаль торак төзелеше өчен 206 кишәрлек урнаштыру тәкъдим ителә. Чын вакыт проекты тормышка ашырылмаган.

2) Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Комлы Ковал авыл җирлегендә, Комлы Ковал авыл җирлегендә кадастр номерлары булган җир кишәрлекләре чикләрендә урнашкан территорияне планлаштыру проекты 16:24:090704:1516; 16:24:090704:1517; 16:24:090704:1518; 16:24:090704:1526; 16:24:090704:1527; 16:24:000000:4867, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитетының 02.08.2023 №2458 карары белән расланган (алга таба – җир кишәрлекләрендә ППТ 16:24:090704:1516; 16:24:090704:1517; 16:24:090704:1518; 16:24:090704:1526; 16:24:090704:1527; 16:24:000000:4867).

Блокланган торак төзелешен урнаштыру өчен 64 кишәрлек, шулай ук 310 мең кв.метр мәйданлы уртача катлы торак төзелешен урнаштыру тәкъдим ителә. Хәзерге вакытта проект тормышка ашырылмаган.

3) Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитетының 27.09.2018 ел, №498 карары белән расланган «Ковалинский» территориясен планлаштыру һәм манлау проекты (алга таба-«Ковалинский»ППТ).

Хәзерге вакытта проект территориясе тулысынча үзләштерелгән.

4) Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Песчаноковалы авыл җирлегенең 16:24:090102:228 кадастр номерлы җир кишәрлегендә урнашкан «яңа Ковал» торак комплексы территориясен планлаштыру проекты, Башкарма комитет карары белән расланган

32

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының 11.02.2022 №246 (алга таба – «яңа Ковал»ППТ).

Хәзерге вакытта мәйданы 1292,4 кв.метр булган өч катлы күп фатирлы бер торак йорт төзелә, торак фондының гомуми күләме 22,131 мең кв. метр тәшкил итәчәк.

Вороновка авылы

1) Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитетының 09.01.2017 №8 (алга таба-«Южная Вороновка» ППТ) төзелеше белән расланган «Южная Вороновка»территориясен планлаштыру проекты.

Индивидуаль торак төзелешен урнаштыру тәкъдим ителде. Хәзерге вакытта

проект тулысынча диярлек үзләштерелгән.

2.6. Торак инфраструктурасын үстерү проблемалары һәм алшартлары

Җирлек территорияләренең урбанизация темпларына Анализ

Урбанизация-барысын да үз эченә алган процесс, ул территориаль планда шәһәр җирен генә түгел, ә күбрәк авыл җирлеген дә колачлый, күп очракта аның демографик, социаль, экономик һәм пространство трансформациясен билгели. Ковал авыл җирлегенең Казан шәһәренә турыдан-туры якын булуы муниципаль берәмлек территориясенең бик тиз үсүен билгели.

Комлы Ковал авыл җирлегендә яшәүчеләр саны 2015 ел белән чагыштырганда 1,8 тапкырга арткан. Комлы Ковал авыл җирлегенең элек расланган генераль планы белән чагыштырганда торак фонды күләме 4 тапкырга диярлек артты һәм гомуми мәйданның 215,9 мең кв.метрын тәшкил итте.

Урбанизацияләнгән территория үзенчәлекләренә түбәндәге характеристикаларны кертергә мөмкин:

- шактый зур халыкның чагыштырмача зур булмаган территориядә туплануы, нәтиҗәдә халыкның чагыштырмача югары тыгызлыгы;

- үзенә хас шәһәр архитектура-планлаштыру мохите барлыкка килү: Комлы Ковал авылының көньяк өлешендә күпфатирлы торак төзелеше территориясен акрынлап үзләштерү;

- үзенчәлекле шәһәр яшәү рәвешен формалаштыру; - халыкның авыл хуҗалыгыннан тыш мәшгульлеге.

Хәзерге вакытта Татарстан Республикасы территориясендә һәм аерым алганда комлыкларда гамәлгә ашырыла торган торак төзелешен үстерү программалары-

Линка авыл җирлегендә торак төзелешен үстерүнең түбәндәге программалары гамәлгә ашырыла:

1. «Татарстан Республикасында социаль ипотека системасында торак шартларын яхшыртуга мохтаҗ яшь гаиләләргә торак урыннары бирү тәртибен раслау турында»Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 13.07.2020 № 587 карары белән җайга салына торган яшь гаиләләр өчен социаль ипотека программасы Татарстан Республикасында яшәүче яшь гаиләләрнең торак шартларын яхшыртуга юнәлдерелгән.

33

2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында социаль ипотека үзәгендә Торак шартларын яхшыртуга мохтаҗларны исәпкә кую кагыйдәләрен һәм тәртибен раслау турында» 2005 елның 15 апрелендәге 190 номерлы, «27 декабрьдәге Татарстан Республикасы Законын гамәлгә ашыру буенча бүтән чаралар турында «2007 елның 2 августындагы 366 номерлы карарлары белән җайга салына торган социаль ипотека программасы» Татарстан Республикасында Торак төзелешен үстерүгә дәүләт ярдәме һәм республика дәүләт ярдәме кысаларында торак бирү тәртибен камилләштерү турында»2004 ел, № 69-ТРЗ, Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче гражданнарның торак шартларын яхшыртуга юнәлдерелгән. 3. «Татарстан Республикасы халкын сыйфатлы торак һәм торак-коммуналь хуҗалык хезмәтләре белән тәэмин итү «дәүләт программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2019 елның 3 октябрендәге 888 номерлы карары белән җайга салына торган яшь гаиләләрне торак белән тәэмин итү программасы билгеләнгән тәртиптә яхшыртуга мохтаҗ дип танылган яшь гаиләләргә торак проблемаларын хәл итүдә өстәмә дәүләт ярдәме чараларын күрсәтүгә

юнәлдерелгән яшьләргә торак шартлары бирү юлы белән

гаиләләргә торак сатып алуга социаль түләүләр.

Моннан тыш, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитетының 15.06.2021 № 1519 карары белән расланган «2019-2025 елларга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районында Яшь гаиләләргә торак тәэмин итү» муниципаль программасы эшләнде һәм расланды.

4. Башка категория гражданнарның торак шартларын яхшыртуга юнәлдерелгән башка программалар.

Торак төзелешен үстерүнең шәһәр төзелеше алшартлары җирлекнең генераль планы төп документ булып тора, аңа

торак төзелешенең яңа территорияләренә нигез салганда муниципаль район администрациясе һәм авыл җирлеге администрациясе һәм төзүчеләр таянырга тиеш, анда озак сроклы перспективадан чыгып территорияне үстерүнең төп юнәлешләре билгеләнә. Территориаль планлаштыру документларын эшләгәндә төп проблема булып муниципаль район өчен дә, авыл җирлеге территориясе өчен дә шәһәр төзелешен проектлауның расланган Җирле нормативларының булмавы тора.

Моннан тыш, авыл җирлеге торак пунктларының бердәм архитектура-планлаштыру күренешен формалаштыруны территорияләрне һәм линия объектларын планлаштыруның һәм манлауның расланган проектларының булуы кыенлаштыра, алар территориядә торак пунктлар эчендә төзелеш алып баруның да, торак пунктларның күрше якындагы муниципаль берәмлекләр белән элемтәсен дә исәпкә алмыйча эшләнә. Торак төзелеше урнашкан территорияләрне кирәкле инженер-техник һәм транспорт коммуникацияләре, социомәдәни билгеләнештәге объектлар белән тигез тәэмин итү мәсьәләсе ачык кала.

Комлы Ковал һәм Вороновка авылларында халыкка, бигрәк тә балалы гаиләләргә яшәү уңайлылыгы ягыннан инвидуаль һәм аз катлы торак йортлар төзү өстенлекле булып кала бирә..

Шәһәр барлыкка килүнең хәзерге тенденцияләре территориянең экономиясе принцибы белән характерлана, төзелеш тыгызлыгын арттыру максатында уртача һәм күпкатлы торак төзелешенә өстенлек бирелә: азрак территориядә күбрәк халык яши ала торган торак фондын күбрәк урнаштыру мөмкинлеге.

Бу вәзгыятьтә территориянең урбанизацияләнүе шартларында аз катлы һәм индивидуаль торак төзелеше абруйлы торак буларак кабул ителә. Әгәр аз катлы торак авыл җирлеге өчен торак дип бәяләнсә, бүгенге көндә инди-видуаль һәм аз катлы торак йортларны проектлау һәм төзү зарурлыгы туа.

Торак төзелешенең югары темпларын тәэмин итә торган мөһим фактор булып халыкның сатып алу сәләте тора. Бүгенге көндә күчемсез милек бәясенең, шулай ук ипотека кредитлау буенча процент ставкаларының тиз арада кыйммәтләнүе күзәтелә. Шуңа да карамастан, торак төзелеше өлкәсендә ихтыяҗ элеккечә югары дәрәҗәдә кала.

Күчемсез милек базарын анализлау зур шәһәрләрнең артык туенуы, торакка югары бәяләр, яшәүнең югары бәясе (поезд өчен түләү, хезмәт күрсәтүләр) аларда яшәүне уңайсыз итүен күрсәтте. Шәһәрдә яшәүне сайлауның төп критерийлары булып авыл җирлеге белән чагыштырганда югарырак хезмәт хакы алу мөмкинлеге һәм югарырак сыйфатлы социомәдәни хезмәтләр алу мөмкинлеге тора.

Әмма дистанцион эшләү мөмкинлеге, дистанцион хезмәт күрсәтүләрне үстерү, балаларны һәм студентларны онлайн-форматта укыту мөмкинлеге кешеләргә керемнәрен югалтмыйча яшәү өчен уңайлырак булган урынга күчү мөмкинлеген бирә. Әгәр мондый социаль-икътисадый тенденция саклана икән, ул Казан шәһәре территориясеннән ике-өч сәгатьлек юл чикләрендәге территорияләрнең үсешенә этәргеч бирәчәк.

Приоритетта барлык уңайлыклары булган аз катлы уңайлы торак һәм берничә машинага гаражлы һәм зоопарклы ял итә торган зур булмаган йорт яны территориясе булачак. Тиешле инфраструктура булганда, мондый класслы һәм форматлы торакка ихтыяҗ артачак. Бу тенденцияне көчәйтү өчен эре шәһәрләрдә генә түгел, район үзәкләрендә дә промышленностьның үсүе кирәк. Шулай итеп, кечкенә мәйданлы тыгыз фатирлы биеклекләрне туплаудан шәһәрләрне һәм шәһәр агломерацияләрен киңәйтүгә, шулай ук авыл җирлеген үстерүгә күчәргә кирәк. Бу очракта Татарстан Республикасы халкының барлык катламнары өчен халыкның тигез тыгызлыгы һәм яшәү уңайлылыгы тәэмин ителәчәк.

2.7. Торак фондын үстерү буенча тәкъдимнәр

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә шактый актив торак төзелеше алып барыла. 2050 елга кадәр исәпләнгән срокка индивидуаль, блокланган һәм күпфатирлы торак төзелеше өчен мәйданчыклар бирелә.

35 б. Комлы Ковал

1) авылның гамәлдәге корылмалары эчендә индивидуаль торак корылмалары урнаштыру өчен төзелмәгән 38 кишәрлек урнашкан. Төзелмәгән кишәрлекләр 101/1 (31 участок) һәм 101/3 (7 участок) функциональ зоналарда урнаштырылган (зоналарның торак пунктлар чикләрендә урнашуы генераль пландагы функциональ зоналар картасында күрсәтелгән).

Индивидуаль торак йортның уртача зурлыгы 120 кв. метр булганда, әлеге территорияләрдә торак фондының гомуми мәйданы якынча 4,56 мең кв.метр тәшкил итәчәк.

2) җир кишәрлекләрендә ППТ 16:24:090704:904, 16:24:090704:224 101/8 функциональ зона чикләрендә гомуми мәйданы 26,78 мең кв. метр булган

индивидуаль торак төзелешен урнаштыру өчен 206 кишәрлек урнаштыру тәкъдим ителә.

3)«яңа Ковал» ППТ территориясе картографик материалда 102/1 номеры белән күрсәтелгән.

Хәзерге вакытта әлеге территориядә 1,2924 мең кв. метр мәйданлы өч катлы күп фатирлы торак йорт төзелә. Торак фондының гомуми күләме 22,131 мең кв. метр тәшкил итәчәк.

4) 101/6 функциональ зона территориясендә Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планында индивидуаль торак төзелеше өчен 195 кишәрлек урнаштыру карала, торак фондының гомуми мәйданы 23,4 мең кв.метр.

5) 16:24:090704:1516; 16:24:090704:1517; 16:24:090704:1518; 16:24:090704:1526; 16:24:090704:1527; 16:24:000000:4867 100/1 җир кишәрлекләрендә ППТ функциональ зонасы чикләрендә 64 блокланган төзелеш һәм уртача катлы торак төзелеше участогын урнаштыруны күздә тота.

Хисап буенча гомуми торак фонды хисап срогына якынча 318 мең кв. метр тәшкил итәчәк.

6) 101/9 функциональ зона территориясендә Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планында индивидуаль торак төзелеше өчен 210 кишәрлек урнаштыру тәкъдим ителә, торак фондының гомуми мәйданы 25,2 мең кв.метр.

Шулай итеп, Комлы Ковал авылында торак төзелешенең гомуми күләме 420,07 мең кв.метр тәшкил итәчәк; 2050 елга торак фондының гомуми күләме – 586,87 мең кв. метр.

Вороновка авылы

Авыл эчендә индивидуаль торак төзелеше өчен 50 участок урнашкан.

Индивидуаль торак йортның уртача күләме 120 кв. метр булса да, Вороновка авылында торак фонды 2050 елга карата якынча 6 мең кв. метр тәшкил итәчәк.

Шулай итеп, Вороновка авылында торак фондының гомуми күләме 55,1 мең кв.метр тәшкил итәчәк.

36

Комлы Ковал авыл җирлегендә торак төзелешенең гомуми күләме хисап срогына 426,07 мең кв. метр, торак фондының гомуми күләме 641,97 мең кв. метр тәшкил итәчәк..

Таблица 2.4

Предложения по развитию жилищного фонда Комлы Ковалского сельского поселения к расчетному сроку до 2050 года

Инд. номер (ID[1])	**Код по Приказу № 10[2]**	**Наименование функциональной зоны**	**Статус зоны**	**Площадь зоны, гектары**	**Максимальный жилищный фонд, в том числе:**						**Дополнительные параметры, условия реализации**
					Индивидуальный жилищный фонд		**Блокированный жилищный фонд**		**Многоквартирный жилищный фонд**		
					Максимальное количество земельных участков, единицы[3]	**Максимальная общая площадь индивидуальных жилых домов, кв. метры**	**Максимальное количество земельных участков, единицы[3]**	**Максимальная общая площадь блокированных жилых домов, кв. метры**	**Этажность**	**Максимальная общая площадь квартир, кв. метры[4]**	
в границах населенного пункта Комлы Ковал											
100/1	701010 100	Жилые зоны	Планируемый	59,06	-	-	64	8000	5-8	310000	1) с учетом перефункционирования птицефабрики «Рамаевское»; 2) ППТ на земельных участках 16:24:090704:1516; 16:24:090704:1517; 16:24:090704:1518; 16:24:090704:1526; 16:24:090704:1527; 16:24:000000:4867
100/2	701010 100	Жилые зоны	Существующий	13,42	-	-	-	-	2-6	30720,52	-
100/3	701010 100	Жилые зоны	Существующий	6,9	-	-	-	-	2-5	7979,6	-

Инд. номер (ID[1])	Код по Приказу № 10[2]	Наименование функциональной зоны	Статус зоны	Площадь зоны, гектары	Максимальный жилищный фонд, в том числе:						Дополнительные параметры, условия реализации
					Индивидуальный жилищный фонд		Блокированный жилищный фонд		Многоквартирный жилищный фонд		
					Максимальное количество земельных участков, единицы[3]	Максимальная общая площадь индивидуальных жилых домов, кв. метры	Максимальное количество земельных участков, единицы[3]	Максимальная общая площадь блокированных жилых домов, кв. метры	Этажность	Максимальная общая площадь квартир, кв. метры[4]	
101/1	701010 101	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Существующий	146,45	723	109375	-	-	-	-	-
102/1	701010 102	Зона застройки малоэтажными жилыми домами (до 4 этажей, включая мансардный)	Планируемый	8,49	-	-	-	-	3	22131	ППТ «Новые Ковали»
101/3	701010 101	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Существующий	13,25	128	19314	-	-	-	-	-

Инд. номер (ID[1])	Код по Приказу № 10[2]	Наименование функциональной зоны	Статус зоны	Площадь зоны, гектары	Максимальный жилищный фонд, в том числе:						Дополнительные параметры, условия реализации
					Индивидуальный жилищный фонд		Блокированный жилищный фонд		Многоквартирный жилищный фонд		
					Максимальное количество земельных участков, единицы[3]	Максимальная общая площадь индивидуальных жилых домов, кв. метры	Максимальное количество земельных участков, единицы[3]	Максимальная общая площадь блокированных жилых домов, кв. метры	Этажность	Максимальная общая площадь квартир, кв. метры[4]	
101/4	701010101	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Существующий	6,31	24	3664	-	-	-	-	-
101/6	701010101	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Планируемый	31,96	195	23400	-	-	-	-	-
101/7	701010101	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Существующий	1,15	2	305	-	-	-	-	-
101/8	701010101	Зона застройки индивидуальными	Планируемый	53,35	206	26780	-	-	-	-	ППТ на земельных участках 16:24:090704:904, 16:24:090704:224

Инд. номер (ID[1])	Код по Приказу № 10[2]	Наименование функциональной зоны	Статус зоны	Площадь зоны, гектары	Максимальный жилищный фонд, в том числе:						Дополнительные параметры, условия реализации
					Индивидуальный жилищный фонд		Блокированный жилищный фонд		Многоквартирный жилищный фонд		
					Максимальное количество земельных участков, единицы[3]	Максимальная общая площадь индивидуальных жилых домов, кв. метры	Максимальное количество земельных участков, единицы[3]	Максимальная общая площадь блокированных жилых домов, кв. метры	Этажность	Максимальная общая площадь квартир, кв. метры[4]	
		жилыми домами									
101/9	701010101	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Планируемый	30	210	25200	-	-	-	-	-
Итого по Комлы Ковал				370,7	1488	208038	64	8000	0	370831,12	-
в границах населенного пункта д. Вороновк											
101/5	701010101	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Существующий	76,48	407	55100	-	-	-	-	-
Итого по д. Вороновка				76,48	407	55100	-	-	-	-	-
Итого по сельскому поселению				447,18	1895	263138	64	8000	0	370831,12	-

Искәрмә:
1 ID-функциональ зонаның индивидуаль номеры, функциональ зона индексыннан һәм функциональ зонаның тәртип номерыннан тора;
Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2018 елның 9 гыйнварындагы 10 номерлы боерыгы»Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2016 елның 7 декабрендәге 793 номерлы боерыгын үз көчен югалткан дип тану турында федераль әһәмияттәге объектларны, төбәк әһәмиятендәге объектларны, җирлек объектларын территориаль планлаштыру документларында тасвирлауга һәм чагылдыруга таләпләрне раслау турында".

3 функция зонасы чикләрендә индивидуаль һәм блокланган торак йортлар төзегәндә җир кишәрлекләренең максималь рөхсәт ителә торган саны;
4 функциональ зона чикләрендә күпфатирлы торак йортлар төзегәндә торак фондының максималь рөхсәт ителә торган мәйданы..

3. Промышленные, сельскохозяйственные предприятия 3.1. Анализ текущей ситуации

Гамәлдәге сәнәгать, авыл хуҗалыгы предприятиеләре һәм объектлары исемлеге 2.5 нче таблицада бирелгән.

2.5 нче

Таблица гамәлдәге сәнәгать, авыл хуҗалыгы предприятиеләре һәм объектлары исемлеге

Индекс и номер функциональной зоны	№ по экспликации	Наименование	Назначение объекта
Производственные и коммунально-складские объекты			
401/2	2	Торговый дом «Газкомплектсервис»	объект производственного, складского назначения
401/2	3	ООО «ДорХан-Казань»	объект производственного назначения
401/2	4	Предприятие по выпуску ж/б ограждений	объект производственного назначения
401/2	5	Производственная компания Интерпластик	объект производственного назначения
404/4	6	ПАО « ев ро-Запад е а- гистральные нефтепро С е ны м воды»	объект производственного, транспортного назначения
Объекты сельскохозяйственного назначения			
401/3	1	КФХ Нигматзянова	объект сельскохозяйственного производства

3.2. Проектные предложения

Проектом предлагается размещение производственных объектов и объектов сельскохозяйственного назначения в функциональных зонах 401/1, 401/4, 402/1, 402/2, 402/3, 503/1 на свободных от застройки территориях.

Таблица 2.6

Планируемые территории развития объектов производственного и коммунально-складского назначения

№ п/п	№ по экспликации	Наименование зоны	Наименование объекта	Статус функциональной зоны	Номер функциональной зоны	Площадь зоны, га
1	8	Производственная зона	Песчаный карьер	Планируемый	401/4	18,86
2	-	Производственная зона	-	Планируемый	401/1	5,62
3	-	Коммунально-складская зона	-	Планируемый	402/1	48,37

4	-	Комму-нально-складская зона	-	Планируемый	402/2	32,47
5	-	Комму-нально-складская зона	-	Планируемый	402/3	8,00

Планируемые территории развития объектов сельскохозяйственного *назначения*

№ п/п	№ по экс-пликации	Наименование зоны	Наименование объекта	Статус функциональной зоны	Номер функциональной зоны	Площадь зоны, га
1	7	Производственная зона сельскохозяйственных предприятий	Конно-спортивный комплекс	Планируемый	503/1	10,14

4. 4. Мәдәни мирас объектлары

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә ачыкланган «Ильин чиркәве, 1820 ел»мәдәни мирас объекты урнашкан. Өч тәхетле храм күлнең калкулыклы ярында Ковалевское **күле** төзелгән.

3Кисәк. Социаль инфраструктура объектларын урнаштыруны нигезләү социаль инфраструктура объектларын урнаштыруны нигезләүгә

үзеңне:

- социаль инфраструктура объектлары челтәрен үстерүнең гамәлдәге торышын һәм төп проблемаларын анализлау; үсеш алшартларын билгеләү;

-2050 елга кадәр исәпләнгән срокка социаль инфраструктура объектларын төзү һәм урнаштыру буенча проект карарларына характеристика бирү.

1. Социаль инфраструктура өлкәсендә барлыкка килгән системаны анализлау генераль план проектын эшләгәндә башлангыч мәгълүматлар файдаланылды,

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитетыннан һәм Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Кавал авыл җирлеге башкарма комитетыннан алынган.

Халыкның социаль инфраструктура объектларына булган торышын бәяләү һәм ихтыяҗын билгеләү түбәндәге норматив база таләпләрен кулланып һәм үтәп башкарылды:

- СП 42.13330.2016; - РНГП ТР;

- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "2029 елга кадәр иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында" 26.01.2009 ел, № 42 карары;

- Россия Федерациясе Мәдәният министрлыгының «Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимияте органнарына һәм җирле үзидарә органнарына мәдәният органнарын оптималь урнаштыру нормативларын һәм нормаларын куллану һәм халыкны мәдәният хезмәтләре белән тәэмин итү турында методик тәкъдимнәрне раслау хакында»2023 елның 23 ноябрендәге Р-2879 номерлы күрсәтмәсе;

- тармакның башка нормалары.

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының һәм Комлы Ковал авыл җирлегенең шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативлары юк.

Авыл җирлегенең социаль өлкәсе турыдан-туры бәйле һәм кешеләрнең яшәү рәвешен һәм дәрәҗәсен билгеләүче бүленешләр, предприятиеләр, оешмалар җыелмасыннан гыйбарәт. Социаль өлкәгә мәгариф, мәдәният, сәламәтлек саклау, физик культура һәм спорт объектлары һәм башкалар керә.

1.1. Гамәлдәге социаль инфраструктура объектлары Комлы Кавал авыл җирлегендә социаль хезмәт күрсәтү-

балалар бакчасы, урта гомуми белем бирү мәктәбе, табиблар амбулаториясе, мәдәни-ял итү үзәге, китапханә һәм башка объектлар тарафыннан куелган (3.1 нче таблицаны карагыз)..

3.1 нче Таблица социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш объектлары исемлеге-

Калмыково авыл җирлегендә яшәү

№ п/п	Наименование объекта	Адрес	Единица измерения	Фактическая мощность	Проектная мощность	Примечание
Комлы Ковал						
РЕГИОНАЛЬНОГО ЗНАЧЕНИЯ						
1	Комлы Ковальская врачебная амбулатория	ул. Нефтяников, д. 2	посещение в смену	100	-	удовлетворительное физическое состояние
МЕСТНОГО ЗНАЧЕНИЯ						
1	МБДОУ Песчано-Ковалинский детский сад «Золотой ключик»	ул. Нефтяников, д. 1	место	140	180	удовлетворительное физическое состояние
2	МБОУ «Песчано-Ковалинская СОШ»	ул. Октябрьская, д. 4а	место	230	502	-
	кружки дополнительного образования детей при школе		занимающийся	-	300	-
	спортивный зал при школе		кв. метров площади пола	174,2	-	требуется капитальный ремонт
	хоккейная коробка при школе		кв. метров	1000	-	требуется капитальный ремонт
	площадка для игры в волейбол при школе		кв. метров	240	-	требуется капитальный ремонт
3	МБУ Спортивно-досуговый центр «Дружба»	ул. Олимпийская, д. 13	кв. метров общей площади	2303	-	удовлетворительное физическое состояние
			кв. метров площади пола	440,7		
	Комлы Ковальский СДК		посадочное место	200	-	-
	универсальная спортивная площадка		кв. метров	261	-	удовлетворительное физическое состояние
	футбольное поле		кв. метров	989	-	
	сельская библиотека-филиал №20		тыс. экземпляров	-	9,59	
4	Исполнительный комитет Песчано-Ковалинского сельского поселения Лаишевского	ул. Октябрьская, д. 9А	объект	-	1	-

№ п/п	Наименование объекта	Адрес	Единица измерения	Проект-ная мощ-ность	Факти-ческая мощ-ность	Примечание
	муниципального района РТ					

1.1.1. Мәгариф объектлары мәктәпкәчә белем бирү оешмалары

Бүгенге көндә Комлы Кавал авыл җирлегендә Комлы Кавал авылында Нефтьчеләр ур., 1нче йортта урнашкан «Алтын ачкыч» балалар бакчасы эшли. Балалар бакчасының проект куәте 140 урын тәшкил итә, чынлыкта – 180 тәрбияләнүче. Шулай итеп, балалар бакчасы артык күп: объектның тулылыгы 129 процент.

РНГП буенча Комлы Кавал авыл җирлегендә мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында урыннар саны 0 яшьтән 7 яшькә кадәрге 100 балага 45 урын тәшкил итәргә тиеш. Халыкның балалар бакчаларында урыннар белән тәэмин ителеше норматив ихтыяҗның 90 процентын тәшкил итә.

Лаеш муниципаль районы башкарма комитеты мәгълүматлары буенча, Комлы Кавал авылында 260 урынлык балалар бакчасы төзү планлаштырыла.

Гомуми белем бирү оешмалары

Гомуми белем авыл җирлегендә Комлы Кавал авылының Октябрь ур., 4а йортында урнашкан «Комлы Кавал урта гомуми белем бирү мәктәбе» МБМУ бар.проект буенча мәктәпнең куәте 230 урын тәшкил итә, факт буенча – 502 укучы. Шулай итеп, укыту ике сменада алып барыла, сыйныфларның тулылыгы – 218 процент.

2024 елда мәктәп бинасына капиталь ремонт ясау Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын капиталь төзүгә юнәлдерелә торган акчаларны бүлү» 24.11.2023 №2624-р күрсәтмәсе (алга таба – Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 24.11.2023 №2624-р күрсәтмәсе) нигезендә планлаштырылган.

Гомумбелем бирү оешмасына Комлы Кавал авылыннан 85 баланы мәктәп автобусы белән алып килү оештырылган.

РНГП буенча Комлы Ковал авыл җирлегендә яшәүчеләр өчен гомуми белем бирү оешмаларында урыннар саны 7 яшьтән 18 яшькә кадәрге 100 балага 45 урын тәшкил итәргә тиеш. Гомумбелем бирү мәктәпләрендә халыкның урыннар белән тәэмин ителеше 103 процент тәшкил итә.

Лаеш муниципаль районы башкарма комитеты мәгълүматлары буенча, Комлы Кавал авылында 500 урынлык мәктәп төзү планлаштырыла.

Өстәмә белем бирү оешмалары

Комлы Кавал авылындагы урта гомуми белем бирү мәктәбе базасында Балалар иҗат түгәрәкләре оештырылган, анда 300 кеше шөгыльләнә.

ТР РНГП нигезендә балаларга өстәмә белем бирү объектларында урыннар саны 5 яшьтән 18 яшькә кадәрге 100 балага 10 урын тәшкил итәргә тиеш. Бавырсызлык норматив ихтыяҗның 517 процентын тәшкил итә.

47

1.1.2. Сәламәтлек саклау объектлары

Дәвалау-профилактика медицина оешмалары күрсәтү төрләре буенча стационар (район һәм участок хастаханәләре) һәм амбу-латор-поликлиника оешмаларына (табиб амбулаторияләре, поликлиникалар, фельдшер-акушерлык пунктлары һ.б.) бүленәләр.

Лаеш муниципаль районының Лаеш шәһәрендә һәм Столбище авылында ашыгыч медицина ярдәме станциясе һәм подстанциясе урнашкан.

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы халкына медицина хезмәте түбәндәге объектлар тарафыннан күрсәтелә::

- Лаеш шәһәрендә үзәк район хастаханәсе һәм медицина үзәге;
- габеш, Дятлово, Столбище, Усад, Комлы Кавал авылларындагы табиб амбулаторияләре;

- муниципаль районның чагыштырмача зур торак пунктларындагы фельдшер-акушерлык пунктлары челтәрен.

Комлы Кавал авыл җирлегендә Комлы Кавал авылы, Нефтьчеләр ур., 2 йорт адресы буенча песчаноковал табиб амбулаториясе урнашкан. Амбулаториянең куәте сменага 100 кеше кабул итә, бу норматив ихтыяҗның 132 процентына туры килә.

1.1.3. Халыкка социаль хезмәт күрсәтү объектлары

Комлы Кавал авыл җирлегендә халыкны социаль яклау объектлары юк.

1.1.4. Мәдәният һәм сәнгать объектлары

Комлы Ковал авыл җирлегендә яшәүчеләргә мәдәни хезмәт күрсәтүне «Дуслык»спорт-ял итү үзәге каршындагы 200 урынлык клуб һәм 20нче китапханә-филиал 9,59 мең экземплярга исәпләнгән.

Авыл җирлегендә яшәүчеләрнең мәдәни-ял итү оешмалары белән тәэмин ителеше-45 процент, һәркем файдалана алырлык китапханәләр белән тәэмин ителеше 50 процент тәшкил итә.

1.1.5. Физик культура һәм спорт объектлары

Калмык авыл җирлегендә Урта гомуми белем бирү мәктәбе каршындагы идән мәйданы 174,2 кв. метр булган спорт залы бар. Бина капиталь ремонт таләп итә.

Шулай ук мәктәп каршында 1000 кв.метр мәйданлы хоккей тартмасы һәм 240 кв. метр мәйданлы волейбол уены мәйданчыгы урнаштырылган. Хоккей тартмасын җимерергә ят, ә волейбол мәйданчыгын-реконструкцияләргә.

Комлы Кавал авылындагы спорт объектларыннан спорт залы 440,7 кв.метр мәйданлы «Дружба» спорт-ял итү үзәге урнашкан.

Шулай ук объект янында 261 кв.метр мәйданлы универсаль спорт мәйданчыгы һәм 989 кв. метр мәйданлы футбол кыры урнашкан.

*Комлы Ковал авыл җирлеге халкының спорт заллары белән тәэмин ителеше-84 процент, яссылык корылмалары белән тәэмин ителеше – 32 процент.*48

1.1.6. Яшьләр сәясәте объектлары

Комлы Кавал авыл җирлегендә яшьләр сәясәте объектлары юк.

1.1.7. Җәмәгать тәртибен саклау объектлары

Габишево авылында, Вахитов урамында полиция участок пункты (административ-торак комплекс) урнашкан, анда полициянең бер участок уполноеченные эшли. Әлеге участок, Габишев авыл җирлеге халкыннан тыш, Комлы Ковал авыл җирлеге халкына да хезмәт күрсәтә.

1.1.8. Ритуаль хезмәт күрсәтү объектлары (күмү урыннары)

Комлы Кавалы авыл җирлегендә халыкка хезмәт күрсәтү өчен,гомуми мәйданы 2, 12 гектар булган, кадастр номерлары булган җир кишәрлекләрендә Комлы Кавалы авылында урнашкан зират бар. 16:24:090701:68, 16:24:090107:30, 16:24:090107:34 һәм 16:24: 090107: 7. Хәзерге вакытта зират үзенең резервы тулысынча диярлек беткән.

Әмма Комлы-Ковал авыл җирлеге территориясендә шулай ук Габишев һәм Комлы-Ковал авыл җирлекләрендә яшәүчеләрне бергәләп күмү өчен билгеләнгән зират бар. Кадастр номеры 16:24:090704:195 булган җир кишәрлегендә урнашкан Зират 5 гектар мәйданда 10 процентка тутырылган. Буш территорияләр 4,5 гектар тәшкил итә.

Комлы Кавал һәм Габишев авыл җирлекләрендә яшәүчеләрнең гомуми ихтыяҗы 2,36 гектар тәшкил итә, зиратның тулылыгын исәпкә алып, тәэмин

ителеш-191 процент.

1.1.9. Башка хезмәт күрсәтү объектлары

Комлы Кавал авылында, Октябрь ур., 9А йортында Комлы Кавал авыл җирлеге башкарма комитеты бинасы урнашкан.

1.2. Социаль инфраструктураны үстерүнең характерлы дәрәҗәсен гамәлдәге объектлар белән тәэмин итүне исәпләп чыгару

Дәүләт статистикасы федераль хезмәте мәгълүматларына туры китереп, Комлы Кавал авыл җирлегенең гомуми саны 3833 кеше, 0 яшьтән 7 яшькә кадәрге мәктәпкәчә яшьтәге балалар саны 345 кеше (яки 9 процент); 7 яшьтән 18 яшькә кадәрге мәктәп яшендәге балалар саны 498 кеше (яки 13 процент); өстәмә белем бирү оешмалары тарафыннан бәяләнгән балалар саны 575 кеше тәшкил итә. (яки 15 процент).

Социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешнең гамәлдәге дәрәҗәсенә Анализ түбәндәге проблемаларны ачыклады:

1. Мәктәп каршындагы спорт залы, хоккей тартмасы һәм волейбол мәйданчыгы капиталь ремонт таләп итә. Мәктәп бинасында 2024 елда Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 24.11.2023 №2624-р күрсәтмәсе нигезендә капиталь ремонт үткәрү планлаштырыла.

49

2. Балалар бакчалары, спорт заллары, яссы спорт корылмалары, мәдәни-ял итү оешмалары, китапханәләр, полиция участок пункты кебек объектлар белән тәэмин ителеш норматив дәрәҗәгә туры килми.

Таблица 3.2

Обеспеченность населения Комлы Ковалского сельского поселения объектами социально-культурного и коммунально-бытового обслуживания

Объектның исеме	**Единица измерения**	**Нормативное значение**	**Расчетная численность населения, на которую определено нормирование, человек**	**Существующее положение**	**Нормативная потребность**	**Обеспеченность, проценты**
Объекты регионального значения						
государственные лечебно-профилактические медицинские организации, оказывающие медицинскую помощь в амбулаторных и стационарных условиях, для взрослого и детского населения	больничная койка	7,5 койки на 1000 человек	3833	0	29	*
государственные лечебно-профилактические медицинские организации, оказывающие медицинскую помощь в амбулаторных условиях, для взрослого и детского населения	посещение в смену	19,7 посещения в смену на 1000 человек	3833	100	76	132
медицинские организации скорой медицинской помощи - станция скорой медицинской помощи	объект	1 объект на 50 тыс. человек	3833	0	0	*
Объекты Җирле						
*әһәмияттәге*дошкольная образовательная организация	место	45 мест на 100 детей в возрасте от 0 до 7 лет	345	140	155	90
общеобразовательная организация	место	45 мест на 100 детей в возрасте от 7 до 18 лет	498	230	224	103
организации дополнительного образования детей	место	10 мест на 100 детей в возрасте от 5 до 18 лет	575	300	58	517
спортивные залы общего пользования	кв. метров площади пола	220 кв. метров площади пола на 1000 человек	3833	614,9	734	84
плоскостные спортивные сооружения	гектар	0,2 гектара на 1000 человек	3833	0,249	0,77	32
плавательные бассейны	кв. метров зеркала воды	25 кв. метров зеркала воды на 1000 человек	3833	0	96	*
объект культурно-досугового (клубного) типа	место	117 мест на 1000 человек	3833	200	448	45

Объектның исеме	**Единица измерения**	**Нормативное значение**	**Расчетная численность населения, на которую определено нормирование, человек**	**Существующее положение**	**Нормативная потребность**	**Обеспеченность, проценты**
объект культурно-просветительного назначения (библиотеки)	ты единиц хранения	5 ты единиц хранения на 1000 человек	3833	9,59	19,2	50
участковый пункт полиции	объект	1 УПП на каждые 1 - 4 административных участка из расчета 1 участок на 1 - 2,8 ты человек	3833	1	3***	33
объект ритуального обслуживания	гектар	0,28 гектара на 1000 человек	3833	4,5**	2,36***	191

Искәрмә:
* хастаханәләргә, ашыгыч медицина ярдәме станцияләренә һәм йөзү бассейннарына район дәрәҗәсендә хезмәт күрсәтелә, аларны урнаштыру, кагыйдә буларак, муниципаль районның район үзәгендә карала.;
** тулылыгын исәпкә алып, зират мәйданы;
*** Габишев авыл җирлегендә яшәүче халык санын исәпкә алып (4607 кеше) ихтыяж).

1.3. Стратегик планлаштыруның, үсешнең башка программаларының расланган документлары турында белешмәләр

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә муниципаль берәмлекләрне территориаль планлаштыру документларын әзерләү муниципаль берәмлекләрнең социаль-икътисадый үсеш стратегияләре нигезләмәләрен һәм аларны гамәлгә ашыру чаралары планнарын (керткәндә), озак сроклы чорга муниципаль берәмлекнең бюджет фаразын (булган очракта), Россия Федерациясенең Пространстволы үсеш стратегиясе, Россия Федерациясе дәүләт программалары,милли проектлар нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.- Россия Федерациясе субъектларының дәүләт программалары, муниципаль программалар, Табигый монополияләр субъектларының, коммуналь комплекс оешмаларының инвестиция программаларын, җирле үзидарә органнары карарларын, тиешле бюджетларның җирле әһәмияттәге объектлар төзүне күздә тотучы акчаларын башка баш урнаштыручыларын, шулай ук территориаль планлаштыруның мәгълүмат системасындагы белешмәләрне.

Хәзерге вакытта түбәндәге үсеш программалары эшләнде һәм расланды:

1. 2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясе.

Татарстан Республикасы Министрлар комитетының 25.09.2015 № 707 карары белән расланган 2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен гамәлгә ашыру чаралары планында «җәмәгать инфраструктурасы белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре нигезендә муниципаль районнарның һәм шәһәр округларының җәмәгать инфраструктурасы объектлары белән уртача тәэмин ителеше»күрсәткече 2030 елда.

2. Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советының 05.12.2022 № 92-РС карары белән расланган 2022-2024 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районын социаль-икътисадый үстерү стратегиясе.

3. Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитетының 17.12.2020 ел, №2907 карары белән расланган «2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасы.

1.4. Җирлек территориясендә урнаштыру өчен планлаштырыла торган федераль әһәмияттәге объектларның, объектларның төрләре, билгеләнеше һәм исеме турында белешмәләр-

региональ әһәмияттәге объектлар, җирле әһәмияттәге объектлар

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 23 статьясындагы 7 өлеше нигезендә генеральный планны нигезләү материаллары текст формасында, шул исәптән:

-Россия Федерациясен территориаль планлаштыру документлары, Россия Федерациясенең ике һәм аннан күбрәк субъектын территориаль планлаштыру документлары, Россия Федерациясе субъектын территориаль планлаштыру документлары белән расланган федераль әһәмияттәге объектларның, региональ әһәмияттәге объектларның җирлек, муниципаль округ, шәһәр округы территорияләрендә урнаштыру өчен планлаштырыла торган төрләре, билгеләнеше һәм исемнәре турында белешмәләр,

53

территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның төп

характеристикалары, урнашу урыны, характеристикалары, әгәр мондый зоналарны билгеләү шушы объектларны урнаштыруга бәйле рәвештә таләп ителсә, территорияләрне планлаштыруның күрсәтелгән документларының реквизитлары, шулай ук шушы территорияләрдән файдалануны, аларны үстерүнең мөмкин булган юнәлешләрен һәм алардан файдалануның фаразлана торган чикләүләрен анализлау нигезендә әлеге объектларны урнаштыруның сайланган вариантын нигезләү;

- муниципаль район составына керүче җирлек территориясендә урнаштыру өчен планлаштырыла торган муниципаль районның җирле әһәмияттәге объектлары төрләре, билгеләнеше һәм исемнәре турында муниципаль районны территориаль планлаштыру документы белән расланган белешмәләр, бирелгән объектларны урнаштыруга бәйле рәвештә мондый зоналарны билгеләү таләп ителгән очракта, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның төп характеристикалары, урнашуы, характеристикалары, территориаль планлаштыруның күрсәтелгән документының реквизитламуниципаль район составына керүче җирлек территориясендә урнаштыру өчен планлаштырыла торган муниципаль районның җирле әһәмияттәге объектлары төрләре, билгеләнеше һәм исемнәре турында муниципаль районны территориаль планлаштыру документы белән расланган белешмәләр, бирелгән объектларны урнаштыруга бәйле рәвештә мондый зоналарны билгеләү таләп ителгән очракта, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның төп характеристикалары, урнашуы, характеристикалары, территориаль планлаштыруның күрсәтелгән документының реквизитлары, шулай ук әлеге объектларны урнаштыруның сайланган вариантын әлеге территорияләрдән файдалануны, аларны үстерүнең мөмкин булган юнәлешләрен һәм алардан файдалануның фаразлана торган чикләүләрен анализлау нигезендә нигезләү.

1.4.1. Җирлек территорияләрендә урнаштыру өчен планлаштырыла торган федераль һәм региональ әһәмияттәге объектлар турында Россия Федерациясенең һәм Россия Федерациясе субъектының территориаль планлаштыру документлары белән расланган белешмәләр

Шулай ук әлеге объектларны урнаштыруның сайланган вариантын нигезләү

Югары белем бирү өлкәсендә РФ территориаль планлаштыру схемасы, сәламәтлек саклау өлкәсендә РФ территориаль планлаштыру схемасы һәм Лаеш муниципаль районының Комлы Кавал авыл җирлеге территориясендә ТР территориаль планлаштыру схемасы нигезендә муниципаль берәмлек территориясендә социаль хезмәт күрсәтү системасын үстерү чаралары каралмаган.

1.4.2. Расланган документлар нигезендә җирлек территорияләрендә урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектлар турында белешмәләр-

муниципаль районны территориаль планлаштыру, шулай ук әлеге объектларны урнаштыруның сайланган вариантын нигезләү

Лаеш МР территориаль планлаштыру буенча Комлы Кавал авыл җирлеге территориясендә түбәндәге чаралар тәкъдим ителә::

- Комлы Кавал авылында 2020 елга кадәр 100 урынга исәпләнгән өстәмә балалар бакчасы бинасын төзү;

- Комлы Кавал авылында беренче чиратта 75 урынга исәпләнгән мәгариф,

мәдәният оешмалары каршында балаларга өстәмә белем бирү оешмалары ачылу;

- Комла Кова- Комла Ковал фельдшер-акушерлык пунктын яңадан эшләтеп җибәрү һәм беренче чиратта 50 урынлык гомуми практика табибы офисын төзү.

54

Лаеш МР территориаль планлаштыру схемасын эшләү кысаларында хезмәт күрсәтү объектларына ихтыяҗ хәзерге вакытта үз көчен югалткан норматив хокукый актлардан чыгып исәпләнде. Шуңа бәйле рәвештә Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планын эшләү кысаларында күрсәтелгән территориаль планлаштыру документының чараларын исәпкә алу максатка ярашлы түгел.

1.5. Территорияне планлаштыруның расланган проектлары нигезендә кабул ителгән шәһәр төзелеше карарлары турында белешмәләр

Хәзерге вакытта Комлы Кавал авыл җирлеге чикләрендә эшләнде һәм расланды:

Комлы Ковал авылы

1) ЗУГА ТПТ 16:24:090704:904, 16:24:090704:224 80 урынга исәпләнгән балалар бакчасы; 112 урынга исәпләнгән түгәрәкләре һәм 5,6 мең данәгә исәпләнгән китапханәсе булган 100 урынга исәпләнгән мәктәп; фельдшер-акушерлык пункты һәм даруханәсе булган 387 кв.метр мәйданлы амбулатор-поликлиника оешмасы; идән яссылыгы 65 1) ЗУГА ТПТ 16:24:090704:904, 16:24:090704:224 80 урынга исәпләнгән балалар бакчасы; 112 урынга исәпләнгән түгәрәкләре һәм 5,6 мең данәгә исәпләнгән китапханәсе булган 100 урынга исәпләнгән мәктәп; фельдшер-акушерлык пункты һәм даруханәсе булган 387 кв.метр мәйданлы амбулатор-поликлиника оешмасы; идән яссылыгы 65 кв. метр мәйданлы спорт-тренажер залы һәм мәйданы 454,5 кв. метр булган мәдәни-массакүләм эш; кибетләр, туклану һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, 2 кер юу, химик чистарту пунктлары һәм банк бүлекчәләре. Хәзерге вакытта проект тормышка ашырылмаган.

2) җир кишәрлекләрендә ППТ 16:24:090704:1516; 16:24:090704:1517; 16:24:090704:1518; 16:24:090704:1526; 16:24:090704:1527; 16:24:000000:4867 һәркайсы 260 урынлы 2 балалар бакчасы; 611 урынлык түгәрәкләре һәм 71,8 мең данәлек китапханәсе булган 1224 урынлык гомуми белем бирү оешмасы; сменасына 90 кеше йөри торга2) җир кишәрлекләрендә ППТ 16:24:090704:1516; 16:24:090704:1517; 16:24:090704:1518; 16:24:090704:1526; 16:24:090704:1527; 16:24:000000:4867 һәркайсы 260 урынлы 2 балалар бакчасы; 611 урынлык түгәрәкләре һәм 71,8 мең данәлек китапханәсе булган 1224 урынлык гомуми белем бирү оешмасы; сменасына 90 кеше йөри торган балалар һәм өлкәннәр поликлиникасы; 680 кв. метр, сәүдә, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм туклану предприятиеләре, банк бүлекчәсе), сәүдә комплексы (даруханә, 3 мәдәният объекты, кибет, элемтә бүлеге, җәмәгать туклануы предприятиеләре, түгәрәкләр). Хәзерге вакытта проект тормышка ашырылмаган.

3) "Ковалинский" ППТ территориясе хәзерге вакытта тулыметр, сәүдә, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм туклану предприятиеләре, банк бүлекчәсе), сәүдә комплексы (даруханә, 3 мәдәният объекты, кибет, элемтә бүлеге, җәмәгать туклануы предприятиеләре, түгәрәкләр). Хәзерге вакытта проект тормышка ашырылмаган.

3) "Ковалинский" ППТ территориясе хәзерге вакытта тулысынча үзләштерелгән. 4) «яңа тимерчеләр " ППТ уеннар өчен мәйданчык урнаштыруга тәкъдим ителә-

мәктәп укучылары һәм кече сыйныф укучылары өчен, өлкәннәр өчен ял итү

мәйданчыгы, физкультура белән шөгыльләнү мәйданчыгы.

2. Объектларны урнаштыруның сайланган вариантын нигезләү генераль планны нигезләү материалларында нигезләнергә тиеш-

җирлек объектларын урнаштыру вариантын сайлау торак территорияләрдән файдалануны, бу территорияләрне үстерү мөмкинлекләрен һәм алардан файдалануның фаразлана торган чикләүләрен анализлау нигезендә, шул исәптән шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэмин итүнең дәүләт мәгълүмат системаларындагы, дәүләт территориаль планлаштыруының федераль мәгълүмат системаларындагы белешмәләр, документлар, материаллар, шул исәптән инженер эзләнүләре материаллары һәм нәтиҗәләре, шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэмин итүнең дәүләт мәгълүмат системаларындагы белешмәләр, документлар, материаллар нигезендә гамәлгә ашырыла.. Моннан тыш, урнаштыру өчен җирлекнең планлаштырыла торган объектларының әлеге территорияләрнең комплексլы үсешенә йогынты ясау ихтималын бәяләргә кирәк.

Шуңа бәйле рәвештә, 2050 елга кадәрге срокка халык саны фаразыннан чыгып, шулай ук гамәлдәге норматив хокукый актларны исәпкә алып, нормалаштырылырга тиешле социаль инфраструктура объектларына ихтыяҗ исәпләнде.

2.1. нормалаштыруга бәйле социаль инфраструктура объектларына ихтыяҗны исәпләү

Хезмәт күрсәтүләр өлкәсен үстерү һәм камилләштерү-авыл җирлеген тотрыклы үстерүнең халыкның тормышын принципиаль яхшыртуга ярдәм итә торган мәҗбүри шарты.

Песчано-Кавалерово авыл җирлеге Генераль планының төп максатларыннан берсе-фаразланган характеристикаларны һәм социаль нормаларны исәпкә алып, җирлек халкының хезмәт күрсәтү объектларына булган ихтыяҗын канәгатьләндерү, шулай ук объектлардан файдалану өчен бертигез шартлар тәэмин итү.

Объектларны планлаштырып урнаштыру урыннарын төгәлләштерү территориаль планлаштыру документларын гамәлгә ашыру этапларында шәһәр төзелеше һәм җир төзелеше документларын әзерләү нигезендә гамәлгә ашырыла.

Краматорск халкының яшь һәм функциональ зоналар буенча бүленеше 3.4 нче таблицада күрсәтелгән.

Социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларының кирәкле куәтен гамәлдәге нормативлар нигезендә исәпләү 3.5 нче таблица

Таблица балалар яшендәге халык санын күрсәтеп һәм хисап срогына функциональ зоналар киселешендә халык санын бүлү

№ п/п	Численность населения, человек	Номер функциональной зоны												Итого
		100/1	**100/2**	**100/3**	**101/1**	**102/1**	**101/3**	**101/4**	**101/5**	**101/6**	**101/7**	**101/8**	**101/9**	
1	***Общая численность населения, в том числе:***	***10558***	***1024***	***266***	***1808***	***847***	***320***	***60***	***1091***	***488***	***5***	***801***	***525***	**17793**
1.1	Численность детей в возрасте от 0 до 7 лет	950	92	24	163	76	29	5	98	44	0	72	47	**1600**
1.2	Численность детей в возрасте от 7 до 18 лет	1373	133	35	235	110	42	8	142	63	1	104	68	**2314**
1.3	Численность детей в возрасте от 5 до 18 лет	1584	154	40	271	127	48	9	164	73	1	120	79	**2670**

3.5 нче Таблица, хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә ашыруны исәпкә алып, социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектлары белән тәэмин ителеш

Наименование объекта	Единица измерения	Норматив-ное значение	Расчетная потребность для жилой зоны												Общая расчет-ная потреб-ность	Суще-ствующее положение	Расчетная потребность в новом строительстве к 2050 году	Обеспе-ченность объектами к 2050 году, процен-ты
			100/1	100/2	100/3	101/1	102/1	101/3	101/4	101/5	101/6	101/7	101/8	101/9				
Объекты регионального значения																		
государственные лечебно-профилактические медицинские организации, оказывающие медицинскую помощь в амбулаторных и стационарных условиях, для взрослого и детского населения	больничная койка	7,5 койки на 1000 человек	79	8	2	14	6	2	0	8	4	0	6	4	133	0	133	*
государственные лечебно-профилактические медицинские организации, оказывающие медицинскую помощь в амбулаторных условиях, для взрослого и детского населения	посещение в смену	19,7 посещения в смену на 1000 человек	208	20	5	36	17	6	1	21	10	0	16	10	350	100	250	100
медицинские организации скорой медицинской помощи, станции скорой медицинской помощи	объект	1 объект на 50 тыс. человек	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*
Объекты Җирле әһәмияттәге																		
дошкольная образовательная организация*****	место	65 мест на 100 детей в	618	60	16	106	50	19	4	64	29	0	47	31	1044	140	904	100

Объектның исеме	Единица измерения	Нормативное значение	Расчетная потребность для жилой зоны												Общая расчетная потребность	Существующее положение	Расчетная потребность в новом строительстве к 2050 году	Обеспеченность объектами к 2050 году, проценты
			100/1	100/2	100/3	101/1	102/1	101/3	101/4	101/5	101/6	101/7	101/8	101/9				
		возрасте от 0 до 7 лет																
общеобразовательная организация*****	место	95 мест на 100 детей в возрасте от 7 до 18 лет	1304	126	33	223	105	40	8	135	60	1	99	65	2199	230	1969	100
организации дополнительного образования детей*****	место	30 мест на 100 детей в возрасте от 5 до 18 лет	475	46	12	81	38	14	3	49	22	0	36	24	800	300	500	100
спортивные залы общего пользования	кв. метров площади пола	220 кв. метров площади пола на 1000 человек	2323	225	59	398	186	70	13	240	107	1	176	116	3914	614,9	3299,1	100
плоскостные спортивные сооружения	гектар	0,2 гектара на 1000 человек	2,11	0,2	0,05	0,36	0,17	0,06	0,01	0,22	0,1	0	0,16	0,11	3,55	0,249	3,301	100
плавательные бассейны	кв. метров зеркала воды	25 кв. метров зеркала воды на 1000 человек	264	26	7	45	21	8	2	27	12	0	20	13	445	0	445	100
объект культурно-досугового (клубного) типа	место	70 мест на 1000 человек	739	72	19	127	59	22	4	76	34	0	56	37	1245	200	1045	100
объект культурно-просветительного назначения (библиотеки)	ты единиц хранения	5 ты единиц хранения на 1000 человек	52,8	5,1	1,3	9	4,2	1,6	0,3	5,5	2,4	0	4	2,6	88,8	9,59	79,21	100
участковый пункт полиции	объект	1 УПП на каждые 1 -	6												6	0****	6	100

Наименование объекта	Единица изме-ре-ния	Норматив-ное значе-ние	Расчетная потребность для жилой зоны												Об-щая рас-чет-ная по-треб-ность	Су-ще-ству-ющее поло-же-ние	Расчетная потребность в новом строи-тельстве к 2050 году	Обеспе-чен-ность объек-тами к 2050 году, про-цен-ты
			100/1	100/2	100/3	101/1	102/1	101/3	101/4	101/5	101/6	101/7	101/8	101/9			
	гек-тар	4 админи-стративных участка из расчета 1 участок на 1 - 2,8 ты человекобъ ект															
ного обслужива-ния		ритуаль- 0,28 гектара на 1000 че-ловек	2,96	0,29	0,07	0,51	0,24	0,09	0,02	0,31	0,14	0	0,22	0,15	5	4,5**	2,17***	100***

Искәрмә:

* хастаханә оешмалары һәм Ашыгыч медицина ярдәме станцияләре район дәрәҗәсендә хезмәт күрсәтә һәм районның административ үзәгендә урнашкан; ** зиратның мәйданы, тулылыгын исәпкә алып;

*** исәп-хисап ихтыяҗы һәм тәэмин ителеш Габишев авыл җирлеге халкының ихтыяҗын исәпкә алып исәпләнде (1,67 гектар);

**** хәзерге вакытта Габишев һәм Комлы Кавал авыл җирлекләрендә яшәүчеләргә хезмәт күрсәтүне Габишево авылындагы полиция участок пункты башкара, әмма ике авыл җирлегенең дә саны сизелерлек артуын исәпкә алып, гамәлдәге хезмәт күрсәтү системасы исәпләнгән вакытка сакланмый, Габишев һәм Комлы Кавал авыл җирлекләрендә өстәмә участоклар урнаштыру тәкъдим ителә, ә гамәлдәге объект исәп-хисап вакытында исәпкә алынган ихтыяҗлар Габишев авыл җирлеге өчен генә;

***** мәгариф объектларына ихтыяҗны исәпләп чыгару өчен шәһәр торак пунктлары өчен гомуми мәйданы 426,07 мең кв.метр булган яңа торак фонды (шул исәптән күпфатирлы торак төзелеше) урнашуга һәм яшәүче халык саны 17793 кешегә кадәр артуга бәйле рәвештә ТР РНГП нормативлары кулланылды, бу күчерүнең авыл тибы параметрларыннан артып китә..

2.2. Социаль инфраструктура объектларын урнаштыру һәм территориаль яктан файдалана алу буенча тәкъдимнәр

2.2.1. Мәгариф объектлары челтәрен үстерү буенча тәкъдимнәр

Мәктәп бинасында 2024 елда Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 24.11.2023 №2624-р күрсәтмәсе нигезендә капиталь ремонт үткәрү планлаштырыла.

Лаеш муниципаль районы Башкарма комитеты мәгълүматлары буенча, Комлы Кавал авылында 260 урынлык балалар бакчасы һәм 500 урынлык гомуми белем бирү мәктәбе төзү планлаштырыла.

Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планында түбәндәге чаралар тәкъдим ителә::

1) мәктәпкәчә мәгариф оешмаларын урнаштыру:

- 100/1 номерлы функциональ зона өчен 618 урынлы (Администрация тәкъдиме буенча 260 урынлык балалар бакчасын исәпкә алып);

-номерлы функциональ зоналар өчен гомуми куәте 246 урын (гамәлдәге балалар бакчасында 140 урын һәм исәп буенча 106 урын) 100/2, 100/3, 101/1, 101/4, 101/6, 101/9;

- 102/1, 101/3, 101/5 һәм 101/8 номерлы функциональ зоналар өчен 180 урынлы;

2) гомуми белем бирү оешмаларын урнаштыру:

- 100/1 номерлы функциональ зона өчен 1304 урынлы (Администрация тәкъдиме буенча 500 урынлы мәктәпне исәпкә алып);

- номерлы функциональ зоналар өчен 895 урынлы (гамәлдәге мәктәптә 230 урын һәм исәпләү буенча өстәмә 665 урын) 100/2, 100/3, 101/1, 102/1, 101/3, 101/4, 101/5, 101/6, 101/7, 101/8 һәм 101/9;

3) номерлы функциональ зоналар өчен проектлана торган гомуми белем бирү оешмалары каршында 800 урынлы (гамәлдәге түгәрәкләрдә 300 урын һәм өстәмә исәп буенча 500 урын) мәктәптән тыш эш түгәрәкләрен урнаштыру 100/1, 100/2, 100/3, 101/1, 102/1, 101/3, 101/4, 101/5, 101/6, 101/8 һәм 101/9.

2.2.2. Сәламәтлек саклау объектлары региональ зна объектлары булганга күрә сәламәтлек саклау объектлары челтәрен үстерү буенча тәкъдимнәр-

медицина оешмалары челтәрен үстерү буенча укулар, чаралар тиешле дәрәҗәдәге документларда һәм программаларда (Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы, Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының профильле программалары һ.б.) каралырга тиеш.

Ашыгыч медицина ярдәме станцияләре һәм хастаханә оешмалары районда хезмәт күрсәтү дәрәҗәсенә ия һәм муниципаль районның административ үзәгендә урнашалар. Әлеге объектларны авыл җирлеге территориясендә урнаштыру каралмаган.

Номерлы функциональ зоналар өчен 100/1, 100/2, 100/3, 101/1, 101/4, 101/6, 101/9 ихтыяҗ сменага 290 килү тәшкил итәчәк (гамәлдәге амбулаториягә 100 килүне һәм сменага өстәмә рәвештә 190 килүне исәпкә алып); 102/1, 101/3, 101/8 һәм 101/5 номерлы функцияле зоналар өчен-сменага 60 килү.

62

2.2.3. Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планында мәдәният һәм сәнгать объектлары челтәрен үстерү буенча тәкъдимнәр-

ется:

- номерлы функцион зоналар өчен 1032 урынлы (гамәлдәге мәдәният йортында 200 урын һәм өстәмә рәвештә 832 урын) мәдәни-ял итү (клуб) тибындагы объектлар урнаштыру 100/1, 100/2, 100/3, 101/1, 101/4, 101/6, 101/9 һәм 102/1, 101/3, 101/5 һәм 101/8 номерлы функциональ зоналар өчен 213 урын куәтенә ия;

- номерлы функциональ зоналар өчен 73,5 мең нөсхә (гамәлдәге библиотекада 9,59 мең нөсхә һәм өстәмә исәп буенча 63,91 мең нөсхә) куәтле мәдәни-агарту билгеләнешендәге объектларны (китапханәләрне) урнаштыру 100/1, 100/2, 100/3, 101/1, 101/4, 101/6, 101/9 һәм 102/1, 101/3, 101/5 һәм 101/8 номерлы функциональ зоналар өчен 15,3 мең данә куәтле.

2.2.4. Физик культура һәм спорт объектлары челтәрен үстерү буенча тәкъдимнәр

Спорт залы, хоккей тартмасы һәм мәктәп каршындагы волейбол мәйданчыгы капиталь ремонт ясарга әзер. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 24.11.2023 №2624-р күрсәтмәсе нигезендә мәктәп бинасына 2024 елда капиталь ремонт ясау каралган.

Моннан тыш, Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планында:

- 100/1 функциональ зонасы өчен идән мәйданы 2323 кв. метр булган спорт заллары урнаштыру;

- номерлары булган функциональ зоналар өчен идән мәйданының 919 квадрат метры (гамәлдәге спорт залларының идән мәйданының 614,9 квадрат метры һәм өстәмә рәвештә исәпләү буенча идән мәйданының 304,1 квадрат метры) куәтле спорт заллары урнаштыру 100/2, 100/3, 101/1, 101/4, 101/6, 101/7, 101/9 һәм 102/1, 101/3, 101/5 һәм 101/8 функциональ зоналары өчен идән мәйданының 672 кв. метр куәте белән;

-мәйданы 2,11 гектар булган яссы спорт корылмаларын 100/1 функциональ зонасында урнаштыру, анда күпфатирлы торак төзелешен урнаштыру планлаштырыла;

– номерлары булган функцияле зоналар өчен 0,83 гектар мәйданлы яссы спорт корылмалары урнаштыру (0,249 гектар – мәктәп каршындагы гамәлдәге спорт корылмалары мәйданы һәм 0,581 гектар-исәпләү буенча яңа яссы корылмалар мәйданы) 100/2, 100/3, 101/1, 101/4, 101/6, 101/9 һәм 102/1, 101/3, 101/5 һәм 101/8 функциональ зоналары өчен 0,61 гектар мәйдан;

- номерлары булган функциональ зоналар өчен гомуми куәте 445 кв. метр булган йөзү бассейннарын урнаштыру 100/1, 100/2, 100/3, 101/1, 102/1, 101/3, 101/4, 101/5, 101/6, 101/8 һәм 101/9.

2.2.5. Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планында яшьләр сәясәте объектлары челтәрен үстерү буенча тәкъдимнәр-

муниципаль берәмлек территориясендә яшьләр сәясәтен үстерү буенча эшләр каралмаган.

63

2.2.6. Җәмәгать тәртибен саклау объектлары челтәрен үстерү буенча тәкъдимнәр

Комлы Кавал авыл җирлегенең генераль планында 100/1 функциональ зонасында 5 участок егәрлеге һәм 101/1 функциональ зонасында 1 участок егәрлеге булган тәртип саклау объектларын урнаштыру тәкъдим ителә.

2.2.7. Ритуаль хезмәт күрсәтү объектларын (Күмү урыннарын)урнаштыру

буенча тәкъдимнәр

Комлы Кавал авыл җирлегендә исәпләнгән срокка фаразланган халык саны-17793 кеше, Габишев авыл җирлегендә 5981 кеше тәшкил итәчәк.

Шулай итеп, Габишев авыл җирлеге халкының традицион күмү зиратларына ихтыяҗы 1,67 гектар, Комлы Кавал авыл җирлеге халкының 5 гектар тәшкил итәчәк. Гомуми ихтыяҗ 6,67 гектар тәшкил итәчәк.

Комлы Кавал авыл җирлегендәге зиратның тутырылмаган территорияләрен исәпкә алганда, ике авыл җирлеге халкы өчен зиратларга кытлык 2,17 гектар тәшкил итә. Күрше Столбище авыл җирлегендә 16:24:150301:577 кадастр номеры белән 15 гектар мәйданлы яңа зират Габишево һәм Комлы Кавал авыл җирлекләренең ихтыяҗларын тулысынча тәэмин итәчәк.

2.2.8. Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планында хезмәт күрсәтүнең башка объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр-

башка хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру буенча ТИҮләр каралмаган.

Таблица 3.6

Предложения по развитию объектов социальной инфраструктуры Комлы Ковалского сельского поселения к расчетному сроку до 2050 года

<table>
<tr><th>№№</th><th>Наименование объекта (объектның билгеләнешеек та)</th><th>Торак пункт</th><th>Номер функцио-нальной зоны</th><th>Наименование функциональ-ной зоны</th><th>Статус объекта</th><th>Характеристика объекта (расчетная по-требность для функциональной зоны)</th><th>Источник меро-приятия</th></tr>
<tr><td colspan="8">Объекты регионального значения</td></tr>
<tr><td rowspan="7">1</td><td rowspan="7">Государственные лечебно-профилактические меди-цинские организации, ока-зывающие медицинскую помощь в амбулаторных и стационарных условиях, для взрослого и детского населения</td><td rowspan="7">Комлы Ковал</td><td>100/1</td><td>Жилая зона</td><td rowspan="7">Планируемые к размещению</td><td rowspan="7">290 посещения в смену</td><td rowspan="7">Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения</td></tr>
<tr><td>100/2</td><td>Жилая зона</td></tr>
<tr><td>100/3</td><td>Жилая зона</td></tr>
<tr><td>101/1</td><td>Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами</td></tr>
<tr><td>101/4</td><td>Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами</td></tr>
<tr><td>101/6</td><td>Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами</td></tr>
<tr><td>101/9</td><td>Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами</td></tr>
<tr><td>2</td><td>Государственные лечебно-профилактические меди-цинские организации, ока-зывающие медицинскую</td><td>Комлы Ковал</td><td>102/1</td><td>Зона застройки малоэтажными жилыми домами (до 4 этажей,</td><td>Планируемые к размещению</td><td>60 посещений в смену</td><td>Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения</td></tr>
</table>

№№	Наименование объекта (объектның билгеләнешеек та)	Торак пункт	Номер функцио-нальной зоны	Наименование функциональ-ной зоны	Статус объекта	Характеристика объекта (расчетная по-требность для функциональной зоны)	Источник меро-приятия
	помощь в амбулаторных и стационарных условиях, для взрослого и детского населения			включая ман-сардный)			
			101/3	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/8	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
		д. Вороновка	101/5	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
Объекты местного значения							
1	Дошкольные образова-тельные организации	Комлы Ковал	100/1	Жилая зона	Планируемые к размещению	618 мест	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
2	Дошкольные образова-тельные организации	Комлы Ковал	100/2	Жилая зона	Планируемые к размещению	246 мест	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
			100/3	Жилая зона			
			101/1	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			

№№	Объектның исеме (объектның билгеләнеше екта)	Торак пункт	Номер функцио-нальной зоны	Наименование функциональ-ной зоны	Статус объекта	Характеристика объекта (расчетная по-требность для функциональной зоны)	Источник меро-приятия
			101/4	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/6	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/9	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
3	Дошкольные образова-тельные организации	Комлы Ковал	102/1	Зона застройки малоэтажными жилыми домами (до 4 этажей, включая ман-сардный)	Планируемые к размещению	180 мест	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
			101/3	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/8	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			

№№	Объектның исеме (объектның билгеләнеше екта)	Торак пункт	Номер функцио-нальной зоны	Наименование функциональ-ной зоны	Статус объекта	Характеристика объекта (расчетная по-требность для функциональной зоны)	Источник меро-приятия
		д. Вороновка	101/5	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
4	Общеобразовательные ор-ганизации	Комлы Ковал	100/1	Жилая зона	Планируемые к размещению	1304 места	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
5	Общеобразовательные ор-ганизации	Комлы Ковал	100/2	Жилая зона	Планируемые к размещению	895 мест	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
			100/3	Жилая зона			
			101/1	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			102/1	Зона застройки малоэтажными жилыми домами (до 4 этажей, включая ман-сардный)			
			101/3	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/4	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			

№№	Наименование объекта (объектның билгеләнешеек та)	Торак пункт	Номер функцио-нальной зоны	Наименование функциональ-ной зоны	Статус объекта	Характеристика объекта (расчетная по-требность для функциональной зоны)	Источник меро-приятия
			101/6	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/7	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/8	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/9	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
		д. Вороновка	101/5	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
6	Организации дополни-тельного образования де-тей	Комлы Ковал	100/1	Жилая зона	Планируемые к размещению	800 мест	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
			100/2	Жилая зона			
			100/3	Жилая зона			
			101/1	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			

№№	Наименование объекта (объектның билгеләнешеекта)	Торак пункт	Номер функцио-нальной зоны	Наименование функциональ-ной зоны	Статус объекта	Характеристика объекта (расчетная по-требность для функциональной зоны)	Источник меро-приятия
			102/1	Зона застройки малоэтажными жилыми домами (до 4 этажей, включая ман-сардный)			
			101/3	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/4	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/6	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/8	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/9	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			

№№	Объектның исеме (объектның билгеләнеше екта)	Торак пункт	Номер функцио-нальной зоны	Наименование функциональ-ной зоны	Статус объекта	Характеристика объекта (расчетная по-требность для функциональной зоны)	Источник меро-приятия
		д. Вороновка	101/5	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
7	Объекты культурно-досу-гового (клубного) типа	Комлы Ковал	100/1	Жилая зона	Планируемые к размещению	1032 места	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
			100/2	Жилая зона			
			100/3	Жилая зона			
			101/1	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/4	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/6	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/9	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
8	Объекты культурно-досу-гового (клубного) типа	Комлы Ковал	102/1	Зона застройки малоэтажными жилыми домами (до 4 этажей,	Планируемые к размещению	213 мест	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения

№№	Наименование объекта (объектның билгеләнешеек та)	Торак пункт	Номер функцио-нальной зоны	Наименование функциональ-ной зоны	Статус объекта	Характеристика объекта (расчетная по-требность для функциональной зоны)	Источник меро-приятия
				включая ман-сардный)			
			101/3	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/8	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
		д. Вороновка	101/5	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
9	Объекты культурно-про-светительного назначения (библиотеки)	Комлы Ковал	100/1	Жилая зона	Планируемые к размещению	73,5 ты экзем-пляров	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
			100/2	Жилая зона			
			100/3	Жилая зона			
			101/1	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/4	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			

№№	Наименование объекта (объектның билгеләнешеек та)	Торак пункт	Номер функцио-нальной зоны	Наименование функциональ-ной зоны	Статус объекта	Характеристика объекта (расчетная по-требность для функциональной зоны)	Источник меро-приятия
			101/6	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/9	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
10	Объекты культурно-про-светительного назначения (библиотеки)	Комлы Ковал	102/1	Зона застройки малоэтажными жилыми домами (до 4 этажей, включая ман-сардный)	Планируемые к размещению	15,3 ты экзем-пляров	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
			101/3	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/8	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
		д. Вороновка	101/5	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			

№№	Объектның исеме (объектның билгеләнеше екта)	Торак пункт	Номер функцио-нальной зоны	Наименование функциональ-ной зоны	Статус объекта	Характеристика объекта (расчетная по-требность для функциональной зоны)	Источник меро-приятия
11	Спортивные залы общего пользования	Комлы Ковал	100/1	Жилая зона	Планируемые к размещению	2323 кв. метра площади пола	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
12	Спортивные залы общего пользования	Комлы Ковал	100/2	Жилая зона	Планируемые к размещению	919 кв. метров площади пола	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
			100/3	Жилая зона			
			101/1	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/4	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/6	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/7	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
		Комлы	101/9	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
13	Спортивные залы общего пользования	Ковал	102/1	Зона застройки малоэтажными	Планируемые к размещению	672 кв. метра пло-щади пола	

№№	Объектның исеме (объектның билгеләнеше екта)	Торак пункт	Номер функцио-нальной зоны	Наименование функциональ-ной зоны	Статус объекта	Характеристика объекта (расчетная по-требность для функциональной зоны)	Источник меро-приятия
				жилыми домами (до 4 этажей, включая ман-сардный)			Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
			101/3	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/8	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
		д. Вороновка	101/5	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
14	Плоскостные спортивные сооружения	Комлы Ковал	100/1	Жилая зона	Планируемые к размещению	2,11 гектара	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
15	Плоскостные спортивные сооружения	Комлы Ковал	100/2	Жилая зона	Планируемые к размещению	0,83 гектара	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
			100/3	Жилая зона			
			101/1	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			

№№	Объектның исеме (объектның билгеләнеше екта)	Торак пункт	Номер функцио-нальной зоны	Наименование функциональ-ной зоны	Статус объекта	Характеристика объекта (расчетная по-требность для функциональной зоны)	Источник меро-приятия
			101/4	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/6	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/9	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
16	Плоскостные спортивные сооружения	Комлы Ковал	102/1	Зона застройки малоэтажными жилыми домами (до 4 этажей, включая ман-сардный)	Планируемые к размещению	0,61 гектара	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
			101/3	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/8	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			

№№	Наименование объекта (объектның билгеләнешеек та)	Торак пункт	Номер функцио-нальной зоны	Наименование функциональ-ной зоны	Статус объекта	Характеристика объекта (расчетная по-требность для функциональной зоны)	Источник меро-приятия
		д. Вороновка	101/5	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
17	Плавательные бассейны	Комлы Ковал	100/1	Жилая зона	Планируемые к размещению	445 кв. метров зер-кала воды	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
			100/2	Жилая зона			
			100/3	Жилая зона			
			101/1	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			102/1	Зона застройки малоэтажными жилыми домами (до 4 этажей, включая ман-сардный)			
			101/3	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/4	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			

№№	Объектның исеме (объектның билгеләнеше екта)	Торак пункт	Номер функцио-нальной зоны	Наименование функциональ-ной зоны	Статус объекта	Характеристика объекта (расчетная по-требность для функциональной зоны)	Источник меро-приятия
			101/6	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/8	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
			101/9	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
		д. Вороновка	101/5	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами			
18	Участковый пункт поли-ции	Комлы Ковал	100/1	Жилая зона	Урнаштыру планлаштыры ла торган	5 участков	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения
19	Участковый пункт поли-ции	Комлы Ковал	101/1	Зона застройки индивидуаль-ными жилыми домами	Урнаштыру планлаштыры ла торган	1 участок	Генеральный план Комлы Ковал-ского сельского по-селения

Кисәк 4. Транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыруны нигезләү 1. Гамәлдәге хәлне анализлау һәм алшартларны ачыклау-

тия

1.1. Тышкы транспорт элемтәләренә комплекслы анализ

1.1.1. Комлы территориясенә транспорт хезмәте күрсәтүнең гомуми характеристикасы Кавал авыл җирлеге

Казан шәһәре. Комлы Кавал авыл җирлеге территориясе аша региональ һәм муниципальара әһәмияттәге автомобиль юллары уза, моңа «Казан - Оренбург» - «Казан - Боровое Матюшино», «Казан - Боровое Матюшино» - Комлы Кавал – «Столбище – Атабаево», Комлы Кавал – Орловка, «Комлы Кавал-Орловка» - Тарлаши юллары да керә.

Монда шулай ук м12 «Восток»тизйөрешле федераль автомобиль юлы участоклары уза.

1.1.2 «авто турында " 2007 елның 08 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төп автотранспорт элемтәләренә Характеристика-

мобиль юлларда һәм Россия Федерациясендә юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында», автомобиль юлы-транспорт чаралары хәрәкәте өчен билгеләнгән һәм автомобиль юлына бүлеп бирелгән полоса чикләрендәге җир кишәрлекләрен һәм аларда яисә алар астында урнашкан конструктив элементларны (юл полотносы, юл өслеге һәм моңа охшаш элементлар) һәм аның технологик кисәге булган юл корылмалары, - территориаль юл корылмалары, ясалма юл корылмалары, җитештерү объектлары, автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары.

Авыл җирлегенең гомуми файдаланудагы гамәлдәге автомобиль юллары милек рәвеше буенча региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларыннан гыйбарәт.

Җирлек территориясе буйлап авыл җирлеге чикләрендә 2,5 километр озынлыкта м12 «Восток» тизйөрешле федераль автомобиль юлы уза.

Региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юллары булып:

1. «Казан - Оренбург» - «Казан - Батыр Матюшино» II категорияле автомобиль юлы, озынлыгы 1,35 километр, асфальт-бетон белән капланган;

2. «Казан - Боровое Матюшино» -Комлы Ковал - «Столбище - Атабай» IV категорияле автомобиль юлы, озынлыгы 2,34 километр, чыршы-фальтобетон өслекле;

3. «Комлы Ковал - Орловка» - тар-лаши V категорияле автомобиль юлы, озынлыгы 2,79 километр, асфальт-бетон белән капланган;

4. IV категорияле «Комлы Ковал - Орловка» автомобиль юлы, авырлыгы 2,74 километр, асфальт-бетон белән капланган.

79

1.1.3 авыл җирлеге чикләрендәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары Исемлеге

Песчано-Кавал авыл җирлеге чикләрендәге автомобиль юллары исемлеге һәм озынлыгы 4.1 нче таблицада бирелгән.

4.1 нче Таблица Комлы чикләрендә гомуми файдаланудагы автомобиль юллары Исемлеге-

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы ковалы авыл җирлеге

В том числе: Протяжен- № посе-	Наименование дорог тонное покры- переходное покры-	ность в гра- грунтовое п/ ления, кило- кило-мет	асфальтобе- п тие, километ- ров ров	покрытие, километров	ницах тие, метров
Автомобильные дороги федерального значения					
1	М-12 «Восток»	2,5	2,5	-	
-Автомобильные дороги регионального или межмуниципального значения					
1	«Казань - Оренбург» - «Казань - Боровое Матюшино»	1,35	1,35	-	-
2	«Казань - Боровое Матюшино» - Песчаные Ковали - «Столбище - Атаба-	2,34 -ево»	2,34	-	
	«Комлы Ковал - Орловка» - Тар- 3 лаши		2,79	2,79	-
	-4 «Комлы Ковал - Орловка»	2,74	2,74	-	-
Итого		**11,72**	**11,72**	**-**	**-**

1.1.4. Муниципальара җәмәгать транспорты авыл җирлегендә җәмәгать транспорты обеста мөһим роль уйный-

җирлекнең аерым районнары һәм мөһим транспорт төеннәре арасында бәйләүче звено функцияләрен үтәп, халыкның мобильлеген тәэмин итү. Комлы Ковал авыл җирлеге территориясе аша уза торган муниципальара җәмәгать пассажир транспорты маршрутлары пряюсвязьсоны «Суконная Слобода»(Казан)һәм «Җиңү проспекты» (Казан) метро станцияләре белән тәэмин итә.

Муниципальара җәмәгать транспорты даими рәвештә җирлекнең торак пунктлары аша уза торган 4 маршрут буенча алып барыла. Күрсәтелгән маршрутлар Казан шәһәрен, Матюшинский авыл җирлеген, Светлая Поляна ял базасын, «Орел» һәм «Тарлаши»бакча ширкәтләрен тоташтыра.

1.1.5 тимер юл транспорты

Авыл җирлеге территориясендә тимер юл транспорты кертелмәгән. Җирлек территориясендә тимер юл транспортын үстерү гамәлдәге генераль планда каралмый.

80

1.1.6 һава транспорты

Авыл җирлеге территориясендә һава транспорты юк. Җирлек территориясендә һава транспортын үстерү гамәлдәге генераль планда каралмый.

1.1.7 ТПУ системасы

Авыл җирлеге территориясендә транспорт-күчереп утырту узеллары юк һәм аларны үстерү каралмаган.

1.2. Эчке транспорт элемтәләренә комплексллы анализ 1.2 торак

пунктларның урам-юл челтәре

42.13330.2016 " шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү. СНиП 2.07.01-89 актуальләштерелгән редакциясе», урам-юл челтәре (алга таба - УДС) - Транс-тегү чаралары һәм җәяүлеләр хәрәкәте өчен билгеләнгән, төрле категориядәге урамнарны һәм юлларны һәм аларга кергән юл-күпер төзелеше объектларын (юлүткәргечләр, күперләр, туннельләр, эс-такадалар һәм башка шундый корылмаларны) кертеп, капиталь төзелеш объектлары системасы транспорт хәрәкәтенең перспективалы үсешен һәм инженерлы коммуникацияләр салу мөмкинлеген тәэмин итүне исәпкә алып проектлана торган проектлар. УДС чикләре кызыл сызыклар белән беркетелә. УДС биләгән территория транспорт билгеләнешендәге гомуми файдаланудагы җирләргә керә.

Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планында урам-юл челтәренең түбәндәге классификациясе каралган::

- урам торак төзелештә.

Торак төзелештәге урам торак территорияләр эчендә элемтәне гамәлгә ашыра. Авыл җирлегенең барлыкка килгән урам-юл челтәре автомобиль юллары белән элемтәне тәэмин итә.

Җирлекнең гамәлдәге урам-юл челтәре 4.1 нче рәсемдә күрсәтелгән..

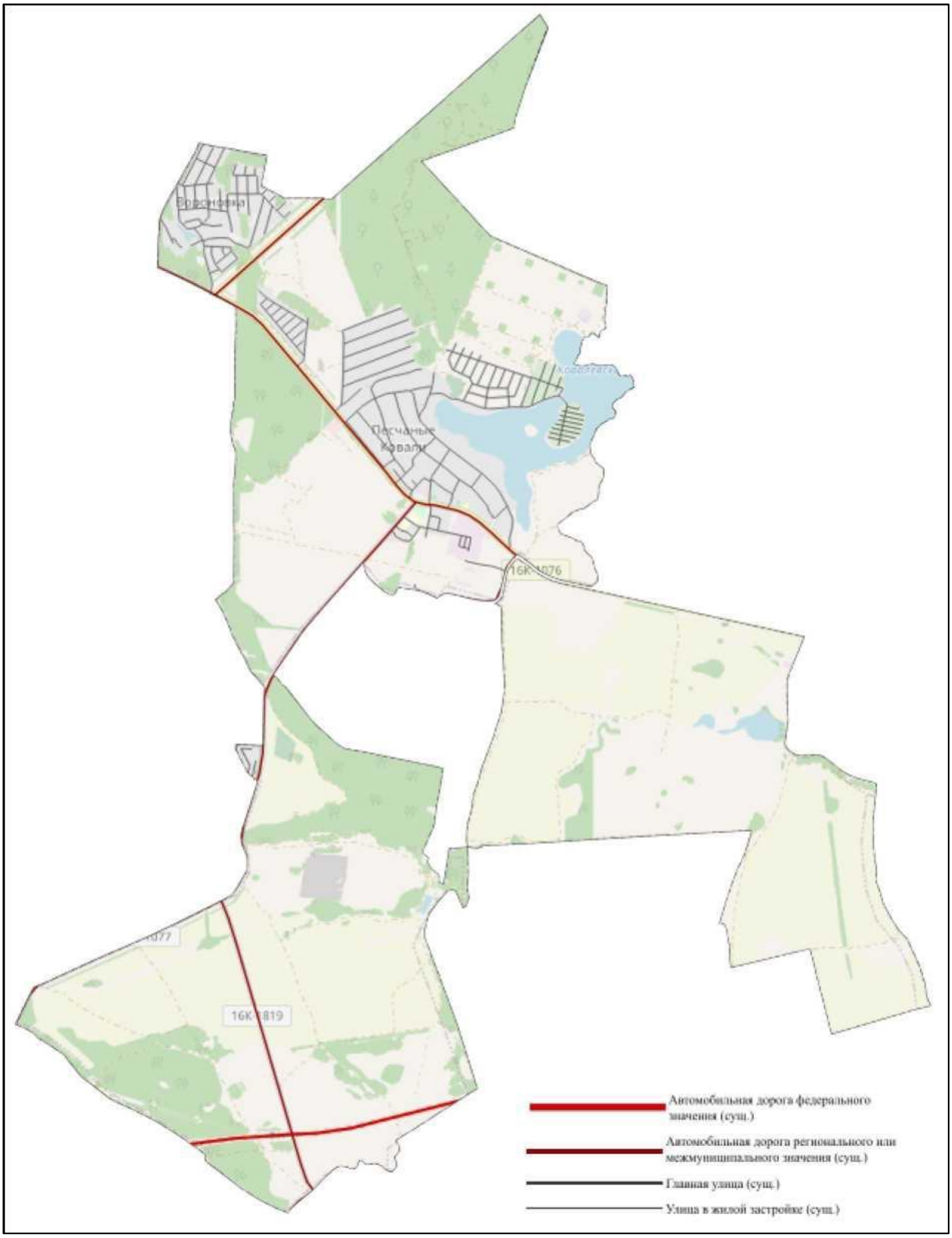

4.1 нче рәсем. Авыл җирлегенең урам-юл челтәре

Ковалск авыл җирлеге Комлы торак пунктлары буенча иус-юл челтәренең урнашу урыны турында мәгълүмат 4.2 нче таблицада бирелгән.

Таблица 4.2

4.2 нче таблица

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Ковалск авыл җирлеге Комлы составына керүче торак пунктларның урам-юл челтәре гомуми озынлыгы һәм исеме

№ т/б	Урамнарның исеме	Озынлыгы, кило-метры
	Комлы Ковал	
1.1	Октябрьская ур., Конечная ур., Березовая ур., Лесная ур., Авангард ур., Луговая ур., Бутырская ур., Яңа ур., Приозерная ур., Совет ур., Садовая ур., Молодежная ур., Комсомольская ур., Овражная ур., Олимпийский ур., Мәктәп ур., Насос ур., Нефтяников ур. Песчаная ур., Полевая ур.	15,35
	Вороновка ш.	
2.1	Университет ур., Дубравная ур., Кленовая ур., Парковая ур., Кри-стальная ур., Рябиновая ур., Каштановая ур., Җиңүнең 60 еллыгы ур., Березовая ур., Юбилейная ур., Солнечная ур., Солнечная ур., Шершнев ур., Цветочная ур., Зеленая ур., Җиләкле ур., Грибная ур., Высотная ур., Вишневая ур., Свея ур., Новосельская ур., Строителей ур., Радная ур., Лазурная ур., Приозерная ур.	8,68
	Барлыгы җирлек буенча	**24,03**

1.3. Транспорт инфраструктурасын үстерү проблемалары Авыл җирлеге буенча статистик мәгълүматлар үсеш турында сөйли

торак төзелеше темплары һәм халыкның тиешенчә артуы. Халык саны арту автомобильләштерү дәрәҗәсе арту белән бергә бара. Шул ук вакытта булган транспорт инфраструктурасы үсми, ул автомобиль хуҗалары һәм җәяүлеләр хәрәкәте өчен уңайлы шартлар һәм иминлек тәэмин итми. Автомобиль юллары һәм авыл җирлегендәге торак пунктлар урамнары заманча транспорт таләпләренә җавап бирми, бу исә каешларның уңайсызлыгына китерә, инфраструктураның тузуын арттыра һәм юл-транспорт һәлакәтләре куркынычын арттыра.

Авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерүнең төп проблемалары:

юлларның магистраль челтәре тыгызлыгы түбән булу кирәкле үткәрүчәнлекне тәэмин итми;

торак пунктларның урам-юл челтәре иерархиясе аз чагылдырылган, бу транс-портны үстерү проектларын планлаштыруда һәм гамәлгә ашыруда кыенлыклар тудыра;

торак пунктларның җирле урам-юл челтәреннән чыгу юллары гиональ магистраль юллар челтәренә киртәләрнең дөрес булмаган карарлары аркасында кыенлашырга мөмкин;

транспорт инфраструктурасын үстерүгә бердәм якын килү булмау: төрле муниципаль берәмлекләрдә транспорт үсешенең төрле өстенлекләре һәм стратегияләре бар, бу гамәлләрне координацияләүне кыенлаштыра;

– җәмәгать транспортының түбән нәтиҗәлелеге: барлык маршрутлар да даими тикшерелми, бу пассажирлар өчен тоткарлыкларга һәм уңайсызлыкларга китерә; җәмәгать транспорты өчен бүлеп бирелгән полосаларның җитәрлек булмавы: автобуслар хәрәкәтенең кыенлыгы;

финанслау җитмәү: транспорт транспортын үстерү өчен;

инфраструктура һәрвакытта да бюджет белән тәэмин ителә алмый торган шактый инвестицияләр таләп итә.

.

Транспорт планлаштыруы өлешендә элек кабул ителгән карарларга анализ

Территориаль планлаштыру схемасы - территорияләрне тотрыклы үстерүне, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураларны үстерүне тәэмин итү, гражданнарның һәм аларның берләшмәләренең, Россия Федерациясе субъектларының, Россия Федерациясе субъектларының, муниципаль берәмлекләрнең мәнфәгатьләрен исәпкә алуны тәэмин итү максатларында социаль, икътисадый, экологик һәм башка факторлар җыелмасыннан чыгып билгеләү документы.

1.4.1. Федераль (тимер юл, һава, диңгез, эчке*) транспорт өлкәсендә РФне территориаль планлаштыру схемасына анализ*

су транспорты)

Федераль транспорт (тимер юл, һава, диңгез, эчке су транспорты) һәм тәэсире авыл җирлеге территориясенә кагыла торган федераль әһәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендә РФне территориаль планлаштыру схемасы фрагменты 4.2 нче рәсемдә күрсәтелгән.

4.2 нче рәсем. Федераль транспорт (тимер юл, һава, диңгез, эчке) өлкәсендә РФне территориаль планлаштыру схемасы фрагменты аңа су транспорты) һәм федераль әһәмияттәге автомобиль юллары

Федераль транс-порт (тимер юл, һава, диңгез, эчке су транс-порты) һәм авыл территориясендә федераль әһәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемасында проект карарлары каралмаган.

1.4.2. ТР территориаль планлаштыру схемасына анализ

Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасының гамәлдә булуы авыл җирлеге территориясенә таратыла торган фрагменты 4.3 нче рәсемгә бирелгән.

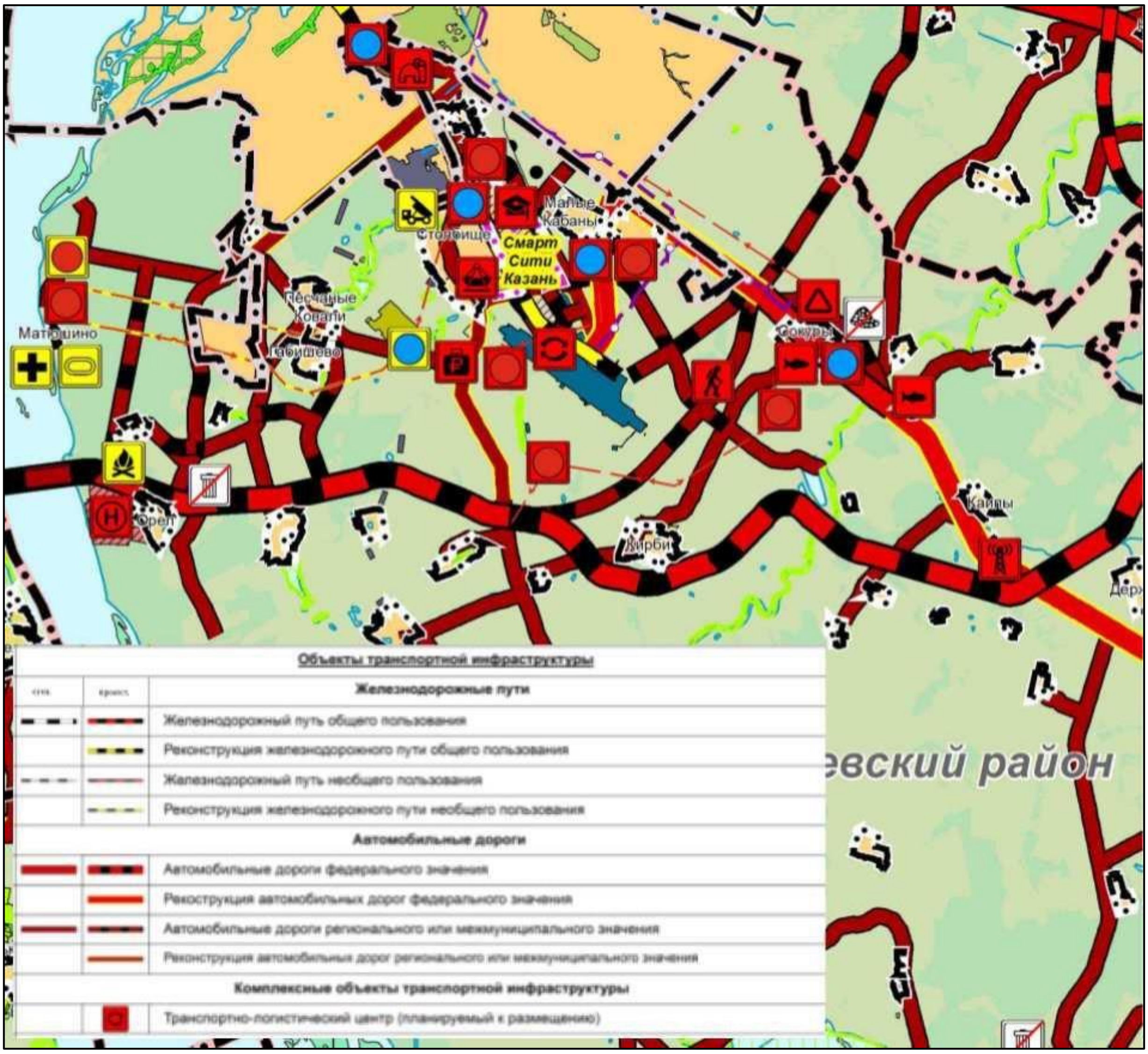

4.3 нче рәсем. Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы фрагменты (Министрлар Кабинетының 134 номерлы карары белән расланды) 21.02.2011г.)

Авыл җирлеге территориясендә Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасында түбәндәге чаралар каралган:
- региональ яисә муниципальара әһәмиятле автомобиль юлларын урнаштыру.

1.4.3. МР территориаль планлаштыру схемасын анализлау Лаеш территориаль планлаштыруның гамәлдәге схемасы фрагменты
тәэсире авыл җирлеге территориясенә таралган МР 4.4 нче рәсемгә бирелгән.

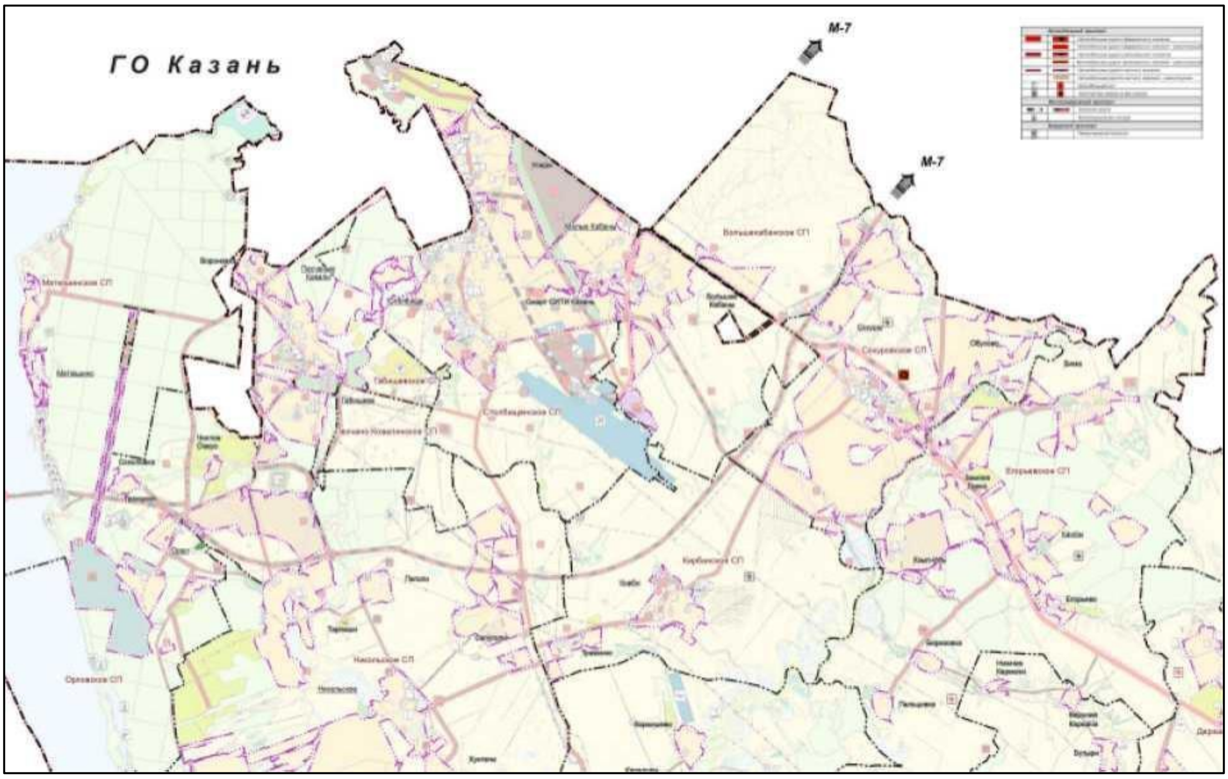

4.4 нче рәсем. Лаеш МР территориаль планлаштыру схемасы фрагменты

Лаеш МРын территориаль планлаштыру схемасында, авыл җирлеге территориясендә түбәндәге чаралар каралган:

- муниципаль әһәмияттәге автомобиль автомобиль автомобиль юллары урнашу;
- «Казан - Боровое Матюшино» - Комлы Ковал - «Столбище -Атабаево» региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлын реконструкцияләү;
- җирле әһәмияттәге автомобиль юлын урнаштыру һәм реконструкцияләү.

1.4.4. Автомобиль юлларын реконструкцияләүне күздә тоткан территорияне планлаштыру проектын һәм территорияне ызанлау проектын анализлау Казан шәһәре муниципаль берәмлеге һәм Лаеш муниципаль районы территорияләрендә «Казан-Боровое Матюшино»

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 22.07.2021 № 642 карары белән расланган Казан шәһәре муниципаль берәмлеге һәм Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы территориясендә «Казан - Боровое Матюшино» автомобиль юлын реконструкцияләүне күздә тоткан территорияне планлаштыру проекты фрагменты һәм территорияне ызанлау проекты 4.5, 4.6 нчы рәсемгә тәкъдим ителде представлен на ри 4.5, 4.6.

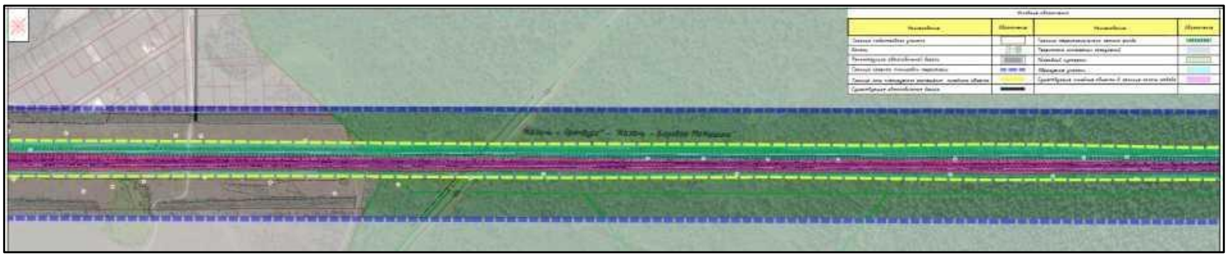

4.5 нче рәсем. Сызым линия объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләре

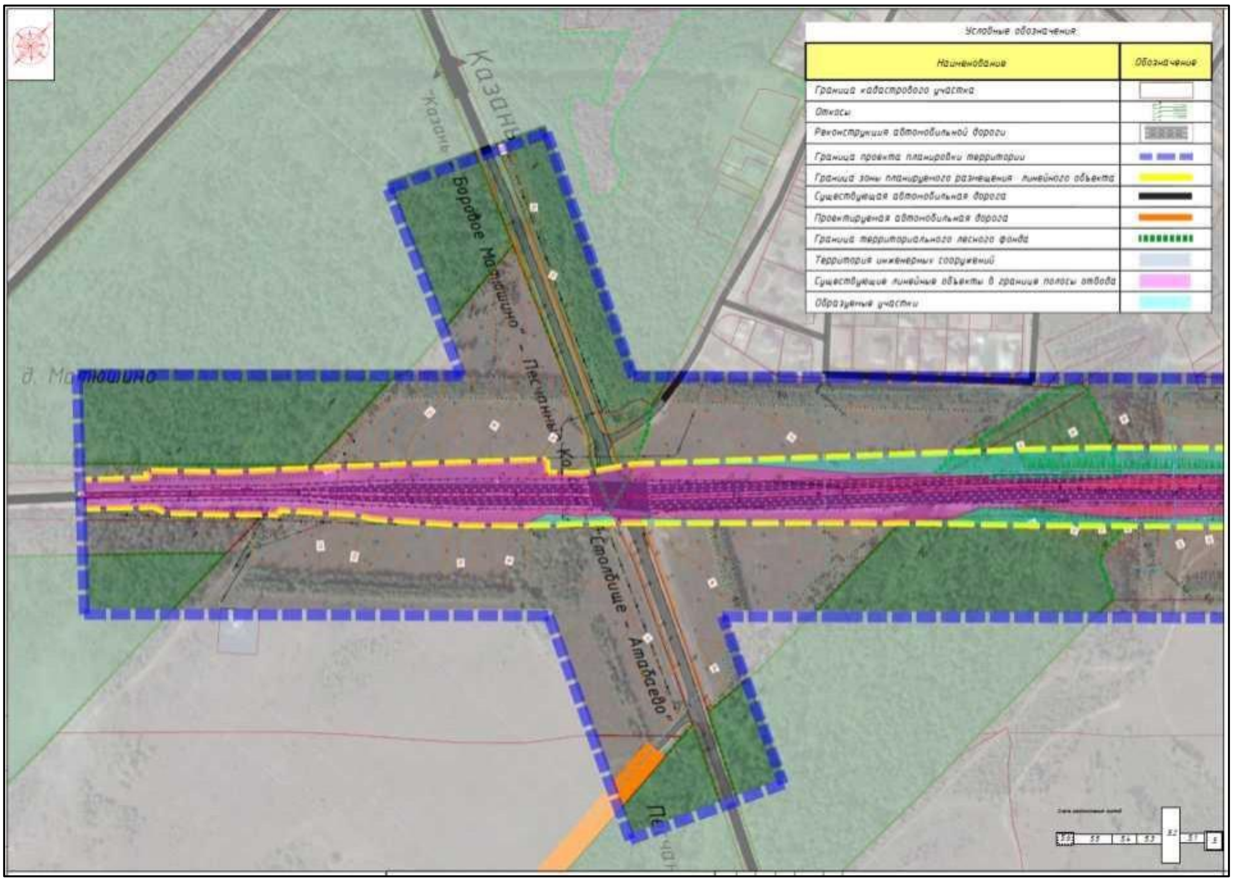

4.6 нчы рәсем. Сызым линия объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләре

“Казан-Оренбург” автомобиль юлының 1 нче чиратына күрсәткечләре - Боровое Матюшино:
- төзелеш төре: реконструкция; - юл категориясе: IB;
- җир полотносының киңлеге: 22,5 метр һәм аннан да күбрәк; - хәрәкәт полосалары саны: 4;
- Юлның киңлеге: 18,0 метр һәм аннан да киңрәк.

«Казан-Оренбург» автомобиль юлының 4 этабына күрсәткечләр - Боровое Матюшино:
- төзелеш төре: реконструкция; - юл категориясе: IB;
- җир полотносының киңлеге: 22,5 метр һәм аннан да күбрәк; - хәрәкәт полосалары саны: 6;
- машина юлының киңлеге: 25,5 метр һәм аннан да киңрәк.

2. Халыкның транспорт белән үз-үзен тотышына урнашу системасының йогынтысын анализлау (транспорт агымнарына һәм хезмәт миграцияләренә анализ)

2.1. Халыкны бүлү (кәрәзле операторлар мәгълүматлары буенча)

Халыкны бүлү турында мәгълүматлар алу өчен кәрәзле операторлардан формация файдаланылган, алар мобиль элемтәнең файдалы кешеләрен киң колачлый. Мәгълүматлар, географик координаталарны исәпкә алып, агрегирланган һәм эшкәртелгән.

2022 елда алынган мәгълүматлар авыл җирлегендә 4500 кеше яшәвен күрсәтте.

Исәп-хисап районнары буенча халыкның бүленеше

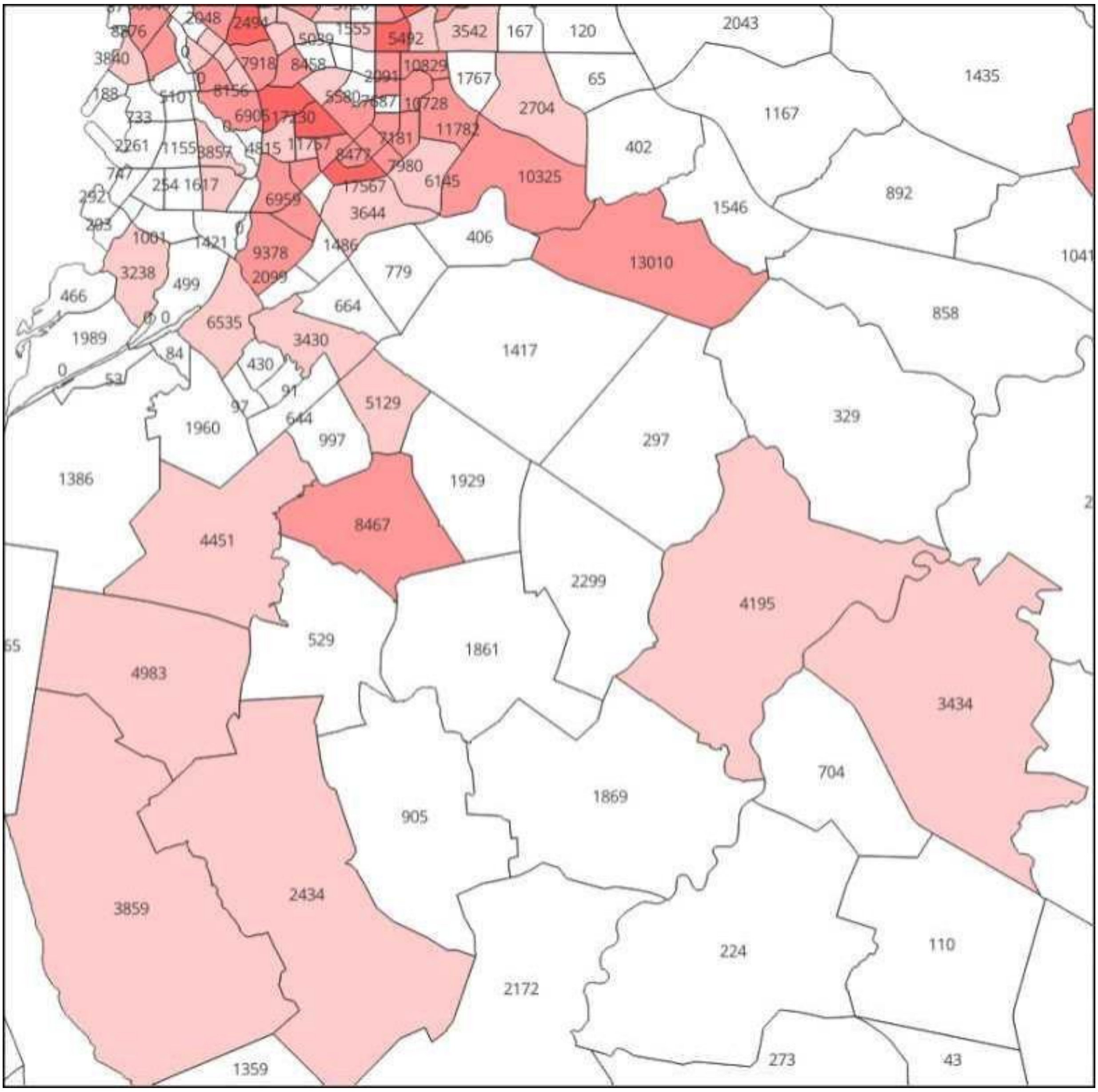

4.7 нче рәсем. Исәп-хисап районнары буенча халыкны бүлү

2.2. Эш урыннарын бүлү (кәрәзле операторлар мәгълүматлары буенча) Эш урыннарын бүлү турында мәгълүматлар алу өчен шулай ук куллану-кулланма булган.

сораштырылган хоператорлар. Әлеге күрсәткечләр, географик координаталарны исәпкә алып, барлыкка килгән.

2022 елда алынган мәгълүматлар авыл җирлегендә 600 эш урыны булуын күрсәтте.

Исәп-хисап районнары буенча эш урыннарын бүлү 4.8..

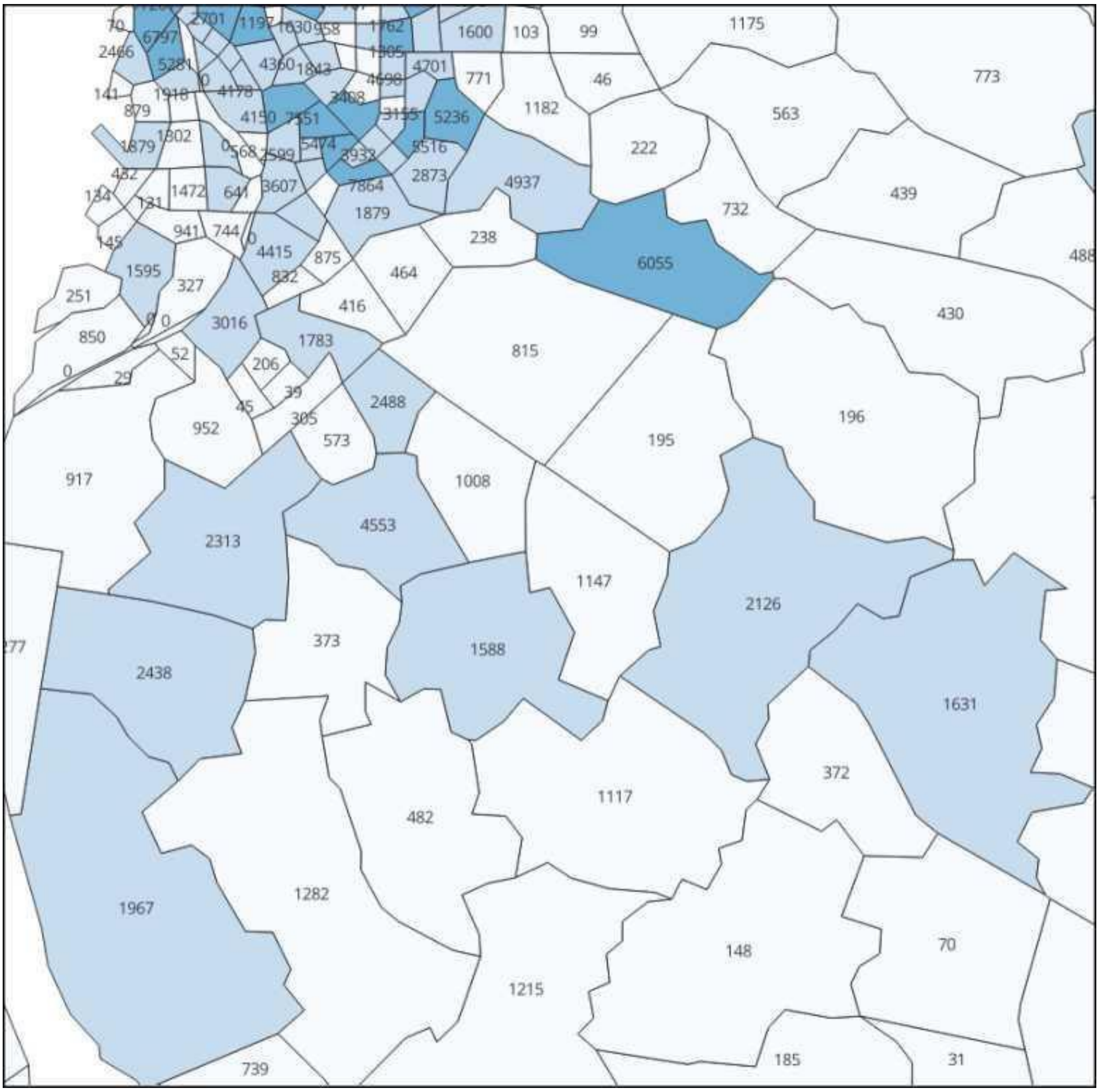

Ри4.8. Распределение рабочих мест по расчетным районам

2*4.8 нче рәсем. Исәп-хисап районнары буенча эш урыннарын бүлү*

2.3. Көнлек маятниклы хезмәт миграцияләренең юнәлешләре (даны кәрәзле операторлар)

Халыкны һәм эш урыннарын бүлү буенча кәрәзле операторлардан алынган мәгълүматлар халыкның нинди юнәлешләрдә өстенлек итүләрен анализларга мөмкинлек бирә.

Кәрәзле операторлардан алынган мобильлекне анализлау мәгълүматлары нигезендә, көндәлек маятниклы хезмәт грацияләренең төп юнәлешләрен аерып күрсәтергә мөмкин: Комлы Ковал - Казан. Көндәлек маятниклы хезмәт миграцияләренең юнәлешләре 4.3 нче таблицада күрсәтелгән.

Көнлек маятник хезмәт миграцияләре юнәлешләре

Идарә итү	**Прибытие**	**Булган, кеше** Комлы
Ковал	Богородское СП	

	аерылып торуы	Сокуровский СП Казань
Комлы Ковал Комлы	**90 Прибытие**	
Ковал Ковал Ковалнық	Егорьевское СП	

2.4. Табигый пассажир һәм транспорт тикшерүләре

Җәмәгать пассажир транспортында пассажирлар агымын тикшерүне уздыруның максаты булып, пассажир агымының транспорт си-стемасының халыкның җир өсте җәмәгать транспортында транспорт хезмәте күрсәтүнең сыйфатын һәм нәтиҗәлелеген билгеләү тора.

Урам-юл челтәрендә транспорт һәм җәяүлеләр агымының интенсивлыгын тикшерү методикасы «Дәүләт стандарты» ГОСТ32965-2014 санына туры килә. Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары. Транспорт агымы хәрәкәтенең интенсивлыгын исәпкә алу методлары ". Транспорт һәм җәяүлеләр агымнары хәрәкәтенең ин-тенсивлыгы хисабы транспорт түшәмнәре хәрәкәтенең төшерелгән видеоматериалларын визуаль ысул белән камераль эшкәртү нигезендә эшләнгән.

Транспорт тикшерүләре «Казан - Оренбург» автомобиль юлы «Казан - Боровое Матюшино» киселешендә узды 16.02.2023 9 нчы рәсем.

.

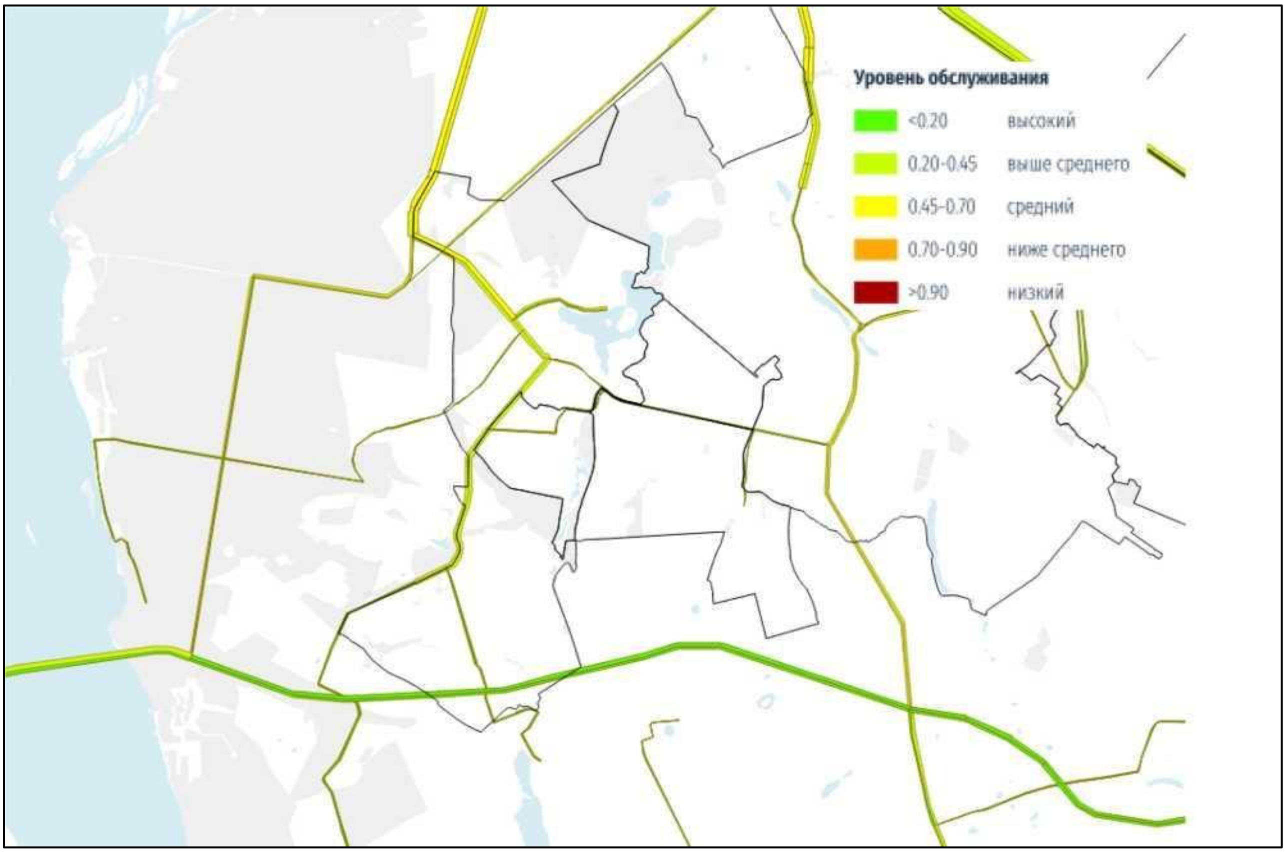

Дөге. 4.10. Транспорт инфраструктурасына хезмәт күрсәтүнең гамәлдәге дәрәҗәләре

Транспорт модельләштерүе составында уздырыла торган исәп-хисаплар территория үсешенең бирелгән техник-икътисадый күрсәткечләренә ирешү максатында транс-торт инфраструктурасы өлкәсендә чараларның нәтиҗәлелеген һәм кирәклеген бәяләргә мөмкинлек бирә. Транспорт инфраструктурасын үстерү турындагы карарлар Казан агломерациясенең социаль-экологик һәм пространство үсеше мастер-планы проекты нигезендә кабул ителә.

4. Проект тәкъдимнәре һәм сайлап алынган вариантны нигезләү

Халыкның уңайлы яшәү шартларын, анда катнашучыларның барысына да юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү, халыкның мобильлеген, автотранспорт чараларының сакланышын, авыл җирлегенең торак пунктларын төзекләндерүне тәэмин итү өчен Генераль планда берничә чара тәкъдим ителә.

Төп чаралар булып юлларны ремонтлау һәм реконструкцияләү, грунт өслегеннән катыга күчерү тора; урамнар буенча эшләрнең өстенлеге эшләр планын төзегәндә һәм авыл җирлегендә яшәүчеләрнең теләген исәпкә алып

гамәлгә ашырыла. Төп чаралардан тыш, шулай ук яктырту җайланмасы, юл билгеләре кую, ясалма тигезсезлекләр урнаштыру, юлларга һәм җәяүлеләргә билгеләр ясау күздә тотыла..

5. Предложения по развитию сети автомобильных дорог и улично-дорожной сети населенных пунктов.

Автотранспорт агымнары күләменең даими үсүе автомобиль юллары челтәрен үстерү зарурлыгына китерә. Транспорт челтәре инфраструктурасын оптимальләштерү җирлекләрнең тотрыклы икътисадый һәм социаль үсешен тәэмин итүнең төп аспекты булып тора.

Оренбург тракты һәм «Казан-Оренбург» - «Казан - Боровое Матюшино» 16К - 1062 кебек магистраль юлларны бушату өчен, Кама агломерациясенең социаль-икътисадый һәм пространство үсеше мастер-планы проекты тарафыннан эшләнгән яңа автомобиль юллары төзү тәкъдим ителә, бу район халкының йөрү мөмкинлеген һәм уңайлылыгын яхшыртырга мөмкинлек бирәчәк.

Казан агломерациясенең автомобиль юлларын үстерү буенча мастер-планы проектының стратегик тәкъдимнәре 4.11 нче рәсемдә китерелде.

Ри4.11. Предложения по развитию автомобильных дорог в соответствии с разработанным мастер-планом Казанской агломерации

Проект карарларын генераль план дәрәҗәсендә детальләштерү килеп туган вәзгыятьне һәм урынның рельефын исәпкә ала.

Проект карарлары буенча 4.4 нче таблица нигезендә урам-юл челтәре төзү карала.

93

6. Муниципальара җәмәгать транспортын үстерү тәкъдиме

Казан агломерациясенең мастер-план проектында Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә муниципальара җәмәгать транспортын үстерү күздә тотылмый.

7. Тимер юл транспортын үстерү тәкъдиме

Казан агломерациясенең мастер-план проекты кысаларында Комлы Ковал

авыл җирлегендә яңа тимер юл тармаклары төзү планлаштырылмый.

8. ТПУ системасын үстерү буенча тәкъдим

Казан агломерациясенең мастер-план проекты Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә транспорт-күчеп утыру узеллары үзәген үстерүне күздә тотмый, чөнки әлеге территориядә транспорт инфраструктурасы җитәрлек дәрәҗәдә үсмәгәнлектән, мондый узеллар булдыру өчен алшартлар юк.

9. Урам-юл челтәрен үстерү тәкъдиме авыл җирлегенең гамәлдәге урам-юл челтәре мнодан тора-

статусы һәм билгеләнеше төрле булган урам һәм тыкрык жестволары. Урамнарның һәм машина юлларының статусын билгеләү урам-юл челтәрен үстерү процессында мөһим этап булып тора. Бу төрле типтагы урамнар арасында төгәл чикләр билгеләргә, аларның функциональ билгеләнешен билгеләргә һәм үсешнең оптималь планнарын эшләргә мөмкинлек бирә.

Урамнарның һәм машина юлларының статусын билгеләү түбәндәге аспектларны үз эченә ала: - урамнарны функциональ билгеләнеше буенча классификацияләү;

- урам һәм юлларны проектлау, төзү һәм реконструкцияләү таләпләрен билгеләү.

Урамнарның һәм машина юлларының статусын билгеләү җир ресурсларыннан нәтиҗәле файдалануны тәэмин итәргә, транспорт инфраструктурасын яхшыртырга һәм халык яшәве өчен уңайлы шартлар тудырырга мөмкинлек бирәчәк.

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планында урамнар һәм юлларның түбәндәге классификациясе тәкъдим ителә (Рә 4.12):

- торак төзелеш урамы;

хуҗалык юлы, терлекләр куу.

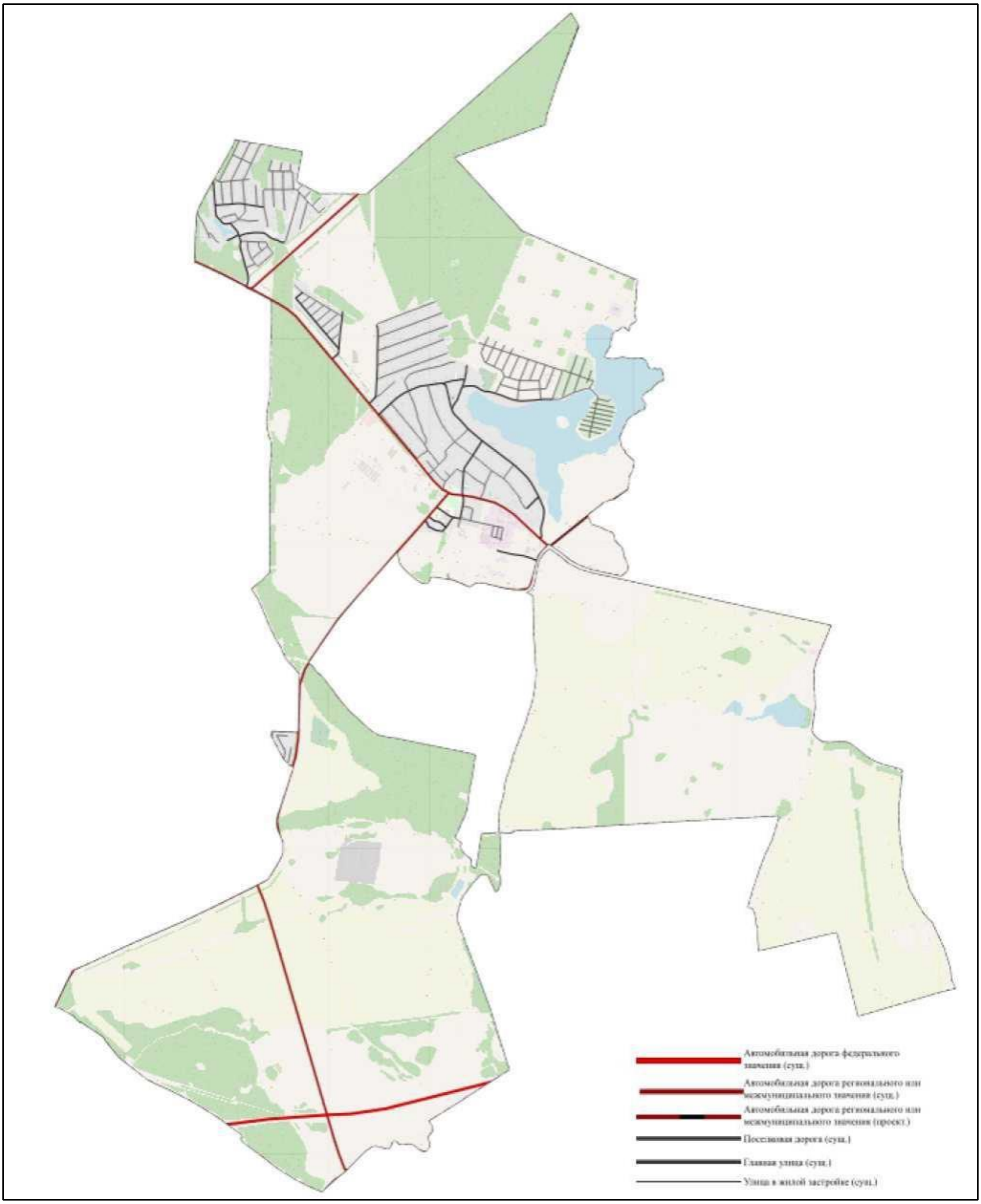

Ри 4.12. Предлагаемая классификация УДС

Комлы Ковал авыл җирлегендә яңа торак төзелешен проектлаганда, хәзерге төзелеш өчен кулланылган кебек үк, урамнар һәм юллар классификациясен кулланырга кирәк.

95

Торак төзелешендә юлларның норматив тыгызлыгы халыкның уңайлы яшәвен, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итә, әйләнә-тирә мохитне саклый һәм тавыш һәм автомобиль пычрануын булдырмый кала.

Урнаштыру өчен планлаштырыла торган транспорт инфра-структурасы объектларының төрләре, билгеләнеше, исемнәре, төп характеристикалары һәм

урнашу урыны турында белешмәләр 4.4 нче таблицада бирелгән.

Таблица 4.4

Сведения о видах, назначении, наименованиях, основных характеристиках и местоположении планируемых к размещению и реконструкции объектов транспортной инфраструктуры

№ п/п	Наименование объекта	Назначение, местоположение объекта		Объектның төп характеристикаларыа		
				Протяженность, километров	Минимальное количество полос в двух направлениях	Минимальная ширина транспортного коридора, метров
1.	ул. Луговая	Комлы Ковалское сельское поселение, подъезд к Комлы Ковал	Реконструируемый	0,01	2	15
2.	А.д. №24.17.40	Комлы Ковал-ское сельское поселение, подъезд к Габишево к Северной улице		0,02	2	15
3.	А.д. №24.17.32	Комлы Ковал-ское сельское поселение, проезд на участке от Песчаные Ковали до границы Столбищенского п.		1,01	2	15
4.	А.д. №24.17.39	Комлы Ковал-ское сельское поселение, проезд между дорогой «Комлы Ковал – Орловка» и подъездом к Габишево	Планируемые к реконструкции	0,67	2	30
5.	А.д. №24.17.48	Комлы Ковал-ское сельское поселение, на участке от «Казань - Боровое Матюшино - Комлы Ковал – «Столбище – Ата-	Планируемый к размещению	2,93	2	30

№ п/п	Наименование объекта	Назначение, местоположение объекта	Вид мероприятия	Объектның төп характеристикалары		
				Протяженность, километров	Минимальное количество полос в двух направлениях	Минимальная ширина транспортного коридора, метров
		баево»» до «Песчаные Ковали – Орловка»				
6.	"Казань - Боровое Матюшино" - Песчаные Ковали - "Столбище - Атабаево"	Песчано-Ковалинское сельское поселение	Реконструируемый	4,32	2	30
7.	А.д. №24.17.6	Комлы Ковал-ское сельское поселение, на участке от «Казань - Боровое Матюшино - Комлы Ковал – «Столбище – Атабаево»» до границы Габишевского п.	Планируемый к размещению	0,44	2	30
8.	Комлы Ковал-Орловка	Комлы Ковал-ское сельское поселение	Реконструируемый	4,18	2	30
9.	"Казань - Оренбург" - "Казань - Боровое Матюшино"	Комлы Ковал-ское сельское поселение	Реконструируемый	1,33	4	50
10.	ул. Бутырская	Комлы Ковал-ское сельское поселение	Реконструируемый	0,54	2	15
11.	ул. Луговая	Комлы Ковал-ское сельское поселение	Реконструируемый	0,34	2	15

№ п/п	Наименование объекта	Назначение, местоположение объекта	Вид мероприятия	Объектның төп характеристикаларыа		
				Протяженность, километров	Минимальное количество полос в двух направлениях	Минимальная ширина транспортного коридора, метров
12.	Проезд №1.1	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,27	2	15
13.	Проезд №2.1	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,04	2	15
14.	Проезд №1.2	Комлы Ковалское л ское поселение	Планируемый к размещению	0,04	2	15
15.	Проезд №2.2	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,31	2	15
16.	Проезд №2.3	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,78	2	15
17.	Проезд №2.4	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,11	2	15
18.	Проезд №2.5	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,07	2	15
19.	Проезд №2.6	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	2,36	2	15
20.	Проезд №2.7	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,05	2	15

№ п/п	Наимено-вание объ-екта	Назначение, ме-стоположение объ-екта	Вид меропри-ятия	Объектның төп характеристикаларыа		
				Протяжен-ность, ки-лометров	Мини-мальное количество полос в двух направле-ниях	Минималь-ная ширина транспорт-ного кори-дора, метров
21.	Проезд №2.8	Комлы Ковал-ское сельское посе-ление	Планируемый к размещению	0,18	2	15
22.	Проезд №2.9	Комлы Ковал-ское сельское посе-ление	Планируемый к размещению	0,38	2	15
23.	Проезд №2.10	Комлы Ковал-ское л ское посе-селение	Планируемый к размещению	0,13	2	15
24.	Проезд №2.11	Комлы Ковал-ское сельское посе-ление	Планируемый к размещению	0,44	2	15
25.	Проезд №2.12	Комлы Ковал-ское сельское посе-ление	Планируемый к размещению	0,16	2	15
26.	Проезд №2.13	Комлы Ковал-ское сельское посе-ление	Планируемый к размещению	0,12	2	15
27.	Проезд №2.14	Комлы Ковал-ское сельское посе-ление	Планируемый к размещению	0,14	2	15
28.	Проезд №2.15	Комлы Ковал-ское сельское посе-ление	Планируемый к размещению	0,14	2	15
29.	Проезд №2.16	Комлы Ковал-ское сельское посе-ление	Планируемый к размещению	0,48	2	15

№ п/п	Наименование объекта	Назначение, местоположение объекта	Вид мероприятия	Объектның төп характеристикаларыа		
				Протяженность, километров	Минимальное количество полос в двух направлениях	Минимальная ширина транспортного коридора, метров
30.	Проезд №2.17	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,03	2	15
31.	Проезд №2.18	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,2	2	15
32.	Проезд №2.19	Комлы Ковалское л ское поселение	Планируемый к размещению	0,14	2	15
33.	Проезд №2.20	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,11	2	15
34.	Проезд №2.21	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,09	2	15
35.	Проезд №2.22	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,14	2	15
36.	Проезд №2.23	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,22	2	15
37.	Проезд №2.24	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,6	2	15
38.	Проезд №2.25	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,36	2	15

№ п/п	Наименование объекта	Назначение, местоположение объекта	Вид мероприятия	Объектның төп характеристикаларыа		
				Протяженность, километров	Минимальное количество полос в двух направлениях	Минимальная ширина транспортного коридора, метров
39.	Проезд №2.26	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,27	2	15
40.	Проезд №2.27	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,17	2	15
41.	Проезд №2.28	Комлы Ковалское л ское посельение	Планируемый к размещению	0,04	2	15
42.	Проезд №2.29	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,29	2	15
43.	Проезд №2.30	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,83	2	15
44.	Проезд №2.31	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,19	2	15
45.	Проезд №2.32	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	1,23	2	15
46.	Проезд №2.33	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,63	2	15
47.	Проезд №2.34	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	1,26	2	15

№ п/п	Наименование объекта	Назначение, местоположение объекта	Вид мероприятия	Объектның төп характеристикалары		
				Протяженность, километров	Минимальное количество полос в двух направлениях	Минимальная ширина транспортного коридора, метров
48.	Проезд №2.35	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,6	2	15
49.	Проезд №2.36	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	1,33	2	15
50.	Проезд №2.37	Комлы Ковалское сельское поселение	Планируемый к размещению	0,7	2	15

10. Транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыруга бәйле рәвештә аларны билгеләү таләп ителә торган ЗОУИТ ка характеристика.

Авыл җирлеге территориясендә транспорт инфраструктурасы объектлары урнаштырылган, аларны имин эксплуатацияләүне тәэмин итү һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өчен автомобиль юлларының юл буе полосаларын урнаштыру кирәк:

- I һәм II категорияле автомобиль юлларының юл буе зонасы-75 метр; - III категорияле автомобиль юлларының юл буе зонасы-50 метр.; - придорожная зона автомобильных дорог III категории - 50 метр.

5 өлеш. Коммуналь һәм инженерлык инфраструктурасы системасын үстерү чараларын нигезләү

1. Су белән тәэмин итү

1.1. Су белән тәэмин итү системасының гамәлдәге торышын анализлау

Комлы Ковал авыл җирлеген хуҗалык-эчәр су белән тәэмин итүнең төп чыганагы булып җир асты сулары тора. Халык артезиан скважиналарыннан су куллана.

Торак пунктларны су белән тәэмин итү системасы корылмалары су алу скважиналарыннан, су җыю манараларыннан һәм суүткәргеч челтәрләрдән тора. Комлы Ковал авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасы корылмалары турында гомуми белешмәләр 5.1 нче таблицада бирелгән.

Таблица 5.1

Общие данные о сооружениях системы водоснабжения

Наименование сельского поселения, населенного пункта	Количество скважин, штук	Количество водонапорных башен, штук	Производительность, куб. метров в сутки
Комлы Ковал	8	4	720,0
д.Вороновка	3	3	360,0

Су алу скважиналарындагы беренче күтәрү насос станциясе Су кабул итү корылмалары белән берләштерелгән, скважиналар Тамагы павильон белән ябык. Скважинадан су турыдан-туры артезиан скважиналары янәшәсендәге су башнясына керә, аннары үзеннән-үзе суүткәргеч челтәренә агып, потребительләргә бирелә. Челтәрләрдә таләп ителгән басым суүткәргечләр салу трассасы буенча су чыганаклары һәм кулланучылар арасында биеклекләр аермасы исәбенә тотыла. Чистарту корылмалары, суны исәпкә алу узелы юк, кулланучыларга башлангыч (табигый) су бирелә.

Су химик составы буенча гидрокарбонатлы магний-кальцийлы һәм СанПиН 2.1.3684-21 таләпләренә җавап бирә.

Су белән тәэмин итү системасы, хуҗалык-эчү һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, түбән басым кабул ителгән. Суүткәргеч челтәрләре хәзерге вакытта шактый тармакланган һәм торак төзелешнең барлык территорияләрен колачлый, нигездә диаметры 110 миллиметрлы түбән басымлы полиэтиленнан салынган. Су җыю манарасы торак пунктның су куллануын көйли, челтәрдә кирәкле басым ясый, шулай ук 10 минутлык янгынга каршы су запасын саклый.

Авыл җирлеге башлыгы мәгълүматларына караганда, суүткәргеч челтәренең проблемалы характеристикалары булып суүткәргеч челтәрләренең тузганлыгы, суүткәргечләрнең тузганлыгы аркасында суның икенчел пычрануы, җәйге чорда су кытлыгы тора.

Җирлек территориясе Столбище төче җир асты сулары чыганагы чикләрендә урнашкан.   Столбище ятмасы Идел елгасының палеодолинасы участогыннан гыйбарәт, анда Җир асты суларын сайлап алу өчен гидродинамик, гидрогеохимик, санитар һәм табигатьне саклау мөнәсәбәтләрендә уңай шартлар бар.

Ятма территориясендә Идел елгасының палеодолинасы ике тармактан тора, аларның һәрберсе мөстәкыйль участокны тәшкил итә.

103

Чыганаклар: көнбатыш палеодолина-җир асты төче сулары ятмасының Столбище участогы, Көнчыгыш-Җир асты төче сулары ятмасының Сокура

участогы.

Су белән тәэмин итүнең ышанычлылыгы проблемасын хәл итү өчен «Столбище ятмасының су хуҗалыгы вәзгыяте һәм җирдән файдалану шартлары үзгәрүгә бәйле рәвештә җир асты сулары запасларын яңадан бәяләү»объекты буенча эш башкарылды.

Ятманың өйрәнелүенең ирешелгән дәрәҗәсен исәпкә алып, «җир асты суларының эксплуатация запаслары һәм фаразланган ресурслары классификациясе» нигезендә Столбищенск ятмасының җир асты сулары запаслары тәүлегенә 180 мең куб.метр күләмендә В+С1 категорияләренә, шул исәптән В категориясе буенча тәүлегенә 90 мең куб. метр (2022 елның 02.02.) 11 су алу узелына карата.

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә 11 су алу узелының берсен урнаштыру планлаштырыла..

1.2. Су белән тәэмин итү системасына йөкләнешләрне исәпләү

Гомуми су куллану торак һәм җәмәгать биналарында хуҗалык-эчү ихтыяҗларына, сәнәгать ихтыяҗларына, янгын сүндерүгә, урамнарга һәм Яшел утыртмаларга су сибүгә тотылуны үз эченә ала.

Халыкның хуҗалык-эчү ихтыяҗларына исәпләнгән Су чыгымнары торак төзелеше районнарының (санитария-техник оборудование) 5.1 пункты буенча кабул ителгән төзекләндерү дәрәҗәсенә һәм су куллануның тәүлеклек һәм сәгатьлек тигезсезлеге коэффициентларына бәйле рәвештә бер кешегә исәпләнгән су кулланудан чыгып исәпләнә.СП31.13330.2021. Суны исәпләп куллану хуҗалык-эчү һәм көнкүреш ихтыяҗларына җәмәгать биналарындагы су чыгымнарын үз эченә ала.

Су куллануның исәпләнгән нормалары 5.2 нче таблицада күрсәтелгән.

Таблица 5.2

Расчетные нормы водопотребления

Номер по по-рядку	Степень благоустройства районов жилой застройки	$q_ж$, литров в сутки
1	Застройка зданиями, оборудованными внутренним водопроводом и канализацией, с ванными и местными водонагревателями	150
2	То же, с централизованным горячим водоснабжением	170

Торак пунктта тышкы янгын сүндерүгә су чыгымы нормасы һәм бер үк вакытта янгыннар саны 8.13130.2020 уртак предприятиесе нигезендә кабул ителгән. Эчке янгын сүндерүгә су чыгымы нормасы һәм бер үк вакытта янгыннар саны СП 10.13130.2020 нигезендә кабул ителгән. Тышкы янгын сүндерүгә су чыгымы секундына 5 литрдан 10 литрга кадәр (секундына 5әр яки 10 литр), эчке янгынга су чыгымы секундына 2,5 литр (секундына 2,5 литрлы 1 янгын)-

104

җитештерү предприятиеләрендә эчке янгынга каршы сүүткәргеч белән җиһазландырылган биналарны яисә корылмаларны секундына 5 литр (секундына 5әр литр 1 янгын) янгын сүндерү.

Урамнарга һәм яшеллекләргә су сибү нормасы 31.13330.2021 уртак предприятиесе нигезендә кабул ителгән һәм тәүлегенә бер кешегә 60 литр тәшкил итәчәк.

Генераль планны гамәлгә ашыруның исәп-хисап срогына исәпләүләр нәтиҗәләре 5.3 нче таблицада китерелгән.

Таблица 5.3

Водопотребление населением на расчетный срок

Инд. номер (ID)	**Наименование функциональной зоны**	**Статус зоны**	**Среднесуточные расходы водопотребления, Qср, куб. метров в сутки**	**Расчетный расход воды в сутки наибольшего водопотребления, Qmax, куб. метров в сутки**	**Полив, куб. метров в сутки**	**Неучтенные расходы, куб. метров в сутки**	**Итого, куб. метров в сутки**
В границах населенного пункта Комлы Ковал							
100/1	Жилые зоны	Планируемый	1583,7	1900,4	633,5	158,4	**2692,3**
100/2	Жилые зоны	Существующий	153,6	184,3	61,4	15,4	**261,1**
100/3	Жилые зоны	Существующий	39,9	47,9	16,0	4,0	**67,8**
101/1	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Существующий	271,2	325,4	108,5	27,1	**461,0**
102/1	Зона малоэтажными жилыми домами (до 4 этажей, включая мансардный)	Планируемый	127,1	152,5	50,8	12,7	**216,0**
101/3	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Существующий	48,0	57,6	19,2	4,8	**81,6**
101/4	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Существующий	9,0	10,8	3,6	0,9	**15,3**
101/6	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Планируемый	73,2	87,8	29,3	7,3	**124,4**
101/7	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Существующий	0,8	0,9	0,3	0,1	**1,3**

Инд. номер (ID)	Наименование функциональной зоны	Статус зоны	Среднесуточные расходы водопотребления, Qср, куб. метров в сутки	Расчетный расход воды в сутки наибольшего водопотребления, Qmax, куб. метров в сутки	Полив, куб. метров в сутки	Неучтенные расходы, куб. метров в сутки	Итого, куб. метров в сутки
101/8	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Планируемый	120,2	144,2	48,1	12,0	**204,3**
101/9	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Планируемый	78,8	94,5	31,5	7,9	**133,9**
Итого по Комлы Ковал			**2505,3**	**3006,4**			**4259,0**
Пожаротушение							**378**
Итого с пожаротушением							**4637,0**
В границах населенного пункта д. Вороновка							
101/5	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Существующий	163,65	196,38	65,46	16,37	278,21
Итого по д.Вороновка			**163,65**	**196,38**			**278,21**
Пожаротушение							**54,0**
Итого с пожаротушением							**332,21**

31.13330.2021 уртак предприятиесе һәм биналарның проектлана торган катлылыгы нигезендә, хуҗалык-эчә торган суны максималь куллану шартларында челтәрдәге минималь ирекле басымнар тигез кабул ителә:

- бер катлы төзелеш өчен-10 метр; - ике катлы төзелеш өчен-14 метр;
- өч катлы йортлар өчен-18 метр һ.б. - алдагы катларга 4әр метр өстәргә.

1.3. Су белән тәэмин итү системасын үстерү тәкъдиме

Халык саны артуга, торак төзелеше өчен территорияләр бүлеп бирелүгә, шулай ук торак төзелешен үзәкнең-лизованный су белән тәэмин итү челтәрләренә тоташтыруга бәйле рәвештә түбәндәге чаралар күз алдында тотыла::

-15,0 км озынлыкта диаметры 225 мм булган су белән тәэмин итү челтәрләре төзеп, җир асты суларын гамәлдәге су алуның 100/1 өлеше торак зонасын су белән тәэмин итү;

-гамәлдәге артезиан скважиналарыннан 102/1 торак зонаны су белән тәэмин итү, диаметры 160 миллиметрлы, авырлыгы 0,9 километр булган су белән тәэмин итү челтәрләре төзү;

-үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү челтәрләренә тоташтырып, гамәлдәге артезиан скважиналарының 101/6 торак зонасын су белән тәэмин итү;

106

-4,5 километр озынлыкта диаметры 160 миллиметрлы су белән тәэмин итү челтәрләре төзеп, проектлана торган җир асты суларын (артезиан скважиналарын) алуның 101/8 торак зонасын су белән тәэмин итү;

-2,5 километр озынлыкта диаметры 160 миллиметрлы су белән тәэмин итү челтәрләре төзеп, проектлана торган җир асты суларын (артезиан скважиналарын) алуның 101/9 торак зонасын су белән тәэмин итү;

-үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү челтәрләренә тоташтырып, гамәлдәге артезиан скважиналарының 300/3 иҗтимагый-эшлекле зонасын су белән тәэмин итү;

-гамәлдәге артезиан скважинасының 401/1 җитештерү зонасын су белән тәэмин итү;

-авыл хуҗалыгы предприятиеләренең 402/1, 402/2 коммуналь-склад зоналарын һәм җитештерү зоналарын җир асты суларының үз су җыю урыннарыннан 503/1 су белән тәэмин итү;

-гамәлдәге арт-тезиан скважинасыннан 402/3 коммуналь-склад зонасын су белән тәэмин итү;

- «Столбищенский " су җыю станциясенә су җыю һәм ташу өчен сусүткәргеч төзеп, су алу узелын төзү;

-энергияне сак тотуга һәм энергетика нәтиҗәлелеген арттыруга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру.

- аварияләр, яшерен агып чыгулар нәтиҗәсендә суүткәргеч челтәреннән су югалтуны киметүгә юнәлдерелгән чаралар һәм башкалар.

-су белән тәэмин итү объектларында бердәм идарә пультына чыгару белән телемеханика һәм автоматлаштыру системасын оештыру.

Үзебезнең су алуыбызны төзүне (артезиан скважиналары бораулауны) җир асты сулары исәбеннән янгынга каршы һәм хуҗалыкны-эчә торган су белән тәэмин итү чыганагын булдыру мөмкинлеге турында гидрогеологик нәтиҗә белән нигезләргә кирәк.

Промышленность мәйданчыкларын су белән тәэмин итүне арт-тезиан скважиналарын бораулау мөмкинлеген нигезләгәндә җир асты суларын җыючылардан башкару тәкъдим ителә. Производство ихтыяҗларына су чыгымы производстволарның технологик карталарын эшләгәндә ачыклана.

Авыл җирлеге территориясендә урнаштыру өчен тәкъдим ителә торган сәнәгать билгеләнешендәге предприятиеләрне, биналарны һәм корылмаларны проектлаганда Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2008 елның 16 февралендәге 87 номерлы карарына таянырга, шулай ук СНиП 1.02.1-85 нигезләмәләрен исәпкә алырга кирәк («биналар һәм корылмаларның иминлеге турында Техник регламент»384-ФЗ номерлы ФЗ нормаларына каршы килмәгән өлешендә ирекле нигездә кулланыла). – җитештерү билгеләнешендәге биналарны һәм корылмаларны проектлаганда шәһәрләрнең генераль планнарында, шәһәрләрнең сәнәгать зоналарын (районнарын) планлаштыру проектларында кабул ителгән карарлар исәпкә алынырга тиеш..

2. Су агызу

2.1. Су агызу системасының, шул исәптән яңгыр канализациясенең гамәлдәге торышына анализ

Комлы Ковал авылында канализация челтәрләре Насосная, мәктәп тыкрыгындагы күпфатирлы торак йортларны һәм объектларны гына колачлаган, 107

октябрь урамыннан өлешчә. Агып төшүче сулар Габишево ав. 57 нче насос станциясенә җибәрелә, аннан соң Казан шәһәренең чистарту корылмаларына җибәрелә.

Авыл җирлеге территориясе буйлап «Ак барс «Кошчылык комплексы» ҖЧҖеннән Казан шәһәренең чистарту корылмаларына кадәр 300 миллиметр диаметрлы басымлы канализация коллекторы уза. Әлеге коллектор кошчылык фабрикасы территориясеннән агып төшүче суларны, шулай ук Габишево

авылындагы торак корылмаларны агызу өчен проектлаштырылган. Хәзерге вакытта әлеге коллекторга капиталь ремонт ясалган.

Йорт яны җирләре булган индивидуаль йортларда яшәүче халыкның калган өлеше септиклардан яисә чокырлардан файдалана һәм соңыннан район канализация чистарту корылмаларына чыгарыла.

Авыл җирлеге территориясендә җир өсте сулары лотоклар, кюветлар рәвешендә агып төшкән һәм гамәлдәге рельефның түбәнрәк урыннарына агып төшә..

2.2. Су агызу системасына йөкләнешләрне исәпләү

Торак пунктларның канализация системасын проектлаганда торак һәм гомуми биналардан көнкүреш агып төшүче суларын тәүлеклек уртача исәпләп чыгару территорияләргә һәм Яшел утыртмаларга су сибүгә киткән суны исәпкә алмыйча, тәүлеклек уртача исәпләп чыгарылган су үткәрүгә тигез кабул итәргә кирәк.

Генераль планны гамәлгә ашыруның исәп-хисап срогына исәпләүләр нәтиҗәсе 5.4 нче таблицада күрсәтелгән.

Таблица 5.4

Общее водоотведение

Инд. номер (ID)	**Наименование функциональной зоны**	**Статус зоны**	**Среднесуточные расходы водо тведения, Qср, куб.метров в сутки**	**Расчетный расход воды в сутки наибол шего водоотведения, Qmax, куб.метров в сутки**	**Неучтенные расходы, куб.метров в сутки**	**Итого, куб.метров в сутки**
В границах населенного пункта Комлы Ковал						
100/1	Жилые зоны	Планируемый	1583,7	1900,4	158,4	**2058,8**
100/2	Жилые зоны	Существующий	153,6	184,3	15,4	**199,7**
100/3	Жилые зоны	Существующий	39,9	47,9	4,0	**51,9**
101/1	Зона застройки индивид альными жилыми домами	Существующий	271,2	325,4	27,1	**352,6**
102/1	Зона малоэтажными жилыми домами (до 4 этаже , включая мансардный)	Планируемый	127,1	152,5	12,7	**165,2**
101/3	Зона застройки индивид альными жилыми домами	Существующий	48,0	57,6	4,8	**62,4**

Инд. номер (ID)	Наименование функциональной зоны	Статус зоны	Среднесуточные расходы водоотведения, Qср, куб.метров в сутки	Расчетный расход воды в сутки наибольшего водоотведения, Qmax, куб.метров в сутки	Неучтенные расходы, куб.метров в сутки	Итого, куб.метров в сутки
101/4	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Существующий	9,0	10,8	0,9	**11,7**
101/6	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Планируемый	73,2	87,8	7,3	**95,2**
101/7	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Существующий	0,8	0,9	0,1	**1,0**
101/8	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Планируемый	120,2	144,2	12,0	**156,2**
101/9	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Планируемый	78,8	94,5	7,9	**102,4**
Итого по Комлы Ковал			**2505,3**	**3006,4**		**3256,9**
В границах населенного пункта д. Вороновка						
101/5	Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Существующий	163,65	196,38	16,37	**212,75**
Итого по д. Вороновка			**163,65**	**196,38**		**212,75**

2.3. Су агызу системасын, шул исәптән яңгыр канализациясен үстерү тәкъдиме

Халык саны артуга бәйле рәвештә, шулай ук халыкның санитария - гигиена шартларын яхшырту максатларында тиешле чаралар карала:

- тәүлегенә 100 куб метр җитештерүчәнлектәге канализация насос станциясе, 100/1 торак зонасыннан җыелган агып төшүче суларны 57 нче канализация-насос станциясеннән гамәлдәге басым коллекторына агызу өчен диаметры 225 миллиметр булган полиэтилен торбаүткәргечләр төзү;

-тәүлегенә 25 куб метр җитештерүчәнлектәге канализация насос станциясе, 102/1 торак зонасыннан җыелган агып төшүче суларны агызып җибәрү һәм 57 нче канализация-насос станциясеннән гамәлдәге басым кол-коорына тоташтыру өчен 1,3 километр озынлыктагы 110 миллиметрлы полиэтилен басым торбаүткәргечләр төзү;

- 101/6, 101/8, 101/9 торак зоналарының йорт яны җир кишәрлекләре булган индивидуаль йортларда яшәүче халык өчен автоном канализация системалары төзү;

-тәүлегенә 15 куб метр җитештерүчәнлектәге канализация насос станциясе, җыелган агып төшүче суларны 300/3 иҗтимагый-эшлекле зонасыннан алып китү өчен, 100/1 торак зонасының проектлана торган челтәрләренә тоташтыру өчен, диаметры 110 миллиметр булган полиэтилен басым торбаүткәргечләр төзү.;

-401/1 җитештерү зонасы территориясендә, 402/1, 402/2, 402/3 коммуналь-склад зоналары территорияләрендә, шулай ук 503/1 авыл хуҗалыгы предприятиеләренең җитештерү зонасы территориясендә тәүлегенә 10-20 куб метр җитештерүчәнлектәге үз канализация чистарту корылмаларын төзү. Агып төшүче сулар күләме проектлауның алдагы стадияләрендә ачыклана;

-агым суларын чистартуның биологик методларын кулланып, АПК производство объектларында су агызу системаларын реконструкцияләү һәм төзү, алар аэроб яисә анаэроб шартларда биохимик оксидлашуны, аннары зарарсызландыруны күздә тота;

- терлекчелек калдыкларын комплекслы утильләштерү һәм эшкәртү буенча иң яхшы заманча технологияләр һәм техник чаралар кертү;

- терлекчелек комплексларын чистарту корылмаларыннан башка файдалануга кертмәү;

- канализация хуҗалыгы объектлары биналарын реконструкцияләү һәм капиталь ремонтлау.

-энергияне сак тотуга һәм энергетика нәтиҗәлелеген арттыруга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру.

Ташлана торган агып төшүче сулар санын киметү чистартылган агып төшүче сулардан предприятиеләр территориясендәге Яшел утыртмаларга сибү өчен, агросәнәгать комплексы объектларының җитештерү ихтыяҗларына икенчел файдалану һәм бу максатлар өчен суны гомуми куллануны киметү исәбенә тәкъдим ителә. Агып төшүче суларны рециклинглау һәм кабаттан файдалану технологияләрен үстерү су агымнарында һәм сулыкларда су сыйфатын яхшыртуга һәм, гомумән, елга һәм күл бассейннарында экологик хәлне яхшыртуга, шулай ук агып төшүче сулар белән су алуны киметү һәм пычраткыч матдәләр агызу исәбенә су ресурсларын экономияләүгә булышачак..

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә урнаштыру өчен тәкъдим ителә торган сәнәгать билгеләнешендәге предприятиеләрне, биналарны һәм корылмаларны проектлаганда РФ Хөкүмәтенең 2008 елның 16 февралендәге 87 номерлы карарына таянырга, шулай ук 2009 елның 30 декабрендәге 384 номерлы Федераль закон нормаларына каршы килми торган өлешендә ирекле нигездә кулланыла торган 1.02.01-85 номерлы СНиП нигезләмәләрен исәпкә алырга кирәк. «биналарның һәм корылмаларның куркынычсызлыгы турында Техник регламент»ФЗ) – предприятиеләрне, Производство билгеләнешендәге биналарны һәм корылмаларны проектлаганда шәһәрләрнең генераль планнарында, шәһәрләрнең сәнәгать зоналарын (районнарын) планлаштыру проектларында һ. б. кабул ителгән карарлар исәпкә алынырга тиеш.

Өске агымны оештыру

Планлаштырыла торган территорияне төзекләндерү, аның гомуми һәм санитария шартларын яхшырту максатларында проектта өске агымны оештыру һәм су агымы челтәрен урнаштыру күздә тотыла.

Проектта ачык һәм ябык яңгыр яудыру челтәре тәкъдим ителә.

Бер һәм ике катлы төзелешле территориялардән яңгыр суларын агызу урамнар,юллар, юллар һәм тротуарлар киселешендә күперләр яисә торбалар урнаштырып, ачык су агызу җайланмаларын (урам лотоклары, юл кюветлары, су агызу канаулары) куллану юлы белән проектлана. Лотокларның буй авышлыгы 0,003 тән ким булмаска тиеш.

Яңгыр кабул итү коелары түбән төшүләрнең (күтәрелүләрнең) озакка сузылган участокларында,җир өсте сулары кушылдыгы ягыннан ипешеход кичүләренең кисешкән урыннарында, юлларның су агып төшмәгән Түбән урыннарында, ишегалды һәм парк территорияләрендә юллар буйлап урнаштырыла. Яңгыр кабул итүчеләр Төп кол-коор белән ботаклар аша тоташалар.

Су агызу коллекторының диаметры эш проектының статьясына карап билгеләнергә тиеш.

Су агымы коллекторларының нормаль тирәнлеге 2-3 метр, беренчел тирәнлеге 5-6 метр.

Юллар аша кюветлардан су агызгычларны тимер-бетон торбалар һәм лотоклар аша үткәрергә. Аларның диаметрын, озынлыгын, авышлыгын эш проекты стадиясендә билгеләргә.

Су агымының ябык челтәре борт ташлары белән әйләндереп алынган юллар буенча төзелеш зонасында һәм аз гына авышлыклары 0,004 тән кимрәк булган территорияләрдә, ачык типтагы су агызу җайланмалары таләпләре күзлегеннән караганда кабул ителми торган мәйданнарда, җәмәгать биналары урнашкан урыннарда күздә тотыла.Гамәлдәге су объектларын территориялардән өстән агып төшүче су белән пычратмас өчен, проектта сакланучы су объектлары статусына ия булмаган су объектларын өстән чыгарып җибәрү юлы белән төзелеш-чистарту корылмалары белән коллекторлар урнаштыру тәкъдим ителә.

Ташлана торган җир өсте суларының санын киметү торак пункт территориясендәге Йорт яны кишәрлекләренә яисә яшел утыртмаларга су сибү өчен, агросәнәгать комплексы объектларының җитештерү ихтыяҗларына чистартылган җир өсте суларыннан кабат файдалану исәбенә мөмкин, бу суның гомуми кулланылышын киметүгә китерәчәк.

Проектта секундына 50-100 литр җитештерүчәнлектәге ябык типтагы яңгыр канальләштерү чистарту корылмалары төзү тәкъдим ителә, шул исәптән 401/1, 401/4 җитештерү зоналары территорияләрендә, шулай ук 402/1, 402/2, 402/3 коммуналь-склад зоналары территорияләрендә.

Су объектларына ташлана торган агынты суларны чистарту дәрәҗәсе Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «җир өсте су объектларын саклау кагыйдәләрен раслау турында»2020 елның 10 сентябрендәге 1391 номерлы Карары таләпләренә җавап бирергә тиеш.

Шартлы чиста яңгыр суларын техник максатларда куллану мөмкинлеген ачыклау, киметелгән явым-төшемнәрне ашлама өчен һәм башка максатларда файдалану зарур.

Җир өсте суларын агызу буенча барлык чараларны катгый үткәрү зарурлык булып тора.

Алга таба, өске агымны бүлеп бирү чараларының һәрберсе, территориянең инженер-геологик һәм гидрологик өйрәнелгәнлеген һәм проект карарлары вариантларының техник-икътисадый чагыштыруларын исәпкә алып, мөстәкыйль проект рәвешендә эшләнергә тиеш.

Муниципаль берәмлекне тулысынча төзекләндерү өчен коммуналь-көнкүреш агып төшүче һәм өске суларны агызу схемасы проектын эшләү тәкъдим ителә.

Су агызу схемасы су агызу системасы буенча кабул ителгән карарлар нигезендә эшләнә һәм аларны сулыкка кабул итү, транспортлау, чистарту һәм чыгару яисә алга таба авыл хуҗалыгында һәм Сәнәгатьтә файдалану өчен тапшыру өчен инженерлык корылмалары комплексын урнаштыруны сайлау буенча техник һәм икътисадый яктан нигезләнгән конкрет карар булып тора..

3. Җылылык белән тәэмин итү

3.1. Җылылык белән тәэмин итү системасының гамәлдәге торышына Анализ Күпфатирлы һәм индивидуаль төзелешне җылылык белән тәэмин итү Комлы-

Ковал авыл җирлегендә түбән басымлы табигый газда эшләүче ике яисә бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарын темалаштыруның локаль чыганакларыннан гамәлгә ашырыла.

Җәмәгать учреждениеләрен (Башкарма комитет, мәктәп, амбулатория) җылылык белән үзәкләштерелгән тәэмин итү-котельныйлардан башкарыла, котельныйлар өчен ягулык булып табигый газ хезмәт итә (5.5 нче таблицаны карагыз).).

Таблица 5.5

Объекты теплоснабжения Комлы Ковалского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан

№ п/п	Наименование объекта	Кадастровый номер земельного участка или координаты местоположения	Эксплуатирующая организация	Основной вид топлива	Тепловая мощность, Гигакалорий в час	Процент износа	Фактическое использование объекта, процент
1	Котельная школы	Комлы Ковал вали ул. Октябрьская, 4А	Управление образования Лаишевского муниципального района	природный газ	0,17	45	100
2	Котельная амбулатории	с. Песчаные Ковали ул. Нефтяников, 2	ГАУЗ «Лаишевская ЦРБ»	природный газ	0,17	30	100
3	Котельная Исполкома	Комлы Ковал вали ул. Октябрьская, 9а	Исполком Песчано-Ковалинского СП	природный газ	0,036	60	100

3.2. Индивидуаль торак төзелешен җылылык белән тәэмин итү системасын үстерү тәкъдиме гамәлгә ашырыла-

бер яки ике контурлы җылылык генераторларыннан (көнкүреш газ казаннарыннан) куярга. Күпфатирлы торак төзелешен, планлаштырыла торган объектларны җылылык белән тәэмин итү

социаль инфраструктураны проектлана торган блок-модуль котельныйлардан тормышка ашыру тәкъдим ителә.

Авыл җирлеге территориясендә коммуналь-склад һәм җитештерү зоналарын урнаштыру планлаштырыла. Биналарны һәм корылмаларны җылылык белән тәэмин итү өчен җитештерү-җылыту блок-монодуль казаннары төзү тәкъдим ителә (5.6 нчы таблицаны карагыз).

Барлык җылылык чыганаклары өчен төп ягулык төре итеп табигый газ карала.

Таблица 5.6

№п/п	Объектның исеме	Индивидуаль-ный номер (ID)
1	БМК №1 для общественной зоны	300/3
2	БМК №2 для жилой зоны	100/1
3	БМК №3 для коммунально-складской зоны	402/2
4	БМК №4 для коммунально-складской зоны	402/1

Блок-модуль котельныйларның төгәл саны, урнашу урыны проектлауның алдагы стадияләрендә территорияләрне планлаштыру проектларын, проект документациясен һәм/яки линия объектларын планлаштыру проектларын эшләү юлы белән төгәлләштереләчәк.

Проектта искергән һәм нәтиҗәсез технологияләрне кулланудан баш тартуга һәм мөмкин булган иң яхшы технологияләргә күчүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

4. **Газ белән тәэмин итү**

4.1. Газ белән тәэмин итү системасының гамәлдәге торышына анализ җирлекне газ белән тәэмин итү «Юбилейная " ГРС, аннары га-

югары һәм урта басымлы зопроводлардан газны редукцияләү пунктларына кадәр, аннан түбән басымлы челтәрләр буенча турыдан-туры кулланучыга. Газны редукцияләү пунктларының гамәлдәге газ бүлү станциясе характеристикалары 5.7, 5.8 таблицаларда.

Сәнәгать предприятиеләре буенча газ чыгымы турындагы мәгълүмат, технологияләрне реконструкцияләүне һәм модернизацияләүне исәпкә алып, 5.9, 5.10 таблицаларда бирелгән.

Таблица 5.7.

Характеристика существующей газораспределительной станции

Местополо-жение Г С Р	Название ГРС	Р на входе, (МПа)		Р на выходе, (МПа)		Загрузка, (ты куб.метров в час)	
		проект	факт	проект	факт	проект	факт
Лаишевский район, Габи-шево	ГРС « Ю билей-ная»	5,4	5,4	1,2	1,2	70,0	19,0

Примечание: данные предоставлены ООО «Газпром трансгаз Казань»

Таблица 5.8

Характеристики существующих пунктов редуцирования газа (ГРП/ШРП)

№ п/п	Наименова-ние объекта	Местоположе-ние	Производи-тельность, ты куб. мет-ров в час	Давление газа на входе/дав-ление газа на выходе (МПа)	Фактическое использова-ние объекта, процент	Размер охранной зоны, мет-ров
1	ГРПШ	Комлы Ковалвали	40	0,3/0,003	95	10
2	ГРПШ	Комлы Ковалвал	40	0,3/0,003	95	10
3	ГРПШ	и Комлы Ковалвал	1250	0,3/0,005	55	10
4	ГРПШ	и ул. Насосная Комлы Ковалвал	55	0,3/0,005	50	10
5	ГРПШ	и ул. Нефтянни-ков	170	0,3/0,003	40	10
6	ГРПШ	Комлы Ковалвал	1250	0,3/0,003	20	10
7	ГРПШ	и Комлы	250	0,3/0,003	20	10
8	ГРПШ	Ковалвали Комлы	17	0,3/0,003	35	10
9	ГРПШ	Ковалвали Комлы	170	0,3/0,003	20	10
10	ГРПШ	Ковалвали	1250	0,3/0,003	5	10
11	ГРПШ	Комлы Ковалвали	170	0,3/0,005	45	10
12	ГРПШ	Комлы Ковалвали	170	0,3/0,005	55	10
13	ГРПШ	Комлы Ковалвали Комлы	450	0,3/0,005	60	10
14	ГРПШ	Ковалвали Комлы	1250	0,3/0,003	15	10
15	ГРПШ	Ковалвали Комлы	1700	0,3/0,003	4	10
16	ГРПШ	Ковалвали Комлы	1250	0,3/0,003	60	10
17	ГРПШ	Ковалвали Комлы	1250	0,3/0,003	80	10

Ковалвали

Комлы

Ковалвали

Примечание: данные предоставлены ООО «Газпром трансгаз Казань»

Таблица 5.9

Информация о расходах газа по промышленным предприятиям

Наименование предприятия	Объект газопо-требления	Урыны	Расход газа (тыкуб.метров в год)
АО «Транснефть-Прикамье»	НПС Ковали	Комлы Ковал	388,674
АО «Транснефть-Прикамье»	ПРСУ	с.Песчаные Ковали, Б ул.Октябрьская, д.1» »	113,343
ООО «Фермерское хозяйство «Рамаевское»»	Гусиная ферма	Комлы Ковал, ул.Октябрьская	375,297
ООО «Атлант»	ср.школа	Комлы Ковал	2190,486
ООО «ТранзитСити»	приход церкви Илии Пророка	Комлы Ковал, ул.Приозерная, 74	3,361

ООО «Дирекция муниципаль- проектов»	Административ-ное здание испол-кома	Комлы Ковал, ных ул.Октябрьская, д 9а	6,222
ООО «Дирекция муниципаль- проектов»	Котельная врачеб-ной амбулатории	Комлы Ковал, ных ул.Нефтянников, д 2	0,714
ООО «Дирекция муниципаль- проектов»	Б М К спортивно-досугового цен-тра	Комлы Ковал, ных ул.Октябрьская, д 9Б	1,785
ООО «Дирекция муниципаль- проектов»	Котельная дет-ского сада	Комлы Ковал, ных ул.Насосная, д 4	1,785

Примечание: данные предоставлены ООО «Газпром трансгаз Казань»

Таблица 5.10

Расход газа по промышленным предприятиям

Наименование Потреби т е л ей	Расход газа	
	(тыкуб.метров в год)	(куб.метров в час)
Комлы Ковал	1775,677	202,7

Примечание: данные предоставлены ООО «Газпром трансгаз Казань»

4.2. Газ белән тәэмин итү системасына йөкләнешләрне исәпләү

Утыртуның хуҗалык-көнкүреш һәм коммуналь-көнкүреш ихтыяҗларына газ чыгымнары газ куллануның эреләнгән күрсәткечләре буенча 3.12 СП 42-101-2003 пункты нигезендә газ яну җылылыгында куб метрына 34 МДж (куб метрына 8000 килокалория)төзекләндерү дәрәҗәсенә бәйле рәвештә билгеләнде.:

- кайнар су белән тәэмин итүнең төрле төрләре булмаганда-220 авыл җирендә).

Цельсий буенча 0 градус һәм газ басымы 0,1 МПа булганда, хуҗалык-көнкүреш һәм җитештерү ихтыяҗларына газның максималь исәпләнгән сәгатенә чыгымын түбәндәге формула буенча билгеләргә кирәк: :

Bһmax= By*Kһmax; монда: Kһmax - сәгать максимумы коэффициенты; By-еллык газ чыгымы, елга куб.метр.

Җитештерелмәгән характердагы көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре ихтыяҗларына газ чыгымы торак йортларга газ чыгымының 5 проценты күләмендә кабул ителде.

Хисап срогына халыкның коммуналь-көнкүреш ихтыяҗларына газга ихтыяҗ 5.11 нче таблицада күрсәтелгән.Таблица 5.11

Потребность в газе на коммунально-бытовые нужды населения Комлы Ковалского сельского поселения

Наименование населенного пункта, входящего в состав поселения	Годовой расход газа, тыкуб. метров в год	
	Существующее положение	Расчетный срок
Комлы Ковал	766,26	1464,32
д.Вороновка	240,02	240,02
Итого:	**1006,28**	**1704,34**

4.3. Газ белән тәэмин итү системасын үстерү тәкъдиме Проект тарафыннан гамәлдә булганнан мөмкин кадәр күбрәк файдалану күздә тотыла.

барлык газлаштырылган объектларны газ белән тотрыклы тәэмин итүгә мөмкинлек бирә торган газүткәргечләр системасы.

гектар үткәргечләрнең техник торышы турында диагноз кую һәм аларны алга таба эксплуатацияләү ресурсын билгеләү буенча белешмәләр булмау сәбәпле, техник чишелешләрдә гамәлдәге газүткәргечләрне максималь саклап калу һәм алардан файдалану күздә тотыла.

Россия Федерациясенең федераль транспорт өлкәсендә схемасы (торба үткәргеч транспорт өлешендә) Лаеш районы Питрәч-Ковалы авыл җирлегендә «Юбилейная» газ чыгару станциясенә бүлеп бирелгән магистраль газүткәргеч төзү һәм аны сәгатенә 70 мең куб метрга кадәр арттырып реконструкцияләү каралган. Гамәлдәге газ бүлү челтәрләрен I категориядәге югары басымлы газүткәргечкә яңадан тоташтыру күздә тотыла. Гамәлдәге газ бүлү станциясе «Юбилейная» демонтажга тиеш.

Торак фондының исәп-хисап чорына артуына бәйле рәвештә проект алдан әйтеп куя:

- җир кишәрлекләрендә ППТ нигезендә 16:24:090704:904, 16:24:090704:224, территорияне газ белән тәэмин итү 110 миллиметр диаметрлы урта басымны газүткәргечтән (якынча озынлыгы - 1,2 ки-лометр), газ редуцияләү пунктларын төзүне күздә тотарга тәкъдим ителә.

- каралганча ППТ киләсе елга план җир участокларда 16:24:090704:1516; 16:24:090704:1517; 16:24:090704:1518; 16:24:090704:1526; 16:24:090704:1527; 16:24:000000: 4867, газ белән тәэмин итү югары басымлы газүткәргечтән (якынча 1,2 чакрым озынлыктагы) проектлана торган котельныйга кадәр тәкъдим ителә. Торак төзелешен газ белән тәэмин итү өчен кирәкле югары дәрәҗәдән түбән булган басымны киметү өчен, проект үзәкләрдә газны рәткә китерү өчен шкаф пунктларын урнаштыру тәкъдим ителә. Газ редакцияләү пунктыннан чыкканда 0,003 МПа артык булмаган басымны кабул итәргә;

- «Ковалинский, газ белән тәэмин итү газ үткәргечтән уртача басым ясала, проект территориясе хәзерге вакытта тулысынча үзләштерелгән.

- «Яңа Ковали» ППТ нигезендә газ белән тәэмин итү урта басымның бистәара газүткәргеченнән проектлана торган котельныйга кадәр каралган.

- «Көньяк Вороновка» ППТ нигезендә газ белән тәэмин итү урта басымның газ үткәргеченнән гамәлгә ашырыла. Хәзерге вакытта проект тулысынча диярлек үзләштерелгән.

Проектлана торган блок-модульле котельныйларны, җитештерү һәм коммуналь-склад зоналарының технологик ихтыяҗларын газ белән тәэмин итү өчен урта басымлы газүткәргечләрнең (якынча 2,09 километр) төзелеше тәкъдим ителә, алар газны редуцияләү пунктларын урнаштыралар. Сәнәгать предприятиеләрен җылылык белән тәэмин итү чараларын предприятиенең проект документациясе стадиясендә хәл итәргә кирәк.

Газ, трассировка, диаметрлар һәм газ белән тәэмин итү челтәрләренең озынлыгы пунктларын гамәлгә ашыруның саны, урыны

газ, трассировка, диаметрлар һәм газ белән тәэмин итү челтәрләренең озынлыгы төгәлләштереләчәк.

гидравлик исәпләүне исәпкә алып, проектлауның алдагы стадияләрендә территорияләрне планлаштыру проектларын, проект документациясен һәм/яки сызыкча объектларны планлаштыру проектларын эшләү юлы белән проектлауның алдагы стадияләрендә исәпкә алып.

Проект белән искергән һәм нәтиҗәсез технологияләрне файдаланудан һәм заманча хинновацион технологияләрне үзләштерүдән файдалануга күчүгә юнәлтелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

5. Электр белән тәэмин итү

5.1. Газ белән тәэмин итү системасының гамәлдәге торышына анализ

Хәзерге вакытта Лаеш муниципаль районының Комлы Ковал авыл җирлегендә электр белән тәэмин итү системасы тулаем алганда дефицитсыз һәм канәгатьләнерлек хәлдә.

Комлы Ковал авыл җирлеген электр белән тәэмин итү Юбилейная ПС 110/35/10 кВ көчәнешле, 2х40 МВА егәрлеге трансформаторлы 110 кВ көчәнешле югары вольтлы подстанциядән гамәлгә ашырыла.

.

Таблица 5.12

Месторасположение ПС	Наименование ПС	Напряжение, кВ	Количество трансформаторов, штук	Мощность трансформатора, кВА
Республика Татарстан, Лаишевский район, Комлы Ковал	ПС Юбилейная	110/35/10	2	40000

На территории Комлы Ковалского сельского поселения находится электрическая подстанция ПС 35 кВ Ковалинская и ПС 110/6 кВ Ковали.

Таблица 5.13

Месторасположение ПС	Наименование ПС	Напряжение, кВ	Количество трансформаторов, штук	Мощность трансформатора, кВА
Республика Татарстан, Лаишевский район, Комлы Ковалвали	ПС 35 кВ Ковалинская	35/0,4	2	1600
Республика Татарстан, Лаишевский район, Комлы Ковалвали	ПС 110/6 кВ Ковали	110/6		

На территории Комлы Ковалского сельского поселения расположены 61 Трансформатор подстанциясе(КТП, СТП, ЗТП), таблица 5.14.

Таблица 5.14

№ п/п	Диспетчерский номер трансформаторных подстанций	Напряжение, кВ
1	КТП-7043	10/0,4
2	КТП-7107	10/0,4
3	КТП-7132	10/0,4
4	КТП-7172	10/0,4
5	КТП-7182	10/0,4
6	КТП-7208	10/0,4
7	КТП-7219	10/0,4
8	КТП-7225	10/0,4
9	СТП-7233	10/0,4
10	КТП-7236	10/0,4
11	КТП-7269	10/0,4
12	СТП-7281	10/0,4
13	КТП-7286	10/0,4
14	КТП-7301	10/0,4
15	КТП-7312	10/0,4
16	КТП-7329	10/0,4
17	КТП-7331	10/0,4
18	КТП-7372	10/0,4
19	КТП-7411	10/0,4
20	КТП-7415	10/0,4
21	СТП-7425	10/0,4
22	КТП-7534	10/0,4
23	КТП-7567	10/0,4
24	КТПН-7624	10/0,4
25	КТПН-7625	10/0,4
26	КТПН-7626	10/0,4
27	КТП-7680	10/0,4
28	КТП-7686	10/0,4
29	КТП-7698	10/0,4
30	КТП-7712	10/0,4
31	КТП-7718	10/0,4
32	КТП-7723	10/0,4
33	СТП-7730	10/0,4
34	ЗТП-7731	10/0,4
35	КТП-7754	10/0,4
36	КТП-7775	10/0,4
37	КТП-7781	10/0,4
38	КТП-7788	10/0,4
39	КТП-7796	10/0,4
40	СТП-7813	10/0,4

№ п/п	Диспетчерский номер трансформаторных подстанций	Напряжение, кВ
41	СТП-7814	10/0,4
42	СТП-7814А	10/0,4
43	КТП-7815	10/0,4
44	КТП-7818	10/0,4
45	КТП-7819	10/0,4
46	КТП-7823	10/0,4
47	КТП-7879	10/0,4
48	КТП-7894	10/0,4
49	КТП-7908	10/0,4
50	КТП-7918	10/0,4
51	КТП-7934	10/0,4
52	КТП-7951	10/0,4
53	КТП-7954	10/0,4
54	КТП-7966	10/0,4
55	КТП-7967	10/0,4
56	КТП-7972	10/0,4
57	КТП-70055	10/0,4
58	КТП-70060	10/0,4
59	КТП-70067	10/0,4
60	КТП-70068	10/0,4
61	СТП-70090	10/0,4

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясе буйлап 5.15 нче таблицада күрсәтелгән электр тапшыру линияләре уза.

Комлы Ковал авыл җирлегенең комплект һәм баганалы трансформатор подстанцияләрен электр белән тәэмин итү Юбилейная ПС электр подстанциясеннән 10 кВ квл һава һәм кабель линияләре белән башкарылган (5.15 нче таблицаны карагыз).

Таблица 5.15

Объекты электросетевого хозяйства (ЛЭП, КЛ) филиала АО «Сетевая компания» Приволжские электрические сети

Наименование (ВЛ, фидер)	Протяженность, километров	Значение Объекта (федеральное, региональное, местное)	Напряжение, кВ	Статус
КВЛ 110 кВ Южная – Ковали 1 цепь с отпайками	15,36	Региональ әһәмияттәге	110	в эксплуатации
КВЛ 110 кВ Южная – Ковали 2 цепь с отпайками	15,56	Региональ әһәмияттәге	110	в эксплуатации
ВЛ 110 кВ отпайка на ПС Юбилейная от ВЛ 110 кВ Южная – Ковали 1 цепь	3,823	Региональ әһәмияттәге	110	в эксплуатации

Наименование (ВЛ, фидер)	Протя-жен-ность, ки-лометров	Значение Объекта (федеральное, региональное, местное)	Напря-жение, кВ	Статус
ВЛ 110 кВ отпайка на ПС Юбилейная от ВЛ 110 кВ Южная – Ковали 2 цепь	3,796	Региональ әһәмияттәге	110	в эксплуатации
КВЛ 35 кВ Юбилейная – Боровое Матюшино 1 цепь с отпайкой на ПС Ковалинская	11,905	Региональ әһәмияттәге	35	в эксплуатации
КВЛ 35 кВ Юбилейная – Боровое Матюшино 2 цепь с отпайкой на ПС Ковалинская	17,432	Региональ әһәмияттәге	35	в эксплуатации
ВЛ 10 кВ фидер 1 РП Орловка отпайка до ТП-7944	4,942	Җирле әһәмияттә	10	в эксплуатации
КВЛ 10 кВ фидер 4 ПС Пиголи	9,478	геҖирле әһәмияттә	10	в эксплуатации
КВЛ 10 кВ фидер 5 ПС Пиголи	8,083	геҖирле әһәмияттә	10	в эксплуатации
ВЛ 10 кВ фидер 6 ПС Пиголи	6,321	геМестно го	10	в эксплуатации
КВЛ 10 кВ фидер 7 РП Орловка от ячейки 7 до ячейки 6 БКТП-7978	5,545	значения Местного значения	10	в эксплуатации
КВЛ 10 кВ фидер 9 ПС Пиголи	9,803	Местного	10	в эксплуатации
КЛ 10 кВ ячейка 15 ПС Пиголи – ячейка 8 РП Орловка	6,651	значения Местного значения	10	в эксплуатации
КВЛ 10 кВ фидер 109 ПС Юбилейная	4,033	Җирле	10	в эксплуатации
КВЛ 10 кВ фидер 215 ПС Юбилейная	11,498	әһәмияттә геҖирле	10	в эксплуатации
КВЛ 10 кВ фидер 216 ПС Юбилейная	6,15	әһәмияттә геҖирле	10	в эксплуатации
КВЛ 10 кВ фидер 217 ПС Юбилейная	17,45	әһәмияттә геМестно	10	в эксплуатации

го
значения

Тимер-бетон терәкләр тибы. Физик халәте яхшы. Таянуларны алыштыру таләп ителми. Электр тапшыру линияләренең барысы да үзара резервланалар.

Электр челтәрләрен схемалы хәл итүнең гамәлдәге тибы - бөҗра һәм радиаль. Мәгълүматлар схемалар тәэмин итәләркатегория торак пунктларны һәм сәнәгать производстволарын тиешле дәрәҗәдә электр белән тәэмин итү һәм көчле үзгәрешләр таләп итми.

Поданцияләрдә югары вольтлы җиһазларны саклау өчен төрле яклау һәм автоматика төрләре билгеләнгән: көч трансформаторларында - газ яклавы, дифференциаль токлы яклау, максималь токлы яклау, артык кыздырудан һәм арттырып җибәрүдән яклау, май дәрәҗәсен төшерүдән яклау, киеренкелекне бетүдән яклау.

5.2. Электр белән тәэмин итү системасына йөкләнешне исәпләү

Генераль планны эшләү кысаларында электр куллануның гамәлдәге торышының суммар электр куәтен исәпләү һәм проектлана торган объектларга суммар электр куәтен исәпләү башкарылды.

Электр куәтен исәпләү РД нигезендә 34.20.185-94 үтәлгән. Генераль эшләр вакытына суммар электр куәте

план 9,994 МВт тәшкил итә, шуларның 4,524 МВт җитештерү зоналары өчен һәм 5,47 МВт торак фонды өчен.

Комлы Ковалский авыл җирлегенең генераль планы белән каралган планлаштырыла торган объектларның суммар электр куәте 31,882 МВт тәшкил итә, шуларның 20,142 МВт җитештерү зоналары өчен һәм 11,740 МВт торак фонды өчен.

5.3. Электр белән тәэмин итү системасын үстерү тәкъдиме

Хәзерге вакытта Лаеш муниципаль районының Комлы Ковал авыл җирлегендә электр белән тәэмин итү системасы тулаем алганда дефицитсыз һәм нормаль хәлдә.

Планлаштырылган торак һәм җитештерү зоналарын электр белән тәэмин итү өчен 1000 кВАдан 2500 кВга кадәр трансформатор куәте булган 14 данә күләмендә комплектлы трансформатор подстанцияләр (КТП) урнаштыру планлаштырыла.

Проектлана торган ТПның төгәл урыны һәм аларның куәте проектлауның алдагы стадияләрендә ачыкланачак.

Юбилейная КВЛ 110 кВ булган Южная - Ковали 1.2 чылбыр 5,335 чакрым озынлыктагы отпайка чылбыры, Юбилейная КВЛ 35 кВ - Боровое Матюшино 1,2 чылбыр, проектлау территориясен кисеп үтүче Ковалинская ПС тоташкан.

Яңа урнаштырылган трансформатор подстанцияләрне электр белән тәэмин итү өчен 5,56 километр кабельле линия салырга кирәк.

Чыгарылып чыгару трассасы проектлауның алдагы стадияләрендә төгәлләштереләчәк.

Кирәкле электр куллануны таләп ителгән җайланмага җитештерү ихтыяҗын исәпкә алып, җайланмага ТПның ике трансформатор пунктлары (ышанычлылыкның II категориясе) кабул ителә, аларны территориаль-төрле туклану үзәкләреннән тупланган бо җралы типның икенур схемасы буенча (СП) территориаль-төрле туклану үзәкләреннән яисә территориаль-төрле трассалар буенча тукландыручы кабель линияләре төзелгән бер тукландыру үзәгенең бәйсез трансформаторларыннан кертеп, кабул ителә. 1 категория кулланучыларның ышанычлылыгын территориаль-төрле туклану үзәкләреннән генә алып барырга кирәк.

6. Йомгаклау челтәрләре

6.1. Элемтә системасының гамәлдәге торышына анализ

Хәзерге вакытта Комлы Ковал авыл җирлегенең телефонизациясе комлы Ковали авылында урнашкан автомат телефон станцияләреннән гамәлгә ашырыла.

Питрәч-Ковалы авыл җирлеге территориясендә кәрәзле элемтәнең 12 база станциясе урнашкан:

- ад-ресы буенча PL_16_01890 стандартлы PTE2600FDD/LTE1800 база станциясе: Татарстан Республикасы, Лаеш районы, Комлы Ковал авылы, 53 метр көнчыгышка таба Бутырская ур., 29-нчы йорт, «МТС» ГАҖ терәге (55.63353, 49.149026);

- База станция № PL_16_633 адресы буенча GSM900/LTE1800/UMTS2100/LTE2600/LTE2600DD стандарты: Татарстан Республикасы, Лаеш районы, Комлы Ковали авылы, Октябрь ур., 11, 90 метр көньяк-көнбатышка таба Октябрь урамы, 11 йорт почмагыннан Октябрь урамы, 11 йорт почмагыннан 11 йорт-көнбатышка таба, «Вымпел-Ком» ПАО манарасы (55.625414, 49.139542);

- Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Питрәч-Ковалы авыл җирлеге, Комлы Ковал (55,622646, 49,148230) адресы буенча база станциясе;

- Татарстан Рес-публикасы, Лайшевский районы, Песчанные Ковали авылы, Октябрьский ур., 19а йорт, «Т2 Мобайл» ҖЧҖ СК-26 баганасында (55,623770, 49,143845);

- База станциясе GSM900/LTE1800/UMTS2100 стандартының 16_243 стандарты: Татарстан Республикасы, Лаеш районы, Комлы Ковал авылыннан 1,5км төньяк-көнбатышка таба, «МТС» ГАҖ манарасы (55.637450, 49.112897);

- GSM1800/LTE1800/LTE2600 стандартының 66 нчы база станциясе түбәндәге адрес буенча: Татарстан Республикасы, Лаеш районы, Комлы Ковал бистәсе (55.625414, 49.139542);

- Татарстан Республикасы, Лаеш районы, пос адресы буенча DMR стандартлы Ковали база станциясе. Комлы Ковали (55.621944, 49.151111);

- GSM900/LTE1800/UMTS2100/LTE2100/LTE2100поадреска «ТатР - Комлы Ковал» Базовая станциясе, GSM900/LTE2100/LTE2100поадреска:Татарстан Республикасы, Лаеш районы, ком Ковали авылы, «ВымпелКом» ПАО манарасы (55.625433, 49.139610);

- адресы буенча 16-01890 стандартлы LTE-1800 база станциясе: Татарстан Республикасы, Лаеш районы, Комлы Ковал авылы, «МТС» ГАҖ терәге (55.633531, 49.149025);

- База станция 160066 «Комлы Келәмнәр" адресы буенча GSM900/DCS1800/UMTS2100/ LTE1800/LTE2600 стандарты: Татарстан Республикасы, Лаеш р-н, Комлы Ковали ав., Октябрь ур., НБК» АҖ манарасы (55.625398, 49.139581);

- Адресы буенча «Комлы Ковали» нигез станциясе: Татарстан Республикасы, Лаеш районы, Комлы Ковал авылы, Октябрь ур., 5а йорт, «Связь-транснефть» АҖ манарасында (55.622, 49.151083);

- GSM900/LTE1800 стандартының «ТатР-Вороновка» 51774 номерлы база станциясе: Татарстан Республикасы, Лаеш районы, Матюшино тракты, «Казан-Оренбург» автомобиль юлының 9 нчы ки-лометры-Казан-Боровое Матюшино, «МИГ» ҖЧҖ ОДН терәге (55.641535, 49.118629) адресы буенча.

6.2. Телефонизация элемтә системасын үстерү тәкъдиме

Гомуми файдаланудагы телефон челтәрен үстерү әлеге элемтә төренә заявкаларны йөз процент канәгатьләндерү шартларыннан алып барылырга тиеш.

Проект белән тәкъдим ителә:

- Вакытлыча цифрлы технологияләрдән файдаланып, автоматлаштырылган телефон станциясен модернизацияләү. Автомат телефон станциясенең аналог җиһазларын, металл металл кою корылмаларын кулланып, цифрлы станциягә күчерү;

- оптик-җепселле элемтә, кәрәзле элемтә, IP-телефония, Inter-net челтәрен үстерү;

- спутник элемтәсен һәм цифрлы телерадиотапшыруларны да кертеп, элемтә чаралары өлкәсендә яңа технологик казанышлар кертү.

Муниципаль берәмлектә колачлау зонасын киңәйтү өчен GSM стандартының өстәмә база станцияләрен урнаштыру тәкъдим ителә.

<u>Радиофикация</u>

Авыл җирлеген радиофикацияләү өчен радиосигнал бирүне тәэмин итә торган радиоузел төзелешен һәм гамәлдәге һәм проектлана торган торакны һәм социаль-мәдәни көнкүреш объектларын тоташтырып, агышлы радиолиния буенча бүлү фидерлары төзүне карарга кирәк.

<u>Телевидение</u>

Татарстан Республикасында DVB-T цифрлы эфир телевизион тапшырулар стандартын кулланып, цифрлы эфир-бель телевидениесенең төбәк челтәре булдырылды. Транспорт челтәре сыйфатында «ВолгаТелеком» ААҖ зона җепселле-оптик челтәре кулланыла.

Цифрлы телевидение челтәре аналог телефоннары алдында өстенлекләргә ия, тапшырыла торган программалар саны буенча да (кимендә 10), сурәт, тавыш бирү, ТВ сигналлар кабул итү сыйфаты буенча да. Бу бер дециметрлы антеннага кимендә 10 программа кабул итәргә мөмкинлек бирә, аналог тапшыргычлар белән чагыштырганда, азрак куәттәге күчерүчеләрне файдаланырга, шулай ук телетапшырулар челтәрләрен компьютер тармаклары белән бәйләнештә тору мөмкинлеген тәэмин итә.

7. Торба үткәргеч транспорты

7.1. Торба үткәргеч транспортының гамәлдәге торышы.

Карала торган территориядә торба үткәргеч транспорты объектлары урнашкан (5.16 нчы таблицаны карагыз)..

Таблица 5.16

№ п/п	Основные магистральные трубопроводы	Наименование транспор-тируемого продукта
Нефтепроводы		
1	Альметьевск - Горький 2	Нефть
2	Альметьевск - Горький-3	Нефть
Газопроводы		
1	МГ Казань-Нижний Новгород	Природный газ
2	Газопровод-отвод на ГРС Юбилейная	Природный газ
Продуктопроводы		
1	Миннибаево-Казань	Этан

7.2. **Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы нигезендә торба үткәргеч транспортны үстерү өлкәсендә гамәлләр**

федераль транспорт (торба үткәргеч транспорты өлешендә) каралган

Ла ише районы Комлы Ковал авыл җирлегендә «Юбилейная» газ бүлү

станциясенә бүлеп бирелгән магистраль газүткәргеч төзү һәм аны реконструкцияләү, аның куәтен сәгатенә 70 мең куб метрга кадәр арттыру. Гамәлдәге газ бүлү челтәрләрен I категорияле проектлана торган югары басымлы газүткәргечкә яңадан тоташтыру тәкъдим ителә. Гамәлдәге «Юбилейная» газ бүлү станциясе сүтелергә тиеш..

8. Җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү

Җитештерү һәм куллану калдыклары - «җитештерү һәм куллану калдыклары турында» 1998 елның 24 июнендәге 89-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба-җитештерү һәм куллану калдыклары турында Закон) нигезендә юкка чыгарыла торган, бетерү өчен билгеләнгән яки бетерелергә тиешле матдәләр яки предметлар.

Каты коммуналь калдыклар (алга таба – ТКО) – физик затлар тарафыннан торак урыннарда куллану процессында барлыкка килә торган калдыклар, шулай ук шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗларын канәгатьләндерү максатларында физик затлар тарафыннан торак урыннарда алардан файдалану процессында үз Куллану үзлекләрен югалткан товарлар. КККГА шулай ук юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар эшчәнлеге барышында барлыкка килә торган һәм составы буенча физик затлар тарафыннан куллану барышында торак урыннарда барлыкка килә торган калдыкларга охшаш калдыклар керә.

Җитештерү һәм куллану калдыклары турындагы законда калдыклар, шул исәптән ККК белән эш итүнең гомуми таләпләре билгеләнгән. Закон нигезендә калдыклар белән эш итү җирле дәрәҗәдән региональ дәрәҗәгә тапшырылды.

Россия Федерациясе субъектлары территориясендә ККК белән эш итү отходлар белән эш итү өлкәсендәге территориаль схема нигезендә гамәлгә ашырыла.

Җитештерү һәм куллану калдыклары турындагы законның 24.6 статьясындагы 1 пункты нигезендә Россия Федерациясе субъекты территориясендә каты коммуналь калдыкларны җыю, ташу, эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру,күмү калдыклар белән эш итү өлкәсендәге региональ программа һәм калдыклар белән эш итүнең территориаль схемасы нигезендә бер яисә берничә региональ оператор тарафыннан тәэмин ителә.

Татарстан Республикасында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 13 мартындагы 149 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы калдыклары белән эшкәртү өлкәсендә территориаль схема (алга таба-территориаль схема) гамәлдә була.

Территориаль схема нигезендә Татарстан Республикасы территориясендә ККК белән эш итү буенча региональ операторлар эшчәнлегенең ике зонасы – Көнбатыш һәм көнчыгыш зоналары билгеләнгән.

124

8.1. **Җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү системасының гамәлдәге торышына Анализ**

Җирлек региональ операцияләр эшчәнлегенең Көнбатыш зонасына керә, анда генераль планны эшләгән вакытта региональ оператор булып «ПЖКХ «ИК»ҖЧҖ тора.

Җитештерү һәм куллану калдыклары турындагы Законның 24.7 статьясындагы 4 өлеше нигезендә, ККК милекчеләре ККК барлыкка килә һәм аларны туплау урыннары урнашкан эшчәнлек зонасында булган региональ оператор белән ККК белән эш итү буенча хезмәтләр күрсәтүгә шартнамә төзергә тиеш.

Сәнәгать калдыклары милекчеләре сәнәгать калдыклары белән эш итүгә

лицензияләре булган тиешле оешмалар белән шартнамәләр төзиләр. Шул ук вакытта I һәм II классны хәвефлелектәге калдыклар белән эш итүне Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2019 елның 14 ноябрендәге 2684-р номерлы күрсәтмәсе нигезендә «Федераль Экология операторы» ФДУП гамәлгә ашыра.

Җирлек һәм Лаеш муниципаль районы территориясендә сәнәгать калдыкларын урнаштыру өчен махсуслаштырылган полигоннар юк.

Бер елда барлыкка килә торган каты көнкүреш калдыкларының массасын:

- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 12 декабрендәге 922 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасында каты коммуналь калдыкларны туплау нормативлары белән;

-Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2023 елның 1 декабрендәге 1541 номерлы карары белән расланган кулланучылар категорияләре өчен, күче фатирлы йортларның торак урыннарындагы һәм торак йортлардагы кулланучылар категорияләреннән тыш, каты коммуналь калдыкларны туплау нормативлары белән.

Каты көнкүреш калдыклары контейнер мәйданчыкларында туплана.

ККК эшкәртү (сортировкалау) авыл җирлегенең генераль планын эшләү вакытына гамәлгә ашырылмый. Шул ук вакытта җирлектә отходларны аерым җыю кертелә.

ККК урнаштыру Әлки муниципаль районында урнашкан ККК полигонында гамәлгә ашырыла («пгт. Алексеев-ское"). Территориаль схема нигезендә полигонның эшләве 2026-2027 елларга кадәр күздә тотыла.

Кар җыю урыннары торак пунктлардан читтә урнашкан һәм Роспотребнадзор белән килештерелгән.

8.2. Җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү системасын үстерү тәкъдиме

Территориаль схема нигезендә җирлек территориясендә ККК белән эш итү объектларын төзү каралмый.

Алексеевск муниципаль районында ККК полигонын эксплуатацияләү тәмамланганнан соң ("пгт. Алексеевск") җирлектән ККК чыгару, территориаль схема нигезендә, түбәндәге тәртиптә күз алдында тотыла::

1. Алексеевск муниципаль районы территориясендә урнаштыру каралган чүп-чарны сортларга аеру комплексына («пгт. Алексеевск"», 5.17 нче таблицаны карагыз.:

Таблица 5.17

Объектның исеме обращения с отходами	Мощность объекта, тонн в год	Координаты местоположения	Кадастровый номер земельного участка	Площадь земельного участка, гектар
Мусоросортировочный комплекс	75000	55.248543, 50.123618	16:05:011801:448	60

2. На межмуниципальный полигон, предусмотренный к размещению на территории Алексеевского муниципального района (муниципальное образование «пгт. Алексеевское»), см. таблицу 5.18.

Таблица 5.18

Наименование объек а обр щения с отходами	Мощность объек а, тонн в год	Координаты местоположения	Кадастровый номер земельного участка	Площадь земельного участка, гектар
Межмуниципальный полигон	70000	55.248543, 50.123618	16:05:011801:448	60

Торак фондының мәйданы арту, торак урыннар мәйданнары арту, торак фондын төзекләндерү, шулай ук җирлек территориясенең санитар-гигиена шартларын яхшырту һәм халыкның экологик иминлеген яхшырту максатларында түбәндәге чаралар каралган: □□территорияне чистартуны оештыру планлы-даими санитар чистарту ;

җирлекләр;

ТКО аерым (дуаль) җыюны оештыру;

ТКО җыю өчен су үткәрми торган контейнерлар урнаштырып, каты өслекле махсус мәйданчыклар оештыру;

□□

көнкүреш шартларында кулланыла торган энергияне сак тоту лампаларын кабул итү буенча кабул итү пунктларын оештыру һәм аларны агулы югары класслы калдыкларны утильләштерү урыннарына чыгару;

икенчел чималны һәм ресурсларны кабул итү (җыю) пунктларын һәм урыннарын оештыру; □□карда кар җыю өчен махсус мәйданчыклар оештыру

санитар-эпидемиологик һәм табигатьне саклау законнарының заманча таләпләре нигезендә;

□□урам сметасын ККК полигонына изоляцияләүче катлам буларак куллану өчен алу;

Җыелган кар су үткәрми торган өслек һәм тоташ җир өеме белән капланган яисә кар эретү җайланмаларына чыгарыла. Җыену урыны авыл хуҗалыгы уен һәм спорт мәйданчыкларында, рекреация билгеләнешендәге зоналарда, сулыкларда һәм су җыю территорияләрендә боз капламының өске өлешендә, шулай ук үзәкләштерелмәгән су белән тәэмин итү чыганакларыннан 50 метр ераклыкта СанПиН 2.1.3684-21 белән ярашуга юл куймаска.

Кар эрү җайланмаларын урнаштыруны кардан чистартыла торган төп территорияләрнең урнашуын исәпкә алып башкарырга, кар суларының дача ноктталары булу, юл челтәренең һәркем файдалана алырлык булуы, йөк автотранспортының каршы як хәрәкәтен оештыруның подъездлар тоту, көчле кар яуганнан соң чорларда чиратлар барлыкка килү мөмкинлеге, торактан ерак тору һ.б.ны исәпкә алып башкарырга кирәк.

Җирлек территориясендә халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итү максатларында торак пунктлар территорияләрен чистартуның генераль схемасын эшләү (актуальләштерү) максатка ярашлы, җирле үзидарә турында Законның 14 статьясы, җитештерү һәм куллану калдыклары турында законның 8, 13 статьялары, әйләнә-тирә мохитне саклау турында Законның, «Россия Федерациясе торак пунктлары территорияләрен чистартуның генераль схемасын эшләү тәртибе турында методик тәкъдимнәрне раслау хакында» 2003 елның 21 августындагы 152 номерлы Россия Дәүләт төзелеше карары нигезендә.

КККны аерым җыю өчен җиһазландырылган мәйданчыкларда. Төзелә торган калдыклар санын ТКОны Татарстан Республикасы территориясендә төрле категория объектларыннан туплау нормативлары (генераль планны куллану вакытына гамәлдә булган редакциядә) нигезендә билгеләргә кирәк.

Куркыныч ККК (яктырту җайланма, электр терекөмеш, батарея һәм аккумуляторлары (автомобильдән тыш) булган лампалар терекөмеш белән капланган градусниклар, кулланучылар вандалга каршы башкаруда махсус билгеләнгән контейнерларга (кызгылт сары төстәге) куелырга, аларның зарарлануын һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерүне булдырмый калырга тиеш.

Контконтейнер мәйданчыкларын урнаштыру схемасын төзү, торак пунктта аларның урнашу урынын билгеләү, шулай ук контейнер мәйданчыкларын (шул исәптән аларның кирәк-яраклары - контейнерлар, бункерлар һ.б.) төзү җирле үзидарә органнарының җирле үзидарә турындагы канунның 14 - 16 статьялары нигезендә бурычы булып тора.

Җирле үзидарә органнары каты коммуналь калдыкларны туплау урыннарын (мәйданнарын) урнаштыру схемасын билгелиләр һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган кагыйдәләр нигезендә каты коммуналь калдыкларны туплау урыннары (мәйданчыклары) реестрын алып баралар (җитештерү һәм куллану калдыклары турында законның 13.4 статьясындагы 4 пункты). ТКО туплау һәм аларның реестрын алып бару урыннарын (мәйданчыкларын) төзекләндерү кагыйдәләре Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 31 августындагы 1039 номерлы карары белән расланды.

Контейнер мәйданчыкларын урнаштыру 4 СанПиН 2.1.3684-21 пунктына туры килергә тиеш.

Гражданнарның бакчачылык (дача) берләшмәләре территориясендә контейнер мәйданчыгын урнаштыруга таләпләр 53.13330.2019 «Гражданнар бакчачылык карамагындагы территорияне планлаштыру һәм төзү. Биналар һәм корылмалар (СНиП30-02-97*Гражданнарның территориаль берләшмәләрен, биналарын һәм корылмаларын төзү планын төзү)".

5 СанПиН 2.1.3684-21 пункты нигезендә гражданнарның территорияләрдә территориаль һәм (яисә) махсус мәйданчык урнаштыру урынын сайлау җирле үзидарә органнары билгеләгән контейнер мәйданчыклары хуҗалары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2014 елның 03 декабрендәге 1300 номерлы карары белән «Урнашуы дәүләт җирләрендә яисә җир кишәрлекләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин булган объектлар төрләре исемлеген раслау турында» яки муниципаль Милек, финанслаудан җир кишәрлекләре бирү һәм сервитутлар билгеләү» ККК туплау өчен контейнер мәйданчыкларын һәм икенчел чималны һәм ресурсларны кабул итү (җыю) пунктларын һәм урыннарын дәүләт һәм муниципаль җирләрдә кишәрлекләр бирмичә һәм сервитутлар билгеләмичә урнаштыру рөхсәт ителә.

ТКО алып китү өчен махсус техника берәмлекләре саны, ә нәкъ менә транспорт һәм чүп ташу машиналарын җыючылар, ККК белән эш итү буенча төбәк операторы тарафыннан билгеләнә.

Торак төзелеше һәм инфраструктура үсеше перспективалары инде хәзердән үк төзелеш калдыкларының сәнәгать рециклингы технологияләрен үзләштерү һәм гамәлгә кертү кирәклеген күрсәтә.

Татарстан Республикасында территориаль схема нигезендә IV-V класслы хәвефлелектәге төзелеш калдыкларын эшкәртүне, утильләштерүне, зарарсызландыруны һәм урнаштыруны үз эченә ала торган төзелеш калдыклары белән эш итү комплекслары төзү каралган.

Лаеш муниципаль районындагы объект - төзелеш объектлары белән эш итү буенча җирлеккә иң якын комплек Өлешне муниципаль берәмлектә урнаштыру «ш. Лаеш», төньяк-көнчыгыш, квартал 170301; 16:24:170301:317, 16:24:170301:318, 16:24:170301:319.

Комплексның куәте елына 150000 тонна керә торган калдыклар тәшкил итәчәк. 20 ел эксплуатацияләүнең хисап срогы. Комплекс территориясендә алдан карау

әйтә:

төзелеш калдыклары өчен 100 тоннага кадәр калдыклы дробиль-сортировка җайланмасы

Агач һәм үсемлек калдыклары өчен сәгатенә 15 куб метрга кадәр үлчәгеч.

Комбинацияләү участогы елына 2400 тоннага кадәр җитә. калдыкларны күмү картасы.

Килә торган барлык калдыклар фракцияне (бетон, кирпеч, агач, металл, пластик, пыяла) ерак файдалану өчен яраклы сортларга аерылачак, ваклану узачак һәм төзелеш тармагында икенчел әйләнешкә кертеләчәк, үсемлек калдыклары вакланачак һәм компо-стирлау участогына җибәреләчәк. Файдасыз калдыклар вакланачак һәм күмүгә җибәреләчәк.

Сәнәгать калдыклары милекчеләре сәнәгать калдыклары белән эш итүгә лицензиясе булган тиешле оешмалар белән шартнамәләр төзиләр. Шул ук вакытта I һәм II класслы калдыклар белән эш итүне гамәлгә ашыра

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2019 елның 14 ноябрендәге 2684-р номерлы күрсәтмәсе нигезендә «Федераль экология операторы» ФДУП.

Терлекчелек калдыкларын утильләштерү мәсьәләсен хәл итү өлешендә, генераль план белән ике вариант хәл итү тәкъдим ителә:

1. Ябык типтагы навозосаклагычларны (ла-гун) туплау һәм алга таба ашлама сыйфатында басуга тирес (тизләнеш) чыгару (хайван калдыкларын зарарсызландыру, дегельминтизацияләү чараларын үткәргәннән соң). Лагуналарны фермалар балансындагы җирләрдә урнаштырырга тәкъдим ителә.

2. пометны (пиролиз, биогаз) эшкәртү җайланмаларыннан файдалану.129

ых).

129

6 өлеш.

Әйләнә-тирә мохитне саклау

1. **Территориянең табигый характеристикасы** 1.1. **Рельефы**

Географик яктан Лаеш муниципаль районының Комлы Ковал авыл җирлеге территориясе Көнбатыш Кама алды төбәгендә, Идел-Мишә калку Ландшафт районында урнашкан.

Авыл җирлеге рельефы бик аз кисәкле аккумулятив Терраса тигезлегеннән гыйбарәт, аның өслеге чагыштырмача тыныч. Рельеф түбәнлекләрендә сазлыклар һәм берничә вак күлләр очрый. Өслекнең абсолют билгеләре 69,6 метрдан 96,5 метрга кадәр үзгәрә. Җир өслегенең гомуми авышлыгы көнчыгыштан һәм көнбатыштан үзәк өлешкә һәм төньяктан көньякка юнәлгән. Уртача авышлыкның зурлыгы якынча 1,3 градус тәшкил итә.

Үзәннәрдән һәм чокырлардан торган эрозия формалары ком-Ковалин күлләр системасы буйлап урнашкан һәм көнбатыштан көнчыгышка һәм төньяктан көньякка сузылган. Чокыр-үзәннәр челтәренең тыгызлыгы квадрат километрына 0,07 километр тәшкил итә.

1.2. **Геологик төзелеше**

«А. п. Карпинский исемендәге Бөтенроссия фәнни-тикшеренү Геология институты» ФДБУ әзерләгән Татарстан Республикасының геологик картасы нигезендә (сайтны карагыз) www.vsegei.ru), тикшерелә торган территориянең геологик төзелешендә ултырмалар катнаша (6.1 нче рәсем):

- занкл ярусының Чаллы горизонты свитасының яңа системаның плиоцены. Чаллы свитасы ком белән түшәлгән, вак таш, балчык, известьташ линзалары (131 метрга кадәр)салынган.;

- Пермь системасының югары бүлегенең казан ярусы аскы ярусының немдин горизонты свитасы. Кисемтәдә известьташлар, дономитлар, балчыклар, кремний линзалары, комташ, алевролит, мергель, гипс катламнары, конгломератлар, известьташ һәм доломит он (83 метрга кадәр)өстенлек итә.;

- Пермь системасының түбәнге бүлегендәге Сакмар ярусының берләштерелгән тастуб һәм Стәрлетамак горизонтлары. Кисемтә агидритлар, гипслар, доломитлар, кремний сарысы, известьташ катламнары, известьташ һәм доломит он, балчык, алевролитлар (95 метрга кадәр) өстенлек итә..

1.2. Геологическое строение

Согласно геологической карте Республики Татарстан, подготовленной ФГБУ «Всероссийский научно-исследовательский геологический институт имени А.П. Карпинского» (См. сайт www.vsegei.ru), в геологическом строении рассмат-

риваемой территории принимают участие отложения (рисунок 6.1):

- челнинской свиты челнинского горизонта занклского яруса плиоцен неогеновой системы. Челнинская свита выложена песками, в подошве с гравием, глинами, линзами известняков (до 131 метров);

- немдинской свиты немдинского горизонта нижнего подъяруса казанского яруса верхнего отдела пермской системы. В разрезе преобладают известняки, доломиты, глины, линзы кремней, прослои песчаников, алевролитов, мергелей, гипсов, конгломераты, известняковой и доломитовой муки (до 83 метров);

- объединенных тастубского и стерлитамакского горизонтов сакмарского яруса нижнего отдела пермской системы. В разрезе преобладают агидриты, гипсы, доломиты, желваки кремнея, прослои известняков, известняковая и доломитовая мука, глины, алевролиты (до 95 метров).

МИНИСТЕРСТВО ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ И ЭКОЛОГИИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
ФЕДЕРАЛЬНОЕ АГЕНТСТВО ПО НЕДРОПОЛЬЗОВАНИЮ

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ КАРТА РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ масштаба 1 : 200 000

Издание второе

Средневолжская серия

ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ КАРТА И КАРТА ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ ДОЧЕТВЕРТИЧНЫХ ОБРАЗОВАНИЙ

N-39-II (Казань)

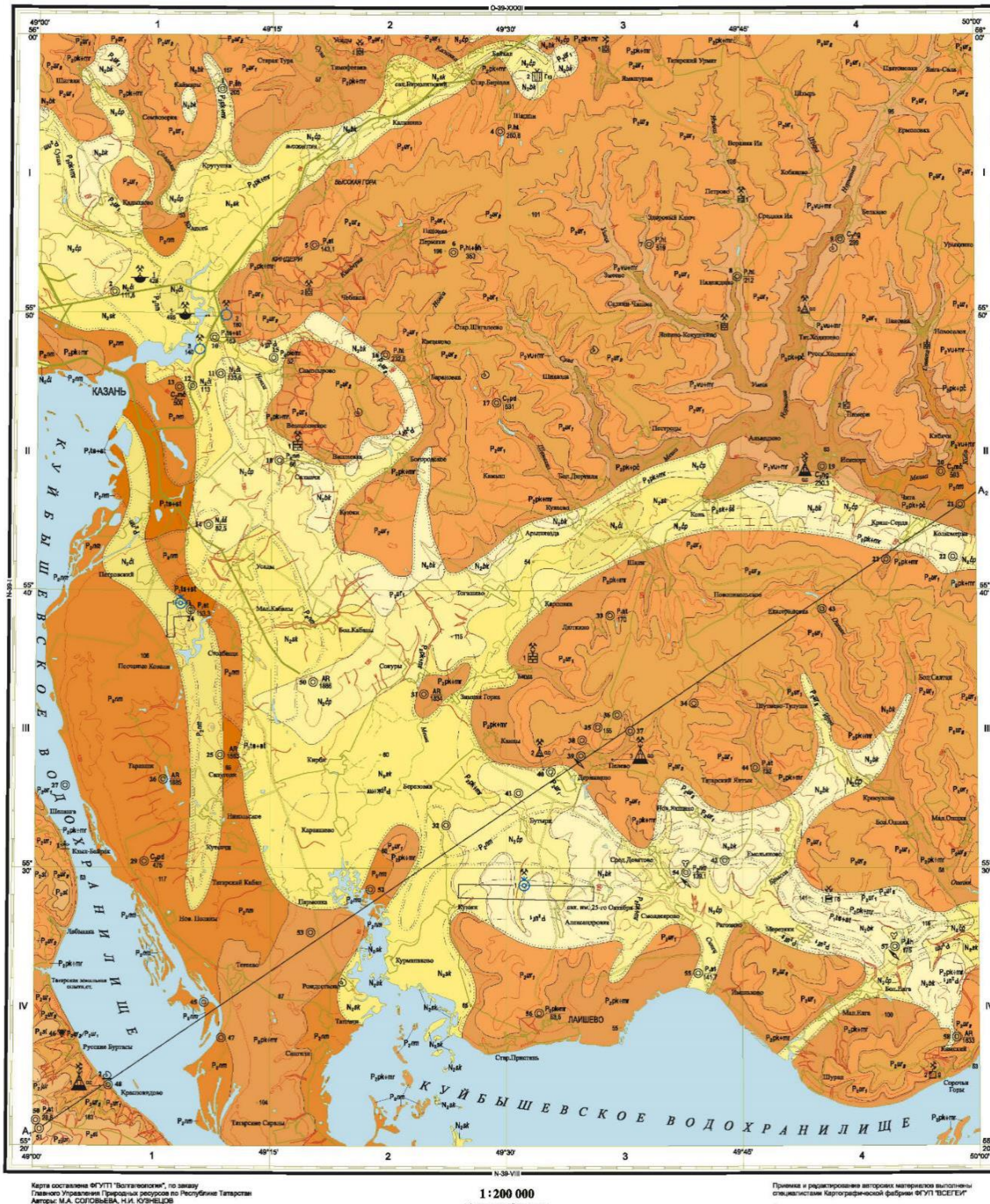

1 : 200 000

в 1 сантиметре 2 километра

км 4 3 2 1 0 4 8 12 км

Сплошные горизонтали проведены через 40 метров

Карта составлена ФГУГП "Волгагеология", по заказу
Главного Управления Природных ресурсов по Республике Татарстан
Авторы: М.А. СОЛОВЬЕВА, Н.И. КУЗНЕЦОВ
Редактор В.Л. КИРИКОВ
Сведения о полезных ископаемых даны на карте
по состоянию на 1 января 2002 г.
Карта рекомендована к изданию НРС МПР РФ 14 октября 2003 г.
Эксперт НРС Ю.Л. Верба

Цифровая модель подготовлена в ФГУГП "Волгагеология",
Составители: Е.И. Пшеничникова, И.В. Пшеничников

Приемка и редактирование авторских материалов выполнены специалистами Картографической фабрики ФГУП "ВСЕГЕИ"

Электронная карта и макет созданы специалистами Московского филиала ФГУП "ВСЕГЕИ"

© Роснедра, 2013
© ФГУГП "Волгагеология", 2003
© М.А. Соловьева, Н.И. Кузнецов, 2003
© МФ ВСЕГЕИ, 2013

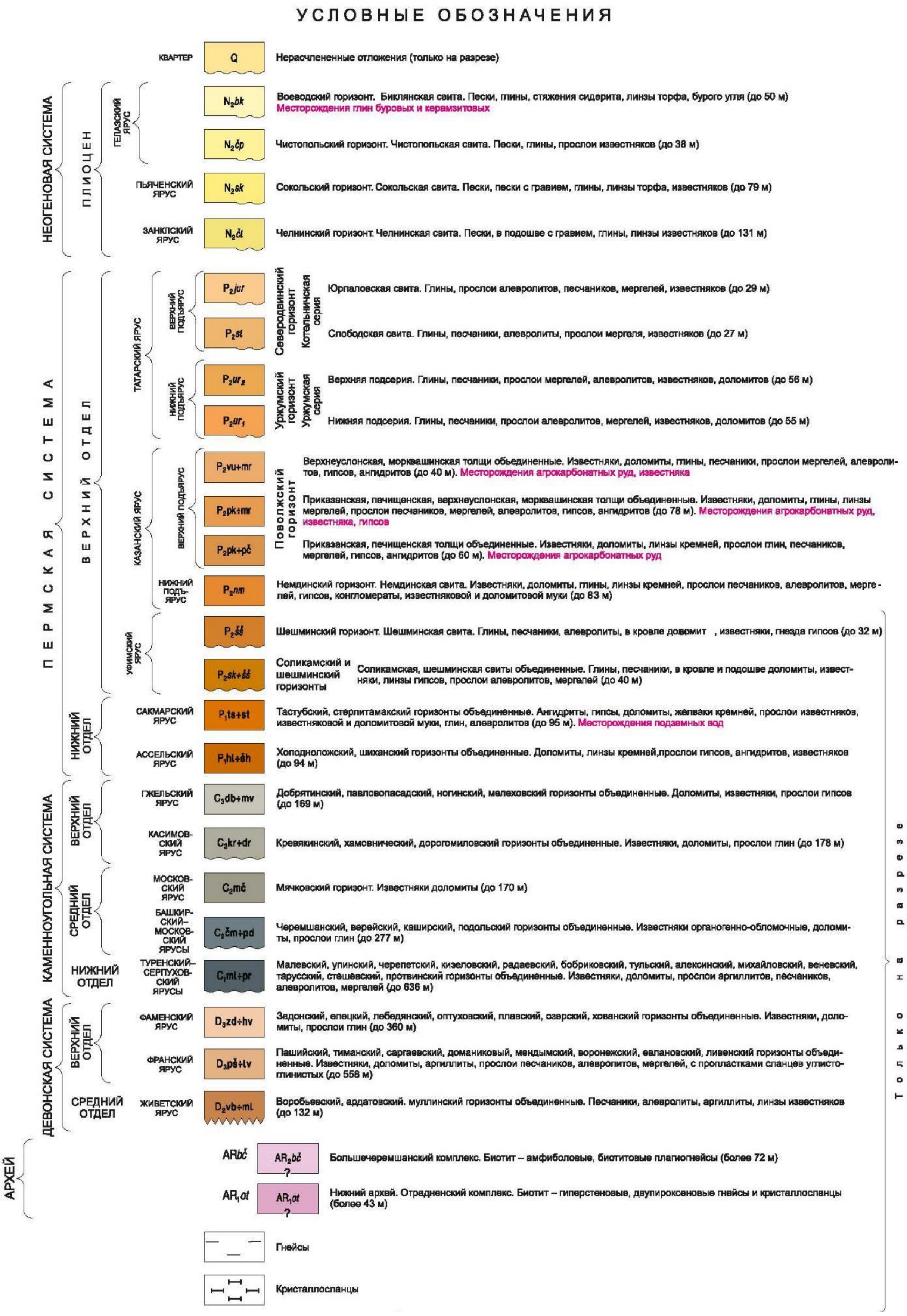

УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ
КВАРТЕР
Q
Нерасчлененные отложения (только на разрезе)
НЕОГЕНОВАЯ СИСТЕМА
ПЛИОЦЕН
ГЕЛАЗСКИЙ ЯРУС
N2bk
Воеводский горизонт. Биклянская свита. Пески, глины, стяжения сидерита, линзы торфа, бурого угля (до 50 м)
Месторождения глин буровых и керамзитовых
N2čp
Чистопольский горизонт. Чистопольская свита. Пески, глины, прослои известняков (до 38 м)
ПЬЯЧЕНСКИЙ ЯРУС
N2sk
Сокольский горизонт. Сокольская свита. Пески, пески с гравием, глины, линзы торфа, известняков (до 79 м)
ЗАНКЛСКИЙ ЯРУС
N2čt
Челнинский горизонт. Челнинская свита. Пески, в подошве с гравием, глины, линзы известняков (до 131 м)
ПЕРМСКАЯ СИСТЕМА
ВЕРХНИЙ ОТДЕЛ
ТАТАРСКИЙ ЯРУС
ВЕРХНИЙ ПОДЪЯРУС
P2jur
Северодвинский горизонт
Котельничская серия
Юрпаловская свита. Глины, прослои алевролитов, песчаников, мергелей, известняков (до 29 м)
P2st
Слободская свита. Глины, песчаники, алевролиты, прослои мергеля, известняков (до 27 м)
НИЖНИЙ ПОДЪЯРУС
P2ur2
Уржумский горизонт
Уржумская серия
Верхняя подсерия. Глины, песчаники, прослои мергелей, алевролитов, известняков, доломитов (до 56 м)
P2ur1
Нижняя подсерия. Глины, песчаники, прослои алевролитов, мергелей, известняков, доломитов (до 55 м)
КАЗАНСКИЙ ЯРУС
ВЕРХНИЙ ПОДЪЯРУС
Поволжский горизонт
P2vu+mr
Верхнеуслонская, морквашинская толщи объединенные. Известняки, доломиты, глины, песчаники, прослои мергелей, алевролитов, гипсов, ангидритов (до 40 м). Месторождения агрокарбонатных руд, известняка
P2pk÷mr
Приказанская, печищенская, верхнеуслонская, морквашинская толщи объединенные. Известняки, доломиты, глины, линзы мергелей, прослои песчаников, мергелей, алевролитов, гипсов, ангидритов (до 78 м). Месторождения агрокарбонатных руд, известняка, гипсов
P2pk+pč
Приказанская, печищенская толщи объединенные. Известняки, доломиты, линзы кремней, прослои глин, песчаников, мергелей, гипсов, ангидритов (до 60 м). Месторождения агрокарбонатных руд
НИЖНИЙ ПОДЪЯРУС
P2nm
Немдинский горизонт. Немдинская свита. Известняки, доломиты, глины, линзы кремней, прослои песчаников, алевролитов, мергелей, гипсов, конгломераты, известняковой и доломитовой муки (до 83 м)
УФИМСКИЙ ЯРУС
P2šš
Шешминский горизонт. Шешминская свита. Глины, песчаники, алевролиты, в кровле довомит , известняки, гнезда гипсов (до 32 м)
P2sk+šš
Соликамский и шешминский горизонты
Соликамская, шешминская свиты объединенные. Глины, песчаники, в кровле и подошве доломиты, известняки, линзы гипсов, прослои алевролитов, мергелей (до 40 м)
НИЖНИЙ ОТДЕЛ
САКМАРСКИЙ ЯРУС
P1ts+st
Тастубский, стерлитамакский горизонты объединенные. Ангидриты, гипсы, доломиты, желваки кремней, прослои известняков, известняковой и доломитовой муки, глин, алевролитов (до 95 м). Месторождения подземных вод
АССЕЛЬСКИЙ ЯРУС
P1hl+šh
Холодноложский, шиханский горизонты объединенные. Доломиты, линзы кремней,прослои гипсов, ангидритов, известняков (до 94 м)
КАМЕННОУГОЛЬНАЯ СИСТЕМА
ВЕРХНИЙ ОТДЕЛ
ГЖЕЛЬСКИЙ ЯРУС
C3db÷mv
Добрятинский, павловопасадский, ногинский, мелеховский горизонты объединенные. Доломиты, известняки, прослои гипсов (до 169 м)
КАСИМОВСКИЙ ЯРУС
C3kr+dr
Кревякинский, хамовнический, дорогомиловский горизонты объединенные. Известняки, доломиты, прослои глин (до 178 м)
СРЕДНИЙ ОТДЕЛ
МОСКОВСКИЙ ЯРУС
C2mč
Мячковский горизонт. Известняки доломиты (до 170 м)
БАШКИРСКИЙ–МОСКОВСКИЙ ЯРУСЫ
C2čm+pd
Черемшанский, верейский, каширский, подольский горизонты объединенные. Известняки органогенно-обломочные, доломиты, прослои глин (до 277 м)
НИЖНИЙ ОТДЕЛ
ТУРЕНСКИЙ–СЕРПУХОВСКИЙ ЯРУСЫ
C1ml÷pr
Малевский, упинский, черепетский, кизеловский, радаевский, бобриковский, тульский, алексинский, михайловский, веневский, тарусский, стешевский, протвинский горизонты объединенные. Известняки, доломиты, прослои аргиллитов, песчаников, алевролитов, мергелей (до 636 м)
ДЕВОНСКАЯ СИСТЕМА
ВЕРХНИЙ ОТДЕЛ
ФАМЕНСКИЙ ЯРУС
D3zd÷hv
Задонский, елецкий, лебедянский, оптуховский, плавский, озерский, хованский горизонты объединенные. Известняки, доломиты, прослои глин (до 360 м)
ФРАНСКИЙ ЯРУС
D3pš÷lv
Пашийский, тиманский, саргаевский, доманиковый, мендымский, воронежский, евлановский, ливенский горизонты объединенные. Известняки, доломиты, аргиллиты, прослои песчаников, алевролитов, мергелей, с пропластками сланцев углисто-глинистых (до 558 м)
СРЕДНИЙ ОТДЕЛ
ЖИВЕТСКИЙ ЯРУС
D2vb÷ml
Воробьевский, ардатовский. муллинский горизонты объединенные. Песчаники, алевролиты, аргиллиты, линзы известняков (до 132 м)
Только на разрезе
АРХЕЙ
ARbč
AR2bč ?
Большечеремшанский комплекс. Биотит – амфиболовые, биотитовые плагиогнейсы (более 72 м)
AR1ot
AR1ot ?
Нижний архей. Отрадненский комплекс. Биотит – гиперстеновые, двупироксеновые гнейсы и кристаллосланцы (более 43 м)
Гнейсы
Кристаллосланцы

УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ

Система	Отдел	Ярус	Подъярус	Горизонт / серия	Индекс	Описание
Квартер					Q	Нерасчлененные отложения (только на разрезе)
Неогеновая система	Плиоцен	Гелазский ярус			N_2*bk*	Воеводский горизонт. Биклянская свита. Пески, глины, стяжения сидерита, линзы торфа, бурого угля (до 50 м) Месторождения глин буровых и керамзитовых
					N_2*čp*	Чистопольский горизонт. Чистопольская свита. Пески, глины, прослои известняков (до 38 м)
		Пьяченский ярус			N_2*sk*	Сокольский горизонт. Сокольская свита. Пески, пески с гравием, глины, линзы торфа, известняков (до 79 м)
		Занклский ярус			N_2*čl*	Челнинский горизонт. Челнинская свита. Пески, в подошве с гравием, глины, линзы известняков (до 131 м)
Пермская система	Верхний отдел	Татарский ярус	Верхний подъярус	Северодвинский горизонт, Котельничская серия	P_2*jur*	Юрпаловская свита. Глины, прослои алевролитов, песчаников, мергелей, известняков (до 29 м)
					P_2*sl*	Слободская свита. Глины, песчаники, алевролиты, прослои мергеля, известняков (до 27 м)
			Нижний подъярус	Уржумский горизонт, Уржумская серия	P_2*ur*$_2$	Верхняя подсерия. Глины, песчаники, прослои мергелей, алевролитов, известняков, доломитов (до 56 м)
					P_2*ur*$_1$	Нижняя подсерия. Глины, песчаники, прослои алевролитов, мергелей, известняков, доломитов (до 55 м)
		Казанский ярус	Верхний подъярус	Поволжский горизонт	P_2vu+mr	Верхнеуслонская, морквашинская толщи обьединенные. Известняки, доломиты, глины, песчаники, прослои мергелей, алевролитов, гипсов, ангидритов (до 40 м). Месторождения агрокарбонатных руд, известняка
					P_2pk÷mr	Приказанская, печищенская, верхнеуслонская, морквашинская толщи объединенные. Известняки, доломиты, глины, линзы мергелей, прослои песчаников, мергелей, алевролитов, гипсов, ангидритов (до 78 м). Месторождения агрокарбонатных руд, известняка, гипсов
					P_2pk+pč	Приказанская, печищенская толщи объединенные. Известняки, доломиты, линзы кремней, прослои глин, песчаников, мергелей, гипсов, ангидритов (до 60 м). Месторождения агрокарбонатных руд
			Нижний подъярус		P_2*nm*	Немдинский горизонт. Немдинская свита. Известняки, доломиты, глины, линзы кремней, прослои песчаников, алевролитов, мергелей, гипсов, конгломераты, известняковой и доломитовой муки (до 83 м)
		Уфимский ярус			P_2*šš*	Шешминский горизонт. Шешминская свита. Глины, песчаники, алевролиты, в кровле довомит , известняки, гнезда гипсов (до 32 м)
				Соликамский и шешминский горизонты	P_2*sk+šš*	Соликамская, шешминская свиты объединенные. Глины, песчаники, в кровле и подошве доломиты, известняки, линзы гипсов, прослои алевролитов, мергелей (до 40 м)
	Нижний отдел	Сакмарский ярус			P_1ts+st	Тастубский, стерлитамакский горизонты объединенные. Ангидриты, гипсы, доломиты, желваки кремней, прослои известняков, известняковой и доломитовой муки, глин, алевролитов (до 95 м). Месторождения подземных вод
		Ассельский ярус			P_1hl+šh	Холодноложский, шиханский горизонты объединенные. Доломиты, линзы кремней,прослои гипсов, ангидритов, известняков (до 94 м)
Каменноугольная система	Верхний отдел	Гжельский ярус			C_3db÷mv	Добрятинский, павловопасадский, ногинский, мелеховский горизонты объединенные. Доломиты, известняки, прослои гипсов (до 169 м)
		Касимовский ярус			C_3kr+dr	Кревякинский, хамовнический, дорогомиловский горизонты объединенные. Известняки, доломиты, прослои глин (до 178 м)
	Средний отдел	Московский ярус			C_2mč	Мячковский горизонт. Известняки доломиты (до 170 м)
		Башкирский–московский ярусы			C_2čm÷pd	Черемшанский, верейский, каширский, подольский горизонты объединенные. Известняки органогенно-обломочные, доломиты, прослои глин (до 277 м)
	Нижний отдел	Туренский–серпуховский ярусы			C_1ml÷pr	Малевский, упинский, черепетский, кизеловский, радаевский, бобриковский, тульский, алексинский, михайловский, веневский, тарусский, стешевский, протвинский горизонты объединенные. Известняки, доломиты, прослои аргиллитов, песчаников, алевролитов, мергелей (до 636 м)
Девонская система	Верхний отдел	Фаменский ярус			D_3zd÷hv	Задонский, елецкий, лебедянский, оптуховский, плавский, озерский, хованский горизонты объединенные. Известняки, доломиты, прослои глин (до 360 м)
		Франский ярус			D_3pš÷lv	Пашийский, тиманский, саргаевский, доманиковый, мендымский, воронежский, евлановский, ливенский горизонты объединенные. Известняки, доломиты, аргиллиты, прослои песчаников, алевролитов, мергелей, с пропластками сланцев углисто-глинистых (до 558 м)
	Средний отдел	Живетский ярус			D_2vb÷ml	Воробьевский, ардатовский. муллинский горизонты объединенные. Песчаники, алевролиты, аргиллиты, линзы известняков (до 132 м)
Архей				AR*bč*	AR_2*bč* ?	Большечеремшанский комплекс. Биотит – амфиболовые, биотитовые плагиогнейсы (более 72 м)
				AR_1*ot*	AR_1*ot* ?	Нижний архей. Отрадненский комплекс. Биотит – гиперстеновые, двупироксеновые гнейсы и кристаллосланцы (более 43 м)
					(знак)	Гнейсы
					(знак)	Кристаллосланцы

Только на разрезе (от P_2*šš* до кристаллосланцев)

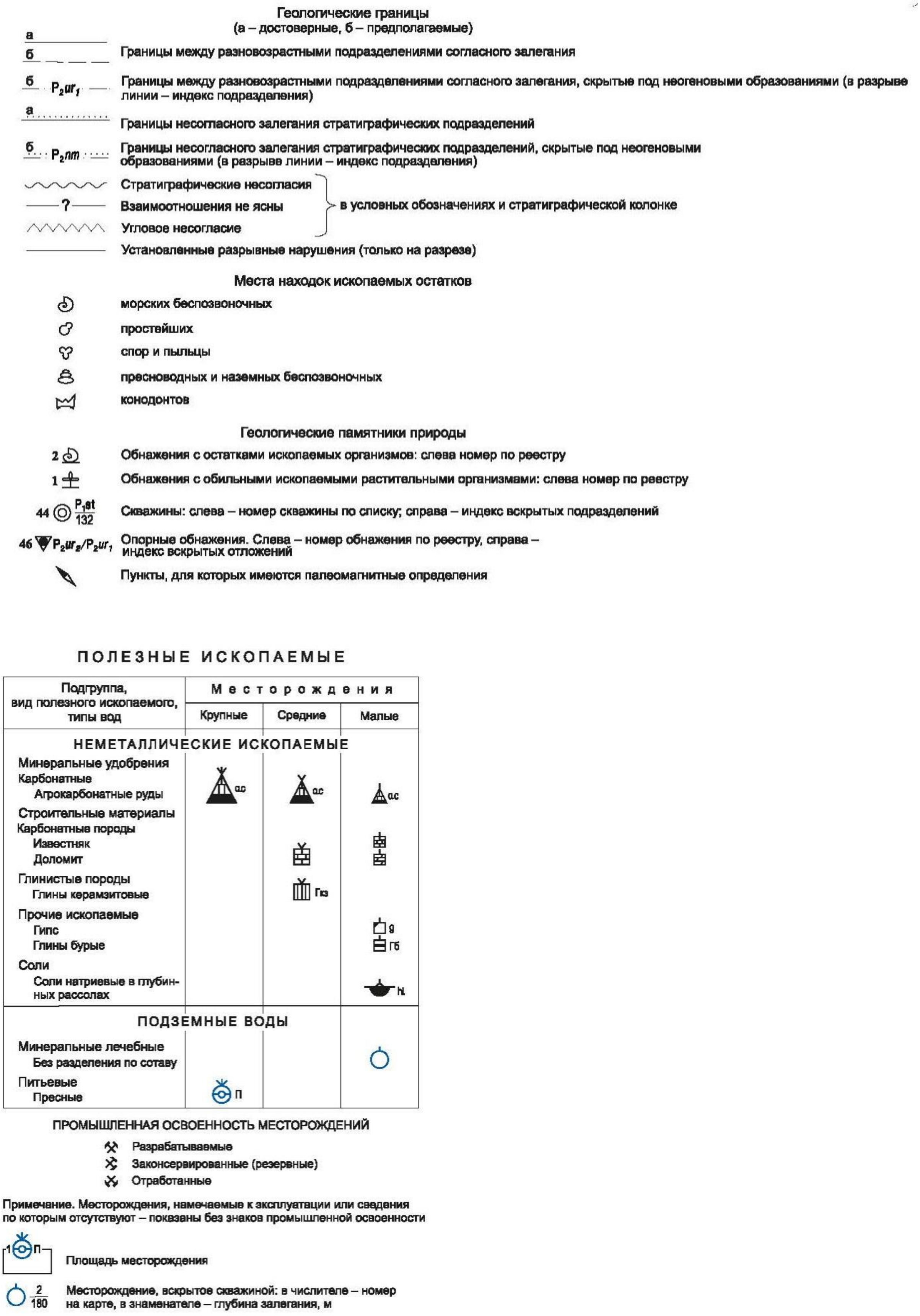

Рисунок 6.1. Геологическая карта и карта полезных ископаемых дочетвертичных образований

1.3. Тектоника һәм сейсмиклык

Кристаллик фундамент өслеге буенча тектоник районлаштыру схемасы нигезендә («Бөтенроссия фәнни-тикшеренү ФДБУ мәгълүматлары буенча)

134

А. п. Карпинский исемендәге Геология институты " (сайтны карагыз) www.vsegei.ru) урнашкан территория Казан-Кажим бөгелеше чикләрендә урнашкан. Территориянең көньяк чиге янында күздә тотылган Сокур ярылышы уза (Рә 6.2).

В (В – сейсмик куркынычлык дәрәҗәсе 5 процентка тигез) СП 14.13330.2018 карала торган территория MSK-64 шкаласы буенча җир тетрәүләр интенсивлыгы 6 балл булган зонага карый, ОСР-2016 Россия Федерациясе территориясен гомуми сейсмик районлаштыруның с (1процент) картасына ярашлы, җирлек территориясе җир тетрәүләр интенсивлыгы 7 балл булган зонага карый.баллар.

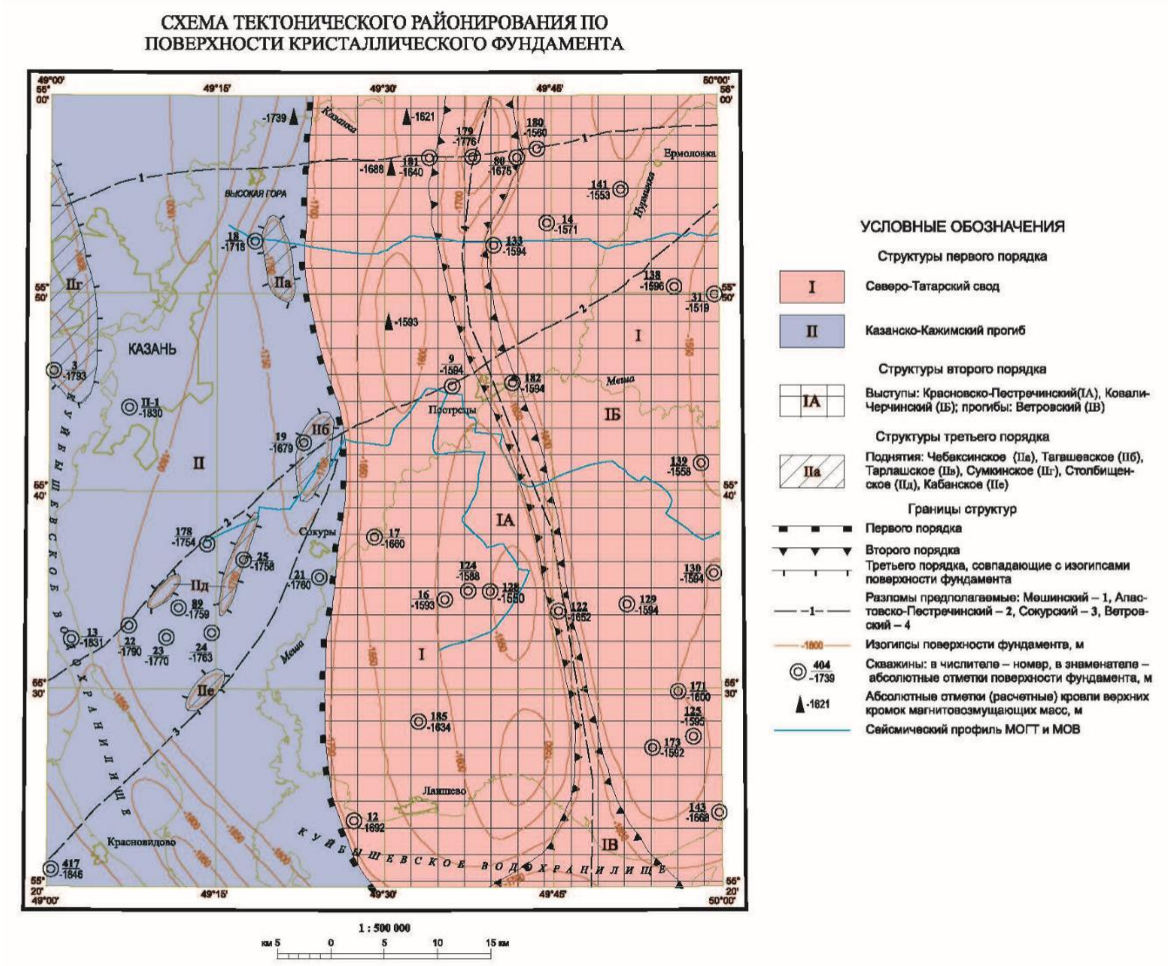

Рисунок 6.2. Схема тектонического районирования по поверхности кристаллического фундамента

1.4. ***Файдалы казылмалар***

Татарстан Республикасы Экология һәм табигый байлыклар министрлыгының геологик мәгълүмат фондында булган мәгълүматларга караганда, Песчанокавалино авыл җирлеге территориясендә «Габишев ятмасының Фланглары» ятмасы урнашкан, ул «Беренче транспорт идарәсе» ААҖгә ТАТ ЛАИ 015258 ТЭ сериясе лицензиясе нигезендә 05.06.2023 ел.район үзәгеннән 35 километр төньяк-көнбатыштарак Лаеш авылы, 2 километр көньяктарак Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районында Габишево авылыннан. Лицензиянең гамәлдә булу вакыты-31.07.2048 елга кадәр.

135

Элек төзелеш комы чыгарылган 16:24:090704:1379 кадастр номеры булган җир кишәрлегендә тот ЛАИ 01282 ТР лицензиясе 01.04.2019 елдан гамәлдән чыгарылган.

Авыл җирлеге территориясе астында җир асты сулары ятмалары турында белешмәләр 6.1 нче таблицада бирелгән.

Таблица 6.1.

Месторождения пресных подземных вод
с утвержденными эксплуатационными запасами

Название месторождения	Название участка	Эксплуатационные запасы, тыс куб.метров/сутки					№ протокола утверждения запасов, дата и инстанция
		А	В	С	С	Всего	

				1	2		утверждения
БАЛАНСОВЫЕ							
Месторождения питьевых подземных вод							
Столбищенское	Столбищенский 1		110,0			110,0	Протокол Государственной комиссии по запасам полезных иско аемых Федерального агентства по недропользованию от 15.11.2022 №7131
	Столбищенский 2			70,0		70,0	Протокол Государственной комиссии по запасам полезных иско аемых Федерального агентства по недропользованию от 15.11.2022 №7131
	Яснополянский			1,2		1,2	Приказ Приволжскнедра от 18.02.16 №158-кз
	Ковалинский	0,0488	0,1248			0,174	№84/2009 от 27.08.09 Территориаль ая омиссия о запасам полезных ископаемых по Республики Татарстан
	Ятельевский		3			3	Приказ Приволжскнедра от 26.05.2022 №510-КЗ
Месторождения технических подземных вод							
Чистоозерное	-				0,48	0,48	Протокол Министерства экологии и природных ресурсов Республики Татарстан от 07.06.2023 №885-ПВ

1.5. Климат характеристикасы

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясенең климат характеристикасы «Татарстан Республикасы әйләнә – тирә мохит мониторингы гидрометеорологиясе идарәсе» ФДБУнең «Казан-терәк» метеостанциясе һәм башка чыганаклар белешмәләреннән алынган.

Комлы Ковал авыл җирлеге II климат районына керә, аның климаты уртача-континенталь, җылы

җәен һәм уртача салкын кышын. Түбәндәге таблицада атмосфера һавасының уртача айлык һәм уртача еллык температурасы буенча мәгълүматлар күрсәтелгән.

Таблица 6.2 *Распределение среднемесячных и среднегодовой температуры воздуха (°С)*

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год
-10,6	-10,4	-3,9	5,7	13,6	18,4	20,3	17,8	11,8	5,0	-3,2	-8,8	4,6

Уртача еллык температура 4,6 ОС тәшкил итә. Ел дәвамында иң салкын ай-гыйнвар, уртача айлык температура -10,6 О Иң җылысы-июль (20,3 ОС). Экстремаль температуралар шул ук айларда күзәтелә һәм тиешенчә – 45 ОС һәм 38 ОС ка кадәр җитәргә мөмкин. Иң эссе айның (июль) уртача максималь температурасы-25,6 ОС, салкын периодның (җылыту чорының иң салкын өлешенең уртача температурасы) температурасы – 16,3 О

Җирлек территориясендә еллык радиация балансы 1702 мДж/м2, биологик

актив температуралар суммасы – 2178 ОС, климатның континентальлек коэффициенты – 2,3, гидротермик коэффициент – 1,6 тәшкил итә. Авыл җирлеге Террито-риясе дымлылык җитәрлек булган зонада урнашкан.

Көзен беренче кырау сентябрьнең өченче декадасында була. Температураның 0ос тан соң тискәре температурага карата тотрыклы үзгәрүе ноябрьнең икенче декадасы башында бара. Тотрыклы кар капламы ноябрь ахырында хасил була һәм апрель уртасына кадәр 145-160 көн дәвамында ята. Кар капламының биеклеге 34-35 сантиметрга җитә, туфракның туңу тирәнлеге 100-120 сантиметрга җитә. Яз көне кырау майның икенче-өченче декадасында тәмамлана. Температураның 0оС тан соң уңай температурага тотрыклы үзгәрүе апрельнең урта декадасында бара.

Уртача еллык явым-төшем 568,5 миллиметр тәшкил итә (6.3 нче таблица), шулардан җылы чорда – 309,6 миллиметр, салкын чорда-258,9 милл-лиметр. Иң күп явым – төшем июльгә туры килә-68,3 милли – метр, иң азы апрельгә – 28,4 миллиметр.Таблица 6.3 *Среднемесячное и годовое количество осадков, миллиметров*

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год
41,5	32,3	36,6	28,4	38,3	62,0	68,3	57,6	55,0	54,3	46,9	47,3	568,5

В таблице 4 представлены данные по числу дней с осадками более 1 миллиметров, в таблице 5 – сведения о числе дней с туманами.

Таблица 6.4

Число дней с осадками > 1,0 миллиметров

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год
11	9	7	6	7	9	8	9	9	10	10	10	105

Таблица 6.5

Число дней с туманами

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год
1	1	2	1	0	0	0	0	1	1	3	1	11

На рассматриваемой территории в течение года преобладают южные и западные направления ветра. Эта же тенденция с небольшими отклонениями прослеживается и в холодный и теплые периоды.

Таблица 6.6

Повторяемость направлений ветра и штилей, процент

Месяц	Направления ветра								Штиль
	С	СВ	В	ЮВ	Ю	ЮЗ	З	СЗ	
I	7	4	7	19	27	12	16	8	9
II	8	6	11	19	21	12	15	8	9
III	7	6	9	18	25	13	16	6	10
IV	10	10	12	15	19	10	17	7	9
V	14	10	10	11	15	10	17	13	11
VI	13	11	11	12	13	10	18	12	11
VII	16	12	14	9	10	8	16	15	15
VIII	16	10	11	10	12	10	18	13	14
IX	12	6	10	12	17	11	19	13	11
X	11	5	4	11	20	15	21	13	7
XI	8	5	7	14	24	14	18	10	5
XII	6	4	8	17	25	14	18	8	8
Год	11	7	10	14	19	12	17	10	10

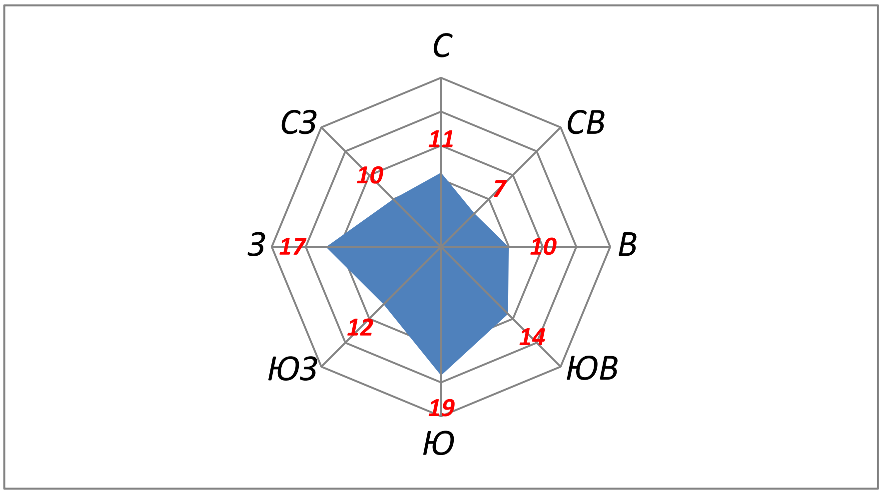

Ри6.3. Роза ветров территории

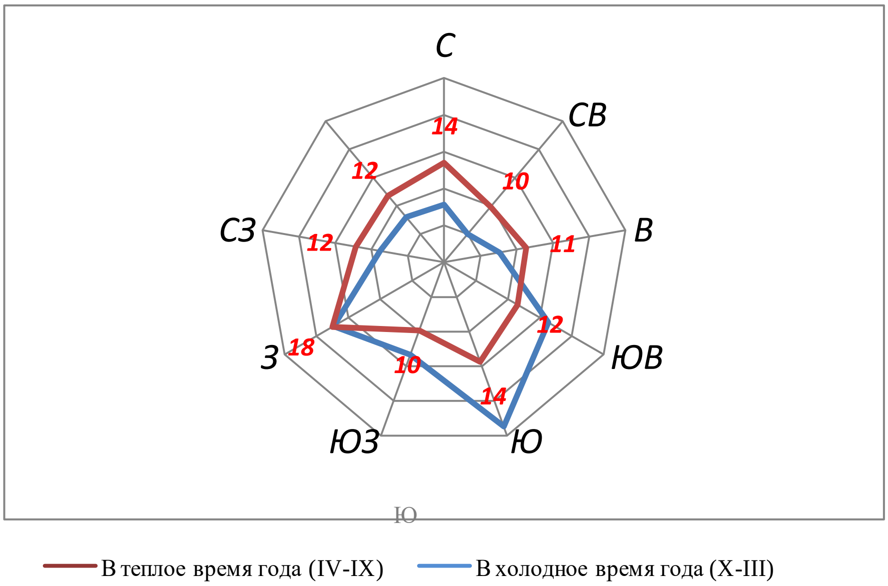

Ри 6.4. Повторяемость направлений ветра по периодам года, процент

Среднегодовая скорость ветра составляет 2,5 метров в секунду (таблица 6.7).

Таблица 6.7

Средняя месячная и годовая скорость ветра, метров в секунду

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год
2,8	2,8	2,6	2,6	2,5	2,3	2,0	2,1	2,3	2,7	2,8	2,7	2,5

Повторяемость различных градаций скорости ветра на изучаемой территории представлены в таблице 6.8.

Таблица 6.8

Повторяемость различных градаций скорости ветра за год, процент

0-1	2-3	4-5	6-7	8-9	10-11	12-13	14-15	16-17	18-20	21-24
26,4	42,8	21,7	6,7	1,8	0,4	0,1	0,1	0	0	0

Атмосфераны пычрату потенциалын билгеләүче параметрлар: призер инверсияләрнең кабатлануы - 46 процент; призер инверсияләрнең куәте - 0,32 километр; җилнең тизлеге 0-1 м/с - 26 процент; томаннарның озынлыгы - 60 сәгать.

Питрәч-Ковалы авыл җирлегенең климатына Куйбышев сусаклагычы йогынты ясый, чөнки җирлек территориясе сусаклагычның сулъяк ярында 3,5 километрдан 12 километрга кадәр ераклыкта урнашкан.

Су саклау урыны, Идел буеның континенталь шартларында зур су объекты буларак, диңгез климат үзлекләренә ия. Алар аңа якын территориянең беркадәр дымлануында, температураның тәүлеклек тирбәнешләре кимүдә, һава дымлылыгында һәм башка метеорологик элемен-тларда күренә. Экспедиция тикшеренүләре күрсәткәнчә, сусаклагычның «диңгез» тәэсире аннан 5-10 километр ераклыкта, түбәнге сул яр буенда, калку уң ярдагыга караганда зуррак һәм зуррак күләмдә сизелә.

Җәй көне көндезге сәгатьләрдә сусаклагыч өстендәге температура 2-4° ка түбәнрәк, ә төнлә коры җирдәге ярдан 5-10 километрга ераграк булган 2-3° ка югарырак. Абсолют дымлылыкта аерма 2-3 мб, чагыштырмача - 10-20 про-цент тәшкил итә.

Сөзәклеккә якын булган көньяк яны полосасы (2-3 километр) сусаклагычның аеруча зур йогынтысын кичерә. Коры җирдән ерагайган саен, тәэсире 5 километр (калку яр) ераклыгында да кими - 10 километр (түбән сул яр) шулкадәр югала ки, аны гади метеорологик күзәтүләр белән эзләп табып булмый.

Яр буе зонасында җәен һәм көзен шактый болытлы көннәр саны (2-4 көнгә) арта, җәйге-көзге явым-төшемнәр саны арта, җәйге термик яшеннәр һәм көзге томаннар ешрак барлыкка килә. Сулык-саклагычта коры җирнең яр буе йполосында 1-3 көнгә температура белән билгеләнгән чор озыная, көз көне уртача су температурасының 0° аша соңрак вакытка күчү датасын күчерү исәбенә. Язгы кыраулар белән бәйле көннәр саны кими, ә сулыкларда һәм яр буйларында барлыкка килгән кыраулар, сусаклагычтан ерактагы коры җирдә булгандагыга караганда, интенсиврак була.

Шулай итеп, коры җирнең уңган зонасында сусаклагыч йогынтысында бакча-бакча культураларын үстерү, бакчалар, җиләк-җимеш, тамыр чөгендере һәм башка авыл хуҗалыгы культураларын үстерү өчен уңай гидротермик шартлар тудырылган.

Су саклагычы башка климат күренешләрен дә: грунт сулары яту дәрәҗәсен, җил режимын, парга әйләнү дәрәҗәсен һ.б. үзгәрткән. Аның йогынтысы астында үзенчәлекле флора һәм фауна үсешенә булыша торган микроклимат барлыкка килә.

1.6. Гидрогеологик шартлар

Питрәч-Ковалин авыл җирлеге территориясе, Лаеш муниципаль районы кебек үк, Көнчыгыш Европа платформасының Идел-Сур арте-зиан бассейны чикләрендә урнашкан.

Җирлек территориясендә су йөртүчән локаль су үткәрмәүчән неоген-дүрткел терриген комплекс киң таралган (6.5 нче рәсем). Сүүткәргеч су үткәрмәүчән неоген-дүрткел терриген ком-

плекс неоген югары бәяле һәм плиоцен катламнарын, шулай ук дүртенче аллювиаль, күл-аллювиаль һәм гляциофлювиаль-аллювиаль ясалмаларны берләштерә. Үсеш мәйданының күп өлешендә Чаллы, соколь, Чистай һәм биклян горизонтлары күләмнәрендә плиоцен утырмалары бирелгән. Бары тик аерым участокларда гына вак таш кисәкләре һәм гравияле-галим материал кулланып миоцен балчыклары ята. Өзлек тигез дәрәҗәдә ком һәм балчык белән күрсәтелгән. Глин киселешләр палеоүзәннең борт өлешләренә тартыла, анда комплекс су үткәрмәүчән булып тора. Түбәнең абсолют билгесе 53,0 дән 160,0 метрга кадәр тирбәлә. Суның үтеп керүчәнлеге тибында бозык. Фильтрация коэффициентлары тәүлегенә 11,3 тән 19,6 метрга кадәр тирбәлә. Сүүткәргеч шактый югары, коэффициентлар тәүлеккә 81,6 дан 221,0 куб. метрга кадәр.

Су башлыча төче, гидрокарбонат магний-кальциевлы, дециметрга минерализациясе 0,2-0,5 грамм булган. Тетектоник актив зоналарда дециметрга 1,5-2,1 грамм минерализацияле гидрокарбонат-сульфатлы һәм сульфатлы магний-каль сулары ачылган. Чәршәмбе нейтраль, pH зурлыгы

6,75 тән 7,55 кә кадәр үзгәрә. Су каты һәм бик каты, гомуми хәрәкәт зурлыгы 7,13 дән алып 23,34 ммолга кадәр дециметрга кадәр.

Комплексны туклландыру атмосфера явым-төшемнәре һәм түбәнгерәк бүлекчәләрдән килгән подток хисабына башкарыла. Җир асты суларын төяп җибәрү аларның төп дреннарга - Идел һәм Камага таба хәрәкәт итүендә күзәтелә.

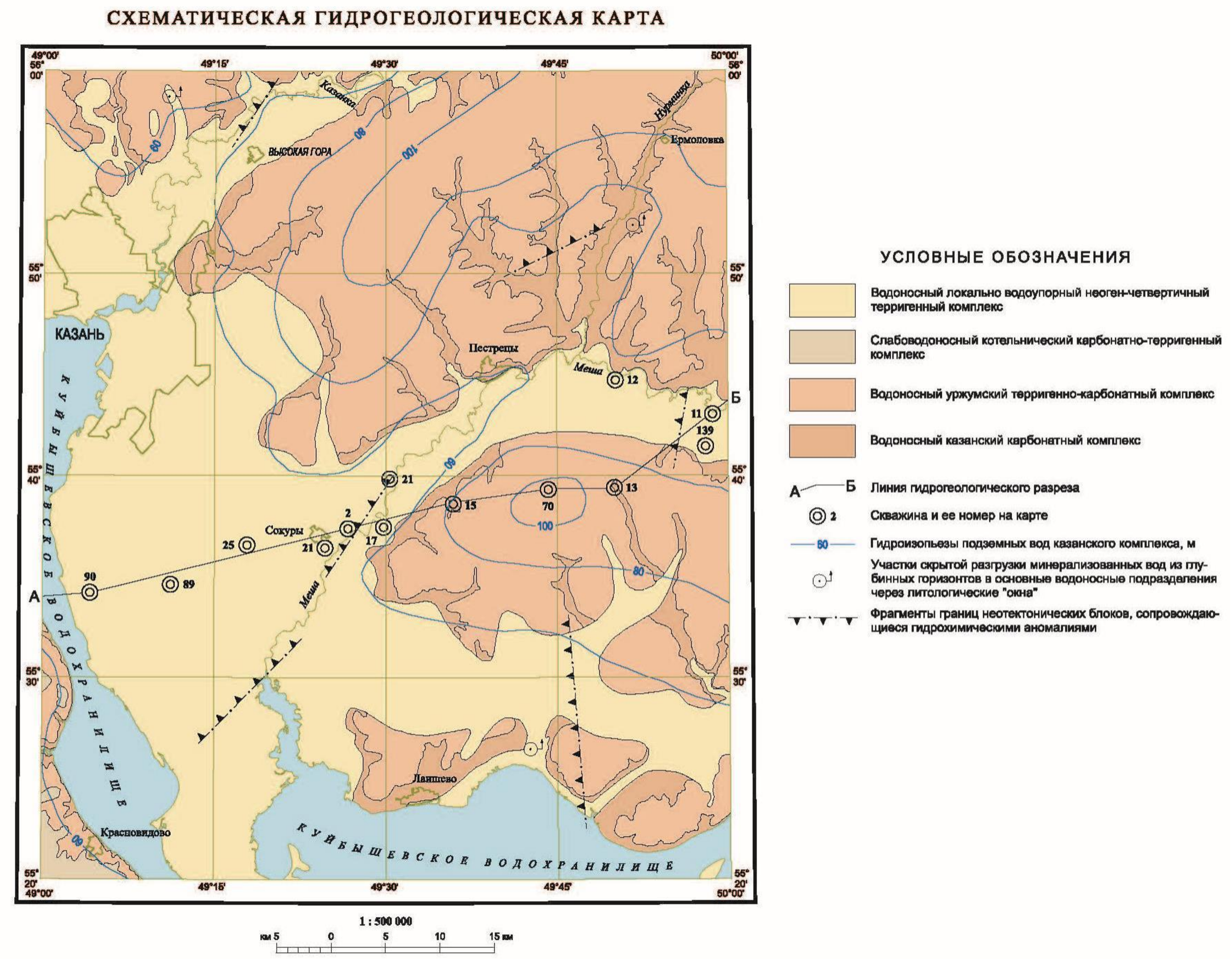

Рисунок 6.5. Схематическая гидрогеологическая карта

1.7. **Җир өсте су объектлары**

Территориаль яктан Комлы Ковал авыл җирлеге Мишә елгасы бас-сейнына керә. Җирлекнең гидрографик челтәре күлләрдән, ташландык территорияләрдән һәм кибеп баручы инешләрдән тора.

Авыл җирлегенең көньяк өлешендә Мишә елгасы бассейнына караган кибеп баручы инеш ага.

Авыл җирлеге территориясендә күлләр аз, килеп чыгышы буенча, нигездә, карст күлләре булып торалар һәм Комлы Ковал күлләр системасыннан гыйбарәт. Җирлекнең мәйданы буенча иң зур күле булып Ковалин күле санала, ул Комлы Ковал авылыннан төньяк-көнчыгыштарак, Кабан ерым-үзәнлек эрозия системасы чикләрендә урнашкан. Күлнең гомуми мәйданы 124,5 гектар тәшкил итә, шуның 11 гектары – эретмә. Озынлыгы 4207 метрга җитә, иң зур киңлеге – 950 метр, күләме якынча 4 млн.куб метр. Уртача тирәнлек 3,0 метр чамасы, ә максималь тирәнлек 12 метрга җитә.

Күлнең туклануы катнаш. Суларның үзеннән чистартылуы актив. Су зәгыйфь минеральләшкән (46,9 мг/л), бик йомшак (< 1 ммоль/л), зәгыйфь болытлы, үтә күренмәлелеге 55 сантиметр, иссез, сары төстә. Суның химик тибы- гидрокарбонат-кальцийлы.

Күлдәге су түбәндәге күрсәткечләр белән характерлана: - суның кислоталылыгы pH-6,7;

- ХПК – 12,5 мгО/л;

– Профундальле төбендәге катламнар-соры ләмнәр (70,8 процент); - төбендәге катламнарның кислоталылыгы pH 4,8;

- Органик матдә - 3,3 процент; - тулаем ерткыч фосфор-0,23 процент;

- Органик Nорг Азот-0,18 процент.

Күл өч күлсыман плесстан – Ковал, урта һәм кышкы плеслардан тора. Күлнең ярлары тәбәнәк, сөзәк, Комлы. Ковал плесы өч озынлыккотловинамис 13, 116 метр тирәнлектә аерыла. Урта урман - изимница сай сулы. Кышкы плесның ярлары, плесның үзе кебек үк, камыш белән капланган, тар яфраклы рогоз белән капланган. Кышкылык тирәсендә нарат урманнары үсә. Ковалинский һәм урта плесов ярлары зонтик сусак белән капланган, анда подорожник частухасы, күл камышы, очлы күрән, тар яфраклы рогоза, гади ук яфраклы һәм сулы карабодай катнашмасы бар.

1.8. **Ландшафтлар, туфрак япмасы, үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы ландшафтлар**

Авыл җирлеге территориясенең Ландшафт үзенчәлеге гомуми һәм җирле климатның, рельефның, геологик-геоморфологик шартларның, үсемлекләр һәм хайваннар дөньясының үзара йогынтысына бәйле.

Комлы Ковал авыл җирлеге Көнчыгыш Европа нарат-киң яфраклы(хәзерге вакытта усак агачлары өстенлек итә) һәм кәсле-көлсу агачларда өлешчә чүлле нарат урманнары булган Идел-Мишә калку Ландшафт районының үзәк өлешендә урнашкан.,

143

кара-соры урман туфракларында. Идел-Мишә Ландшафт районы суббореаль Төньяк җидегумид Ландшафт зонасына, киң яфраклы Ландшафт зонасына керә.

6.9 нчы таблицада Ландшафт диффе-ренциациясе күзлегеннән караганда карала торган Ландшафт районының төп сан күрсәткечләре күрсәтелгән (ТР территориаль планлаштыру схемасы)..

Таблица 6.9

Количественные показатели Волго-Мешинского ландшафтного района

Количество бассейнов	3
Средняя абсолютная высота, метров	83
Сумма биологических активных температур, С°	2183
Гидротермический коэффициент	1,7
Максимальная высота снежного покрова, см	34
Первичная продуктивность природных экосистем, т/гектаров год	9,2
Радиационный индекс сухости	1,2
Годовая суммарная радиация, мДж/$м^2$	3919
Годовая сумма осадков, миллиметров	600
Густота оврагов, километров на кв. километр	0,174
Залесенность, кв.километров	60,6
Средний уклон, мин.	84
Содержание гумуса	2,8

Ландшафтның морфологик структурасы Идел елгасының III һәм IV террасаларыннан гыйбарәт. Комлы Ковал авыл җирлеге, нигездә, Идел елгасының III террасасында (җирлекнең үзәк һәм көнбатыш өлешендә очрый һәм җирлекнең гомуми мәйданының якынча 50 процентын били) һәм IV террасада (җирлекнең көнбатыш өлешен кисеп үтә һәм җирлек мәйданының 45 процентын били) урнашкан. Шулай ук көньяк-көнбатыш өлешендә җирлек территориясенең якынча 5 процентын биләгән эре елгалар террасалары битләре дә очрый.

Авыл җирлеге ландшафтларын функциональ файдалануда түбәндәге типлар аерылып тора::

урман хуҗалыгы чыршысы;

сель авыл хуҗалыгы;

промышлен промышленность-селитебный; вод су хуҗалыгы.

Җирлекнең төрле өлешләрендәге ландшафтларга антропоген йогынты көчле һәм бик көчле дип бәяләнә, бу ландшафтлардан функциональ файдалануның сәнәгать-селитеб тармагына һәм территориянең сөрелгәнлегенең зур күрсәткечләренә бәйле (территориянең уртача сөрелгәнлеге 71,3 процент тәшкил итә).

Туфрак катламы

Табигый-авыл хуҗалыгы районлаштыру картасы нигезендә тикшерелә торган территория урман-дала зонасының Урал алды провинциясенең тигезлек-калкулыклы Балчыклы соры урман округы чикләрендә урнашкан.

144

Авыл җирлегенең туфрак катламы түбәндәге туфраклардан тора: – төньяк туфракта таралган кәсле-аз көлсу (60 процент).

җирлек өлешләре;

-Комлы Ковал авыл җирлегенең көньяк өлешендә таралган кәсле-уртача көлсулылар (40 процент).

Күрсәтелгән туфракларның бонитеты 28,9 дан 29,8 баллга кадәр тирбәлә. Хасил итүче токымнар балчыклы һәм авыр Балчыклы.

Кәсле-көлсу туфраклар көлсу һәм кәсле процесслар тәэсирендә үсә. Профильнең өске өлешендә аларның ГУМУС-аккумулятив, яки чирәм горизонты була.Кәсле-көлсу туфракларда үсемлекләр өчен туклану элементлары аз, су-физик үзлекләре Начар, уңдырышлылыгы уртачадан түбәнрәк, шулай ук антропоген йөкләнешләргә чыдамлыгы Түбән. Сөрү катламы аксыл-соры төстә, структурасы нык түгел яки структурасыз.

Территорияне шәһәр төзелеше һәм авыл хуҗалыгы үзләштерүе һәм бозылган үлән капламы гидродинамик, геохик һәм аэродинамик режимнарны үзләштерүгә китерә, нәтиҗәдә туфракның уңдырышлылыгы һәм антропоген йөкләнешләргә чыдамлыгы карала торган территориядә кимегән. Агротехник күрсәткечләрне

арттыру өчен известьлау, фосфор һәм микроашламалар кертү буенча комплекслы чаралар үткәрергә кирәк.

Хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы

Геоботаник яктан караганда, карала торган территория Идел-Мишә террасаүзәнлегенә карый. Биек террасаларның ялкынлы һәм авышлык өслекләре коры туфраклар белән капланган, юкә-нарат сөякчел-сосласыман һәм боз белән капланган (2 яруста) корсак-сөякчел-төшле урманнар (Ермолаев О.П. һәм башкалар) белән мәшгуль. Татарстан Республикасы Ландшафтлары, 2007).

Хәзерге вакытта сөрелгән җирләрнең күбесе. Табигый үсеш фәкать аерым урман кишәрлекләре, чокырлар буйлап урнашкан болын җирләре, типчак-мятлик, төрле үләннәр, кыр-болын-итле үсемлек ассоциацияләре, сазлыклар, чокырлар буйлап куаклар рәвешендә генә сакланып калган.

Болын экосистемаларының үләнчел япмасында чүп үләннәре дә очрый (кош карабодае, ланцетолист усак, кыр кыягы, шайтан таягы һ. б.). Бу урыннарны деградацияләүнең берникадәр дәрәҗәсе турында сөйли. Шул ук вакытта ярты бәяле луглы биоценозлар рефугиумнарның - файдалы энтомофауның, башка умырткасыз һәм умырткасыз организмнарның, биотөрлелекне саклау һәм арттыру, биоценозның тискәре күренешләргә тотрыклылыгы, шулай ук гумус массасын тотрыклы саклап калу һәм арттыру күрсәткече буларак, рефугиумнарның ролен бик яхшы үти ала.

Уртак файдаланудагы торак пунктлар утыртмаларының төр составы бертөрле. Урамнарда каен, өрәңге, юкә, тополь, чыршы өстенлек итә.

Үсемлекләрдән сулыклар янында гади тростник, очлы кыяк, тар яфраклы, камыш күлләре, төлке, такыр, миләш бәләкәчләре өстенлек итә, ак чүлмәк очрый. Каен белән һәм кайвакыт ак дернин белән сфагновлар мүкләре белән сортлы-төрле үләннәр.

Территориянең селитеб яктан үзләштерелүе нәтиҗәсендә коры җир умырткалы җирлекләрнең фаунасының шактый өлеше синантроп һәм одомаш төрләре (мәчеләр, этләр, күгәрченнәр һ. б.) белән аерылып тора.

Имезүчеләрнең төрләре саны буенча басулар һәм болыннар бай түгел, ләкин аларның саны зуррак. Күпсанлы кимерүчеләр. Ачык киңлекләрдә даими яшәүчеләрдән соры кыр, кыр тычканы, соры хомяк, гади хомяк, куян-русак тора.

Җәйге чорда ачык киңлекләрнең фаунасы төрле кошларга бай: тургай, бытбылдык, болын чикмәне, кыр һәм дала болыны, күк күгәрек, әрек, кыяклы.

Умырткасызлар, башлыча, бөҗәкләрнең үрмәкүчсыманнар һәм түбән формаларыннан тора, һава бөҗәкләре арасында коңгызлар, бүксәсыман бөҗәкләр, тәңкәләр һәм икеканатлылар өстенлек итә.

Җирлек сулыкларының күптөрлелеген билгеләп үтәргә кирәк. Мәсәлән, «Озеро Ковалинское» төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәленең фаунасы умырткалыларның 25 төре исәпләнә, шул исәптән 9 төре, балыклар, 3 төрле амфибияләр, 1 төр репти-лий һәм 2 төрле имезүчеләр. ТР Кызыл китабына - зур, бәла-каза-кликун, болын болыны, көтүче, үләнгә һәм тау сыртлары кертелгән. Шулай ук гидробиосның бай төрлелеге: планктон кысласыманнарның 26 төре, 14 - коловраткалар, 8 - ин-фузорий, 10 - фитопланктон, бентосның 17 таксономик группасы. Ковалинский күленең су экосистемасының үзенчәлеге түбәндәгедән гыйбарәт:

- планктон берләшмә составында бер үк вакытта ветвистоус рачкасы Diaphanosoma ның берьюлы берничә төре;

Leptodora Kindti һәм Limnosida frontosa кебек кайбер эре ерткычларның күлнең киң плесларында даими яшәү;

- "Кызыл китап"ның яшәү урыны - Nepa cinerea су чаңы. Хайваннарның төп экологик функциясе - биотик функциядә катнашу

түгәрәк матдәләр һәм энергия. Тотрыклылык экологик системалар беренче чиратта аеручы мобиль элемент буларак хайваннар белән тәэмин ителә. Киләсе елга план популяция-төр белән _ дәрәҗәдә тискәре хуҗалык

йогынты биологик төрлелекнең югалуында, санның кыскаруында чагыла. Иң торак пунктта һәм аның янәшәсендәге территорияләрдә аларның яшәү шартлары начарая. Шуңа бәйле рәвештә 2019 елның 48.13330 нчы сентябрендә "Төзелешне оештыру. СНиП 12-01-2004”

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районында теркәлгән Татарстан Республикасының Кызыл китабына кертелгән үсемлекләр, хайваннар һәм гөмбәләр төрләре исемлеге:

Терлекләр, барлыгы 110 төрле, шул исәптән:

Млекопитающийлар классы - 10 төр: төнге Наттерера, төнге чыбык, су төнге, кичке аш, гигант кичке аш, урман күгәрчене, куян-аксым, йокы вакытында урман, йокы бакчасы, куыш, урман тычканы.

Класс Птица - 51 төрле кыяфәттә: кара елан гагары, кызыл муенлы поганка, кабартма, зур гына, кечкенә генә бер чеман, зур ак каз, соры каз, пискулька, аккош-шипун, кыр болыны, болын, гадәти болын, елан агуы, бөркет-кәрлә, зур каберлек, койрык, койрык, крет, балобан, дербник, гади генә дала казы, камыш, соры тел, пасша, соргылт-гөлҗимеш, саескан, саескан, сасы үлән, кыска чыршы, кыска ябалак, кара чыршы, кара чыршы, биек ябалак, биек ябалак, озын ябалак, күгелҗем, ак ябалак, озын ябалак, соры кайры, ак ябалак, ак ябалак, ак ябалак, ак ябалак, озын ябалак, соры кайры, ак ябалак, ак ябалак, ак кайрысак кайры.

Рептилия классы - 3 төрле: орчык - ватык, бакыр, гадюк. Класс Амфибия - 3 төрле: тритон тарак, кызыл корсак, жаба.

соры.

Класс Рыба - 2 төрле: тиз йөрешле, волжский подуст; умырткасызлар - 41 вид: чашка күл, үрмәкүч-көмеш, тарантул ру

көянтә зур көнчыгыш борысы, киң канатлы елтыр күзле, урман айгыры, Германия чабышкысы, хуш исле кош, йөзмә бронза, коңгыз, миләүшә коңгызы, Шонхерри коңгызы, Щег- лов коңгызы, әкәм-төкәме, стафилин йонлы, болан, гади, мөгезле, сырлы-сырлы (тыйнак), яфраклы, зәңгәрсу, аполлемон, ак, ак чәчле, ак чәчле, ак чәчле, ак чәчле, ак чәчле, ак чәчле аю бүксәле, аю бүксәле, аю аюныкы, сары башлы, сары башлы колга җимештәй, аю бал, сары бөдрә башлы, ак башлы, аю, сары бөдрә башлы, аю, сары бөдрә башлы, аю, сары бөдрә башлы, аю, сары бөҗәк, умарта, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак бөҗәк, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак бөҗәк, ак башлы, ак бөҗәк, ак бөҗәк, ак бөҗәк, умарта, умарта, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак бөҗәк, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак башлы, ак бөҗәк, ак башлы, ак бөҗәк, ак

Үсемлекләр, барлыгы 65 төр:

Ябык орлыклылар - 51вид: каймаклы, каймаклы, комлы цмин, чүлмәкле татар крестовнигы, чуар татар, чуар борынлы, туры сызыклы, төньяк йолдызчысы, йөнтәс балаклы, йонлач күчәрле, сазлыклы имчәкле, чуклы сазлык, тар яфраклы пушка, тузанлы койрыклы, тузанлы татар пушкасы, болын җиләге, болын җиләге, күпяфраклы сазлык, чуклы сазлык, чуклы сазлык, чуклы коңгырт кайры, чуклы сазлык, Гельма, очлы башлы Княва, җиңел инеш, борчак, борчак кудырма коючы, тузанлы сазлык, сазлык, кызыл куык, сазлык, сазлык, сазлык, сазлык, сазлык, сазлык, сазлык, сазлык, сазлык, сазлык, гөлҗимеш куагы, сазлык, сазлык, сазлык, сазлык, гөлҗимеш куагы, сазлык кебек сирәк очрый торган куаклар.

камыш рәвешендәге манник, каурыйлы кылганнар, себер трищетиннигы, яшел яфраклы грушанка, аллы-гөлле грушанка, кечкенә грушанка, Алтай җилбәзәге, озын яфраклы лютик, сазлык шейхцериясе, баш мие йөзүче.

Абагасыманнар бүлеге - 6 төр: Себер орлячогы, күп рәтле Бра-ун орлягы, ярымай грозник, гади, сальвиния йөзүче, фегоптерис тоташтыручы.

Плауновидлар бүлеге - 3 төр: ике рәт тыгызланган, плаун еллык плаун, булавовидлы плаун.

Мохообразлар бүлеге - 5 төрле: манния пахучая, буксбаумия яфраксыз, ди-кранум зеленый, некер перистая, сфагнум яссы.

Гөмбәләр, барлыгы 12 төр: кладония стройная, бриория буроватая, бриория Надворник, цетрария исланд, йокымсырау, сфинктрина кеглевидная, гиропор каштан, церипориопсис коры, климакодон матур, гапалопи-лус, охряно-кызыл, полипорус зонтик, франтисекий менчулская148

2. Әйләнә-тирә мохитнең торышы ***2.1. Атмосфера һавасының торышы***

Атмосфера һавасы-әйләнә-тирәлекнең төп тормыш өчен мөһим элементларының берсе. Анда эләгүче катнашмалар күчерелә, тарала, юыла. Ахыр чиктә, туфрак, үсемлекләр, җир өсте һәм җир асты сулары һава тирәлегенә эләккән күп кенә нәрсәләрне ала. Атмосфера пычрануы исә хуҗалык эшчәнлеге барышында төрле матдәләр чыгару нәтиҗәсендә килеп чыга.2

Атмосфера һавасы, моннан тыш, шундый мөһим компонентлар, ничек азот, кислород, углекислый газ, үз эченә алган төрле күләмдә һәм күп кенә башка матдәләр. Беренчесе атмосфера һавасының табигый өлешенә карый, икенчеләре аны пычрата.

Стационар чыганаклардан һәм автотранспорттан килгән пычраткыч матдәләр зур концентрацияләрдә халыкның сәламәтлегенә тискәре йогынты ясарга сәләтле.

Матюшино авыл җирлеге атмосфера һавасының радиациядән пычрануының метеорологик потенциалы өлкәсендә уртача (2,4 - 2,7) урнашкан, ул таркалу өчен дә, сәнәгать предприятиеләре һәм транспорты калдыкларын атмосфера һавасының түбән катламында туплау өчен дә тигез шартларны характерлый.

Авыл җирлеге территориясендә Комлы Ковал авылыннан көньякка һәм көньяк-көнбатышка локальләштерелгән, җитештерү, комму-склад һәм транспорт объектлары урнашкан.

В юго-западной части Песчаные Ковали

«Стройиндустрия» ҖЧҖ, «ДорХан-Казан» ҖЧҖ, «Антика-Лаеш» ҖЧҖ, «ГазКомплектСервис» сәүдә йорты» ҖЧҖ Әлеге төркем өчен санитар-яклау зонасы чикләрен билгеләү проекты эшләнде. Проектка Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенең уңай санитар-эпидемиологик нәтиҗәсе алынды 16.11.000.Т.000796.03.17 28.03.2017, зона кадастр исәбенә куелган (ЗОУИТ 16.24.2.1358). Әлеге проект нигезендә санап үтелгән предприятиеләр территорияләрендә орлыкка ташлануның 79 чыганагы (шул исәптән 42 оештырылган, 37 неорганик) урнашкан, алардан һава бассейнына елына 28,28321 тонна коли-чествода 37 төр пычраткыч матдә ташлана. Уздырылган исәпләүләр сәнәгать һәм коммуналь-склад объектларының аннан

читтә предприятиеләр төркеменең бердәм санитар-яклау зонасына керүче тискәре йогынтысының булмавын, бу Татарстан Республикасы буенча Баш дәүләт санитария табибы карары белән расланган булуын күрсәтте. CAT info Concordance search Glossary Реестр названий улиц г. Казани ссейнБассейнБассейн

Комлы Ковал авылыннан көньякка таба «Транснефть-Прика-мье» АҖ (НПС «Ковали», ЦТТ һәм СТ, җитештерү хезмәт күрсәтү базасы) объектлары урнашкан. Татарстан Республикасы буенча Баш дәүләт санитария табибының 332 номерлы карары нигезендә объектлар төркеме өчен көньяк-көнчыгыштан, көньяктан 300 метр, көнбатыштан - 0 метр, көнбатыштан 40 метр, төньяктан, төньяк-көнчыгыштан - 33 метр, көньяк-көнбатыштан - 45 метр күләмендә санитар-яклау зонасы билгеләнде.

Авыл җирлеге чикләрендә урнашкан һава бассейны торышына йогынты ясау чыганагы булган агросәнәгать комплексы объектларына «Рамай» ФХ» ҖЧҖенең 90мең башка исәпләнгән үрдәк фермасы керә. Предприятие территориясендә урнашкан атмосфераның пычрану чыганагы булган 17 чыганактан һава бассейнына елына 22 исемдәге пычраткыч матдәләр 5,02 тонна чыгарыла. Төп чыгарылмалар булып аммиак, диметломекаптан, углерод оксиды, азот диоксиды, азот оксиды, пропион альдегиды, сернистый ангидрид, сероводород, монометиламин, фенол һәм башкалар тора.

2014 елда «ЭкоХимКонсалтинг» ҖЧҖ «Рамай» ФХ» ҖЧҖнең санитар-яклау зонасы чикләрен билгеләү проекты эшләде. Проектны эшләү кысаларында үткәрелгән Натураль үлчәүләр предприятиенең санитар-яклау зонасы эшләре өчен Комлы Ковал авылы торак төзелешенә зарарлы йогынтысы булмавын раслады. Проектка 16.11.000 номерлы Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенең уңай санитар-эпидемиологик нәтиҗәсе алынды. «Рамай» ФХ ҖЧҖ фермасы ликвидациягә планлаштырыла.

Казан шәһәре һәм якын-тирә территорияләр шулай ук Комлы Ковал авыл җирлегендә атмосфера һавасы торышына йогынты ясый. Әйтик, төньяк юнәлештәге җилдә пычраткыч матдәләрне Казан шәһәренең сәнәгать зоналарыннан күчерү мөмкин.

Комлы Ковал авыл җирлегенең Атмосфера пычрануының төп чыганагы булып Габишев авыл җирлеге чикләрендә урнашкан «Ак Барс» кошчылык комплексы» ҖЧҖнең кошчылык фабрикасы тора. Гамәлдәге санитар-эпидемиология законнарын бозуда Комлы Ковал торак төзелешенең бер өлеше кошчылык фабрикасының ориентлашу санитар-яклау зонасы чикләрендә урнашкан.

«Ак Барс» кошчылык комплексы» ҖЧҖнең кошчылык фабрикасы атмосферага пычраткыч матдәләр генә түгел, ә эшәке исләр дә чыгарып ташлауларның чыганагы булып тора, бу Комлы Ковал авылына якын булуга бәйле рәвештә аеруча актуальлек ала.

«Ак Барс» Птицеводческий ком-плексы» ҖЧҖнең җитештерү эшчәнлеге барышында һавага 44 төр зарарлы матдәләр 162,5 т чыгарып ташлана (Заказдан «Ак Барс» кошчылык комплексы» ҖЧҖ атмосферасына пычраткыч матдәләр өчен ПДВ нормативлары проектын карау нәтиҗәләре буенча). Предприятие территориясендә һавага чыгарып ташлауларның 65 (шул исәптән 30 төзелмәгән) чыганагы урнашкан. Материалларны карау нәтиҗәләре буенча Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгы, пычрату чыганакларында рөхсәт ителә торган иң чик өземтәләр нормативларын үтәүне даими тикшереп тору, газ чистарту корылмалары эшенең нәтиҗәлелеген тикшереп тору, ел саен табигатьне саклау чаралары планнарын эшләү һәм килештерү шартларында, әлеге чыгарылышның мөмкин булуын таныды. Предприятие территориясенә 5 газ чистарту җайланмасы урнаштырылган, аларның эшкәртү нәтиҗәлелеге 78,3-96,9 процент тәшкил итә.

Авыл җирлегенең атмосфера һавасы Комлы Ковал авыл җирлеге чигендә урнашкан Орлов авыл җирлеге территориясендә урнашкан "Орлов полигоны" ҖЧҖнең ТКО полигонын пычрата. Органик материал ферментациясе нәтиҗәсендә калдыкларны күмүнең өске өлешендә газ барлыкка килә. Шул ук вакытта углекислый газ (CO_2) һәм метан (CH_4) якынча бертигез санда азат ителә. Бу газлар парник газлар булып тора, өстәвенә, метан бу аспектта углекислыйга караганда 26 тапкырга нәтиҗәлерәк. Биогаз барлыкка килү исләр белән бергә бара, бу шулай ук тиешле пунктлар белән янәшә ятучы тискәре фактор булып тора.

Авыл территориясендә урнашкан проект документлары нигезендә урнашкан кайбер объектлар («ПолимерПласт» ҖЧҖ, Нигъмәтҗанова Е.В. КФХсы, Комлы Ковал зиратлары) өчен (Россия кулланучылар күзәтчелеге хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсенең санитар-эпидемиологик бәяләмәсе алынган, атмосферага зарарлы матдәләрне тарату исәпләүләре нәтиҗәләре һәм атмосфера һавасына шау-шулы йогынты дәрәҗәләре буенча исәпләүләр нәтиҗәләре буенча химия һәм физик эшчәнлек контурлары контурларында санитар-эпидемиологик таләпләрдән артып китүче сәнәгать мәйданчыклары төзелмәү расланган. Мондый проектлар өчен санитар-яклау зонасын билгеләү таләп ителми.

Моннан тыш, Комлы Ковал авыл җирлеге территориясен әйләнә-тирә мохитне пычратуның потенциаль чыганагы булган магистраль торба үткәргечләр кисеп үтә. Азык-төлек үткәргечләрдәге аварияләрдә һавага шактый күләмдә этилбензол килә.

Автотранспорт чараларының һәм аңа хезмәт күрсәтү объектларының атмосфера һавасына тискәре йогынтысын аерым билгеләп үтәргә кирәк. Комлы Ковал авыл җирлеге территориясе «Казан - Боро-вое Матюшино» автомобиль юллары участокларын - Комлы Ковал - «Столбище - Атабай», Комлы Ковал - Орловка, «Комлы Ковал - Орловка» автоюллары участокларын - Тарлаши «Габишево авылына килү». Күчмә чыганаклардан атмосферага чыгарыла торган өстенлекле пычраткыч матдәләр-1,3-бутадиен, формальдегид, бензол, канцероген йогынтыга ия, шулай ук азот акролеин һәм диоксиды.

Атмосфера һавасы торышына тискәре йогынты ясый торган транспорт инфраструктурасы объектлары булып автомобиль ягулык салу станцияләре, техник хезмәт күрсәтү станцияләре, гаражлар тора.

«Татнефть - АЗС Үзәк» ҖЧҖнең Казан филиалы өчен 180 нче АЗС карары Татарстан Республикасы буенча Баш дәүләт санитария табибының 605 нче карары санитар-яклау зонасы билгеләнде (ЗОУИТ 16:24-6.2059).

Җирлек чикләрендә урнашкан һәм әйләнә-тирә мохиткә йогынты ясау чыганагы булып торучы башка объектлар өчен санитар-яклау зоналары проектлары эшләнмәгән. Әмма аларның юнәлешле санитар-яклау зоналарында нормага китерелгән объектлар юк.

.

2.2. Су ресурсларының торышы

Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге су объектларында җир өсте һәм җир асты су объектларының торышын *бәяләү* агым астында формалаша.

атмосфера явым-төшемнәре, чистартылмаган агынты предприятиеләрнең пычрануы, торак пунктлар территорияләреннән өске агым, авыл хуҗалыгы җирләреннән, шулай ук туфрак эрозияләреннән.

Җирлектә җир өсте һәм җир асты суларын төп пычратучылар булып җитештерү һәм авыл хуҗалыгы предприятиеләре, шул исәптән Ниг-матзянова Е.В., «Рамай» ФХ» ҖЧҖ Авария хәлләре килеп чыккан очракта, суларның пычрануы шундый потенциаль чыганак булып «Ковали» НПС, ЦТТ һәм СТ, Казан РНУ «Транснефть-Прикамье» АҖ филиалы һәм күрше авыл җирлеге территориясендә урнашкан «Ак Барс» Птицевод ком-плексы» ҖЧҖ тора.

Җир өсте һәм җир асты суларының пычрануында коммуналь һәм торак төзелешеннән китүче агымлы сулар зур роль уйный. Комлы Ковал авылында канализация челтәрләре аша бары тик күпфатирлы торак йортлар һәм Насос, Мәктәп тыкрыгы, өлешчә Октябрь урамындагы объектлар гына колачланган. Җыелган агым сулары Габишево авылының 57 нче су үткәргеч станциясенә һәм аннан соң Казан шәһәренең чистарту корылмаларына агызыла.

Авыл җирлеге территориясендә «Ак Барс» кошчылык комплексы» ҖЧҖеннән алып Казан шәһәренең чистарту корылмаларына кадәр 300 миллиметр диаметрлы канализация коллекторы уза. Әлеге коллектор кошчылык фабрикасы территориясеннән агып төшүче суларны, шулай ук Габишево авылы торак төзелешен бүлеп чыгару өчен проектланган. Хәзерге вакытта әлеге коллективны капиталь ремонтлау эшләре башкарылды.

Халыкның калган өлеше, бирелгән җир кишәрлекләре белән индивидуаль йортларда яшәүче, септиклардан яки чүп үләннәреннән файдалана, аннары канализациянең район чистарту корылмаларына чыгарыла.

Җирлек территориясендә яңгыр сулары канализациясе юк. Яңгыр һәм кар суларының кимүе рельефның түбән урыннарына җайга салынмый һәм гамәлгә ашырыла.

Авыл җирлегендә өске суларны саклау өлкәсендә төп проблема су саклау зоналары режимнарын үтәмәү. Мәсәлән, РФ Су кодексын бозып җирлекнең су саклау зоналарында каналлаштырылган торак төзелеше урнашкан.

Өске су объектларының яр буе полосаларын төзү турында аерым билгеләп үтәргә кирәк. Хәзерге вакытта өске су объектларының яр полосаларында Комлы Ковал һәм Вороновка торак төзелеше урнашкан, бу Россия Федерациясе Су кодексы һәм Россия Федерациясе Җир кодексы таләпләренә каршы килә.

хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итүнең гамәлдәге чыганакларына кыскача характеристика

Комлы Ковал авыл җирлеген су белән тәэмин итүнең төп чыганагы - җир асты сулары. Халык артезиан скважиналарыннан су куллана. Торак пунктларны су белән тәэмин итү системасын төзү су җыю скважиналарыннан, су башняларыннан һәм су үткәрү челтәрләреннән тора.

«Транснефть-Прикамье» АҖ мәгълүматлары буенча, «Ковали» НПС территориясендә санитар саклау зоналарының 3 нче поясы чикләре билгеләнгән артезиан скважиналары урнаштырылган (ЗОУИТ 16:24-6.2120, 16:24-6.2122, 16:24-6.2122, 16:24-6.212). Шулай ук «Ак Барс» кошчылык комплексы» ҖЧҖ мәгълүматлары буенча, Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә җир асты суларын су җыю урыны урнашкан. Өч пояс составындагы су җыю зонасының чикләре «Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зона» карталарына төшерелгән.

СанПиН 2.1.4.1110-02 таләпләре нигезендә, су алу скважиналары өч пояс составында санитар саклау зонасы белән тәэмин ителергә тиеш.

2.3. Җир ресурсларының торышы һәм алардан файдалану

Җирлек территориясенең күпчелек өлешен авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр били. Туфракның торышына ешлык һәм кертелә торган минераль ашламалар һәм агулы химикатлар саны да йогынты ясый.

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә туфрак катламының пычрануы җитештерү, коммуналь-склад, авыл хуҗалыгы объектлары, юл-транспорт челтәре булуга, кырларга ашламалар кертүгә бәйле. Авыр метал-ламалар, нефть продуктлары һәм полиароматик углеводородлар (беренче чиратта, бенз(а)пирен) белән пычрануы аеруча куркыныч.

Авыл җирлегендә туфрак катламын пычратуның төп чыганаклары булып Нигъмәтҗанов КФХ, «Рамай» ФХ» ҖЧҖ (ликви-дация планлаштырыла) тора, аларның бер өлеше кырларга ашлама сыйфатында чыгарылачак. Шулай ук туфракның кошчылык фабрикасыннан пычрануы калдыкларны саклау һәм эшкәртү шартларын үтәмәгәндә булырга мөмкин.

Моннан тыш, Габишев авыл җирлеге чикләрендә урнашкан «Ак Барс» кошчылык комплексы» ҖЧҖнең «Яратель» кошчылык фабрикасы шулай ук туфрак катламын пычрату чыганагы булып тора, шул исәптән калдыкларның бер өлеше Комлы Ковал авыл җирлеге кырларына чыгарыла.

Туфракта авыр металларны һәм аларның тозларын тоту мөһим әһәмияткә ия, аларның чыганаклары агулы химикатлар, автотранспорттан ташлаулар булырга мөмкин. Көчле техноген йөкләнеш кичерә туфрак покрлар автомобиль юллары һәм тимер юл янында.

Автотранспорт двигательләре эшләгәндә аэрозоль һәм тузанлы кисәкчекләрдән торган "шартлы каты" чыгарылмалар барлыкка килә. Иң күп санда кургаш һәм корым кушылмалары барлыкка килә. Дуңгызларның гомуми санының якынча 20 проценты газ белән аэрозольләр рәвешендә тарала, 80 проценты юлларга якын җирләрдә каты кисәкчекләр һәм су белән эрегән кушылмалар рәвешендә туры килә, туфракта тирәндә туплана.

сөрү катламы яисә атмосфера явым-төшемнәренең суларын фильтрлау тирәнлегендә. Туфракта кургаш кушылмаларын туплау аның үсемлекләре файдалана алырлык булудан һәм аның азык чылбыры звеноларына: хайваннарга, кошларга һәм кешеләргә күчүдән гыйбарәт.

2.4. Йогынты физик факторлары

Радиация-гигиена торышын бәяләү. Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә радиация вәзгыяте табигый (табигый) һәм ясалма радиация чыганаклары тәэсирендә формалаша һәм, нигездә, уңай-нурланыш буларак бәяләнә. Табигый һәм техноген-үзгәртелгән радиация фонының еллык дозага керткән өлеше уртача 60 процентка якын тәшкил итә һәм биналар һәм корылмалар һавасында радон булу, туфракларда һәм төзелеш материалларында табигый сулау-дионуклидларның гамма-нурланышы булу белән аңлатыла.

СП 2.6.1.2612-10 нигезендә торак һәм иҗтимагый билгеләнештәге биналар төзү өчен территорияләр участокларын сайлаганда, сәгатенә 0,3 мкЗв тан да ким булмаган эквивалент дозасы һәм грунт өслегеннән радон агымы 80 мБк/(секундына кв. метр) кадәр тыгыз булган участокларны сайларга кирәк.

Җитештерү радиация контроле гамәлдәге нормативлар нисбәтен тикшерү максаты белән торак йортларны һәм социаль-көнкүреш билгеләнешендәге биналарны төзүнең, реконструкцияләүнең, капиталь ремонтлауның һәм эксплуатацияләүнең барлык стадияләрендә гамәлгә ашырылырга тиеш. Норматив мәгънәләрне арттыру ачыкланган очракта, мөмкин булган сәбәпләргә анализ үткәрелергә тиеш.

Электромагнит нурланыш. Комлы Ковал авыл җирлеге өчен электр магнит нурланышы чыганаклары - элемтә һәм электр тапшыру линияләре. Авыл җирлеге территориясендә 6, 10, 35 һәм 110 кВ көчәнешле югары вольтлы электр үткәргечләре уза.

Җирлек территориясендә шулай ук берничә база элемтә станциясе урнашкан. База станцияләрендәге мәгълүматлар өчен түбәндәге проектлар эшләнгән: станциянең радиотелефон элемтәсен урнаштыру буенча техник еконструкцияләр («радиотехник объектны тапшыручы төзүне чикләү зоналарын һәм санитар-яклау зоналарын исәпләү» бүлеге). Проектлар Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенең уңай бәяләмәләрен алды. Исәп-хисап нәтиҗәләре буенча электомагнит кырларының дәрәҗәләре дәрәҗәдән югарылыктагы2м биеклектә рөхсәт ителә торган дәрәҗәдән артып китә, шуңа күрә санитар-яклау зонасын оештыру алар өчен таләп ителми. Гамәлдәге биналар һәм корылмалар төзелеш зоналары чикләренә керми, электр магнит кырларыннан торак, җәмәгать һәм җитештерү биналарын яклау, шул исәптән икенчел нурланыш таләп ителми.

Акустик йогынты. Шау-шу әйләнә-тирә мохитне пычратучыларның берсе булып тора. Сузыла торган территориянең шау-шулы пычрануының гомуми картинасына автомобиль транспорты һәм җирле һәм региональ һәм федераль әһәмияттәге юллар кертелә. Торак төзелешкә шулай ук коммуналь, сәүдә, сәнәгать предприятиеләреннән, торак йортларның инже-нерлы җайланмаларыннан да мөмкин.

154

Санитар-саклау зоналары күләмнәрен кыскарту проектларын әзерләгәндә, исәп-хисап һәм билгеләнгән санитар-яклау зоналары чигендә предприятиеләрдән шау-шу дәрәҗәсе норматив күрсәткечләргә туры килә. Башка объектларның потенциаль шау-шу йогынтысы зоналары аларның СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 санитар классификациясе буенча билгеләнгән ориентин-үткәргеч санитар-яклау зоналары белән билгеләнә.

2.5. Махсус сакланучы табигать территорияләре, махсус сакланылучы табигать территориясенең саклау зонасы

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә «Ковалинское күле» төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле па-мятнигы урнашкан (әлеге табигать һәйкәленең чикләре турында белешмәләр «Татарстан АССР Министрлар Кабинетының, Татарстан ССР Министрлар Кабинетының һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының аерым норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 10 гыйнварындагы 25 номерлы карары (алга таба - Татарстан АССР Министрлар Советының 1978 елның 10 гыйнварындагы 25 номерлы карары) һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан АССР Министрлар Кабинетының, Татарстан АССР һәм Татарстан ССР Министрлар Кабинетының аерым норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү турында» 2005 елның 29 декабрендәге 644 номерлы карары (алга таба - 2015 елның 29 декабрендәге 644 номерлы карары).

«Ковалинский *күле» региональ әһәмияттәге табигать һәйкәле Комлы Ковал авылыннан төньяк-көнчыгыштарак, Кабан овраж-балоч эрозия системасы чикләрендә* урнашкан. Бу суүсем күл, катлаулы форма, карст килеп чыгышы. Күлнең мәйданы 124,5 гектар тәшкил итә, шуның 11 гектары - шәраб катнашмасы. Озынлыгы 4207 метрга җитә, максималь киңлеге - 950 метр, күләме якынча 4 млн. куб метр.

Күл өч күл плессыннан тора - Ковалинский, Урта һәм Зимник. Урта плесның көнчыгыш яры кошчылык фабрикалары эшчәнлеге зонасында урнашкан. Плес Ковалинский Комлы Ковал авылының һәм коллектив бакчаларның йогынтысына дучар, хуҗалык-көнкүреш максатларында файдаланыла.

Әлеге табигый ядкарьне махсус саклау режимы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы табигый байлыклар турында нигезләмәләрне раслау хакында» 2019 елның 29 мартындагы 237 номерлы карары белән расланды һәм 3 бүлектә китерелде.155

3. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 1 статьясы

нигезендә

безгә территориядән файдалануның махсус шартлары белән Россия Федерациясе халыкларының саклау, санитар-яклау зоналары, мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният ядкарьләрен) саклау зоналары (алга таба - мәдәни мирас объектлары), мәдәни мирас объектларын саклау зоналары, су басу, су басу зоналары, эчәр сулар һәм хуҗалык-көнкүреш су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары, саклана торган объектлар зоналары, аэродром территориясе, Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган башка зоналар керә.

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе Җир кодексында каралган территориядән файдалануның махсус шартлары булган

тикшерү зоналары бүленгән:

- санитар-яклау зоналары;
- магистраль торба үткәргечләргә кадәр минималь ераклыктагы зоналар; - торба үткәргечләрнең сак зоналары;
- линияләрнең һәм элемтә корылмаларының сак зоналары; - электр энергетикасы объектларының саклау зоналары; - су саклау зоналары;
- яр буе яклау полосалары;
- эчәргә яраклы һәм хуҗалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;
- приаэродром территорияләре;
- дәүләт геодезия челтәре пунктларының сак зонасы.

Шулай ук Генераль план белән өстәмә рәвештә түбәндәге зоналар каралды, алар Россия Федерациясе Җир кодексы нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар булып тормый, ләкин җир кишәрлекләреннән файдалануга чикләүләр кертәләр:

- магистраль газүткәргечләрдә урнаштырылган азык-төлек шәмнәреннән минималь ара;

яр буе полосалары;

- урман фонды җирләре;
- Махсус сакланучы табигать территорияләре,
- тау отводлары, файдалы казылмалар ятмаларының лицензия участоклары.

3.1. Санитар-яклау зоналары һәм Санитар-саклау зоналары санитар аермалары гамәлдәге зоналарга карата билгеләнә,

кеше яшәү тирәлегенә химик, физик, биологик йогынты чыганаклары булып торучы, химик, физик һәм (яисә) биологик йогынты ясаучы капиталь төзелеш объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә планлаштырыла торган капиталь төзелеш объектларын санитар-эпидемиологик таләпләрдән артып киткән химик, физик һәм (яисә) биологик йогынты контурамлары өчен формалаштырган очракта.

Санитар-яклау зоналарын билгеләү, үзгәртү һәм туктату тәртибе, шулай ук санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның аерым шартлары санитар-яклау зоналарын урнаштыру һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләре белән билгеләнде.

Санитар-яклау зоналары билгеләнергә тиешле санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалану һәм санитар-яклау зоналары билгеләнү кагыйдәләре үз көченә кергән көнгә кадәр эксплуатациягә кертелгән капиталь төзелеш объектларының хокук ияләре атмосфера һавасына физик һәм (яисә) биологик йогынты дәрәҗәләре тикшеренүләрен (үлчәүләрен) уздырырга һәм Роспотребнадзор органнарына, үз көченә кергән көннән алып бер елдан да артык булмаган вакытта, санитар-саклау зоналары билгеләнү һәм санитар яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалану турында гариза тапшырырга тиеш.

Объектны төзүне яисә реконструкцияләгәндә төзүче төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза юлланган көнгә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча Роспотребнадзор органнарына санитар-яклау зонасын билгеләү яисә үзгәртү турында гариза тапшыра.

Тотрыклы-яклау зоналарын билгеләү, үзгәртү яисә туктату турындагы карарны түбәндәгеләр кабул итә:

- Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт - I класслы куркыныч объектларга карата;

- Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнең территориаль органнары - куркынычлыкның II - V класслы объектларына карата.

Санитар-яклау зонасы һәм аның чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануны чикләү мондый зона турында бердәм дәүләт күчемсез милек реестрына кертелгән көннән билгеләнгән дип санала.

Әйләнә-тирә мохиткә тупланган зыян объекты булмаган объ-ектны эксплуатацияләү, бетерү (шул исәптән җимерү) туктатылган, рөхсәт ителгән файдалану төрен яисә мондый объектның билгеләнешен үзгәрткән очракта, нәтиҗәдә объектның яшәү тирәлегенә аның йогынтысы билгеләнгән гигие-ник нормативлардан артмаган эшчәнлекне гамәлгә ашыруны күз алдында тота, объектның хокук иясе билгеләнгән вакытта вәкаләтле органга нитар-яклау зонасы булуын туктату турындагы гаризаны тапшырырга тиеш.

Санитар-яклау зонасын үзгәртү өлешендә аның күләмнәрен киметү һәм (яисә) мондый зона чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның аерым чикләүләренең гамәлдә булуын туктату, санитар-яклау зонасының булуын туктату өлешендә үзгәреш кертү максатларында, объектның хокук бирүчесенең тиешле гаризасы булмаганда, физик затлар, юридик затлар, дәүләт дым органнары яисә җирле үзидарә органнары объектларның хокукый ияләре булмаган очракта, атмосфера һавасын, атмосфера һавасына физик йогынты дәрәҗәләрен тикшерү һәм үлчәү уздырырга хокуклы (контуром).

элек булган объектны) һәм санитар-яклау зонасын үзгәртү яисә юкка чыгару өчен нигезләр булганда, вәкаләтле органга тиешле гаризаны тапшырырга.

Санитар-яклау зонасы предприятиеләрне киңәйтү өчен резерв территория булып тормый. Җитештерү күләмен вакытлыча кыскарту максималь проект яисә фактта ирешелгән куәт өчен кабул ителгән санитар-яклау зонасының күләмен яңадан карауга бәйле түгел.

01.01.2026 елдан халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге законнар таләпләре нигезендә билгеләнгән ориентировка, исәп-хисап (башлангыч) санитар-яклау зоналары яшәүне урлый, ә аларда җир кишәрлекләреннән файдалануны чикләү гамәлдә түгел (26 статьяның 13 өлеше 03.08.2018 № 342-ФЗ номерлы Федераль закон).

СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 санитар-яклау зоналары күләменә карата таләпләрне билгели.

Предприятиеләрнең, производстволарның һәм объектларның санитар классификациясе нигезендә аларның санитар-яклау зоналарының якынча үлчәмнәре түбәндәгеләр:

- беренче класслы куркыныч объектлары - 1000 метр;
- икенче класслы куркыныч объектлары - 500 метр; - өченче класслы куркыныч объектлар - 300 метр;
- Дүртенче класслы хәвефлелектәге объектлар - 100 метр; - бишенче класслы куркыныч объектлар - 50 метр.

СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә автомагистральләрнең санитар аермасы һәр конкрет очракта атмосфера һавасының һәм физик факторларның (шау-шу, вибрация, электр-магнит кырлары һ.б.) пычрануын тарату исәпләүләре нигезендә табигый тикшеренүләр һәм үлчәүләр үткәрелеп билгеләнә. Карала торган территория буенча узучы автомагистральләр өчен күрсәтелгән исәпләүләр үткәрелмәгән.

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә урнашкан алты объектта расланган санитар-яклау зоналары бар. Кайбер объек-лар өчен исәп-хисап санитар-яклау зоналары проектлары гына эшләнде. СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә санитар-саклау зоналары эшләнмәгән проектларга ия булмаган объектлар өчен, генераль план белән билгеләнгән.

Авыл җирлеге территориясендә урнаштырылган санитар-яклау зоналарының күләмнәре турындагы белешмәләр 6.10 нчы таблицада бирелгән

.

Таблица 6.10

Санитарно-защитные зоны объектов

Ин-декс мер функ цио-наль-ной зоны	№ на и е н ЗО УИТ	о- арт к **Требуе-Наименование объ-екта**	**Санитарно-защитная зона, метров**	**Нормативные документ**	**ровый номер ЗОУИТ**	**Кадаст-мое ме-ропри-ятие**
Сведения об установленных размерах санитарно-защитная зон						

Индекс карт ЗОУИТ	№ и номер на карте функциональной зоны	Наименование объекта	Санитарно-защитная зона, метров	Нормативные документ	Кадастровый номер ЗОУИТ	Требуемое мероприятие
404/3		АГРС-10 птицефабрика «Юбилейная», АГРС-3 н.п. Песчаные Ковали Константиновского ЛПУМГ ООО «Газпром трансгаз Казань»	с южной, юго-восточной и юго-западной сторон - на расстоянии 60-80 метров, - с остальных сторон света - на расстоянии 100 метров от границ объекта	Решение №1068 Главного государственного санитарного врача по РТ об установлении границ санитарно-защитной зоны (исх.№ 11/19033 от 18.10.2023).	16:24-6.2945	-
405/2		Казанский филиал ООО «Татнефть - АЗС Центр» АЗС №180	в северном направлении - на расстоянии 0-6 метров; в северо-восточном направлении - на расстоянии 6 метров; с восточной стороны - на расстоянии 7-100 метров; с юго-восточной стороны - на расстоянии 39-100 метров, 38-100 метров; с южной стороны - 39 метров; с юго-западной стороны - 26-34 метров - с западной стороны - на расстоянии 26-34 метров; с северо-западной стороны - на расстоянии от 0-100 метров	Решение № 605 Главного государственного санитарного врача по РТ об установлении границ санитарно-защитной зоны АЗС №180 Казанского филиала ООО «Татнефть - АЗС Центр»	16:24-6.2059	-
401/2		Производственный цех ООО «ИНТЕРПЛАСТИК»	с северо-западной стороны на расстоянии 165 метров от границ территории предприятия; с северной, северо-восточной, восточной, юго-восточной сторон на расстоянии 95 метров; с южной, юго-западной, западной сторон на расстоянии 300 метров	Решение № 466 Главного государственного санитарного врача по РТ об установлении санитарно-защитной зоны для проектируемого производственного цеха ООО «ИНТЕРПЛАСТИК»	16:24-6.1724	-
			границы санитарно-защитной зоны проектом определены: с северо-западной стороны на расстоянии 28 метров от границ территории предприятия, с северной, северо-восточной, восточной, юго-восточной сторон на расстоянии 95 метров, с южной, юго-западной сторон на расстоянии 300 метров, с западной стороны на расстоянии 143 метров	Проект обоснования достаточности принятой санитарно-защитной зоны для реконструируемого производственного цеха ООО «ИНТЕРПЛАСТИК» Санитарно-эпидемиологическое заключение Управления Роспотребнадзора по РТ от 27.02.2023 №16.11.11.000.Т.000666.02.23 Экспертное заключение органа инспекции ООО «ЭкспертАрт» от 31.01.2023 № 9854-2023	-	-
404/4	6	НПС «Ковали», ЦТТ и СТ, БПО Казанского РНУ филиал АО «Транснефть-Прикамье»	с юго-востока, юга – на расстоянии 300 метров, с запада – 0 метров, с северо-запада – 40 метров, с севера, северо-востока – 33	Решение № 332 Главного государственного санитарного врача по РТ об установлении размера санитарно-защитной зоны НПС «Ковали»,	ЗОУИТ 16:24-6.1710	-

Индекс и номер ЗОУИТ	№ на карте функциональной зоны	**Наименование объекта**	**Санитарно-защитная зона, метров**	**Нормативные документ**	**Кадастровый номер ЗОУИТ**	**Требуемое мероприятие**
		(ПАО «Северо-Западные магистральные нефтепроводы»)	метров, с юго-запада, востока – 45 метров	ЦТТ и СТ, БПО Казанского РНУ филиал АО «Транснефть-Прикамье»		
401/2	5	ООО «Антика-Лаишево»	с северной, северо-восточной, восточной, юго-восточной сторон – на расстоянии 95 метров от границ территории предприятия; - с южной, юго-западной, западной, северо-западной сторон – на расстоянии 300 метров	Решение № 363 Главного государственного санитарного врача по РТ об установлении размера санитарно-защитной зоны промплощадки ООО «Антика-Лаишево»	ЗОУИТ 16:24-6.1549	-
401/3 402/2	1,2,3,4,5	Группа объектов, расположенных в н.п.Комлы Ковал Лаишевского района Республики Татарстан	с севера – 52 метров от границы промплощадки ООО «Стройиндустрия»; с северо-востока – 46 метров от границы промплощадки ООО «Стройиндустрия»; 6 метров от границы промплощадки ИП Габитова; 48 метров от границы промплощадки ООО «ДорХан-Казань»; 43 метров от границы промплощадки ООО «Антика-Лаишево»; 42 метров от границы промплощадки ИП Дзюбов И.Д; 30 метров от границы промплощадки ООО «Благоустройство П.Ковали»; 22 метров от границы промплощадки ООО «Торговый дом «ГазКомплектСервис»; 27 метров от границы промплощадки ИП Гюласарян; с востока – 100 метров от границы промплощадки ООО «Стройиндустрия»; 6 метров от границы промплощадки ИП Габитова; 50 метров от границы промплощадки ООО «ДорХан-Казань»; 46 метров от границы промплощадки ООО «Антика-Лаишево»; 130 метров от границы промплощадки ИП Дзюбов И.Д; 10 метров от границы промплощадки ООО «Торговый дом «ГазКомплектСервис»; 27 мет-	Решение №155 Главного государственного санитарного врача по РТ об установлении размера санитарно-защитной зоны для группы объектов, расположенных в н.п.Песчаные Ковали Лаишевского района Республики Татарстан	ЗОУИТ 16:24-6.1349	-

Индекс зоны ЗОУИТ	№ на карте функциональной зоны	Наименование объекта	Санитарно-защитная зона, метров	Нормативные документ	Кадастровый номер ЗОУИТ	Требуемое мероприятие
			ров от границы промплощадки ИП Гюласарян; с юго-востока – 50 метров от границы промплощадки ИП Габитова; 64 метров от границы промплощадки ООО «ДорХан-Казань»; 27 метров от границы промплощадки ИП Гюласарян; с юга – 27 метров от границы промплощадки ИП Акжигитова Г.М. и ИП Нигматзянова Е.В.; 24 метров от границы промплощадки ООО «ДорХан-Казань»; 5 метров от границы промплощадки ООО «Антика-Лаишево»; 30 метров от границы промплощадки ИП Дзюбов И.Д; 30 метров от границы промплощадки ООО «Благоустройство П.Ковали»; 10 метров от границы промплощадки ООО «Торговый дом «ГазКомплектСервис»; 10 метров от границы промплощадки ИП Гюласарян; с юго-запада – 27 метров от границы промплощадки ИП Акжигитова Г.М. и ИП Нигматзянова Е.В.; 24 метров от границы промплощадки ООО «ДорХан-Казань»; 5 метров от границы промплощадки ООО «Антика-Лаишево»; 30 метров от границы промплощадки ИП Дзюбов И.Д; 30 метров от границы промплощадки ООО «Благоустройство П.Ковали»; 10 метров от границы промплощадки ООО «Торговый дом «ГазКомплектСервис»; 10 метров от границы промплощадки ИП Гюласарян; с запада – 100 метров от границы			

Индекс и номер ЗОУИТ	№ на карте функциональной зоны	**Наименование объекта**	**Санитарно-защитная зона, метров**	**Нормативные документ**	**Кадастровый номер ЗОУИТ**	**Требуемое мероприятие**
			промплощадки ООО «Стройиндустрия»; 27 метров от границы промплощадки ИП Акжигитова Г.М. и ИП Нигматзянова Е.В.; 24 метров от границы промплощадки ООО «ДорХан-Казань»; 14 метров от границы промплощадки ООО «Антика-Лаишево»; 30 метров от границы промплощадки ИП Дзюбов И.Д; 52 метров от границы промплощадки ООО «Благоустройство П.Ковали»; 10 метров от границы промплощадки ИП Гюласарян; с северо-запада – 100 метров от границы промплощадки ООО «Стройиндустрия»; 10 метров от границы промплощадки ИП Гюласарян.			
402/3		ООО «Фермерское хозяйство «Рамаевское» предприятие по разведению сельскохозяйственной птицы 0 900 0 голов	На северо-восток – 220 метров, север – 80 метров в остальных направлениях – 50 метров	Решение Главного государственного санитарного врача по Республике Татарстан по установлению границ санитарно-защитной зоны от 03.04.2014 № 11/7501	-	Ликвидация санитарно-защитной зоны
		ООО «Орловский полигон» (расположен на территории Орловского сельского поселения)	500 метров	Решение Главного государственного санитарного врача по Республике Татарстан (заместителя) по установлению границ санитарно-защитной зо ы олиго а ТБО ООО «Орловский полигон» от 30.08.2 11 № 11 17636; сан - тарно-эпидемиологическое заключение от 01.09.2011 № 16.11.11.000.Т.000966.09.11. Управления Роспотребнадзора по Республике Татарстан (Татарстан)	ЗОУИТ 16:24-6.1620	-
	Сведения о расчетных и ориентировочных размерах санитарно-защитных зон					
		ООО «Птицеводческий комплекс «Ак Барс» (расположен на территории Габишевского сельского поселения)	З, СЗ – 750, С – 950, СВ, В – 1410 от территории основной площадки и 780 от территории пометохранения, ЮВ, Ю, ЮЗ – 1000 от границы промплощадки	Санитарно-эпидемиологическое заключение Управления Роспотребнадзора по Республике Татарстан от 24.10.2014 № 16.11.11.000.Т.002007.10.14	-	Установление СЗЗ

Индекс и номер ЗОУИТ	№ на карте функциональной зоны	Наименование объекта	Санитарно-защитная зона, метров	Нормативные документ	Кадастровый номер ЗОУИТ	Требуемое мероприятие
			1000 метров	п.11.1.2 таблица 7.1 СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03	-	Требующее изменение
501/5		Карьер по добычи строительного пека	100 метров	п.3.4.1 таблица 7.1 СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03	-	Ликвидация санитарно-защитной зоны
701/2		Кладбища н.п. Габишево	50 метров	п.12.5.2 таблица 7.1 СанПиН 2.2. 1/2.1.1.1200-03	-	-
401/3		Автостоянка	50 метров	п. 12.5.5. таблица 7.1 СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03	-	-
300/2		Автосервис	50 метров	п. 12.5.5 таблица 7.1 СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03	-	Требующее изменение
405/3		Автомойка, шиномонтаж	50 метров	п.12.5.7 таблица 7.1 СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03	-	-
Санитарно-защитные зоны от планируемых объектов						
401/4	8	Карьер песка	100 м	п.3.4.1 таблица 7.1 СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03	-	-
503/1	7	Конноспортивный комплекс(з/у с КН 16:24:090704:4801)	Не требуется	Санитарно-эпидемиологическое заключение Управления Роспотребнадзора по Республике Татарстан от 20.10.2023 № 16.11.11.000.Т.002137.10.23 Экспертное заключение органа инспекции ООО «ЭкспертАрт» от 03.10.2023 № 11581-2023п	-	-
402/1 402/2 402/3		Коммунально-складская зона	Граница санитарно защитных зон объектов, планируемых к размещению в границах функциональной зоны не должны выходить за границы функциональной зоны.	Установление, изменение санитарно-защитных зон при размещении объектов необходимо осуществлять в соответствии с требованиями Правил установления санитарно-защитных зон и использования земельных участков, расположенных в границах санитарно-защитных зон, утвержденных Постановлением Правительства Российской Федерации от 03.03.2018 № 222.	-	-
401/1		Производственная зона			-	-

Таблица 6.11

Сведения об объектах, для которых установление санитарно-защитных зон не требуется

Индекс и номер функцио-нальной зоны	№ на карте ЗОУИТ	**Производственный объект**	**Основание/Утверждающий документ**
1		2	3
401/1		ООО «ПолимерПласт» (з/у с КН 16:24:090111:561, 16:24:090111:562, 16:24:090111:601, 16:24:090111:738)	Санитарно-эпидемиологическое заключение Управления Роспотребнадзора по Республике Татарстан от 26.05.2023 №16.11.11.000.Т.001258.05.23 Экспертное заключение органа инспекции ООО «ЭкспертАрт» от 27.04.2023 № 10383-2023
401/3	1	Крестьянско (фермерское) хозяйство Нигматзяновой Елены Васильевны (з/у с КН 16:24:090111:1197)	Санитарно-эпидемиологическое заключение Управления Роспотребнадзора по Республике Татарстан от 07.09.2020 №16.11.11.000.Т.001917.09.20 Экспертное заключение АНО «Центр содействия СЭБ» от 18.08.2020 № 597/СЗЗ-08-2020
701/1		Кладбища н.п.Комлы Ковалвали	Санитарно-эпидемиологическое заключение Управления Роспотребнадзора по Республике Татарстан от 16.09.2019 №16.11.11.000.Т.001908.09.19 Экспертное заключение АНО «Центр содействия СЭБ» от 13.08.2019 № 663/СЗЗ-08-2019

Режим использования территории санитарно-защитных зон представлены в таблице 6.12.

Таблица 6.12

Режим использования санитарно-защитных зон

Название зоны	Режим использования указанной зоны	Нормативные документы, регулирующие разрешенное использование
Санитарно-защитная зона	В границах санитарно-защитной зоны не допускается использования земельных участков в целях: а) размещения жилой застройки, объектов образовательного и медицинского назначения, спортивных сооружений открытого типа, организаций отдыха детей и их оздоровления, зон назначения и для ведения дачного хозяйства и садоводства; б) размещения объектов для производства и хранения лекарственных средств, объектов пищевых отраслей промышленности, оптовых складов продовольственного сырья и пищевой продукции, комплексов водопроводных сооружений для подготовки и хранения питьевой воды, использования земельных участков в целях производства, хранения и переработки сельскохозяйственной продукции, предназначенной для дальнейшего использования в качестве пищевой продукции, если химическое, физическое и (или) биологическое воздействие объекта, в отношении которого установлена санитарно-защитная зона, приведет к нарушению качества и безопасности таких средств, сырья, воды и продукции в соответствии с установленными к ним требованиями.	Правила установления санитарно-защитных зон и использования земельных участков, расположенных в границах санитарно- защитных зон рекреационного

3.2. **Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе яклау һәм яр буе полосалары**

Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясы нигезендә Су саклау зоналары булып елгалар, инешләр, күлләр, сусаклагычлар Яр сызыгына терәлеп торган һәм күрсәтелгән су объектларын пычратуны, чүпләүне, ләм салуны һәм аларның суларын саегуны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының яшәү тирәлеген саклап калу максатларында хуҗалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус регимы билгеләнә торган территорияләр тора.һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларын.

Су саклау зоналары чикләрендә территорияләрендә хуҗалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган яр буе саклау полосалары билгеләнә.

Елгаларның, инешләрнең су саклау зоналарының киңлеге һәм аларның яр буе яклау полосасының киңлеге тиешле яр сызыгыннан билгеләнә.

Елгаларның яисә инешләрнең су саклау зонасының киңлеге аларның чыганакларыннан елгалар яисә инешләр өчен озынлыгы белән билгеләнә:

десят ун километрга кадәр - илле метр күләмендә;

десят уннан илле километрга кадәр-йөз метр;

пят илле километрдан һәм аннан да артыграк□ике йөз метр.

Елга, инешнең башланган урыныннан тамагына кадәр озынлыгы 10 километрдан да кимрәк булганга күрә, сулык саклау зонасы яр буе яклау полосасына туры килә. Елга, инеш башланган урыннар өчен су саклау зонасының радиусы илле метр күләмендә билгеләнә.

Күлнең, сусаклагычның су саклау зонасының киңлеге, сазлык эчендә урнашкан күлдән яисә акваториясе 0,5 тән кимрәк булган күлдән, сусаклагычтан тыш

165

квадрат километр, илле метр үлчәмдә билгеләнә. Су агымында урнашкан сусаклагычның сулык саклау зонасы киңлеге әлеге су агымының сулык саклау зонасы киңлегенә тигез итеп билгеләнә.

Яр буе яклау полосасының киңлеге су объекты ярының авышлыгына карап билгеләнә һәм кире яки нуль авышлык өчен утыз метр, өч градуска кадәр авышлык өчен кырык метр һәм өч һәм аннан да күбрәк градус авышлык өчен илле метр тәшкил итә.

Гомуми файдаланудагы су объектының (яр буе полосасы) яр сызыгы (су объекты чиге) буйлап җир полосасы гомуми файдалану өчен билгеләнә. Гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасының киңлеге, каналларның, шулай ук елгаларның һәм инешләрнең яр буе полосасыннан тыш, егерме метр тәшкил итә.чыганакның озынлыгы тамагына кадәр ун километрдан да артмый. Каналларның, шулай ук чишмә башыннан тамагына кадәр озынлыгы ун километрдан артмаган елгаларның һәм инешләрнең яр буе полосасының киңлеге биш метр тәшкил итә.

Шулай итеп, Комлы Ковал авыл җирлегендә су саклау зонасының һәм инешләрнең һәм Ковалев күленең яр буе яклау полосасының киңлеге 50 метр тәшкил итә. Всехозер яр буе полосасы 20 метр, инешләр – 5 метр тәшкил итә. Су саклау зоналарыннан, яр буе яклау зоналарыннан һәм бе -е файдалану регламентлары-

җир өсте су объектларының региональ полосалары 6.13 нче таблицада күрсәтелгән

Таблица 6.13

Режим использования водоохранных зон, прибрежных защитных и береговых полос поверхностных водных объектов

Название зоны	Режим использования зоны	Норм тивные доку а менты
Водоохранная зона	В границах водоохранных зон запрещаются: – использование сточных вод в целях повышения почвенного плодородия; – размещение кладбищ, скотомогильников, объектов размещения отходов производства и потребления, химических, взрывчатых, токсичных, отравляющих и ядовитых веществ (за исключением специализированных хранилищ аммиака, метанола, аммиачной селитры и нитрата калия на территориях морских портов, перечень которых утверждается Правительством Российской Федерации, за пределами границ прибрежных защитных полос), пунктов захоронения радиоактивных отходов, а также загрязнение территории загрязняющими веществами, предельно допустимые концентрации которых в водах водных объектов рыбохозяйственного значения не установлены; – осуществление авиационных мер по борьбе с вредными организмами; – движение и стоянка транспортных средств (кроме специальных транспортных средств), за исключением их движения по дорогам и стоянки на дорогах и в специально оборудованных местах, имеющих твердое покрытие; – строительство и реконструкция автозаправочных станций, складов горюче-смазочных материалов (за исключением случаев, если автозаправочные станции, склады горюче-смазочных материалов размещены на территориях портов, инфраструктуры внутренних водных путей, в том числе баз (сооружений) для стоянки маломерных судов, объектов органов федеральной службы безопасности), станций технического обслуживания, используемых для технического осмотра и ремонта транспортных средств, осуществление мойки транспортных средств;	Водный кодекс Российской Федерации

Название зоны	Режим использования зоны	Нормативные документы
	– хранение пестицидов и агрохимикатов (за исключением хранения агрохимикатов в специализированных хранилищах, размещенных на территориях морских портов за пределами границ прибрежных защитных полос), применение пестицидов и агрохимикатов; – сброс сточных, в том числе дренажных, вод; – разведка и добыча общераспространенных полезных ископаемых (за исключением случаев, если разведка и добыча общераспространенных полезных ископаемых осуществляются пользователями недр, осуществляющими разведку и добычу иных видов полезных ископаемых, в границах предоставленных им в соответствии с законодательством Российской Федерации о недрах горных отводов и (или) геологических отводов на основании утвержденного технического проекта в соответствии со статьей 19.1 Закона Российской Федерации от 21 февраля 1992 года № 2395-1 «О недрах»). В границах водоохранных зон допускаются проектирование, строительство, реконструкция, ввод в эксплуатацию, эксплуатация хозяйственных и иных объектов при условии оборудования таких объектов сооружениями, обеспечивающими охрану водных объектов от загрязнения, засорения, заиления и истощения вод в соответствии с водным законодательством и законодательством в области охраны окружающей среды. Выбор типа сооружения, обеспечивающего охрану водного объекта от загрязнения, засорения, заиления и истощения вод, осуществляется с учетом необходимости соблюдения установленных в соответствии с законодательством в области охраны окружающей среды нормативов допустимых сбросов загрязняющих веществ, иных веществ и микроорганизмов. В целях настоящей статьи под сооружениями, обеспечивающими охрану водных объектов от загрязнения, засорения, заиления и истощения вод, понимаются: 1) централизованные системы водоотведения (канализации), централизованные ливневые системы водоотведения; 2) сооружения и системы для отведения (сброса) сточных вод в централизованные системы водоотведения (в том числе дождевых, талых, инфильтрационных, поливомоечных и дренажных вод), если они предназначены для приема таких вод; 3) локальные очистные сооружения для очистки сточных вод (в том числе дождевых, талых, инфильтрационных, поливомоечных и дренажных вод), обеспечивающие их очистку исходя из нормативов, установленных в соответствии с требованиями законодательства в области охраны окружающей среды и настоящего Кодекса; 4) сооружения для сбора отходов производства и потребления, а также сооружения и системы для отведения (сброса) сточных вод (в том числе дождевых, талых, инфильтрационных, поливомоечных и дренажных вод) в приемники, изготовленные из водонепроницаемых материалов; 5) сооружения, обеспечивающие защиту водных объектов и прилегающих к ним территорий от разливов нефти и нефтепродуктов и иного негативного воздействия на окружающую среду. В отношении территорий ведения гражданами садоводства или огородничества для собственных нужд, размещенных в границах водоохранных зон и не оборудованных сооружениями для очистки сточных вод, до момента их оборудования такими сооружениями и (или) подключения к указанным системам допускается применение приемников, изготовленных из водонепроницаемых материалов, предотвращающих поступление загрязняющих веществ, иных веществ и микроорганизмов в окружающую среду. На территориях, расположенных в границах водоохранных зон и занятых защитными лесами, особо защитными участками лесов, наряду с ограничениями, установленными водным кодексом Российской Федерации, действуют ограничения, предусмотренные установленными лесным законодательством правовым режимом защитных лесов, правовым режимом особо защитных участков лесов. Строительство, реконструкция и эксплуатация специализированных хранилищ агрохимикатов, аммиака, метанола, аммиачной селитры и нитрата	

Название зоны	Режим использования зоны	Нормативные документы
	калия допускаются при условии оборудования таких хранилищ сооружениями и системами, предотвращающими загрязнение водных объектов.	
Прибрежная защитная полоса	В границах прибрежных защитных полос наряду с установленными для водоохранных зон ограничениями запрещаются: – распашка земель; – размещение отвалов размываемых грунтов; – выпас сельскохозяйственных животных и организация для них летних лагерей, ванн. Закрепление на местности границ водоохранных зон и прибрежных защитных полос специальными информационными знаками осуществляется в соответствии с земельным законодательством.	Водный кодекс Российской Федерации
Береговая полоса	Каждый гражданин вправе пользоваться (без использования механических транспортных средств) береговой полосой водных объектов общего пользования для передвижения и пребывания около них, в том числе для осуществления любительского и спортивного рыболовства и причаливания плавучих средств. Приватизация земельных участков в пределах береговой полосы запрещается.	Водный кодекс Российской Федерации Земельный кодекс Российской Федерации

3.3. Эчә торган һәм хуҗалык-көнкүреш сулары белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары

Санитар саклау зоналарында режим булдыруның һәм тәэмин итүнең төп максаты булып су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргеч корылмаларын, шулай ук алар урнашкан территорияләрне пычранудан санитар саклау тора (СанПин 2.1.4.1110-02).

Су җыючыларны санитар саклау зонасы өч пояс составында оештырыла: беренче пояска (катгый режимлы) су ташучы урнашкан территория керә.-

борлар, барлык суүткәргеч корылмалар һәм суүткәргеч канал мәйданчыклары. Аның максаты-су алу урынын һәм су алу корылмаларын очраклы яки аңлы рәвештә пычранудан һәм зарарланудан саклау.

Икенче һәм өченче поясларга (чикләүләр поясларына) су белән тәэмин итү чыганакларының сулары пычрануын булдырмау өчен билгеләнгән территория керә.

Столбище ятмасының төче җир асты сулары запасларын формалаштыру өлкәсен пычратуны булдырмау өчен Столбище ятмасының җир асты сулары запасларын яңадан бәяләү буенча 2022 елда «ГИДЭК» АҖ тарафыннан математик модельләштерү ысулы белән башкарылган эшләр кысаларында башкарылган исәпләүләр нигезендә проектлана торган су алу узелларының санитар саклау зоналары чикләре нигезләнде. Күрсәтелгән белешмәләргә караганда, санитар саклау зонасының беренче поясы су алу мәйданчыклары чиге буйлап билгеләнгән.

Санитария саклау зоналарының, су белән тәэмин итү чыганакларының билгеләнгән санитария саклау зоналарының расланган проектлары һәм аларны файдалану регламентлары һәм факттагы торышы турында мәгълүмат түбәндә таблицада бирелгән.

Таблица 6.14

Информация об утвержденных проектах зон санитарной охраны, установленных зон санитарной охраны источников водоснабжения

№ п/п	Водозабор	Основание для установления зоны санитарной охраны	Реестровый номер
1	водозаборная скважина № 3 НПС	Приказ Министерств экологии и природных	16:24-6.2120

№ п/п	Водозабор	Основание для установления зоны санитарной охраны	Реестровый номер
	«Ковали» Казанского РНУ (филиал АО «Транснефть – Прикамье»)	ресурсов Республики Татарстан № 830-П от 27.07.2021; Санитарно-эпидемиологическое заключение Управления Роспотребнадзора по Республики Татарстан №16.11.11.000.Т.001348.11.11 от 02.11.2011	16:24-6.2122 16:24-6.2121
2	Водозаборные скважины (скважины №№1э, 2э, 5а) Птицефабрики «Яратель» филиала ООО «Птицеводческий комплекс «Ак Барс»	Приказ Министерств экологии и природных ресурсов Республики Татарстан № 690-П от 06.06.2023; Санитарно-эпидемиологическое заключение Управления Роспотребнадзора по Республики Татарстан №16.11.11.000.Т.000953.04.23 от 07.04.2023;	16:24-6.2870 16:24-6.2871 16:24-6.2869
3	Столбищенский 1 участок месторождения Столбищенского питьевых подземных вод	Протокол Государственной комиссии по запасам полезных ископаемых Федерального агентства по недропользованию от 15.11.2022 №7131	На ПКК не отображены
4	Столбищенский 2 участок месторождения Столбищенского питьевых подземных вод	Протокол Государственной комиссии по запасам полезных ископаемых Федерального агентства по недропользованию от 15.11.2022 №7131	На ПКК не отображены
5	Ковалинский участок Столбищенского месторождения питьевых подземных вод	№84/2009 от 27.08.09 Территориальная комиссия по запасам полезных ископаемых по Республики Татарстан	На ПКК не отображены
6	Яснополянский участок Столбищенского месторождения питьевых подземных вод	Приказ Приволжскнедра от 18.02.16 №158-кз	На ПКК не отображены

Авыл җирлегендә урнашкан башка су алу скважиналары өчен санитар саклау зоналары проектлары эшләнмәгәнлектән, СанПиН 2.1.4.1110-02 согласносында санитар саклау зонасының і поясы 50 метр күләмендә билгеләнде. II һәм III поясларның үлчәмнәрен исәпләп чыгарырга кирәк.

Өч поясның һәркайсында махсус режим билгеләнә һәм су сыйфаты начараюны кисәтүгә юнәлдерелгән чаралар комплексы билгеләнә (6.15 нче таблица).

Таблица 6.15

Режим использования зон санитарной охраны источников питьевого и хозяйственно-бытового водоснабжения

Название зоны	**Режим использования указанной зоны**	**Нормативные до-кументы, регули-рующие разрешен-ное использование**
Подземные источники питьевого водоснабжения	В пределах I пояса не допускается посадка высокоствольных деревьев, все виды строительства, не имеющие непосредственного отношения к эксплуа-тации, реконструкции и расширению водопроводных сооружений, в т.ч. прокладка трубопроводов различного назначения, размещение жилых и хо-зяйственно-бытовых зданий, проживание людей, применение ядохимикатов и удобрений.	СанПиН 2.1.4.1110-02
	Здания должны быть оборудованы канализацией с отведением сточных вод в ближайшую систему бытовой или производственной канализации, или на местные станции очистных сооружений, расположенные за пределами 1-го пояса ЗСО с учетом санитарного режима на территории второго пояса.	

В пределах 2-го и 3-го поясов зоны санитарной охраны не допускается*:

Название зоны	Режим использования указанной зоны	Нормативные до-кументы, регули-рующие разрешенное использование
	– закачка отработанных вод в подземные горизонты и подземное скла-дирование твердых отходов, разработки недр земли; – размещение складов горюче - смазочных материалов, ядохимикатов и минеральных удобрений, накопителей промстоков, шламохранилищ и других объектов, обусловливающих опасность химического загрязнения подземных вод. В пределах 3-го пояса зоны санитарной охраны размещение таких объектов допускается только при использовании защищенных подземных вод, при ус- ловии выполнения специальных мероприятий по защите водоносного горизонта от загрязнения при наличии санитарно-эпидемиологического за-ключения центра государственного санитарно - эпидемиологического надзора, выданного с учетом заключения органов геологического контроля. Также в пределах II пояса не допускается: – размещение кладбищ, скотомогильников, полей ассенизации, полей фильтрации, навозохранилищ, силосных траншей, животноводческих и пти-цеводческих предприятий и др. объектов, обусловливающих опасность микробного загрязнения подземных вод; – применение удобрений и ядохимикатов; – рубка леса главного пользования и реконструкции. Также в границах II пояса необходимо выполнение мероприятий по сани-тарному благоустройству территории населенных пунктов и других объек-тов (оборудование канализацией, устройство водонепроницаемых выгребов, организация отвода поверхностного стока и др.).	

* п. 3.2.2.2 СанПиН 2.1.4.1110-02 о необходимости согласования с территориальным органом Управления Роспотребнадзора работ по бурению новых скважин и новому строительству, связанных с нарушением почвенного покрова, применению не подлежит, т.к. согласно Федерального закона от 19.07.2011 № 248-ФЗ «О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации по вопросам осуществления государственного контроля (надзора) и муниципального контроля» с 21.10.2011 санитарно-эпидемиологические заключения о соответствии предполагаемого использования земельных участков санитарным правилам не выдаются. При противоречии между положениями федерального закона и подзаконного акта применению подлежат нормы федерального закона, как вышестоящего нормативного правового документа.

В случае, если при строительстве и реконструкции объектов капитального строительства предусмотрено осуществление государственного строительного надзора, обеспечение соблюдения санитарно-эпидемиологических требований при строительстве и реконструкции объектов капитального строительства обеспечивается посредством осуществления экспертизы проектной документации и государственного строительного надзора в соответствии с законодательством о градостроительной деятельности (пункт 8 статья 44 Федерального Закона от 30 марта 1999 года № 52-ФЗ «О санитарно-эпидемиологическом благополучии населения»)

3.4. Дәвалау-сәламәтләндерү урыннарын, курортларны һәм табигый дәвалау ресурсларын санитар (тау-санитария) саклау округы

Комлы Ковал авыл җирлеге чикләрендә дәвалау-савыктыру урыннарын, көйортларны һәм табигый дәвалау ресурсларын санитар (тау-санитар) саклау округы юк.

3.5. Басма

Татарстан Республикасы Урман хуҗалыгы министрлыгы белешмәләре буенча Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә Татарстан Республикасы шәһәр яны урманчылыгының Столбище участок урманчылыгының яклау урманнары (табигатьне һәм башка объектларны яклау функцияләрен үтәүче урманнар-урманнарның яклау полосаларында урнашкан урманнар һәм урман-парк зоналарында урнашкан урманнар) урнашкан.

Эш барышында Комлы Ковал авыл җирлеге торак пунктлары белән бергә урман фонды җирләренә салу бетерелде. Шәһәр яны урманчылыгының билгеләнгән чикләре Татарстан Республикасы Урман хуҗалыгы министрлыгы

хатлары нигезендә төзәтелде («торак пунктлар чикләрен үзгәртүне нигезләү»9 нчы бүлеген карагыз).

Түбәндә, амнистияләнгән кишәрлекләрне исәпкә алып, Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендәге урман фонды җирләренең чикләре схемасы китерелгән..

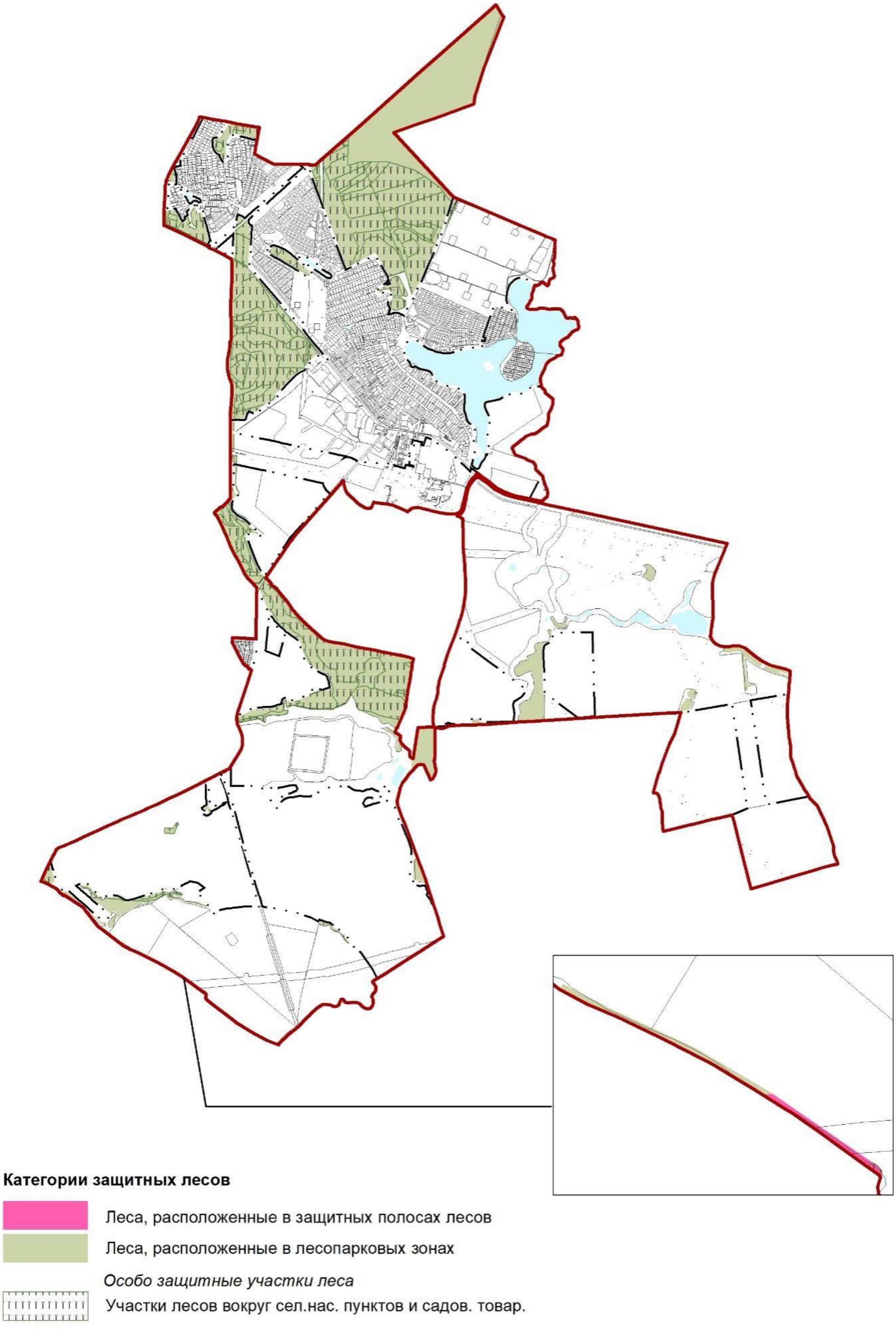

Рисунок 6.6. Схема распределения земель лесного фонда на территории Комлы Ковалского сельского поселения по категориям защитности

Режим использования земель лесного фонда представлен в таблице 6.16.

Таблица 6.16

Регламенты использования земель лесного фонда

№ п/п	Наименование зоны	Режим использования указанной зоны	Нормативные документы, регулирующие разрешенное использование
		Защитные леса	
	Защитные леса	В защитных лесах запрещается осуществление деятельности, несовместимой с их целевым назначением и полезными функциями. Запрещается изменение целевого назначения лесных участков, на которых расположены защитные леса, за исключением случаев, предусмотренных федеральными законами. Допускаются выборочные рубки и сплошные рубки деревьев, кустарников, лиан, в том числе в охранных зонах и санитарно-защитных зонах, предназначенных для обеспечения безопасности граждан и создания необходимых условий для эксплуатации соответствующих объектов, если строительство, реконструкция, эксплуатация объектов, не связанных с созданием лесной инфраструктуры, не запрещены или не ограничены в соответствии с законодательством Российской Федерации в следующих целях: – осуществления геологического изучения недр, разведки и добычи полезных ископаемых; – строительства и эксплуатации водохранилищ и иных искусственных водных объектов, создания и расширения территорий морских и речных портов, строительства, реконструкции и эксплуатации гидротехнических сооружений; – строительства, реконструкции и эксплуатации линейных объектов; Также проведение сплошных рубок в защитных лесах осуществляется в случаях, если выборочные рубки не обеспечивают замену лесных насаждений, утрачивающих свои средообразующие, водоохранные, санитарно-гигиенические, оздоровительные и иные полезные функции, на лесные насаждения, обеспечивающие сохранение целевого назначения защитных лесов и выполняемых ими полезных функций, если иное не установлено Лесным Кодексом.	Лесной кодекс Российской Федерации
1.1	Леса, выполняющие функции защиты природных и иных объектов	В лесопарковых зонах запрещаются: – использование токсичных химических препаратов; – осуществление видов деятельности в сфере охотничьего хозяйства; – ведение сельского хозяйства; – разведка и добыча полезных ископаемых; – строительство объектов капитального строительства, за исключением велосипедных, велопешеходных, пешеходных и беговых дорожек, лыжных и роллерных трасс, если такие объекты являются объектами капитального строительства, и гидротехнических сооружений. В целях охраны лесов, расположенных в лесопарковых зонах, допускается возведение ограждений на землях, на которых располагаются такие леса. Изменение границ лесопарковых зон, которое может привести к уменьшению их площади, не допускается. Порядок определения функциональных зон в лесах, расположенных в лесопарковых зонах, порядок изменения границ земель, на которых располагаются указанные леса, определяются Правительством Российской Федерации.	Лесной кодекс Российской Федерации

3.6. Махсус сакланылучы табигать территорияләре, махсус сакланылучы табигать территориясенең саклану зонасы

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә региональ әһәмияттәге «Ковалы күле»табигать па-мятнигы урнашкан. Әлеге табигать һәйкәлен махсус саклау режимы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 29.03.2019 № 237 карары белән расланды.

3.7. Файдалы казылмалар ятмалары

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясе Столбище ятмасының җир асты төче суларының эксплуатация запасларын формалаштыру өлкәсендә урнашкан. Шулай ук җирлек территориясендә «Габишев чыганагының фланглары»ком матдәсен эшкәртү эшләре алып барыла.

«Җир асты байлыклары турында» 1992 елның 21 февралендәге 2395-1 номерлы Россия Федерациясе Законының (алга таба – җир асты байлыклары турында Закон) 7 статьясы нигезендә файдалы казылмалар чыгару, файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган җир асты корылмаларын төзү һәм эксплуатацияләү, махсус сакланылучы геологик объектлар булдыру өчен җир асты байлыклары белән файдалануга лицензия нигезендә, шулай ук килешү нигезендә минераль чималны разведкалаганда һәм чыгарганда продукция бүлү турындагы ним файдаланучыга тау җир асты кишәрлеге-геометрик җир асты байлыклары блогы рәвешендә бирелә.

Җир асты байлыкларыннан файдаланучы җир асты байлыклары турындагы Законның 22 статьясы нигезендә үзенә тау бүлеп бирү рәвешендә файдалануга бирелгән җир асты байлыклары кишәрлеге чикләрендәге җир кишәрлекләрендә капиталь төзелеш объектлары төзүне җир асты байлыклары турындагы Законның 25 статьясы нигезендә чикләргә хокуклы . Кулланучы җир асты байлыкларыннан файдалануга бәйле эшләрне имин алып бару; җир асты байлыкларыннан рациональ файдалану һәм аларны саклау, җир асты байлыкларыннан файдалануга бәйле эшләрне имин алып бару, әйләнә-тирә мохитне саклау таләпләрен үтәү өчен җаваплы.; шулай ук җир асты байлыклары шартларында бозылган җир кишәрлекләрен һәм башка табигать объектларын алардан киләчәктә файдалану өчен яраклы хәлгә китергән өчен.

Җир асты байлыкларының аерым кишәрлекләреннән файдалану дәүләт иминлеге ил оборонасын,җир асты байлыкларыннан рациональ файдалануны һәм аларны саклауны, әйләнә-тирә мохитне саклауны тәэмин итү максатларында чикләнергә яисә тыелырга мөмкин. Торак пунктлар һәм территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар территорияләрендә җир асты байлыкларыннан файдалану, әгәр бу файдалану халыкның гомеренә һәм сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохитне саклауга, биналарның һәм корылмаларның, шул исәптән тау калдыкларының, бораулау скважиналарының һәм җир асты байлыклары белән тәэмин ителүгә бәйле башка корылмаларның саклануына куркыныч тудырырга мөмкин булса, чикләнергә яисә тыелырга мөмкин. Махсус сакланылучы табигать территорияләрендә җир асты байлыкларыннан файдалану аларның территорияләрен махсус саклау режимы нигезендә гамәлгә ашырыла («җир асты байлыклары турында»1992 елның 21 февралендәге 2395-1 номерлы Россия Федерациясе Законының 8 статьясы).

Файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару өчен кирәкле җир кишәрлекләре чикләрендә капиталь төзелеш объектларын төзү үзенчәлекләре җир асты байлыклары турындагы Законның 25 статьясында билгеләнгән.

3.8. Әйләнә-тирә мохитнең торышын, аның пычрануын күзәтү стационар пунктларының саклау зонасы

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә әйләнә-тирә мохитнең торышын күзәтү буенча стационар пунктлар юк.

3.9. Капиталь төзелеш объекты булган тапшыручы радиотехник объектның чикләүләр зонасы

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә радиотехник объектлар урнашкан.

Тапшыручы радиотехник объектларның антенналары белән барлыкка китерелгән электромагнит кырлар йогынтысыннан халыкны яклау максатларында, СанПиН 2.1.8/2.2.4.1383-03 тапшыручы радиотехник объектларның һәм торак пунктның перспективалы үсешен исәпкә алып, чикләү зоналары билгеләнә. 3.3 һәм 3.4 пунктлары буенча СанПиН 2.1.8/2.2.4.1383-03 чикләү зонасы тышкы чикләрендә җир өслегеннән 2 м дан артыграк биеклектә электромагнит кырларының биеклекләре рөхсәт ителә торган иң чик дәрәҗәләрдән артмаган территориядән гыйбарәт.

3.19 пункты нигезендә. СанПиН 2.1.8/2.2.4.1383-03 чикләүләр зонасы селитеб территория статусына ия була алмый, шулай ук транспортның барлык төрләрен, автомобильләргә хезмәт күрсәтү предприятиеләрен, бензин салу станцияләрен, нефть һәм нефть продуктлары складларын кую һәм туктату мәйданчыкларын урнаштыру өчен файдаланыла алмый. чикләүләр зонасы тапшыручы радиотехник объектның резерв территориясе һәм промышленность пл-сын киңәйтү өчен файдаланыргаощадки.

3.10. Дәүләт геодезия челтәре пунктларының саклау зонасы

Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә дәүләт геодезия челтәренең саклау зоналары контурлары турындагы мәгълүмат бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында (ЗОУИТ 16:24-6.2217) булган пунктлары урнашкан.

«Дәүләт геодезия челтәре, дәүләт нивелир челтәре һәм дәүләт гравиметрия челтәре пунктларының саклау зоналары турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2019 елның 21 августындагы 1080 номерлы карары нигезендә пунктларның саклау зоналары чикләре чикләрендә җир кишәрлекләреннән файдалану пунктларның тышкы танып белү билгеләрен бозуга яисә юкка чыгаруга китерә торган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен тыела. үзәкләренең урнашу урыны үзгәрешсез булуны бозу, пунктларның состав өлешләрен юк итү, күчерү, алу яисә аларга зыян китерү.

Шулай ук пунктларның саклау зоналары чикләрендәге җир кишәрлекләрендә пунктларга керүгә комачауларга мөмкин булган эшләр башкару, объектлар һәм предметлар урнаштыру тыела.

Җир кишәрлекләреннән файдалануга төрле чикләүләр билгеләнә торган территория пунктларының саклау зонасы чикләрендә күрсәтелми.

175

Пунктларның саклау зоналарындагы җир кишәрлекләреннән файдалануга әлеге пунктта күрсәтелгән чикләүләр барлык пунктларның саклау зоналары өчен билгеләнә һәм пунктларның характеристикаларына һәм аларның территориаль урнашуына бәйле түгел.

Пунктларны

ң характеристикаларына яисә аларның территориаль урнашуына бәйле рәвештә пунктларның саклау зоналарын билгеләгәндә җир кишәрлекләреннән файдалануга аерым чикләүләр билгеләнми.***3.11.*** Магистраль яисә сәнәгать торбаүткәргечләренә (газүткәргечләргә, нефть үткәргечләргә һәм нефть продуктлары үткәргечләргә кадәр Минималь ераклык зоналары,

аммиак

үткәргечләр)

Лаеш

муниципаль районының Комлы Ковал авыл җирлеге территориясе буйлап магистраль торба үткәргечләрнең берничә тармагы уза, алар өчен авария вакытында шартлау куркынычы дәрәҗәсен исәпкә ала торган һәм торба үткәргечләрнең диаметрын исәпкә алып, җирлекләрнең төренә, объектларның тибына һәм билгеләнешенә бәйле рәвештә дифференциацияләнгән минималь ераклык зоналары төзелә. Минималь ераклык зоналарының зурлыгы 36.13330.2012 " магистраль торба үткәргечләр. СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 2.05.06-85* " (алга таба-СП 36.13330.2012) һәм Комлы Ковал авыл җирлеге территориясе аша уза торган торбаүткәргечләр, шулай ук аларга хезмәт күрсәтү объектлары өчен 100 метрдан 150 метрга кадәр тәшкил итә.

Магистраль

торба-үткәргечләргә куелган өрү шәмнәреннән биналарга һәм корылмаларга кадәр ара 36.13330.2012 СП буенча 300 метр тәшкил итә.Таблица 6.17 *Регламенты использования зон минимальных расстояний до магистральных тру-бопроводов*

Название зоны	**Режим использования указанной зоны**	**Нормативные документы, ре-гулирующие разрешенное использование**
Зоны минималь-ных расстояний	**Не допускается размещение:** – городов и других населенных пунктов; – коллективных садов с садовыми домиками; – дачных поселков; – отдельных промышленных и сельскохозяйственных предприятий; – птицефабрик, тепличных комбинатов и хозяйств; – молокозаводов; – карьеров разработки полезных ископаемых; – гаражей и открытых стоянок для автомобилей индиви-дуальных владельцев на количество автомобилей более 20; – отдельно стоящих зданий с массовым скоплением лю-дей (школ, больниц, детских садов, вокзалов и т.д.); – железнодорожных станций; аэропортов; речных портов и пристаней; гидро-, электростанций; гидротехнических сооружений речного транспорта; – очистных сооружений и насосных станций водопровод-ных, не относящиеся к магистральному трубопроводу	СП 36.13330.2012

	– складов легковоспламеняющихся и горючих жидкостей и газов с объемом хранения свыше 1000 куб.метров; автозаправочных станций и пр.	

3.12. Инженерлык объектларының һәм челтәрләренең саклау зоналары

3.12.1. Торба үткәргечләрнең (газүткәргечләрнең, нефть үткәргечләрнең һәм нефть продуктлары үткәргечләрнең, аммиак үткәргечләрнең)саклау зонасы

Торбаүткәргечләрнең (аларны салуның теләсә нинди төрендә) һәм аларга хезмәт күрсәтү объектларының зарарлану мөмкинлеген булдырмау өчен саклау зоналары билгеләнә. Торбаүткәргечләрне саклау зонасы чаралары Россия Топэнерго министрлыгы тарафыннан 29.04.1992 расланган магистраль торбаүткәргечләрне саклау кагыйдәләре һәм Россия Госгортехнадзорының 1992 елның 22 апрелендәге 9 номерлы карары (алга таба-магистраль торбаүткәргечләрне саклау кагыйдәләре) белән билгеләнә һәм торбаүткәргечләр өчен 25 метр тәшкил итә. Торбаүткәргечләрнең саклау зоналарына керә торган җир кишәрлекләре җирдән файдаланучылардан алынмый һәм алар тарафыннан, югарыда күрсәтелгән документларны үтәп, авыл хуҗалыгы һәм башка эшләр башкару өчен файдаланыла.

Ростехнадзорның «Россия Энергетика министрлыгының 29.04.1992 һәм Россия Госгортехнадзорының 22.04.1992 № 9 төзелүе белән расланган магистраль торба үткәргечләрне саклау кагыйдәләрен кулланылырга тиеш түгел дип тану турында» 2020 елның 15 сентябрендәге 352 номерлы, Россия Энергетика министрлыгының 785 номерлы боерыгына ярашлы рәвештә, кагыйдәне кулланылырга тиеш түгел дип санарга магистраль торба үткәргечләрне саклау буенча Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары торба үткәргечләрнең (газүткәргечләрнең, нефть үткәргечләрнең һәм нефть продуктлары үткәргечләренең, аммиак үткәргечләрнең)саклау зоналары турындагы нигезләмәләрне раслау хакында үз көченә кергән көннән, аларны кабул итү Россия Федерациясе Җир кодексының 106 статьясындагы 1 пунктында каралган..

Таблица 6.18

Регламенты использования охранных зон трубопроводов

№ п/п	Название зоны	Режим использования указанной зоны	Нормативные документы
1	Охранные зоны трубопроводов	**В охранных зонах магистральных трубопроводов запрещается**: ➢ устраивать свалки; ➢ производить дноуглубительные и землечерпальные работы; ➢ огораживать или перегораживать охранные зоны. **В охранных зонах магистральных трубопроводов без согласования с предприятиями трубопроводного транспорта запрещается**: ➢ возводить любые постройки и сооружения; ➢ высаживать деревья и кустарники, складировать и солому, располагать коновязи, содержать скот, выделять рыбопромысловые участки, производить добычу рыбы, а также водных животных и растений, устраивать водопои, производить колку и заготовку льда; ➢ сооружать проезды и переезды через трассы	Правила охраны магистральных трубопроводов

трубопроводов;

№ п/п	Название зоны	Режим использования указанной зоны	Нормативные документы
		➢ производить мелиоративные земляные работы, сооружать оросительные и осушительные системы; ➢ производить геолого-съемочные, геологоразведочные, поисковые, геодезические и др. изыскательские работы, связанные с устройством скважин, шурфов и взятием проб грунта (кроме почвенных образцов). **В охранных зонах магистральных газопроводов запрещается:** ➢ устраивать свалки; ➢ складировать материалы, в том числе горюче-смазочные, размещать хранилища любых материалов; ➢ проводить работы с использованием ударно-импульсных устройств и вспомогательных механизмов, сбрасывать грузы; ➢ осуществлять рекреационную деятельность, разводить костры и размещать источники огня; ➢ огораживать и перегораживать охранные зоны; ➢ размещать какие-либо здания, строения, сооружения, не относящиеся к объектам газопровода; ➢ проводить дноуглубительные и другие работы, связанные с изменением дна и берегов водных объектов, за исключением работ, необходимых для технического обслуживания объекта магистрального газопровода. **В охранных зонах магистральных газопроводов без согласования с собственником магистрального газопровода запрещается:** ➢ проводить горне, взрывные, строительные, монтажные, мелиоративные работы, в том числе работ, связанных с затоплением земель; ➢ осуществлять посадки и вырубки деревьев и кустарников; ➢ проводить погрузочно-разгрузочные работы, устраивать водопои скота, колка и заготовка льда; ➢ проводить земляные работы на глубине более чем 0,3 метра, планировка грунта; ➢ сооружать запруды на реках и ручьях; ➢ складировать корма, удобрения, сено, солому, размещать полевые станы и загоны для скота; ➢ размещать туристические стоянки; ➢ размещать гаражи, стоянки и парковки транспортных средств; ➢ сооружать переезды через магистральные газопроводы; ➢ прокладывать инженерные коммуникации;	Правила охраны магистральных газопроводов, утвержденные постановлением Правительства Российской Федерации от 08 сентября 2017 года № 1083

№ п/п	Название зоны	Режим использования указанной зоны	Нормативные документы
		➢ проводить инженерные изыскания, связанные с бурением скважин и устройством шурфов; ➢ устраивать причалы для судов и пляжи; ➢ проводить работы на объектах транспортной инфраструктуры, находящихся на территории охранной зоны; ➢ проводить работы, связанные с временным затоплением земель, не относящихся к землям сельскохозяйственного назначения.	

Авыл җирлеге территориясендә газ бүлү станция урнашкан, шулай ук бүлү газүткәргечләре уза. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 ноябрендәге 878 номерлы карары белән расланган газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләренең 7 пункты нигезендә саклау зонасы газүткәргеч трассалары буйлап ГАЗ үткәргечтән ике яктан да 2 метр ераклыкта уза торган хезмәт күрсәтү линияләре белән чикләнгән территория рәвешендә билгеләнде.

ГРП тирәсендә саклау зонасы объект чигеннән 10 метр ераклыкта уздырылган ябык сызык белән чикләнгән территория рәвешендә билгеләнә.

Газ бүлү челтәрләренең һәм объектларының саклау зоналарында, аларның зарарлануын яисә газ үткәргеченнән нормаль файдалану шартларын бозуны кисәтү максатларында, торак-граждан җитештерү билгеләнешендәге объектлар төзү тыела. Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарында җир кишәрлеге өслеге бозыла һәм туфрак 0,3 метрдан артык тирәнлектә эшкәртелә торган хуҗалык эшчәнлеге газ бүлү челтәрләрен эксплуатацияләү оешмасының язма рөхсәте нигезендә гамәлгә ашырыла.

Килешеп 62.13330.2011* " газ бүлү системалары. СНиП 42-01-2002 актуальләштерелгән редакциясе " В1 таблицасына кушымта. карала торган территория буенча уза торган югары басымлы бүлгеч газүткәргечләрдән юл кырыеннан, кырыйның ныгытылган полосасыннан минималь ераклык 2,5 метр тәшкил итә. Шулай ук карала торган территория буенча суүткәргеч һәм канализация челтәрләре уза, алардан арткы фундаментларга һәм корылмаларга кадәр минималь ара 42.13330.2016 нигезендә 5 метр тәшкил итә.

3.12.2. Электр энергетикасы объектларының (электр челтәре хуҗалыгы объектларының һәм электр энергиясе җитештерү объектларының)саклау зонасы

Электр энергетикасы линияләренең һәм объектларының саклау зоналары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Электр челтәре хуҗалыгы объектларының саклау зоналарын һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын билгеләү тәртибе турында» 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карарына (үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертеп) ярашлы рәвештә билгеләнә.

179

Электр тапшыруның һава линияләре буйлап саклау зоналары җир кишәрлеге өслегенең һәм һава пространствосының бер өлеше (электр тапшыруның һава линияләре терәкләренең биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә урнаштырыла, ул 6.19 таблицада күрсәтелгән торышта электр тапшыру линиясенең ике ягында да кырый чыбыклардан читкә тайпылмаган хәлдә торучы параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнә.6.19.

Таблица 6.19

Размер охранной зоны от линий электропередачи

Номинальный класс напряжения, кВ	Расстояние, метры
до 1	2 (для линий с самонесущими или изолированными проводами, проложенных по стенам зданий, конструкциям и т.д., охранная зона определяется в соответствии с установленными нормативными правовыми актами минимальными допустимыми расстояниями от таких линий)
1-10	10 (5 – для линий с самонесущими или изолированными проводами, размещенных в границах населенных пунктов)
35	15
110	20

Электр тапшыруның җир асты кабель линияләре буйлап саклау зоналары җир асты байлыклары кишәрлеге астында урнашкан җир кишәрлеге өслегенең (электр тапшыруның кабель линияләрен салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлеккә) 1 метр аралыкта кырый кабельләрдән электр тапшыру линиясенең ике ягындагы параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнгән өлеше рәвешендә урнаштырыла.

Подстанция тирәли 6.20 нче таблицада күрсәтелгән арада периметр буенча Подстанция коймасының барлык якларыннан да калыша торган вертикаль яссылыклар белән чикләнгән җир кишәрлеге өслегенең һәм һава киңлегенең бер өлеше (подстанциянең иң югары ноктасы биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә саклау зонасы урнаштырыла.

Таблица 6.20

Размер охранной зоны от электрических подстанций

Номинальный класс напряжения, кВ	Расстояние, метры
10	10
35	15
110	20

Регламенты использования охранных зон объектов электросетевого хозяйства представлены в таблице 6.21.

Таблица 6.21

Регламенты использования охранных зон объектов электросетевого хозяйства

Название зоны	Режим использования зоны	Нормативные документы
Охранные зоны	В охранных зонах **запрещается** осуществлять любые действия, которые могут нарушить безопасную работу объектов электросетевого хозяйства, в том числе: –размещать детские и спортивные площадки, стадионы, рынки, торговые точки, полевые станы, загоны для скота, гаражи и стоянки всех видов машин и механизмов, размещать хранилища любых, в том числе горюче-смазочных, материалов, свалки, проводить любые мероприятия, связанные с большим скоплением людей, не занятых выполнением разрешенных в установленном порядке работ; –размещать любые объекты и предметы (материалы), а также проводить любые работы и возводить сооружения, которые могут препятствовать доступу к объектам электросетевого хозяйства; –производить работы ударными механизмами и др. В пределах охранных зон **без письменного решения о согласовании сетевых организаций** юридическим и физическим лицам **запрещаются**: –строительство, капитальный ремонт, реконструкция или снос зданий и сооружений; –размещать садовые, огородные и дачные земельные участки, объекты садоводческих, огороднических или дачных некоммерческих объединений, объекты жилищного строительства, в том числе индивидуального (для ЛЭП напряжением до 1 кВ); –горные, взрывные, мелиоративные работы, в том числе связанные с временным затоплением земель; –посадка и вырубка деревьев и кустарников; –земляные работы на глубине более 0,3 метра (на вспахиваемых землях на глубине более 0,45 метра), а также планировка грунта (в охранных зонах подземных кабельных линий электропередачи).	Правила установления охранных зон объектов электросетевого хозяйства и особых условий использования земельных участков, расположенных в границах таких зон, утвержденные постановлением Правительства Российской Федерации от 24 февраля 2009 года № 160

3.12.3. Линияләрнең һәм элемтә корылмаларының сак зонасы

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1995 елның 09июнендәге 578 номерлы карары белән расланган РФ элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре (алга таба - РФдә элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре) нигезендә радиофикация линияләре һәм корылмалары өчен түбәндәге саклау зоналары билгеләнә:

- җирасты кабельләре өчен һәм урман кишәрлекләрендә торак пунктлардан читтә урнашкан элемтә линияләре һәм радиофи-кация линияләре өчен, җир асты элемтә чыбыклары трассасыннан яисә һәр яктан кимендә 2 метр ераклыктагы һава элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре үткәргечләреннән параллель туры сызыклар белән билгеләнгән әлеге сызыклар буенча җир кишәрлекләре рәвешендә җир асты элемтә линияләре өчен.

РФдә элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләренең 48 пункты, 49 пункты нигезендә, түбәндәгеләр билгеләнгән:

Сак зоналары чикләрендә тыгызлык. Территория саклау зонасында элемтә һәм радиофикация линияләренең нормаль эшен, шулай ук элемтә корылмаларына зыян китерергә мөмкин булган башка гамәлләрне башкару мөмкин булган теләсә нинди гамәлләрне башкару тыела.

Автомобиль һәм тимер юлларның бүленгән полосасында кабельле һәм һава элемтә линияләре трассаларында һәм элемтә линияләренең сак зоналары, элемтә линияләренең һәм радиофикация линияләренең сакланышын мәҗбүри тәэмин итү шарты белән, элемтә линияләрен тоташтыруга механик һәм электр тәэсире белән бәйле булмаса, алар карамагында булган предприятиеләр белән килештермичә, автомобиль һәм тимер юл транспорты предприятиеләре тарафыннан файдаланырга мөмкин.

Элемтә һәм радиофикация саклау корылмаларында урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалану тәртибе Россия Федерациясенең җир законнары белән җайга салына.

Элемтә һәм радиофикация корылмалары саклау зоналарында урнашкан җирләрне авыл хуҗалыгы җирләре, яшелчә һәм бакча участоклары һәм башка авыл хуҗалыгы максатларында җирле үзидарә органнары карамагында элемтә һәм радиофикация корылмалары булган предприятиеләрнең җир кишәрлекләренә хокуклар турындагы документларда махсус файдаланулы зоналар кишәрлекләрендә булу хакында тамга салу мәҗбүри тәртиптә башкарыла.

Элемтә һәм радиофикация корылмалары белән башка корылмалар арасында минималь мөмкин булган ара (өзелү) тиешле корылмаларны торгызу кагыйдәләре белән билгеләнә һәм элемтә корылмаларына механик һәм электр тәэсире җибәрмәскә тиеш.

3.13. Автомобиль юлларының юл буе полосалары

Җирлек территориясе буенча федераль һәм төбәк әһәмиятендәге автомобиль юллары уза.

Федераль законның 08.11.2007, № 257-ФЗ өлеше нигезендә өчен автомобиль юллар, .. искәрмә автомобиль торак пунктлар чикләрендә урнашкан юллар юл буе полосалары билгеләнә.

Федераль законның 08.11.2007, № 257-ФЗ номерлы Килешүе, юл буе полосалары - ике яктан да автомобиль юл полосасына якын территорияләр һәм алар чикләрендә җир кишәрлекләрен (җир кишәрлекләре өлешләрен) файдалануның махсус режимы билгеләнә.

Күләме Юл буе полоса автомобиль юллар билгеләнә

Федераль законның 26 статьясындагы 2 өлеше нигезендә 2007 елның 08 декабрендәге 257-ФЗ номерлы, автомобиль юллары классына һәм (яисә) категориясенә карап, түбәндәгеләрне төзи:

1) 75 метр - беренче һәм икенче категориядәге автомобиль юллары өчен; 2) 50 метр - өченче категориядәге автомобиль юллары өчен;

3) 25 метр - бишенче категорияле автомобиль юллары өчен;

4) 100 метр - Россия Федерациясе субъектларының, федераль әһәмияттәге шәһәрнең административ бәяләрен тоташтыручы килү юллары өчен

башка торак пунктлар, шулай ук халык саны ике йөз илле мең кешегә кадәр булган шәһәрләрне йөреп чыгу өчен төзелгән федераль әһәмияттәге автомобиль юллары участоклары өчен;

5) 150 метр - халык саны ике йөз илле мең кешедән артык булган шәһәрләрне йөреп чыгу өчен төзелгән автомобиль юллары участоклары өчен.

Хәзерге вакытта җирлек территориясе буенча юл буе полосалары уза торган автомобиль юлларыннан гамәлдәге законнар таләпләренә туры китереп билгеләнмәгән.

Автомобиль юлларының юл буе полосаларыннан файдалану режимы юлның әһәмиятенә бәйсез рәвештә Федераль закон нигезләмәләре белән җайга салына 08.11.2007 № 257-ФЗ. Автомобиль юлларының юл буе полосаларыннан файдалану регламентлары 6.22 нче таблицада китерелгән.

Таблица 6.22

Регламенты использования придорожных полос автомобильных дорог

Название зоны	Режим использования зоны	Норм тивные док - аменты у
Придорожные полосы автомобильной дороги общего поль- з ва я о ни	Строительство, реконструкция в границах придорожных полос автомобильной дороги объектов капитального строительства, объектов, предназначенных для осуществления дорожной деятельности, объектов дорожного сервиса, установка рекламных конструкций, информационных щитов и указателей допускаются при наличии согласия в письменной форме владельца автомобильной дороги.	Федеральный закон от 08.11.2007 № 257-ФЗ
	Запрещается строительство капитальных сооружений, за исключением объектов дорожной службы, а также зданий и сооружений, предназначенных для обслуживания владельцев и пассажиров автотранспортных средств (объектов дорожного сервиса).	Указ Президента Российской Федерации от 27.06.1998 № 727

3.14. Аэродром яны территориясе

Росавиациянең 2023 елның 04 сентябрендәге «Казан гражданлык авиациясе аэродромының аэродром яны территориясен урнаштыру турында» 729-П номерлы боерыгы нигезендә, Пес-чано-Ковалинский авыл җирлеге «Казан» аэропортының аэродром территориясендәге киләсе подзоналарда урнашкан:

III подзона, аның чикләрендә биеклек буенча төзелешне чикләү билгеләнә. Авыл җирлеге чикләрендә проектлана торган объектларның иң чик биеклекләре 175-275 метрдан артмаска тиеш.

Чикләрендә җир өсте объектлары эшендә һава хәрәкәтенә хезмәт күрсәтү чаралары һәм системаларының, навигацияләрнең, посадкаларның һәм беренче подзонадан читтә урнашкан объектларны урнаштыру тыелган ***IV*** ярдәмче зона.

Дүртенче подзона чикләрендә билгеләнгән секторлар чикләрендә абсолют биеклек ограниялэреннән артып китүче объектларны урнаштыру аэродром операторы белән килештермичә тыела. Авыл җирлеге чикләрендә проектлана торган объ-ектларның иң чик биеклеге 130-247 метрдан артмаска тиеш.

Рөхсәт ителгән төзелешнең билгеләнгән чик параметрлары, биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның максималь биеклеге III һәм IV ярдәмче зоналар составындагы биеклек буенча төзелешне чикләү зоналарына нигезләнгән биналарның, төзелмәләрнең һәм корылмаларның максималь биеклеге бердәй саклау өлкәсен тәшкил итә, шул ук вакытта төзелешне чикләү зонасы иң аз күләмдә кабул ителде.

183 биеклеге.

Куркыныч җитештерү объектларын урнаштыру тыела торган ***V ярдәмче зона***, аларның эшләве һава судноларының очышлары куркынычсызлыгына йогынты ясарга мөмкин.

Бишенче ярдәмче зона чикләрендә аларга билгеләнгән чикләүләр нигезендә куркыныч җитештерү объектларын эксплуатацияләү, төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау, техник яктан яңадан коралландыру, консервацияләү (алга таба - урнаштыру) рөхсәт ителә.

Мондый объектларны урнаштыру мөмкин булган аэродром территориясенең бишенче подзонасында урнашкан куркыныч җитештерү объектларында техноген ха-рактер булган очракларда җиңелү зоналарының максималь радиуслары түбәндәгеләргә ирешергә тиеш түгел:

- вертикаль буенча - һава судноларының очыш биеклеге (аэродром янындагы өченче подзонадагы киртәләр өслегенең биеклеге);
- горизонталь буенча - аэродром территориясенең беренче һәм икенче подзонасының тышкы чикләре.

VI ярдәмче зона, аның чикләрендә кошлар күпләп тупланууга һәм җәлеп итүгә ярдәм итә торган объектлар урнаштыру тыела.

3.15. Су басу һәм су басу зоналары

Халкы пунктлар Комлы Ковал авыл Лаеш районы җирлекләре Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 29 августындагы 1625-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган «Су басу (су басу) мөмкин булган су басу зоналарына эләккән Татарстан Республикасы торак пунктлары исемлеге»нә кертелмәгән (ТР Министрлар Кабинетының 07.03.2022 №458-р күрсәтмәсе редакциясендә).

РФ Хөкүмәтенең 2014 елның 18 апрелендәге 360 номерлы карары белән расланган су басу, су басу зоналары турындагы нигезләмәгә ярашлы рәвештә, су басу һәм су басу зоналары чикләрен билгеләү Россия Федерациясе субъектының җирле үзидарә органнары белән берлектә әзерләнгән башкарма хакимияте органы тәкъдимнәре һәм мондый зона чикләре турындагы белешмәләр нигезендә су ресурсларының федераль агентлыгы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тиеш. Су басу һәм су басу зоналарының чикләре күчемсез милек дәүләт кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.

Хәзерге вакытта Комлы Ковал авыл җирлегендә су басу һәм су басу зоналары чикләре күрсәтелгән Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән. Шуңа бәйле рәвештә, Картада су басу һәм су басу зоналары чикләрен файдалануның махсус шартлары белән зоналар чагылыш тапмаган.

4. Әйләнә-тирә мохитне саклау гамәлләре Әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә стратегик максатлар булып тора

экологик хәлне тигезләү һәм халыкның һәм территорияләрнең экологик иминлеген тәэмин итү, табигать экосистемаларын саклау һәм торгызу, табигатьтән нәтиҗәле һәм тотрыклы файдалануны тәэмин итү.

Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планы территорияне экологик яктан тотрыклы үстерүнең төп юнәлешләрен билгеләделәр, аларны гамәлгә ашыру өчен табигатьне саклау чаралары эшләнде:

атмосфера һавасын саклау буенча чаралар;

җир өсте һәм җир асты суларын саклау чаралары; җир фондын саклау чаралары;

җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү буенча чаралар; чараны физик йогынтылардан яклау чаралары;

Махсус сакланылучы табигать территорияләрен яклау чаралары; табигать-экология каркасы системасын булдыру;

Хайваннар дөньясын саклау буенча чаралар.

Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планы тәкъдимнәре региональ әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрен үзгәртүне күздә тотмый.

Генераль план белән билгесез һәм өлешчә төзелгән территорияләр өчен планлаштырыла торган функциональ зоналар билгеләнде, алар чикләрендә проектлауның тикшерү стадияләрендә торак һәм торак булмаган билгеләнештәге объектлар урнаштырылачак. Җитештерү зоналары, торак зоналары, иҗтимагый-эшлекле зоналар, рекреация билгеләнешендәге зоналар генераль план белән махсус сакланучы табигать территорияләре чикләреннән тыш тәкъдим ителде.

Проектлана торган объектларны урнаштырганда һәм планлаштырыла торган чараларны гамәлгә ашырганда табигатьне саклау законнары һәм санитария нормалары таләпләре, шул исәптән:

россия Федерациясе Су кодексының гомуми файдалану өчен билгеләнгән һәм төзелмәскә тиешле гомуми файдаланудагы су объектларының (яр буе полосасының) яр буе линиясе буйлап җир полосасын үткәрү өлешендә (россия Федерациясе Су кодексының 6 статьясы), агып төшүче суларны, шул исәптән дренаж суларын су объектларына агызып чыгаруны гамәлгә ашыру өлешендә (44 статья), су объектларына аеруча сакланылучы су объектларына кертелгән су объектларына (шул исәптән яр буе яклау полосалары һәм су объектларының су саклау зоналары чикләрендә хуҗалык һәм башка эшчәнлек башкарганда чикләүләрне, шул исәптән су объектларының су саклау зоналарында (йә) проектлана торган объектларында урнашкан объектларны, су объектларында су саклау корылмаларын агызып чыгаруны гамәлгә ашыру өлешендә (россия Федерациясе су объектларыннан, су объектларыннан сак- лауны тәэмин итә торган объектларны, су полосаларын, су объектларыннан сак- лауны оештыру, россия Федерациясе Су кодексының 65 статья

су басу, су басу зоналары чикләрендә суларның тискәре йогынтысын булдырмау, су басу (Россия Федерациясе Су кодексының 67.1 статьясы) буенча, шул исәптән торак төзелеше һәм авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге объектлар урнашканда, махсус яклау чараларын күрү;

Россия Федерациясе Җир кодексының таләпләре, шул исәптән чикләрендә дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге су обектлары урнашкан җир кишәрлекләренең әйләнешен чикләү өлешендә (Россия Федерациясе Җир кодексының 27 статьясы), шул исәптән торак төзелеше һәм авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге объектлар урнашканда, яр буе полосасы чикләрендә җир кишәрлекләрен хосусыйлаштыруны тыю өлешендә;

Россия Федерациясе Урман кодексының яшел утыртмаларны максималь саклап калу өлешендә таләпләре;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2019 елның 29 мартындагы 237 номерлы карары белән расланган елгалар сакланган региональ әһәмияттәге табигый ядкарьләр турындагы нигезләмәнең региональ әһәмияттәге табигый ядкарьләр хакындагы таләпләре региональ әһәмияттәге табигать һәйкәлләрен махсус саклау режимнарын үтәү өлешендә;

«Җитештерү һәм куллану калдыклары турында» 1998 елның 24 июнендәге 89-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре;

ТР РНГП нигезләмәләре таләпләре;

таләпләре СанПиН 2.2.1.1.1200-03, шулай ук объектларның санитар-саклау зоналары чикләрендә яшәү тирәлеге качуның нормалаштырылган күрсәткечләре булган торак төзелеше объектларын һәм башка территорияләрне урнаштыруга юл куймау өлешендә санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануны билгеләү кагыйдәләре;

таләпләре СанПиН 2.1.4.1110-02, шул исәптән 1 пояста объектларны санитар саклау зоналарын эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм суүткәргечләрне киңәйтүгә турыдан-туры мөнәсәбәте булмаган зоналарны файдалануга кертмәү өлешендә;

таләпләре СанПиН 2.1.3684-21;

таләпләр «Җир асты суларын пычранудан саклауга карата гигиеник таләпләр» 2.1.5.1059-01;

линияле корылмаларның саклау зоналарын: элемтә линияләрен, электр тапшыру линияләрен, суүткәргеч, элемтә кабелен һәм торба үткәргечләрне, автомобиль юлларының юл буе полосаларын үтәүне.

Россия Федерациясенең башка норматив-хокукый актлары.

Объектларны проектлаганда, төзегәндә һәм эксплуатацияләгәндә «яшел стандартлар» критерийларын ГОСТ Р 54964-2023 таләпләре нигезендә үтәү зарур. Авыру булмаган объектларга экологик таләпләр». «Яшел стандартлар» критерийларын куллану экологик куркынычсызлыкны, энергияне сак тотуны һәм энергия нәтиҗәлелеген тәэмин итү, транспорт нәтиҗәлелеген оптимальләштерү буенча яңа югары технологияләр кертү инструмен булып тора

186 һәм социаль инфраструктура.

Торак районнарда комплекслы төзелеш микрорайоннар территорияләрен инженерлык белән тәэмин итү һәм торак йортларны һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләрен ком-плекслы файдалануга кертү эшләрен Татарстан Республикасы РНГПның 4 бүлеге таләпләренә туры китереп башкару күздә тотыла. планлаштырыла торган торак төзелеше территориясен инженерлык җиһазлары белән тәэмин итү эшләре кишәрлекләрне үзләштерүгә кадәр чыгарылырга тиеш.

Җитештерү һәм фәнни-җитештерү территорияләрен үстерүгә планлаштырылучы территорияләргә карата, су белән тәэмин итүне оештыру, җитештерү, хуҗалык-көнкүреш һәм яңгыр суларын чистарту, чистартылган сулардан кабат файдалану, атмосфера һавасына пычраткыч матдәләр чыгарып ташлауларны чистарту мәсьәләләрендә мөмкин булган иң яхшы технологияләрне гамәлгә кертеп, кишәрлекләрне һәм объектларны инженерлык челтәрләре белән тәэмин итү мәсьәләләрен җентекләп өйрәнергә кирәк. Шулай ук, санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануны һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануны исәпкә алып, җитештерү зоналарының генераль планы тарафыннан тәкъдим ителә торган чикләрдә җитештерү билгеләнешендәге объектлар урнаштыруны гамәлгә ашырырга кирәк.

Торак төзелешен үстерү өчен планлаштырыла торган барлык территорияләргә карата, территорияне инженерлык инфраструктурасы челтәрләре белән, шул исәптән су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү челтәрләре белән әлеге кишәрлекләрне комплекслы тәэмин итү мәсьәләләрен эшләп, әзерләү зарурлыгын билгеләп үтте: тулысынча ихтыяҗны тәэмин итә торган насены су белән тәэмин итү чыганаклары, аларны санитар саклау зоналарын оештыру, чистарту корылмаларын урнаштыру урыннарын һәм куәтләрен (билгеләнгән нормативларга кадәр чистартуны тәэмин итеп), чистартылган урыннарны чистартуны тәэмин итеп, аларны картографик материалларда, транспорт инфраструктурасы объектлары, социаль инфраструктура объектлары һәм көнкүрештәге объектлар белән тәэмин итү, рекреация һәм гомуми файдаланудагы территорияләр белән рекреация корылмалары белән тәэмин итү. Шулай ук җитештерү, хуҗалык-көнкүреш һәм яңгыр суларын чистарту, чистартылган сулардан кабат файдалану, атмосфера һавасына пычраткыч матдәләр чыгарып ташлауларны чистарту өчен иң яхшы технологияләрне гамәлгә кертеп, кишәрлекләрне һәм объектларны инженерлык челтәрләре белән тәэмин итү мәсьәләләрен дә эшләргә кирәк.

Генераль планның проект чараларын гамәлгә ашыру, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган барлык зоналарны һәм документлар нигезендә башка чикләүләрне исәпкә алып, түбәндәгеләрне гамәлгә ашырырга кирәк:

 - магистраль торба үткәргечләр өчен 36.13330.2012, магистраль торба үткәргечләрне саклау кагыйдәләре нигезендә;

СанПим 2.2.1.2.1.2.1.1200-03, «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2018 елның 3 августындагы 342-ФЗ номерлы Федераль закон, санитар-яклау зоналарын билгеләү һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир участокларын файдалану кагыйдәләре нигезендә сәнәгать, транспорт, авыл хуҗалыгы һәм башка объек-тлар өчен;

СанПиНом 2.1.4.1110-нчы нигезендә су белән тәэмин итү чыганаклары өчен

187 02.

Столбище ятмасындагы җир асты суларының продуктив су йөртү ком-плексы җитәрлек якланмаганга, проектлана торган объектларны су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү бәяләре системалары белән тәэмин итү кирәклеге һәм җир асты суларының мөмкин булган пычрануын һәм сыйфатын начарайтуны булдырмый калырга мөмкинлек бирә торган сорауга һәм СанПиН 2.1.4.1110-02, СанПиН 1.2.3685-21 һәм СанПиН 2.1.84-21 таләпләрен үтәүгә бәйле рәвештә аеруча актуальлек бирә.

Торак төзелешен, сәнәгать объектларын, индивидуаль торак төзелешен урнаштыру, шулай ук сәнәгать мәйданчыкларын урнаштыру, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 28.1 нигезендә һәркем файдалана алырлык иң яхшы технологияләрне гамәлгә кертүне исәпкә алып, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» Федераль законның гамәлдәге табигатьне саклау, су, санитария-гигиена законнары, тотрыклы үсеш принциплары таләпләрен, экологик койкуркынычсызлыгы, энер-дәүләт иминлеге һәм энергия нәтиҗәлелеге таләпләрен үтәп гамәлгә ашырылырга тиеш.

Объектларны урнаштырганда проектлауның алдагы стадияләрендә әйләнә-тирә мохит компонентларына, шул исәптән аеруча саклана торган территорияләргә, җир өсте һәм җир асты суларына тискәре йогынты ясауны булдырмаска мөмкинлек бирә торган чараларны алдан күрү мәҗбүри.

Моннан тыш, территорияләрне үстерү һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул иткәндә, тикшерү эшләрен башкаруны, шул исәптән су җыелмаларының су җыелмаларын өйрәнүгә бәйле рәвештә, әлеге ООПТларга планлаштырыла торган эшчәнлекнең булмавы йә мөмкин булган негатив чагылышы булу-булмавын (гидрология режимын үзгәртү, су объектларын тукландыруны бозу) күздә тотарга кирәк.

Шулай итеп, табигать саклау һәм санитария-гиена таләпләрен үтәгән очракта, урнаштырыла торган капиталь төзелеш объектлары әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамаячак.

4.1. Атмосфера һавасын саклау чаралары пычраткыч матдәләр чыгаруларның йогынтысын киметү өчен гамәлләр

атмосфераны күз алдында тоталар:

санитария-гигиена һәм экология таләпләрен исәпкә алып, яңа торак һәм сәнәгать төзелеше объектларын дөрес урнаштыру;

җитештерү һәм коммерция-склад объектларының санитар-яклау зоналарын катгый үтәү һәм алар чикләрендә әйләнә-тирә мохит сыйфатының нормалаштырылган күрсәткечләре булган объектлар урнаштыруны төшереп калдыру;

сәнәгать предприятиеләренең санитар-яклау зоналарын, тузан, газга чыдам минераль үсентеләрне тимер юлларын максималь яшелләндерү; □□автозаправка станцияләре өчен камилләштерелгән җиһазлар, үлчәү приборлары, савытлар һәм резервуарлар куллану, аларның өслеге экологик һәм янгынга каршы куркынычсызлыкның заманча таләпләренә туры килә; станцияләр резервуарларын һәм ягулык салу колонкаларын системалары белән җиһазлау

Бензин парларын тоту, рекуперацияләү (урнаштыру);

яңа җитештерү куәтләрен урнаштыру турында карар кабул иткәндә әйләнә-тирә мохиткә ташлауларны нәтиҗәле чистарту процес-ларында иң яхшы заманча инновацион технологияләр кертү;

һавага чыгаруларның чыганакларын нәтиҗәле газ чистарту җайланмалары белән җиһазлау;

Автотранспорт чараларын экологик стандартка туры китерү выхлоп газларында пычраткыч матдәләр микъдарын җайга салучы «Евро-5»тән ким түгел;

Автотранспортны мотор ягулыгының экологик чиста төрләренә күчерү;
 катализаторлар һәм калдыкларны чистарту өчен нейтрализаторлар кертү

ягулыкның традицион төрләрен кулланучы тотранспортны;

 санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләрендә билгеләнгән тәртиптә җитештерү һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары чикләрен билгеләү һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләрендә билгеләнгән тәртиптә билгеләү;

һава бассейны пычрануының стационар һәм күчмә чыганакларына тулысынча инвентарьлаштыру үткәрү;

автомобиль юлларын капиталь төзегәндә һәм реконструкцияләгәндә аз тузган юл өслекләреннән файдалану;

пычратучылар һәм аларның санитар-яклау зоналарында, автомобиль юлларында, шулай ук торак һәм рекреация зоналарында атмосфера торышын күзәтү.

Гамәлдәге җитештерү, коммуналь-склад зоналары территорияләреннән, шулай ук аларның санитар-яклау зоналары чикләрендә турыдан-туры якын урыннарда планлаштырыла торган торак зоналары урнашкан. Нормалаштырыла торган объектлар урнаштырылган очракта, генераль план чараларын гамәлгә ашыру шарты булып санитар-яклау зоналарын кыскарту тора.

Планлаштырылган җитештерү, коммуналь-склад зоналары территорияләренә якын җирдә гамәлдәге һәм планлаштырыла торган торак зоналары, бакчачылык зоналары урнашкан. Санитар-яклау зоналарының чикләре планлаштырыла торган сәнәгать һәм коммуналь-склад зоналарында объектлардан шушы зоналар чикләрендә билгеләнгән. Сәнәгать һәм коммуналь-склад зоналарында планлаштырылган объектларны үстерү өчен шартлар аларның функциональ зона чикләрендә санитар-яклау зоналарын чикләү булып тора.

Шулай итеп, билгеләнгән эшчәнлекне гамәлгә ашырганда СанПиН 2.2.1.2.1.2.1.1200-03 таләпләрен үтәү һәм санитар-яклау зоналарын урнаштыру һәм объектларның санитар-яклау зоналары чикләрендә яшәү тирәлеген саклау буенча нормалаштырылган күрсәткечләр белән торак төзелеше объектларын һәм башка территорияләрне урнаштыруга юл куймау өлешендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләре тәэмин ителергә тиеш.

Комлы Ковал авыл җирлегенең һава бассейнын саклау буенча чаралар үткәрү халыкның яшәү һәм ял итүе өчен уңай шартлар тудыруга, шулай ук экологик чиста территорияләрдә авыл хуҗалыгы эшләрен алып баруга ярдәм итәчәк.

4.2. Җир өсте һәм җир асты суларын саклау гамәлләре

Су объектларыннан интенсив файдалану нәтиҗәсендә суның сыйфаты начарая гына түгел, бәлки су балансының состав өлешләре нисбәте, сулыкларның һәм сулыкларның гидрологик режимы үзгәрә.

Шуңа бәйле рәвештә Генераль план җир өсте суларын һәм җир асты суларын саклау буенча чаралар комплексын үткәрү тәкъдим ителә, алар түбәндәгеләрне үз эченә ала:

– табигать комплексы системасының су объектларын һәм аларның яр буе зоналарын су экосистемаларын реабилитацияләүгә һәм торгызуга юнәлдерелгән элементлары буларак төзекләндерү; яр буе зоналарын яшелләндерү, ландшафт-архитектура һәм реставрация комплексларын оештыру өчен аеруча кыйммәтле булган үзән территорияләренең әһәмиятен арттыру;

– җитештерү куәтләрен урнаштыру турында карар кабул иткәндә, су куллану һәм су бүлеп бирү процессларында иң яхшы заманча инновацион технологияләр кертү;

– Россия Федерациясе Су кодексы таләпләре нигезендә су объектларын пычранудан, суларны чүпләүдән һәм ярлыландыруны гарантияли торган барлык төзелә торган, реконструкцияләнә торган, корыла торган корылмаларны тәэмин итү;

– гамәлдәге һәм төзелә торган барлык объектларның, шул исәптән торак төзелеше объектларының инженерлык инфра-структурасы челтәрләре белән тәэмин итүнең комплекслы схемасын эшләү. Әлеге чаралар яңа торак төзелеше участокларын үзләштерә башлаганчы башкарылырга тиеш;

– проектларда билгеләнгән су саклау предприятиеләре комплексын үтәп, су җыю скважиналарына санитария саклау зоналары проектларын һәм гидрогеологик бәяләмәләр әзерләү;

– җирлекнең эчә торган суларының экологик торышын һәм аларның сыйфатының халык сәламәтлегенә йогынтысын бәяләү;

– эчәргә яраклы суның сыйфатына тышкы тискәре йогынтыны вакытында төшереп калдыру максатында җирлекне су белән тәэмин итүнең барлык чыганакларын санитар саклау зонасында җир асты суларының торышын мониторинглауны оештыру;

су әзерләүнең заманча алымнарын кертү;

– су хуҗалыгы системаларының куркынычсызлыгын тәэмин итү һәм алардан файдалану, агып төшүче суларның су объектларына зарарлы йогынтысын булдырмый калу;

– җир асты суларының су йөртү офыкларын пычранудан саклау чараларын үткәрү;

– Комлы Ковал авыл җирлегенең барлык су кулланучыларын инвентаризацияләү;

– СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә объектлар төзегәндә һәм эксплуатацияләгәндә төче җир асты суларының чыганакларын санитар саклау зонасын, шулай ук СанПиН 1.2.3685-21 һәм СанПиН 1.2.3684-21 таләпләрен төгәл үтәүне;

– күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына эш нәтиҗәләрен кертеп, су объектларының чикләрен билгеләү эшләрен башкару;

– объектларны урнаштыру өчен җир кишәрлекләрен сайлаганда Россия Федерациясе Су кодексының 6 статьясы таләпләрен үтәүне тәэмин итү, гомуми файдаланудагы су объектларының (яр буе полосасының) яр буе линиясе буенча җир полосасын үтәү өлешендә;

– россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 10 гыйнварындагы 17 номерлы карары белән расланган су объектларының су саклау зоналары чикләрен һәм яр буе яклау полосалары чикләрен билгеләү кагыйдәләре нигезендә су саклау зоналары һәм яр буе яклау полосалары чикләрен билгеләү;

□□җирлектә су саклау зоналары чикләрен һәм яр буе яклау полосаларын махсус мәгълүмат тамгалары белән беркетү;

Су хуҗалыгы чараларын һәм су объектларын саклау чараларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә.

Торак төзелешен һәм авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге объектларны (ат спорты комплексы) урнаштыру турында карар кабул иткәндә, шул исәптән яр буе территориясендә урнашкан су объектларын да, табигатьне саклау законнары таләпләрен катгый үтәү тәэмин ителергә тиеш, моңа түбәндәгеләр керә:

1) Россия Федерациясе Су кодексының 03.06.2006 № 74-ФЗ таләпләре:
– 〈⎝⎣©∑⎣∧⎨©∧⎨ су объектының яр буе полосасын үтәү өлешендә

гомуми файдалану өчен һәм нинди дә булса төзелергә тиеш булмаган (6 статья);

– 〉⎧ объектларының яр буе яклау полосалары һәм су саклау зоналары чикләрендә хуҗалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашырганда чикләүләрне үтәү өлешендә, шул исәптән су объектларының сулык саклау зоналарында урнашкан (йә проектлана торган) объектларның җиһазлары, су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тәэмин итә торган корылмалар (65 статья);

– ◊®⎦⎣ хуҗалыгы терлекләрен көтүне тыю өлешендә һәм алар өчен җәйге лагерьлар, су обектларының яр буе яклау полосалары чикләрендә ванналар оештыру (65 статья);

Су басу, су басу зоналары чикләрендә суларның тискәре йогынтысын булдырмау буенча махсус яклау чараларын үткәрмичә генә капиталь төзелеш объектларын төзүне тыю ⎡⎣∑⎠∑⎨™∧– (67.1 статья).

2) Россия Федерациясе Җир кодексының 25.10.2001 № 136-ФЗ таләпләре:

РФ Су кодексы нигезендә билгеләнгән яр буе полосасы чикләрендә җир кишәрлекләрен хосусыйлаштыруны тыю өлешендә; –

дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге су объектлары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләренең ниципаль милке (27 статьяның 5 өлеше).

4.3. Җир ресурсларын һәм туфрак катламын саклау һәм алардан нәтиҗәле файдалану чаралары.

Җир ресур-сларын һәм туфрак катламын саклау һәм алардан нәтиҗәле файдалану чаралары түбәндәгеләрне үз эченә ала:

– яңгыр суларының, кар суларының һәм җилнең туфракны киптерү агышын өйрәнүгә юнәлдерелгән эрозиягә каршы чаралар үткәрү;

– су басу процессының таралуын ачыклау өчен гидрогеологик тикшеренүләр комплексын үткәрү, топографик иген шартларына, төзелешнең характерына, җир асты суларының табигый яки ясалма йөзүгә күчү шартларына бәйле рәвештә, сакланган территорияләрдә алга таба дренаж хсистен кулланып;

– чокырларны төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкару; – аерымлык полосасын үтәү;

– төзелеш барышында бозылган җирләрне рекультивацияләү; – җирләрне инвентаризацияләү һәм агрохимик тикшерү;

– кулланыла торган агрохимикатларның күләмен киметү өчен туфракны ресурсларны сак тотучы һәм экологик яктан куркынычсыз технологик эшкәртү;

– үсемлекләрне яклауның биологик чараларын куллану;

– туфрак уңдырышлылыгының торышын һәм динамикасын дәүләт тарафыннан тикшереп торуны гамәлгә ашыру;

– азкатлы төзелешне проектлаганда туфрак катламын соңыннан дезактивация, тернәкләндерү юлы белән пычраткыч һәм радиоактив матдәләр булуга, шулай ук урман торгызу эшләрен башкарып, консервациягә чыгарылуга тикшерергә кирәк.

Проектлана торган төзелешнең эш проектларын эшләү стадиясендә һәр конкрет очракта мәйданчыкларның геологик-литологик төзелешен төгәлләштерү максатыннан комплекслы инженер эзләнүләре уздыру тәкъдим ителә.

Инженерлык тикшеренүләре Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Проект документларын, төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү өчен инженерлык эзләнүләре турында» 2006елның 19 гыйнварындагы 20 номерлы карары таләпләре нигезендә эшләнергә тиеш.

Инженерлык тикшеренүләре нәтиҗәләре дәүләт экспертизасы узарга тиеш, аның предметы аларның туры килүен бәяләү, шул исәптән экологик таләпләргә дә.

4.4. Физик йогынтылардан яклау чаралары.

Автомобиль һәм тимер юлларга якын урнашкан торак төзелешен яклау максатларында махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештыруны, акустик экраннар урнаштыруны, тәрәзәләрнең аваз изоляциясен үз эченә алган шау-шулы саклану чараларын үткәрү кирәк.

Электр магнит нурланышы чыганакларының йогынтысын киметү чараларының норматив таләпләре нигезендә түбәндәгеләр тора:

гамәлдәге төзелеш янында урнашкан электр магнит нурланышы чыганакларын инвентаризацияләү;

электр тапшыру линияләре буйлап саклау зоналарын оештыру һәм үтәү. Төзелеш һәм инженерлык эшләрен башкару технологиясе булмаганга күрә

Радиоактив материаллар куллану каралган, радиация хәлен үзгәртү өчен сәбәпләр көтелми.

Торак йортлар һәм әйләнә-тирә мохит сыйфатының норма-лы күрсәткечләре булган башка объектлар төзү өчен кишәрлекләр сайлаганда инженерлык-экология тикшеренүләре кысаларында тиешле төзелеш территориясендә бәяләмә-фон үткәрергә кирәк.

4.5. Махсус саклануча табигать территорияләрен яклау чаралары. Хәтер-хәтерләргә тискәре антропоген йогынтыны булдырмау максатларында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2019 елның 29 мартындагы 237 номерлы карары белән расланган әлеге табигый һәйкәлнең чикләрен һәм махсус саклау режимын «Ковалинский күле» төбәк әһәмиятендәге табигать Табигате калдыкларын берләштерергә кирәк.

4.6. Хайваннар дөньясын саклау гамәлләре

Торак пунктларны, предприятиеләрне, корылмаларны һәм башка объектларны урнаштырганда, проектлаганда, төзегәндә һәм реконструкцияләгәндә хайваннар дөньясын саклау өлкәсендәге норматив-хокукый актлар таләпләре нигезендә хайваннар дөньясы объектларының яшәү тирәлеген һәм аларның үрчү шартларын, симертү, ял итү һәм миграция юлларын саклау, шулай ук яклау участокларының һәм ак-ваторияләрнең кагылгысызлыгын тәэмин итү чаралары каралырга тиеш.

В максатлар тәэмин итү иминлек очышлар, гамәлгә ашырыла «Казан» халыкара аэропорты» АҖендә даими рәвештә орнитологик хәл урнаштырырга һәм кошларның концентрациясенә ярдәм итә торган сәбәпләрне һәм шартларны бетерүгә юнәлдерелгән чараларны үтәүне тәэмин итәргә кирәк.

Авыл, балык, урман хуҗалыгында һәм урман сәнәгатендә җитештерү процессларын гамәлгә ашырганда, ачык урнаштырылган җиһазлары, чимал һәм ярдәмче материаллары булган җитештерү һәм төзелеш мәйданчыкларында, гидротехник корылмаларда һәм сусаклагычларда, су транспорт юлларында һәм автомобиль, тимер юл транс-порты һәм аэродромнарында җитештерү процессларын башкарганда, шулай ук торбаүткәргечләр, электр линияләре һәм үткәргеч элемтә линияләрен проект документациясендә эксплуатацияләгәндә хайваннар дөньясы объектларының үлемен булдырмау һәм яшәү тирәлеген начарайту чараларын карарга кирәк, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2000 елның 15 сентябрендәге 669 номерлы карары нигезендә. Хайваннар дөньясы объектларының үлемен кисәтү һәм аларның яшәү тирәлеген начарайту буенча планлаштырылган чаралар

Татарстан Республикасының биологик ресурслар буенча Дәүләт комитеты белән килештерүне.

Хайваннар дөньясы объектларының үлемен булдырмау өчен түбәндәгеләр тыела:

□□Үсемлекләрне яндыру, агулы химикатларны, ашламаларны, химик реагентларны, ГСМны һәм хайваннар дөньясы объектлары өчен куркыныч башка материалларны, чимал калдыкларын саклау һәм куллану бозылу хайваннар дөньясы объектларының үлемен, аларның яшәү тирәлеген начарайтуны гарантияли торган чаралар күрү белән чикләнде;

□□

Елгаларда яисә проток- ларда тозлау җайланмасы яки балык тоту кораллары урнаштыру; аларның зурлыгы су агымы киңлегенең өчтән ике өлешеннән артып китә;

□□торба-үткәргечләр буйлап, хайваннарның үрчүе чорында агач-куак үсентеләре үсентеләре үсентеләре үсентеләре үсентеләре буйлап, элемтә һәм электр үткәргечләре сызыклары астындагы ызаннарны чистарту.

Хайваннар дөньясы объектларының үлемен китереп чыгарырга сәләтле җитештерү объектлары санитар-яклау зоналары һәм әйләнә-тирә мохитне пычратуны булдырмый торган чистарту корылмалары булырга тиеш.

Су асты һәм су асты хайваннарының уылдык чәчү, кышлау һәм күпләп җыелу урыннарында теләсә нинди агып төшүче суларны һәм калдыкларны агызу тыела.

7 өлеш. Табигать-рекреацион каркасны үстерү чараларын нигезләү

1. Муниципаль берәмлекнең табигый-рекреацион каркасына анализ үсә баручы урбанизация һәм әйләнә-тирә **торышның начараюы шартларында**

шәһәрләрдә мохит, территориаль планлаштыруның биосфера-уртак принципларын аеруча мөһим гамәлгә кертү булып тора.

Шундый принципларның берсе - муниципаль берәмлек табигать-рекреация каркасының - архитектур-планлаштыру оешмасы тарафыннан һәм аның киләчәк үсеше планы белән билгеләнә торган үзара бәйләнгән территорияләрнең максималь өзелмәвен тәэмин итү, башлыча урта яклаучы, рекреацион һәм савыктыру функцияләрен башкаручы һәм муниципаль берәмлеккә очып килә торган табигать һәм рекреацион территорияләр белән элемтә булдыруны күздә тота торган, үсемлек һәм (яисә) су объектларының өстенлек итүе.

Табигый-рекреацион каркас халыкның яшәү һәм ялының социаль һәм гигиеник кирәкле яшәү тирәлеген формалаштыра; флораның һәм фаунаның, табигый-мәдәни мирасның төр составын саклап калуга, шулай ук муниципаль берәмлек эшчәнлегенең кирәкле ихтыяҗларын канәгатьләндерүгә ярдәм итә.

Табигый-рекреацион каркас булдыруның төп бурычлары - муниципаль берәмлекне яшелләндерүнең бердәм системасын булдыру;

- табигать ландшафтларын саклап калу, баету һәм алардан нәтиҗәле файдалану;

- экологик торышны һәм микроклиматны яхшырту, шулай ук шәһәрнең уңайлы шәһәр мохитен булдыру өчен яшел утыртмаларның мәйданын саклау һәм арттыру.

1.1. Күлләндерелгән территорияләр типологиясе

ГОСТ нигезендә 28329-89 яшелләндерелгән территорияләрнең түбәндәге төрләре бирелә:

- Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территория (ОТОП): халыкның ялының төрле рәвешләрендә каралган яшелләндерелгән террито-рия.

Гомуми файдаланудагы парклар, бакчалар, скверлар, бульварлар, урман парклары - җирле әһәмияттәге объектлар чикләрендә.

- чикләнгән файдаланудагы яшелләндерелгән территория: дәвалау, балалар өчен уку һәм фәнни учреждениеләрнең, сәнәгать предприятиеләренең, спорт комплексларының, торак кварталларның яшелләндерелгән территориясе;

- махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территория: санитар-яклау, су саклау, яклау-мелиоратив, янгынга каршы зоналар, зиратлар, автомобиль һәм тимер юллар буйлап үсентеләр, ботаника, зоологик һәм җиләк-җимеш бакчалары, питомниклар, чәчәк-оранжерея хуҗалыклары.

[1] нче пункт нигезендә шәһәр урманнарының гамәлдәге массивларын шәһәр урман-паркларына үзгәртеп корырга һәм аларны гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән тер-риторияләргә, бер кешегә 5 кв.метрдан да артык булмаган исәпләп, гомуми файдаланудагы территорияләргә кертергә кирәк.

Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр очрагында территория җирле әһәмияттәге объект булып тора (парк, бакча, сквер һ.б.).

ГОСТ нигезендә 28329-89:

- Парк - 10 гектардан гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территория, ул мөстәкыйль архитектура-ландшафт объекты булып тора.

- Бакча - тамашалар, спорт-сәламәтләндерү һәм уен кораллары белән туену мөмкинлеге булган селитеб зонасында гомуми файдаланудагы 3 гектар мәйдандагы яшелләндерелгән территория.

- сквер - мәйданны, иҗтимагый үзәкне, магистральне бизәү элементы булган, кыска вакытлы ял һәм җәяүлеләр өчен файдаланыла торган кечерәк зурлыктагы гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территория.

- бульвар - җәяүле транзит хәрәкәте һәм кыска вакытлы ял өчен билгеләнгән төрле киңлектәге полоса рәвешендә магистральләр буйлап гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территория.

Уртак предприятие нигезендә 42.13330.2016 тәэмин ителеш бер кешегә гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданы буларак билгеләнә.

1.2. Якын-тирәдәге табигать территорияләре контекстында муниципаль берәмлекнең яшел территорияләре

Табигать-рекреация каркасы шәһәр яны табигать территорияләрен яшелләндерелгән территорияләр (яшелләндерү системасы) белән төрле дәрәҗәдәге экологик коридорлар белән тоташтыру юлы белән төзелә.

Лаеш муниципаль районының Комлы-Ковалы авыл җирлеге территориясендә табигый-рекреацион каркас үзәге ролендә чыгыш ясаучы Шәһәр яны урманчылыгының саклаучы урманнарының зур участоклары урнашкан. Комлы Ковал дәүләт җирлегенең төньяк-көнчыгыш өлешендә Ковалинск күле урнашкан, ул региональ әһәмияттәге табигать һәйкәле һәм саклауга тиешле төп экологик үзәк булып тора.

1.3. Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән тәэмин ителеш һәм аларны сыйфатлы бәяләү

«ЦЭСИ» ДБУнең төзекләндерү паспорты нигезендә Комлы Ковал авыл җирлеге территориясендә булган хәлдә гомуми файдаланудагы 1 яшелләндерелгән территория урнашкан - гомуми файдаланудагы 12172 кв.метр мәйданлы сквер (1,2 гектар) гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән тәэмин ителеш бер кешегә 3 кв.метр тәшкил итә. Авыл җирлекләре өчен Татарстан Республикасы РНГП нигезендә гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән тәэмин ителешнең минималь әһәмияте бер кешегә 12 кв.метр тәшкил итә.

Комлы Ковал авыл җирлегендә яшелләндерелгән файдалану территорияләре өлешендә табигый-рекреацион каркасны үстерү өчен мәйдан кытлыгы күзәтелә.

9.8 пунктчасы нигезендә, урман әйләнәсендә урнашкан авыл торак пунктларында 2016 елның 9.2 нче таблицасына 3 нче искәрмә белән 42.13330 нче таблицага,

эре елгаларның һәм сулыкларның яр буе зоналарын, файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләрнең мәйданын кечерәйтергә рөхсәт ителә, ләкин ул 20 процентан да артмый. 0,2 түбәнәйтә торган коэффициентны исәпкә алып, халыкның проект санына исәпләгәндә ОТОПның минималь таләп ителә торган мәйданы 107808,0 кв.метр (10,8 гектар) тәшкил итәчәк.

Климатның үзгәрүенә бәйле процессларны исәпкә алып, ОТОПның проект мәйданы норматив күрсәткечтән югарырак билгеләнә, бу үз чиратында табигый-рекреацион каркас үсешенең территориаль резервын тудыра һәм климатик үзгәрешләргә җайлашу буенча чараларның берсе буларак карала ала.

Муниципаль берәмлекләрне яшелләндерү системасының яңа объектларын проектлаганда «Парклар. 7.1 нче таблицада тәкъдим ителгән шәһәр төзелешен проектлау һәм төзекләндерү кагыйдәләре.

Таблица 7.1

Рекомендуемые соотношения типов пространственной структуры с учетом природных зон

Географические зоны	Тип пространственной структуры (ТПС)		
	Закрытый	Полуоткрытый	Открытый
Средняя кисәк таежной зоны	40 - 60	10 - 40	30 - 50
Лесостепная	40 - 70	10 - 40	20 - 30
Степная и лесостепная	50 - 80	10 - 30	10 - 20

2. Табигый-рекреацион каркасны үстерү буенча проект тәкъдимнәре

2.1. Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләрнең (җирле әһәмияттәге объектларның) типологиясен киңәйтү тәкъдимнәре

Табигый-рекреацион каркасны үстерү ***өлкәсендә*** барлыкка килгән яшелләндерелгән территорияләрнең типологиясен җирле дәрәҗәдә «экологик парк» дип киңәйтергә тәкъдим ителә - подтип Россия Икътисади үсеш министрлыгының «Федераль әһәмияттәге объ-ектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, җирле әһәмияттәге объектларны территориаль планлаштыру документларында тасвирлауга һәм чагылдыруга таләпләр раслау турында һәм Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2016 елның 7 декабрендәге 793 номерлы боерыгының үз көчен югалтуын тану турында» 2018 елның 09 гыйнварындагы 10 номерлы боерыгында бүлеп бирелгән.

«Экология паркы» төшенчәсе хәзерге вакытта Мәскәүдә тотрыксыз һәм җирле дәрәҗәдә билгеләнгән («Мәскәү шәһәрендә махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» 2001 елның 26 сентябрендәге 48 номерлы Мәскәү шәһәре Законы) буларак «Махсуслаштырылган махсус сакланылучы табигать территориясе, аларның урнашу урыны үзенчәлеген, шәһәр төзелеше һәм хуҗалык эшчәнлеге үзенчәлекләрен исәпкә алып, Мәскәү табигый комплексы территорияләрен саклау, торгызу һәм рациональ файдалану ысулларын һәм алымнарын эшләү өчен билгеләнгән.

197

ырулар, экологик агарту һәм халыкны табигатьне саклау тәрбиясе». Бер генә экологик парк мәҗбүри тәртиптә аеруча сизүче табигать территориясе категориясе булып тормый, 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон кысаларында һәм җирле дәрәҗәдә экоагарту юнәлешен үстереп, территориядә табигать кишәрлекләре өстенлек иткән һәм яшел инфра-структура элементларын перспектив кертү белән тематик парк подтип буларак каралырга мөмкин.

2.2. Муниципаль берәмлекнең табигать-рекреация каркасын үстерү буенча тәкъдимнәр

Яшелләндерү системасы кытлыгы проблемасын хәл итү өчен су объектларына һәм авыл җирлегенең планлаштырылган структурасының тоташ участокларына багышланган ОТОП челтәрен үстерергә тәкъдим ителә.

Проект буенча ОТОПның мәйданы: 10,9 гектар, шуларның 1,34 гектары - экологик парк, алар күбесенчә урта һәм агарту функцияләрен башкара.198

Таблица 7.2

Сведения о видах, назначении, наименованиях, основных характеристиках и местоположении планируемых для размещения объектов Җирле әһәмияттәгегородского поселения в области развития природно-рекреационного каркаса

№ п/п	Наименование объекта	Номер функциональной зоны	Характеристики объекта		
			Тип объекта	**Подтип объекта**	**Минимальная площадь объекта, гектара**
Объекты Җирле әһәмияттәгев области развития природно-рекреационного каркаса, планируемые к размещению в рекреационных зонах					
1.6.1	Сквер	600/1	Тематик парк	Сквер	0,33
1.6.2	Парк*	600/2	Тематик парк	Экологический парк	1,34
Объекты Җирле әһәмияттәгев области развития природно-рекреационного каркаса, планируемые к размещению в зонах развития жилой и индивидуальной жилой застройки исходя из потребности по проектной численности населения					
1.6.3	Сад	100/1	Тематик парк	Иной вид открытых территорий со специализированным набором услуг в области культуры и отдыха	5,6
1.6.4	Сквер	101/2	Тематик парк	Сквер	0,2
1.6.5	Сквер	101/6	Тематик парк	Сквер	0,6
1.6.6	Сквер	101/8	Тематик парк	Сквер	1,0
1.6.7	Сквер	101/9	Тематик парк	Сквер	0,6

Примечание:

Доля озеленения объектов установлена в соответствии с СП 42.13330.2016.

* Проектирование экологического парка на территории, прилегающей к памятнику природы Озеро Моховое, необходимо вести с учетом режима особой охраны памятника природы (в соответствии с Постановлением Совета Министров Татарской АССР от 10.01.1978 № 25 и Постановлением Кабинета Министров Республики Татарстан от 29.12.2005 № 644) и по согласованию с Государственным комитетом Республики Татарстан по биологическим ресурсам.

8 өлеш. Территорияләрне инженерлык әзерләү гамәлләрен нигезләү 1. Куркыныч табигый процесслар һәм күренешләр күренешләренә анализ

Территорияне мелиоратив төзекләндерү

«Территорияне инженер ягыннан әзерләү» бүлегенең максаты - нәтиҗәле граж-дан һәм сәнәгать төзелеше өчен шартлар тудыруның физик характеристикасын яхшырту.

Инженерлык әзерлегенең төп бурычы - район территориясен язгы ташу һәм су басу вакытында уңайсыз физик-геологик процесслар йогынтысыннан, грунт сулары дәрәҗәсен күтәрүдән, грунт суларын утыртудан һәм алга этәрүдән саклау һәм башкалар.

СП 115.13330.2016 «Куркыныч табигый авырулар геофизигы. СНиП 22-01-95 Актуальләштерелгән редакциясе (алга таба - СП 115.13330.2016): - территориаль планлаштыру схемасын (җирлекләрнең территориаль планлаштыру схемасын, генераль планнарын) эшләгәндә куркыныч табигый йогынтыны исәпкә алу кирәклеге, территорияне планлаштыру документлары тискәре нәтиҗәләр белән, мондый йогынтылар кешеләр гомеренең зарарын зарар белән тәэмин итү куркынычы белән бәйле.

төзелеш объектларының иминлеге;

- куркыныч табигый йогынтыны куркыныч табигать процесслары һәм күренешләренең, шулай ук үзенчәлекле грунтлар таралу куркынычы янаган территорияләрне хуҗалык тарафыннан үзләштергәндә исәпкә алырга кирәк;

- Карала торган территориядә хәвефле табигый йогынтыларга башлангыч бәя территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында бирелгән белешмәләр нигезендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэмин итүнең ин-формация системаларында, дәүләт картография-геодезия фондында, табигать мохите турында мәгълүматларның дәүләт фондында, шулай ук башка дәүләт һәм бүләк булмаган фондлар материалларында гамәлгә ашырыла.

- хуҗалык өчен планлаштырылган территориядә зарарлы табигый йогынты күрсәтү мөмкинлекләрен алдан бәяләү нәтиҗәләре буенча ачыкланган куркыныч табигать процессларының, күренешләрнең үсеш чикләрен төгәлләштерү һәм аларның параметрларын билгеләү өчен инженерлык эзләнүләрен башкарырга кирәк. Табигать ылысларының башлангыч бәяләү нәтиҗәләре инже-нер тикшеренүләрен башкаруга бирем төзегәндә башлангыч күрсәткечләргә кертелергә һәм киләчәктә проектлауның алдагы стадияләре өчен инженерлык тикшеренүләре программасында эшләр составын һәм күләмнәрен планлаштырганда файдаланылырга тиеш.

Җирлек территориясе өчен табигый шартларның җентекле тасвирламасы генераль планның «Әйләнә-тирә мохитне саклау» бүлегенә кертелде.

Авыл җирлегенең рельефы чагыштырмача тыныч өслекле, бик аз бүлгәләнгән аккумулятив терраса тигезлегеннән гыйбарәт. Рельеф түбәнлегендә сазлыклар һәм вак күлләр очрый. Абсолют өслекләр 69,6 метрдан 96,5 метрга кадәр үзгәрә. Җир өслегенең гомуми юнәлеше көнчыгыштан һәм көнбатыштан үзәк өлешкә һәм төньяктан көньякка таба юнәлгән. Урта авышлыкның зурлыгы 1,3 градуска якын.

Җирлек территориясендә ел дәвамында җилнең көньяк һәм көнбатыш юнәлешләре өстенлек итә. Шул ук тенденция салкын чорда да беркадәр тайпылышлар белән үсә, бу исә кар көртләре меридиональ һәм киң юнәлештәге юлның ачык өлешләренә дучар булуын күрсәтә.

Җирлек территориясе IV кар районына карый һәм шактый күп кар ява, юлларда кар көртләре ява.

Атмосфера явым-төшемнәре эрозия күренешенә йогынты ясый. Явым-төшемнең характеры (кыска вакытлы, дәвамлы, аз интенсив, интенсив) эрозия үсешенә зур йогынты ясый. СП 425.1325800.2018 "Территорияләрне эрозия процессларыннан инженер яклау. Проектлау кагыйдәләре (алга таба - 425.1325800.2018) эрозияне үстерү кыска вакытлы яисә озакка сузылган явым-төшемнәр күп яуганда, эрозия процессын үстерүгә шулай ук кар эрозиясенең озакка сузылуына йогынты ясый.

Еллык уртача явым-төшем күләме 568,5 миллиметр тәшкил итә, шулардан җылы чорда 309,6 миллиметр, салкын чорда - 258,9 миллиметр. Иң күп явым-төшем июльгә туры килә - 68,3 миллиметр, мини - апрельгә 28,4 миллиметр.

Уртак предприятие нигезендә 115.13330.2016 һәм карала торган территориядә булган фонд материаллары нигезендә түбәндәге табигый процесслар һәм күренешләр күзәтелә:

Табигый процесслар:

- эрозия процесслары;

Гидрологик процесслар:су басу;

*Геологик процесслар (*СП 116.13330.2012 "Территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженер яклау. Төп нигезләмәләр. СНиП 22-02-2003 актуаль редакциясе (алга таба - 116.13330.2012):

- су басу;
- карс-суффозия процесслары; - сейсмиклык;

Метеорологик күренешләр: - кар көртләре.

Эрозия процесслары - су агымнары тарафыннан тормышка ашырыла торган туфрак, грунт, яр һәм елга үзәннәренең юылу процесслары комплексы ул. Вакытлы су агымнарының эрозион эшчәнлеге территорияләрдә су бүленеше массивларын аера торган промоин һәм чокырлар барлыкка килүдән гыйбарәт. Даими су агымнары (инешләр һәм елгалар), эрозия эшчәнлеге процессында һәм геологик-геоморфологик факторларга бәйле рәвештә, еш кына өске грунт массивларын аерып алуга китерә торган яр битләрен алмаштыра.

Сукыр эрозиясе - эрозия - иң актив һәм уңайсыз процессларның берсе, йделювр эшчәнлеге нәтиҗәсендә барлыкка килгән.

менные водотоков. Чокырлар барлыкка килү тау битләренең динамик тигезлеге бозылуга бәйле, бу еш кына шулай ук табигатьтән рациональ булмаган файдалану белән стимуллаштырыла.

Җирлек территориясендә эрозия өлешенең начар булуы ха Балкар һәм чокырлар белән тәкъдим ителгән эрозион формалар күлләрнең Комлы Ковал системасы буйлап урнашкан һәм көнбатыштан көнчыгышка һәм төньяктан көньякка сузылган. Гусовраж-бал челтәре квадрат кило-метрга 0,07 чакрым тәшкил итә.

Су басу, су басу. Су басу һәм су басу - үзара бәйләнгән процесслар. Су басу вакытында елгада (яки сусаклагычта) биеклеге күтәрелә, һәм инде яр буйларыннан су баса башлаганчы ук, ягъни су баса башлаганчы ук, терәк барлыкка килә, ул якын территориядәге грунт суларының биеклеген һәм су басуын китереп чыгара. Елга ярларыннан чыккач, территорияне су баса һәм идән асты алга таба үсә. Шуңа бәйле рәвештә су басу мәйданы су басу мәйданыннан күбрәк була. Су басу озакка сузылмый, һәм язгы су чагыштырмача тиз генә кире елгага китә, ә су басу озакка сузыла. Ул җир асты суларының биеклеге төшкәнче дәвам итә.

Су басу, тәэмин ителешнең проценты нинди булуга карамастан, теләсә нинди су басуда була, шуңа күрә су басу һәм су басу процесслары комплекста карала.

ГОСТ 22.0.03-2022 нигезендә "Дәүләтара стандарт. Гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлык. Табигый гадәттән тыш хәлләр. Терминнар һәм бүленешләр:

- су басу - территорияне су басу яисә су басу чорында су белән каплау; - су басу зонасы - купертү нәтиҗәсендә су белән каплана торган территория

су агымы үзәннең үткәрү сәләте белән чагыштырганда;

- мөмкин булган су басу зонасы - су басу өчен мөмкин булган яисә су басу зонасы барлыкка килү фаразлана торган территория.

- Су басу - грунт суларының дәрәҗәсен күтәрү, ул территориядән нормаль файдалануны, анда урнашкан объектларны төзүне һәм эксплуатацияләүне боза.

Су басу зоналары су басу зоналарына якын территорияләргә карата билгеләнә, грунт суларының биеклеге күтәрелү су объектларының югары сулы өсте сулары белән бәйле.

Су басуның тискәре нәтиҗәләре түбәндәгеләр:

- нык торулыларны киметү һәм грунтларның деформация үзлекләрен арттыру, бигрәк тә аларның утыруы;

- биналарның һәм корылмаларның җир асты өлешләрен су басу, алардан файдалану шартларының начараюы;

- куркыныч инженер-геологик процеслар һәм күренешләр барлыкка килү һәм активлашу;

- җир асты суларының химик составын үзгәртү һәм агрессивлыгын көчәйтү; - грунтлар категориясен үзгәртү исәбенә сейсмик баллылыкны арттыру

су белән туенганда аларның сейсмик составлары буенча;

- экологик һәм санитар-эпидемиологик хәлнең начараюы. Татарстан Республикасы Торак пунктлары исемлеге нигезендә

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 29 августындагы 1625-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган язгы ташу (су басу) чорында мөмкин булган су басу (су басу) зоналарына эләгүче Татарстан Республикасы торак пунктлары исемлеге, торак пунктлар су басу, су басу куркынычы булган зоналарга эләгә алмый.

Шул ук вакытта, Лаеш муниципаль районы Башкарма комитеты мәгълүматы буенча (2024 елның 12 февралендәге 1133/и хаты, кушымтаны карагыз) җирлек территориясендә язгы ташу узарга мөмкин.

Россия Федерациясе Су кодексының 1 статьясындагы 16 пункты нигезендә су басу һәм су басу суны билгеле бер территорияләргә һәм объектларга тискәре йогынты ясауның мөмкин булган рәвешләреннән берсе булып тора. Су басу һәм су басу зоналарын билгеләү махсус яклау чарасы булып тора һәм суларның тискәре йогынтысын булдырмау һәм аның нәтиҗәләрен бетерү өчен гамәлгә ашырыла.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2014 елның 18 апрелендәге 360 номерлы карары (алга таба - Су басу, су басу зоналары турында нигезләмә), су басу, су басу зоналары турындагы нигезләмә, су басу зоналары, су басу, су басу зоналары, әгәр алар турында мәгълүмат БДКМРна кертелгән булса, билгеләнгән дип санала.

Җирлек территориясендә су басу, су басу зоналары генераль планны эшләү вакытында ачыкланмаган. Су басу зоналарын билгеләгәннән соң, генераль планга тиешле үзгәрешләр кертергә кирәк.

Карс-суффозия процесслары. СП 116.13330.2012:

- карст - тау токымнарының җир асты сулары һәм (яисә) өске сулары эревенә бәйле комплекслы геологик процесс, ул аларның көчсезләнүендә, җимерелүендә, бушлык һәм мәгарәләр барлыкка килүендә, токымнарның киеренке торышындагы, динамикасының, химик составындагы һәм җир асты сулары режимындагы үзгәрешләрдә, суффозия (механик һәм химик), эрозия, осед, обрушения һәм җир өслегенең җимерелүендә чагыла;

- суффозия - аерым компнентларның һәм эре массаларның җир асты суларының таркалуы һәм агып чыгуы, шул исәптән кыя массивларының структур элементларын китерүче дисперслы һәм цементланган хәрабә токымнарының эре массалары.

- карст-суффозия процесслары - карст процессы һәм суффозиянең үзара бәйләнешле үсеше. Карстны өйрәнгәндә һәм бәяләгәндә карсто процессы составына керәләр.

Б СП 115.13330.2016 кушымтасы нигезендә җирлекнең бөтен территориясе карст (сульфатлы һәм карбонат-суль-фатлы) һәм механик суффозия тарату районында урнашкан. Җирлек территориясендә күл казанлыклары барлыкка килү карс-суффо-зион процесслары белән бәйле.

Сейсмичлылык. А картасы нигезендә (А - сейсмик куркыныч дәрәҗәсе, 10 процентка тигез) СП 14.13330.2018, җирлек территориясе, MSK-64 шкаласы буенча, 5 баллга тигез булган җир тетрәүләр зонасына керә, В картасы буенча (В - сейсмик куркыныч дәрәҗәсе, ул 5 процентка тигез) - 6 балл, С картасы буенча (1 процент) - 7 балл.

А картасы нормаль һәм түбәнәйтелгән җаваплылык дәрәҗәсен проектлау өчен билгеләнгән. Заказ бирүче нормаль дәрәҗәдәге объектлар проектлау өчен В яки С картасын тиешле нигезләү белән кабул итәргә хокуклы. В яки С картасын сайлау турындагы карарны, рай-онның сейсмиклыгын бәяләү өчен, җаваплылыкның югары дәрәҗәсендәге объектны проектлаучы тәкъдиме буенча заказчы кабул итә.

Кар көртләре. Җирлек территориясе IV кар районына карый, 20.13330.2016 СП нигезендә «Йөкләнеш һәм йогынты. СНиП 2.01.07-85 актуаль редакциясе ".

Кар көртләре күп кар яву һәм буран бураннары нәтиҗәсендә барлыкка килә, мондый бураннар берничә сәгатьтән алып берничә тәүлеккә кадәр дәвам итәргә мөмкин. Алар транспорт элемтәсен бозуга, элемтә һәм электр тапшыру линияләренең зарарлануына китерә, хуҗалык эшчәнлегенә тискәре йогынты ясый.

Җирлек территориясендә кар көртләреннән саклау чаралары меридиональ юнәлештәге юлларның ачык участокларында каралырга мөмкин.

Территорияне мелиорацияләү. Җирлек территориясендә аеруча кыйммәтле продуктив авыл хуҗалыгы җирләре юк, аларны башка максатлар өчен куллану «Татарстан Республикасы территориясендә аеруча кыйммәтле продуктив авыл хуҗалыгы җирләре исемлеген раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 23 декабрендәге 3056-р номерлы күрсәтмәсе (алга таба - Татарстан Республикасы территориясендә аеруча кыйммәтле продуктив авыл хуҗалыгы җирләре исемлеген раслау хакында) нигезендә рөхсәт ителми, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, аларны куллану башка максатлар өчен рөхсәт ителми (алга таба - Татарстан Республикасы территориясендә аеруча кыйммәтле авыл хуҗалыгы җирләре исемлеге).

2. *Эрозия процесслары территориясен инженер әзерләү чаралары.* Территорияләрне эрозиядән инженерлык яклавы

Процессларга 425.1325800.2018 “Территорияләрне эрозия процессларыннан инженерлык яклавы. Проектлау кагыйдәләре (алга таба - СП 425.1325800.2018).

Шул ук вакытта грунтларның ныклы һәм деформацион характеристикаларын һәм материалларның физик-механик үзенчәлекләрен тулысынча куллануны тәэмин итә торган иң экономияле һәм ышанычлы проект чишелешен сайлап алу өчен проект чишелешләренең мөмкин булган вариантларын техник-икътисадый чагыштырырга кирәк. Инженерлык тикшеренүләре үткәрү зарур.

Территорияне эрозион процесслардан саклау чаралары һәм конструкцияләре, табигый шартларны, йөкләнешне һәм йогынтыны, эксплуатацияләү үзенчәлекләрен, җирле төзелеш материалларыннан файдалану мөмкинлекләрен, экологик таләпләрне исәпкә алып, эрозия һәм туганлык процесслары барлыкка килүдән һәм үсешеннән яклауны тәэмин итәргә тиеш.

Гомуми рәвештә инженерлык яклавы чараларына һәм җайланмаларына: - ныгытмаларның биологик типлары (күпьеллык үләннәр, агач үсентеләре) кертәләр.

күләгәләр;

- территорияләрне планлаштыру һәм су үткәрү чаралары;

- эрозиягә каршы корылмалар (грутларны саклау һәм беркетү, катнаш конструкцияләр, матрацно-тюф тибындагы габионнар, рәшәткәле конструкцияләр).

Конкрет чараларны сайлап алуны аерым проек-том итеп билгеләргә кирәк.

Су басу. Су басу. Су басулар һәм су басулар аркасында килеп чыккан гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм аларның нәтиҗәләрен мөмкин кадәр йомшарту - бу комплекслы проблема, аны хәл итү өчен, су басу масштабларын фаразлау нигезендә су басу формалаштыра торган табигый итехноген процессларны мониторинглауны, яр буе ныгыту корылмалары системасын төзү, гадәттән тыш хәлнең нәтиҗәләрен бетерү өчен көчләрне һәм чараларны әзерләү кирәк.

«Территорияне су басудан һәм су басудан яклау буенча тиешле чаралар күрү һәм (яисә) үткәрү буенча 104.13330.2016 «Территорияне ягулык һәм су басудан инженер яклау. СНиП 2.06.15-85 актуаль редакциясе (алга таба - СП 104.13330.2016) тиешле инженер-канияларыы (инженер-гидрологик, инженер-геологик, инженер-гидрометеорологик) алдыннан булырга тиеш.

Конкрет чаралар, алар микъдар характеристикалар һәм башкару эзлеклелеге; булырга нигезләнгән аерым проектлар белән.

Генераль план түбәндәге чараларны үткәрү тәкъдим ителә:

- су басу, су басу зоналары турындагы Нигезләмәгә туры китереп, су басу, су басу зоналары чикләрен билгеләү;

- су басу, су басу мөмкин булган зоналарның чикләре билгеләнгәннән соң, генераль планга тиешле үзгәрешләр кертергә кирәк;

- су басудан, су басудан инженерлык яклавы объектларын төзү, кирәк булганда.

Матбугатны су басуны яклау чарасы төрен СП104.13330.2016 нигезендә сайларга кирәк. Инженерлык яклавын проектлауны, аларның функциональ билгеләнешенә (кулланылышына) таләпләрне исәпкә алып, территорияләрне су басуны һәм су басуның тискәре йогынтысын юкка чыгаруны тәэмин итә торган чаралар комплексын эшләргә чакыра. Гомуми рәвештә түбәндәгеләр күздә тотыла:

- территорияне яисә объектларны саклауны тәэмин итә торган саклагыч дамбалар, җимерелү дамбалары төзү;

- территориянең өслегеен ясалма күтәрү (зур булмаган һәм төзелеп бетмәгән территорияне булдыру максатка ярашлы);

- су объектларында язгы ташуның нормаль үтүен тәэмин итү һәм кече елгаларның үз-үзен чистарта алу сәләтен арттыру өчен турыдан-туры һәм тирәнәйтә торган эшләр башкару;

- өслек агынтысын көйләү һәм көйләү буенча русларны җайга салучы корылмалар һәм корылмалар төзү;

- системалы дренаж системалары, локаль дренажлар (канау, траншеялар), ачык су кабул итү бүлмәләре төзү;

- су үткәргеч торбалар укып чыгучыга;

- култык асты киңлекләрендә, аеруча түбән күперләрдә, укымышлы. Инженерлык яклавы кирәклеген сопостазлар юлы белән нигезләргә кирәк.

бу яклау булмаган яисә гамәлдәге капиталь төзелеш объектларын, башка объектларны һәм функциональ зоналарны тоташтырмый торган территорияләргә күчерү чыгымнары булган очракта аны су басудан һәм су басудан зыян белән эксплуатацияләүгә чыгымнар тоту.

Инженерлык яклавының ярдәмче чаралары сыйфатында агроурман-техник чараларны кулланырга, шул исәптән әлеге климат зонасына җайлаштырылган агач-гигрофитлар утыртырга кирәк.

Инженерлык яклавы буенча карарлар сайлауны чагыштырыла торган вариантларның күрсәткечләрен техник-икътисадый чагыштырып карау нигезендә башкарырга кирәк.

Карс-суффизия процесслары. Проектлауның алдагы стадияләрендә карст процессларын күрсәтү мөмкинлекләрен төгәлләштерүгә, проект мәйданчыкларының карст-суффозион тотрыклылыгын объектив бәяләүгә юнәлдерелгән инженерлык тикшеренүләре, махсус тикшеренүләр үткәрү зарур. Территориянең карстокуркынычсызлыгы буенча алдан карта (схема) булдыру максатка ярашлы.

Объектларны проектлаганда архитектура-планлаштыру, конструктив һәм эксплуатация-мониторинг характерындагы карсто чараларына каршы комплекслы чараларны исәпкә алырга кирәк.

Конкрет карга каршы чаралар ачыкланган һәм фаразлана торган карст күренешләренең, карстук токымнарның төрләренең, аларның урнашу шартларын һәм сакланыла торган территорияләрнең һәм корылмаларның үзенчәлекләрен исәпкә алып билгеләнә торган таләпләрнең характерына бәйле рәвештә сайларга кирәк. 2016 елда «Биналар һәм корылмаларның нигезләре. СНиП актуаль редакциясе 2.02.01-83*». Уникаль биналарны һәм корылмаларны карга каршы яклау чараларын билгеләү өчен махсус техник шартлар эшләнергә тиеш (алга таба - СТУ).

Шуны да билгеләп үтәргә кирәк: карст-суффозия процессларыннан яклау буенча планлаштыру чаралары территорияне планлаштыру документларын эшләү стадиясендә, тиешле эзләнүләр уздырганнан соң кулланылырга тиеш.

Планировка ,

А тибындагы карстокуркыныч геологик тирәлекнең планда һәм тирәнлеге буенча интенсив пычрануына, шулай ук закарстовать ителгән территорияләрнең мондый пычрануына югары сизгерлеге белән бәйле. Карст куркынычының әлеге төре беренче чиратта калдыкларны саклау полигоннарына, химия сәнәгате предприятиеләренә, нефть үткәргечләргә, канализация коллекторларына керә. В тибындагы карсторат кар-стының төрле өске күренешләре: проваллар (подтип B1), локаль күчәрләр (подтип B2), тигезсез утырмалар (подтип B3), Җир өслегенең гомуми күчәрләре (B4 подтип) һәм башкалар аркасында биналарның һәм корылмаларның юкка чыгуы яки җимерелү ихтималы белән билгеләнә.

Сатып алынган территорияләрне рациональ файдалану һәм карга каршы яклауга чыгымнарны оптимальләштерү. Чаралар әлеге районның үсеш перспективаларын һәм карст үсеше шартларына карстларга каршы яклауның йогынтысын исәпкә алырга тиеш. Планлаштырылган карга каршы чаралар куллану зарурлыгы турындагы карар карст процессларының мөмкин булган чагылышлары турында актуаль мәгълүмат булган очракта, шәһәр төзелеше документларын эшләү стадиясендә кабул ителергә тиеш.

Планлаштырылган карга каршы чаралар составына түбәндәгеләр керә:

- махсус функциональ зоналар компоновкасы, карстокуркыныч участокларны мөмкин кадәр урап узып һәм аларда яшел утыртмалар урнаштырып, планировка структурасын эшләгәндә магистраль урамнар һәм челтәрләр трассировкасы;

- карст провалларының интенсивлыгына карата I-II тотрыклылык категорияләре кишәрлекләреннән читтә, шулай ук проваллар барлыкка килүнең азрак интенсивлыгы (ешлыгы) булган участоклардан читтә, кагыйдә буларак, куркынычсыз участокларда биналарның һәм корылмаларның урнашуы, әмма уртача диаметрлары 20 метрдан артык (А тотрыклылык категориясе).

Сейсмичлылык. Биналарны һәм корылмаларны проектлаганда җирлек территориясенең сейсмик куркынычын исәпкә алырга кирәк.

Кар көртләре. Автомобиль юлларын кардан саклау һәм чистарту буенча методик тәкъдимнәр (2008 елның 01 февралендәге 44-р номерлы Ро-савтодор күрсәтмәсе белән тәкъдим ителгән), автомобиль юлларын кышкы карап тоту буенча чараларның барлык системасы үтәлә торган эшләрне мөмкин кадәр киметеп һәм киметеп, автотранспорт хәрәкәте өчен нормаль шартларны тәэмин итү өчен төзелә. Бу бурычларны үтәү өчен түбәндәгеләр гамәлгә ашырыла:

- кар көртләре барлыкка килүне булдырмау буенча даими яисә вакытлы кар саклау чараларын урнаштыру юлы белән яклау чаралары;

- юл өслегендә узучы транспорттан кышкы тайгак ясалуга юл куймау максатын күздә тоткан профилактик чаралар;

- юлда кар һәм боз берәмлекләрен алып ташлау һәм автомобиль хәрәкәтенә аларның йогынтысын киметү чаралары;

- тәүлекнең караңгы вакытында юлларны яктырту.

Чаралар системасы төп факторларны исәпкә алып оештырылырга тиеш: 1) метелевережим, кар капламының биеклеге, җир казу элементлары,

табигый фактор (юл уза торган урынның рельефы, үсемлекчелек һ.б.).

2) юлларны трассалаштырганда төп кар саклый торган чаралар түбәндәгеләр була:

- иң кечкенә урыннар буенча трасса салыну;

- трассалаштырганда төп буран җилләренең юнәлешләрен исәпкә алу.

3) Юлның кар белән тулмавы шактый дәрәҗәдә план элементларының һәм җирлекнең рельефы белән озынча профильнең дөрес ярашуына һәм шул ук вакытта төп метель җилләренең юнәлешләрен исәпкә алуга бәйле. Урынның төрле характеры һәм неоди-наков трассасының урнашу дәрәҗәсе төрле.

Юл шартлары тиз йөрешле машиналар кулланырга мөмкинлек бирә торган барлык юлларда да кар чистарту чараларының нигезен патруль чистартуы тәкъдим ителгән.

Патруль кар чистарту ялгыз яисә сука-щетка автомобильләре отряды тарафыннан башкарыла. Патрульлек кар бураны яки кар яву юлы участогына хезмәт күрсәтү өчен беркетелгән кар чистартучыларның вакыт-вакыт үтүләре белән алып барыла.

Шәһәр һәм торак пунктлар арасында ясалма корылмалар (эстакад, күперләр, юлүткәргечләр) буйлап уза торган юл участокларыннан алына торган кар-боз катламнары кар чистарту пунктларына чыгарылырга тиеш.

Кар көрәү пунктларының саны һәм аларның урнашу урыннары түбәндәге шартлардан чыгып билгеләнә:

- автомобиль юлы белән кар чыгару эшләренең тизлеген тәэмин итү;

- кар чыгарганда транспорт чыгымнарын минимальләштерү; - юлдан читкә чыгарылырга тиешле кар күләмнәре;

- аларга каршылыксыз транспорт килү тәэмин ителеше. Кар яву пунктлары «коры» кар өемнәре һәм кар эремәсе рәвешендә була.

шәһәр канализациясе системасына тоташтырылган виль шахталары.

«Коры» карны торак пунктның су объектларының су саклау зоналарында урнаштырырга тиеш түгел.

Юлларны кар өемнәреннән яклауның теге яки бу методын сайлау явым-төшемнең интенсивлыгына, трассаның шартларына һәм әһәмиятенә, районның матди иминлегенә бәйле.

9 өлеш. Торак пунктлар чикләрен үзгәртүне нигезләү

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Комчан-Ковалинский авыл җирлеге территориясендә урнашкан торак пунктларның гамәлдәге чикләре сыйфатында чикләр кабул ителде, казаннар турында белешмәләр «Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Комлы-Ковали авыл җирлегенең генераль планын раслау турында» Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советының 2023 елның 31 декабрендәге 14-14 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Комлы Ковал авыл җирлегенең генераль планы нигезендә 16:24-4.9 (Вороновка авылы) һәм 16:24-4.9 (Вороновка авылы) реестрлы күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертелде.

Комлы Ковал авылының гомуми мәйданы 1365,2850 гектар тәшкил итә, Воро-новка авылы - 90,4903. Торак пунктларның чикләрен үзгәртү әлеге генераль план белән каралмаган.

Халык пунктларыннан читтә урнашкан «Торак пунктлар җирләре» категорияле җир кишәрлекләре исемлеге, әмма алар чикләренә кертү өчен нигезләр юк, Таблицада 9.1.

Таблица 9.1

Перечень земельных участков с категорией земель «Земли населенных пунктов», расположенных за границами населенных пунктов, кв.м.

Кадастровый номер земельного участка	**Вид разрешенного использования**	**Площадь земельного участка по кадастру**	**Площадь земельного участка за границами населенного пункта**
16:24:000000:6539	Земельные участки (территории) общего пользования	358,00	358,00
16:24:090111:108	-	6,25	6,25
16:24:090111:1103	Трубопроводный транспорт	11,00	11,00
16:24:090111:111	-----------	6,25	6,25
16:24:090111:112		6,25	6,25
16:24:090111:113		49,53	49,53
16:24:090111:114		36,17	36,17
16:24:090111:115		6,25	6,25
16:24:090111:116		5,57	5,57
16:24:090111:117		11,29	11,29
16:24:090111:118		11,29	11,29
16:24:090111:119		11,29	11,29
16:24:090111:120		38,24	38,24
16:24:090111:123		1,00	1,00
16:24:090111:126		1,00	1,00

16:24:090111:128	-	1,00	1,00
16:24:090111:129	-	1,00	1,00
16:24:090111:130	-	1,00	1,00
16:24:090111:131	-	1,00	1,00
16:24:090111:132	-	1,00	1,00
16:24:090111:133	-	1,00	1,00
16:24:090111:134	-	1,00	1,00
16:24:090111:135	-	1,00	1,00
16:24:090111:136	-	1,00	1,00
16:24:090111:137	-	1,00	1,00
16:24:090111:138	-	1,00	1,00
16:24:090111:139	-	1,00	1,00
16:24:090111:140	-	1,00	1,00
16:24:090111:141	-	1,00	1,00
16:24:090111:142	-	1,00	1,00
16:24:090111:143	-	1,00	1,00
16:24:090111:144	-	1,00	1,00
16:24:090111:145	-	1,00	1,00
16:24:090111:146	-	1,00	1,00
16:24:090111:147	-	1,00	1,00
16:24:090111:148	-	1,00	1,00
16:24:090111:149	-	1,00	1,00
16:24:090111:151	-	1,00	1,00
16:24:090111:152	-	1,00	1,00
16:24:090111:153	-	1,00	1,00
16:24:090111:154	-	1,00	1,00
16:24:090111:155	-	1,00	1,00
16:24:090111:156	-	16,00	16,00
16:24:090111:157	-	4,00	4,00
16:24:090111:158	-	4,00	4,00
16:24:090111:1584	Для многоэтажной застройки	1,00	1,00
16:24:090111:159	----------------	4,00	4,00
16:24:090111:160		1,00	1,00
16:24:090111:161		16,00	16,00
16:24:090111:162		4,00	4,00
16:24:090111:163		16,00	16,00
16:24:090111:164		4,00	4,00
16:24:090111:165		4,00	4,00
16:24:090111:166		4,00	4,00
16:24:090111:167		4,00	4,00
16:24:090111:168		4,00	4,00
16:24:090111:169		16,00	16,00
16:24:090111:170		4,00	4,00
16:24:090111:171		16,00	16,00
16:24:090111:172		16,00	16,00
16:24:090111:173		4,00	4,00
16:24:090111:174		16,00	16,00

16:24:090111:1753	Для размещения многоквартирного жилого дома	2583,00	2583,00
16:24:090111:196	Для размещения автодороги Подъезд к Габишево	7647,00	7647,00
16:24:090111:203	под размещение гаража	35,00	35,00
16:24:090111:209	Под размещение гаража	39,00	39,00
16:24:090111:21	Для размещения многоквартирного жилого дома	690,00	690,00
16:24:090111:211	Под размещение гаража	41,00	41,00
16:24:090111:212	Под размещение гаража	44,00	44,00
16:24:090111:218	под размещение гаража	46,00	46,00
16:24:090111:219	под размещение гаража	40,00	40,00
16:24:090111:225	под размещение гаража	65,00	65,00
16:24:090111:323	Под размещение шкафного пункта	22,00	22,00
16:24:090111:53	Под размещение производственно-складских помещений	5768,00	5768,00
16:24:090111:625	Под размещение гаража	54,00	54,00
16:24:090111:650	Для размещения гаража	43,00	43,00
16:24:090111:68	-	636,18	636,18
16:24:090111:69	-	4,96	4,96
16:24:090111:70	-	1,00	1,00
16:24:090111:71	-	1,00	1,00
16:24:090111:72	-	1,00	1,00
16:24:090111:73	-	1,00	1,00
16:24:090111:74	-	1,00	1,00
16:24:090111:75	-	1,00	1,00
16:24:090111:757	под размещение гаража	34,00	34,00
16:24:090111:76	-	1,00	1,00
16:24:090111:762	под размещение гаража	45,00	45,00
16:24:090111:766	под размещение гаража	37,00	37,00
16:24:090111:769	для строительства гаража	45,00	45,00
16:24:090111:780	Для размещения домов многоэтажной жилой застройки	67990,00	67990,00
16:24:090111:796	трубопроводный транспорт (Для капитального строительства и реконструкции на Объектах, входящих в состав стройки "Телемеханизация газопровода Казань-Горький и ГРС" ООО "Таттрансгаз", код стройки А.0000053.0220)	5,00	5,00
16:24:090111:797	трубопроводный транспорт (Для капитального строительства и реконструкции на Объектах, входящих в состав стройки "Телемеханизация газопровода Казань-Горький и ГРС" ООО "Таттрансгаз", код стройки А.0000053.0220)	106,00	106,00
16:24:090111:798	трубопроводный транспорт (Для капитального строительства и реконструкции на Объектах, входящих в состав стройки "Те-	990,00	990,00

	лемеханизация газопровода Казань-Горький и ГРС" ООО "Таттрансгаз", код стройки А.0000053.0220)		
16:24:090111:799	трубопроводный транспорт (Для капитального строительства и реконструкции на Объектах, входящих в состав стройки "Телемеханизация газопровода Казань-Горький и ГРС" ООО "Таттрансгаз", код стройки А.0000053.0220)	5,00	5,00
16:24:090111:800	трубопроводный транспорт (Для капитального строительства и реконструкции на Объектах, входящих в состав стройки "Телемеханизация газопровода Казань-Горький и ГРС" ООО "Таттрансгаз", код стройки А.0000053.0220)	202,00	202,00
16:24:090111:909	для размещения домов многоэтажной жилой застройки	11986,00	11986,00
16:24:090301:9	Ведение личного подсобного хозяйства	1000,00	1000,00
16:24:090703:100	------------------------------	4,00	4,00
16:24:090703:101		4,00	4,00
16:24:090703:102		4,00	4,00
16:24:090703:104		1,00	1,00
16:24:090703:106		1,00	1,00
16:24:090703:108		1,00	1,00
16:24:090703:110		1,00	1,00
16:24:090703:111		1,00	1,00
16:24:090703:113		1,00	1,00
16:24:090703:114		1,00	1,00
16:24:090703:117		1,00	1,00
16:24:090703:118		1,00	1,00
16:24:090703:120		1,00	1,00
16:24:090703:121		1,00	1,00
16:24:090703:122		1,00	1,00
16:24:090703:124		1,00	1,00
16:24:090703:126		1,00	1,00
16:24:090703:127		1,00	1,00
16:24:090703:128		1,00	1,00
16:24:090703:133		1,00	1,00
16:24:090703:134		1,00	1,00
16:24:090703:135		1,00	1,00
16:24:090703:136		1,00	1,00
16:24:090703:137		1,00	1,00
16:24:090703:138		1,00	1,00
16:24:090703:139		1,00	1,00
16:24:090703:140		1,00	1,00
16:24:090703:141		1,00	1,00
16:24:090703:142		16,00	16,00
16:24:090703:143		4,00	4,00
16:24:090703:144		4,00	4,00

16:24:090703:145	-	4,00	4,00
16:24:090703:146	-	4,00	4,00
16:24:090703:147	-	4,00	4,00
16:24:090703:148	-	4,00	4,00
16:24:090703:149	-	4,00	4,00
16:24:090703:150	-	4,00	4,00
16:24:090703:151	-	4,00	4,00
16:24:090703:152	-	4,00	4,00
16:24:090703:153	-	4,00	4,00
16:24:090703:154	-	4,00	4,00
16:24:090703:155	-	4,00	4,00
16:24:090703:156	-	4,00	4,00
16:24:090703:157	-	4,00	4,00
16:24:090703:158	-	4,00	4,00
16:24:090703:159	-	4,00	4,00
16:24:090703:160	-	4,00	4,00
16:24:090703:161	-	4,00	4,00
16:24:090703:162	-	4,00	4,00
16:24:090703:163	-	4,00	4,00
16:24:090703:164	-	4,00	4,00
16:24:090703:165	-	4,00	4,00
16:24:090703:166	-	16,00	16,00
16:24:090703:167	-	4,00	4,00
16:24:090703:168	-	4,00	4,00
16:24:090703:169	-	4,00	4,00
16:24:090703:170	-	4,00	4,00
16:24:090703:171	-	4,00	4,00
16:24:090703:172	-	4,00	4,00
16:24:090703:173	-	4,00	4,00
16:24:090703:174	-	4,00	4,00
16:24:090703:175	-	4,00	4,00
16:24:090703:176	-	16,00	16,00
16:24:090703:177	-	4,00	4,00
16:24:090703:178	-	4,00	4,00
16:24:090703:179	-	4,00	4,00
16:24:090703:180	-	4,00	4,00
16:24:090703:181	-	4,00	4,00
16:24:090703:182	-	4,00	4,00
16:24:090703:183	-	4,00	4,00
16:24:090703:184	-	4,00	4,00
16:24:090703:185	-	4,00	4,00
16:24:090703:186	-	4,00	4,00
16:24:090703:187	-	49,00	49,00
16:24:090703:188	-	4,00	4,00
16:24:090703:189	-	4,00	4,00
16:24:090703:190	-	4,00	4,00
16:24:090703:191	-	4,00	4,00

16:24:090703:192	-	4,00	4,00
16:24:090703:193	-	4,00	4,00
16:24:090703:194	-	4,00	4,00
16:24:090703:195	-	4,00	4,00
16:24:090703:196	-	4,00	4,00
16:24:090703:197	-	4,00	4,00
16:24:090703:198	-	4,00	4,00
16:24:090703:199	-	4,00	4,00
16:24:090703:200	-	4,00	4,00
16:24:090703:201	-	4,00	4,00
16:24:090703:202	-	49,00	49,00
16:24:090703:203	-	4,00	4,00
16:24:090703:204	-	4,00	4,00
16:24:090703:205	-	4,00	4,00
16:24:090703:206	-	4,00	4,00
16:24:090703:207	-	4,00	4,00
16:24:090703:208	-	4,00	4,00
16:24:090703:209	-	4,00	4,00
16:24:090703:210	-	4,00	4,00
16:24:090703:211	-	4,00	4,00
16:24:090703:212	-	4,00	4,00
16:24:090703:213	-	4,00	4,00
16:24:090703:214	-	4,00	4,00
16:24:090703:215	-	4,00	4,00
16:24:090703:216	-	4,00	4,00
16:24:090703:217	-	49,00	49,00
16:24:090703:218	-	4,00	4,00
16:24:090703:219	-	4,00	4,00
16:24:090703:220	-	4,00	4,00
16:24:090703:221	-	4,00	4,00
16:24:090703:222	-	4,00	4,00
16:24:090703:223	-	4,00	4,00
16:24:090703:224	-	4,00	4,00
16:24:090703:225	-	4,00	4,00
16:24:090703:226	-	4,00	4,00
16:24:090703:227	-	4,00	4,00
16:24:090703:266	-	9,75	9,75
16:24:090703:301	Связь	108,00	108,00
16:24:090703:75	-	12,25	12,25
16:24:090703:76	-	12,25	12,25
16:24:090703:77	-	12,25	12,25
16:24:090703:78	-	61,84	61,84
16:24:090703:82	-	12,25	12,25
16:24:090703:83	-	12,25	12,25
16:24:090703:84	-	12,25	12,25
16:24:090703:85	-	12,25	12,25
16:24:090703:86	-	12,25	12,25

16:24:090703:87	-	12,25	12,25
16:24:090703:88	-	39,41	39,41
16:24:090703:89	-	12,25	12,25
16:24:090703:90	-	2,50	2,50
16:24:090703:91	-	1,00	1,00
16:24:090703:93	-	1,00	1,00
16:24:090703:94	-	4,00	4,00
16:24:090703:95	-	4,00	4,00
16:24:090703:96	-	4,00	4,00
16:24:090703:97	-	4,00	4,00
16:24:090703:98	-	4,00	4,00
16:24:090703:99	-	4,00	4,00
16:24:090704:104	-	12,25	12,25
16:24:090704:105	-	12,25	12,25
16:24:090704:106	-	12,25	12,25
16:24:090704:107	-	12,25	12,25
16:24:090704:108	-	12,25	12,25
16:24:090704:109	-	12,25	12,25
16:24:090704:110	-	12,25	12,25
16:24:090704:111	-	12,25	12,25
16:24:090704:137	-	1,00	1,00
16:24:090704:138	-	1,00	1,00
16:24:090704:139	-	1,00	1,00
16:24:090704:140	-	2,00	2,00
16:24:090704:141	-	2,00	2,00
16:24:090704:142	-	2,00	2,00
16:24:090704:143	-	2,00	2,00
16:24:090704:144	-	1,00	1,00
16:24:090704:145	-	1,00	1,00
16:24:090704:146	-	1,00	1,00
16:24:090704:147	-	1,00	1,00
16:24:090704:148	-	1,00	1,00
16:24:210101:2550	Земельные участки улиц, проспектов, площадей, земель резерва (земли общего пользования)	13237,00	13237,00
16:24:210101:863	Для размещения автодороги Подъезд к Габишево	6194,00	6194,00
16:24:255701:306	для ведения садоводства	411,00	411,00
16:24:255701:307	для ведения садоводства	410,00	410,00
16:24:255701:80	для садоводства	400,00	400,00
16:24:255701:91	Для ведения гражданами садоводства и огородничества	158,00	158,00
16:24:255701:92	Для ведения гражданами садоводства и огородничества	242,00	242,00
16:24:000000:7337	Садоводство	735,00	735,00
16:24:090111:122	-	1,00	1,00
16:24:090111:605	Под размещение подъездной дороги к объекту газоснабжения (АГРС)	1055,00	1055,00

16:24:090704:1777	Для жилищного строительства	220986,00	220986,00
16:24:090704:214	для размещения автомобильной дороги "Казань-Боровое Матюшино"	39149,00	39149,00

Границы населенных пунктов представлены на карте границ населенных пунктов (рисунок 9.1).

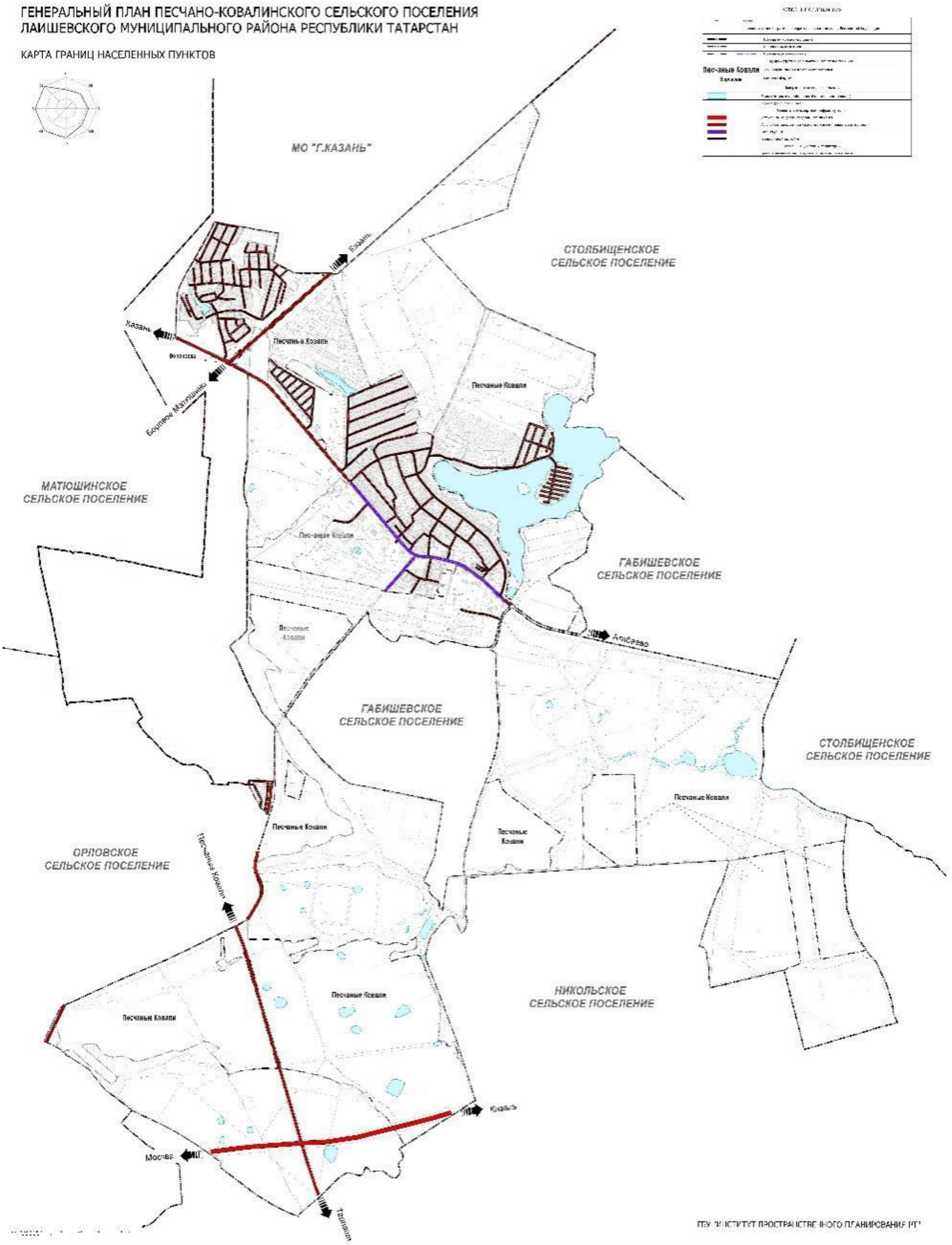

Рисунок 9.1. Карта границ населенных пунктов

10 өлеш. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары, гражданнар оборонасы чаралары исемлеге

1. Граждан оборонасы чаралары исемлеге

1.1. Территорияне гражданнар оборонасы буенча төркемгә кертүне нигезләү Керү мәгълүматлары һәм проектлана торган тер-дәләр нигезендә

ритория к группам по гражданской обороне не относится.

1.2. Объектларны гражданнар оборонасы категориясенә кертүне нигезләү. Шәһәр читендәге зонага күчүче объектлар исемлеге

Гражданнар оборонасы категориясенә кертелгән оешмалар территориясендә башлангыч мәгълүматлар юк.

Шәһәр читендәге зонага күчүче объектлар турында мәгълүмат беренчел мәгълүматлар күрсәтелмәгән.

1.3. Граждан оборонасы буенча куркыныч янау зоналарының чикләрен билгеләү Граждан оборонасы буенча ихтимал куркыныч зоналар төрләре билгеләнде

СП 165.1325800.2014 "Гражданнар оборонасы буенча инженер-техник чаралар. Актуальләштерелгән редакция СНиП 2.01.51-90» (далее - СП 165.1325800.2014).

Башлангыч мәгълүматлар нигезендә, проектлана торган территория мөмкин булган химик зарарлану зоналарына, мөмкин булган җимерекләр, радиоактив зарарлану һәм катастрофик су басу мөмкин булган зоналарга керми.

1.4. Халыктан күчерү системасын формалаштыру

Халыкны күчерү системасы дигәндә табигый рәвештә барлыкка килә торган яки максатчан формалаша торган җирлекләрнең пространстволы, икътисадый, социаль һәм башка элемтәләрне оптимальләштерү нигезендә берләшкән челтәре аңлашыла.

Җирлекнең гамәлдәге урнашу системасы 165.1325800.2014 - җирлек гражданнар оборонасы буенча мөмкин булган куркыныч зоналарына эләкми (1.3 пунктын карагыз).

1.5. Граждан оборонасы турында хәбәр итү

Безнең илдә халыкка хәбәр итүнең шундый тәртибе урнаштырылган: башта, теләсә нинди куркыныч характерында, электр сиреналары кертелә.». Бу тавышны (сигнал) ишетеп, кешеләр куркынычның характеры һәм масштабы турында мәгълүмати хәбәрләрне тыңларга, шулай ук барлыкка килгән шартларда үз - үзеңне тотуның иң рациональ ысулының киңәшләрен (үз-үзеңне тоту алгоритмы) тыңлар өчен булган мәгълүматны кабул итү чараларын-радиоточкаларны, радиоприемникларны һәм телевизорларны кертергә тиеш.

Хәбәр итү системалары универсаль сигнал бирү өчен билгеләнгән

"Һава тревогасы!" (сугыш вакытында) ярдәмчел электросирен, сигнал огркого җайланмалары, тавыш көчәйткечләр, сигналлар һәм хәбәр итү сигналларын һәм мәгълүматны ГО буенча идарә органнарына җиткерү, уртак 165.1325800.2014 нигезендә.

Лаеш муниципаль районының хәбәр итү системасы (алга таба – хәбәр итү системасы) муниципаль берәмлек территориясендә булган көчләрнең, элемтә һәм хәбәр итү чараларының, тапшырулар челтәрләренең, каналларның һәм элемтә линияләрен, төрле билгеләнештәге элемтә челтәрләренең һәм ведомствога караган ведомстволарның оештыру-техник берләшүеннән гыйбарәт һәм хәбәр итү системасы абонентларына хәбәр итү сигналларын үз вакытында җиткерүне тәэмин итә һәм үз эченә ала.:

- - районның дежур-диспетчерлык хезмәте (бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте) (алга таба-ЕДДС);

- - җирле үзидарә органнарының, территориаль органнар бүлекчәләренең һәм хәбәр итү органнарының һәм оешмаларның (алга таба – дежур хезмәтләр) дежур хезмәтләре (вазыйфаи затлар), аларга тәүлек буе хәбәр итү сигналларын кабул итү һәм аларны күрсәтелгән органнар җитәкчеләренә җиткерү йөкләнгән, аларның нинди ведомствога карамыйча, хәбәр итүнең техник чаралары линияләр (каналлар) белән тоташтырылган.

Сөйләм сирена җайланмаларын эшләтеп җибәрү өчен «Марс-Арсенал» программа тәэминаты кулланыла.

Җирлек территориясендә хәбәр итү системасы объектлары, Лаеш муниципаль районы Башкарма комитетыннан алынган мәгълүмат нигезендә (2024 елның 12 февралендәге 1133/ис хаты) юк.

Халыкка хәбәр итү өчен оператив хезмәтләрнең автомобильләренә хәбәр итү җайланмалары кулланыла.

1.6. Халыкны инженерлык яклавы торышы һәм иң күп эшләүче сменаның торышы

Халыкны заманча зарарлану чараларыннан саклауның төп ысулларының берсе-эвакуация белән беррәттән, аны саклау корылмаларында каплау.

Генераль план эшләнгәндә җирлек территориясендә гражданнар оборонасының саклау корылмалары юк.

1.7. Сугыш вакытында халыкны эвакуацияләүне тәэмин иткәндә гамәлдәге инженер-техник чаралар буенча төп күрсәткечләр

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә җирлеккә ГО буенча төркемнәргә кертелгән шәһәрләрдән халыкны эвакуацияләү күздә тотыла.

Җирлек территориясендә кабул итү-эвакуация пунктын (Комлы Ковал ав., Октябрь ур., 4А) оештыру күздә тотыла.

Җирлеккә күчерелә торган халык саны Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә билгеләнә.

1.8. Генераль план белән гражданнар оборонасы буенча проект чаралары түбәндәге чараларны үткәрү тәкъдим ителә

гражданской обороны:

1. «Халыкны һәм территорияне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә һәр торак пунктта хәбәр итү системасы объектларын булдыру.

«Гражданнар оборонасы» ГОСТ Р 42.3.01-2021 таләпләренә туры килә торган 500 метрга кадәр булган РСУ-300, РСУ-600 тибындагы 14 сөйләм Сирия җайланмасын (әйе-лее - РСУ) билгеләү күздә тотыла. Халыкка хәбәр итүнең техник чаралары. Классификация. Техника РСУ "Марс-Арсенал" программа-аппарат комплексы белән (яки шундый ук) килешергә тиеш.

Производственная Объект системасы хәбәр итүнең техник һәм оештыру чараларыннан тора, алар мәгълүматны тәэмин итә һәм хәбәр итү сигналларын объектның гражданлык оборонасы һәм объекты җитәкчеләренә һәм персоналына җиткерә. Хәбәрләрнең объектлы системасын колачлау зонасы предприятие территориясе генә хезмәт итә.

Хәбәр итү системалары тыныч вакытта көндәлек эшчәнлек режимнарында төзелә. Яңа буынның техник чаралары базасында хәбәр итү системасын үз вакытында модернизацияләүне гамәлгә ашыру зарур.

Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу яисә килеп чыгу куркынычы янаганда барлыкка килә торган куркынычлар турында хәбәр итү системасын оештыру халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре һәм яклау чараларын уздыру кирәклеге турында хәбәр итү системасын оештыру халыкка хәбәр итү системалары турындагы нигезләмә (Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтиҗәләрен бетерү министрлыгының 2020 елның 31 июлендәге N 578/365 номерлы боерыгы нигезендә) нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Проект материалларының якынча урыны график матриалларда күрсәтелгән. Хәбәр итү системасы объектларының төгәл урынын аерым проект белән билгеләргә. Яңа РСУ урнашканда торак пункт территориясен тулысынча каплауны күздә тотарга кирәк. Әлеге РСУ мәгълүматларын халыкка тыныч вакыт гадәттән тыш хәлләр турында хәбәр итү өчен кулланырга мөмкин.

Биналарны һәм корылмаларны, шул исәптән күп фатирлы торак йортларны проектлаганда һәм төзегәндә, халыкка хәбәр итү системаларын булдырганда 134.13330.2022 "Биналар һәм коралланулар электр элемтәсе системалары" СП.13330.2022 җитәкчелек итү мәҗбүри түгел. Проектлауның төп нигезләмәләре (алга таба - СП 134.13330.2022).

Халыкка хәбәр итүгә телетапшырулар каналлары: “Татарстан”, “Эфир”, “Татарстан Яңа Гасыр” ДТРК, район территориясендә эшләүче радиостанцияләр җәлеп ителергә мөмкин.

2. ГО буенча төркемнәргә кертелгән шәһәрләрдән эвакуацияләнә торган халыкны кабул итүне оештыру. Эвакуацион чаралар үткәрү халыкны хәзерге җиңелү чараларыннан яклауның төп ысулы булып тора.

Гражданнар оборонасы буенча эвакуация чараларын Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Эвакуация чараларын тормышка ашырганда түбәндәгеләр буенча чаралар башкару күздә тотыла:

ПЭП әзерлеген тикшерү;

эвакуация кабул итү комиссиясен һәм авыл администрацияләрен халыкны кабул итү һәм урнаштыру, аны эшкә урнаштыру, медицина белән тәэмин итү һәм азык-төлек һәм беренче кирәк-яраклар белән тәэмин итүгә әзерләү;

- кешеләрне утырту һәм утыртуның тәртипле процессын оештыру. Җирлекне кабул итүгә, урнаштыруга һәм беренче чираттагы тормышка әзерләү

халыкны эвакуацияләүне тәэмин итү, ГО буенча төркемнәргә кертелгән шәһәрләрнең эвакуацияләү оешмалары, җирлек администрациясенең эвакуация органнары белән берлектә көндәлек эшчәнлек режимында тыныч вакытта гамәлгә ашырыла.

ПЭПны җәелдерү урыннарында мәктәпләр, клублар һәм теләсә нинди һава торышында кешеләрнең вакытлыча урнашуын, ә кышын җылыту мөмкинлеген тәэмин итүче башка иҗтимагый һәм административ биналар булырга мөмкин.

3. Гамәлдәге һәм перспективалы халыкны халык саны максималь булган сценарийны гамәлгә ашырганда исәп-хисап срогына 326 куб метр күләмендә су белән тәэмин итү (күләмнәрне төгәлләштергәндә эвакуацияләнә торган халыкны исәпкә алырга кирәк).

7. Электр энергиясе белән үзәкләштерелгән тәэмин итүне туктату шартларында су белән тәэмин итүче куркынычсыз зонада су белән тәэмин итү объектларының радиоактив пычранудан һәм (яки) химик зарарланудан сакланган барлык проект җитештерүчәнлеге халыкның, шул исәптән эвакуацияләнгән, шулай ук барлык милек рәвешләрендәге предприятиеләрдәге, крестьян (фермер) һәм шәхси ярдәмче хуҗалыклардагы авыл хуҗалыгы хайваннарының һәм кош-кортның эчәргә яраклы судагы ихтыяҗларын канәгатьләндерү өчен җитәрлек булырга тиеш (халык өчен - бер кешегә тәүлегенә 25 литр исәбеннән; авыл хуҗалыгы хайваннары һәм кошлары өчен - Россия Федерациясе Авыл хуҗалыгы министрлыгы билгели торган нормалар буенча (5. 23 пунктСП 165.1325800.2014).

Таблица 10.1.8.1

Наименование	**2024 год**		**2050 год**	
	Числен-ность насе-ления, тысячи че-ловек	**Количество воды, куби-ческие метры**	**Численность населения, тысячи человек**	**Количество воды, кубические ме ры т**
Комлы Ковал-ское сельское посе-ление	4,0	100	17,793	445

Примечание: Расчет произведен без учета эвакуируемого населения, количества приезжающих работников (строителей).

СП165.1325800.2014 алга таба куллану өчен яраклы булмаган су җыю корылмалары тампонлы булырга тиеш, ә су җыю корылмалары - җайга салу краннары белән җиһазландырылган.
Эчә торган су белән тәэмин итү системасының тотрыклылыгын арттыру өчен махсус чор шартларында да, шулай ук эре масштаблы гадәттән тыш хәл булганда да, проект «Инженерлык инфраструктурасы» бүлеге нигезендә, гамәлдәге скважиналарны ремонтлау, су башняларын ремонтлау, су югалтуны киметүгә юнәлтелгән чаралар үткәрү - торбаларны алыштыру, сууткәргеч челтәрне сиптерү.
Халыкны эчәргә яраклы су белән тәэмин итү өчен, сугыш вакытының да, тыныч вакытның да гадәттән тыш хәле барлыкка килгән очракта, башкарма хакимиятнең территориаль органнары карары белән, халыкка су өләшү пунктларын күчмә тарга бору һәм җиһазлауны күздә тотарга кирәк. Күчмә тарга су бирү пунктлары 1,5 километр радиуста территориягә хезмәт күрсәтергә тиеш. Су тарату пунктларының урыны җирлекнең башкарма хакимият органнары тарафыннан ресурслар белән тәэмин итүче оешма белән берлектә билгеләнә. 3. Тотрыклы электр белән тәэмин итү чараларын карарга, нигезендә
СП 165.1325800.2014
Энергетика системаларының 10(6) - 110 (220) кВ көчәнешлеге белән электр үткәргечләренең бүлү линияләрен кертеп, аерым мисалларның зарарлану ихтималын исәпкә алып, электр белән тәэмин итүнең берничә чыганагына тоташтыру максатка ярашлы, шулай ук төрле трассалар буенча узарга тиеш.
Энергия системаларының электр челтәрләре схемасы энергия системасын автомат рәвештә бүлүнең бәйсез эшләүче кисәкләргә (блокларга) турыдан-туры йогынтысын күздә тотарга тиеш.
Күчмә электр станцияләрен һәм подстанцияләрне куллану мөмкинлеген карарга кирәк.
4. маскировка чараларын үткәрү кирәк, 10 СП165.1325800.2014 бүлеге таләпләре нигезендә.
Объектларны һәм территорияләрне маскировкалау зонасына кермәгән территорияләрдә һәм сугыш вакытында үз эшчәнлеген туктатучы оешмаларда заблаговр рәвешендә бары тик торак пунктларны һәм оешмаларны тышкы яктыртуны тәэмин итү, торак, иҗтимагый, җитештерү һәм ярдәмче биналарны эчке яктыртуны тәэмин итү буенча оештыру чаралары, шулай ук "Һава борчуы" сигналы биргәндә җитештерү утларын әзерләү һәм тәэмин итү буенча оештыру чаралары гына гамәлгә ашырыла.
Гамәлдәге ипрогнозлану шартларын исәпкә алып, җирлеккә түбәндәгеләр кирә:
1. Файдалы химик йогынтыдан, мөмкин булган радиоактив йогынтыдан, мөмкин булган җимерүләрдән һәм катастрофик су басудан саклау буенча махсус чаралар әзерләү һәм уздыру. Җирлек территориясендә атом энергиясен файдалану объектларын урнаштыру күздә тотылмый, аеруча куркыныч, техник яктан катлаулы һәм уникаль объектларны урнаштыру җирлек урнашу системасын үзгәртүнең кирәге юк. Планлаштырыла торган куркыныч җитештерү объектлары җирлек территориясенә зур йогынты ясамаячак.

2. Саклау корылмаларын төзү. Кирәк булганда, җәмәгать биналарының бу максатларга яраклаштырыла торган подвал, цоколь һәм беренче катларында (балалар мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре, гомуми белем бирү мәктәбе, спорт комплексы, медицина хезмәте күрсәтү объектлары һ.б.) яшеренлекләрне оештыру мөмкин. СНиП II-11-77* (алга таба - СП 88.13330.2022).
3. Газ белән тәэмин итү һәм җылылык белән тәэмин итү буенча махсус чаралар үткәрү, чөнки җирлек территориясе гражданнар оборонасы буенча төркемнәргә керми.

2. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге

Гадәттән тыш хәлләрдә халыкның куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча төп чараларга түбәндәгеләр керә: гадәттән тыш хәлләрнең нәтиҗәләрен фаразлау һәм бәяләү; мондый хәлләрнең килеп чыгу ихтималын булдырмау яисә киметүгә, шулай ук аларның нәтиҗәләрен киметүгә юнәлдерелгән чаралар эшләү. Моннан тыш, халыкны гадәттән тыш хәлләрдә эшкә өйрәтү һәм аны яклауның нәтиҗәле ысулларын эшләү бик мөһим.
Халыкны һәм территорияләрне яклау эшендә инженер-техник чаралар үткәрү югары нәтиҗәлелеккә ия, алар табигать һәм техноген характердагы имин булмаган һәм куркыныч күренешләрдән һәм процесслардан саклау корылмаларын төзүне һәм эксплуатацияләүне күздә тота.
Аларга сейсмикка каршы, монополиягә каршы, каршы, карга каршы, яр буе саклау чаралары һәм башкалар керә.
Күрсәтелгән чараларны үтәүгә чыгымнарның шактый күп көч куюы һәм бәясе белән бәйле рәвештә, алар көндәлек эшчәнлек режимында башкарыла, аның нәтиҗәләрен бетерү ахырына кадәр куркыныч янау куркынычы барлыкка килү куркынычы белән арта.
Гадәттән тыш хәлләрне һәм аларның нәтиҗәләрен бетерү эшләрен башкару өчен түбәндәгеләр җәлеп ителергә мөмкин:
- янгын сүндерү кисәклары;
- штаттагы һәм штаттан тыш авария-коткару формированиеләре;
- сәламәтлек саклау оешмалары персоналы;
- персонал һәм башка учреждениеләр техникасы.

Халыкны һәм матди чараларны ташу (эвакуацияләү) өчен район предприятиеләре һәм оешмаларының автомобиль техникасы файдаланылырга мөмкин.
Инженерлык, авария-коткару һәм торгызу эшләрен башкару өчен шулай ук район инженерлык техникасы, предприятиеләре һәм оешмалары җәлеп ителергә мөмкин.
Халыкка, икътисадка һәм табигый мохиткә китерелә торган социаль, икътисадый һәм экологик зыянны, табигый һәм техноген гадәттән тыш характердагы гадәттән тыш хәлләрдән, Татарстан республикасында су объектларында янгыннардан һәм һәлакәтләрдән минимальләштерү өчен «Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау, янгын куркынычсызлыгын һәм куркынычсызлыкны тәэмин итү» дәүләт программасы эшли.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 2 ноябрендәге 837 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасында су хобъектлары дейнасы.
Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча мөһим чараларның берсе - Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре территорияләренең иминлек паспортларын әзерләү.
Территориянең куркынычсызлык паспортына анда урнашкан территорияләрнең һәм объектларның гомуми характеристикасы, табигый һәм техноген гадәттән тыш хәлләр куркынычы күрсәткечләре, шулай ук гадәттән тыш хәлнең нәтиҗәләрен бетерүдә кулланырга мөмкин булган көчләрне һәм чараларны бәяләү керә. Аңа шулай ук гадәттән тыш хәл очрагында мөмкин булган зоналар булган урынның планнары, хәбәр итү схемасы һәм коткару формаларының гамәлдә булу тәртибе кертелгән.
Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре территорияләренең иминлек паспорты кайбер төп бурычларны хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк:
-гадәттән тыш хәлнең куркыныч дәрәҗәсен билгеләү; - гадәттән тыш хәлнең нәтиҗәләрен бәяләү;
-территориаль органнарның гадәттән тыш хәлләрне кисәтү эшләре торышын бәяләү; - хәвеф-хәтәрне киметү һәм гадәттән тыш хәлнең нәтиҗәләрен йомшарту чараларын эшләү;
территориядә.
Лаеш муниципаль районында халыкны яклау һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы территориясе паспорты һәм мәгълүмат-белешмә базалары эшләнде һәм даими рәвештә төзәтелә.

2.1. Табигый рактерның гадәттән тыш хәлләр чыганаклары исемлеге, табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге

Табигый характердагы *гадәттән тыш хәл* - табигый бәла-каза нәтиҗәсендә барлыкка килгән, ул кеше корбаннарына, кешеләрнең сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерергә мөмкин яки китереп чыгарырга мөмкин булган билгеле бер территориядәге яки акваториядәге вәзгыять, яшәү шартларының юкка чыгуы җитди матди югалтулар. Табигый гадәттән тыш хәлләрне имасштаблар чыганагының характеры буенча аералар.
СП нигезендә 115.13330.2016:
- территориаль планлаштыру документларын (территориаль планлаштыру схемасы, җирлекләрнең генераль планнары, территорияне планлаштыру проектлары) эшләгәндә куркыныч табигый йогынтыларны исәпкә алу зарурлыгы мондый чаралар нәтиҗәсендә барлыкка килергә мөмкин һәм кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә, төзелеш объектларының хәвефсезлегенә зыян китерү куркынычы белән бәйле тискәре нәтиҗәләр белән билгеләнгән;
- куркыныч табигый йогынтыны куркыныч табигать процесслары һәм күренешләренең, шулай ук үзенчәлекле грунтлар таралу куркынычы янаган территорияләрне хуҗалык тарафыннан үзләштергәндә исәпкә алырга кирәк;
- Карала торган территориядә куркыныч табигать йогынтыларын алдан бәяләү федераль белешмәләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

территориаль планлаштыруның дәүләт мәгълүмат системасында, шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэмин итүнең ин-формация системаларында, дәүләт картография-геодезия фондында, табигать мохите турында мәгълүматларның дәүләт фондында, шулай ук башка дәүләт һәм бүләк булмаган фондлар материалларында.
- хуҗалык өчен планлаштырылган территориядә зарарлы табигый йогынты күрсәтү мөмкинлекләрен алдан бәяләү нәтиҗәләре буенча ачыкланган куркыныч табигать процессларының, күренешләрнең үсеш чикләрен төгәлләштерү һәм аларның параметрларын билгеләү өчен инженерлык эзләнүләрен башкарырга кирәк. Табигать ылысларының башлангыч бәяләү нәтиҗәләре инже-нер тикшеренүләрен башкаруга бирем төзегәндә башлангыч күрсәткечләргә кертелергә һәм киләчәктә проектлауның алдагы стадияләре өчен инженерлык тикшеренүләре программасында эшләр составын һәм күләмнәрен планлаштырганда файдаланылырга тиеш.

Җирлек территориясе өчен табигый шартларның җентекле тасвирламасы генераль планның «Әйләнә-тирә мохитне саклау» бүлегенә кертелде.

Җирлек территориясендә түбәндәге куркыныч табигый процесслар күзәтелә (115.13330.2016 һәм СП 116.13330.2012) һәм күренешләр:

Табигый процесслар:

- эрозия процесслары.

Геологик процесслар (уртак нәтиҗәгә ярашлы рәвештә 116.13330.2012): - карст-суффозия процесслары;
су басу; сейсмиклык.

Гидрология процесслары: су басу
(су басу).

Ландшафт (табигый) янгыннары, шул исәптән *урман янгыннары. Метеорологик күренешләр:* (көчле җил, шул исәптән шквал; көчле җил
яңгыр, шул исәптән көчле яңгыр; яшенле разрядлар; эре боз; бик көчле кар, көчле буран; кар көртләре; бозлавык-бозлавык, көчле салкын; экстремаль югары, түбән температуралар һәм башкалар).

Куркыныч табигый процесслар чагылышы территорияләре графигы материалларында күрсәтелгән.

Табигать процессларының һәм күренешләренең куркынычын бәяләү, куркыныч процессларның, күренешләрнең, специфик һәм күп еллык емерзлы грунтларның характеристикаларыннан һәм параметрларыннан чыгып, проектлауның алдагы стадияләрендә инженерлык эзләнүләре башкарганда, карала торган территориядә ачыкланган, алар биналарга һәм корылмаларга тискәре йогынты ясарга һәм/яки кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә янарга мөмкин. Куркынычсызлык категориясен билгеләү, хәл ителә торган гамәли бурычларга карап, һәр бәяләү күрсәткече буенча аерым башкарыла. Күрсәткечләр параметрларына региональ үзенчәлекләрне, төзелеш объектларын билгеләү төрен һәм билгеләнешен исәпкә алып (СП 115.13330.2016) төзәтмәләр кертергә мөмкин.

Куркыныч табигый процессларга һәм күренешләргә даими мониторинг үткәрергә кирәк. Мониторинг куркыныч табигый процесслар барлыкка килүгә, аларны локальләштерүгә һәм зыяннарны киметүгә бәйле гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чараларын үз вакытында эшләү һәм үткәрү өчен кирәк.

Аларның 224 йогынтысы.

2.1.1. Куркыныч метеорологик күренешләр

Теләсә кайсы сезонда һава торышының (алга таба - ОЯ) иң куркыныч күренеше булып көчле җил тора. Шул ук вакытта җилнең секундына 25 мет-р тизлек белән кабатлануы җәйге сезонга туры килә. Икенчесе ОЯ кабатлануы буенча - шулай ук башлыча җәй көне билгеләп үтелә торган көчле явым-төшемнәр. Көчле кар яву (ОЯ "бик көчле кар") - чагыштырмача сирәк күренеш. Көчле бураннар метеорология шартларында кабатлану буенча өченче урында тора. Елның җылы чорында конвектив характердагы куркыныч күренешләргә (эре боз, өермә, өермә) зур роль бирелә. Кайбер елларда әйләнә-тирә мохит температурасына бәйле: көчле салкын, аз-салкын һава, көчле эсселек, аномаль-эссе һава, гадәттән тыш янгын куркынычы.

Татарстан Республикасы территориясендә барлыкка килергә мөмкин булган ОЯ исемлеге «Татарстан Республикасының гидрометеорология һәм әйләнә-тирә мохитне мониторинглау идарәсе» ФДБУ тарафыннан төзелгән һәм 10.2 нче таблицада күрсәтелгән.

Таблица 10.2

Перечень опасных метеорологических явлений (ОЯ)

Название ОЯ	**Характеристики и критерии или определение ОЯ**
Очень сильный ветер	Ветер при достижении скорости при порывах не менее 25 метров в секунду, или средней скорости не менее 20 метров в секунду
Ураганный ветер (ураган)	Ветер при достижении скорости 33 метров в секунду и более
Шквал	Резкое кратковременное (в течение нескольких минут, но не менее 1 минуты) усиление ветра до 25 метров в секунду и более
Смерч	Сильный маломасштабный вихрь в виде столба или воронки, направленный от облака к подстилающей поверхности
Сильный ливень	Сильный ливневый дождь с количеством выпавших осадков не менее 30 миллиметров за период не более 1 часа
Очень сильный дождь (очень сильный дождь со снегом, очень сильный мокрый снег, очень сильный снег с дождем)	Значительные жидкие или смешанные осадки (дождь, ливневый дождь, дождь со снегом, мокрый снег) с количеством выпавших осадков не менее 50 миллиметров за период времени не более 12 часов
Очень сильный снег	Значительные твердые осадки (снег, ливневый снег) с количеством выпавших осадков не менее 20 миллиметра за период времени не более 12 часов
Продолжительный сильный дождь	Дождь с короткими перерывами (не более 1 часа) с количеством осадков не менее 100 миллиметров за период времени более 12 часов, но менее 48 часов, или 120 миллиметров за период времени более 2 суток
Крупный град	Град диаметром 20 миллиметров и более
Сильная метель	Перенос снега с подстилающей поверхности (часто сопровождаемый выпадением снега из облаков) сильным (со средней скоростью не менее 15 метров в секунду) ветром и с метеорологической дальностью видимости не более 500 метров продолжительностью не менее 12 часов
Сильная пыльная (песчаная) буря	Перенос пыли (песка) сильным (со средней скоростью не менее 15 метров в секунду) ветром и с метеорологической дальностью видимости не более 500 метров продолжительностью не менее

Название ОЯ	Характеристики и критерии или определение ОЯ
	12 часов
Көчле томан (көчле томан)	Көчле помутнение һава хисабына күп мельчайших частиц су (тузан, азык-төлек горения), шул анда зур ме-теоретик дальности видимости түгел 50 метрдан артык про-должает да ким булмаска 12 сәгать.
Көчле бозлавык-суык катламы.	Боз станогы чыбыкларының диаметры: ялан-боз станогының диаметры 20 миллиметрдан да ким түгел.; катлаулы катламның яисә юеш (туңа торган) карның биеклеге-диаметрында кимендә 35 миллиметр – ;
Көчле суык.	туңу-катламның диаметры 50 миллиметрдан да ким түгел – Декабрьдән февральгә кадәр минималь температура 40 градус салкын яки түбәнрәк, ноябрьдә -32 градус салкын яки түбәнрәк, мартта-34 градус салкын яки түбәнрәк.
Аномаль-салкын һава торышы	5 көн рәттән һәм аннан да күбрәк вакыт эчендә уртача тәүлеклек температураның күрсәткече климат нормасыннан 9 градуска яисә аннан да артыгракка кимрәк һәм һаваның минималь температурасы 30 градуска яисә аннан да түбәнрәк була.
Көчле эсселек	Июньнән августка кадәр максималь температура 37 градус җылы яки югарырак, майда 34 градус җылы яки югарырак була.
Аномаль-эссе һава.	Апрельдән сентябрьгә кадәр 5 көн һәм аннан да күбрәк вакыт дәвам итә-һаваның уртача тәүлеклек температурасы климатик нормадан 9 градуска һәм аннан да күбрәккә югарырак.
Гадәттән тыш янгын куркынычы	Янгын куркынычы күрсәткече 5 класска карый (Нестеров формуласы буенча 10000 градус Цельсий).

Коточкыч бураннар, көчле кар яву куркынычы

буран ул - туфрак өстеннән шактый көчле җил яисә кар капламы күчерү. Тискәре нәтиҗәләргә бәйле куркыныч вәзгыять җилнең тизлеге секундына 20 метрдан артык һәм дәвамлылыгы 12 сәгатьтән артык.

Куркынычсызлыклар күзнең начарлануы, кар капламының шактый артуы белән бәйле, бу транспорт коммуникацияләрендә кар суларын китереп чыгарырга мөмкин, шулай ук бина һәм корылмаларның түбәләре җимерелү белән бәйле. Көчле чаралар автомобиль, тимер юл һәм авиация транспорты хәрәкәтендә өзеклекләр китереп чыгара, элемтә, ЛЭП, кешеләр үлеменә китерә.

Көчле бураннарга бәйле гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары үз эченә түбәндәге чараларны кертә: кар чистарту һәм башка махсус техника санын тизләтү һәм үз вакытында әзерләү; юл полотносын чистарту реагентларына каршы эшкәртү; коткару һәм медицина хезмәтләренең, шулай ук энергетика челтәрләрен, элемтә линияләрен, торак-коммуналь хуҗалык обектларын ремонтлау бүлекчәләренең профилактик көчәюе. Кайбер очракларда транспортның кайбер төрләрен көйләргә һәм хәтта хәрәкәтне тыярга кирәк. Кисәтү чараларының нәтиҗәлелеге явым-төшем вакытындагы төрле бураннарның фаразы булганда сизелерлек арта.

Җирлектә бураннар еш була, алар һәр кышны һәм аеруча еш була.

декабрь-февраль айларында күзәтелә, өстәвенә аларның башы кар явуга туры килә, бер ел эчендә алар 35 кә кадәр була. Качакларның озынлыгы - беренче сәгатьләрдән алып тәүлеккә кадәр. Метельләргә бәйле гадәттән тыш хәлләр еш кына җирле һәм муниципаль дәрәҗәдә. Җирлек территориягә уртача һәм югарырак дәрәҗәдә интенсив бураннар барлыкка килү куркынычы булган территориягә карый.

Көчле кар яву - күз күреме шактый түбәнәюгә һәм транс-порт хәрәкәтенең кыенлыгына китерә торган, болытлардан (20 миллиметр һәм аннан да күбрәк вакыт аралыгында 24 сәгать һәм аннан да кимрәк) карның озакка сузылган интенсив төшүе.

Куркынычсызлыклардан автомобиль һәм тимер юл хәрәкәтенә ихпараличлы йогынты ясаудан, ЛЭП һәм элемтә линияләренең җимерелүеннән, агачларның, биналарның (кар өеме аркасында) зарарлануыннан, кар запасларының артуыннан гыйбарәт, бу көчле язгы җенес формалаштыру өчен уңай шартлар тудыра.

Көчле кар-явулар белән бәйле гадәттән тыш хәлләрне кисәтү әлеге куркыныч метео-рология күренешенең төгәл һәм алдан күреп торуына бәйле. Мондый фаразның булуы профилактик чаралар комплексын гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирә, алар исәбенә кар чистарту техникасын әзерләү; юл полотносын махсус реагентлар белән эшкәртү; коткару һәм медицина хезмәтләрен, шулай ук энер-тика һәм элемтә линияләрен ремонтлау бүлекчәләрен көчәйтү; транспорт-порт хәрәкәтен тыю һ.б. керә.

Бик көчле кар яву ноябрьдән март аена кадәр күзәтелә.

Җирлек территориясендә көчле кар явуның уртача куркынычы ха Салкын чорда 258,9 миллиметр явым-төшем була.

Көчле карлар яву нәтиҗәсендә еш кына локаль һәм муниципаль дәрәҗәләрдәге гадәттән тыш хәлләр килеп чыга.

Кар көртләре барлыкка килүне булдырмау буенча саклык чараларына юлларны даими иливакытлы кар саклагычы ярдәмендә яклау алына. Даими кар оясына кар саклый торган урман полосалары - кар саклый торган урман полосалары, даими коймалар керә. Вакытлыча кар саклый торган калканнар, кар базлары, өемнәр.

Вакытлы кар саклый торган җайланмаларны исәп-хисап буранына проектларга кирәк, чөнки кивакытлы сакланыштан соң аның аякка басуы күздә тотыла.

Кышын җирлек территориясендә көньяк, көнбатыш, юнәлештәге җилләр өстенлек итә, шуңа күрә кар көртләре меридиональ һәм киңлек юнәлешендәге юлларга дучар була.

Салкын вакытта җилнең уртача айлык тизлеге 2,7 метр тәшкил итә, җилнең тизлеге секундына 2,8 метр.

Кар саклый торган урман полосалары экологик яктан иң ышанычлы, экологик яктан акланган күренеш булып тора.

Кар саклый торган урман полосасы тыгыз (үтәлми торган) корылмалы булырга тиеш. Һәр полосаның мәҗбүри элементы ике рәт куе куаклык булырга тиеш.

Автомобиль юлларын кардан саклау һәм чистарту буенча методик тәкъдимнәр нигезендә (Росавтодорның 2008 елның 01 февралендәге 44-р номерлы күрсәтмәсе белән тәкъдим ителде), автомобиль юлларын кышкы карап тоту буенча барлык чаралар системасы үтәлә торган эшләрне мөмкин кадәр җиңеләйтү һәм арзанайту белән автотранспорт хәрәкәте өчен нормаль шартлар тудыру өчен төзелә. Әлеге бурычларны үтәү өчен түбәндәгеләр гамәлгә ашырыла:

- кар көртләре барлыкка килүне булдырмау буенча даими яки вакытлы кар саклагычлар урнаштыру юлы белән яклау чаралары. Даими кар яклауга кар саклый торган урман полосалары һәм даими коймалар, вакытлыча кар саклый торган калканнар, кар траншеялары, өемнәр һ.б. керә.

- юл өслегендә узучы транспорттан кышкы тайгак ясалуга юл куймау максатын күздә тоткан профилактик чаралар;

- юлда кар һәм боз берәмлекләрен алып ташлау һәм автомобиль хәрәкәтенә аларның йогынтысын киметү чаралары;

- тәүлекнең караңгы вакытында юлларны яктырту.

Юл шартлары тиз йөрешле машиналар кулланырга мөмкинлек бирә торган барлык юлларда да кар чистарту чараларының нигезен патруль чистартуы тәкъдим ителгән.

Патруль кар чистарту ялгыз яисә сука-щетка автомобильләре отряды тарафыннан башкарыла. Патрульлек кар бураны яки кар яву юлы участогына хезмәт күрсәтү өчен беркетелгән кар чистартучыларның вакыт-вакыт үтүләре белән алып барыла.

Шәһәр һәм торак пунктлар арасында ясалма корылмалар (эстакад, күперләр, юлүткәргечләр) буйлап уза торган юл участокларыннан алына торган кар-боз катламнары кар чистарту пунктларына чыгарылырга тиеш.

Кар көрәү пунктларының саны һәм аларның урнашу урыннары түбәндәге шартлардан чыгып билгеләнә:

- автомобиль юлы белән кар чыгару эшләренең тизлеген тәэмин итү;

- кар чыгарганда транспорт чыгымнарын минимальләштерү; -
юлдан читкә чыгарылырга тиешле кар күләмнәре;

- аларга каршылыксыз транспорт килү тәэмин ителеше. Кар яву пунктлары «коры» кар өемнәре һәм кар эремәсе рәвешендә була.

хуҗалык-көнкүреш яки яңгыр суларын агызу системасына тоташтырылган виль шахталары (икенче төрлерәк).

«Коры» карны торак пунктның су объектларының су саклау зоналарында урнаштырырга тиеш түгел.

Юлларны кар өемнәреннән яклауның теге яки бу методын сайлау явым-төшемнең интенсивлыгына, трассаның шартларына һәм әһәмиятенә, районның матди иминлегенә бәйле.

Бозлану-изморози күренешләренең куркынычы

Гололед - туңдырылган яңгыр тамчылары яисә томан тамчыларын билгеләгәндә җир өслегендә һәм предметларда барлыкка килә торган тыгыз боз катламы.

Гадәттә, бозлавык Цел-сийның 0 градусыннан түбәнрәк температурада барлыкка килә. Изморозь - боздагыга караганда күпшәкрәк, кар һәм боз кристаллары, гадәттә

Агач ботакларында үсүче агачлар, чыбыклар, баганалар һ. б. ш. ш. ш. гы-лыктагы салкыннарда, башлыча, томан булганда.

Бозлык-изморозь күренешләренең куркыныч булуы конструкцияләр, баганалар, терәкләр, тимер юлларның контакт челтәре булган бозлавык һәм үткәргечләрдәге салкынлык белән бәйле. Бу бердәмлекләрнең калынлыгы арту белән, кайбер критик зурлыкларны үткәргечләр өзелүгә, асылма конструкцияләрне, баганаларны җимерүгә китерә торган йөкләнешләр, тимер юлларның контактлы сызыклары характеристикаларын үзгәртүче терәкләр, ЛЭП җимерә торган йөкләнешләр арта.

Гадәттә, бозлавык-салкын күренешләр барлыкка килү белән бәйле гадәттән тыш хәлләр, диаметры 20 миллиметр һәм аннан да артыграк диаметрлы бозлавык барлыкка килгәндә, 50 миллиметр һәм аннан да салкынрак хасил булганда барлыкка килә.

Ачык боз-ачык күренешләр аркасында килеп чыккан гадәттән тыш хәлләрне профилактикалау әлеге күренешләрне барлыкка китерүче гидрометеорология процесслары мониторингын үткәрү белән тәэмин ителә; халыкны, урыннар һәм куркынычлар турында кызыксынган оешмаларны һәм ведомстволарны үз вакытында хәбәр итү; Эчке эшләр министрлыгының юл-патруль хезмәте, Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы хезмәткәрләре, аварияләрнең һәм һәлакәтләрнең нәтиҗәләрен булдырмау һәм бетерү буенча энерге-тиклар һәм транспортчылар әзерлегенең югары дәрәҗәсе.

Җирлек территориясе уртача һәм урта хәлдәге бозлавык-салкын күренешләр куркынычы булган территорияләргә карый. Өстәвенә, бозлавык-суык күренешләр барлыкка килү белән бәйле гадәттән тыш хәлләрнең төрле дәрәҗәләре булырга мөмкин - локальләрдән алып төбәкләргә кадәр.

Томан куркынычы һәм куркынычы

Туман дип һаваның горизонталь күренешен 1 километрга кадәр киметүче атмосфера катлавында вак су тамчылары яки боз кристалларының туплануы (берничә йөз метр биеклеккә кадәр) атала.

Томан өстендәге ераклык беренче сулыктан йөз метрга кадәр үзгәрергә мөмкин. Күренү сәләте нульдән 100 метрга кадәр томан бик сирәк, еш кына 300-500 метр күренеп торган томан күзәтелә.

Гадәттән тыш хәлләрнең барлыкка килүе 100 метр чамасы күренеп торган томан вакытында мөмкин.

Томаннарның куркыныч булуы, беренче чиратта, аларның төрле транспорт төрләренә тискәре йогынты ясаудан гыйбарәт. Горизонталь территориянең кимүе аркасында автомобиль, елга һәм диңгез транспортларының хәрәкәт тизлеге сизелерлек кими, юл-транспорт һәлакәтләре, елгаларда һәм диңгезләрдә судноларның бәрелешүләре ешрак барлыкка килә. Күз күреме түбән булган томан вакытында авиация транспорты эше параличлана. Томан тудырган гадәттән тыш хәлләрне кисәтү томаннар формалашуга китерә торган түбән атмосферадагы климат процесслары мониторингы нигезендә тәэмин ителергә тиеш; тиешле транспорт хезмәтләренә вакытлыча мәгълүмат бирү, автоһәвәскәрләрнең томан куркынычы турында тулы массаларына һөҗүм; эчке эшләр министрлыгының юл-патруль хезмәте хезмәткәрләренең юл-транспорт һәлакәтләрен профилактикалау

гамәлләренә югары әзерлеге, ә Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы коткаручыларының мондый хәлләрнең нәтиҗәләрен бетерүгә.

Җирлек территориясендә томаннарның төп өлеше салкын вакытка туры килә. Уртача еллык томан 4-6сәгать дәвам итә.

Һава температурасының экстремаль түбән булуы һәм куркыныч булуы

Һава темпера-турларының тискәре күрсәткечләре экстремаль түбән дип санала, алар кешеләрнең тормыш һәм эшчәнлек шартларына тискәре йогынты ясый. Экстремаль түбән температураларга Цельсий буенча -30 градус түбәнрәк.

Экстремаль түбән температураларның куркыныч булуы халык һәм хуҗалыкка артык суынган һаваның үсүеннән килгән зыян белән бәйле. Бу зыянның күләмнәре гадәттән тыш хәлләр куркынычы дәрәҗәсен характерлый һәм кече температуралар дәрәҗәсенә, аларның йогынтысының дәвамлылыгына, халыкның тыгызлыгына, челтәрләрнең һәм торак-коммуналь хуҗалык объектларының таушалу дәрәҗәсенә бәйле. Температураның аномаль түбән булуы көчле җил белән бергә булганда, явым-төшем хәвефле хәлләр тудырыла. Мондый чорларда торак-коммуналь өлкәдә, транспортта гадәттән тыш хәлләр ихтималы арта, халык арасында зыян күрүчеләр саны арта.

Торак-муналь хуҗалык объектларының, юл хезмәтләренең, тереклек белән тәэмин итү системаларының нор-маль эшләвен тәэмин итә торган башка ведомстволарның кышкы шартларына сыйфатлы әзерлек шартларында экстремаль түбән температураларга бәйле гадәттән тыш хәлләрдән социаль һәм икътисадый зыян күләмнәрен киметергә, шулай ук салкыннарның һәм аларның дәвамлылыгының интенсивлыгы турында үз вакытында фараз исәбенә. Бу экстремаль түбән температуралардан зыян күрергә, яклау һәм каршы тору чараларын күрергә, ә Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы хезмәтләренә кирәкле көчләрнең һәм чараларның мөмкин булган гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәләрен бетерүгә әзерлеген тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.

Җирлектә иң салкын ай - айлык уртача температура -Цельсий буенча 10,6 граду Салкын чор температурасы (җылылык чорының уртача температурасы) Цельсийның 16,3 градусын тәшкил итә. Абсолют минималь температура - Цельсий буенча 45 граду

Һаваның экстремаль югары температура *куркынычы һәм куркынычы* Экстремаль югары дип темперның шундый уңай билгеләре санала.

кешеләр тормышы һәм эшчәнлеге өчен уңайсыз һәм катлаулы шартлар тудыра торган һава турлары.

Экстремаль югары температураларга Цельсий буенча 30 градустан югары.

Экстремаль югары температураларның куркынычы җылыну тәэсиреннән халыкка һәм хуҗалыкка күтәрелгән һава катламының тәэсире белән билгеләнә. Бу зыянның зурлыгы гадәттән тыш хәлләр куркынычы дәрәҗәсен характерлый һәм максималь температура дәрәҗәсеннән, эссе чор озынлыгыннан һәм халыкның тыгыз булуыннан тора. Елның җылы сезонында аномаль югары температураларның берничә көн дәвамында саклануы һәм һаваның чагыштырмача дымлылыгы түбән булу белән бәйле вәзгыять аеруча куркыныч. Мондый чорда халык арасында зыян күрүчеләр саны, катлаулы җитештерү-технологик процесслар эшендә өзеклекләр саны, корылыклы шартлардан югалтулар кискен күзәтелә.

Аграр секторда 230, шулай ук янгын
куркынычы.

Экстремаль югары температуралар аркасында килеп чыккан гадәттән тыш хәлләрдән социаль һәм икътисадый зыян кимүнең төп ысулы булып кызу һава торышының интенсивлыгы һәм дәвамлылыгы турында фаразны тәэмин итү һәм озакка сузылган эссе көннәр җиткәч кайбер кагыйдәләрне үтәү тора. Бу стихияле бәла-казадан зыян күргән һәркемгә, шулай ук Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының тиешле хезмәтләренә тиешле яклау һәм каршы тору чараларын күрергә мөмкинлек бирәчәк.

Елның җылы аенда июль аена уртача температура +20,3 градус Цельсий тәшкил итә. Җыеп кына әйткәндә, уртача айлык температура Цельсий буенча + 25,6 градус тәшкил итә. Абсолют максималь тема-пература + 38градусов Цельсия.

Шәһәр яшәешенең куркынычы

Боз - ул елның җылы вакытында 5 миллиметрдан 15 сантиметрга кадәр диаметрлы тыгыз боз кисәкчекләре рәвешендә (аерым очракларда - дистә сантиметрга кадәр) төшүче атмосфера явым-төшемнәре, гадәттә яшен яңгыры белән бергә.

Шәһәр яшәешенең куркынычы тәрәзә, бина түбәләре, авто-машиналар зарарланудан һәм авыл хуҗалыгы культуралары, виноград бакчалары чәчүлекләрен юкка чыгарудан гыйбарәт. Боз шулай ук кешеләрнең, йорт кошларының һәм вак терлекнең үлеменә китерергә мөмкин.

Шәһәр белән бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмау беренче чиратта аеруча куркыныч регионнарда авыл хуҗалыгы культураларының эре массивларын яклауны күздә тота. градны булдырмау технологияләре шәһәр барлыкка килү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән шәһәр процессларына актив йогынты ясауның төрле ысулларына нигезләнә.

Хәзерге вакытта интенсив авыл хуҗалыгы җитештерүе булган районнар шәһәреннән яклау буенча төрле проектлар дөньяның 48 илендә, шул исәптән Россиядә дә гамәлгә ашырыла, анда үзенчәлекле Рәсәй технологиясе һәм шәһәрне басу техникасы эшләнгән һәм уңышлы кулланыла.

Татарстан Республикасы уртача шәһәр-куркыныч янаган территорияләргә карый. Иң күп боз яву май-июнь айларына туры килә. Шәһәр белән көннәр санының уртача күп еллык күрсәткечләре сезонга 0,5 көннән артмый, ә максималь шәһәр активлыгы булган елларда - 3 көннән. 20 миллиметр диаметрлы һәм 10 елга бер тапкырдан да сирәгрәк диаметрлы авыл хуҗалыгы җирләре өчен куркыныч.

Куркыныч һәм яшен куркынычы

Көчле яңгыр болытлары яисә болытлар белән Җир өслеге арасында яшеннәр - табут белән озатыла торган гаять зур күзгә күренүче электр разрядлары барлыкка килә торган атмосфера күренеше ул.

Грозный разрядларының куркынычы аларның аз күләмдә тупланган гаять зур энергиясе белән билгеләнә. Дөньяда яшеннән ел саен 10га кадәр һәлак була

мең кеше. Корылык елларында гаять зур территорияләрне колачлаган, авыл хуҗалыгы җирләрен зарарлаган, электр тапшыру һәм элемтә линияләрендә бозылган урман янгыннары яшен һәм яшен тизлеге йогынтысына бәйле. Янгыннар авиация транспорты өчен зур куркыныч тудыра. Янгыннар, гадәттә, яңгырлар явым-төшем, шәһәрлек, янгын кебек куркынычлы процесслар белән озатыла, шактый йматериаль зыян китерә торган җилнең кискен көчәюе күзәтелә.

Янгыннар һәм яшеннәр белән бәйле гадәттән тыш хәлләрне кисәтү барыннан да элек халык арасында корбаннар санын киметүгә юнәлдерелгән, моңа дәһшәтле процессларны фаразлау һәм дәһшәтле эшчәнлек районында үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен үтәү ярдәм итәргә тиеш. Матди-риаль зыянны киметү өчен аеруча дәһшәтле һәм янгын куркынычы янаган храйоннарда көчләрнең һәм капма-каршы тору чараларының концентрациясе, шулай ук әлеге тип гадәттән тыш хәл барлыкка килүгә ярдәм итә торган куркыныч процесслар мониторингы кирәк.

Яшен объектының яшен белән зарарлану мөмкинлеге, яшен эшчәнлеге ешлыгыннан тыш, объектның үзенең зурлыгы һәм конфигура-циясе, аның күрше объектлар арасында урыны һәм башка шартлары белән билгеләнә.

Яшеннәрдән саклану өчен яшен үткәргечләр кулланыла, алар ярдәмендә яшен тизлеге белән махсус әзерләнгән имин юл буйлап җиргә алып китә.

Җирлек территориясе җәй көне генә ява торган районнарга карый, яшенле көннәрнең уртача саны 23 дән 32 гә кадәр үзгәрә. Янгыннарның озынлыгы зур түгел, иң күбе июльдә билгеләп үтелә. Башка айларда аларның дәвамлылыгы шактый азрак. Яулыкның уртача озынлыгы яшенле көнгә 2,0-2,5 сәгать тәшкил итә. Караңгы яңгырлар, башлыча, иң соңгы вакытта күзәтелә, шуңа күрә максималь дәвамлылык 12 дән 24 сәгатькә кадәр вакытка туры килә.

Көчле яңгырлар куркынычы һәм куркынычы

Көчле яңгыр - сыек формадагы атмосфера явым-төшемнәре, ә кайберләренең саны тәүлегенә кимендә 30 миллиметр тәшкил итә.

Көчле яңгырлар явым-төшем яву процессы белән түгел, бәлки күп санлы куркыныч процессларга һәм югары интенсивлыктагы яңгырларга зыян белән бәйле. Мондый процессларга, беренче чиратта, яңгыр сулары һәм су басулар, авыл агымы, оползнялар, елга ярлары эрозиясе һәм үзәннәре керә. Бу процессларның барысы да, үзләштерелгән территорияләрдә үтеп барганда, зур икътисади югалтулар һәм халык арасында зыян күрүчеләрнең шактый саны белән яный торган гадәттән тыш хәлләргә китерә.

Көчле яңгырлар белән бәйле гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чараларының нигезен бу күренешнең җитәрлек дәрәҗәдә вакытыннан алда килүе метеорологик фаразы һәм мул явым-төшем аркасында барлыкка килә яисә активлаша торган куркыныч процессларны даими мониторинглау тәшкил итә. Бу чараларны күп очракта үтәү урыннарда Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының административ һәм хуҗалык органнарына яңгырлы генезисның табигый бәла-казаларына үз вакытында әзерләнергә, социаль икътисадый һәм социаль афәтләрне киметергә мөмкинлек бирә.

алардан зыян, тискәре нәтиҗәләрне юк итү күпкә тизрәк.

Гадәттән тыш хәлләр зур ихтималлык белән дип санала.
Тәүлегенә 30 миллиметрдан да ким булмаган күләмдә сыек явым-төшем яуганда, берни дә булмый. Мондый куркыныч явым-төшем суммалары интенсив кыска явым-төшемнәр вакытында да, алай ук интенсив булмаса да, озак явым-төшемнәр вакытында да мөмкин. Сыек явым-төшемнең күп очракта төшүе циклоник эшчәнлек белән бәйле булса да, санап кителгән процессларның һәркайсының үз спецификасы бар.
Атмосфера фронтлары узганда яңгырлар аеруча еш ява. Җылы фронтларны узу, кагыйдә буларак, төшеп калуның югары булмаган интенсивлыгы белән озакка сузылган тышлы яңгырлар белән бергә бара. Җәй көне салкын атмосфера фронтлары узу белән яңгырлы, бик көчле, ләкин кыска вакытлы яңгырлар бәйле. Бик көчле яңгыр яву критерие бер сәгать эчендә кимендә 30 миллиметр явым-төшем төшү. Литигезлекләр шулай ук һава массасы эчендә көчле конвектив процесслар нәтиҗәсе буларак та мөмкин. Бу очракта явым-төшемнең үтә тиз төшүе шартларында явым-төшемнең продуктивлыгы нибары берничә минут тәшкил итәргә мөмкин. Тирән цикло-ннарны узу белән бәйле явым-төшемнәрнең гадәттән тыш хәлләре аеруча куркыныч һәм карынчыклар барлыкка килә: алар югары интенсивлык белән берничә су агымында дәвам итәргә мөмкин. Мондый дәвамлы көчле яңгырлар өчен хәвефлелек критерие булып 120 миллиметрлы һәм 2-3 тәүлектән артыграк явым-төшем (ваз кичүгә карап) тора. Көчле яңгырларның төп зарарлы факторы булып, күп очракта, рельефның табигый түбәнәюе яисә ясалма корылмалар ярдәмендә явым-төшем территориядән канализацияләнгән су агымының гидродинамик тәэсире тора. Әмма, кагыйдә буларак, үзеннән-үзе көчле яңгырлар сирәк гадәттән тыш хәлләр китереп чыгара. Табигый бәла-казалар еш кына төрле куркыныч процессларга бәйле, алар өчен мул явым-төшемнәр төшү кармагы ролен үти. Шуларның иң куркынычлысына торак пунктлары, сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы объектлары булган зур территорияләрне су басуга китерә торган яңгыр сулары, төрле куль-куль чәчүлекләре керә.
тур.
Яңгырларга бәйле тау битләрендә туфракның яңадан дымлануы транс-порт коммуникацияләренә, торак төзелешенә, авыл хуҗалыгы җирләренә зур зыян китерә торган оползнең процессларын киңәйтүгә һәм активлаштыруга ярдәм итә.
Җирлек территориясендә явым-төшем куркынычының уртача куркынычы ха Яңгырлар биредә ел саен явып тора, ләкин алар һәрвакытта да артык зур ситуацияләр китереп чыгармыйлар. Җылы чорда (апрель-октябрь) 309,6 миллиметр явым-төшем була.
Көчле җилләрнең куркынычы
Көчле җилләр - секундына 23 метр тизлек белән һәм аннан да күбрәк булган һава агымнары, аларга куркыныч җил күренешләре (давыллар, давыллар, шкваллар, чикерткәләр) керә.
Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 2021 елның 05июлендәге 429 номерлы «О» боерыгы нигезендә

табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр турында мәгълүмат критерийларын билгеләү» күрсәткечен ЧСка кертү критерие булып секундына 25 метр һәм аннан да күбрәк җил тизлеге санала.
Көчле җилләрнең куркынычы бу процессны тарату өлкәсендә урнашкан проектларга динамик йогынты ясаудан гыйбарәт. Тиз җилләр югары булганда, бу йогынты җимергеч көчкә ирешергә һәм гадәттән тыш хәлләр тудырырга мөмкин. Көчле җилләр китереп чыгарган гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда, кеше балаларының тереклеге булырга мөмкин.
Көчле җилләр еш кына башка куркыныч процесслар - ин-тенсив яңгырлар, яшеннәр һәм боз белән озатыла. Мондый очракларда гадәттән тыш хәлнең масштабы һәм зыян күләме сизелерлек арта. Энергетика объектлары күбрәк газап чигә, бу, үз чиратында, халык тормышында һәм зыян күргән районнар икътисадында гаять зур кыенлыклар тудыра.
Интенсив җил эшчәнлеге белән бәйле гадәттән тыш хәлләрне кисәтү өчен, беренче чиратта, көчле җилләр һәм диңгез штормнары белән янаучы синоптик процессларның ышанычлы фаразы кирәк. Мондый фаразның булуы кеше югалту куркынычын шактый киметә, тиешле кисәтү чараларын үткәрергә һәм Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының, башка министрлыкларның һәм ведомстволарның стихиягә каршы тору өчен тиешле бүлекчәләрен һәм хезмәтләрен әзерләргә һәм гадәттән тыш хәлләрнең мөмкин булган нәтиҗәләрен юкка чыгарырга мөмкинлек бирә.
Көчле җилләргә давыллар, давыллар, давыллар, өермәләр, тиреләр, шулай ук җирле җилләр керә торган җил метеорологик басымнарның тулы бер төркеме керә. Аларның барлыкка килүенең төп сәбәбе - атмосфераның цик-лоник эшчәнлеге, шуңа күрә көчле җилләрнең таралуы циклоннарны күчерүнең төп юллары белән билгеләнә һәм гомуми рәвештә океаннардан коры җир җибәрелгән.
Җирлектә җилнең уртача тизлеге елына 2,5 метр тәшкил итә. Көз башында һәм кыш көне җил тизлегенең гомуми көчәюе күзәтелә. Җилнең максималь тизлеге секундына 2,8 метрга җитә.

2.1.2. Куркыныч табигый процесслар һәм ландшафт (табигый) янгыннарның куркынычы һәм куркынычы

«Янгын куркынычсызлыгы турында» 1994 елның 21 декабрендәге 69-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - янгын куркынычсызлыгы турында Закон) нигезендә:
ландшафт (табигый) янгыны - табигый ландшафтның төрле компонентларын үз эченә алган табигый тирәлектә стихияле барлыкка килә һәм тарала торган контрольсез яну процессы. *Урман янгыны* - урман буйлап таралган ландшафт (табигый) янгын төре.
ландшафт (табигать) янгыннарының, шул исәптән урман янгыннарының хәвефлелеге һәм куркынычы янгынны даими рәвештә халыкка һәм ил икътисадына китерә торган шактый турыдан-туры һәм кыек зыян белән бәйле. Урман массивларын, торфын, бөртекле һәм башка авыл хуҗалыгы культураларын, торак һәм хуҗалык объектларын, ут тарату зонасында калган кыргый һәм йорт хайваннарын, шулай ук урман һәм авыл хуҗалыгы җирләрен әйләнештән чыгарудан турыдан-туры зыян килә.

Янгындагы зыян яну учакларын юкка чыгаруга һәм ут белән юкка чыгарылган проектларны торгызуга матди чыгымнар булудан гыйбарәт. Урман янгыннары, экономик һәм социаль зыяннан тыш, урманның су саклау һәм су көйләү, санитария-гигиена, туфракны яклаучы, рекреацион функцияләрен югалтуга да китерә.

Халык өчен ландшафт (табигать) янгыннары, шул исәптән урман янгыннары куркынычы, шунда ки, кешеләргә, аларның мөлкәтенә турыдан-туры йогынты ясау, предприятиеләрне юк итү ихтималы бар, шулай ук көчле төтен чыгу куркынычы бар, шул ук вакытта автомобиль транспорты хәрәкәтен бозу, экологик хәлнең начараюы һәм, нәтиҗә буларак, кешеләрнең сәламәтлеге торышы булырга мөмкин. Шулай ук көчле төтен очрагында аэродромнар һәм вертодромнар эшен бозу да мөмкин.

ландшафт (табигый) янгыннарның, шул исәптән урман янгыннарының кешеләргә, аларның мөлкәтенә турыдан-туры йогынтысы, предприятиеләрне аерып алу.

ландшафт (табигый) янгыннары, шул исәптән урман янгыннары барлыкка килүнең төп сәбәпләре булып (территориянең үзләштерелгән дәрәҗәсенә карап) түбәндәгеләр тора: тиз янып китүгә дучар булган ылыслы токымнар булу, торфның (торфлы янгыннарның) үзянуы, яшен разрядлары; махсус яндырулар, шул исәптән авыл хуҗалыгы паллары; урман һәм торф әзерләү һәм авыл хуҗалыгы эшләрен башкарганда җитештерү эшчәнлеге, автомобиль һәм тимер юллар, электр тапшырулары линияләре, газ һәм нефть үткәргечләре, шәһәр яны зонасында урнашкан ял базалары булу, халыкның янгын куркынычсызлыгы чараларын бозу. Соңгысы аларның барлыкка килүенә төп сәбәп булып тора (90 проценттан артык) - халыкның урман хуҗалыгында янгын куркынычсызлыгы таләпләрен үтәмәү (сүнмәгән учаклар, янып торган тәмәке төпчекләре һәм шырпы, линза ролен уйнарга сәләтле ватык шешә пыяласы).

Энҗе (табигый) янгыннарның зарарлы факторларына җылылык-физик (ялкын, җылылык агымы, җылылык һөҗүме, һаваның болганчыклануы, куркыныч төтеннәр, янып торган кисәкчекләр, утлы өермәләр һәм өермәләр) һәм химик (атмосфераның, туфракның, грунтларның, гидросфераның пычрануы) керә. Яну процессында күп санлы җылылык аерылып чыга, ул әйләнә-тирә мохиткә конвекция, нурланыш, үткәрүчәнлек пу-ты белән тапшырыла. Болар барысы да яңа янгын учаклары барлыкка килү өчен шартлар тудыра.

ландшафт (табигый) янгыннар белән бәйле гадәттән тыш хәлләрне кисәтү комплекслы проблема булып тора, аны хәл итү өчен беренче чиратта урман, торф һәм дала янгыннары мониторингын һәм алар турында вакытында хәбәр итүне тәэмин итәргә; потенциаль куркыныч зонада территорияләрне һәм торак пунктларны янгынга каршы корылу эшләре масштабын арттырырга; җир өсте һәм авиацион янгыннар ысулларын һәм ысулларын камилләштерергә; Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Дәүләт янгынга каршы хезмәте һәм Россия МПР янгын сүндерү хезмәтләре бүлекчәләрендәге янгын сүндерү һәм ярдәмче техника паркын яңартырга кирәк.

ландшафт (табигый) янгынның барлыкка килүе һәрвакытта да гадәттән тыш хәлләргә китерми.

чәй янгын ситуациясе. Янгынны, халыкның гомеренә һәм сәламәтлегенә куркыныч янамыйча, тормышның нормаль шартларын бозмыйча һәм халыкка, әйләнә-тирә табигать мохитенә һәм халык хуҗалыгы объектларына зыян китермичә, вакытында табарга һәм юкка чыгарырга мөмкин. Әмма билгеле бер шартларда ланд-шафт (табигый) янгыннары гадәттән тыш хәлләргә китерә. Янгыннар артуның төп сәбәпләре арасында күзәтүчеләр дә бар: корылык чоры җилләр белән бик озак дәвам итә; әлеге территориядә бара торган янгыннар учаклары күп; соңрак янгын учаклары ачыла; янгыннарга каршы нәтиҗәле чаралар һәм көрәш ысулларының җитәрлек файдаланылмавы; кирәкле көчләрнең һәм сүндерү чараларының булмавы һәм башкалар.

Җирлек территориясендә Столбище участок урманчылыгының «Шәһәр яны урман хуҗалыгы» ДКУ урманнары урнашкан.

Урманчылыктагы янгын куркынычының урта сыйныфы 3,5 кә тигез. (Татарстан Республикасының урман планы). Республикада янгын куркынычы сезоны озынлыгы уртача 184 көн тәшкил итә.

Генераль планны эшләү вакытында Вороновка урман янгыннарына янаган торак пунктларга, «Нептун» СНТ керә, урман янгыннарына куркыныч янаган торак пунктларга карый. Җирлек территориясендә урман кишәрлекләре белән чиктәш булган балаларның ялы һәм аларны савыктыру оешмалары (шул исәптән балаларның көндезге очрашуы белән) территорияләре юк, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2024 елның 26 мартындагы 186 номерлы карары нигезендә «Татарстан Республикасында янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү предприятиесе» карары нигезендә.

Җирлекне төзү катгый рәвештә 4.14 нче пункт 4.130.2013 “Янгынга каршы тору системалары. Саклау объектларында янгын таралуны чикләү. Күләмле-планлаштыру һәм конструктив карарларга таләпләр (алга таба - 4.13130.2013).

Уртача һәм югары катлы төзелеш зоналарында биналардан һәм кораллардан урман утыртмалары чикләренә кадәр янгынга каршы ераклыкларны ылыслы яисә катнаш токымлы урманнарда шәһәр яны астройкасы - дограницлык урманнары яисә катнаш токымнар өчен кимендә 50 м, яфраклы токымнар - 30 метрдан ким булмаган күләмдә кулланырга тәкъдим ителә.

Авыл торак пунктларындагы биналардан һәм корылмалардан, шулай ук йорт янындагы яисә бакча җир кишәрлекләрендәге торак йортлардан урман утыртмалары чикләренә кадәр 30 метрдан да ким булмаган каршылыклы ераклык булырга тиеш. Урманга тоташкан төзелеш (30 метр чамасы ераклыкта) тышкы диварлар белән башкарылган булса, күрсәтелгән ераклыкларны 15 метрга кадәр киметү рөхсәт ителә, шулай ук Г1дән түбән булмаган яки РП1 ялкыны таралганга кадәр. Бакчадагы йортлардан һәм хуҗалык корылмаларыннан (гаражлардан, сарайлардан һәм мунчалардан) урман утыртмалары чикләренә кадәр ераклык кимендә 15 метр булырга тиеш.

Яңа җитештерү объектларын урнаштырганда 6.1.6 пунктындагы таләпләр исәпкә алынырга тиеш. 4.13130.2013 Урманның ылыслы токымнары массивы һәм торфның ачык ятмасы чикләренә кадәр 100 метр, катнаш токым - 50 метр, ә яфраклы токымнарга кадәр -

236 20 метр.
Янгын куркынычсызлыгы турындагы Закон нигезендә ландшафт (табигый) янгыннарны (урман янгыннарыннан һәм урман фонды җирләрендә, оборона һәм иминлек җирләрендә, махсус саклана торган табигать территорияләре җирләрендә башка ландшафт янгыннарыннан тыш) сүндерүне оештыру Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләренә керә.
Чаралар кадәр булдырмый калу тарату
Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2020 елның 16 сентябрендәге 1479 номерлы карары (алга таба - Янгынга каршы режим кагыйдәләре) белән расланган Россия Федерациясендә Янгынга каршы режим кагыйдәләре нигезендә торак пункт территориясенә *ландшафт (табигый) янгыннарын гамәлгә ашырырга* кирәк.
Җирлекләр һәм торак пунктлар территорияләрендә ландшафт (табигый) янгыннары таралуны булдырмау өчен янгынга каршы режим кагыйдәләренең II бүлеге нигезендә чаралар күрергә кирәк, аерым алганда:
- Урманчылыкларга, шулай ук торфлы туфраклы районнарда урнашкан яклау объектларында кимендә 1,5 метр киңлектәге янгынга каршы минераллаштырылган саклагыч полосалар булдыру күздә тотыла, янгынга каршы саклагыч полосалар төзү күздә тотыла. аралар, бетерү (җыю)
җәйге
чоры Коры үсемлекләр, порослалар, куаклыклар һәм таралуны кисәтә торган башка чараларны гамәлгә ашыру ут табигать
янгыннарда. Янгынга каршы минераллаштырылган полосалар торак пунктларга һәм су чыганакларына янгын сүндерү максатларында үтеп керүгә комачауларга тиеш түгел.
- төрле корылмалар һәм ярдәмче корылмалар төзү, авыл хуҗалыгы эшләрен алып бару, янучан материалларны, чүп-чарны, көнкүреш калдыкларын, шулай ук агач, төзелеш һәм башка ягулык материалларын җыю өчен янгынга каршы минераллаштырылган полосалардан һәм янгынга каршы аралардан файдалану тыела.
Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2020 елның 07 октябрендәге 1614 номерлы карары (алга таба - Урманнарда янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләре) белән расланган урманнарда янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләренә ярашлы рәвештә, кар яуган көннән башлап дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, учреждениеләр, оешмалар, башка юридик затлар, оештыру-хокукый рәвешләренә һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, крестьян (фермер) органнары кар катламының тотрыклы яңгыр яудырган яисә кар катламы барлыкка килгәнче
хуҗалык, иҗтимагый берләшмәләр, шәхси
эшмәкәрләр, вазыйфаи йөзе, гражданнар Россия Файдаланучы һәм (яисә) боеручы, хуҗа булучы, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар
территория белән; урман җирнең урман үсемлекләре белән), аларны территориядән һәм (яисә) урман чикләреннән кимендә 10 метр киңлектәге полосада кипкән үләннәрдән, корыган калдыклардан, кисү калдыкларыннан, җитештерү һәм куллану калдыкларыннан һәм башка төрле янучан материаллардан чистартуны тәэмин итәләр йә аералар

киңлеге 1,4 метрдан да ким булмаган янгынга каршы минераллаштырылган полоса яки янгынга каршы башка киртә.

Чараны уздыру өчен *Россия Федерациясендә урманнарда янгын куркынычсызлыгын* тәэмин итү кагыйдәләре гамәлдә.

Урманнарда янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары күрсәтелгән Кагыйдәләр нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш һәм дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, юридик затлар һәм гражданнар тарафыннан үтәлүе мәҗбүри.

Табигать территорияләрендә янгынга каршы профилактика янгыннар барлыкка килүне кисәтүгә, аларның таралуын чикләүгә һәм янгын сүндерү буенча уңышлы көрәшү өчен шартлар тудыручы башка чараларга юнәлтелгән чаралар комплексы уздыруны күздә тота. Табигый янгыннарның килеп чыгуын кисәтү янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәүне контрольдә тоту максатларында табигать территорияләренә йөрүне пропагандалау һәм агитация, дәүләт янгын күзәтчелеге, янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәүне контрольдә тоту максатларында дәүләт янгын күзәтчелеге, янгын чыгу ихтималын киметә торган органик-зация-техник чаралар ярдәмендә гамәлгә ашырыла.

Янгыннарның таралуын чикләү агачның составын җайга салу, аларны чүп-чардан чистарту, янгынга каршы киртәләр системасын, юллар һәм сулыклар челтәрен төзүне үз эченә алган территорияләрне янгынга каршы төзекләндерү, шулай ук территорияләрне яндыруны контрольдә тоту исәбенә утыртмаларның (табигый һәм ясалма килеп чыккан) янгын тотрыклылыгын арттырудан гыйбарәт.

Табигый территорияләрнең янгын тотрыклылыгын арттыра торган оештыру-техник һәм башка чаралар җирле халыкны авыл буенча янгыннарны кисәтү, ачыклау, сүндерү эшләренә, янгынга каршы объектларны төзүгә һәм ремонтлауга; хакимият органнары, арендаторлар белән эшләүгә һ.б. эшләргә әзерләүдән гыйбарәт.

Урман янгыннарын сүндерү эшләре белән җитәкчелек итүне оештыру Россия Табигать министрлыгының «Урман янгыннарын сүндерү кагыйдәләрен раслау турында» 2022 елның 01 апрелендәге 244 номерлы карары белән расланган Урман янгынын сүндерү планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Янгын куркынычсызлыгын һәм урманнарны янгыннан саклауны тәэмин итү максатларында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 елның 06 июнендәге 455 номерлы карары белән “Урман-янгын үзәге” ДБУ төзелде.

“Урман янгыннары үзәге” ДБУ Татарстан Республикасының урман янгыннарын авиацион һәм коры җирдә ачыклау, урман фонды җирләре территорияләрендә урман янгыннарын профилактикалау һәм сүндерү (шул исәптән шартнамәләр төзелгән очракта һәм арендага тапшырылган урман кишәрлекләрендә), шулай ук республика милкендәге урманнарда махсуслаштырылган дәүләт учреждениесе булып тора.

Татарстан Урман хуҗалыгы министрлыгында һәм 31 урманчылыкта урманнарда һәм урман янгыннары буенча янгын куркынычына мониторинг үткәрү өчен238

«Авиалесохрана» федераль бюджет учреждениесенең Татарстан Республикасы буенча янгын куркынычы класслы күрсәткечләрдән файдалану өчен дистанцион монито-ринг мәгълүмат системасында эшләү мөмкинлеге оештырылды.

Эрозия процесслары

Туфрак эрозиясе - кар сулары, яңгыр сулары (су эрозиясе) яки җил (җил эрозиясе - дефляция) аркасында өске туфрак офыкларының җимерелүе. Эрозия

процессларына шулай ук туфрак эрозиясе, чокыр эрозиясе, елгаларның ян һәм тирән эрозиясе керә.

Җирлек территориясендә эрозия процессларына эрозия эрозиясенең сызыкча (чокыр) эрозиясенең табигый процессларын кертергә була. Җирлекнең көньяк өлешендәге чокырлар-чакырлар белән тулган.

Ертык һәм елга эрозиясенең көчәюе еш кына антропоген эшчәнлек белән бәйле: эшкәртелгән суларны агызу, өске яңгыр һәм кар суларын агызу режимын бозу, үсемлек капламын бозу.

Эрозия процесслары кешенең хуҗалык эшчәнлегенә шактый зыян китерә, шуңа күрә аларны үстерүдә даими рәвештә мониторинг үткәрүне, күзәтү челтәрен киңәйтүне, эрозия битләрен яклау чараларын эшләүне һәм гамәлгә ашыруны таләп итә.

Эрозия процессларыннан инженерлык яклавын 425.1325800.2018 СП белән чагыштырып карарга кирәк. Шул ук вакытта грунтларның ныклы һәм деформацион характеристикаларын һәм материалларның фи-зико-механик үзенчәлекләрен тулысынча куллануны тәэмин итә торган иң экономияле һәм ышанычлы проект чишелешен сайлап алу өчен проект чишелешләренең мөмкин булган вариантларын техник-икътисадый чагыштырырга кирәк. Инженерлык тикшеренүләре үткәрү зарур. Чикләү процесслары территориясен инженерлык ягыннан яклау чаралары һәм конструкцияләре эро-зия һәм туганлык процессларының барлыкка килүеннән һәм үсешеннән, табигый шартларны, йөкләнешләрне һәм гамәлләрне, эксплуатацияләү үзенчәлекләрен, җирле төзелеш материалларыннан, экологик таләпләрдән файдалану мөмкинлекләрен исәпкә алып, яклауны тәэмин итәргә тиеш. Гомуми рәвештә инженерлык яклавы чараларына һәм җайланмаларына түбәндәгеләр керә:

- ныгытмаларның биологик типлары (күпьеллык үләннәр, агач үсемлекләре чәчү);
- территорияләрне планлаштыру һәм су үткәрү чаралары;
- эрозиягә каршы корылмалар (грутларны саклау һәм беркетү, катнаш конструкцияләр, матрацно-тюф тибындагы габионнар, рәшәткәле конструкцияләр).

Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге территорияләр өчен эрозия процессларыннан инженерлык ягыннан яклау чараларына шулай ук агрокультуралар (авыл хуҗалыгы культураларының чиратлашуы (чәчү әйләнешен), тиешле ипр эшкәртү ысулларын үзгәртү кебек чараларны кертергә кирәк.

2.1.3. Куркыныч геологик процесслар

Проектлаштырганда куркыныч геологик һәм инженер-геологик процессларны һәм күренешләрне бәяләүгә аеруча игътибар итәргә кирәк.

төзелеш объектларына һәм кешеләрнең тормышына тискәре йогынты ясаучы табигать һәм техноген факторлар йогынтысында булган факторлар.

Карс-суффозия процесслары

Карст астында тау токымнарының җир асты һәм (яисә) өске сулары белән эреп бетүгә һәм аларда барлыкка килгән бушлык, агым-тур һәм үзлекләрен бозуга бәйле булган геологик процесслар һәм гамәлләр җыелмасын аңларга кирәк.

Карстның куркынычы шунда: бу киң таралган яшерен процесс биналар һәм инженер корылмаларын төзүгә һәм эксплуатацияләүгә, шулай ук авыл хуҗалыгы җирләрен рациональ файдалануга тоткарлык ясап, халыкка һәм хуҗалыкка күпләп зыян китерә.

Карстның төп куркынычлары түбәндәгеләрне үз эченә ала: Җир өслегенең явым-төшеме һәм җимерелүе; корылмаларның деформацияләнүе, аларны җимергәнче үк; су саклагычларыннан бортларның һәм сусаклагыч нигезләренең су астыртын токымнары аша су югалтуы; карс суларының тау эшләнмәләренә һәм тоннельләренә үтеп керүе, аларны су басуы; җир асты суларының пычрануы; батып калган территорияләрдә гидравлик режимның үзгәрүе.

Карст күрсәтү урыннарында карга каршы чаралар үткәрүгә шактый өстәмә чыгымнар таләп ителә.

Карст белән бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмау карстовогопроцесс чагылышының өстенлеге территорияне бәяләү, карст үсеше параметрларын күзәтү һәм тиешле проти-вокар чараларын эшләү буенча территорияне бәяләүгә нигезләнә. Соңгылары халык һәм хуҗалык объектлары өчен куркыныч тудыра торган мобиль карст күренешләренең куркыныч тудыруын минимумга калдырырга, кар процессын кинәт активлаштырганда аларның тотрыклылыгын тәэмин итәргә тиеш.

Каршылык чаралары территорияләрдә биналарны һәм корылмаларны проектлаганда каралырга тиеш. Аларның геологик төзелешендә эрүчән тау токымнары (известьташлар, доломитлар, акбур, карбонат цементлы хәрабә грунтлары, гипслар, ангидритлар, таштан тоз) өслектә карст күренешләре (каррлар, понорлар, козгыннар, козгыннар, карстово-эрозия чокырлары, поляя) һәм (яисә) грунт массивының тирәнлегендә (грунтларның тыгызлыгы, полосалары, каналлар, галереялар, мәгарәләр, мәгарәләр) бар.

Б СП 115.13330.2016 кушымтасы нигезендә җирлекнең бөтен территориясе карст (сульфатлы һәм карбонат-суль-фатлы) һәм механик суффозия тарату районында урнашкан. Җирлек территориясендә күл казанлыклары барлыкка килү карс-суффо-зион процесслары белән бәйле.

Каршылыкка каршы чаралар һәм корылмалар төрләрен 116.13330.2012, шулай ук карст мониторингы мәгълүматлары буенча сайларга кирәк. Конкрет карга каршы чаралар ачыкланган һәм фаразлана торган карст күренешләренең, карстук токымнарның төренең харак-терына, аларның урнашу шартларына һәм проектлана торган территорияләрнең һәм корылмаларның үзенчәлекләрен билгели торган таләпләргә бәйле рәвештә сайларга кирәк. Инженерлык яклау предприятиеләренә яисә аларның ярашмаларына гомуми рәвештә карыйлар:

240 - планлаштырылучы;
- су яклау һәм фильтрационга каршы; - геотехник
(нигезләрне ныгыту);
- конструктив; -
технологик;
эксплуатацион алымнар.
116.13330.2012 Урынны үзләштергәндә, җирлек территориясен үзләштергәндә, территорияне планлаштыру документларын эшләү стадиясендә кулланылырга тиешле карст-суф-фозион процесслардан саклау буенча планлаштырылган чаралар куллану зарур.
А һәм В типлары карстокуркынычында өстенлекле булган планлаштыру карга каршы чаралары закарсталы территорияләрдән рациональ файдалануны һәм карсто-каршы яклауга чыгымнарны оптимальләштерүне тәэмин итәргә тиеш. Чаралар әлеге рай-онның үсеш перспективаларын һәм карстларга каршы яклауның карст үсеше шартларына йогынтысын исәпкә алырга тиеш.
Планлаштырылган карга каршы чаралар составына түбәндәгеләр керә:
- махсус функциональ зоналар компоновкасы, карстокуркыныч участокларны мөмкин кадәр урап узып һәм аларда яшел утыртмалар урнаштырып, планировка структурасын эшләгәндә магистраль урамнар һәм челтәрләр трассировкасы;
- бинаның һәм корылмаларның карст провалларының интенсивлыгы буенча I-II категорияләре участокларыннан читтә, шулай ук уңышсызлыкларның (ешлыгы) азрак булган участокларда урнашуы, әмма уртача диаметрлары 20 метрдан артык (А тотрыклылык категориясе).
Сейсмичлылык
А картасы нигезендә (А - сейсмик куркыныч дәрәҗәсе, 10 процен-шунда) СП 14.13330.2018, җирлек территориясе җир тетрәүләрнең интенсивлыгы зонага MSK-64 шкаласы буенча 5 балл керә, В картасы буенча (В - сейсми-рик куркыныч дәрәҗәсе, ул 5 процентка тигез) - 6 балл, С картасы буенча (1 процент) - 7 балл.
А картасы нормаль һәм түбәнәйтелгән җаваплылык дәрәҗәсен проектлау өчен билгеләнгән. Заказ бирүче нормаль дәрәҗәдәге объектлар проектлау өчен В яки С картасын тиешле нигезләү белән кабул итәргә хокуклы. В яки С картасын сайлау турындагы карарны, рай-онның сейсмиклыгын бәяләү өчен, җаваплылыкның югары дәрәҗәсендәге объектны проектлаучы тәкъдиме буенча заказчы кабул итә.

2.1.4. Куркыныч гидрологик процесслар
Су басу, су басу. ГОСТ 22.0.03-2022 нигезендә "Гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлык. Табигый гадәттән тыш хәлләр. Терминнар һәм опредение (алга таба - ГОСТ 22.0.03-2022), су астында су басу һәм су басу чорында су белән каплануны аңлыйлар. Су басу зонасы - су агымының пропуск белән чагыштырганда артуы нәтиҗәсендә су белән каплана торган территория.

русның сәләте. Су басу ихтималы зонасы - су басу зонасының барлыкка килүе мөмкин булган яисә фаразлана торган территория. Су басу дигәндә территориядән нормаль файдалануны, анда урнашкан объектларны төзүне һәм эксплуатацияләүне боза торган грунт суларының дәрәҗәсен арттыруны аңлыйлар.
Су басуның техноген сәбәпләренә җир асты су асты коммуникацияләре (су һәм җылылык белән тәэмин итү, канализация, су үткәргеч коллекторлар һ.б.) челтәреннән агып чыгулар, асфальт кишәрлекләре булган төзелешнең югары тыгызлыгы керә, бу табигый парга әйләнүне кискен киметә, табигый дреннарны (чокырларны һәм балчыкларны) ташу планировкасын кире кайтарылган грунтларның фильтрлау үзлекләрен исәпкә алмыйча, аякның өслеген җитәрлек дәрәҗәдә оештырмау.
Су басуның тискәре нәтиҗәләре түбәндәгеләр:
- нык урыннарны киметү һәм утыртуга ия булган грунтларның деформация үзлекләрен арттыру;
биналарның һәм корылмаларның җир асты өлешләрен су басу, алардан файдалану шартларының начараюы;
куркыныч инженер-геологик процесслар һәм күренешләр барлыкка килү һәм активлашу;
- химик составны үзгәртү һәм җир асты суларының агрессивлыгын көчәйтү;
- сейсмик баллылыкны арттыру су белән туендырганда грутларның сейсмик үзлекләре категориясе үзгәрүгә бәйле;
экологик һәм санитар-эпидемиологик хәлне начарайту.
Су басу һәм су басу - үзара бәйләнгән процесслар. Язгы ташу вакытында елгада (яки сусаклагычта) биеклеге күтәрелә, һәм ярларыннан су чыга башлаганчы ук, ягъни су баса башлаганчы ук, идән асты үсеш кичерә, ул грунт сулары өсте тигезлегенең күтәрелүен китереп чыгара. Елга ярларыннан чыккач, территорияне су баса һәм идән асты алга таба үсеш кичерә. Шуңа бәйле рәвештә су басу мәйданы су басу мәйданыннан күбрәк була. Су басу озакка сузылмый, һәм су өсте сулары, чагыштырмача тиз-тиз генә, кире елгага китә, ә су басу озакка сузыла. Ул җир асты суларының биеклеге төшкәнче дәвам итә.
Су басу, тәэмин ителешнең проценты нинди булуга карамастан, теләсә нинди су басуда була, шуңа күрә су басу һәм су басу процесслары комплекста карала.
Су басу (су басу) куркынычы булган зоналарга төшә торган Татарстан Республикасы торак пунктлары исемлеге нигезендә торак пунктлар су басу, су басу куркынычы янаган зонага эләкми.
Шул ук вакытта, Лаеш районы Башкарма комитетыннан алынган мәгълүматларга караганда (2024 елның 12 февралендәге 1133/ис номерлы хат) җирлек территориясе су басу узу чорына туры килә.
Су басу, су басу зоналары турындагы нигезләмә нигезендә, су басу һәм су басу зоналары чикләрен билгеләү Федераль агентлык тарафыннан гамәлгә ашырылырга тиеш

су ресурслары җирле үзидарә органнары белән берлектә әзерләнгән Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимияте органы тәкъдимнәре һәм мондый зона чикләре турында белешмәләр нигезендә. Су басу һәм су басу зоналарының чикләре күчемсез милек дәүләт кадастрына һәм дәүләт удар су реестрына кертелергә тиеш.

Хәзерге вакытта җирлектә су басу һәм су басу зоналары чикләре су басу, су басу зоналары турында күрсәтелгән Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән.

Һәлакәтләр су басу зоналарының барлыкка килүенә китерергә мөмкин булган гидротехник корылмалар җирлектә су басу юк.

Кече елга үзәннәренең инженер-техник халәте җитди куркыныч тудыра. Елга үзәннәренең көнкүреш һәм сәнәгать калдыклары белән капланганлыгы язгы ташу суларын үтү чорында, бигрәк тә күп сулы елларда, селитеб террито-рияләрен су басу һәм су басу куркынычы тудыра.

Матбугатны су басуны яклау чарасы төрен СП104.13330.2016 нигезендә сайларга кирәк. Инженерлык яклавында территорияләрне, аларның функциональ билгеләнешенә (кулланылышына) таләпләрне исәпкә алып, су басуның һәм су басуның тискәре йогынтысын юкка чыгаруны тәэмин итә торган чаралар комплексын эшләргә чакыра. Гомуми рәвештә түбәндәгеләр күздә тотыла:

- территорияне яисә объектларны саклауны тәэмин итә торган саклагыч дамбалар, җимерелү дамбалары төзү;
- территориянең өслегеН ясалма күтәрү (зур булмаган һәм төзелеп бетмәгән территорияне булдыру максатка ярашлы);
- су объектларында язгы ташуның нормаль үтүен тәэмин итү һәм кече елгаларның үз-үзен чистарта алу сәләтен арттыру өчен турыдан-туры һәм тирәнәйтә торган эшләр башкару;
- өслек агынтысын көйләү һәм көйләү буенча русларны җайга салучы корылмалар һәм корылмалар төзү;
- системалы дренаж системалары, локаль дренажлар (канау, траншеялар), ачык су кабул итү бүлмәләре төзү;
- су үткәргеч торбалар укып чыгучыга;
- култык асты киңлекләрендә, аеруча түбән күперләрдә, укымышлы. Инженерлык яклавы кирәклеген сопостазлар юлы белән нигезләргә кирәк.

бу яклау булмаган яисә гамәлдәге капиталь төзелеш объектларын, башка объектларны һәм функциональ зоналарны тоташтырмый торган территорияләргә күчерү чыгымнары булган очракта аны су басудан һәм су басудан зыян белән эксплуатацияләүгә чыгымнар тоту.

Инженерлык яклавының ярдәмче чаралары сыйфатында агроурман-техник чараларны кулланырга, шул исәптән әлеге климат зонасына җайлаштырылган агач-гигрофитлар утыртырга кирәк.

Инженерлык яклавы буенча карарлар сайлауны чагыштырыла торган вариантларның күрсәткечләрен техник-икътисадый чагыштырып карау нигезендә башкарырга кирәк.

2.2. Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаклары исемлеге, техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге

Техноген характердагы гадәттән тыш хәл (алга таба - Гадәттән тыш хәл) - объектта авария килеп чыгу нәтиҗәсендә кешеләрнең тормыш һәм эшчәнлек шартлары бозыла торган, аларның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч яный торган, халык хуҗалыгына һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян салына торган вәзгыять. Алар барлыкка килгән урыннарда һәм гадәттән тыш хәл чыганагының төп аптыраштa

калдыра торган факторларының характеры буенча техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр күзәтелә. Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр шартлаулар, янгыннар, җимерелүләр, химик һәм радиоактив матдәләрне чыгару, техно-өлкә объектларында җимерелүләр, җимерелүләр, ишелүләр белән тудырыла.
Территория өчен техноген гадәттән тыш хәлләрнең куркынычы техноген гадәттән тыш хәлләр чыганакларының булуы, таралуы белән билгеләнә.

2.2.1. Потенциаль куркыныч объектлар исемлеге, потенциаль куркыныч объектларда гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары

Потенциаль куркыныч объект - ул югары җаваплылыктагы биналар һәм корылмалар урнашкан объект, йә шул ук вакытта биш меңнән артык кеше булырга мөмкин булган объект. (1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы «Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» Федераль закон, алга таба - насены һәм территорияләрне ЧСтан яклау турында Закон).
Шул рәвешле, "потенциаль куркыныч объектлар" термины барлык гамәлдәге куркыныч җитештерү объектларын гына түгел, ә техник яктан караганда теләсә нинди катлаулы, уникаль корылмаларны да билгели.
Лаеш районы Башкарма комитетыннан алынган мәгълүматларга караганда (2024 елның 12 февралендәге 1133/ис хаты) җирлек территориясендә потенциаль куркыныч объектлар урнашкан (алга таба - ПОО):
- «Ковали» ФПС филиалы «Транснефть-Прикамье» АҖ, Комлы Ковал авылы, Насос урамы. ПОО рәвеше турында мәгълүмат бирелмәгән. ПООда авария вакытында 4, мөмкин булган җиңелү зоналары территориядән һәм объектның санитар-яклау зонасыннан чыкмаячак, җирлек территориясенә йогынты ясамаячак, ә социаль эффект, мөгаен, үстереләчәк.

2.2.2. Автомобиль транс-портында гадәттән тыш хәлләр куркынычы һәм куркынычы

Автомобиль транспорты халыкны һәм йөкләрне уртача һәм кыска араларга күчерүнең төп чараларының берсе булып тора. Ул транспортның динамик үсеш алучы төрләренә карый, югары маневрлыгы белән аерылып тора һәм тотрыклы районара һәм йөкләрне һәм пас-сажирларны ташуны тәэмин итә.
Автомобиль транспортында гадәттән тыш хәлнең куркынычы транспорт магистральләренең куе булуына, юл хәрәкәте ешлыгына, климат шартларына бәйле.

(транспорт магистральләре даими рәвештә табигый табигать күренешләре йогынтысына дучар була); сезонлылык; кеше факторы (халыкның күпчелек өлешендә, шейөреш кебек үк, машина йөртүчеләр дә, юл хәрәкәте кагыйдәләрен үтәү гадәте юк) һәм башка кайбер хәлләр.
Автомобиль транспортында авария булу проблемасы куркынычсыз юл хәрәкәтендә юлның транспорт инфраструктурасын төзекләндерүгә туры килмәве, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү системасы эшчәнлегенең җитәрлек дәрәҗәдә нәтиҗәле булмавы һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның бик түбән дисциплинасы белән бәйле рәвештә аеруча кискенләште.
Автомобиль транспорты өчен килеп чыгышларның шактый зур төре хас: бәрелешү, бәргәләнү, бәргәләү, аудару, янгыннар, текә скло-нардан төшү, сулыкларга төшү һ.б.
Автомобиль транспортында аварияләр нигездә (75 процен-т), машина йөртүчеләрнең юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозулары аркасында килеп чыга. Бик еш авариягә начар юллар (башлыча тайгак), кар бураннары, машиналарның (тормоз, руль идарәсе, тәгәрмәч һәм шиналар) төзеклеге, яктырту булмау, туктап тору өчен җиһазландырылган урыннар булмау китерә. Күпер районнарында, аркылы чыгу урыннарында, юл чатларында, транспорт магистральләренең инженер коммуникацияләре, нефть үткәргечләре, газүткәргечләр белән кисешүе ихтималы зур.
Транспортта гадәттән тыш хәлләр шулай ук транспорт системаларының баш тартуы сәбәпләре, операторларның һәм персоналның хаталары, транспорт инфраструктурасының төзексезлеге, шулай ук табигый эшчәнлек нәтиҗәсендә барлыкка килергә мөмкин. Транспортта авария хәлендәге хәлләрнең килеп чыгуы транспорт чаралары тукталышына, башка объектлардагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгуга, ремонт-торгызу эшләрен уздыруга, шул исәптән капиталь төзекләндерү эшләренә дә, ярдәм итәргә мөмкин.
Транспорт пассажирлар өчен генә түгел, ә транспорт магистральләре зоналарында яшәүче насос өчен дә куркыныч тудыра, шулай ук транспортта җиңел кабынып китүчән, шартлаткыч һ. б. матдәләр ташыйлар, алар кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә куркыныч тудыра, әйләнә-тирә табигый мохитне пычрата, янгыннар барлыкка килә.
Теләсә кайсы юлда аның кайбер элементлары һәм аларга якын участоклар куркыныч дип санала һәм йөртүче игътибарын таләп итә. Юллардагы куркыныч участоклар юл шартларын начарайту урыннары гына түгел, ә транспорт агымнары 1-2 километрга сузылган тизлекне киметә торган юл участоклары да. Алар төрле урыннар өчен бертөрле түгел. Куркыныч участоклар ачыкланганда, машина йөртүчеләрнең фикерләрен исәпкә алу һәм юл озынлыгы буенча һәлакәтләрне бүлүнең линия графикларын анализлау зур файда китерергә мөмкин.
Җирлек территориясе буенча федераль, региональ яисә муниципальара һәм җирле әһәмияттәге юллар уза.
Юл-транспорт һәлакәтләре санын киметү өчен җирлек юлларында яңа юллар төзү тәкъдим ителә;
-булган юлларны капиталь ремонтлау һәм реконструкцияләү; -
урамнарны тоташтыру челтәрен төзү һәм ремонтлау.

Автомобиль транспорты белән куркыныч йөкләрне (шул исәптән транзит та) һәм өстәмә юлларны йөртү мөмкинлеген тулысынча кире кагарга ярамый.

Мондый аварияләр цистерналарның җимерелү яки аларны пычрату очракларында, әйләнә-тирәдәге мохитне пычратучы гадәттән тыш хәлләргә китерә, куркыныч йөк ташучы транспорт чарасын йөртүчеләрнең генә түгел, ә кешеләрнең турыдан-туры янәшәсендәге башкаларның да тормышы куркыныч астына куела. Хәзерге автомобильләрдә еш кына үз эченә 30 куб метрлы йөк сыйдырышлы цистерна кулланыла.

Кайбер, аеруча еш очрый торган куркыныч матдәләр өчен җиңелү зоналары радуслары 10.3 нче таблицада китерелгән.

Таблица 10.3

Вид вещества	АХОВ		Взрывопожароопасные вещества			
	Радиус зоны поражения, километр	Площадь зоны поражения, квадратный километр	Радиус зоны поражения, метр		Площадь зоны жиңелүләр, квадратный метр	
			растекания	возгорания	растекания	возгорания
Аммиак	0,8	0,25	-	-	-	-
Хлор	1,6	1,00	-	-	-	-
Бензин	-	-	10	40	320	5000
Диз. топливо	-	-	45	140	6400	61600

Юл һәлакәтләрендә ягулык-майлау материалларын ташый торган автомобиль транспортында утлы шар таралган зонада 10 кешегә кадәр булырга мөмкин. Авария урынына якын урнашкан торак һәм административ (җитештерү) биналарыннан һәм корылмалардан халык эвакуациясе еш кына күзәтелми.

Куркыныч йөкләр катнашындагы куркыныч һәлакәт очрагында йоктыру участогы призер җилнең юнәлеше һәм тизлеге, радиацияле һава таралу тирәнлеге, агып чыккан АХОВ яки ГСМ күләме (күләме) белән бәйле булачак.

Транспортта гадәттән тыш хәлләрне *кисәтү транспорт юлларының, чараларның һәм инфраструктураның торышын, транспортлау шартларын регламентлый торган кагыйдәләр һәм нормаларны үтәүгә, хәрәкәтнең барлык катнашучылары тарафыннан юл хәрәкәте кагыйдәләрен үтәүгә вакытында* диагностикага ирешелә.

Транспортта гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары түбәндәгеләр:

- транспорт чараларының торышын вакытында диагностикалау;

Транспортлау шартларын регламентлаштыра торган кагыйдәләрне һәм нормаларны үтәү.

Транспорт инфраструктурасы объектларының һәм транспорт чараларының законсыз тыкшыну актларыннан яклануын тәэмин итү буенча чаралар эшләү зарур.

Законсыз тыкшыну акты дигәндә хокукка каршы гамәл аңлашыла

Законсыз тыкшыну акты астында хокукка каршы гамәлләр (гамәл кылмау), шул исәптән транспорт комплексының куркынычсыз эшчәнлегенә янаучы, кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә зыян китерүгә, матди зыян китерүгә яисә мондый нәтиҗәләргә китерүгә китергән террорлык акты аңлана.
Юл-транспорт һәлакәтләренең нәтиҗәләрен бетерү, ашыгыч хезмәтләрнең үзара хезмәттәшлеге, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Россия субъектларында юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәсендә зыян күргән затларны коткару өлкәсендә территориаль органнары эшчәнлеген оештыру буенча җитәкчелек Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының территориаль органнарының методик киңәшләре нигезендә Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 2015 елның 17 мартындагы 2-4-87-19-18 номерлы юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәләрен бетерүдә катнашучы ашыгыч хезмәтләрнең үзара эшчәнлек дәрәҗәсен арттыру буенча Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының территориаль органнарына методик тәкъдимнәр нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.
Автомобиль транспортында гадәттән тыш хәл булган очракта, җирлектә барлык зыян күрүчеләр муниципаль районның медицина учреждениеләренә эвакуацияләнә.

2.2.3. Тимер юл транс-портында гадәттән тыш хәлләр куркынычы һәм куркынычы
Җирлек территориясендә тимер юл транспорты объектлары урнаша, тимер юл транспорты объектларын төзү күздә тотылмый.

2.2.4. Һава транспортында гадәттән тыш хәлләр һәм хәвеф-хәтәр булу Җирлек территориясендә һава транспорты *объектлары юк,*
һава транспорты объектларын төзү каралмаган.

2.2.5. Су транспортында гадәттән тыш хәлләр куркынычы һәм куркынычы
Җирлек территориясендә су транспорты объектлары юк, су транспорты объектларын төзү күздә тотылмый.

2.2.6. Биналарда янгын һәм кораллану вакытында гадәттән тыш хәлләр куркынычы
Биналарда һәм корылмаларда янгыннар материаль зыян, гражданнарның гомеренә һәм сәламәтлегенә, җәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатьләренә зыян китерә торган төзелмәләрнең контрольсез яну процессы булып тора. Россиядә иң күп сандагы торак секторда күзәтелә.
Янгыннарның хәвеф-хәтәрләре ешрак санаучы факторы, җиһазларның төзексезлеге һәм искерүе, җитештерүдә технология бозылу, шул исәптән җиңел янып китүче, янучан һәм шартлаткыч матдәләрне кулланганда бәйләнгән.
Республикада торак секторда һәм сәнәгать предприятиеләрендә көнкүреш газы шартлау һәм яну ихтималы саклана. Төп сәбәбе - газ җиһазларының тузуы, норматив-хокукый тәэмин ителешнең түбән булуы, йорт җиһазларына хезмәт күрсәтү регламентын һәм куркынычсызлык кагыйдәләрен үтәмәү, технологик процессларны бозу.

Җирлектә газ белән тәэмин итү системасы югары, урта һәм түбән басымлы газүткәргечләрдән гыйбарәт. Югары һәм урта басымны газ белән тәэмин итү челтәрләре «Куркыныч җитештерү объектларының сәнәгать иминлеге турында» 1997 елның 21 июлендәге 116-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә куркыныч җитештерү объектларына керә.

Газүткәргечләрнең авария хәлендәге куркыныч факторлары түбәндәгеләр:

– газ үткәргечнең яисә аның элементларының уенчык металл кыйпылчыклары таркалганнан соң, торбаларның, тройникларның, га-за краннарының, мөфтинең, вставкаларның, прокладкаларның һ.б. детальләрнең җимерелүе; төзелеш-монтаж эшләренең нигездә авария хәлендәге кушылмаларның брак булуы, коррозия-ориентлаштырылган ярыкларның стрессы һ.б.

газ кисәкчекләренең грунт метал-л һәм каты өлешләр белән үзара тәэсир итешүе нәтиҗәсендә очкыннар барлыкка килү;

газүткәргечне җимергәндә продукт яну, ачык ут һәм янгынның термик тәэсире (статистика күрсәткәнчә, аварияләрнең 800е янгын белән озатыла);

□□газ-һава катнашмасы шартлавы, гадәти яну рельеф-ефка һәм урманда таралганда ялкынның үз-үзен януы исәбенә шартлауга әверелергә мөмкин;

биналарның, корылмаларның, җайланмаларның җимерелүе һәм җимерелүе; □□кислородның киметелгән концентрациясе;

□□төтен;

□□токсик продукция.

Җиңелү учагында иң зур куркынычны җимерелгән торак йортларда һәм сәнәгать предприятиеләренең газлаштырылган биналарында челтәрләр бозылудан һәм өзелүдән көтәргә кирәк. Бу һичшиксез массакүләм киртәләргә китерәчәк.

ГРП һәм ГРУ аварияләрендә газның бинага чыгуы шартлау һәм янгын куркынычы катнашмасы барлыкка килүгә китерә, аның ялкынсынуы янгынны яки шартлауны китереп чыгара. Моннан тыш, газның газ белән тәэмин ителмәгән факел ялкынсынуы да ихтимал. ГРПда технологик процессны бозу аркасында түбән басым газүткәргечтә басым арту очраклары билгеле, бу куллану чыганакларында, шул исәптән торак йортларда яки котельныйларда, биналарның газ белән пычрануына, ә яндыру чыганаклары булганда газ катнашмасы ялкынсынуга яки шартлауга китерә.

Котельныйлар биналарында авария очраклары (проект аварияләре) килеп чыгуның эчке төп сәбәпләре түбәндәгеләр булырга мөмкин:

- персоналның хаталы гамәлләре: техник куркынычсызлык кагыйдәләрен, технологик регламентны, тиешле инструкцияләр таләпләрен бозу, хезмәт күрсәтүче персоналның мораль-психологик хәле.

- приборларның, җиһазлардагы җитешсезлекләрнең кире кагылуы: җиһазларның торышы канәгатьләнерлек түгел, физик яктан таушалган, металлның арыганлыгы, коррозия.

эретеп ябыштыру никахы, эшләрнең ре-гламентын бозу нәтиҗәсендә җиһазларның механик зарарлануы, электр көч челтәрләренең төзексезлеге, газүткәргечләрнең төзексезлеге, молниесаклануның канәгатьләнерлек торышы, электр энергиясен бирүне туктату нәтиҗәсендә җиһазларның механик зарарлануы.
Килеп чыгуның (запроектлы аварияләр) сәбәпләренә: - авиация һәлакәте нәтиҗәсендә очу аппараты төшүне;
- давыл нәтиҗәсендәге объектны җимерү;
- янучан матдәләр һәм башка янгынга каршы компонентлар булган бина эчендәге янгын, тышкы тәэсирдән янгын чыгу нәтиҗәсендә;
- объектның биналарына һәм корылмаларына яшен сугу;
- корылмалар җимерелү нәтиҗәсендә;
Диверсия, шул исәптән шартлаткыч матдә булган зарядларны шартлату. Иң максималь нәтиҗәләре булган аварияләрнең мөмкин булган сәбәпләре булырга мөмкин:
газүткәргечнең сызыкча өлешендә һәм (яисә) керү өлешендә өзеклек → яна башлау чыганагы → факель янгыны булган газның бер мизгел эчендә янып чыгуы;
газүткәргечнең сызыкча өлешендә һәм (яисә) котельняга керү өлешендә шартлау куркынычы булган катнашма (ГВС болыты) болыты барлыкка килү → газ-һава катнашмасы шартлау;
C61485; газ һәм һава катнашмасы шартлавы, газ казанына газ үтеп кергәндә, төгәл-төгәл яндыру булганда;
Аварияләрнең иң ихтимал сценариеның мөмкин булган сәбәпләре түбәндәгеләр булырга мөмкин: - сызыкча ча ча ча ноктада газүткәргечне (бөтенлеген бозып) сафландыру.
атмосферага табигый газның таралуы һәм (яисә) керү урынында (ешрак була);
- сызыкча өлештәге газүткәргечнең һәм (яисә) керү урыннарындагы газүткәргечнең ялкын белән каплануын → яна башлау чыганагы → факегорение булганда, газ чыгу мизгел эчендә янып китә.
Газ үткәргечләрдә аеруча киң таралган зарар-лану шартларында корыч торбаларның ялганышлары өзелү, чуен торбаларның сынуы, арматураның төзеклеге, конденсатосборниклар, гидрозаторлар, контроль торбалар, резьбовой, фланец һәм сальник кушылмалардагы тыгызлыгы булмау.
Торак биналарда газ барлыкка килү ихтималының төп сәбәбе - газ йорт кертемнәренең яисә бинаның подвалында уза торган сызыкларның зарарлануы.
Газның коллекторларга (җылылык-фикация, кабель, катнаш) эләгүе аеруча куркыныч, алар буенча газ биналар подвалларына үтеп керергә мөмкин.
Сценарий. Авария хәлендәге газлар кергәндә ялкынны таратуның түбән концентрацион чигеннән югарырак (алга таба - НКПР) газ һава катнашмасы таралу.
Газүткәргечтәге теләсә нинди штаттан тыш вәзгыятьнең башлангыч стадиясе үз энергия запасын яндырылган табигый газның зур күләмнәрен чыгару рәвешендә җимергеч азат итүдән гыйбарәт. Төп мехлар арасында

һәлакәтнең алга таба үсеше түбәнлеге - ялкынның түбән концентрацион чигеннән югарырак булган газ һава катнашмасын таркату (НКПР) аеруча характерлы.
Газның таралу характерына аның үтеп керү аварияләре һәм атмосферага керү үзенчәлекләре: йә ике «ирекле агым» рәвешендә, яисә вертикаль түбән тизлекле шлейфка якын булган хәлдә, шулай ук атмосфераның тотрыклылык классы йогынты ясый.
Гадәттән тыш хәлнең масштабларын алдан фаразлау өчен "Сәнәгать куркынычсызлыгы" фәнни-техник үзәгенең "Химик аварияләр нәтиҗәләрен бәяләү методикасы" нигезендә башлангыч алшартлар сыйфатында беренчел алшартлар буларак, табигый газ транспортлана торган торба үткәргечне өзү "гильотик" сценариен кабул итү максатка ярашлы.
Иң ихтимал авария газүткәргечнең механик зарарлануы нәтиҗәсендә аның хокук бозулар белән тәэмин ителә торган саклау зонасында җир эшләре нәтиҗәсендә барлыкка килергә мөмкин.
Атмосферага таркалганда газүткәргечнең киңәюе вакытында газ катнашмаган очракта, зонаның горизонталь һәм вертикаль зурлыгын билгеләү кызыклы.
Исәп Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының "Шартлау-янгын куркынычы буенча биналар һәм тышкы җайланмалар категориясен билгеләү" кагыйдәләре җыелмасын раслау турында" 2009 елның 25мартындагы 182 номерлы боерыгы нигезендә эшләнгән. Ачык киңлеккә аяк баскан газ массасы "Янгын-шартлау куркынычы объектларында һәлакәтләрнең нәтиҗәләрен бәяләү методикасы" буенча билгеләнә (Мәскәү, 1997 ел ВНИИ ГО ЧС).
Шулай итеп, газүткәргечнең исәп-хисап һәлакәте өчен геометрик зона, метан НКПРның чикләнгән норматив концентрациясе, талымлы, НКПР зонасының вертикаль зурлыгына тигез булган горизонталь муразмерузонасы булган цилиндрдан гыйбарәт. Җирлектә көньяк, көньяк-көнчыгыш һәм көнбатыш җилләрнең өстенлек итүче юнәлеше, димәк, газ-һава болыты күрсәтелгән юнәлештә хәрәкәт итә ала. Әмма бу башка юнәлешләрнең куркынычсызлыкта булачагын аңлатмый.
Газ-һава катнашмасының концентрация буенча таралу исәбе нәтиҗәләре ягулык газлары авария хәлендә кергәндә ялкынны тарату НКПРдан югарырак 10.2.6.1 таблицасында китерелде.
Сценарий. Газүткәргеч челтәрләрен авария хәлендәге тар-мар иткәндә шартлау.
Газүткәргечләрне бушатканда аварияләр түбәндәгечә озатыла
процесслар һәм вакыйгалар: эзәрлекләүче арматура эшли башлаганчы газ бетү (арматураны ябуга импульс булып продукт басымын киметү тора) → үткәргеч торба үткәргеч участогыннан газ чыгу, арматура белән билгеләнгән.
Хәвефләр булган урыннарда әйләнә-тирәлектә югары басым астында газның бетүе күзәтелә. Грунттагы җимерелү урынында бүрәнкә хасил була. Метан атмосферага тотыла, ә башка газлар яки аларның катнашмалары җиргә утырып кала, анда, һава белән кушылып, шартлау куркынычы булган катнашма болыты хасил итәләр.

Алдан фаразлаганда яну процессы дефлаграцион режимда бара дип кабул итәләр, оператив фаразлаганда яну процессы детонацион режимда үсә дип фаразлыйлар.
Җил һәм детонация зонасы, r0 (м) радиусы белән чикләнгән, газ үткәргечнең герметиклыгын бозу исәбенә газ чыгу нәтиҗәсендә, җил һәм детонация зонасы чигендә болыт (м) шартлау куркынычы булган катнашма таралу ераклыгы «Янгын куркынычы булган объектлардагы шартлаулар белән һәлакәтләрне бәяләү методикалары» эмпи-рик формулалары буенча билгеләнә.
Һава удар дулкынының (ВУВ) хәрәкәт итү зонасы ГВС болытының тышкы чигендә үк башлана. Басым дулкын фронтында Рф, (кПа) шартлау үзәгенә кадәр ераклыкка бәйле.
Газ-су челтәрләрен авария хәлендәге тар-мар иткәндә шартлау исәпләүләре нәтиҗәләре 10.4 нче таблицада китерелгән.
Сценарий. Газүткәргечнең авария хәлендәге тиз януы. Янгын куркынычы янаган төрле сценарийларны гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә газүткәргеч участокларында газүткәргечне җимергәндә (фаш иткәндә) горизонталь яисә вертикаль факельне җылылык белән нурландыруның чагылышы булырга мөмкин.
Расчетлар Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 2009 елның 10 июлендәге 404 номерлы боерыгы белән расланган җитештерү объектларында янгын куркынычының исәп-хисап зурлыгын билгеләү методикасы буенча үткәрелде.
Янган янучан газлар өелешеп узганда янган факелны янгын куркынычына бәяләү уздырганда түбәндәге юлларны кабул итәргә рөхсәт ителә:
- пламәнең әйләнә-тирә объектлар белән турыдан-туры элемтәсе зонасы, ягъни интенсивлыгы квадрат метрга 100 кВт кабул ителергә мөмкин булган иң куркыныч җылылык йогынтысы өлкәсе факел зурлыклары белән билгеләнә;
LF факелының озынлыгы продуктның узу юнәлеше һәм җилнең тизлеге белән бәйле түгел;
- иң зур куркынычны горизонталь факеллар тәшкил итә, аларны гамәлгә ашыруның шартлы ихтималын 0,67 тигез итеп кабул итәргә кирәк;
- кешенең горизонталь факелда җиңелүе факел озынлыгына тигез радиуслы 30 градуслы секторда бара;
- горизонталь факелының аны җимерүгә (һәлакәтнең каскадь үсешенә) китерә торган күрше җиһазларга йогынтысы радиус белән чикләнгән 30 градуслы секторда бара;
LF дан 1,5LF га кадәр ераклыкта күрсәтелгән сектордан читтә горизонталь факелдан бер квадрат метрга 10 кВт җылылык нурланышы тәшкил итә;
- җылылык белән вертикаль факел факелларыннан нурланыш *LF* тигез радиуслы түгәрәк зонадагы квад-ратный метрга 10 кВт тәшкил итә.
Урын-зоүткәргечне авария хәлендә чистартканда факел янгыны исәпләүләре нәтиҗәләре 10.4 нче таблицада китерелгән
График материалларда җылылык нурланышының бер квадрат метрга тигез 1,4 кВт җылылык нурланышы интенсивлыгында - озак вакыт дәвамында тискәре нәтиҗәләрдән башка вертикаль факел янгыныннан интенсивлыгы күрсәтелгән.

Таблица 10.4

Результаты расчетов реализации аварийных сценариев при аварийной разгерметизации газопровода

Размер зоны НКПР		**Расчет взрыва**					**Расчет вертикального факельного горения**		
Горизонтальный размер, метр	**Вертикальный размер, метр**	**Граница зоны детонации (r_0), метр**	**Степень разрушения во фронте воздушной ударной волны,**				**Длина факела (L_F), метр**	**Ширина факела (D_F), метр**	**Расстояние от центра очага пожара без негативных последствий[3], метр**
			полные, $\Delta P_{ф=100-}$	**сильные, $\Delta P_{ф=50-}$**	**средние, $\Delta P_{ф=30-}$**	**слабые, $\Delta P_{ф=10-}$**			
Уртача басымлы газүткәргеч, d=110 миллиметров									
53	1,2	18	49	72	108	216	17	2,5	41,9
Уртача басымлы газүткәргеч, d=225 миллиметров									
85	1,9	37	99	147	221	442	30	4,5	73,3
Югары басымлы газүткәргеч II категории, d=110 миллиметров									
53	1,2	31	84	124	186	371	26	3,9	64,0
Югары басымлы газүткәргеч II категории, d=159 миллиметров									
68	1,5	45	121	179	268	537	35	5,2	85,3
Югары басымлы газүткәргеч II категории, d=225 миллиметров									
85	1,9	63	171	253	380	760	46	6,9	111,5
Югары басымлы газүткәргеч I категории, d=159 миллиметров									
68	1,5	63	171	253	380	759	46	6,9	111,5
Югары басымлы газүткәргеч I категории, d=219 миллиметров									
84	1,9	87	235	349	523	1046	59	8,9	142,4
Югары басымлы газүткәргеч I категории, d=325 миллиметров									
109	2,5	129	349	517	776	1552	81	12,2	150,0

[3] Интенсивность теплового излучения равна 1,4 киловатт на квадратный метр

Газүткәргечне авария хәлендәге бушату вакытында һәлакәтле эшләр, башлыча, кешеләр була ала торган биналарның газлар белән пычрануын булдырмау һәм бетерү, шулай ук газ чыккан урыннарда ялкынсыну учакларын бетерү белән бәйле. Факелның зурлыгы газ басымына һәм тишекнең күләменә бәйле:

1. Түбән басым - зур кыенлыклар тудырмый. Газ чыгу урынын балчык белән сылыйлар, ялкынга юеш брезент яисә мәче ыргыталар, җир белән комга күмәләр.

2. Уртача басым - газ су катламы аша уза һәм һавада янарга мөмкин. Ялкынны компрессордан яисә судан кысылган инертлы газ агынтын газ агымына җитәрлек каршы тору тудыра торган янгын насосыннан сүндерергә кирәк. Газ чыгу урынына бер яки берничә шланг белән җибәрелә торган 300-600 кПа басымы булган компрессордан кысылган һаваның структурасын 60 кПага кадәр басым ясаганда ялкынны бәреп төшерергә мөмкин.

3. Югары кан басымы - газүткәргечне туфрак белән күмеп, аны тыгызлап тутыру яисә су белән тутыру ялкынын сүндерә. Күпчелек очракта моның өчен арткы хәрәкәтләр ярдәмендә алдан басымны киметү таләп ителә. Газүткәргечне гидрозатворлар һәм конденсат җыелмалары аша су белән тутырырга мөмкин.

Кагыйдә буларак, газүткәргечләрдә ялкынны сүндерү янгын сүндерү формированиеләре тарафыннан башкарыла.

Биналарда һәм корылмаларда янгыннарны кисәтү өч төп юнәлеш буенча гамәлгә ашырыла: конкрет биналар һәм корылмалар өчен янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен эшләү, эксперт бәяләмәсе һәм тайпылышсыз куллану; янгынга каршы мониторингның, сигнализациянең, җиһазларны һәм янгын сүндерүнең автоматлаштырылган чараларын киң куллану; янгынга каршы хезмәт эшчәнлегенең оештыру һәм матди-техник базасын ныгыту.

Генераль планны эшләү вакытында Вороновка авылы урман янгыннарына янаган торак пунктларга, «Нептун» СНТ на карый, «2024 елда Татарстан Республикасында янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2024 елның 26 мартындагы 186 номерлы карары нигезендә урман янгыннарына янау куркынычы янаган торак пунктларга керә.

Биналар, кораллар арасында янгынга каршы араларны сакларга кирәк. Янгынга каршы торучыларга каршы «Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында техник регламент» 2008 елның 22 июлендәге 123-ФЗ номерлы Федераль закон, 4.130.2013, башка норматив документация белән килешәләр.

Россия Федерациясе территориясендә янгынга каршы режим кагыйдәләре гамәлдә. Җирлекләр һәм торак пунктлар территорияләрендә янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары янгынга каршы тору кагыйдәләренең II бүлегендә билгеләнде.

Аерым алганда, Янгынга каршы режим кагыйдәләре нигезендә түбәндәге чараларны үтәү мәҗбүри түгел:

- материаллар, чүп-чар, үләннәр склады биналары, корылмалары һәм корылмалары арасындагы янгынга каршы араларны куллану тыела.

башка калдыклар, җиһазлар һәм тарлар, биналар һәм төзү (урнаштыру), учаклар ягу, учаклар ягу, ачык ут (мангаллар, эсселек һ.б.) һәм калдыкларны һәм тарларны яндыру;

- шәһәр һәм авыл җирлекләренең, шәһәр һәм муниципаль округларның, шәһәр эчендәге районнарның җирле үзидарә органнары янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү чыганакларын янгын сүндерү максатларында, шулай ук елның теләсә кайсы вакытында торак пунктларда һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә урнашкан янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү чыганакларыннан су алу өчен шартлар тудырыла, «Янгын куркынычсызлыгы турында» 1994 елның 21 декабрендәге 69-ФЗ номерлы Федераль законның 1 нче маддәсе нигезендә.
- торак пунктлар территорияләрендә, бакчачылык һәм яшелчәчелек территорияләрендә, шулай ук башка саклау объектларында яисә алар тирәсендә (200 метр радиусында) табигый яисә ясалма су чыганаклары булган очракта (елга, күл, бассейн, шәһәрлек һ.б.) аларга аларга карата, янгын сүндерү автомобильләре урнаштыру һәм елга теләсә кайсы вакытын су җыю өчен, 12 метрдан да ким булмаган каты өслекле подъездлар (пирслар) төзелергә тиеш, моңа торак пункт, саклау объекты территориясе һәм аларда урнашкан урыннар һәм янгынга каршы су сиптерү чыганаклары белән тәэмин ителгән очраклар керми.

Җирлекләр һәм торак пунктлар территорияләрендә ландшафт (табигый) янгыннары таралуны булдырмау өчен Россия Федерациясендә янгынга каршы режим кагыйдәләренең II бүлеге нигезендә чаралар күрү кирәк (10 кисәкнең 2.1.2 пунктын кара).

Торак секторда булган янгыннарга анализ күрсәткәнчә, янгыннар чыгуның иң харак сәбәпләре ут белән саксыз эш итү, шул исәптән мичләрне җылытканда янгын куркынычсызлыгы таләпләрен бозу, шулай ук газ һәм электр җиһазларын эксплуатацияләгәндә янгын куркынычсызлыгы таләпләрен бозу.

Гражданнарның тормыш иминлеген тәэмин итүдә түбәндәге проблемаларны аерып күрсәтергә мөмкин:

- массакүләм мәгълүмат чараларында (матбугат, радио, телевидение) янгынга каршы тематиканы җитәрлек яктыртмау;
- төзелә торган һәм гамәлдәге объектларда янгыннарны барлыкка китерү һәм сүндерүнең заманча автомат системалары белән җитәрлек дәрәҗәдә тәэмин ителмәү;
- янгын куркынычсызлыгы чараларына тиешле дәрәҗәдә өйрәтү булмау.

Янгыннарны булдырмау, матди зыянны киметү һәм янгыннар нәтиҗәсендә үлгән кешеләр өчен түбәндәге чараларны үткәрү тәкъдим ителә:

торак пунктларны, территорияләрне, предприятиеләрне, учреждениеләрне һәм оешмаларны янгынга каршы яклау өлешендә:

- электр һәм газ челтәрләрен алыштыру, ремонтлау, аларга техник хезмәт күрсәтү, вентиляция каналларын чистарту, янгын сүндерү җайланмаларын яңадан урнаштыру, изоляцияләнгән электр челтәрләренең каршылыгын, монтажАУПСны күзәтү;
- ялгыз, карт гражданнарның һәм инвалидларның, күп балалы гаиләләрнең муниципаль торакта яшәгән урыннарында төтен юлларына һәм каналларның вентына ремонт ясау;
- биналарны автомат рәвештә янгын сигнализациясе җайланмалары, кешеләр күп була торган объектларда янгын турында хәбәр итү системалары белән җиһазлау

кешеләр;
- район торак пунктларын янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү җайланмалары;
- хокук хәлендә янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү чыганакларын тоту;
- торак пунктларны янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү челтәрләрен планлы ремонтлау;
- күпфатирлы йортларның фасадларында һәм кешеләр күп була торган объектларда янгын сүндерү гидрантлары урнашкан урын күрсәткечләрен әзерләү;
- су манараларын төзек хәлдә тоту һәм аларның муниципаль районның авыл торак пунктларында урнашкан янгын сүндерү техникасына су сайлау җайланмалары;
- кешеләр күп була торган объектларның чердачалы биналарының агач конструкцияләрен ут белән эшкәртү;
- кешеләр күп була торган объектларның металлоконструкцияләрен ут белән эшкәртү;
- авыл торак пунктларында янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итүнең табигый һәм ясалма чыганакларын янгын техникасы белән су җыю өчен чат мәйданчыклары булган юл юлларын норматив хәлгә китерү;
- муниципаль районның, шул исәптән урман массивлары белән чиктәш авыл торак пунктларында янгыннар һәм гадәттән тыш хәлләр турында хәбәр итү системаларын норматив хәлгә китерү;
- янгын сигнализациясенең һәм кешеләргә янгын турында хәбәр итү системаларының, мәгариф объектларында, мәдәни-тамаша учреждениеләрендә, спорт объектларында корылган янгынга техник хезмәт күрсәтү;
- урман массивлары белән уртак чиге булган муниципаль район торак пунктларының минераллаштырылган саклагыч полосаларын булдыру һәм яңарту.
торак фондын янгынга каршы яклау өлешендә:
- ялгыз өлкән яшьтәге гражданнарның һәм күп балалы гаиләләрнең муниципаль фатирларын автоном янгын сүндерүчеләр тарафыннан җиһазлау;
- муниципаль торак фондындагы күпфатирлы торак йортларның йорт эчендәге электр һәм газ челтәрләрен норматив хәлгә китерү;
- муниципаль торак фондындагы күпфатирлы торак йортлардагы чердачалы биналарның агач конструкцияләрен утлы саклау белән эшкәртү.
янгынга каршы пропаганданы үстерү һәм камилләштерү өлешендә:
- яшь янгын сүндерү учреждениеләре дружиналарын оештыру һәм аларның эшчәнлеге (ярышлар үткәрү, викторин, кирәкле фор-ма һәм җайланмалар белән тәэмин итү, күрсәтмә материаллар һәм стендлар белән тәэмин итү);
- Янгынга каршы агитация һәм пропаганда оештыру (кешеләр күпләп урнашкан урыннарда, ТКХ объектларда, авыл җирлекләрендә “Янгын сүндерүдән торак саклагыз” һәм “Хезмәт 01” дигән ин-формация стендларын ясау һәм яңарту, истәлекләр, экспресс-мәгълүмат, буклетлар әзерләү һәм аларны пропагандалау).

Җирлек территориясендә янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү чыганакларына ком Ковали авылы - 4 резервуар, 4 су башнясы, Вороновка авылы - 1 су манарасы кирә. Комлы Ковал авылында 26 янгын гидранты җиһазландырылган.

Җирлек территориясендә янгын сагы бүлекләре юк. Территорияне янгынга каршы каплап тору Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының ТР буенча Баш идарәсе ФПСО 7 нче ПЧ № 119 ПСЧ һәм Каипа йортының янгын сүндерү посты гамәлгә ашырыла. Янгын сагының беренче бүлекчәләре җирлек территориясенә чакыру урынына килү вакыты «Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында техник регламент» 2008 елның 22 июлендәге 123-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләренә туры килми, генераль план нигезендә, җирлек территориясенә килеп җитүнең норматив вакытын тәэмин итә торган янгын сүндерү бүлеген төзү карала (10.5 нче таблицаны карагыз).256

Таблица 10.5

№ п/п	Объектның исеме	Урыны	Объектның әһәмияте	Янгыннан саклау төрләре	Янгын депосы бинасының классикасы	Иң ерак ноктага кадәр ара, килограмм-метр.	Янгыннан саклану вакыты
1	«Татарстан Республикасы буенча 7 ОФПС»ФДКУ ПЧ-119	Татарстан Республикасы Ла-ишев районы, Усад шәһәре, Ласковая ур., 1	Федераль	Дәүләтнең янгынга каршы хезмәте.	II	18,5	28
2	«Татарстан Республикасы буенча 7 ОФПС»ФДКУ ПЧ-120	Татарстан Республикасы Ла-ишев районы, Матюшино авылы, Садовая ур., 8 башка-дежная, 12а	Региональ	Республиканың янгынга каршы хезмәте.	II	15	22,5
3	Пес-Чано-Ковалы авыл җирлегендә проектлана торган по-жарная кисәк	Татарстан Республикасы Ла-ишев районы, Комлы Кавал ав., ок-тябрь урамы.	Региональ	-	II	5,1	7,5

Лаеш районы башкарма комитетыннан алынган мәгълүматларга караганда, янгын куркынычсызлыгы турындагы Законның 19 статьясы, «Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында техник регламент» 2008 елның 22 июлендәге 123-ФЗ номерлы Федераль законның 67 статьясындагы 16 пункты нигезендә, 8.130.2020 нче номерлы янгын сүндерү пирслары юк, янгынга каршы режим кагыйдәләрен II бүлек белән генераль план гамәлдәге су объектларында янгын сүндерү пирсларын оештыру тәкъдим ителә. Генераль план буенча 1 янгын сүндерү пирсы төзү каралган, якынча урнашу график материалларда күрсәтелгән, аерым проект белән төгәл урнашу урынын билгеләү каралган.

"Территориянең инженер җиһазлары" бүлеге нигезендә бөтен территориядә берләшкән хуҗалык-янгынга каршы системасу белән тәэмин итү проектланган.

Тышкы янгын сүндерүгә су тоту нормасы һәм торак пунктта бер үк вакыттагы янгыннар саны СП 31.13330.2021 һәм СП 8.130.2020 нигезендә, халык санына һәм төзелешнең катлавына бәйле рәвештә кабул ителде:

Халыкның фаразланган саны 17793 - тышкы янгын сүндерүгә су күләме секундына 10-15 литр тәшкил итәчәк (секундына 10 яки 15 литр буенча 2 янгын).

- янгынны сүндерү озынлыгы - 3 сәгать;

- янгын сүндерүгә кирәкле су күләме - 540 куб метр. Янгын сүндерү янгынга каршы гидрантлардан, искеләрдән каралган.

суүткәргеч челтәрдә яңартылган (һәр 100-150 метр). Биналарда янгын гидрантларының булуын билгеләү өчен янгынга каршы гидрант күрсәткечләре билгеләнә.

Янгынны бетерү һәм коткару эшләрен башкарганда янгын саклау бүлекчәләренең иминлеге конструктив, күләмле-планлаштыру, инженер-техник һәм оештыру чаралары белән тәэмин ителергә тиеш, аларга түбәндәгеләр керә:

янгыннан чыгу юлларын һәм юл йөрү юлларын функциональ юллар белән берләштерелгән янгын сүндерүчеләр өчен төзеп кую;

янгын сүндерү бүлекчәләре хезмәткәрләренең түбәгә һәм басма катларына эчке баскычлар буенча күтәрелүен тәэмин итү;

тышкы һәм эчке янгын сүндерү максатларына суның исәп-хисап чыгымнарын тәэмин итү;

бинаны янгын еотсекларына бүлү.

Янгын барлыкка килгәндә кешеләрнең иминлеге бинаны 4.13130.2013 СП нигезендә проектлаганда кирәкле күләм-планлаштыру карарларын үтәү исәбенә гамәлгә ашырыла.

«Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында техник регламент» 2008 елның 22 июлендәге 123-ФЗ номерлы Федераль законның 53 маддәсе таләпләренең берсе, «Янгын куркынычсызлыгы. Гомуми таләпләр» кешеләрнең үз вакытында һәм тоткарлыксыз эвакуациясен оештыру-низацияләү булып тора.

Барлык биналарга керү юллары, автомобиль юллары төзәтелгән, ә тупик юлларның мәйданчыклары булырга тиеш.

транспорт борылышы, территория янгынга каршы гидрантларның норматив саны белән тәэмин ителгән, ә челтәрдә тиешле басым күрсәтелгән;

Икътисад объектларында түбәндәгеләрне күздә тотарга кирәк:

 объектларны автомат рәвештә ачыклау һәм янгын сүндерү системалары белән җиһазлау, норматив таләпләргә туры китереп;

 объектларның территорияләрен җиңел янып чыккан ана-аллардан, аз кыйммәтле янып торган корылмалардан (сарайлар, коймалар) чистарту;

 биналардан һәм корылмалардан янгынга каршы өзеклекләрне саклау, янгыннарны сүндерү яисә локализацияләү чорында янгын көчләрен һәм чараларны маневрлау өчен шартлар тудыру;

Су һәм азык-төлек белән янгынга каршы махсус резервуарлар төзү;

 конструкцияләрнең ут чыдамлыгын күтәрү, махсус янгын сүндерү киртәләре булдыру.

Халыкка янгын куркынычсызлыгы таләпләрен төгәл үтәргә кирәк.

Янгынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда тиешле территорияләрдә Россия Федерациясенең норматив хокукый актлары, Татарстан республикасының норматив хокукый актлары һәм янгын куркынычсызлыгы буенча муниципаль хокукый актлар белән янгын куркынычсызлыгы буенча өстәмә таләпләр билгеләнә, шул исәптән торак пунктлар чикләреннән читтә янгыннарны локальләштерү өчен халыкны җәлеп итүне күздә тота торган янгын куркынычсызлыгы буенча өстәмә таләпләр, урманнар граж-даналарына баруны, границторак пунктларда урнашкан торак пунктлардан тыш урман янгыннарын таратуга комачаулаучы өстәмә чаралар күрү (торак пунктлар чикләре буенча янгынга каршы аермаларны арттыру, янгынга каршы минераллаштырылган полосалар һәм шуңа охшаш чаралар).

2.2.7. Нефть-газ сәнәгате объектларында гадәттән тыш хәлләр куркынычы һәм куркынычы

Нефть сәнәгате разведка һәм нефть һәм газ чыгару предприятиеләрен, шулай ук аларны эшкәртү, транспортлау һәм сату предприятиеләрен берләштерә.

Нефть-газ тармагы объектларында гадәттән тыш хәлләрнең куркынычы һәм куркынычы монда чыгарыла, файдаланыла, эшкәртелә, саклана яки куркыныч, беренче чиратта янгын сүндерү куркынычы булган матдәләр транспортлана; еш кына тузган җиһазлар кулланыла яки эксплуатацияләү нормалары һәм кагыйдәләре бозыла.

Татарстан Республикасында магистраль торба үткәргечләрдә гадәттән тыш хәлләрнең куркынычы дәрәҗәсе уртача (магистраль торба үткәргечләрдә аварияләр ихтималы буенча 0,2-0,3) бәяләнә. Магистраль торба үткәргечләрдә аварияләр китереп чыгарган гадәттән тыш хәл куркынычы түбән дип бәяләнә.

Җирлек чикләренә якын җирдә магистраль торба үткәргечләр - газүткәргечләр, нефть үткәргечләр, продуктүткәргечләр уза.

Нефть-газ тармагы предприятиеләрендә заманча антикор кулланыла.

чыгару һәм транспортлау процессында кулланыла торган торбаларны розийлы яклау технологик җиһазларның төрле төрләренең дефектларын ачыклау, аны ремонтлау яисә дөнья стандартларына җавап бирә торган заманча һәм нәтиҗәлерәк итеп алыштыру (су асты аша чыгу юллары, система-томатика һәм телемеханика, насос станцияләре, резервуар парклары, катод-саклау станцияләре, чистарту корылмалары һ.б.) һәм шулай ук яклауның гамәлдәге системаларын модернизацияләү буенча планлы һәм системалы эш башкарыла. Авариясез эшне тәэмин итү өчен потенциаль куркыныч объектлар технологик, кисәтү һәм авария сигнализацияләре белән аварияләрне булдырмау системалары белән җиһазландырыла. Янгын куркынычсызлыгын контрольдә тоту янгын сүндерү чараларын үз эченә алган автоматик тайпылышлар ачыкланганда янгын сүндерү системалары белән тәэмин ителә. Технологик линияләрнең мөһим объектлары бәйсез туклану чыганаклары белән тәэмин ителә.

Газ һәм нефть промыселларында технологик процесслар белән идарә итүнең автоматлаштырылган си-стемалары кулланыла (АСУ ТП). Алар технологик процессларның параметрлары турындагы мәгълүматны установкалар белән идарә итү пультларына (краннар, арткы хәрәкәтләр һ.б.) җыюны һәм чыгаруны тәэмин итә - бу һәлакәтле вәзгыять барлыкка килгән очракта, техноло-гик процессны оператив һәм дистанцион рәвештә туктатырга яки аерым катнашучы-ларны сүндерергә мөмкинлек бирә.

Нефть җыюның үзәк пунктларын, шул исәптән авария хәлендәге җир асты сыешлыкларын да кертеп, җиһазлар янучан һәм шартлау куркынычы булган материаллар булган резер-вуарларны һәм аппаратларны ашыгыч рәвештә бушатырга, шулай ук гадиләштерелгән технологик схемалар буенча эшне тәэмин итәргә мөмкинлек бирә. Һәлакәт килеп чыкканда нефть куркынычсыз линияләр буенча технологик мәйданчыкларны урап узарга мөмкин.

Торба үткәргечләрнең куркыныч факторлары түбәндәгеләр:

- торба үткәргечнең яисә аның элементларының уенчыунт металл кыйпылчыклары ярылуы белән бергә җимерелүе;

- торбаүткәргечне җимергәндә продуктның януы, ачык ут һәм янгынның термик йогынтысы;

газ-һава катнашмасы шартлау;

- биналар, корылмалар, җайланмалар ишелү һәм җимерелү; - кислородның киметелгән концентрациясе;

төтен;

- Продукциянең токсиклыгы.

Газ үткәргечләрне бушатканда һәлакәтләр түбәндәге процесслар һәм вакыйгалар белән бара: эзәрлекләүче арматура эшли башлаганчы газ агымы (арматураны ябуга импульс булып продукт басымын киметә) → бүлектәге газ агымы, торба үткәргеч торба үткәргечнең бер участогыннан чыккан газны ачу өчен, утны яки янгынны изоляцияләү (шартлау).

Статистика күрсәткәнчә, аварияләрнең якынча 80проценты янгын белән озатыла. Дәгъвалар газ кисәкчекләренең металл һәм каты грунт кисәкчекләре белән үзара тәэсир итешүе нәтиҗәсендә барлыкка килә. Гадәти яну шартлауга пламеніприегорамаларның үз-үзен үтерү исәбенә трансформацияләнергә мөмкин. Тылсымга мөмкин булган аварияләрне кисәтү чаралары сыйфатында

260 стральныхтопроводахның 4.1статьи47Градостро кодексының 4.1статьи-47нче пунктын өйрәнү, бәяләү һәм фаразлауны тәэмин итү буенча гистраль торбаүткәргечләр үтү техник характердагы күрсәткечләрне үтәүне таләп итә.

Торба үткәргеч системаларның бөтенлегенә реаль куркыныч янау торба үткәргечләр узу зонасында төзүне тыя торган минималь мөмкин булган торба үткәргеч араның зоналары таләпләрен бозу, шулай ук сак зоналарында эшләр башкару тәртибен бозу һәм торба үткәргечләргә турыдан-туры якын булу белән, эксплуатацияләүче оешмалар белән килештермичә.

Россия Федерациясе Җир кодексының 105 статьясындагы 6 пунктында торбаүткәргечләрнең саклау зонасы һәм Россия Федерациясе Җир кодексының 105 статьясындагы 25 пункты белән магистраль яисә сәнәгать торбаүткәргечләренә кадәр минималь ара зонасы (шул исәптән газүткәргечләр) каралган.

Саклау зонасы - һәр яктан магистраль торба үткәргечләр күчәреннән 25 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән җир участогы. Сакчылар зоналаррегламентлаштырылган «Кагыйдәләр саклау магистраль торбаүткәргечләр".

Торба үткәргечләрнең минималь ераклыгы зонасы - җир асты магистраль торба үткәргечләре күчәреннән торак пунктларга, аерым сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы предприятиеләренә, биналарга һәм корылмаларга кадәр ара. Минималь ераклык зоналары газүткәргечнең диаметрына, объектларның җаваплылыгына бәйле рәвештә билгеләнә, авария очракларында шартлау куркынычы дәрәҗәсен исәпкә алалар һәм бу объектларның куркынычсызлыгын тәэмин итү өчен хезмәт итәләр. Минималь ераклык зонасы күләме регламентлаштырылган 36.13330.2012

Саклау зонасы торбаүткәргечләрнең халык йогынтысыннан зарарлану очракларын булдырмау өчен кирәк, ягъни сак зоналарын үтәү гадәттән тыш хәл килеп чыгуны кисәтү чарасы булып тора

Минималь ераклык зонасы халыкның куркынычсызлыгын тәэмин итү өчен, ягъни аеруча мөмкин булган авария килеп чыккан очракта аеруча куркыныч объектның халыкка йогынтысыннан саклану өчен кирәк.

Саклау зонасы һәм минималь ара зонасы территорияне үзләштерү һәм хуҗалык ягыннан файдалануны чикләү булып тора.

Торба үткәргечләрнең сак зоналарында торбаүткәргечләрне нормаль эксплуатацияләүне бозарга яисә аларны зарарларга сәләтле төрле гамәлләр башкару тыела, аерым алганда:

Тану һәм сигнал билгеләрен күчерергә, күмәргә һәм ватарга, контроль - үлчәү пунктлары;

кабельле элемтә чараларының, линия арматурасы, катода һәм дренаж саклау станцияләренең, линия һәм күзәтү коеларының һәм башка линия җайланмаларының ишекләрен ачарга һәм ябарга, элемтә, энергия белән тәэмин итү һәм торбаүткәргечләр телемеханикасын сүндерергә яки кабызырга;

төрле чүплекләр корырга, кислота, тоз һәм селте эремәләрен агызырга;

яр ныгыту корылмаларын, су үткәрү җайланмаларын, җир һәм башка корылмаларны (җайланмаларны), торбаүткәргечләрне җимерүдән саклый торган җайланмаларны, ә янәшәдәге территорияне һәм әйләнә-тирә урынны - авария хәлендәге транспортлана торган продукцияне ташудан җимерергә;

ут кабызырга һәм нинди дә булса ачык яки ябык ут чыганакларын урнаштырырга.

Торба үткәргечләрнең сак зоналарында торба үткәргеч транспорты предприятиеләренең язмача рөхсәтеннән башка түбәндәгеләр тыела:

а) теләсә нинди корылмалар һәм корылмалар төзергә;

б) барлык төрдәге агачларны һәм куакларны утыртырга, азык, ашламалар, материаллар, печән һәм салам җыярга, коновязлар урнаштырырга, терлек асрарга, балык промыселы участокларын тотарга, балык, шулай ук су хайваннары һәм үсемлекләре табышы җитештерергә, су эчәргә, колка һәм боз әзерләргә;

в) торба үткәргечләр трассасы аша чыгу һәм кичү юлларын төзергә, автомобиль транспорты, тракторлар һәм механизмнар тукталышлары корырга, бакчалар һәм яшелчә бакчалары урнаштырырга;

г) мелиоратив җир эшләре башкарырга, сугару һәм киптерү системалары төзергә;

д) һәртөрле ачык һәм җир асты, тау, төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрен башкарырга, грунтны планлаштырырга. Шартлату эшләрен торба үткәргечләрнең сак зоналарында башкаруга язмача рөхсәт әлеге эшләрне җитештерүче предприятие тарафыннан шартлату эшләре вакытында гамәлдәге Бердәм куркынычсызлык кагыйдәләрендә каралган тиешле материалларны тапшырганнан соң гына бирелә;

е) җитештерү геологик төшерү геологик разведка скважиналар, шурфлар төзү һәм туфрак үрнәкләреннән (туфрак үрнәкләреннән тыш) пробалар алу белән бәйле эзләнү, геодезия һәм башка тикшеренү эшләре. торба үткәргечләрнең сак зоналарында алып баруга язма рөхсәт алган предприятиеләр һәм оешмалар эшләр, бурычлы аларны башкарырга . торба үткәргечләрнең һәм тану билгеләренең сакланышын тәэмин итә торган шартларны үтәү белән, соңгыларын зарарлаган өчен җаваплы булалар.

Торба үткәргечләр өчен минималь ара зонасы, шулай ук аларга хезмәт күрсәтү проектлары 100 метрдан 150 метрга кадәр тәшкил итә.

Магистраль торбаүткәргечләрдә урнаштырылган азык-төлек шәмнәреннән 36.13330.2012 2012 нче елга 300 метр озынлыктагы биналар һәм корылмаларга кадәр.

Газүткәргечкә кагылмаган биналар һәм корылмалардан булган араларны порно арматурага кадәр 4 нче таблица нигезендә 36.13330.2012 урнаштырырга кирәк.

5.4 пункты нигезендә. 2012 ел нәтиҗәләре буенча, 2012 ел нәтиҗәләре буенча, 2012 ел нәтиҗәләре буенча торак пунктлар, сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы предприятиеләре, аэродромнар, тимер юл станцияләре, пристань диңгез һәм елга портлары территорияләрендә магистраль торбалар салу рөхсәт ителми.

Торба үткәргечләрдә һәлакәтләр җирлек территориясенә җимергеч тәэсир итәргә мөмкин. Магистраль газүткәргечләрдән минималь ара зонасы график материалларында техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы булган территория буларак күрсәтелгән.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, генераль планда күрсәтелгән торба үткәргечләрне трассирлау юнәлешле булып тора һәм проектлауның алдагы стадияләрендә анықланырга тиеш.

Магистраль газүткәргеч янында халыкны яклау берничә юнәлеш буенча үткәрелергә тиеш:

һәлакәт килеп чыгу ихтималын киметү. Бу фактор технологик җиһазларның ышанычлылыгы һәм егоресурсны контрольдә тоту мөмкинлеге белән билгеләнә.

□□. Шул максаттан махсус хәрәкәтләр ясала, авария очрагында торба үткәргечнең төзексезлеген төзәтергә мөмкинлек бирә. Шулай ук якындагы рубопровода мөмкин булган ялкынсыну чыганакларын юк итү буенча таләпләр дә үтәргә кирәк.

Җиңелү масштабларын киметү (беренче чиратта сүз кешеләрне, ягъни техник персоналны һәм халыкны алу чоры турында бара). Торак пунктлар магистраль-үткәргечләрдән минималь ара зоналарыннан тыш урнашырга тиеш.

□□халыкны юл үткәргечнең читтән китереп җиткерелгән авариясе персоналына өйрәтү, мөмкин булган зоналарда ашыгыч эвакуация үткәрә белү һәм зыян күрүчеләргә медицина ярдәме күрсәтү.

Нефть һәм нефть-продуктлар (алга таба - ЛРН) аермаларын бетерү буенча төп инженерлык чаралары булып түбәндәгеләр тора: ташландык матдәне таркатуга һәм зәгыйфь районнарны пычратуга каршы килә торган аерымлануларны локальләштерү буенча киртәләр кую; ЛРН уздыру өчен уңайлы зонага күчерелгән яисә авария объектын җибәрү; аерымланган матдәне җыю.

"DN 700" торбаларының номиналь диаметры белән чагыштырганда 500 метрдан кимрәк ераклыкта урнашкан торак пунктлар һәм сәнәгать предприятиеләре янында нефть үткәргечләр һәм нефть продуктлары үткәргечләр салганда, *DN* 700 торбаларының номиналь диаметры һәм аннан да азрак булган 1000 метр булган очракта, торбаларның *DN* 700 дән югарырак номиналь диаметры белән чагыштырганда, әлеге торбаүткәргечләрдән түбәнрәк булган саклагыч валны яки канауларны көйләү күздә тотылырга тиеш. Аерылып чыккан продуктны җыю саклагыч амбарларга кертелергә тиеш, аларның урнашуы җирле торак пунктларда сулыкларда азык-төлекнең әләгүенә юл куярга тиеш. Бу таләпләр торак пункт чикләрен нефть үткәргечләргә һәм нефть продуктлары үткәргечләргә якынайтканда куллану максатка ярашлы. Яклаучы өемнәрне һәм канауларны урнаштыруны аерым проект итеп билгеләргә кирәк.

Су өстендә нефть агымнарын локальләштерү өчен кулланыла торган технологияләр һәм махсус чаралар үзләренең оператив файдалануын тәэмин итәргә, шулай ук мөмкин булган минималь чикләрендә нефть тапларын ышанычлы саклап калуны тәэмин итәргә тиеш.

Суда нефть җыю өчен механик ысуллар белән нефть җыелмаларының төп ике төрен файдаланырга мөмкин:

- стационар, бон киртәләр һәм нефть тапларын локальләштерү һәм юк итү өчен нефть җыелмалары кулланып, аерма чыганагыннан башлап яисә аннан ераклыкта;

- бон киртәләр (U-, V- яки J-образ конфигурациясе) кулланып, нефть җыюның ике судно тарафыннан буксирлана торган күчмә ысулы һәм су өслегеннән нефть җыю өчен койма җайланмалары (скиммерлар).

Тузган җирләрдә һәм сазлыкларда авария хәлендәге нефтьне локальләштерү һәм артык суны бүлеп бирү өчен ачык каналлар салалар, артта калучылар ясыйлар, анда су өстеннән авария хәлендәге нефть һәм нефть продуктларын җыялар. Ачык каналларның төзелеше җир казу машиналары, сирәгрәк - шартлау ысулы яки гидромеханизация ысуллары белән алып барыла.

Җирдә авария хәлендәге нефтьне җыю эшләре ике төргә бүленә - тупас һәм кызган. бульдозерлар һәм экскаваторлар тарафыннан тупас чистарту вакытында нефть җирнең өске катлавы белән бергә санала, кызган вакытта - өске туфрак катламы һәм үсемлекләр саклана: пычранган җир вакытлыча кабына, ә нефть инде су өстеннән җыела.

Нефть аерымлыклары нәтиҗәләрен бетерү методы белән пычратылган җирләрне ком, торф белән күмү киң таралган, гәрчә пычранган грунтлы торф катламын катнаштырмыйча, әлеге методны экологик кабул ителерлек дип санарга ярамый.

Электр белән пычранган зе-мельне рекультивацияләүнең шартлау ысулы нәтиҗәлерәк, бу вакытта микрозарядларны куе урнаштыру торф катнашмасын тоташ яңадан тоташтыруны тәэмин итә.

2.2.8. Энергия белән тәэмин итү системаларында гадәттән тыш хәлләрнең куркынычы һәм куркынычы

Энергия белән тәэмин итү системалары электр энергиясе (электр станцияләре, гидроэлектростанцияләр, җылылык-электр станцияләре һәм башкалар) җитештерү (генерацияләү) предприятиеләрен берләштерә; трансформатор подстанцилар булган электр тапшыру линияләре, энергия сату компанияләре.

Электр белән тәэмин итү системаларының хәвефлелеге җиһазларның хезмәт итү (нос) срогын; җиһазларда җитештерү дефектлары булу; кеше-ческийфактор (иправилэксплуатацияләүче персонал нормаларын бозу); климат шартларын (көчле һәм шквалист җил, юеш кар рәвешендәге интенсив явым-төшемнәр), техноген харак-тер гадәттән тыш хәлләр, шул исәптән террорчылык акты.

Җир өслегенә эленгән электр үткәргечләренең һава линияләре (ЛЭП) һәм силос кабельләре кулланыла торган җир асты (су асты) ЛЭПлары була.

Һава ЛЭПлары экономиялерәк, аларны төзекләндерү җиңелрәк, әмма алар тышкы тәэсирдән сакланмаган, мәсәлән, агачларның линиягә төшүеннән, чыбыкларны урлау молниясе карауларыннан сакланмаган. Кар күп яуган очраклар да сирәк була.

үткәргечләрдә яки бозлану терәкләрнең җимерелүенә китерә. Кабель линияләре, тозлы коллектор, тышкы йогынтыдан күпкә яхшырак сакланган.

Электр челтәрләрендәге аварияләргә бәйле гадәттән тыш хәлнең куркынычы аларның искерү дәрәҗәсе буенча билгеләнә. Электрон челтәрләрдә аварияләргә бәйле гадәттән тыш хәлнең күпчелеге муниципальара дәрәҗәдән артмый, ә трансформатор подстанцияләрендә - муниципаль дәрәҗәдән.

Татарстан Республикасында электр челтәрләрендә аварияләргә бәйле гадәттән тыш хәлләрнең куркынычы дәрәҗәсе челтәрләрнең искерү дәрәҗәсе буенча уртача (55-65), энергетика объектларында һәлакәтләр китереп чыгарган гадәттән тыш хәлләр куркынычы потенциаль буларак бәяләнә.

Җирлекне электр белән тәэмин итү Юбилей көчәнешле 110 кВ ПС-110 кВ көчәнешле югары вольтлы подстанциядән 2х40 МВ·

Электр белән тәэмин итү системасы турында җентекләбрәк «Коммуналь инженерлык инфраструктурасы системасын үстерү чараларын җайга салуны» кара (5 өлеш, шул исәптән нигезләү материалларын).

Поданцияләрдә югары вольтлы җиһазларны саклау өчен төрле яклау һәм автоматика төрләре билгеләнә: көч трансформаторларында: газ саклагычында, дифференциаль токлы яклау, максималь токлы яклау, артык кыздырудан һәм арттырып җибәрүдән яклау, майны киметүдән яклау, киеренкелекне бетүдән яклау.

Техник җайланмаларны җимерү (җимерү) белән бәйле аварияләрдә, шулай ук һава линиясе терәкләре конструкциясенең төп зарар китерә торган элементлары - җайланмаларның, корылмаларның конструкцияләренең механик йогынтысы. Моның шулай ук электр тогы йогынтысында булуы да ихтимал.

Кешеләрнең һәм техниканың механик зарарлануы куркынычы булган куркыныч зоналарның чиге булырга мөмкин завал зонасы булачак. Җимерелгәндә техник җайланманың яки корылманың бөтенлеген (мәсәлән, ВЛ терәге) саклап калу нәтиҗәсендә, хәрабәләр таралу мөмкин булган зоналар күләмнәре корылмаларның үлчәмнәренә тигез булачак.

Электр үткәргечләр өзелгәндә һәм аларның җиргә төшүе зарарланган электр чыбыкларын сүндерә торган реле саклау системаларының баш тартуы булырга мөмкин. Җиргә эләккән проводник тирәсендә ток үсемлекләре зонасы барлыкка килә. Бу үткәргеч төшү зонасында җир өслегендә электр потенциалы барлыкка килүгә китерә. Кеше хәрәкәт иткәндә чыбык төшү зонасында аның аяклары төрле электр потенциалларына эләгергә мөмкин, аларның аермасы "атлаган киеренкелек" дип атала, һәм кешенең тәне аша "аяк-аяк" чылбыры буенча электр тогы ага.

Һава линияләрендә аварияләр булган очракта, гадәттән тыш хәлләр чыганакларының зарарсызландыру зонасы локаль характерда. Электр тапшыру линияләренә якын территориядәге халык арасыннан мөмкин булган аварияләрдә кешеләрнең йөрүе мөмкин түгел.

ВЛ тракторлары хуҗалык эшчәнлеге характерын исәпкә алып проектлана,

районда линияне узу буенча бара, шулай ук саклау зонасы төзелә һәм электр үткәргечләрнең һава линияләре янында хуҗалык эшчәнлеге җайга салына. ВЛның янгын куркынычсызлыгы янып бетмәгән конструкцияләр куллану, кыска ялганыш токларын автомат рәвештә сүндерү, терәкләрнең почмагы, төрле фазалар үткәргечләре арасындагы аралыкларны тоташтыру буенча куркынычсыз саклавы белән тәэмин ителә.

Электр челтәрләре системасын һәм аның элементларын зарарлануларның хәвефле нәтиҗәләреннән һәм эшнең норматив булмаган режимнарыннан яклау реле саклану һәм авариягә каршы автоматика системаларының автоматик җайланмалары ярдәмендә гамәлгә ашырыла.

Җирлек территориясе буенча 10,

35, 110 кВ.

Электр үткәргечләр линияләрен зарарлау мөмкинлеген бетерү өчен саклау зоналары төзелә. Электр тапшыруның һава линияләренең саклау зоналары күләмнәре Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары белән расланган электр челтәре хуҗалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары кагыйдәләре белән билгеләнә. Электр тапшыру линияләре өчен саклау зонасы:

10 кВ - 10 метр (5 - торак пунктлар чикләрендә урнаштырылган үзйөрешле яисә изоляцияләнгән про-сулы линияләр өчен);

35 кВ - 15 метр; 110 кВ
- 20 метр.

Аварияләрне булдырмый калуның төп юнәлеше булып реле саклау һәм һәлакәткә каршы автоматика, телекоммуникацияләр, челтәрләр һәм подстанцияләрнең гамәлдәге чараларын модернизацияләү һәм техник яктан яңадан коралландыру, барлык дәрәҗәдәге оператив-диспетчерлык һәм җитештерү-техник персоналның һөнәри әзерлеген арттыру, аеруча әһәмиятле объектларны террорчылыкка каршы яклауны көчәйтү тора.

Проектта кабул ителгән барлык технологик хәл итүләр белән төгәл тикшерелгәндә, авария очраклары барлыкка килү куркынычы нульгә кайтып кала (гадәттән тыш һәм көтелмәгән хәлләрдән тыш).

2.2.9. Гидротехник корылмаларда һәлакәтләр образ-ларга *китерергә мөмкин булган гадәттән тыш хәлләрнең куркынычы*

Җирлектә су басу зоналарында су басулар, су басулар юк.

2.2.10. Торак-коммуналь хуҗалыкны ашаудагы һәлакәтләр белән бәйле гадәттән тыш хәлләрнең куркынычы

Торак-коммуналь хуҗалык (алга таба - торак-коммуналь хуҗалык) инженерлык инфраструктурасы ком-плексы булып тора, аның эшләве тормыш уңайлылыгын һәм уңайлылыгын тәэмин итә һәм халыкка торак-коммуналь хезмәтләрнең киң спектрын тормышка ашырырга мөмкинлек бирә.

Тормышны тәэмин итүнең коммуналь системалары электр энергетикасы, канализация, су үткәрү, җылылык һәм газ бүлү челтәрләрен, шулай ук биналарны ремонтлау өчен кирәкле җиһазларны һәм объектларны үз эченә ала.

һәм юллар, чүп-чар чыгару һәм коммуналь хезмәт күрсәтүнең кайбер башка бурычларын хәл итү.

Торак-коммуналь хуҗалык объектларында аварияләргә бәйле гадәттән тыш хәл аларның борын тишекләреннән, персоналның квалификациясеннән, технологик дисциплинаның түбән булуыннан, эш башкаручыларның саксыз яки рөхсәтсез гамәлләреннән, һава шартларыннан һәм башкалардан тора. Коммуналь хуҗалык шартларында гадәттән тыш хәлнең куркыныч дәрәҗәсен билгеләүче төп фактор - челтәр һәм җиһазларның тузуы. ТКХ объектлары табигый көчләр (давыллар, су басулар, җир тетрәүләр, урман янгыннары) гамәлләренә дучар булды. Чыбыклар өзелү сәбәпле, котельныйларны электр белән тәэмин итү өзелә, су басулар тәэсирендә юк ителә яки инженерлык инфра-структурасы яраксыз хәлгә килә, суның сыйфаты кими.

Мондый гадәттән тыш хәлнең куркынычы торак-коммуналь хуҗалык объектларының уртача тузуы буенча билгеләнә. Торак-коммуналь хуҗалык объектларында һәлакәтләр китереп чыгарган ЧС куркынычы дәрәҗәсен бәяләү еллык чор эчендә сезонлы факторның йогынтысын исәпкә алырга мөмкинлек бирә.

Татарстан Республикасында торак-коммуналь хуҗалык объектларында аварияләргә бәйле гадәттән тыш хәлләрнең куркынычы дәрәҗәсе уртача (ТКХ объектларының уртача тузуы буенча 50-60 процент) дип бәяләнә.

Гадәттән тыш хәлләр халыкның тормыш-яшәешен тәэмин итүнең коммуналь системаларында локаль дәрәҗәдән югары булмаган күләмдәге гадәттән тыш хәлләр - кайнар һәм салкын су белән тәэмин итү объектларында (сүүткәргечләр һәм шәһәр эчендәге үзәкләр өлешендә) һәм электр белән тәэмин итү (ЛЭП кисәкләре, фидерларның авария хәлендәге өзелүе) ихтималы сакланып кала.

ТКХ объектларында гадәттән тыш хәл турында кисәтү җылылык-энергетика системаларын һәм челтәрләрен, шулай ук муниципаль милектәге торак фондын реконструкцияләүне таләп итә.

Тормышны тәэмин итү системаларын эксплуатацияләү процессында түбәндәгеләр мөһим:

- корылмаларның торышын мониторинглау, аларны үз вакытында ачыклау һәм алга таба үстергәндә аларның эшкә сәләтлелеген тулысынча яисә өлешчә югалтуга һәм гадәттән тыш хәл килеп чыгуга китерергә мөмкин булган җитешсезлекләрне бетерү;
- персоналны һәлакәткә каршы чараларны үтәүгә һәм локальләштерү һәм бетерү шартларында гамәлләргә әзерләү;
- моның өчен кирәкле матди һәм финанс резервлар булдыру.

Энергетика объектларын көзге-кышкы чорда эшләүгә әзерләүгә, ягулыкның һәм матди-техник ресурсларның кирәкле запасларын булдыруга аерым игътибар бирелә. Тере тәэмин итүче предприятиеләрдә һәм оешмаларда

халыкның эшли алмавы, тукланунның резерв агрегатлары билгеләнә. Инженерлык инфраструктурасының гамәлдәге объектлары һәм ме-

Анық үсеше буенча ризасызлык белдерүләр 5 өлештә «Коммуналь инженер инфраструктурасының үсеш алуы буенча чараларны нигезләү», 2 материал нигезләү буенча.

Эре коммуналь аварияләрнең төп нәтиҗәсе булып алар тормыш эшчәнлегенең барлык тармакларына да диярлек кагыла. Транспорт коллапсына китерәләр, коммуникация челтәрләрен сафтан чыгаралар, санитар-технологик торышны начарайталар.

эпидемиологик вәзгыять, биналарның су басуын китереп чыгара. Җирлекне *электр белән тәэмин итү югары вольтлы су асты көймәләреннән* гамәлгә ашырыла.

Җирлек территориясе буенча 10, 35, 110 кВ көчәнешле электр линияләре уза.

Электр куллану режимын чикләү җирлекнең торак-коммуналь хуҗалыгы өлкәсенә тискәре йогынты ясаячак.

Күпфатирлы йортлар белән идарә итү, ресурслар белән тәэмин итү, инженерлык объектларын һәм коммуникацияләрне карап тоту һәм ремонтлау, юл-күперләр хуҗалыгын җайга салу, иллюминация һәм агарту, ТКО белән эш итү системалары бозылачак. Торак йортларны һәм оешмаларны электр белән тәэмин итү бозылачак.

Электр энергиясен бирүнең туктатылуы суүткәргеч станцияләр эшендә өзеклеккә китерәчәк. Аэрация станцияләрендәге аварияләр чистартылмаган агып төшүче суларны ташлауга китерәчәк. Җирлекнең канализация насос станцияләре эше тукталачак. Канализация системасында удар агымлы суларның алга китүенә һәм шәһәр төзелешенең шактый мәйданын су басуга китерергә мөмкин.

Электр энергиясен аеру биналарны һәм корылмаларны җылылык белән тәэмин итү си-стемасында кире кайтарылмый торган процесслар куркынычына китерәчәк. Җылылык бирүченең үз вакытында агып төшмәгән җылылык системасы сафтан чыгачак. Авариясез реакциягә керү вакыты һава температурасыннан томалана һәм берничә сәгатьтән 1 - 1,5 тәүлеккә кадәр исәпләнә. Торак районнарда яшәүчеләрнең гамәлләре аркасында янгын чыгу куркынычы арта.

Электр челтәре хуҗалыгын карап тотудагы һәлакәтләрнең нәтиҗәләрен минимальләштерү чараларын эшләгәндә, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы тарафыннан 2022 елның 31 апрелендә расланган электр энергиясен куллану режимын өлешчә яисә тулысынча чикләү булган гадәттән тыш хәлләрнең нәтиҗәләрен минимальләштерү буенча методик тәкъдимнәргә таянып эш итәргә тәкъдим ителә. Электр-электр челтәре җайланмалары объектларында гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары 2.2.7 пунктында китерелгән.

Җирлекне газ белән *тәэмин* итү Юбилей Птицефабрикасының АГРСтан, аннары югары һәм урта басымлы газүткәргечләр буенча газны (ГРП, ШРП) редуцияләү пунктларына кадәр, алга таба түбән басым челтәрләре буенча турыдан-туры сарыф ителгән бительгә кадәр гамәлгә ашырыла.

Газ бүлү системалары объектларында аварияләр булу сәбәпләре:

җир асты һәм җир өсте газүткәргечләренең механик зарарланулары;
тышкы газүткәргечләрнең коррозион зарарланулары;

сварныкылар өзелү;

табигый күренешләр нәтиҗәсендә газүткәргечләрнең зарарлануы;
;;

башка сәбәпләр.

Газ челтәрләрендә һәлакәтле эшләр, башлыча, кешеләр булырга мөмкин булган биналарның газлар белән пычрануын булдырмау һәм бетерү, шулай ук газ чыккан урыннарда ялкынсыну учакларын бетерү белән бәйле. Факелның зурлыгы газ басымына һәм тишекнең күләменә бәйле.

Газ белән тәэмин итү системасы объектларында мөмкин булган гадәттән тыш хәлләрне булдырмау буенча беренче чираттагы чараларга саклау зоналарын кертүне кертергә кирәк.

Җирлек территориясе буйлап бүлү газүткәргечләре уза, ГРП урнашкан. Газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләренең 7 пункты нигезендә саклау зонасы газүткәргечләрдән ике яктан да 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территориядә газүткәргечләр трассасы буйлап урнаштырылган. ГРП тирәсендә саклау зонасы объект ераклыгының 10метры буенча үткәрелгән террито-рия, нойзамкнутойлиния рәвешендә урнаштырыла.

Газ бүлү челтәрләренең һәм объектларның сак зоналарында, аларга зыян килү-килмәүне кисәтү яисә электр үткәргечне нормаль эксплуатацияләү шартларын бозу максатларында, торак-граждан һәм су билгеләнешендәге объектлар төзү тыела.

Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарының хуҗалык эшлеклелеге, туфракны 0,3 метрдан да тирәнрәк эшкәртүнең җир кишәрлеге өслеген бозу очракларына карап, газ бүлү челтәрләрен эксплуатацияләү оешмасының язма карары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Проектлана торган газүткәргечләрдән минималь ераклык линия объектын планлаштыру проекты яисә проект документлары проекты стадиясендә билгеләнергә тиеш.

Һавада газның булуы һәм аның агып чыгуы билгеләнә:

исенә карап (матдә кертелә - одорант, ул газга специфи-ческийзапах бирә);

□□контроль көпшәләре (аеруча җаваплы һәм авыр үтеп керү участокларында);

Тышкы билгеләре буенча□□

Контроль скважиналарын бораулау белән (скважина торба үткәргечнең ачык озынча күчәре торба стенасыннан 15-20 сантиметр-р ара узарга тиеш; скважиналарны тоташтыру урыннарына салалар, ә алар турындагы күрсәткечләр булмаса, һәр 2 метр саен;

ПГФ2М1 тибындагы газ индикаторлары (газ-һава катнашмасында ягулык газлары барлыгын күрсәтә), УГ-2, ГТ-2 типлары, НМ-4 мех респира-торлары (газларның яисә табигый газ парларының, углерод, аммиак, нефть продуктларының һавадагы һавадагы һавадагы микъдары барлыгын күрсәтәләр, аларның эшләве һавада билгеле бер газ катнашмасы белән индикатор матдәнең төсле реакциясенә нигезләнгән (бер анализ ясау өчен кирәкле вакыт 2 минуттан 102 минутка кадәр тәшкил итә).

Утечка урынын эзләү өчен газүткәргеч трассасының планын бөтен булган корылмалар һәм җайланмалар (челтәрле коелар, хәрәкәтләр, контроль көпшәләр, конденсат җыелмалары, пропарниклар һ.б.) белән табарга кирәк. Планда шулай ук сузүткәргеч, канализация, телефон, кабель линияләре, коллекторлар, газүткәргеч күчәреннән 50 метр полосада подвал һәм ярымподвал урыннары ясалырга тиеш.

Бинада газ табылганда, беренче чиратта, бинаның газ челтәрен кертүдә кран белән сүндерәләр. Газлы бинада эшләү куркыныч, шуңа күрә газның һавада туплануын табигый яки ясалма вентиляция юлы белән киметергә кирәк. Соңгы очракта вентиляторларның отсоска эшләвен истә тотарга кирәк, шуңа күрә алар шартлау куркынычы булган башкаруда булырга тиеш.

Газ белән тәэмин итү системасының ышанычлылыгын арттыру заманча, ышанычлырак, материаллар һәм җиһазлар кулланып, инновацион технологияләрдән файдаланып, өзлексез газ белән тәэмин итү һәм оператив сүндерү өчен тәэмин ителергә тиеш.

Газ белән тәэмин итү системасы объектларының иң куркыныч дефектларын ачыклау гадәттән тыш хәл килеп чыгуны кисәтү буенча беренче дәрәҗәдәге бурычларның берсе булып тора.

Гадәттән тыш хәлне кисәтү, газ белән тәэмин итү объектында янгын чыгу һәм локализацияләү ихтималын киметү өчен, һәлакәткә тап булган тышкы билгеләр буенча газ чыгуын яки газ таралуны ачыклаганда, бригадирның газ белән тәэмин итү, ачык ут һәм электр приборлары белән файдалануны чикләү чараларын басарга кирәк.

Газ бүлү челтәренә зыян килү турында хәбәр алган газ бүлү челтәренең эксплуатацияләү оешмасының һәлакәт-диспетчерлык хезмәте «112» бердәм номеры буенча ашыгыч оператив хезмәтләрне чакыруны тәэмин итү системасына күрсәтелгән мәгълүматны, шулай ук кабул ителгән хәбәргә ашыгыч җавап бирү буенча чаралар барышы һәм тәрәзәләре турында белешмәләрне җибәрә.

Газ бүлү челтәрләренең эксплуатацияләү оешмалары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимияте органнары һәм җирле үзидарә органнары газ бүлү челтәрләренең сакланышын тәэмин итү, аварияләрне һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү, шулай ук аларның нәтиҗәләрен бетерү өлешендә үзара хезмәттәшлек итәргә тиеш.

Проектлауның алдагы этапларында «Газ бүлү һәм газ куллану челтәрләренә проектлау этабында таләпләр» IV бүлегенең нигезләмәләре үтәлергә тиеш. Әлеге бүлек Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2010 елның 29 октябрендәге 870 номерлы һәм 62.13330.2011 «Газ-спределитель системалары.СНиП 42-01-2002 Актуальләштерелгән редакция.

Тышкы газүткәргечләрне проектлаганда газ бүлү һәм газ куллану челтәрләренең иминлеге турында Техник регламентның 27 пунктында каралган урыннарда газ үткәргеченең сакланышын тәэмин итүче саклагыч өслекләр яисә җайланмалар каралырга тиеш.

Күрсәтелгән норматив документлар таләпләрен үтәү объектның территориядә мөмкин булган гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәләреннән тотрыклылыгын тәэмин итәчәк.

«Газ бүлү челтәрләренең куркынычсызлык кагыйдәләре һәм газ куллану” расланган боерык белән Федераль хезмәтләр экология, технологик һәм атом күзәтчелеге буенча 2020 елның 15 декабрендәге 531 номерлы, ремонт һәм техник яктан яңадан кораллануны, консервацияләүне кертеп, эксплуатация

газ бүлү һәм газ куллану челтәрләрен бетерү «Куркыныч җитештерү объектларының сәнәгать иминлеге турында» 1997 елның 21 июлендәге Федераль закон, Техник регламент таләпләре нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш о иминлек челтәрләр газ бүлү һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2010 елның 29 октябрендәге 870 номерлы карары белән расланган газ куллану һәм күрсәтелгән Кагыйдәләр.

Газ белән тәэмин итү системасының гамәлдәге объектлары эшчәнлегенә тыкшынуны булдырмау өчен газүткәргечне югары куркыныч янавын һәм егәрлекләү тирәнлеген күрсәтә торган тану билгеләрен урнаштыру юлы белән билгеләргә кирәк.

Газ җиһазларын һәм газның авария хәлендәге чыгарылмаларын бушату, аларның авырлыгын киметүгә бәйле гадәттән тыш ситуа-цияләрне булдырмау өчен газүткәргеч төзегәндә, аларның нәтиҗәләрен бетерү өчен, түбәндәге техник карарларны һәм оештыру чараларын үткәрү кирәк:

Эшләр башланганчы барлык җир асты коммуникацияләренең урынын трасса эзләүче һәм шурфовкалар ярдәмендә ачыкларга кирәк;

□□җир өсте газүткәргеченең проектлана торган терәкләре белән җир асты коммуникацияләре кисешкән урыннарда җир эшләре басымлы механизмнар кулланмыйча һәм кисешкәннән соң 2 метр ераклыкта кулдан башкарылырга;

Җир асты газүткәргечен ГНБ методы белән салу;

□□түбән басымлы газүткәргеч ераклыгын бина фунд-ментына кадәр кимендә 2,0метрны карарга кирәк.

Шулай ук җиһазларга техник хезмәт күрсәтү һәм аларны ремонтлау, корылмаларны һәм җиһазларны комплекслы диагностикалау кебек эшләрне үз вакытында башкарырга кирәк. Газүткәргечнең бөтен озынлыгы буенча авария-коткару бригадаларының һәм янгынга каршы хезмәтнең ирекле керү мөмкинлеген карарга кирәк.

Су белән тәэмин итү һәм су чыгару системасы. Су белән тәэмин итү җир асты суларын су җыю җайланмасыннан гамәлгә ашырыла, аннары, суүткәргечләр системасы буенча, су суырту башнялары аша, кулланучыларга тапшырыла. Су белән тәэмин итү системасын үстерү күздә тотыла.

Үзәкләштерелгән су чыгару системасы торак пунктның бер өлешен генә колачлаган, калган халык чүп-чар чокырларыннан файдалана. Кулланучыларны үзәкләштерелгән су чыгару системасына тоташтыру өчен, яңа суүткәргеч челтәрләре төзү күздә тотыла.

Җир асты су таратучы коммуникацияләрдә авария вакытында биналарның подвал өлешләрен су басу аеруча еш күзәтелә. Шул ук вакытта биналарның һәм корылмаларның, юлларның конструктив өлешләренең формалашуы, электр чыбыкларының зарарлануы - кыска ялганыш, кешеләрнең электр тогы белән зарарлануы, аларның җәрәхәтләре һәм төрле дәрәҗәдәге пешүләре булырга мөмкин.

Су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү системасында авария хәлендәге хәлләрне булдырмау өчен даими планлы ремонт, объектларны реконструкцияләү һәм яңарту зарур.

Явым-төшемнәр мул булганлыктан, территорияне су басуны һәм су басуны кисәтү өчен яңгыр сулары канализациясе системасын үстерү зарур.

Җирлекне җылылык белән тәэмин итү үзәкләштерелмәгән. Торак йортлар җылытыла

җылылык белән тәэмин итүнең локаль чыганаклары - табигый газда түбән басым ясаучы 2 яки бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннары. Гомуми учреждениеләр (башкарма комитет, мәктәп, амбулатория) казанлылардан җылытыла. Генераль план белән җылылык белән тәэмин итү си-стемасын үзгәртү каралмаган.

Теплотрасслар, котельныйлар һәрвакытта да көчле салкыннарга яки температура режимының кискен үзгәрешләренә түзә алмый. Күп кенә заманча котельныйлар үзләренең эшчәнлеген табигый газда гамәлгә ашыралар, шуңа күрә газдагы аварияләрдә автоматик рәвештә җылылык бирү эшчәнлеге бозыла.

Теплотрассалар һәм котельныйлар шулай ук җиһазларның тузуына дучар ителә, бу авария хәленең еш килеп чыгуына китерә. Көзге-кышкы чорда еш була, аларда йөкләнеш арта. Кышын котельныйларның баш тартуы үз фатирларында кешеләрнең яшәү мөмкинлеген чикли, бу эвакуация чараларын оештыруга китерә.

Ут төзелешен җылылык белән тәэмин итү - үзәкләштерелмәгән, үз җылылык генераторларыннан - 2-нче яки бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарыннан. Куркыныч зонасына нигездә даими түгел, ә эпи-зодияле эшләүче казаннар эләгә. Җылыту системасы туңарга мөмкин булган урында йомшак урыннар урнашкан - бу киңәйткеч баклар, циркуляцион торбалар һәм чорма тибындагы салкын биналар. Пар казаннары шартлый торган төп сәбәп җылылык системасының туңуы, шул ук вакытта торбаларда су хәрәкәтләнүдән туктый. Ягулык белән януын дәвам итә. Чуен (металл) секцияләр эчендә казан яисә торбалар кайнап тора. Шул ук вакытта система эчендәге пар басымы бик тиз үсә башлый. Кайбер вакытта металл түзә алмый торган басым үсешенең критик ноктасына ирешеләчәк - һәм казан секцияләренең һәм торбаларының җимерелүенең нинди нәтиҗәләре булачагын алдан белеп булмый.

Шулай ук индивидуаль көнкүреш казанының төзексезлеге аркасында көнкүреш газы шартлау да мөмкин. Көнкүреш газы шартлавының сәбәбе - аның йорт бинасына озак үтүе, бинада газның билгеле бер концентрациясенә ирешү һәм теләсә нинди искрадан газ һава катнашмасының икенче детонациясе (теләсә кайсы электр приборын, шул исәптән гади лампочканы, ишек кыңгыравын һ.б.ны кертеп). Анарга кирәк, газның һәр агышы шартлауга яки хәтта шартлауга да китермәячәк, фаҗигагә әзер вентиляция, газ җиһазларын техник яктан тикшерү һәм уяулык үткәрүгә ярдәм итәчәк.

Җылылык челтәрләренә зыян килү мөмкинлеген бетерү өчен саклау зоналары билгеләнә. Җылылык челтәрләренең саклау зоналары күләмнәре Россия Федерациясе Төзелеш министрлыгының 1992 елның 17 августындагы 197 номерлы боерыгы белән расланган коммуналь җылылык челтәрләрен саклауның гадәти кагыйдәләре белән билгеләнә.

Җылылык челтәрләренең сак зоналары җир кишәрлекләре рәвешендәге җир кишәрлекләре рәвешендә җылылык челтәрләренең төзелеш конструкцияләре читеннән яисә тышкы өслегеннән каналсыз прокладка изоляцияләнгән җылылык үткәргечен санап, һәр якка кимендә 3 метр киңлектәге җир кишәрлекләре рәвешендә электр челтәрләре салу трассасы буйлап урнаштырыла. Җылылык челтәрләренең саклау зоналарында теләсә нинди җир эшләрен әлеге челтәрләр урнашкан предприятиеләр һәм оешмалар белән килештереп башкарырга кирәк.

Җирлек территориясе буенча элемтә линияләре уза. Элемтә линияләренә зыян килү мөмкинлеген бетерү өчен саклау зоналары билгеләнә. Россия Федерациясендә элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләренең 4 пункты нигезендә элемтә линияләреннән һәр якка 2 метр күләмендә саклау зоналары билгеләнә. Саклау зонасы чикләрендә элемтә һәм радиофикация линияләренең нормаль эшен бозарга, шулай ук элемтә чараларына зыян китерергә мөмкин булган башка гамәлләр кылу тыела.

Тормыш белән тәэмин итү объектларында аварияләрне кисәтү буенча төп чаралар:

торышын тикшереп тору һәм искергән товарларны вакытында алыштыру;

яклау юлдан йөрүче токлардан (бу җир асты юлларында коррозион процесслар тизлеген киметә),

басымнан (импульс) удар дулкын басымыннан эшли торган сүндерүче җайланмаларны газ белән тәэмин итү системаларының тоташ нокталарында (терәк ГРП алдында) урнаштыру, шулай ук әлеге объектлар өчен гамәлдәге минормативлар нигезендә эшләнә торган специаль чаралар урнаштыру;

трансформатор электр подстанцияләрен, газ-бүлү станцияләрен һәм тереклек тәэмин итү системасының башка объектларын физик яклау;

икътисад объектларының тотрыклы эшләвен һәм кешеләрнең тормыш тәэмин ителешен тәэмин итү эшен оештыру;

корылмаларының инженерлык челтәрләрен камилләштерү;

Су белән тәэмин итү чыганакларын резервлау һәм башка махсус чаралар күрү.

Җирлекнең жиз-тәэмин итү системаларына кагылышлы инженерлык инфраструктурасы системаларын үстерү, тулаем алганда, барлык системаларның һәм аларның аерым элементларының эш ышанычлылыгын тәэмин итү, тыныч һәм хәрби характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен алардан файдалану мөмкинлекләрен исәпкә алып, гамәлгә ашырылырга тиеш.

Инженер инфраструктурасының линияле объектларында, шул исәптән полиэтиленлы хтсум кулланып, берләштерелгән бестраншея юллары кулланып, үз вакытында реконструкция ясау яисә капиталь ремонт ясау, грунтны юуга һәм проваллар чыгаруга, коммуникацияләрдә, алсу нефтьле аварияләрдә һәм нефть продуктларында янгыннар һәм шартлаулар барлыкка килүгә китерә торган су ташый торган челтәрләрдә чыгу ихтималының максатка ярашлы булуы белән.

Шулай ук урынның уңайсыз участокларында һәм потенциаль табигый һәм техноген һәлакәтләрдә инженерлык инфраструктурасы объ-екты элементларын яңа объектларны, булганнарын реконструкцияләүне (киңәйтүне) гамәлдән чыгаруны (чикләүне) күздә тотарга кирәк.

Инженерлык системаларының тотрыклы эшләвен арттыру өчен түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру зарур:

1. Инженерлык системасы белән идарә итү системаларының ышанычлылыгын тәэмин итү буенча эшләр башкару;

2. Инженерлык си-стемы эшенең ышанычлылыгын арттыру буенча эшләр башкару;

3. Җирлекнең инженерлык системалары объектларында җиңелүнең икенчел факторларын (янгыннар, шартлаулар, электр тогы белән зарарлануның һ.б.) барлыкка китерү мөмкинлеген юкка чыгару яисә чикләү буенча эшләр башкару;

4. Инженерлык системалары эшенең авария режимына күчерүгә әзерлек; 5. Җирлекнең инженерлык системаларын торгызуга әзерлек;

6. Инженерлык-стемаларны контрольдә тотуның һәм идарә итүнең һәр җирдә башкарыла торган иминлек технологик зоналарына акрынлап күчү һәм аларны гамәлгә кертү.

Билгеле бер вакыт чоры үткәч яки шуңа бәйле рәвештә, нинди дә булса үзгәрешләр белән инженерлык системаларының тотрыклылыгын арттыру буенча чаралар үткәрүне күздә тотарга кирәк.

Инженерлык системаларының тотрыклылыгын арттыру буенча инженер-техник чаралар санына түбәндәгеләр керә:

– таушалган коммуналь-энергетик комплексларны алмаштыру юлы белән, гадәттән тыш хәл барлыкка килү чыганагы буларак, инженерлык системаларының һәлакәтсез эшләвен тәэмин итү;

□□торак пунктларны ике бәйсез чыганактан энергия белән тәэмин итүне тәэмин итү яисә төрле юнәлешләрдән ике электр челтәре урнаштыруны;

10кВ электр бүлү челтәрләрен сиптерү;

трансформатор подстанцияләрен яклауны тәэмин итү - өстәмә кирпеч яки тимер-бетон стеналар, козыреклар төзү, грунт белән бөкләү һ.б.

□□канәгатьләнерлек булмаган трансформатор подстанцияләрен реконструкцияләү, «шәрә чыбыкны» электр челтәрләренең изоляциялəнгән үзйөрешле үткәргечләренә алыштыру торышы канәгатьләнерлек булмаган трансформатор подстанцияләрен реконструкцияләү, кирәк булганда электр линияләрен кабельлеләргә күчерү;

күчмә электр станцияләрен энергия системасына тоташтыру һәм сатып алу;

□□су бирүне ике (яисә аннан да күбрәк) бәйсез чыганаклардан тәэмин итү, өстенлек җир асты чыганакларына бирелергә тиеш;

заманча технологияләр нигезендә су белән тәэмин итү системасын төзү һәм реконструкцияләү;

□□су җыю корылмаларында катгый режимлы зоналарның тоташ коймаларын оештыру;

челтәрне су белән тәэмин итү;

□□суүткәргеч челтәрләр грунтына һәм эчә торган резервуарга керүне;

□□артезиан кваҗиналарын герметизацияләү;

□□

заманча технологияләр нигезендә су чыгару системасын төзү һәм реконструкцияләү;

□□каты койрыкларны авария хәлендәге чыгару урыннарын оештыру;

ике бәйсез чыганактан газ бирүне тәэмин итү;

төзелеше заманча хтех-нологияләргә нигезләнгән газны реконструкцияләү;

газгазлар арасын томалау;

газ сәнәгатьчеләрен сиптерүне тәэмин итү;

установка на газовыхсетавтоматиавтоматического хустройства, сработающих перепада давления, шулай ук дистанционный идарә белән запорный арматура

җылылык-трассаларны пар казаннарыннан бер-берсе белән тоташтыру юлы белән җылылык белән тәэмин итүнең тотрыклы системасын булдыру, яисә индивидуаль система кулллануны.

Әлеге барлык чаралар җирлекнең инженерлык инфраструктурасын яисә аның аерым участокларын реконструкцияләгәндә яисә яңа төзегәндә башкарылырга тиеш. Эре масштаблы гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта, халыкны су белән тәэмин итәргә кирәк. ЧС чоры дәвамлылыгы тыныч чорга

вакыт җирле шартларны исәпкә алып билгеләнә.

ВСН нигезендә ВК4-90 «Гадәттән тыш хәлләрдә хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү системаларын әзерләү һәм эшләү инструменты», эчәргә яраклы суның минималь саны, ул халыкка хуҗалык-эчәргә яраклы су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системалары (алга таба - СХПВ) яисә башка ихтыяҗларга күчмә чаралар ярдәмендә бирелергә тиеш, исәпләгәндә - бер кешегә тәүлеккә 31 литр (10.7 нче таблица) билгеләнә.

Исәпләү стационар дәвалануга керүче кешеләрне исәпкә алмыйча һәм кешеләрне юдырту ихтыяҗын исәпкә алмыйча, җиңелү учагында эшләүче ГО формированиеләренең шәхси составын да кертеп, башкарылды.

Таблица 10.7

Минимально необходимое количество воды питьевого качества в сутки, подаваемое населению по централизованным СХПВ

Наименование	**2024 год**		**2050 год**	
	Численность населения, тысяч человек.	**Количество воды, кубический метр**	**Численность населения, тысяч человек**	**Количество воды, кубический метр**
Комлы-Ковал авыл җирлеге	4,0	124	17,793	55

Чиста су резервуарларында су күләме, шул исәптән, китерелгән исәп-хисап нигезендә гадәттән тыш хәл булган очракта, халыкның суга ихтыяҗын канәгатьләндерергә тиеш. Гадәттән тыш хәл шартларында аерым сәнәгать һәм коммуналь предприятиеләрне су белән тәэмин итү күләмнәрен кыскарту мөмкин, бу - радиациядән махсус чистарту режимнары буенча эшләүче корылмаларга йөкләнешне киметү өчен кирәк.

Халыкны эчәргә яраклы су белән тәэмин итү өчен, гадәттән тыш хәл килеп чыккан очракта, башкарма хакимиятнең территориаль органнары карары буенча, халыкка су өләшү пунктларын күчмә тарга бору һәм җиһазлауны күздә тотарга кирәк. Су тарату пунктлары

Аралашу тарына радиуста 1,5 кило-метрдан да артык булмаган территориягә хезмәт күрсәтергә тиеш. Су тарату пунктларының урыны җирлекнең башкарма хакимияте органнары тарафыннан ресурслар белән тәэмин итүче оешма белән берлектә билгеләнә.

2.2.11. Биналар һәм корылмалар җимерелүгә бәйле гадәттән тыш хәлләр куркынычы

Биналар һәм корылмаларның җимерелүе зур матди зыян китерә, биналарның сафтан озак вакытка чыгуына, янгыннар чыгуга, коммуналь-энергетика челтәрләрен җимерүгә, җимерекләр барлыкка килүгә һәм иң мөһиме - кешеләрнең имгәнүләренә һәм үлеменә китерә.

Биналарның һәм инженерлык корылмаларының кинәт җимерелүе - кеше корбаннары саны һәм матди зыян буенча иң куркыныч һәлакәтләрнең берсе.

Гадәттән тыш хәл куркынычы. Транспорт коммуникацияләре элементларын, җитештерү биналарын һәм корылмаларын, торак, социаль (көнкүреш һәм мәдәни билгеләнештәге биналарны һәм корылмаларны җимерү төзелеш корылмаларының тузуы, табигый стихияләрнең (су басу, җир тетрәү һ.б.) йогынтысы, һава шартлары (температураның, интенсив һәм озакка сузыла торган яңгырларның кискен түбәнәюе чорлары, күп санлы кар яисә бозларның туплануы), кеше факторлары (проектлагандагы хаталар, көнкүреш газы шартлаулары, террорчылык актлары) белән бәйле булырга мөмкин.

Гадәттән тыш хәлләр һәм гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы җирле дәрәҗәдән югарырак булмаган, биналар һәм корылмалар ишелү белән бәйле, эшне башкару кагыйдәләрен үтәмәү сәбәпле.

Җирлек территориясендә авария хәлендәге яки иске йортлар юк. идән алды биналарының һәм корылмаларының тотрыклылыгын бозуларны кисәтү

искергән конструкцияләрнең тузуын кисәтү буенча профилактик чаралар күрү; янгынга каршы чаралар үткәрү; шартлату материаллары һәм җиһазлар белән сак эш итү; биналарга һәм биналарга куела торган санитар нормаларны эксплуатацияләү кагыйдәләрен үтәү.

Җитештерү шартларында биналарга һәм корылмаларга техник хезмәт күрсәтү өзлексез башкарыла. Торак секторда көнкүреш газ приборларыннан файдаланганда халыкның саклыгын тәэмин итү һәм гадәттән тыш хәл булган очракта дөрес гамәлләр кылу зур роль уйнарга мөмкин.

Биналарны һәм корылмаларны имин эксплуатацияләүнең төп таләпләре түбәндәгеләр:

- ябырылуларның һәм алып баручы конструкцияләрнең җимерелүен профилактикалау, аларның бетүен бетерү нәтиҗәсендә;

янгынга каршы предприятиеләрне үтәү;

- шартлату материаллары һәм җиһазлар белән сак эш итү; - биналарга карата файдалану кагыйдәләрен һәм санитария нормаларын үтәү;

биналарга.

агрессив мохит йогынтысында булган биналарның һәм корылмаларның барлык төзелеш конструкцияләре коррозиядән сакланырга тиеш, мондый биналарның төзелеш конструкцияләре вакыт-вакыт тикшерелергә тиеш. Төзелеш конструкцияләренә йөкләнешне үзгәртү исәпләүләр һәм генераль проектлаучы белән үзгәрешләрне килештергәннән соң гына рөхсәт ителә.

Биналарның түбәләре кардан, боздан һәм тузаннан чистартылырга тиеш. Яшен сугудан саклау өчен биналар, корылмалар һәм тышкы җайланмалар кирәк.

Биналарны һәм корылмаларны имин эксплуатацияләүне тәэмин итү буенча төп чаралар биналарны һәм корылмаларны даими карауларны, биналарның һәм корылмаларның техник паспортларын алып баруны, конструкцияләрдә киеренкелекнең инструменталь үлчәүләрен, гамәлгә ашырылучы конструкцияләргә рөхсәт ителә торган йөкләнешләрне үтәүне үз эченә ала.

Торак секторда гадәттән тыш хәлләрне кисәтүдә һәм алардан югалтуларны киметүдә көнкүреш газ приборларыннан файдаланганда халыкның игътибарлылыгы һәм гадәттән тыш хәл килеп чыккан очракта дөрес гамәлләр булуы зур роль уйнарга мөмкин.

2.2.12. Химик куркыныч объектларда гадәттән тыш хәлләр куркынычы һәм куркынычы

Җирлек территориясендә химик куркыныч объектлар юк, объектлар төзү күздә тотылмый. Башлангыч мәгълүматларга туры китереп, җирлек территориясе махсус чорга химик йогышлы зонага эләкми.Химия

2.2.13. Радиацияле-куркыныч объектларда гадәттән тыш хәлләр куркынычы һәм куркынычы

Җирлек территориясендә химик куркыныч объектлар юк, объектлар төзү күздә тотылмый. әлеге җирлек территориясе радиация куркынычы янаган зонага эләкми.

3. Биологик-социаль гадәттән тыш хәлләр куркынычы

Биологик-социаль куркыныч астында кешенең йогышлы һәм паразитар авырулары, авыл хуҗалыгы хайваннарының куркыныч авырулары, шулай ук мәдәни үсемлекләрнең аеруча куркыныч корткычлары һәм авырулары кебек куркыныч төркемнәрне аңлыйлар.

Биологик-социаль куркынычлар белән бәйле гадәттән тыш хәлләр кешеләр тормышына турыдан-туры яный яки шактый икътисадый зыян китерергә сәләтле.

Биологик-социаль гадәттән тыш хәлләр куркынычы аларны аерым бер вакыт эчендә (кагыйдә буларак, бер ел эчендә) Федерация субъекты территориясендә кабатлау (гадәттән тыш хәл микъдары) белән характерлау кабул ителгән. Биологик-социаль гадәттән тыш хәлләр куркынычы дәрәҗәсен еллык циклда бәяләү әлеге гадәттән тыш хәлләрне китереп чыгара торган төрле факторларның сезонлы динамикасын исәпкә алырга мөмкинлек бирә.

Биологик-социаль гадәттән тыш хәлләр өчен озак үсеш вакыты, җиңелүләр күренешендә яшерен чор булуы, барлыкка килгән йоктыру учакларының ныклы характеры һәм төгәл чикләре булмау, кузгатучыны (токсинны) ачыклау һәм идентификацияләү кыенлыклары үзенчәлекле.

Йөртүчене (токсинны) идентификацияләү.

Татарстан Республикасында биологик-социаль гадәттән тыш хәлләр куркынычы дәрәҗәсе түбән (елына гадәттән тыш хәл кабатлануы буенча 0,1-0,3) дип бәяләнә.

Статистик мәгълүматларга анализ күрсәткәнчә, техноген һәм табигый гадәттән тыш хәлләр Татарстан Республикасы территориясе өчен хас түгел. Биологик-социаль характердагы төп куркынычларга халыкның йогышлы авырулары, аеруча куркыныч авырулар кабынуы, хайваннарның каты йогышлы авыруы; үсемлекләрнең авырулар һәм корткычлар белән күпләп зарарлануы керә.

Лаеш районы территориясендә биологик - социаль гадәттән тыш хәлләр буларак карала:

авыл хуҗалыгы хайваннарының аеруча кискен йогышлы авырулары, шул исәптән:

- котыру, Чыганаклар: кыргый плотоядные (төлкеләр);
- Себер түләмәсе, чыганаклар: авыру хайваннар, сибиреязва белән капланмаган күмүләр
- лептоспироз, дуңгызлар чумасы, кош гриппы;

кешеләрнең йогышлы авырулары булу куркынычы:

- бөер синдромы (ГЛПС) белән геморрагик бизгәк, чыганаклар: тычкан кимерүчеләре (тычканнар, кыр кәҗәләре, вак хомяклар), туляремия чыганаклары: кимерүчеләр һәм куяннар;
- иксодлы талпан боррелиозы (Лайма авыруы), Чыганаклар: тычкан кимерүчеләр (тычканнар, кыр тычканнары, вак хомячкалар);
- түләмә (Anthrax), Чыганаклар: с/х хайваннар (мөгезле эре терлек, МРС, атлар, дөяләр, дуңгызлар), Себер җәрәхәте белән авыручылар.

Биологик куркыныч объектлар (үләт базлары, Беккари чокырлары һ.б.), шулай ук йогышлы авыруларның табигый учаклары биологик-социаль характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаклары булырга мөмкин.

Җирлек территориясендә, шулай ук район территориясендә азык-төлек характерындагы эчәк инфекциясе, шул исәптән яшелчә һәм җиләк-җимеш, ит һәм кош-корт продуктлары, сөт продукциясе куллануга бәйле сальмонеллез һәм дизентрия очраклары аеруча ихтимал.

Санитар күрсәткечләр буенча имин булмаган сулыкларда (санкцияләнмәгән санитария хезмәте, стоячияләр, начар сораштырулар) коену нәтиҗәсендә, шулай ук сыйфатсыз эчәргә яраклы суны куллану аркасында, инфекция: ОКИ, шул исәптән ротавирус инфекциясе, шулай ук А.гепатиты белән авыруларны арттыру ихтимал.

Химик матдәләр, дару, наркотик препаратлар һәм сыйфатсыз алкоголь (һәркайда) белән агулану очраклары сакланып кала.

«Татарстан Республикасында гигиена һәм эпидемиология үзәге» Федераль дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе мәгълүматларына караганда, туляремия һәм ГЛПС кешеләренең авыруы ихтималы да кире кагылмаган, чөнки республика территориясендә әлеге инфекцияләргә уңай погадкалар очрый.

Талпан боррелиозы белән авыру очраклары һәм авыру ихтималы булырга мөмкин.

күнекмәгән халык арасында талпан вируслы энцефалит белән сөйләшү. Әлеге авыру буенча имин булмаган илләрдән китерелгән маляриянең бердән-бер очраклары да, инфекцияне җирле тапшыруы белән дә кире кагылмый.

Кыргый һәм хуҗасыз хайваннар тарафыннан тешләү очракларын саклау, кешеләрне эзәрлекләү фаразлана.

Җирлек территориясендә биологик калдыкларны күмү урыны юк.

4. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне мониторинглау, лаборатор контроль һәм фаразлау системасы

Гидрометеорология вакыйгалары мониторингы һәм фаразлары «Татарстан Республикасы Гидрометеорология һәм әйләнә-тирә мохитне күзәтү идарәсе»ФДБУ тарафыннан башкарыла.

Геологик процессларны мониторинглау Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгы һәм «ТР Геоүзәге» ДУП тарафыннан башкарыла.

Социаль-гигиена мониторингын һәм фаразлауны территориаль мониторинг гамәлгә ашыра органнар санитар-эпидемиологик күзәтчелек Россиянең сәламәтлек саклау үсеше.

Техноген объектларның торышы һәм аварияләр фаразын республиканың профильле министрлыклары һәм Ростехнадзорның ТР буенча идарәсе, шулай ук Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары составында күзәтчелек органнары, предприятиеләрдә һәм оешмаларда - предприятиеләрнең һәм оешмаларның сәнәгать куркынычсызлыгы буенча бүлекчәләре башкара.

Җирлек территориясендә гидрологик күзәтүләр челтәренең елга һәм күл постлары юк.

5. Гадәттән тыш хәлләр турында хәбәр итүне оештыру чаралары Гадәттән тыш хәл *турында* бәян итү, көндәлек **эшчәнлек органнарына җиткерү**

РСЧС идарәсе, көчләре һәм чаралары һәм халыкка хәбәр итү сигналлары һәм гадәттән тыш хәл турында тиешле мәгълүмат.

Хәбәр итү системасын беренчел актив чараларга кертергә мөмкин, аларны активлаштырганда халыкны турыдан-туры яклау бурычы хәл ителә. Нәкъ менә үз вакытында хәбәр итү һәм янауның чын характеры турында мәгълүмат җиткерү мөмкин булган югалтуларны кискен киметергә мөмкинлек бирә, паник имеш-мимешләр барлыкка килүгә комачаулый, алар теләсә нинди характердагы гадәттән тыш хәл белән чагыштырганда тискәре нәтиҗәләргә китерергә сәләтле.

Лаеш муниципаль районының хәбәр итү системасы (алга таба – хәбәр итү системасы) муниципаль берәмлек территориясендә булган көчләрнең, элемтә һәм хәбәр итү чараларының, тапшырулар челтәрләренең, каналларның һәм элемтә линияләрен, төрле билгеләнештәге элемтә челтәрләренең һәм ведомствога караган ведомстволарның оештыру-техник берләшүеннән гыйбарәт һәм хәбәр итү системасы абонентларына хәбәр итү сигналларын үз вакытында җиткерүне тәэмин итә һәм үз эченә ала.:

- районның дежур-диспетчерлык хезмәте (бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте) (алга таба-ЕДДС);

- җирле үзидарә органнарының, территориаль органнар бүлекчәләренең һәм хәбәр итү органнарының һәм оешмаларның (алга таба – дежур хезмәтләр) дежур хезмәтләре (вазыйфаи затлар), аларга тәүлек буе хәбәр итү сигналларын кабул итү һәм аларны күрсәтелгән органнар җитәкчеләренә җиткерү йөкләнгән, аларның нинди ведомствога карамыйча, хәбәр итүнең техник чаралары линияләр (каналлар) белән тоташтырылган.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы территориясендә халыкка ашыгыч хәбәр итү зоналары чикләрен раслау турында» 2022 елның 07 октябрендәге 1083 номерлы карары нигезендә җирлекнең торак пунктлары, генераль план эшләгән вакытта, халыкка ашыгыч хәбәр итү зонасына эләкми.

Җирлек территориясендә генераль план әзерләнгән вакытта хәбәр итү системасы объектлары юк, ул Лаеш муниципаль районы Башкарма комитетыннан алынган мәгълүматларга туры килә.

Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм бәла-казалар нәтиҗәләрен бетерү министрлыгының идарә органнарына хәбәр итү идарәнең өлкән органы (үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы һәм оператив элемтә чаралары буенча) идарә органнарын билгеләнгән оператив хәлгә китерүне тәэмин итә торган яисә расланган гамәлләр планы нигезендә оештыру чараларын үткәрүне күздә тоткан алдан билгеләнгән сигналларны (командалар) тапшыру нигезендә гамәлгә ашырыла. Мондый бурычларны хәл итү өчен хәрби командование органнары белән тыгыз хезмәттәшлек оештырыла. Гражданнар оборонасы эшләре һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Гражданнар оборонасы эшләре буенча идарә органнарының вазыйфаи затларына хәбәр итү эш урынына яки алдан билгеләнгән пунктка килергә кирәклеге турында мәгълүматны оператив җиткерү максатыннан үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы кысаларында гамәлгә ашырыла. Моның өчен алдан ук «җыю игълан ителгән»дигән сигнал кулланыла.

"Ашыгыч» хезмәтләр, төрле ведомстволар җитәкчеләренә, икътисад объектлары һәм оешмалар җитәкчеләренә хәбәр итү гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы турында, гадәттән тыш хәлләр масштабларын киметү буенча кирәкле гамәлләр, үз персоналларын яклау буенча чаралар күрү максатыннан, аларга тиз арада мәгълүмат җиткерүгә юнәлтелгән һәм, нигездә, җирле элемтә челтәрләре буенча гамәлгә ашырыла. «Ашыгыч» хезмәтләрнең дежур-диспетчерлык пунктлары, потенциаль куркыныч икътисад объектлары белән күпчелек очракта ГХМ муниципаль органнарының оператив хезмәтләреннән турыдан-туры элемтә оештырыла. Халыкка хәбәр итү үзәкләштерелгән хәбәр итү системаларын эшкә җигү нигезендә башкарыла. Гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы турында халыкка хәбәр итүнең гомуми сигналы булып " Игътибар!мәгълүмат, ул аннан соң өстәмә аңлатма бирә торган мәгълүмат тапшыру челтәрләре аша тулыландырыла. Хәбәр итү өчен үзәкләштерелгән хәбәр итү системалары төзелә.

Россия Федерациясендә «Гадәттән тыш хәлләрдә иминлек» ГОСТ Р 22.7.02-2021 гамәлдә. Гадәттән тыш хәлләр турында халыкка мәгълүмат бирүне оештыру регламентлары. Гомуми нигезләмәләр (алга таба - ГОСТ Р 22.7.02-2021), ул халыкка массакүләм мәгълүмат чаралары һәм фаразлана торган һәм гадәттән тыш хәлләр турында, аларның параметрлары һәм башка мәгълүмат каналлары аша мәгълүмат бирү тәртибен билгели.

халыкның һәм территорияләрнең иминлеген тәэмин итү чаралары, алымнар һәм яклау ысуллары буенча күрелә торган масштабларда

Халыкка гадәттән тыш хәл турында хәбәр иткәндә, телетапшыруларның түбәндәге каналлары җәлеп ителергә мөмкин: «Татарстан», «Эфир», «Татарстан Яңа Гасыр» ДТРК.

В җирлеккә . эшләргә регламент кадәр ГОСТ Р 22.7.02-2021 таләпләре нигезендә халыкның фаразлана торган һәм барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләр һәм янгыннар, халыкның һәм территорияләрнең иминлеген тәэмин итү чаралары, кабул итүләр һәм яклау ысуллары турында халыкка мәгълүмат бирүне оештыру.

Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу яисә килеп чыгу куркынычы янаганда барлыкка килә торган куркынычлар турында хәбәр итү системасын оештыру, халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре һәм яклау чараларын уздыру кирәклеге турында хәбәр итү системасы хәбәр итү системасы хәбәр итү системалары турындагы нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

«Гражданнар оборонасы» ГОСТ Р 42.3.01-2021 таләпләренә туры килә торган 500 метрга кадәр булган РСУ-300, РСУ-600 тибындагы 14 сөйләм Сирия җайланмасын (әйе-лее - РСУ) билгеләү күздә тотыла. Халыкка хәбәр итүнең техник чаралары. Классификация. Гомуми техник таләпләр ". РСУ "Марс-Арсенал" программа-аппарат комплексы белән (яки шундый ук) килешергә тиеш.

РСУның якынча урыны график материалларда күрсәтелгән, РСУның төгәл урынын аерым проект белән билгеләргә.

Каршындагы яңаларын урнаштыру сөйләм сиреналары җайланма торак пункт территориясен тулысынча каплауны күздә тотарга кирәк.

. алдан карау мөмкинлек катнаштырулар Авыл җирлегенең аудио -, аудиовизуаль һәм башка хәбәрләрне кабул итү, эшкәртү һәм тапшыру белән шөгыльләнүче техник җайланмаларын гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы турында яисә килеп чыгу турында, мондый хәлләрдә халыкны үз-үзеңне тоту кагыйдәләре һәм аларны саклау ысуллары белән бәйләү мөмкинлеген карарга кирәк.

Биналарны һәм корылмаларны проектлаганда һәм төзегәндә, шул исәптән халыкка хәбәр итү системалары буенча күпфатирлы торак йортларга да 134.13330.2022 җитәкчелек итәргә кирәк.

Заманча мәгълүмати технологияләр, электрон һәм басма МАССАКҮЛӘМ мәгълүмат чараларын халыкка гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы яки килеп чыгу куркынычы, мондый хәлләрдә үз-үзеңне тоту кагыйдәләре һәм саклану ысуллары турында үз вакытында һәм гарантияле хәбәр итү өчен кулланырга кирәк.

Моннан тыш, республикада «Гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында яисә килеп чыгу куркынычы турында халыкка экстрен хәбәр итүнең комплекслы системасын булдыру турында» Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 13 ноябрендәге 1522 номерлы Указы нигезендә әлеге комплекслы хәбәр итү системасын үстерү һәм аны төзек хәлдә тоту буенча эш алып барыла, ул мәгълүматны республиканың һәр кешесенә җиткерергә һәм телевизион һәм мондый заманча инновацион чишелешләрдән файдаланырга мөмкинлек бирә.

FM-радиоканаллар, халыкка мәгълүмат җиткерү һәм хәбәр итү гомумроссия комплекслы си-стемасы терминалларыннан, транспорт чарасында халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү системасы терминалларыннан файдалану, "Спикфон" домофон җиһазлары ярдәмендә халыкка хәбәр итү, стандарт СМС-хәбәр итү операторлары аша халыкка мәгълүмат җиткерү Cell Broadcast технологиясен кулланып (билгеле бер географик өлкәдә нинди дә булса хәбәрләрне кичекмәстән телефонга китерү өчен билгеләнгән киң тапшырулар).

Халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү чаралары сыйфатында куллануны оештыру максатка ярашлы булыр:

 кәрәзле элемтә челтәрләре;

 громкоговорительләр;

– автомагнитол в транспорт чаралар . ЧС турында ашыгыч хәбәрләр тапшыру программасына автомат рәвештә күчерү;

 тавыш авазлары нурланышчылар . автономияле шартлы сигналлар һәм кыска мәгълүмати хәбәрләр тапшыруны тәэмин итүче туклану белән;

 телерадиотапшырулар челтәрләрен (цифрлы тапшыруларга күчүне исәпкә алып);

 хәбәр итү кадәр челтәрләр Интернет юл белән урнаштыру Татарстан Республикасы Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының рәсми сайтында, шулай ук республиканың төп Интернет-ресурсларының яңалыклар һәм эзләү порталларында ашыгыч мәгълүмат;

 мобиль мәгълүмат чаралары;

 автомобильләре кычкырып элемтәле оператив хезмәтләрнең;

 пилотсыз очучы аппаратлар с төзелгән яңгыравыклы элемтә модуле.

Тикшеренүләр күрсәткәнчә, көн дәвамында хәрәкәтләнүче кешеләрнең даими агымы халыкның күп өлешен тәшкил итә, ягъни көн дәвамында кешеләрнең күпчелеге үз фатирларындагы стационар мәгълүмат чараларыннан аерылган (телефон, радио, телевизор, компьютер, радионокта). Шул ук вакытта кәрәзле элемтә челтәрләрен үстерү халыкка массакүләм хәбәр итү бурычын шәһәрдә һәм шәһәр читендәге зонада урнашуга бәйсез рәвештә хәл итү мөмкинлеге турында сөйләргә мөмкинлек бирә.

Кәрәзле телефон - элемтә һәм цифрлы инфор-мация белән алмашу, радио һәм телетапшырулар сигналларын кабул итү, Интернетка чыгу өчен универсаль чара. Боларның барысы да кәрәзле телефонны төрле характердагы гадәттән тыш хәлләрдә илдәге күпчелек халыкка хәбәр итүнең һәм мәгълүмат бирүнең төп индивидуаль чараларының берсе буларак карарга мөмкинлек бирә.

Барлык заманча автомагнитолларның RDS (Radio Data System) махсус режимы бар - яки мәгълүмат тапшыру системасы, алар буенча мәгълүмат хәбәрләре тапшыра. RDS режимы Россиянең күпчелек радиостанцияләрен куллана.

Татарстанда ЧС - Cell Broadcast (Широковещательная передача) турында халыкка хәбәр итү системасы эшли, ул кичекмәстән илтеп җиткерү өчен билгеләнгән.

билгеле бер географик өлкәдәге кәрәзле телефонга нинди дә булса хәбәрләр.

Татарстан Республикасында «112» коткару хезмәтенең бердәм номеры эшли.

магистраль торбаүткәргечләрдә авария булган очракта халыкка хәбәр итүне оештыру гаять катлаулы проблема булып тора, чөнки мөмкин түгел. төзергә системалар хәбәр итү буйга барлыгы ягулыкны транспортлау маршруты. Суүткәргечләр су һәм автомобиль юлларын кисеп үтү сәбәпле дә куркыныч.

Беренче чираттагы хәбәр итү тиешле персонал, торба үткәргеч торбаларга хезмәт күрсәтүче; торба үткәргечкә якын җирдә ятучы торак пунктлар; трасса янында очраклы гына торба үткәргечләр булган кешеләр. Башка торак пунктларга хәбәр итү өчен торба үткәргечнең дежур диспетчерыннан алынган мәгълүмат буенча җирле территориаль хәбәр итү системасы кулланылырга тиеш.

Хезмәт күрсәтүче персоналга хәбәр итү өчен хезмәт һәм технологик бәйләнешне оештыру өчен азык-төлек үткәргеч яки радиорелей элемтә линияләре кулланыла. Диспетчерларга ашыгыч хәбәрләр өчен трассадан хезмәт күрсәтүче персоналның радиоэлемтәсе чаралары файдаланыла. Авария турында беренче мәгълүмат дежур диспетчерга чаралар буенча килә автоматиклар, күзәтеп торучы нормаль режим продуктүткәргеч эше, ә алга таба төгәл урын һәм булган хәлнең масштабы турында төгәлрәк мәгълүмат линияле хезмәт күрсәтү персоналыннан килә.

Продуктопровода хәбәр итү системасын төзү варианты 10.1 нче рәсемдә күрсәтелгән.

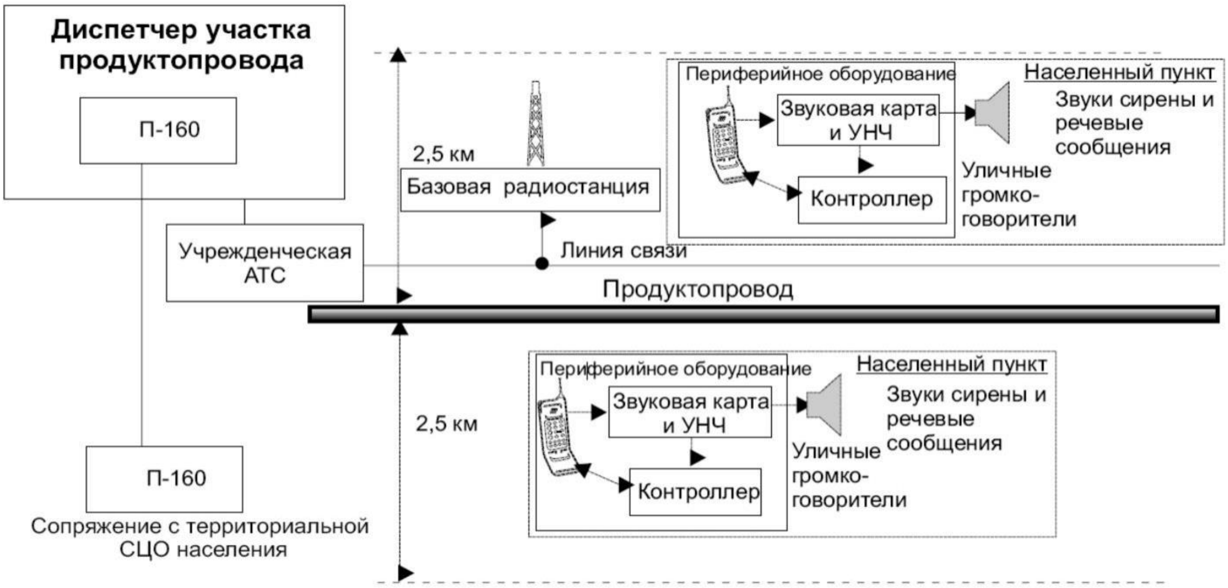

Рәсем 10.1. Продуктүткәргечтә хәбәр итү системасын төзү схемасы

Россия Федерациясендә Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2020 елның 02 апрелендәге 417 номерлы карары белән расланган югары әзерлек яисә гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә гражданнар һәм оешмалар тарафыннан үтәлүе мәҗбүри булган үз-үзеңне тоту кагыйдәләре гамәлдә.

Күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә, мәҗбүри гомум файдаланудагы телеканалларны һәм (яисә) радиоканалларны трансляцияләү кысаларында тапшырыла торган гадәттән тыш хәл барлыкка килү яки килеп чыгу куркынычы турында ашыгыч мәгълүмат алганда, гражданнарга хәрәкәтчән радиотелефон элемтәсе челтәре буенча кыска текстлы хәбәр белән танышырга кирәк. Мондый мәгълүмат белән танышу мөмкин булмаса, граждан муниципаль образның бердәм дежур-диспетчерлык хезмәтенә йә «112» ашыгыч оператив хезмәтләрен чакыруның бердәм номерына мөрәҗәгать итәргә тиеш.

Шулай ук кагыйдәләрдә гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычы янаган территориядә яисә гадәттән тыш хәл булган территориядә югарырак әзерлек режимы яки гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә гражданнар бурычлары да язылган.

6. Коткару формированиеләре

Гадәттән тыш хәлләрне һәм алардан соңгы хәлләрне бетерү эшләрен башкару өчен түбәндәгеләр җәлеп ителергә мөмкин:

- янгын сүндерү өлешләре;

штатлы һәм штаттан тыш авария-коткару бүлекләре; - сәламәтлек саклау учреждениесе персоналы;

персонал һәм башка төр тәртип саклау техникасы.

Халыкны һәм матди чараларны ташу (эвакуацияләү) өчен район предприятиеләре һәм оешмаларының автомобиль техникасы файдаланылырга мөмкин.

Инженерлык, авария-коткару һәм торгызу эшләрен башкару өчен шулай ук республика составына керүче республиканың һәм муниципаль берәмлекләрнең инженерлык техникасы, предприятиеләре һәм органик зоналары җәлеп ителергә мөмкин.

Татарстан Республикасында «Татарстан Республикасының һәлакәттән коткару хезмәтләре һәм һәлакәттән коткару формированиеләре турында» 2005 елның 29 декабрендәге 134-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы кабул ителде. Коткару формированиеләре Татарстан Республикасының барлык муниципаль районнарында да урнашкан.

Лаеш муниципаль районы 2 нче эзләү-коткару отряды җаваплылыгы зонасына керә.

Гадәттән тыш хәлне бетерү көчләре даими әзерлек чараларыннан һәм көчләрдән (штат-объектив формированиеләр һәм оешмаларның махсус бүлекчәләре), гражданнар оборонасы оешмаларыннан, хәрби кисәкларның бүлекчәләреннән тора.

Көч һәм акча төркемнәре беренче, икенче эшелоннан һәм тырышлыктан тора. Беренче эшелонга: даими әзерлек көче һәм чаралары, вакытлы срок керә.

әзерлекләр 30 минутка кадәр.

Икенче эшелонга ТР ГХМ, ГУВД, хәрби бүлекчәләр көчләре һәм чаралары керә. 24 сәгатькә кадәр әзерлек срогы.

ЧСны бетерү көчләрен кертү гамәлдәге юллар буенча күздә тотыла. Алдынгы штаттан тыш һәлакәт-коткару формированиеләре

Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 2014 елның 18 декабрендәге 701 номерлы «О» боерыгы нигезендә

гражданнар оборонасы буенча чаралар башкаруны тәэмин итү буенча штаттан тыш формированиеләр төзүнең типтагы тәртибен раслау».

«Граждан оборонасы турында» 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә I һәм II класслы хәвефлелектәге куркыныч җитештерү объектларын, аеруча радиация-куркыныч һәм атом-төш куркынычы булган производстволарны һәм объектларны эксплуатацияләүче оешмаларны, югары йодрыктагы гидротехник корылмаларны, мобилизацион биремнәре (заказлары) булмаган һәм башкарма хакимиятнең федераль органының, гражданнар оборонасы буенча төбәк чараларын һәм җирле дәрәҗәләрне үтәүне тәэмин итүче оешмаларга кермәгән мобилизацион йөкләмәләре (заказлары) булмаган һәм үзгәртеп коруга керми торган органнардан тыш, югары йогышлы авиация корылмаларын гидротехник корылмалар штаттагы һәлакәт-коткару формированиеләрен төзиләр һәм алар.

Гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен көчләр һәм чаралар төркеме Лаеш муниципаль районының гадәттән тыш хәлләр комиссиясе карары белән төзелә. Төркемнең составы һәм саны һәр конкрет очракта билгеләнә һәм гадәттән тыш хәлнең харак-терына һәм масштабына бәйле.

10.8 нче таблицада муниципаль район территориясенә хезмәт күрсәтүче коткару формированиеләре исемлеге күрсәтелгән (Башкарма комитеттан алынган мәгълүмат нигезендә).

Таблица 10.8

№ п/п	Объект исеме	Урнашу урыны	Гамәлгә куючылар (ведомстводан булу)	Сан хезмәткәрләр/ алардан коткаручылар
1	Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының ТР буенча Баш идарәсе ГПС ФПСның 119 нчы янгын сүндерү бүлеге 7 нче янгын сүндерү бүлеге	422624, Татарстан Республикасы (Татарстан), Лаеш районы, Усады ав., Ласковая ур., 1	Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгы	39/32
2	Лаеш МР Каип авылы ОП.	422621, Татарстан Республикасы (Татарстан), Лаеш районы, Каипадан, Яшьләр ур., 12а	ТР ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛЛӘР МИНИСТРЛЫГЫ	11/10
3	«очышларны эзләү һәм һәлакәттән коткару хезмәте»ААҖ	420017, Татарстан Республикасы, Лаеш районы, Казан халыкара аэропорты	«Междуна-родный Аэро-порт Казан»АҖ	106/85
4	«Транснефть-Прика-Мье» АҖнең һөнәри автомобиль-коткару формированиесе (ПАСФ)	422625, Татарстан Республикасы (Татарстан), Лаеш районы, Комлы Ковал, Насосная ур. «Ковалы»НПС	«Транс-нефть-Прика-Мье " АҖ	27/27

7. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килгәндә, эвакуация чаралары

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, гадәттән тыш хәл шартларында да, хәрби вакыт шартларында да эвакуация чараларын оештыру нигездә шундый ук.

Башлангыч итребение мәгълүматларына ярашлы рәвештә, җирлек территориясе химик зарарлану, радиоактив йоктыру, мөмкин булган җимерелүләр һәм фаҗигале батыру зоналарына эләкми.

Шул ук вакытта җирлектә зоналар ачыкланган:

- табигый характердагы гадәттән тыш хәлләр (куркыныч табигать процесслары һәм күренешләр) - карст-суффозия процесслары, су басу (су басу), су басу, ландшафт (табигый) янгыннары чагылышлары;
- техноген харак-тер гадәттән тыш хәлләрдә - торба үткәргеч транспорт объектларында, куркыныч җитештерү объектларында (югары һәм урта басымлы газ белән тәэмин итү челтәрләрендә) һәлакәт ихтималы булган очракта.

Шулай итеп, әлеге ысул бердәнбер *кулай саклану ысулы булганда, җирлектә алдан ук һәм экстренную4* халыкны күздә тотарга кирәк.

Аны уздыру эвакуацияләре һәм сроклары халыкның куркыныч зонасында калган ЧС масштабларына, транспорт һәм башка җирле шартларга бәйле.

Эвакуация эваконаселения кабул итүнең расланган пунктына билгеләнгән маршрут буенча гамәлгә ашырылырга тиеш.

Эвакуация үткәрү вариантларын сайлау таралу масштабларына һәм куркыныч характерына, аны гамәлгә ашыру фаразының дөреслегенә, шулай ук зарарлы йогынты ясау зонасында урнашкан җитештерү объектларын хуҗалык белән файдалану перспективаларына бәйле рәвештә билгеләнә.

Эвакуация үткәрүгә карар кабул итү өчен, һәр төр өчен билгеләнгән хәвеф-хәтәр критерийларга карап бәяләнә торган кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә куркыныч булу нигез булып тора.

Эвакуация, кагыйдә буларак, территориаль-җитештерү принцибы буенча уздырыла.

Билгеле бер очракларда эвакуация эвакуация игълан ителгән вакытка халыкның урнашкан урыныннан турыдан-туры территориаль принцип буенча гамәлгә ашырыла.

Эвакуация ысуллары һәм аны үткәрү сроклары гадәттән тыш хәл масштабларына, халыкның куркыныч зонада калган санына, транспорт булуга һәм башка җирле шартларга бәйле.

[4.] **Булырга** мөмкин булган гадәттән тыш хәлләр зоналарыннан халыкны эвакуацияләү, потенциаль куркыныч объектларда запроектлы авария яки фаҗигале бәла-каза килеп чыгу ихтималының югары булуы турында төгәл мәгълүматлар алганда.

Ашыгыч (кичектергесез) - гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта халыкны эвакуацияләү, халыкның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янаган нормаль йогынтыларны бозу очрагында. (Гражданлык сагы: 4 томда энциклопедия. Т.IV (бастырып чыгарылган өченче, эшкәртелгән һәм өстәмә); гомуми ред. В.А. Пучкова / МЧСРоссия. М.: ВНИИ ГОЧС ФДБУ (ФЦ), 2015).

Куркынычсыз храйоннарда (территорияләрдә) эвакуацияләнгән халык, обстановкага карап, махсус боерыкка кадәр яши.

Планлаштыру, һәм халыкны эвакуацияләү турыдан-туры эвакуация органнарына, ГОЧС идарә органнарына йөкләнә. Теркәлүче эвакуация СЭП һәм ПЭП җәелдереп гамәлгә ашырыла, аларның урыны куркыныч зонасының күләмнәреннән чыгып билгеләнә.

Гадәттән тыш хәлләр зоналарыннан халыкны ашыгыч (кичектергесез) эвакуацияләү, кагыйдә буларак, СЭП җәелдермичә гамәлгә ашырыла. Бу очракларда аларның бурычлары оператив төркемнәргә йөкләнә, аларга тиешле административ-территориаль берәмлекләр беркетелә..

Гадәттән тыш хәл барышында зыян күргән кешеләрне коткару өчен медицина ярдәме чаралары уздырыла. Гадәттән тыш хәл килеп чыккан очракта, яралыларны кабул итү өчен койкалар фонды булган медицина учреждениеләрен файдалану күздә тотыла.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, тыныч заманның кризислы хәлләре барышында, бигрәк тә сугыш вакытында, күп санлы халыкның куркынычсыз районнарга күчеше мөмкин. Сүз халыкның миграциясе һәм качакларның миграциясе турында бара. Бу очракта качакларны теркәү һәм аларның тормышын тәэмин итү мәсьәләләрен оператив хәл итү дәүләт хакимияте органнары бурычы булып тора..

8. Терроризм

Терроризм - дәүләт яки халыкара хокукларны яклау астындагы затларга яисә объектларга каршы кылына торган көчләү актлары. Пра-вило буларак, экстремистик оешмалар халыкара эшчәнлекнең төрле субъектларына, барыннан да элек теге яки бу дәүләт хакимиятенә басым ясау өчен сәяси көрәш ысулы сыйфатында кулланыла..

Бигрәк тә атом-төш, химик һәм биологик корал, югары токсик химик һәм биологик матдәләр кулланып, террорлык актлары аеруча куркыныч тудыра, шулай ук атом-төш, химик һәм башка сәнәгать объектларын басып алу яки алу омтылышы, аларның зарарлануы яки сафтан чыгарылуы кешеләр тормышы һәм сәламәтлеге өчен зур куркыныч тудырырга мөмкин.

Террорчылык формасы булып түбәндәгеләр тора: игълан ителмәгән сугышлар, сәяси үтерүләр, дипломатик вәкиллек шартлаулар һәм башка объектлар, тотакларны алу, халыкара транспорт системаларын җимерү, һава һәм диңгез судноларын басып алу һ.б.

БМО кысаларында террорчылыкка каршы көрәш максатларында БМО кысаларында берничә килешү кабул ителде, шул исәптән 1979 елгы заложникларны басып алуга каршы көрәш турында Халыкара конвенция, 1971 елгы гражданнар авиациясенең иминлегенә каршы юнәлдерелгән законсыз актларга каршы көрәш турында Монреаль конвенция.

Террорчылыкка каршы көрәштә региональ дәрәҗәдә хезмәттәшлек ОБСЕ, БДБ, ОАГ һәм башка оешмалар кысаларында гамәлгә ашырыла.

Россия җинаять законнарында террорчылык - кешеләрнең үлеменә куркыныч тудыручы шартлау, ут төртү яисә башка гамәлләр кылу, мөлкәти зыян китерү, яисә, әгәр бу гамәлләр җәмәгать куркынычсызлыгын бозу, халыкны куркыту яки хакимият органнары карарларын кабул итүгә йогынты ясау максатларында башкарылса, башка иҗтимагый-куркыныч нәтиҗәләргә һөҗүм итү, шулай ук күрсәтелгән гамәлләрне кылу куркынычы шул ук максатларда янаса..

Шартлау, ут төртү, атом-төш шартлату җайланмаларын, радиоактив, химик, шартлаткыч, агулы матдәләрне куллану яки куллану куркынычы янаган Террористик акция; транспорт чараларын яисә башка объектларны юк итү, зарарлау яки кулга алу; дәүләт яки җәмәгать эшлеклесен, милли, этник, дини яисә башка төркемнәр вәкилен тормышына һөҗүм итү; заложникларны басып алу, кешеләрне урлау; аварияләр һәм һәлакәтләр өчен шартлар тудыру өчен шартлар тудыру куркынычы тудыру; мондый куркыныч тудыручы теләсә нинди чаралар рәвешендә тарату; теләсә нинди гамәлләр рәвешендә һәм башка гамәлләр кылу; халыкның һәлакәтле килеп чыгу яки башка төрле куркыныч янаулар китереп чыгаручы гамәлләр кылу; иҗтимагый зыян китерүче яки башка гамәлләр барлыкка китерүче теләсә нинди чаралар белән янау куркынычы тудыру; кешеләрнең яшәү куркынычын барлыкка китерү, яшәү куркынычын яисә башка төрле куркыныч ян*ау*..

Лаеш муниципаль районында Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы башлыгының «Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы территориясендә урнашкан кешеләрнең массакүләм булу урыннары исемлеген раслау турында» 2015 елның 01 июнендәге 38-ПГ номерлы карары гамәлдә. Канун ияләренең күпләп булганы булган объектлар милекчеләренә (хокук ияләренә) «Полиция тарафыннан мәҗбүри сакланырга тиешле кешеләр һәм объектлар (территорияләр) урнашкан урыннарның һәм объектларның массакүләм сакланышына карата таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2015 елның 25 мартындагы 272 номерлы карары һәм мондый урыннарның һәм объектларның (территорияләрнең) иминлеге паспортлары рәвешләрен эшләү киңәш ителгән..

Террорчылык актлары нәтиҗәләрен бетерү

Террорчылык актлары нәтиҗәләрен бетерү үзенчәлекләре террорчылык актларын башкарганда барлыкка килә торган гадәттән тыш хәлләрнең төренә һәм масштабларына бәйле. Шартлаулар һәм санкцияләнмәгән техник процесслар белән радиация һәм химик куркыныч объектларда, гидротехник корылмаларда, биналарда һ. б. бәйле террорчылык актлары торышының аеруча характерлы шартлары булып җимерелүләр, массакүләм янгыннар, радиоактив пычрану, химик йогышлы агулану, су басу, эпидемия һәм эпифия тора. Шулай ук транспортта кылына торган террорчылык актлары да үз үзенчәлекләре бар.

Террорчылык актларының барлык бу һәм башка үзенчәлекләре террорчылыкка каршы көрәш, халыкны террорчылык актлары каршында яклау һәм аларның нәтиҗәләрен бетерү буенча идарә органнарының бурычларын билгели.

Террорчылыкка каршы көрәш идарәсе органнарының төп бурычлары түбәндәгеләр:

- аларда террорчылык актларын уздыру өчен иң ышанычлы объектлар һәм тереклек тәэмин итү системалары исемлеген төгәлләштерү;
- чит затларның санкциясез үтеп керүен булдырмау, террорчылар очрагында аларга гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча куркыныч җитештерү объектларында чаралар эшләү;
- гражданнарга, шул исәптән террорчылык актлары нәтиҗәсендә һәлакәтләрдән дә зыян китергән өчен җаваплылыкны иминләштерү системасын кертү;
- куркыныч производстволар эшчәнлеген лицензияләүне гамәлгә ашыру, һәлакәтләрне локальләштерүгә һәм юкка чыгаруга әзерлек, шул исәптән террорчылык актлары нәтиҗәсендә;
- террорчылык чорында иң ихтимал булган куркыныч матдәләрне табу һәм идентификацияләү өчен махсус разведка төркемнәре әзерләү;
- шәрәлек өчен махсус чаралар исемлеген билгеләү һәм аларны технологик террорчылар-скихактларны башкару чараларын зарарсызландыру.
- төрле террористик актлар каршында халыкны яклау хәзерге дәверләрдә идарә итү бурычы булып тора. Әлеге бурычны үтәү түбәндәгеләргә ирешелә:
- террорчылыкка, сәяси, милли һәм дини экстремизмга каршы тору өлкәсендә чаралар эшләү һәм гамәлгә ашыру;
- шәһәрләрдә һәм авыл җирлекләрендә халыкны террорчылыкка каршы яклау чаралары системасын эшләү;
- стерроризмга каршы көрәш мәсьәләләре буенча башкарма хакимият органнары һәм җирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлдәге законнарның үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыру;
- потенциаль куркыныч объектлар, шәһәрләрне һәм торак пунктларны тормыш белән тәэмин итү системалары яшәешенең иминлеген оештыру;
- җирле үзидарә органнары вәкилләренә, эчке эшләр органнарына, Федераль иминлек хезмәтенә, дәүләт гадәттән тыш хәлнең территориаль актларын кисәтүдә, террорчылык актлары белән бәйле гадәттән тыш хәлләр барлыкка килгәндә яисә килеп туганда җәмәгать тәртибен хуплауда, эвакуация чараларын уздырганда аларның үзара хезмәттәшлеген тәэмин итүдә, минималь югалтулар белән терактлар нәтиҗәләрен бетерүдә, районнарда вакытлыча яшәү-тәэмин итүне оештыруда ярдәм күрсәтү;
- шартлаткыч җайланмаларны зарарсызландыру яисә юкка чыгару өчен белгечләр әзерләү;
- башкарма хакимият органнары, җирле үзидарә органнары эшчәнлеген аларның компетенциясенә кертелгән сораулар буенча норматив хокукый актлар проектларын эшләү барышында координацияләү;
- Бу эш өчен халыкны җәлеп итү, стерроризмга каршы көрәш өлкәсендә пропаганда эшен көчәйтү.

289
Террористик актларда халыкны яклау буенча ГОЧС идарә органнарының төп бурычлары түбәндәгеләр:
- террорчылыкка бәйле даими анализ һәм хәвеф-хәтәрләр фаразы, террорчылык эшчәнлеге китереп чыгара торган гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча нәтиҗәле чаралар күрү;
- потенциаль куркыныч объектларны һәм халыкны терризмнан яклау буенча оештыру һәм инженер-техник чаралар комплексын гамәлгә ашыру;
Террорчылык актларын локальләштерү һәм юкка чыгару көчләренең һәм чараларының әзерлегендә ярдәм итү.
Террорчылык актлары нәтиҗәләрен бетерү барышында зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү, зарар китерә торган факторларның йогынтысын йомшарту мәсьәләләренә аерым игътибар бирелергә тиеш. Бу шартларда авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрнең төп төрләре түбәндәгеләр:
- гадәттән тыш хәл зонасын тикшерү (биналарның, территорияләрнең, көчләрне һәм чараларны күрсәтү маршрутларының торышы, гадәттән тыш хәл зонасы чикләрен билгеләү).
- авария-коткару хезмәтләренең, һәлакәттән коткару формированиеләренең көчләрен һәм чараларын гадәттән тыш хәл зонасына кертү;
- авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкару; - зыян күрүчеләрне эвакуацияләү һәм матди кыйммәтләр;
- хәбәрләр җиткерүне, элемтә идарәсен оештыру; - җәмәгать тәртибен тәэмин итү;
- зыян күрүчеләрнең туганнары белән эш;
- өемнәрне сүтү, урынны чистарту, территорияне рекультивацияләү (кирәк булганда).
Гомумән алганда, террорчылык актларының зур масштаблы нәтиҗәләре вакытында һәлакәт-коткару эшләрен оештыру эре табигый һәм техноген гадәттән тыш хәлләрне бетерү вакытында мондый эшләрне оештыруга охшаш.
Шул ук вакытта террорчылык актлары нәтиҗәләрен бетерү барышында соңгы елларда идарә органнары һәм көчләр гамәлләренең нәтиҗәлелеген киметә торган түбәндәге җитешсезлекләр ачыкланды:
- төрле органик идарә итүнең вәкаләтләре һәм функцияләрендә төгәл аерымлану эшләрен оештырганда булмау;
- район һәм эшләр объекты турында мәгълүмат булмау (биналар схемасы, торакчылар исемлеге, идарә органнарын урнаштыру турында белешмәләр, кыйммәтләрне җыю урыннары һәм зыян күрүчеләр);
- эшләр башкарганда куркынычсызлык таләпләрен бозу, җимерелгән һәм җимерелгән биналар конструкцияләренең җимерелүе, бу түбәндә эшләүче коткаручыларның һәм җимерекләр астында булган зыян күрүчеләрнең имгәнүенә сәбәп булып тора.
Муниципаль берәмлекләр территорияләрендә (районнарда, микрорайоннарда, кварталларда, торак комплексларда һәм ишегалларында) халык белән террорчылык актларына бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмый калуга һәм халыкны ихликтәр буенча бурычларны хәл итүгә җәлеп итүгә юнәлдерелгән чаралар уздырыла..

Бу чаралар халыкның үз торак йортларын саклауда катнашуын активлаштыруга, торак-эксплуатация предприятиеләре, милициянең терәк пунктлары, ГОЧС идарәсе органнары каршындагы вакытлы оператив штаблар каравына куелган постларның, терәк пунктларының эшен оештыруга юнәлтелгән. Хокук саклау органнары белән тыгыз хезмәттәшлектә алар торак секторының шифаханә биналарын, җылылык, электр, су белән тәэмин итү системаларын тикшереп торырга, кешеләр күпләп җыела торган урыннарда (юлларда һәм транспорт коммуникацияләрендә) шартлау куркынычы булган предметларны һәм объектларны ачыкларга, чердача, подвал һәм башка торак булмаган урыннарның запор җайланмаларын тикшереп торырга, контрольдә тотыла торган территориядә гадәттән тыш хәлләрдән чыгу куркынычы туганда җәмәгать тәртибен сакларга, экстремаль ситуациядә ярдәм күрсәтү кирәк булган мөстәкыйль хәрәкәт итү мөмкинлеге чикләнгән торакчыларны исәпкә алырга тиеш.

Кисэк 11. Основные технико-экономические показатели генерального плана

№ п/п	Наименование показателя	Единица измерения	Исходный год (2024 год)	Расчетный срок (2050 год)
Население				
1	Численность населения	человек	3974	17793
Жилищный фонд				
1	**Жилищный фонд, в том числе:**	**ты кв. метров**	**215,9**	**641,97**
1.1	Комлы Ковал	ты кв. метров	166,8	586,87
1.2	д. Вороновка	ты кв. метров	49,1	55,1
Объекты социального и культурно-бытового обслуживания населения				
1.1	государственные лечебно-профилактические медицинские организации, оказывающие медицинскую помощь в амбулаторных условиях, для взрослого и детского населения	посещение в смену	100	350
1.2	дошкольная образовательная организация	место	140	1044
1.3	общеобразовательная организация	место	230	2199
1.4	организации дополнительного образования детей	место	300	800
1.5	спортивные залы общего пользования	кв. метров площади пола	614,9	3738
1.6	плоскостные спортивные сооружения	гектар	0,249	3,55
1.7	плавательные бассейны	кв. метров зеркала воды	0	445
1.8	объект культурно-досугового (клубного) типа	место	200	1245
1.9	объект культурно-просветительного назначения (библиотеки)	ты единиц хранения	9,59	88,8
1.10	участковый пункт полиции	участок	1	6
Ритуальное обслуживание населения				
1.1	объект ритуального обслуживания	гектар	7,12	7,12
Транспортная инфраструктура				
1.	Улицы и дороги сельских поселений	километров	57,28	78,45
	Автомобильные дороги	километров	11,72	20,50
Инженерная инфраструктура				
1.1	**Водоснабжение**			
	Водопотребление	куб. метров/в сутки	1166,31	4969,21
1.2	**Канализация**			
	Общее поступление сточных вод	куб. метров/в сутки	892,05	3469,65
1.3	**Теплоснабжение**			
	общее количество котельных	ед.	3	7
1.4	**Газоснабжение**			

№ п/п	Наименование показателя	Единица измерения	Исходный год (2024 год)	Расчетный срок (2050 год)
	Годовой расход газа	тыкуб.мет-ров/год	3619,95	6213,66
1.5	**Электроснабжение**			
	Расчетная мощность	МВт	5,056	12,894
ПМ ГО ЧС				
1.1	Пожарный пирс	ед.	-	1
1.2	Система оповещения (РСУ)	ед.	-	14

Кушымта

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

Чернышевского ул., д.23, г.Лаишево 422610

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Чернышевский урамы, 23 нче йорт Лаеш ш. 422610

Тел: 8-(84378) -2-52-28 Факс: 8-(84378) -2-54-34
e-mail: Ispolkom.Laishevo@tatar.ru

20 октября 2023 № 3381

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

О подготовке проекта генерального плана Песчано-Ковалинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан

В целях обеспечения устойчивого развития территории, развития инженерной, транспортной и социальной инфраструктур, обеспечения интересов граждан и их объединений, юридических лиц и публично-правовых образований, руководствуясь статьями 23, 24, 25 Градостроительного кодекса Российской Федерации, Федеральным законом от 6 октября 2003 г. № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», статьями 9, 10 Закона Республики Татарстан от 25.12.2010 № 98-ЗРТ «О градостроительной деятельности в Республике Татарстан», Уставом Лаишевского муниципального района Республики Татарстан постановляю:

1.Приступить к подготовке проекта генерального плана Песчано-Ковалинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан в следующем составе:

1) положение о территориальном планировании;

2)карта планируемого размещения объектов местного значения поселения;

3) карта границ населенных пунктов, входящих в состав поселения;

4) карта функциональных зон поселения.

2. Установить, что подготовка проекта генерального плана Песчано-Ковалинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан в 100 % объеме будет осуществлена за счет средств инвестора, оплата за выполненные работы будет осуществлена в соответствии с условиями договора.

3. Установить следующие этапы работ по подготовке проекта генерального плана:

№ этапа	Наименование этапа работ
1	Заключение контракта на подготовку проекта генерального плана, подготовка технического задания

Документ создан в электронной форме. № 6608/исх от 02.08.2024. Исполнитель: Тазетдинова Р.В.
Страница 17 из 28. Страница создана: 01.08.2024 16:14

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

2	Подготовка проекта генерального плана
3	Проведение публичных слушаний (обсуждений) по проекту генерального плана (в том числе подготовка протокола публичных слушаний и заключения об их результатах)
4	При необходимости корректировка проекта генерального плана по результатам публичных слушаний(обсуждений)
5	Согласование проекта генерального плана в органах исполнительной власти Республики Татарстан
6	Направление проекта генерального плана, заключения о результатах публичных слушаний (обсуждений), сводного заключения Кабинета Министров Республики Татарстан в Совет Лаишевского муниципального района Республики Татарстан для его утверждения

4. Организацию работ по подготовке проекта генерального плана возложить на начальника отдела архитектуры и градостроительства Исполнительного комитета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан.

5. Опубликовать настоящее постановление в районной газете «Камская новь» («Кама ягы»), на официальном портале правовой информации Республики Татарстан в информационно-телекоммуникационной сети Интернет по веб-адресу: http://pravo.tatarstan.ru и на официальном сайте Лаишевского муниципального района в информационно-телекоммуникационной сети Интернет по веб-адресу: http://laishevo.tatarstan.ru.

6. Настоящее постановление вступает в силу с момента его официального опубликования (обнародования).

7. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на начальника отдела архитектуры и градостроительства Исполнительного комитета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан А.П. Карсалова.

Руководитель А.А. Нурмухаметов

Приложение № 1
к Соглашению о взаимодействии
при разработке проекта Генерального
плана Песчано-Ковалинского
сельского поселения Лаишевского
муниципального района Республики
Татарстан
от «___» ____________2023 г. № __

Техническое задание
на разработку проекта Генерального плана Песчано-Ковалинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан

№№ п/п	Наименование требований	Содержание требований
1	2	3
1.	**Основные цели и задачи**	**Целью** разработки Генерального плана Песчано-Ковалинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан (далее – проект Генерального плана) является: - создание комфортных условий жизнедеятельности населения и условий для привлечения инвестиций на основе рационального использования природно-ресурсного и социально-экономического потенциала территории. - определение назначения территорий, исходя из совокупности социальных, экономических, экологических и иных факторов в целях обеспечения при осуществлении градостроительной деятельности безопасности и благоприятных условий жизнедеятельности человека, ограничение негативного воздействия хозяйственной и иной деятельности на окружающую среду и обеспечение охраны и рационального использования природных ресурсов в интересах настоящего и будущего поколений, развития инженерной, транспортной и социальной инфраструктур, обеспечения учета интересов граждан и их объединений, Российской Федерации, субъектов Российской Федерации, муниципальных образований; - создание действенного инструмента управления развитием территории в соответствии с федеральным законодательством и законодательством Республики Татарстан; - учет решений по инфраструктурному и территориальному развитию, заложенных в Мастер-плане социально-экономического и

		пространственного развития Казанской агломерации. **Задачами** разработки Генплана являются: - определение пространственной модели развития поселения, её целевых ориентиров, в том числе, в случае необходимости, формирование предложений по изменению границ населенных пунктов; - предупреждение чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера, ликвидации их последствий; - рациональное функциональное зонирование территории с определением параметров функциональных зон с предложениями по размещению территорий жилищного строительства, производственного назначения и иных территорий; - обеспечение условий для повышения инвестиционной привлекательности поселения, стимулирования жилищного и коммунального строительства, деловой активности и производства, торговли, науки, туризма и отдыха, а также обеспечение реализации мероприятий по развитию транспортной инфраструктуры; - планирование размещения объектов местного значения; - разработка предложений по повышению эффективности использования природно-экологического потенциала территории поселения; - подготовка предложений по развитию транспортного каркаса, развитию инженерной инфраструктуры и иных видов инфраструктур в областях, предусмотренных в статье 23 Градостроительного кодекса Российской Федерации; - создание условий для проведения градостроительного зонирования территории; - подготовка сведений о границах населённых пунктов, подлежащих передаче в Единый государственный реестр недвижимости.
2.	**Исходные данные для выполнения работ**	Исходные данные предоставляются «Стороной 2» «Стороне 3» согласно перечню исходных данных (Приложение к настоящему Техническому заданию) в срок, предусмотренный Соглашением.
3.	**Законодательная и нормативно-правовая база выполнения работ**	1. Градостроительный кодекс Российской Федерации; 2. Земельный кодекс Российской Федерации; 3. Лесной кодекс Российской Федерации; 4. Водный кодекс Российской Федерации; 5. Закон Российской Федерации от 21.02.1992 № 2395-1 «О недрах»; 6. Федеральный закон от 06.10.2003 № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации»; 7. Федеральный закон от 18.06.2001 № 78-ФЗ

		«О землеустройстве»; 8. Федеральный закон от 25.06.2002 № 73-ФЗ «Об объектах культурного наследия (памятниках истории и культуры) народов Российской Федерации»; 9. Федеральный закон от 10.01.2002 № 7-ФЗ «Об охране окружающей среды»; 10. Федеральный закон от 22.07.2008 № 123-ФЗ «Технический регламент о требованиях пожарной безопасности»; 11. Федеральный закон от 24.07.2007 № 221-ФЗ «О кадастровой деятельности»; 12. Федеральный закон от 14.03.1995 № 33-ФЗ «Об особо охраняемых природных территориях»; 13. Федеральный закон от 13.07.2015 № 218-ФЗ «О государственной регистрации недвижимости»; 14. Закон Российской Федерации от 21 июля 1993г. №5485-I «О государственной тайне». 15. Постановление Правительства РФ от 31.12.2015 № 1532 «Об утверждении Правил предоставления документов, направляемых или предоставляемых в соответствии с частями 1, 3-10, 12-13.3, 15-15.4 статьи 32 Федерального закона «О государственной регистрации недвижимости» в федеральный орган исполнительной власти (его территориальные органы), уполномоченный Правительством Российской Федерации на осуществление государственного кадастрового учета, государственной регистрации прав, ведение Единого государственного реестра недвижимости; 16. Приказ Федеральной службы государственной регистрации, кадастра и картографии от 10.11.2020 № П/0412 «Об утверждении классификатора видов разрешенного использования земельных участков»; 17. Приказ Федеральной службы государственной регистрации, кадастра и картографии от 01.08.2014 № П/369 «О реализации информационного взаимодействия при ведении государственного кадастра недвижимости в электронном виде»; 18. Приказ Федеральной службы государственной регистрации, кадастра и картографии от 26.07.2022 № П/0292 «Об установлении формы графического описания местоположения границ населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природных территорий, зон с особыми условиями использования территории, формы текстового описания местоположения границ

		населенных пунктов, территориальных зон, требований к точности определения координат характерных точек границ населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природных территорий, зон с особыми условиями использования территории, формату электронного документа, содержащего сведения о границах населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природных территорий, зон с особыми условиями использования территории». 19. Приказ Министерства регионального развития Российской Федерации от 26.05.2011 № 244 «Об утверждении Методических рекомендаций по разработке проекта генерального плана поселений и городских округов»; 20. СП 42.13330.2016 «Свод правил. Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских поселений». Актуализированная редакция СНиП 2.07.01-89*; 21. СанПиН 2.1.3684-21 «Санитарно-эпидемиологические требования к содержанию территорий городских и сельских поселений, к водным объектам, питьевой воде и питьевому водоснабжению, атмосферному воздуху, почвам, жилым помещениям, эксплуатации производственных, общественных помещений, организации и проведению санитарно-противоэпидемических (профилактических) мероприятий»; 22. СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитарно-защитные зоны и санитарная классификация предприятий, сооружений и иных объектов»; 23. СанПиН 2.1.4.1110-02 «Зоны санитарной охраны источников водоснабжения и водопроводов питьевого назначения»; 24. СП 2.1.5.1059-01 «Гигиенические требования к охране подземных вод от загрязнения»; 25. СП 36.13330.2012 «Свод правил. Магистральные трубопроводы. Актуализированная редакция СНиП 2.05.06-85*.»; 26. СП 284.1325800.2016 «Свод правил. Трубопроводы промысловые для нефти и газа. Правила проектирования и производства работ»; 27. ГОСТ Р 22.2.10-2016 «Национальный стандарт Российской Федерации. Безопасность в чрезвычайных ситуациях. Порядок обоснования и учета мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера при разработке документов территориального планирования»; 28. СП 165.1325800.2014 «Свод правил. Инженерно-технические

		мероприятия по гражданской обороне. Актуализированная редакция СНиП 2.01.51-90» (в части, не противоречащей Градостроительному кодексу Российской Федерации); 29. Закон Республики Татарстан от 25.12.2010 № 98-ЗРТ «О градостроительной деятельности в Республике Татарстан»; 30. Постановление Кабинета Министров Республики Татарстан от 21.02.2011 № 134 «Об утверждении Схемы территориального планирования Республики Татарстан».
4.	**Этапы выполнения работ**	**Этапы выполнения работ:** **1 этап:** 1. Систематизация полученных от «Стороны 2» исходных данных. Анализ современного использования и комплексная оценка территории. 2. Подготовка проекта Генерального плана. **2 этап:** Корректировка проекта Генерального плана по результатам публичных слушаний и согласований уполномоченных органов.
5.	**Основные требования к порядку подготовки Генплана**	**Требования к содержанию Генплана**: 1. Подготовка проекта Генерального плана осуществляется в соответствии со статьями 9, 23, 24, 25 Градостроительного кодекса Российской Федерации. 2. Обязательным приложением к проекту Генерального плана являются сведения о границах населенных пунктов, входящих в состав поселения.
6.	**Требования к представлению результата работ**	**1.** Результаты работ представляются «Стороной 3» «Стороне 2» в соответствии с требованиями настоящего Технического задания и в срок, установленный Календарным планом (Приложение 2 к Соглашению). По 1 этапу предоставляется проект Генерального плана в объеме, необходимом для согласования, по 2 этапу – доработанный проект Генерального плана по итогам согласований в полном объеме. **2.** Требования к формату текстовых материалов: шрифт Times New Roman размером 14, через межстрочный интервал – 1,15, с применением отступа в размере 1,25 см; основной формат страниц документа А4 вертикальной ориентации, размеры полей: левое – 2 см; правое – 1 см; верхнее – 2 см; нижнее – 2 см. Текстовые материалы предоставляются в бумажном виде в 2-х экземплярах и на электронных носителях в 3-х экз. (CD-диск) в формате .doc, .docx и .pdf. **3.** Требования к формату графических материалов: предоставляются в

		бумажном виде в 2-х экземплярах и на электронных носителях в 3-х экз. (CD-диск) в векторном формате (.shp, .mid/mif, .tab, .gml) в местной системе координат кадастрового округа 16 (МСК-16) и растровом формате (.jpg, .pdf). **4.** Графические материалы выполняются в масштабе 1:5000, 1:10000, 1:25000, с условием обеспечения наглядности графических материалов. **5.** Требования к формату материалов, предоставляемых на согласование во ФГИС ТП – по требованиям загрузки ФГИС ТП. **6.** Требования к качеству и безопасности работ: все выполняемые работы должны соответствовать действующим нормам, правилам, государственным стандартам и техническим регламентам. **7.** Требования к степени секретности. При наличии в проекте сведений, отнесенных к государственной тайне, подлежащих засекречиванию, запрещенных для открытого опубликования, проект должен быть выполнен с соответствующим грифом секретности

Сторона 1:
Министерство строительства архитектуры и жилищно-коммунального хозяйства Республики Татарстан

Министр ______________________ М.М. Айзатуллин

Сторона 2:
Муниципальное учреждение «Исполнительный комитет Лаишевского муниципального района Республики Татарстан»

Руководитель _______________ А.А. Нурмухаметов

Сторона 3:
Государственное бюджетное учреждение «Институт пространственного планирования Республики Татарстан»

Директор ___________________ О.Д. Григорьев

МИНИСТЕРСТВО ПО ДЕЛАМ
ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЫ
И ЧРЕЗВЫЧАЙНЫМ СИТУАЦИЯМ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Ак. Губкина, 50, г. Казань, 420088

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ГРАЖДАННАР ОБОРОНАСЫ
ЭШЛӘРЕ ҺӘМ ГАДӘТТӘН ТЫШ
ХӘЛЛӘР МИНИСТРЛЫГЫ
Ак. Губкин ур., 50, Казан шәһ., 420088

Тел. (843) 221-61-04, факс 221-61-54, E-mail: mchs@tatar.ru, сайт: mchs.tatarstan.ru

15.09.2023 № 5987/Т3-3-5
На № 2606 от 25.08.2023

Директору
ГБУ «Институт пространственного
планирования Республики Татарстан»

О.Д. Григорьеву

ул. Оренбургский тракт, д. 8А,
г. Казань, РТ, 420059

ИСХОДНЫЕ ДАННЫЕ ДЛЯ ОБОСНОВАНИЯ И УЧЕТА МЕРОПРИЯТИЙ ПО ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЕ, МЕРОПРИЯТИЙ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ СИТУАЦИЙ ПРИРОДНОГО И ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРА В СОСТАВЕ ДОКУМЕНТОВ ТЕРРИТОРИАЛЬНОГО ПЛАНИРОВАНИЯ

г. Казань № 280 от 26 августа 2023

В соответствии с запросом ГБУ «Институт пространственного планирования Республики Татарстан» от 25.08.2023 № 2606 сообщаем исходные данные, подлежащие учету при разработке мероприятий ГОЧС в составе документов территориального планирования проекта «Единый документ территориального планирования и градостроительного зонирования «Лаишевский узел», включающего территории Столбищенского, Большекабанского, Песчано-Ковалинского, Габишевского, Сокуровского и Егорьевского сельских поселений Лаишевского муниципального района Республики Татарстан, а также Богородского сельского поселения Пестречинского муниципального района Республики Татарстан».

1. Для разработки перечня мероприятий по гражданской обороне:

Основные положения плана гражданской обороны поселения:

территории к группам по гражданской обороне не относятся;

на территориях организаций, отнесенных к категории по гражданской обороне, не имеется;

данные территории не попадают в зоны возможного химического заражения, возможных разрушений, возможного радиоактивного заражения и возможного катастрофического затопления;

строительство защитных сооружений гражданской обороны не требуется.

Основные положения планов гражданской обороны отраслей промышленности, размещенных и размещаемых на территории поселения:

размещение новых промышленных предприятий планировать в соответствии с требованиями «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне».

Расселение:

требования к формированию систем расселения, групповых систем населенных мест районов рассредоточения и эвакуации населения предусмотреть в соответствии с «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне»;

численность рассредоточиваемого, эвакуируемого населения, расселяемого в безопасном районе, согласно Плану гражданской обороны и защиты населения Лаишевского и Пестречинского муниципальных районов Республики Татарстан;

размещение сборно-эвакуационных (приемно-эвакуационных) пунктов – в соответствии с Планом гражданской обороны и защиты населения Лаишевского и Пестречинского муниципальных районов Республики Татарстан.

Инженерные коммуникации:

требования по системе водоснабжения – согласно «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне»;

требования к устойчивому электроснабжению – согласно «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне»;

населенные пункты необходимо оборудовать системами оповещения населения в соответствии с требованиями Федерального закона от 21 декабря 1994 года № 68-ФЗ «О защите населения и территории от чрезвычайны ситуаций природного и техногенного характера».

2. Для разработки перечня мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера необходимо учесть следующее:

опасные природные процессы и явления определить по фондовым материалам соответствующих министерств и ведомств, при отсутствии сведений – по СП 115.13330.2016 «Геофизика опасных природных воздействий», СП 131.13330.2020 «Строительная климатология», СП 20.13330.2016 «Нагрузки и воздействия»;

сведения о существующих и намечаемых к строительству потенциально опасных объектах, транспортных коммуникациях, аварии на которых могут привести к образованию зон чрезвычайных ситуаций в Лаишевском и Пестречинском муниципальных районах – в соответствии с Перечнем потенциально опасных объектов, утвержденным Министром МЧС России генерал-лейтенантом А.В.Куренковым от 30.11.2022 № 11/1650сс;

сведения о возможных зонах поражения при чрезвычайных ситуациях на потенциально-опасных объектах отражены в плане действий по предупреждению и ликвидации чрезвычайных ситуаций на территории Лаишевского и Пестречинского муниципальных районов Республики Татарстан.

3. Основные нормативные и методические документы, рекомендуемые для использования при разработке перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций:

перечень основных нормативных и методических документов, рекомендуемых для использования при проектировании перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера, приведен в ГОСТ Р 22.2.10-2016 «Безопасность в чрезвычайных ситуациях. Порядок обоснования и учета мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера при разработке документов территориального планирования».

Дополнительные требования:

перечень мероприятий проекта строительства должен быть разработан в строгом соответствии с требованиями ГОСТ Р 22.2.10-2016 «Безопасность в чрезвычайных ситуациях. Порядок обоснования и учета мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера при разработке документов территориального планирования» с обязательным представлением текстового и графического материала;

в соответствии с требованием п. 6.3 ГОСТ Р 22.2.10-2016 графические материалы по мероприятиям ГОЧС в составе проектов планировок территории разрабатываются и оформляются с учетом требований ГОСТ Р 42.0.03-2016;

настоящие исходные данные действительны в течение 3-х лет с момента выдачи.

Заместитель министра Н.В. Суржко

Р.А. Павлова
8(843)221-61-32

МИНИСТЕРСТВО ПО ДЕЛАМ
ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЫ
И ЧРЕЗВЫЧАЙНЫМ СИТУАЦИЯМ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Ак. Губкина, 50, г. Казань, 420088

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ГРАЖДАННАР ОБОРОНАСЫ
ЭШЛӘРЕ ҺӘМ ГАДӘТТӘН ТЫШ
ХӘЛЛӘР МИНИСТРЛЫГЫ
Ак. Губкин ур., 50, Казан шәһ., 420088

Тел. (843) 221-61-04, факс 221-61-54, E-mail: mchs@tatar.ru, сайт: mchs.tatarstan.ru

26.01.2024 № 457/Т3-3-5
На № 07-10/149 от 24.01.2024

Директору
ГБУ «Институт пространственного планирования Республики Татарстан»

О.Д. Григорьеву

ул. Оренбургский тракт, д. 8А,
г. Казань, РТ, 420059

О разработке раздела ПМ ГОЧС

Уважаемый Олег Дмитриевич!

Министерство по делам гражданской обороны и чрезвычайным ситуациям Республики Татарстан (далее – Министерство), рассмотрев Ваше письмо о возможности использования ранее выданных исходных данных и требований в составе проекта Единого документа территориального планирования и градостроительного зонирования «Лаишевский узел», включающего территории Столбищенского, Большекабанского, Песчано-Ковалинского, Габишевского, Сокуровского и Егорьевского сельских поселений Лаишевского муниципального района Республики Татарстан, а также Богородского сельского поселения Пестречинского муниципального района Республики Татарстан»», сообщает следующее.

Министерство не возражает против использования ранее выданных исходных данных № 280 от 26.08.2023 для разработки раздела «Перечень мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера» в составе проекта генерального плана для каждого сельского поселения.

Заместитель министра

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ
СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП
Сертификат: 7CC230132759E1AD1361BFDC69F815AA
Владелец: Суржко Николай Владимирович
Действителен с 24.07.2023 до 16.10.2024

Н.В. Суржко

Р.А. Павлова
8(843)221-61-32

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

Чернышевского ул., д.23, г.Лаишево 422610

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Чернышевский урамы, 23 нче йорт Лаеш ш. 422610

Тел: 8-(84378) -2-52-28 Факс: 8-(84378) -2-54-34
e-mail: Ispolkom.Laishevo@tatar.ru

12.02.2024 № 1133/исх
На № 2862 от 20.09.2023
На № 07-10/129 от 23.01.2024

Директору
Государственного бюджетного
учреждения "Институт
Пространственного планирования
Республики Татарстан"
О.Д. Григорьеву

Уважаемый Олег Дмитриевич!

В ответ на Ваше письмо о предоставлении исходных данных для разработки раздела «ПМ ГО ЧС» Единого документа территориального планирования и градостроительного зонирования «Лаишевский узел», включающего территории Столбищенского, Большекабанского, Песчано-Ковалинского, Габишевского, Сокуровского и Егорьевского сельских поселений Лаишевского муниципального района Республики Татарстан, направляем исходные данные согласно прилагаемой форме.

Приложение: на 7 л., в 1 экз.

Руководитель

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ
СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП
Сертификат: 00D2EDB1E4FDF00AE0816B499F12F65B92
Владелец: Нурмухаметов Азат Анасович
Действителен с 11.04.2023 до 04.07.2024

А.А. Нурмухаметов

А.О. Солягин
8 (84378) 2-51-42

Приложение

Перечень необходимой информации для разработки раздела «Перечень мероприятий гражданской обороны, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера»

1. Сведения об объектах гражданской обороны - защитные сооружения ГО, специализированные складские помещения, санитарно-обмывочные пункты, станции обеззараживания одежды и техники, объекты, продолжающие работу в военное время, объекты, не отключаемые от электроснабжения, иные объекты, непосредственно используемые для решения задач ГО:

1. АО «Международный аэропорт «Казань» им. Г.М.Тукая»

Адрес: 420017, Республика Татарстан, Лаишевский район, Международный Аэропорт Казань

Существующий статус объекта

Федеральное значение объекта

2. АО «Международный аэропорт «Казань», им. Г.М.Тукая»

Адрес: 420017, Республика Татарстан, Лаишевский район, Международный Аэропорт Казань

Существующий статус объекта

Федеральное значение объекта

3. АО «Казанский жировой комбинат»

Адрес: 422624, Республика Татарстан, Лаишевский район, с.Усады ул.Ласковая, 1

Существующий статус объекта

Региональное значение объекта

2. Сведения о численности рассредотачиваемого, эвакуируемого населения, расселяемого в загородной зоне на первую очередь и расчётный срок в соответствии с Планом гражданской обороны и защиты населения Лаишевского муниципального района РТ:

Сведения отсутствуют, так как Лаишевский муниципальный район не относится к муниципальным образованиям, планирующим эвакуацию населения, материальных и культурных ценностей.

3. Сведения о размещении и характеристики сборно-эвакуационных (приемно-эвакуационных) пунктов в соответствии с Планом гражданской обороны и защиты населения Лаишевского муниципального района РТ (информация может быть ограниченного распространения, направить в соответствии с требованиями законодательства о защите сведений):

Сборно-эвакуационные пункты отсутствуют.

Приемно-эвакуационные пункты из запрашиваемого перечня:

1. ПЭП №3 с.Большие Кабаны, ул.Победы, д.6

Приложение

2. ПЭП №5 с. Песчаные Ковали, ул. Октябрьская, д.4А
3. ПЭП № 9 с.Усады ул. Восточная, д.2А,

4. Сведения о существующих и намечаемых к строительству потенциально-опасных объектах (далее – ПОО), транспортных коммуникациях, аварии на которых могут привести к образованию зон чрезвычайных ситуаций в Лаишевском муниципальном районе **в соответствии с Перечнем потенциально опасных объектов, утвержденных Министром МЧС России генерал-лейтенантом А.В. Куренковым от 30.11.2022 №11/1650сс**:

1. Аэропорт АО «Международный аэропорт «Казань» им. Г.М.Тукая». Адрес: 420017, Республика Татарстан, Лаишевский район, Международный Аэропорт Казань.

Класс опасности 4.

Не выходит из санитарной зоны возможного поражения (заражения).

2. АО «Казанский жировой комбинат».

Адрес: 422624, Республика Татарстан, Лаишевский район, с.Усады ул.Ласковая, 1.

Класс опасности 4.

Не выходит из санитарной зоны возможного поражения (заражения).

3. Филиал АО «Транснефть – Прикамье»

Адрес: 422625, Республика Татарстан (Татарстан), Лаишевский район, с Песчаные Ковали, ул. Насосная НПС "Ковали"

Класс опасности 4.

Не выходит из санитарной зоны возможного поражения (заражения).

5. Сведения о существующих и намечаемых к строительству опасных производственных объектов, расположенных на территории:

1. Аэропорт АО «Международный аэропорт «Казань» им. Г.М.Тукая». Адрес: 420017, Республика Татарстан, Лаишевский район, Международный Аэропорт Казань.

Класс опасности 4.

Не выходит из санитарной зоны возможного поражения (заражения).

2. АО «Казанский жировой комбинат».

Адрес: 422624, Республика Татарстан, Лаишевский район, с.Усады ул.Ласковая, 1.

Класс опасности 4.

Не выходит из санитарной зоны возможного поражения (заражения).

3. Филиал АО «Транснефть – Прикамье»

Приложение

Адрес: 422625, Республика Татарстан (Татарстан), Лаишевский район, с Песчаные Ковали, ул. Насосная НПС "Ковали"

Класс опасности 4.

Не выходит из санитарной зоны возможного поражения (заражения).

6. Сведения о гидродинамических опасных объектах (аварии, связанные с разрушением сооружений напорного фронта гидротехнических сооружений (плотин, дамб и др.), образованием волны прорыва и зоны затопления), в том числе необходимые для предупреждения чрезвычайных ситуаций, стихийных бедствий: Гидродинамические опасные объекты отсутствуют.

7. Сведения об объектах инженерной защиты от опасных геологических процессов, необходимые для предупреждения чрезвычайных ситуаций, стихийных бедствий: Сведения об объектах инженерной защиты отсутствуют, по причине отсутствия геологических процессов.

8. Сведения об опасных происшествиях на транспорте при перевозке опасных грузов, в том числе: Опасные происшествия на транспорте при перевозке опасных грузов отсутствуют.

9. Сведения о возможных транспортных авариях (опасных происшествиях на транспорте), характеристика возможной аварии, места возможных аварий (координаты местоположения, км дороги):

Трасса М12 проходит в границах Егорьевского и П.Ковалинского сельских поселений (присутствует вероятность аварий).

10. Сведения о возможных авариях на объектах энергетической системы, с указанием объектов и характеристики возможной аварии.

Предоставление сведений о возможных авариях на объектах энергетической системы не относится к компетенции Исполнительного комитета Лаишевского муниципального района. По данному пункту просим направить запрос в Лаишевские РЭС филиала «Приволжские электрические сети» ОАО «Сетевая компания» для представления информации в части Егорьевского и Сокуровского сельских поселений. Для представления информации по Столбищенскому, Большекабанскому, Песчано-Ковалинскому, Габишевскому сельским поселениям просим направить запрос на Пригородные РЭС филиала «Приволжские электрические сети» ОАО «Сетевая компания».

11. Сведения о возможных авариях на объектах системы связи, с указанием объектов и характеристики возможной аварии: Объекты системы

связи в Столбищенском, Большекабанском, Песчано-Ковалинском, Габишевском, Сокуровском и Егорьевском сельских поселениях отсутствуют.

12. Сведения об возможных авариях на коммунальной системе жизнеобеспечения, с указанием объектов и характеристики возможной аварии:

Существует вероятность в авариях на коммунальной системе жизнеобеспечения. Объекты:

ООО "РСК "Инженерные технологии"
ООО "Благоустройство П.Ковали"
ООО "Сокуровский Коммунальный сервис"
ООО "Коммунальный сервис"
ООО "Дирекция муниципальных проектов"
ООО "Нармонский коммунальный сервис"

13. Сведения о возможных авариях на подземных сооружениях, с указанием объектов и характеристики возможной аварии: Подземные сооружения в Столбищенском, Большекабанском, Песчано-Ковалинском, Габишевском, Сокуровском и Егорьевском сельских поселениях отсутствуют.

14. Сведения о возможных источниках чрезвычайных ситуаций природного характера:

Возможные источники чрезвычайных ситуаций природного характера следующие:

– опасные гидрологические явления и процессы – паводки зафиксированы во всех 6 запрашиваемых сельских поселениях Лаишевского района;

– ландшафтные (природные) пожары присуще д. Вороновка и с. Габишево.

15. Сведения о возможных источниках чрезвычайных ситуаций биолого-социального характера: Ковид.

16. Сведения о мероприятиях по обеспечению пожарной безопасности:

Сведения об источниках наружного противопожарного водоснабжения и подъезды к ним:

-с. Большие Кабаны 2 ПГ, 2 резервуара, 3 башни;
-с. Малые Каабаны 3 ПГ, 2 баши;

Приложение

-с. Габишево 17 ПГ, 3 резервуара, 1 башня;

-с.П.Ковали 26 ПГ, 4 резервуара, 4 башни;
-д.Вороновка 1 башня;

-с.Столбище 51 ПГ, 19 резервуаров, 11 башен;
-с.Усады 18 ПГ, 11 резервуаров, 4 башни;

-д.Каипы 6 ПГ, 1 резервуар, 1 башня;
-с.Егорьево 1 ПГ;
-с.Березовка 1 ПГ, 1 башня;
-д.Пальцовка 1 ПГ, 1 башня;
-с.Бима 2 ПГ, 2 резервуара, 1 башня;
-д.Кзыл-Иль 1 ПГ

-с.Сокуры 10 ПГ, 2 резервуара, 2 башни;
-д.Обухово 3 ПГ, 1 резервуар, 2 башни.

Сведения о наличии пожарных гидрантов на водопроводной сети:
-с. Большие Кабаны 2 ПГ
-с. Малые Каабаны 3 ПГ

-с. Габишево 17 ПГ

-с.П.Ковали 26 ПГ

-с.Столбище 51 ПГ
-с.Усады 18 ПГ

-д.Каипы 6 ПГ
-с.Егорьево 1 ПГ
-с.Березовка 1 ПГ
-д.Пальцовка 1 ПГ
-с.Бима 2 ПГ
-д.Кзыл-Иль 1 ПГ

-с.Сокуры 10 ПГ
-д.Обухово 3 ПГ

Сведения о подразделениях пожарной охраны:
1. - 119 ПСЧ 7 ПСО ФПС ГПС ГУ МЧС России по РТ

- 422624, Республика Татарстан (Татарстан), Лаишевский район, с. Усады, ул. Ласковая, 1
- Существующий статус объекта

- Федеральное значение объекта
- Вид пожарной охраны – государственная противопожарная служба.
- Классификация здания пожарного депо – II - пожарные депо на 2, 4 и 6 автомобилей для охраны городских поселений.

2. - ОП д.Каипы Лаишевского МР
- 422621, Республика Татарстан (Татарстан), Лаишевский район, с Каипы, ул. Молодежная, 12а
- Существующий статус объекта
- Республиканское значение объекта
- Вид пожарной охраны – республиканская противопожарная служба
- Классификация здания пожарного депо – II - пожарные депо на 2, 4 и 6 автомобилей для охраны городских поселений.

17. Сведения об аварийно-спасательных формированиях:

1. - 119 ПСЧ 7 ПСО ФПС ГПС ГУ МЧС России по РТ
- 422624, Республика Татарстан (Татарстан), Лаишевский район, с. Усады, ул. Ласковая, 1
- Существующий статус объекта
- Федеральное значение объекта

2. - ОП д.Каипы Лаишевского МР
- 422621, Республика Татарстан (Татарстан), Лаишевский район, с Каипы, ул. Молодежная, 12а
- Существующий статус объекта
- Республиканское значение объекта

3. - ОАО Служба поискового и аварийно-спасательного обеспечения полетов (далее- СПАСОП)
- 420017, Республика Татарстан, Лаишевский район, Международный Аэропорт Казань
- Существующий статус объекта

4. - Профессиональное аварийно-спасательное формирование (ПАСФ) АО «Транснефть–Прикамье»
- 422625, Республика Татарстан (Татарстан), Лаишевский район, с Песчаные Ковали, ул. Насосная НПС "Ковали"
- Существующий статус объекта

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Приложение

18. Сведения о наличии объектов системы оповещения населения:

Объекты системы оповещения населения в Столбищенском, Большекабанском, Песчано-Ковалинском, Габишевском, Сокуровском и Егорьевском сельских поселениях отсутствуют.

19. Сведения о пунктах мониторинга чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера:

Пункты мониторинга чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера в Столбищенском, Большекабанском, Песчано-Ковалинском, Габишевском, Сокуровском и Егорьевском сельских поселениях отсутствуют.

Торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләренең, территориядән файдаланунның махсус шартлары булган зоналарның урнашу урынының

график тасвирламасы

Вороновка авылы(Объектның исеме, Урыны границ которого описано (далее – объект)

Бүлек 1

Объект турында белешмәләр		
№ п/п	Объектка характеристика	Характеристикалар тасвирламасы
1	2	3
	Урыны объекта 1	Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Ковал авыл җирлегенең Вороновка авылы
2	Объект мәйданы + / - мәйданны билгеләүдә хата зурлыгы (Р + / - Дельта Р)	904903 кв. м +/- 6927 кв. м
3	Объектның башка характеристикалары	-

Бүлек 2

Сведения о местоположении границ объекта

1. Координаталар системасы: МСК-16

2. Объект чикләренең характерлы нокталары турында белешмәләр

Чикләрнең характерлы нокталарын билгеләү	Координаты, м		Характерлы ноктаның координаталарын билгеләү ысулы		
	X	Y			
1	2	3	4	5	6
-	-	-	-	-	-

3. Объект чиге өлешенең (өлешләренең) характерлы нокталары турында белешмәләр

Обозначение характерных точек части границы	Координаты, м		Характерлы ноктаның координаталарын билгеләү ысулы	Урынның Характерлы уртача хатасы ((Mt ноктасы булганда), м	
	X	Y			
1	2	3	4	5	6
Кисәк 1					
1	460044,93	1306229,55	Картометрик	1,0	-
2	459961,85	1306132,22	Картометрик	1,0	-
3	459833,16	1305987,14	Картометрик	1,0	-
4	459750,75	1305896,10	Картометрик	1,0	-
5	459688,02	1305817,57	Картометрик	1,0	-

6	459581,99	1305696,74	Картометрик	1,0	-
7	459557,95	1305668,82	Картометрик	1,0	-
8	459549,11	1305659,34	Картометрик	1,0	-
9	459541,99	1305649,26	Картометрик	1,0	-
10	459511,98	1305618,03	Картометрик	1,0	-
11	459534,88	1305583,87	Картометрик	1,0	-
12	459546,28	1305558,47	Картометрик	1,0	-
13	459552,00	1305544,90	Картометрик	1,0	-
14	459487,55	1305524,84	Картометрик	1,0	-
15	459422,50	1305503,15	Картометрик	1,0	-
16	459406,38	1305498,57	Картометрик	1,0	-
17	459399,78	1305491,01	Картометрик	1,0	-
18	459350,29	1305434,64	Картометрик	1,0	-
19	459298,52	1305366,08	Картометрик	1,0	-
20	459241,02	1305300,50	Картометрик	1,0	-
21	459222,78	1305279,76	Картометрик	1,0	-
22	459212,82	1305271,97	Картометрик	1,0	-
23	459214,99	1305267,69	Картометрик	1,0	-
24	459236,93	1305225,27	Картометрик	1,0	-
25	459251,76	1305238,08	Картометрик	1,0	-
26	459261,90	1305237,71	Картометрик	1,0	-
27	459271,81	1305245,01	Картометрик	1,0	-
28	459274,75	1305256,26	Картометрик	1,0	-
29	459295,66	1305252,54	Картометрик	1,0	-
30	459309,55	1305246,79	Картометрик	1,0	-
31	459318,65	1305243,69	Картометрик	1,0	-
32	459327,50	1305244,60	Картометрик	1,0	-
33	459358,15	1305236,46	Картометрик	1,0	-
34	459426,40	1305217,90	Картометрик	1,0	-
35	459546,50	1305181,70	Картометрик	1,0	-
36	459577,56	1305175,50	Картометрик	1,0	-
37	459577,11	1305182,70	Картометрик	1,0	-
38	459583,79	1305184,44	Картометрик	1,0	-
39	459590,14	1305164,08	Картометрик	1,0	-
40	459591,77	1305163,08	Картометрик	1,0	-
41	459580,67	1305126,21	Картометрик	1,0	-
42	459606,08	1305122,16	Картометрик	1,0	-
43	459645,50	1305115,88	Картометрик	1,0	-
44	459657,53	1305153,91	Картометрик	1,0	-
45	459677,29	1305150,97	Картометрик	1,0	-
46	459654,48	1305109,41	Картометрик	1,0	-
47	459648,76	1305092,86	Картометрик	1,0	-
48	459638,97	1305087,56	Картометрик	1,0	-
49	459631,46	1305061,02	Картометрик	1,0	-
50	459623,96	1305065,08	Картометрик	1,0	-
51	459596,54	1305032,25	Картометрик	1,0	-

52	459601,90	1305029,65	Картометрик	1,0	-
53	459581,56	1305004,64	Картометрик	1,0	-
54	459572,56	1305008,41	Картометрик	1,0	-
55	459554,78	1305014,21	Картометрик	1,0	-
56	459545,11	1305016,73	Картометрик	1,0	-
57	459529,50	1304992,64	Картометрик	1,0	-
58	459525,55	1304984,64	Картометрик	1,0	-
59	459502,23	1304988,86	Картометрик	1,0	-
60	459492,35	1304979,23	Картометрик	1,0	-
61	459478,35	1304965,58	Картометрик	1,0	-
62	459516,86	1304939,56	Картометрик	1,0	-
63	459523,26	1304937,56	Картометрик	1,0	-
64	459531,40	1304934,52	Картометрик	1,0	-
65	459544,27	1304930,37	Картометрик	1,0	-
66	459569,37	1304913,39	Картометрик	1,0	-
67	459580,15	1304906,39	Картометрик	1,0	-
68	459607,93	1304892,33	Картометрик	1,0	-
69	459611,04	1304889,95	Картометрик	1,0	-
70	459611,39	1304845,14	Картометрик	1,0	-
71	459609,06	1304813,35	Картометрик	1,0	-
72	459608,85	1304800,89	Картометрик	1,0	-
73	459684,24	1304809,66	Картометрик	1,0	-
74	459714,40	1304811,21	Картометрик	1,0	-
75	459747,80	1304811,85	Картометрик	1,0	-
76	459747,92	1304812,20	Картометрик	1,0	-
77	459826,57	1304814,18	Картометрик	1,0	-
78	459850,81	1304816,03	Картометрик	1,0	-
79	459880,95	1304825,18	Аналитик	0,2	-
80	459883,64	1304854,61	Аналитик	0,2	-
81	459871,08	1304872,86	Аналитик	0,2	-
82	459867,79	1304872,11	Картометрик	1,0	-
83	459867,22	1304875,74	Картометрик	1,0	-
84	459868,30	1304888,49	Картометрик	1,0	-
85	459868,31	1304888,58	Картометрик	1,0	-
86	459872,20	1304902,22	Аналитик	0,1	-
87	459903,16	1304897,10	Аналитик	0,1	-
88	459913,90	1304895,33	Аналитик	0,1	-
89	459914,53	1304900,31	Аналитик	0,3	-
90	459930,39	1304898,18	Аналитик	0,3	-
91	459936,83	1304897,20	Аналитик	0,3	-
92	459952,00	1304893,99	Аналитик	0,3	-
93	459952,32	1304898,29	Картометрик	1,0	-
94	459952,34	1304898,29	Картометрик	1,0	-
95	459970,28	1304899,77	Картометрик	1,0	-
96	459970,76	1304899,81	Картометрик	1,0	-
97	459969,86	1304891,38	Аналитик	1,0	-

98	460013,34	1304881,73	Картометрик	1,0	-
99	460041,07	1304876,08	Картометрик	1,0	-
100	460047,09	1304885,87	Картометрик	1,0	-
101	460051,23	1304892,61	Картометрик	1,0	-
102	460055,79	1304905,71	Аналитик	0,1	-
103	460059,67	1304937,09	Аналитик	0,1	-
104	460060,05	1304941,98	Картометрик	1,0	-
105	460101,61	1304938,17	Картометрик	1,0	-
106	460111,93	1304937,29	Картометрик	1,0	-
107	460124,58	1304936,21	Картометрик	1,0	-
108	460125,15	1304936,17	Картометрик	1,0	-
109	460133,58	1304943,73	Картометрик	1,0	-
110	460135,38	1304945,29	Картометрик	1,0	-
111	460143,62	1304953,40	Картометрик	1,0	-
112	460174,95	1304969,52	Картометрик	1,0	-
113	460225,55	1304999,42	Картометрик	1,0	-
114	460240,89	1304970,24	Картометрик	1,0	-
115	460271,75	1304984,86	Картометрик	1,0	-
116	460324,05	1305014,95	Картометрик	1,0	-
117	460365,93	1305038,85	Картометрик	1,0	-
118	460349,52	1305070,24	Картометрик	1,0	-
119	460571,90	1305180,10	Картометрик	1,0	-
120	460550,70	1305282,90	Картометрик	1,0	-
121	460527,51	1305442,13	Картометрик	1,0	-
122	460522,19	1305440,30	Картометрик	1,0	-
123	460425,29	1305382,98	Картометрик	1,0	-
124	460364,81	1305346,00	Картометрик	1,0	-
125	460358,49	1305296,27	Картометрик	1,0	-
126	460351,84	1305285,04	Картометрик	1,0	-
127	460337,53	1305276,37	Картометрик	1,0	-
128	460272,17	1305277,46	Картометрик	1,0	-
129	460262,21	1305280,58	Картометрик	1,0	-
130	460257,15	1305284,14	Картометрик	1,0	-
131	460252,28	1305285,32	Картометрик	1,0	-
132	460249,88	1305285,20	Картометрик	1,0	-
133	460247,90	1305286,38	Картометрик	1,0	-
134	460233,05	1305295,48	Картометрик	1,0	-
135	460210,35	1305307,75	Картометрик	1,0	-
136	460209,91	1305308,08	Картометрик	1,0	-
137	460197,69	1305317,36	Картометрик	1,0	-
138	460190,55	1305327,58	Картометрик	1,0	-
139	460184,34	1305341,49	Картометрик	1,0	-
140	460183,93	1305342,40	Картометрик	1,0	-
141	460179,59	1305347,57	Картометрик	1,0	-
142	460157,33	1305357,33	Картометрик	1,0	-
143	460152,59	1305359,14	Картометрик	1,0	-

144	460138,93	1305365,13	Картометрик	1,0	-
145	460116,89	1305374,35	Картометрик	1,0	-
146	460112,33	1305378,78	Картометрик	1,0	-
147	460112,77	1305382,59	Картометрик	1,0	-
148	460109,13	1305390,43	Картометрик	1,0	-
149	460116,58	1305418,77	Картометрик	1,0	-
150	460124,26	1305430,29	Картометрик	1,0	-
151	460135,50	1305433,34	Картометрик	1,0	-
152	460152,86	1305435,37	Картометрик	1,0	-
153	460159,95	1305435,64	Картометрик	1,0	-
154	460179,42	1305436,37	Картометрик	1,0	-
155	460209,04	1305435,83	Картометрик	1,0	-
156	460271,85	1305435,26	Картометрик	1,0	-
157	460291,68	1305435,88	Картометрик	1,0	-
158	460301,78	1305440,58	Картометрик	1,0	-
159	460361,48	1305467,88	Картометрик	1,0	-
160	460388,78	1305481,18	Картометрик	1,0	-
161	460389,99	1305491,60	Картометрик	1,0	-
162	460387,23	1305504,63	Картометрик	1,0	-
163	460382,94	1305524,44	Картометрик	1,0	-
164	460378,89	1305535,70	Картометрик	1,0	-
165	460376,37	1305547,86	Картометрик	1,0	-
166	460374,67	1305559,41	Картометрик	1,0	-
167	460371,94	1305572,30	Картометрик	1,0	-
168	460369,83	1305583,28	Картометрик	1,0	-
169	460369,29	1305586,09	Картометрик	1,0	-
170	460360,18	1305624,68	Картометрик	1,0	-
171	460361,48	1305636,18	Картометрик	1,0	-
172	460355,08	1305643,78	Картометрик	1,0	-
173	460351,88	1305658,38	Картометрик	1,0	-
174	460348,15	1305675,18	Картометрик	1,0	-
175	460347,02	1305675,99	Картометрик	1,0	-
176	460338,31	1305723,38	Аналитик	0,1	-
177	460333,86	1305747,89	Картометрик	1,0	-
178	460305,81	1305742,43	Картометрик	1,0	-
179	460268,33	1305735,14	Аналитик	0,1	-
180	460260,09	1305733,57	Аналитик	0,1	-
181	460189,00	1305719,50	Картометрик	1,0	-
182	460164,11	1305766,29	Картометрик	1,0	-
183	460156,70	1305780,20	Картометрик	1,0	-
184	460136,48	1305818,20	Картометрик	1,0	-
185	460116,27	1305856,19	Картометрик	1,0	-
186	460108,78	1305870,27	Картометрик	1,0	-
187	460077,80	1305928,50	Картометрик	1,0	-
188	460077,92	1305962,23	Картометрик	1,0	-
189	460078,00	1305983,77	Картометрик	1,0	-

190	460078,23	1306048,55	Картометрик	1,0	-
191	460078,47	1306115,23	Картометрик	1,0	-
192	460078,56	1306138,94	Картометрик	1,0	-
193	460078,70	1306178,80	Картометрик	1,0	-
194	460078,70	1306185,70	Картометрик	1,0	-
195	460077,48	1306187,68	Картометрик	1,0	-
196	460048,19	1306226,68	Картометрик	1,0	-
1	460044,93	1306229,55	Картометрик	1,0	-
197	459698,66	1305156,21	Картометрик	1,0	-
198	459707,56	1305151,10	Картометрик	1,0	-
199	459713,26	1305143,49	Картометрик	1,0	-
200	459718,35	1305135,18	Картометрик	1,0	-
201	459722,85	1305126,27	Картометрик	1,0	-
202	459726,64	1305116,76	Картометрик	1,0	-
203	459730,44	1305107,26	Картометрик	1,0	-
204	459734,23	1305097,05	Картометрик	1,0	-
205	459738,02	1305086,94	Картометрик	1,0	-
206	459741,82	1305077,33	Картометрик	1,0	-
207	459745,61	1305067,83	Картометрик	1,0	-
208	459750,71	1305058,92	Картометрик	1,0	-
209	459755,80	1305050,71	Картометрик	1,0	-
210	459762,10	1305043,70	Картометрик	1,0	-
211	459769,09	1305036,69	Картометрик	1,0	-
212	459775,49	1305029,68	Картометрик	1,0	-
213	459782,39	1305023,37	Картометрик	1,0	-
214	459790,08	1305016,96	Картометрик	1,0	-
215	459796,98	1305009,95	Картометрик	1,0	-
216	459805,28	1305004,24	Картометрик	1,0	-
217	459812,88	1304997,93	Картометрик	1,0	-
218	459820,47	1304992,22	Картометрик	1,0	-
219	459831,27	1304982,61	Картометрик	1,0	-
220	459836,36	1304975,60	Картометрик	1,0	-
221	459840,86	1304962,89	Картометрик	1,0	-
222	459838,25	1304952,19	Картометрик	1,0	-
223	459829,34	1304946,40	Картометрик	1,0	-
224	459817,34	1304945,81	Картометрик	1,0	-
225	459806,54	1304949,62	Картометрик	1,0	-
226	459797,64	1304954,73	Картометрик	1,0	-
227	459788,14	1304959,14	Картометрик	1,0	-
228	459780,45	1304964,95	Картометрик	1,0	-
229	459772,85	1304970,66	Картометрик	1,0	-
230	459763,95	1304976,37	Картометрик	1,0	-
231	459755,75	1304982,08	Картометрик	1,0	-
232	459747,46	1304987,79	Картометрик	1,0	-
233	459743,20	1304991,11	Картометрик	1,0	-
234	459727,53	1305003,54	Картометрик	1,0	-

235	459713,17	1305010,73	Картометрик	1,0	-
236	459704,27	1305015,84	Картометрик	1,0	-
237	459695,37	1305020,25	Картометрик	1,0	-
238	459685,27	1305024,66	Картометрик	1,0	-
239	459675,07	1305027,87	Картометрик	1,0	-
240	459666,87	1305033,58	Картометрик	1,0	-
241	459664,98	1305045,09	Картометрик	1,0	-
242	459667,71	1305052,83	Картометрик	1,0	-
243	459675,90	1305059,10	Картометрик	1,0	-
244	459682,90	1305065,50	Картометрик	1,0	-
245	459686,60	1305069,18	Картометрик	1,0	-
246	459691,61	1305077,38	Картометрик	1,0	-
247	459694,22	1305088,18	Картометрик	1,0	-
248	459696,12	1305100,28	Картометрик	1,0	-
249	459693,53	1305111,69	Картометрик	1,0	-
250	459687,84	1305120,00	Картометрик	1,0	-
251	459680,84	1305127,01	Картометрик	1,0	-
252	459677,05	1305136,52	Картометрик	1,0	-
253	459679,65	1305147,92	Картометрик	1,0	-
254	459686,66	1305154,92	Картометрик	1,0	-
197	459698,66	1305156,21	Картометрик	1,0	-
Кисәк 2					
255	459346,52	1305498,54	Картометрик	1,0	-
256	459161,14	1305491,51	Картометрик	1,0	-
257	459098,87	1305482,50	Картометрик	1,0	-
258	459121,35	1305443,49	Картометрик	1,0	-
259	459185,24	1305326,38	Картометрик	1,0	-
260	459190,22	1305316,55	Картометрик	1,0	-
261	459202,17	1305331,68	Картометрик	1,0	-
262	459335,94	1305487,70	Картометрик	1,0	-
255	459346,52	1305498,54	Картометрик	1,0	-

Бүлек 3

Объектның үзгәртелгән (төгәлләштерелгән) чикләренең урнашу урыны турында белешмәләр1. Координаталар системасы

2. Объект чикләренең характерлы нокталары турында белешмәләр

Чикләрнең характерлы нокталарын билгеләү	Гамәлдәге координаталар, м		Үзгәртелгән (төгәлләштерелгән) координаталар, м		Характерлы ноктаның координаталарын билгеләү ысулы	Характерлы нокта торышының уртача квадрат хатасы (Mt), м	Урында ноктаны билгеләү тасвирламасы (булган очракта)
	X	Y	X	Y			
1	2	3	4	5	6	7	8
-	-	-	-	-	-	-	-

3. Объект чиге өлешенең (өлешләренең) характерлы нокталары турында белешмәләр							
-	-	-	-	-	-	-	-

торак пунктлар, территориаль зоналар чикләре урнашу урыны
ТЕКСТ ТАСВИРЛАМАСЫ

Чикне узу		Чикне узуның тасвирламасы
ноктасы	ноктасы	
ннан	на	3
1	кадә	- (тасвирламасы билгеләнмәгән)

1 р2

1

Торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләренең, территориядән файдаланунын махсус шартлары булган зоналарның урнашу урынының

график тасвирламасы

Комлы Ковал авылы

(Исеме объекты, Чикләре Урыны тасвирланган (алга таба - объект)

Бүлек 1

Сведения об объекте		
№ п/п	Объектка характеристика	Характеристикалар тасвирламасы
1	2	3
	Урыны объекта 1	Комлы Ковал Комлы Ковалского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан
2	Площадь объекта +/- величина погрешности определения площади (Р +/- Дельта Р)	13652850 кв. м +/- 58462 кв. м
3	Иные характеристики объекта	-

Бүлек 2

Сведения о местоположении границ объекта					
1. Координаталар системасы: МСК-16					
2. Объект чикләренең характерлы нокталары турында белешмәләр					
Чикләрнең характерлы нокталарын билгеләү	Координаты, м		Характерлы ноктаның координаталарын билгеләү ысулы	Средняя квадратическая погрешность положения характерной точки (Mt), м	Описание обозначения точки на местности (при наличии)
	X	Y			
1	2	3	4	5	6
-	-	-	-	-	-
3. Объект чиге өлешенең (өлешләренең) характерлы нокталары турында белешмәләр					
Обозначение характерных точек части границы	Координаты, м		Характерлы ноктаның координаталарын билгеләү ысулы	Средняя квадратическая погрешность положения характерной точки (Mt), м	Описание обозначения точки на местности (при наличии)
	X	Y			
1	2	3	4	5	6
Кисәк 1					
1	460069,01	1306296,99	Картометрик	1,0	-
2	460064,73	1306297,80	Картометрик	1,0	-
3	459988,88	1306308,98	Картометрик	1,0	-
4	459982,50	1306311,10	Картометрик	1,0	-
5	459855,63	1306356,93	Картометрик	1,0	-

6	459742,88	1306397,71	Картометрик	1,0	-
7	459614,29	1306444,09	Картометрик	1,0	-
8	459598,40	1306449,79	Картометрик	1,0	-
9	459431,11	1306510,30	Аналитик	1,0	-
10	459143,09	1306614,31	Аналитик	1,0	-
11	459015,51	1306662,57	Аналитик	1,0	-
12	459010,81	1306664,40	Аналитик	1,0	-
13	458979,38	1306676,30	Аналитик	1,0	-
14	458975,39	1306677,78	Аналитик	1,0	-
15	458968,00	1306680,00	Аналитик	1,0	-
16	458972,55	1306689,11	Картометрик	1,0	-
17	458978,98	1306701,46	Аналитик	1,0	-
18	459004,93	1306752,21	Аналитик	1,0	-
19	459006,39	1306755,09	Аналитик	1,0	-
20	459024,48	1306790,46	Аналитик	1,0	-
21	459040,85	1306822,50	Аналитик	1,0	-
22	459125,00	1306987,00	Аналитик	1,0	-
23	459011,54	1307053,68	Картометрик	1,0	-
24	458897,00	1307121,00	Аналитик	1,0	-
25	458892,37	1307121,96	Картометрик	1,0	-
26	458863,20	1307128,00	Картометрик	1,0	-
27	458844,54	1307112,98	Картометрик	1,0	-
28	458851,65	1307133,04	Аналитик	1,0	-
29	458819,38	1307142,24	Аналитик	1,0	-
30	458810,96	1307112,73	Аналитик	1,0	-
31	458816,97	1307111,01	Аналитик	1,0	-
32	458835,60	1307105,70	Картометрик	1,0	-
33	458827,49	1307098,90	Картометрик	1,0	-
34	458821,33	1307093,89	Картометрик	1,0	-
35	458810,26	1307071,36	Картометрик	1,0	-
36	458777,20	1307035,40	Картометрик	1,0	-
37	458750,78	1307009,97	Картометрик	1,0	-
38	458739,74	1307006,28	Картометрик	1,0	-
39	458704,61	1307019,59	Картометрик	1,0	-
40	458702,70	1307031,59	Картометрик	1,0	-
41	458735,98	1307078,64	Картометрик	1,0	-
42	458736,25	1307085,06	Картометрик	1,0	-
43	458742,11	1307082,58	Аналитик	1,0	-
44	458743,70	1307088,60	Картометрик	1,0	-
45	458745,00	1307101,30	Картометрик	1,0	-
46	458743,88	1307110,32	Картометрик	1,0	-
47	458742,40	1307122,30	Картометрик	1,0	-
48	458739,20	1307131,20	Картометрик	1,0	-
49	458732,30	1307141,90	Картометрик	1,0	-
50	458725,90	1307148,90	Картометрик	1,0	-
51	458720,20	1307157,20	Картометрик	1,0	-

52	458710,00	1307160,40	Картометрик	1,0	-
53	458708,02	1307161,16	Картометрик	1,0	-
54	458705,77	1307155,34	Картометрик	1,0	-
55	458698,20	1307159,82	Картометрик	1,0	-
56	458680,60	1307160,42	Картометрик	1,0	-
57	458663,17	1307152,37	Картометрик	1,0	-
58	458648,47	1307136,24	Картометрик	1,0	-
59	458634,52	1307127,96	Картометрик	1,0	-
60	458624,20	1307121,85	Картометрик	1,0	-
61	458614,11	1307121,85	Картометрик	1,0	-
62	458611,15	1307122,08	Картометрик	1,0	-
63	458598,90	1307127,80	Картометрик	1,0	-
64	458593,90	1307133,90	Картометрик	1,0	-
65	458582,50	1307140,70	Картометрик	1,0	-
66	458560,20	1307144,60	Картометрик	1,0	-
67	458550,12	1307143,33	Картометрик	1,0	-
68	458543,90	1307142,00	Картометрик	1,0	-
69	458530,30	1307138,80	Картометрик	1,0	-
70	458531,72	1307134,93	Картометрик	1,0	-
71	458526,00	1307134,88	Картометрик	1,0	-
72	458519,46	1307136,60	Картометрик	1,0	-
73	458517,79	1307132,56	Картометрик	1,0	-
74	458497,69	1307122,55	Картометрик	1,0	-
75	458500,50	1307132,25	Картометрик	1,0	-
76	458504,15	1307155,90	Картометрик	1,0	-
77	458508,69	1307177,39	Картометрик	1,0	-
78	458510,50	1307177,00	Картометрик	1,0	-
79	458516,00	1307202,38	Картометрик	1,0	-
80	458516,00	1307208,88	Картометрик	1,0	-
81	458513,00	1307233,25	Картометрик	1,0	-
82	458511,50	1307240,25	Картометрик	1,0	-
83	458504,00	1307253,12	Картометрик	1,0	-
84	458502,00	1307255,00	Картометрик	1,0	-
85	458485,00	1307290,00	Картометрик	1,0	-
86	458567,99	1307328,56	Картометрик	1,0	-
87	458608,46	1307351,11	Картометрик	1,0	-
88	458661,50	1307384,60	Картометрик	1,0	-
89	458686,10	1307400,60	Картометрик	1,0	-
90	458693,60	1307396,90	Картометрик	1,0	-
91	458698,90	1307390,90	Аналитик	1,0	-
92	458702,30	1307393,00	Аналитик	1,0	-
93	458818,60	1307464,50	Аналитик	1,0	-
94	459070,00	1307571,90	Аналитик	1,0	-
95	459106,90	1307587,70	Аналитик	1,0	-
96	459197,20	1307626,10	Аналитик	1,0	-
97	459367,90	1307698,70	Аналитик	1,0	-

98	459374,20	1307701,40	Аналитик	1,0	-
99	459736,20	1307813,10	Аналитик	1,0	-
100	459711,00	1307870,60	Аналитик	1,0	-
101	459603,70	1308119,80	Аналитик	1,0	-
102	459594,80	1308140,80	Аналитик	1,0	-
103	459571,50	1308196,60	Аналитик	1,0	-
104	459569,90	1308200,60	Аналитик	1,0	-
105	459440,50	1308505,90	Аналитик	1,0	-
106	459331,90	1308760,60	Аналитик	1,0	-
107	459321,60	1308786,50	Аналитик	1,0	-
108	459293,80	1308857,10	Аналитик	1,0	-
109	459287,60	1308872,20	Аналитик	1,0	-
110	459286,80	1308874,20	Аналитик	1,0	-
111	459286,10	1308876,20	Аналитик	0,1	-
112	459283,00	1308885,60	Аналитик	0,1	-
113	459276,00	1308885,60	Картометрик	1,0	-
114	459201,70	1308880,60	Картометрик	1,0	-
115	459185,20	1308878,70	Картометрик	1,0	-
116	459148,40	1308879,90	Картометрик	1,0	-
117	459128,70	1308880,60	Картометрик	1,0	-
118	459107,10	1308876,80	Картометрик	1,0	-
119	459097,60	1308875,50	Картометрик	1,0	-
120	459089,40	1308873,60	Картометрик	1,0	-
121	459078,60	1308868,50	Картометрик	1,0	-
122	459070,90	1308863,40	Картометрик	1,0	-
123	459060,80	1308862,20	Картометрик	1,0	-
124	459046,80	1308866,00	Картометрик	1,0	-
125	459039,80	1308871,00	Картометрик	1,0	-
126	459032,80	1308872,30	Картометрик	1,0	-
127	459023,90	1308872,30	Картометрик	1,0	-
128	459018,90	1308869,10	Картометрик	1,0	-
129	459009,30	1308864,70	Картометрик	1,0	-
130	458996,60	1308860,90	Картометрик	1,0	-
131	458988,40	1308860,20	Картометрик	1,0	-
132	458972,50	1308860,90	Картометрик	1,0	-
133	458959,20	1308861,50	Картометрик	1,0	-
134	458942,70	1308866,00	Картометрик	1,0	-
135	458928,70	1308869,80	Картометрик	1,0	-
136	458910,90	1308874,90	Картометрик	1,0	-
137	458903,30	1308874,90	Картометрик	1,0	-
138	458895,00	1308872,90	Картометрик	1,0	-
139	458886,20	1308866,60	Картометрик	1,0	-
140	458879,80	1308853,30	Картометрик	1,0	-
141	458871,50	1308836,10	Картометрик	1,0	-
142	458867,70	1308829,80	Картометрик	1,0	-
143	458860,10	1308824,10	Картометрик	1,0	-

144	458848,10	1308818,30	Картометрик	1,0	-
145	458829,00	1308815,20	Картометрик	1,0	-
146	458818,80	1308813,90	Картометрик	1,0	-
147	458811,20	1308811,40	Картометрик	1,0	-
148	458804,20	1308806,90	Картометрик	1,0	-
149	458801,70	1308803,10	Картометрик	1,0	-
150	458803,00	1308798,70	Картометрик	1,0	-
151	458818,80	1308784,00	Картометрик	1,0	-
152	458835,40	1308763,70	Картометрик	1,0	-
153	458842,30	1308751,00	Картометрик	1,0	-
154	458842,30	1308745,30	Картометрик	1,0	-
155	458836,00	1308735,20	Картометрик	1,0	-
156	458818,80	1308719,30	Картометрик	1,0	-
157	458807,40	1308707,80	Картометрик	1,0	-
158	458802,30	1308693,90	Картометрик	1,0	-
159	458801,70	1308685,60	Картометрик	1,0	-
160	458803,60	1308675,50	Картометрик	1,0	-
161	458805,50	1308668,50	Картометрик	1,0	-
162	458807,40	1308662,80	Картометрик	1,0	-
163	458812,50	1308655,10	Картометрик	1,0	-
164	458827,70	1308637,40	Картометрик	1,0	-
165	458844,20	1308619,60	Картометрик	1,0	-
166	458849,30	1308615,80	Картометрик	1,0	-
167	458862,00	1308597,40	Картометрик	1,0	-
168	458867,10	1308585,90	Картометрик	1,0	-
169	458872,80	1308574,50	Картометрик	1,0	-
170	458881,70	1308554,80	Картометрик	1,0	-
171	458884,90	1308534,50	Картометрик	1,0	-
172	458886,20	1308521,20	Картометрик	1,0	-
173	458879,20	1308488,80	Картометрик	1,0	-
174	458871,50	1308467,80	Картометрик	1,0	-
175	458863,90	1308456,40	Картометрик	1,0	-
176	458852,50	1308441,80	Картометрик	1,0	-
177	458836,00	1308424,60	Картометрик	1,0	-
178	458817,60	1308407,50	Картометрик	1,0	-
179	458796,00	1308396,10	Картометрик	1,0	-
180	458739,69	1308380,47	Картометрик	1,0	-
181	458724,92	1308376,32	Картометрик	1,0	-
182	458711,58	1308375,65	Картометрик	1,0	-
183	458686,60	1308369,60	Картометрик	1,0	-
184	458647,40	1308370,80	Картометрик	1,0	-
185	458633,00	1308376,10	Картометрик	1,0	-
186	458604,10	1308387,60	Картометрик	1,0	-
187	458554,37	1308420,57	Картометрик	1,0	-
188	458553,74	1308420,49	Картометрик	1,0	-
189	458536,73	1308431,60	Картометрик	1,0	-

190	458547,41	1308399,91	Картометрик	1,0	-
191	458548,72	1308396,03	Картометрик	1,0	-
192	458557,54	1308370,03	Картометрик	1,0	-
193	458566,61	1308343,24	Картометрик	1,0	-
194	458575,20	1308317,90	Картометрик	1,0	-
195	458576,71	1308313,44	Картометрик	1,0	-
196	458582,85	1308295,32	Картометрик	1,0	-
197	458589,60	1308275,39	Картометрик	1,0	-
198	458596,87	1308255,91	Картометрик	1,0	-
199	458600,12	1308247,21	Картометрик	1,0	-
200	458456,96	1308195,24	Картометрик	1,0	-
201	458445,75	1308191,17	Картометрик	1,0	-
202	458262,21	1308125,12	Картометрик	1,0	-
203	458261,97	1308125,75	Картометрик	1,0	-
204	458259,83	1308131,30	Аналитик	0,2	-
205	458257,51	1308130,40	Аналитик	0,2	-
206	458249,40	1308152,88	Картометрик	1,0	-
207	458217,24	1308141,72	Аналитик	0,2	-
208	458225,53	1308117,99	Аналитик	0,2	-
209	458180,84	1308100,64	Аналитик	0,2	-
210	458161,67	1308093,59	Аналитик	0,2	-
211	458162,92	1308115,64	Аналитик	0,2	-
212	458165,22	1308125,14	Картометрик	1,0	-
213	458152,70	1308121,70	Картометрик	1,0	-
214	458151,50	1308081,70	Картометрик	1,0	-
215	458150,20	1308055,70	Картометрик	1,0	-
216	458148,90	1308030,30	Картометрик	1,0	-
217	458148,30	1308018,90	Картометрик	1,0	-
218	458145,10	1308005,50	Картометрик	1,0	-
219	458141,90	1307965,50	Картометрик	1,0	-
220	458137,50	1307936,30	Картометрик	1,0	-
221	458132,40	1307909,70	Картометрик	1,0	-
222	458121,30	1307873,50	Картометрик	1,0	-
223	458109,30	1307843,60	Картометрик	1,0	-
224	458105,50	1307830,90	Картометрик	1,0	-
225	458101,70	1307821,40	Картометрик	1,0	-
226	458098,50	1307811,20	Картометрик	1,0	-
227	458096,00	1307799,80	Картометрик	1,0	-
228	458094,10	1307787,70	Картометрик	1,0	-
229	458091,50	1307775,70	Картометрик	1,0	-
230	458089,60	1307763,00	Картометрик	1,0	-
231	458089,60	1307762,40	Картометрик	1,0	-
232	458089,00	1307750,30	Картометрик	1,0	-
233	458088,40	1307737,60	Картометрик	1,0	-
234	458089,00	1307724,90	Картометрик	1,0	-
235	458090,30	1307712,80	Картометрик	1,0	-

236	458092,20	1307700,70	Картометрик	1,0	-
237	458094,10	1307689,30	Картометрик	1,0	-
238	458095,40	1307683,60	Картометрик	1,0	-
239	458096,60	1307678,50	Картометрик	1,0	-
240	458098,50	1307667,10	Картометрик	1,0	-
241	458101,10	1307655,70	Картометрик	1,0	-
242	458103,00	1307644,20	Картометрик	1,0	-
243	458106,10	1307634,10	Картометрик	1,0	-
244	458106,90	1307632,10	Картометрик	1,0	-
245	458110,00	1307623,90	Картометрик	1,0	-
246	458114,40	1307614,40	Картометрик	1,0	-
247	458117,60	1307603,60	Картометрик	1,0	-
248	458121,40	1307593,40	Картометрик	1,0	-
249	458125,20	1307583,30	Картометрик	1,0	-
250	458129,00	1307573,10	Картометрик	1,0	-
251	458133,50	1307564,20	Картометрик	1,0	-
252	458136,60	1307554,10	Картометрик	1,0	-
253	458140,40	1307544,50	Картометрик	1,0	-
254	458144,90	1307535,00	Картометрик	1,0	-
255	458150,60	1307526,80	Картометрик	1,0	-
256	458156,30	1307518,50	Картометрик	1,0	-
257	458161,40	1307510,20	Картометрик	1,0	-
258	458166,50	1307502,00	Картометрик	1,0	-
259	458172,80	1307495,00	Картометрик	1,0	-
260	458178,50	1307487,40	Картометрик	1,0	-
261	458184,90	1307480,40	Картометрик	1,0	-
262	458190,60	1307472,10	Картометрик	1,0	-
263	458196,30	1307464,50	Картометрик	1,0	-
264	458202,70	1307456,90	Картометрик	1,0	-
265	458208,40	1307449,30	Картометрик	1,0	-
266	458214,10	1307441,70	Картометрик	1,0	-
267	458217,50	1307438,00	Картометрик	1,0	-
268	458220,50	1307434,70	Картометрик	1,0	-
269	458225,50	1307426,40	Картометрик	1,0	-
270	458230,60	1307417,50	Картометрик	1,0	-
271	458235,10	1307408,60	Картометрик	1,0	-
272	458238,20	1307398,50	Картометрик	1,0	-
273	458240,10	1307387,10	Картометрик	1,0	-
274	458240,10	1307373,70	Картометрик	1,0	-
275	458236,30	1307364,20	Картометрик	1,0	-
276	458231,90	1307355,30	Картометрик	1,0	-
277	458225,50	1307347,70	Картометрик	1,0	-
278	458219,80	1307339,40	Картометрик	1,0	-
279	458213,50	1307331,80	Картометрик	1,0	-
280	458207,10	1307324,20	Картометрик	1,0	-
281	458199,50	1307317,80	Картометрик	1,0	-

282	458192,50	1307311,50	Картометрик	1,0	-
283	458183,60	1307307,00	Картометрик	1,0	-
284	458174,70	1307302,00	Картометрик	1,0	-
285	458165,20	1307297,50	Картометрик	1,0	-
286	458156,30	1307293,10	Картометрик	1,0	-
287	458144,20	1307291,80	Картометрик	1,0	-
288	458132,20	1307290,50	Картометрик	1,0	-
289	458118,80	1307290,50	Картометрик	1,0	-
290	458106,10	1307292,40	Картометрик	1,0	-
291	458095,40	1307295,00	Картометрик	1,0	-
292	458084,60	1307298,20	Картометрик	1,0	-
293	458075,00	1307302,00	Картометрик	1,0	-
294	458064,90	1307305,10	Картометрик	1,0	-
295	458054,70	1307309,60	Картометрик	1,0	-
296	458045,20	1307314,70	Картометрик	1,0	-
297	458036,30	1307319,10	Картометрик	1,0	-
298	458028,00	1307324,20	Картометрик	1,0	-
299	458019,80	1307329,90	Картометрик	1,0	-
300	458012,80	1307336,30	Картометрик	1,0	-
301	458010,50	1307338,57	Картометрик	1,0	-
302	458005,80	1307343,20	Картометрик	1,0	-
303	457998,20	1307350,20	Картометрик	1,0	-
304	457988,70	1307354,70	Картометрик	1,0	-
305	457977,90	1307357,80	Картометрик	1,0	-
306	457971,51	1307359,24	Картометрик	1,0	-
307	457966,40	1307360,40	Картометрик	1,0	-
308	457957,60	1307365,50	Картометрик	1,0	-
309	457951,20	1307372,50	Картометрик	1,0	-
310	457946,10	1307380,70	Картометрик	1,0	-
311	457943,60	1307391,50	Картометрик	1,0	-
312	457947,40	1307401,00	Картометрик	1,0	-
313	457949,90	1307412,50	Картометрик	1,0	-
314	457948,89	1307415,80	Картометрик	1,0	-
315	457946,80	1307422,60	Картометрик	1,0	-
316	457941,00	1307430,90	Картометрик	1,0	-
317	457936,00	1307439,10	Картометрик	1,0	-
318	457931,50	1307448,00	Картометрик	1,0	-
319	457927,10	1307456,90	Картометрик	1,0	-
320	457923,90	1307467,10	Картометрик	1,0	-
321	457920,70	1307477,90	Картометрик	1,0	-
322	457918,80	1307489,30	Картометрик	1,0	-
323	457916,30	1307500,10	Картометрик	1,0	-
324	457914,40	1307512,20	Картометрик	1,0	-
325	457913,10	1307524,20	Картометрик	1,0	-
326	457911,20	1307535,60	Картометрик	1,0	-
327	457908,00	1307545,80	Картометрик	1,0	-

328	457903,60	1307554,70	Картометрик	1,0	-
329	457898,50	1307563,60	Картометрик	1,0	-
330	457892,20	1307570,60	Картометрик	1,0	-
331	457885,20	1307576,90	Картометрик	1,0	-
332	457877,50	1307583,30	Картометрик	1,0	-
333	457868,70	1307589,00	Картометрик	1,0	-
334	457859,10	1307593,40	Картометрик	1,0	-
335	457848,30	1307596,60	Картометрик	1,0	-
336	457837,50	1307599,80	Картометрик	1,0	-
337	457828,00	1307604,20	Картометрик	1,0	-
338	457819,80	1307609,30	Картометрик	1,0	-
339	457812,10	1307615,00	Картометрик	1,0	-
340	457805,80	1307622,00	Картометрик	1,0	-
341	457798,80	1307628,40	Картометрик	1,0	-
342	457793,10	1307636,00	Картометрик	1,0	-
343	457787,40	1307643,60	Картометрик	1,0	-
344	457782,30	1307651,90	Картометрик	1,0	-
345	457777,20	1307660,10	Картометрик	1,0	-
346	457772,10	1307668,40	Картометрик	1,0	-
347	457768,30	1307677,90	Картометрик	1,0	-
348	457764,50	1307688,00	Картометрик	1,0	-
349	457760,70	1307698,20	Картометрик	1,0	-
350	457757,50	1307708,40	Картометрик	1,0	-
351	457754,40	1307718,50	Картометрик	1,0	-
352	457751,20	1307728,70	Картометрик	1,0	-
353	457749,30	1307740,10	Картометрик	1,0	-
354	457746,70	1307750,90	Картометрик	1,0	-
355	457745,50	1307763,00	Картометрик	1,0	-
356	457743,60	1307774,40	Картометрик	1,0	-
357	457743,09	1307777,50	Картометрик	1,0	-
358	457743,11	1307777,50	Картометрик	1,0	-
359	457742,93	1307778,43	Картометрик	1,0	-
360	457741,70	1307785,80	Картометрик	1,0	-
361	457739,76	1307794,39	Картометрик	1,0	-
362	457730,50	1307841,00	Картометрик	1,0	-
363	457724,46	1307850,72	Картометрик	1,0	-
364	457724,44	1307850,74	Картометрик	1,0	-
365	457721,35	1307858,85	Картометрик	1,0	-
366	457718,20	1307867,10	Картометрик	1,0	-
367	457713,00	1307874,20	Картометрик	1,0	-
368	457713,30	1307874,20	Картометрик	1,0	-
369	457710,80	1307879,80	Картометрик	1,0	-
370	457695,50	1307900,10	Картометрик	1,0	-
371	457690,53	1307904,71	Картометрик	1,0	-
372	457679,00	1307915,40	Картометрик	1,0	-
373	457666,47	1307923,79	Картометрик	1,0	-

374	457665,70	1307924,30	Картометрик	1,0	-
375	457653,60	1307929,30	Картометрик	1,0	-
376	457635,80	1307933,80	Картометрик	1,0	-
377	457598,40	1307932,50	Картометрик	1,0	-
378	457559,60	1307930,00	Картометрик	1,0	-
379	457543,80	1307927,40	Картометрик	1,0	-
380	457539,54	1307927,33	Картометрик	1,0	-
381	457537,17	1307927,29	Картометрик	1,0	-
382	457513,82	1307926,90	Картометрик	1,0	-
383	457513,44	1307926,89	Картометрик	1,0	-
384	457508,20	1307926,80	Картометрик	1,0	-
385	457489,10	1307928,70	Картометрик	1,0	-
386	457454,90	1307937,60	Картометрик	1,0	-
387	457418,70	1307949,00	Картометрик	1,0	-
388	457397,10	1307954,10	Картометрик	1,0	-
389	457369,80	1307966,80	Картометрик	1,0	-
390	457361,50	1307972,50	Картометрик	1,0	-
391	457350,70	1307982,00	Картометрик	1,0	-
392	457346,30	1307989,70	Картометрик	1,0	-
393	457324,00	1308023,30	Картометрик	1,0	-
394	457311,30	1308034,10	Картометрик	1,0	-
395	457296,70	1308039,20	Картометрик	1,0	-
396	457287,90	1308040,50	Картометрик	1,0	-
397	457277,70	1308036,00	Картометрик	1,0	-
398	457266,30	1308029,70	Картометрик	1,0	-
399	457253,60	1308029,70	Картометрик	1,0	-
400	457241,50	1308033,50	Картометрик	1,0	-
401	457228,20	1308034,10	Картометрик	1,0	-
402	457220,50	1308033,50	Картометрик	1,0	-
403	457206,60	1308026,50	Картометрик	1,0	-
404	457194,50	1308025,90	Картометрик	1,0	-
405	457167,20	1308027,80	Картометрик	1,0	-
406	457157,00	1308029,70	Картометрик	1,0	-
407	457120,50	1308053,00	Картометрик	1,0	-
408	456909,38	1308006,52	Картометрик	1,0	-
409	456908,59	1308007,49	Картометрик	1,0	-
410	456912,49	1308008,52	Картометрик	1,0	-
411	456903,70	1308013,80	Картометрик	1,0	-
412	456884,60	1308030,90	Картометрик	1,0	-
413	456877,00	1308046,20	Картометрик	1,0	-
414	456873,80	1308057,00	Картометрик	1,0	-
415	456871,90	1308065,20	Картометрик	1,0	-
416	456877,60	1308077,30	Картометрик	1,0	-
417	456892,90	1308086,80	Картометрик	1,0	-
418	456907,50	1308094,40	Картометрик	1,0	-
419	456930,30	1308106,50	Картометрик	1,0	-

420	456951,90	1308118,60	Картометрик	1,0	-
421	456969,10	1308132,50	Картометрик	1,0	-
422	456993,80	1308148,40	Картометрик	1,0	-
423	457001,50	1308150,30	Картометрик	1,0	-
424	457008,50	1308154,10	Картометрик	1,0	-
425	457016,10	1308156,70	Картометрик	1,0	-
426	457015,40	1308159,80	Картометрик	1,0	-
427	457020,50	1308166,80	Картометрик	1,0	-
428	457052,30	1308175,70	Картометрик	1,0	-
429	457092,90	1308181,40	Картометрик	1,0	-
430	457108,38	1308182,86	Картометрик	1,0	-
431	457135,46	1308186,03	Картометрик	1,0	-
432	457196,97	1308175,01	Картометрик	1,0	-
433	457209,57	1308175,88	Картометрик	1,0	-
434	457248,96	1308169,44	Картометрик	1,0	-
435	457333,60	1308191,60	Картометрик	1,0	-
436	457363,51	1308196,31	Картометрик	1,0	-
437	457395,58	1308197,93	Картометрик	1,0	-
438	457428,93	1308191,56	Картометрик	1,0	-
439	457450,93	1308177,38	Картометрик	1,0	-
440	457495,27	1308154,71	Картометрик	1,0	-
441	457536,43	1308144,25	Картометрик	1,0	-
442	457549,34	1308143,79	Картометрик	1,0	-
443	457570,84	1308151,50	Картометрик	1,0	-
444	457575,86	1308162,65	Картометрик	1,0	-
445	457583,22	1308203,56	Картометрик	1,0	-
446	457589,52	1308230,22	Картометрик	1,0	-
447	457591,69	1308245,89	Картометрик	1,0	-
448	457598,54	1308271,42	Картометрик	1,0	-
449	457601,19	1308289,13	Картометрик	1,0	-
450	457614,72	1308316,98	Картометрик	1,0	-
451	457627,39	1308338,59	Картометрик	1,0	-
452	457642,78	1308370,53	Картометрик	1,0	-
453	457656,58	1308388,44	Картометрик	1,0	-
454	457658,28	1308406,93	Картометрик	1,0	-
455	457665,50	1308427,42	Картометрик	1,0	-
456	457667,31	1308440,03	Картометрик	1,0	-
457	457666,16	1308447,50	Картометрик	1,0	-
458	457665,40	1308454,84	Картометрик	1,0	-
459	457666,44	1308459,72	Картометрик	1,0	-
460	457670,57	1308493,67	Картометрик	1,0	-
461	457664,40	1308560,50	Картометрик	1,0	-
462	457667,60	1308579,60	Картометрик	1,0	-
463	457675,20	1308589,10	Картометрик	1,0	-
464	457677,40	1308594,59	Картометрик	1,0	-
465	457684,18	1308599,60	Картометрик	1,0	-

466	457696,20	1308602,89	Картометрик	1,0	-
467	457711,59	1308611,58	Картометрик	1,0	-
468	457724,20	1308620,05	Картометрик	1,0	-
469	457726,76	1308626,19	Картометрик	1,0	-
470	457727,75	1308633,37	Картометрик	1,0	-
471	457730,19	1308636,68	Картометрик	1,0	-
472	457732,16	1308643,00	Картометрик	1,0	-
473	457733,20	1308647,50	Картометрик	1,0	-
474	457741,01	1308681,49	Картометрик	1,0	-
475	457738,25	1308740,59	Картометрик	1,0	-
476	457696,81	1308775,38	Картометрик	1,0	-
477	457690,50	1308777,93	Картометрик	1,0	-
478	457675,25	1308779,62	Картометрик	1,0	-
479	457626,62	1308835,32	Картометрик	1,0	-
480	457606,12	1308860,67	Картометрик	1,0	-
481	457552,73	1308856,48	Картометрик	1,0	-
482	457509,69	1308845,06	Картометрик	1,0	-
483	457459,82	1308817,09	Картометрик	1,0	-
484	457422,86	1308810,50	Картометрик	1,0	-
485	457384,32	1308810,60	Картометрик	1,0	-
486	457329,80	1308798,30	Картометрик	1,0	-
487	457302,30	1308753,70	Картометрик	1,0	-
488	457264,80	1308704,80	Картометрик	1,0	-
489	457242,54	1308670,72	Картометрик	1,0	-
490	457236,38	1308635,88	Картометрик	1,0	-
491	457212,22	1308572,39	Картометрик	1,0	-
492	457203,87	1308567,95	Картометрик	1,0	-
493	457176,70	1308532,32	Картометрик	1,0	-
494	457140,49	1308483,78	Картометрик	1,0	-
495	457100,59	1308433,16	Картометрик	1,0	-
496	457094,88	1308429,02	Картометрик	1,0	-
497	457017,30	1308464,00	Картометрик	1,0	-
498	457004,08	1308507,78	Картометрик	1,0	-
499	456982,54	1308565,05	Картометрик	1,0	-
500	456958,72	1308606,87	Картометрик	1,0	-
501	456946,26	1308651,51	Картометрик	1,0	-
502	456913,39	1308675,25	Картометрик	1,0	-
503	456875,99	1308678,07	Картометрик	1,0	-
504	456833,86	1308714,34	Картометрик	1,0	-
505	456806,02	1308745,84	Картометрик	1,0	-
506	456746,07	1308714,21	Картометрик	1,0	-
507	456556,81	1308614,35	Картометрик	1,0	-
508	456576,91	1308521,21	Картометрик	1,0	-
509	456581,63	1308499,79	Картометрик	1,0	-
510	456594,39	1308447,98	Картометрик	1,0	-
511	456623,61	1308368,30	Картометрик	1,0	-

512	456634,12	1308344,34	Картометрик	1,0	-
513	456672,73	1308267,75	Картометрик	1,0	-
514	456719,33	1308210,15	Картометрик	1,0	-
515	456742,28	1308181,79	Картометрик	1,0	-
516	456804,50	1308092,48	Картометрик	1,0	-
517	456813,02	1308095,38	Картометрик	1,0	-
518	456813,83	1308095,47	Картометрик	1,0	-
519	456814,61	1308095,21	Картометрик	1,0	-
520	456815,21	1308094,64	Картометрик	1,0	-
521	456876,20	1308004,72	Картометрик	1,0	-
522	456880,45	1308000,06	Картометрик	1,0	-
523	456878,36	1307999,51	Картометрик	1,0	-
524	456852,37	1307993,67	Картометрик	1,0	-
525	456851,12	1307993,41	Картометрик	1,0	-
526	456844,08	1307992,07	Картометрик	1,0	-
527	456910,93	1307922,44	Картометрик	1,0	-
528	456923,26	1307909,95	Картометрик	1,0	-
529	456930,09	1307902,40	Картометрик	1,0	-
530	456947,63	1307883,97	Картометрик	1,0	-
531	456963,52	1307867,45	Картометрик	1,0	-
532	456966,15	1307864,55	Картометрик	1,0	-
533	456992,50	1307835,39	Картометрик	1,0	-
534	456992,99	1307835,18	Картометрик	1,0	-
535	457000,94	1307827,23	Картометрик	1,0	-
536	457003,75	1307825,41	Картометрик	1,0	-
537	457004,91	1307823,48	Картометрик	1,0	-
538	457048,61	1307780,51	Картометрик	1,0	-
539	457059,35	1307767,72	Картометрик	1,0	-
540	457088,45	1307724,96	Картометрик	1,0	-
541	457094,69	1307715,36	Картометрик	1,0	-
542	457096,66	1307716,70	Картометрик	1,0	-
543	457098,95	1307713,30	Картометрик	1,0	-
544	457096,92	1307711,85	Картометрик	1,0	-
545	457096,61	1307711,60	Картометрик	1,0	-
546	457136,97	1307653,92	Картометрик	1,0	-
547	457182,00	1307588,50	Картометрик	1,0	-
548	457187,50	1307575,25	Картометрик	1,0	-
549	457205,00	1307527,88	Картометрик	1,0	-
550	457205,50	1307526,25	Картометрик	1,0	-
551	457128,00	1307500,00	Картометрик	1,0	-
552	457121,50	1307498,12	Картометрик	1,0	-
553	457125,45	1307475,26	Картометрик	1,0	-
554	457152,88	1307482,43	Картометрик	1,0	-
555	457158,68	1307461,86	Картометрик	1,0	-
556	457164,71	1307436,29	Картометрик	1,0	-
557	457169,08	1307421,65	Картометрик	1,0	-

558	457172,36	1307408,83	Картометрик	1,0	-
559	457175,91	1307397,93	Картометрик	1,0	-
560	457179,20	1307387,08	Картометрик	1,0	-
561	457136,27	1307376,84	Картометрик	1,0	-
562	457124,50	1307423,12	Картометрик	1,0	-
563	457115,50	1307420,75	Картометрик	1,0	-
564	457128,50	1307370,00	Картометрик	1,0	-
565	457020,44	1307348,12	Картометрик	1,0	-
566	457010,14	1307397,79	Картометрик	1,0	-
567	456996,76	1307394,49	Картометрик	1,0	-
568	457007,19	1307345,30	Картометрик	1,0	-
569	456949,13	1307334,35	Картометрик	1,0	-
570	456945,00	1307352,88	Картометрик	1,0	-
571	456944,50	1307352,75	Картометрик	1,0	-
572	456938,00	1307351,25	Картометрик	1,0	-
573	456936,00	1307350,75	Картометрик	1,0	-
574	456915,29	1307345,89	Картометрик	1,0	-
575	456903,36	1307394,50	Картометрик	1,0	-
576	456895,94	1307392,70	Картометрик	1,0	-
577	456908,60	1307344,21	Картометрик	1,0	-
578	456916,71	1307311,82	Картометрик	1,0	-
579	456876,96	1307298,95	Картометрик	1,0	-
580	456885,61	1307271,02	Картометрик	1,0	-
581	456892,46	1307249,22	Картометрик	1,0	-
582	456892,70	1307248,46	Картометрик	1,0	-
583	456893,15	1307246,98	Картометрик	1,0	-
584	456898,87	1307227,61	Картометрик	1,0	-
585	456899,39	1307227,71	Картометрик	1,0	-
586	456901,04	1307220,25	Картометрик	1,0	-
587	456910,29	1307189,19	Картометрик	1,0	-
588	456908,72	1307188,64	Картометрик	1,0	-
589	456911,05	1307180,80	Картометрик	1,0	-
590	456912,60	1307181,39	Картометрик	1,0	-
591	456914,00	1307176,41	Картометрик	1,0	-
592	456916,21	1307167,78	Картометрик	1,0	-
593	456916,82	1307165,30	Картометрик	1,0	-
594	456918,78	1307155,68	Картометрик	1,0	-
595	456919,34	1307152,13	Картометрик	1,0	-
596	456920,98	1307140,83	Картометрик	1,0	-
597	456920,99	1307140,79	Картометрик	1,0	-
598	456923,02	1307141,77	Картометрик	1,0	-
599	456926,03	1307136,34	Картометрик	1,0	-
600	456919,58	1307133,10	Картометрик	1,0	-
601	456920,39	1307124,48	Картометрик	1,0	-
602	456928,79	1307128,17	Картометрик	1,0	-
603	456931,07	1307123,44	Картометрик	1,0	-

604	456922,80	1307119,60	Картометрик	1,0	-
605	456923,54	1307107,39	Картометрик	1,0	-
606	456923,89	1307101,69	Картометрик	1,0	-
607	456924,13	1307097,68	Картометрик	1,0	-
608	456924,99	1307082,00	Картометрик	1,0	-
609	456930,88	1307013,45	Картометрик	1,0	-
610	456937,27	1306945,29	Картометрик	1,0	-
611	456942,58	1306886,65	Картометрик	1,0	-
612	456944,10	1306869,37	Картометрик	1,0	-
613	456945,76	1306849,57	Картометрик	1,0	-
614	456949,74	1306832,36	Картометрик	1,0	-
615	456953,61	1306807,88	Картометрик	1,0	-
616	456955,50	1306798,34	Картометрик	1,0	-
617	456958,33	1306795,17	Картометрик	1,0	-
618	456960,71	1306792,23	Картометрик	1,0	-
619	456962,18	1306790,42	Картометрик	1,0	-
620	456966,95	1306784,17	Картометрик	1,0	-
621	456972,44	1306776,03	Картометрик	1,0	-
622	456977,39	1306767,55	Картометрик	1,0	-
623	456981,77	1306758,77	Картометрик	1,0	-
624	456985,57	1306749,72	Картометрик	1,0	-
625	456988,77	1306740,44	Картометрик	1,0	-
626	456991,35	1306730,97	Картометрик	1,0	-
627	456992,69	1306724,78	Картометрик	1,0	-
628	456993,81	1306718,77	Картометрик	1,0	-
629	456995,13	1306709,04	Картометрик	1,0	-
630	456995,82	1306699,25	Картометрик	1,0	-
631	456995,91	1306691,11	Картометрик	1,0	-
632	456995,87	1306689,44	Картометрик	1,0	-
633	456995,27	1306679,64	Картометрик	1,0	-
634	456994,20	1306671,11	Картометрик	1,0	-
635	457001,17	1306679,40	Картометрик	1,0	-
636	457003,55	1306681,70	Картометрик	1,0	-
637	457022,26	1306594,68	Картометрик	1,0	-
638	457033,37	1306543,30	Картометрик	1,0	-
639	457042,52	1306499,01	Картометрик	1,0	-
640	457048,21	1306471,72	Картометрик	1,0	-
641	457048,21	1306471,71	Аналитик	1,0	-
642	457049,79	1306464,14	Аналитик	1,0	-
643	457054,80	1306440,10	Аналитик	0,1	-
644	457061,25	1306409,08	Аналитик	0,1	-
645	457086,71	1306288,31	Аналитик	0,1	-
646	457094,42	1306251,49	Аналитик	0,1	-
647	457094,42	1306251,48	Картометрик	1,0	-
648	457109,01	1306181,83	Картометрик	1,0	-
649	457109,01	1306181,82	Аналитик	0,1	-

650	457116,57	1306145,68	Аналитик	0,1	-
651	457146,51	1306004,99	Аналитик	0,1	-
652	457152,68	1305976,24	Аналитик	0,1	-
653	457152,68	1305976,23	Картометрик	1,0	-
654	457164,18	1305922,66	Картометрик	1,0	-
655	457177,36	1305861,06	Картометрик	1,0	-
656	457205,90	1305727,17	Картометрик	1,0	-
657	457235,58	1305588,14	Картометрик	1,0	-
658	457249,63	1305521,77	Картометрик	1,0	-
659	457250,48	1305517,76	Картометрик	1,0	-
660	457261,46	1305465,83	Картометрик	1,0	-
661	457335,90	1305465,50	Картометрик	1,0	-
662	457387,30	1305466,35	Картометрик	1,0	-
663	457387,30	1305506,81	Картометрик	1,0	-
664	457389,91	1305515,10	Картометрик	1,0	-
665	457388,19	1305530,37	Картометрик	1,0	-
666	457390,15	1305546,04	Картометрик	1,0	-
667	457387,30	1305579,21	Картометрик	1,0	-
668	457387,30	1305605,91	Картометрик	1,0	-
669	457391,11	1305621,10	Картометрик	1,0	-
670	457395,23	1305623,79	Картометрик	1,0	-
671	457405,69	1305630,61	Картометрик	1,0	-
672	457444,51	1305640,18	Картометрик	1,0	-
673	457455,88	1305642,67	Картометрик	1,0	-
674	457460,40	1305651,61	Картометрик	1,0	-
675	457479,99	1305658,69	Картометрик	1,0	-
676	457457,66	1305707,86	Картометрик	1,0	-
677	457456,35	1305718,38	Картометрик	1,0	-
678	457459,63	1305736,11	Картометрик	1,0	-
679	457475,59	1305757,52	Картометрик	1,0	-
680	457503,45	1305794,59	Картометрик	1,0	-
681	457535,12	1305828,41	Аналитик	0,1	-
682	457554,10	1305856,10	Аналитик	0,1	-
683	457563,20	1305865,30	Аналитик	0,1	-
684	457563,20	1305866,90	Аналитик	0,1	-
685	457565,10	1305883,40	Аналитик	0,1	-
686	457571,50	1305910,70	Аналитик	0,1	-
687	457587,40	1305937,30	Аналитик	0,1	-
688	457595,60	1305945,00	Аналитик	0,1	-
689	457604,50	1305951,30	Аналитик	0,1	-
690	457638,20	1305960,80	Аналитик	0,1	-
691	457659,30	1305962,40	Аналитик	0,1	-
692	457773,90	1306072,70	Аналитик	0,1	-
693	457847,50	1306146,30	Аналитик	0,1	-
694	457875,80	1306180,40	Аналитик	0,1	-
695	457905,78	1306234,38	Аналитик	0,1	-

696	457913,05	1306247,35	Картометрик	1,0	-
697	457921,01	1306250,24	Картометрик	1,0	-
698	457928,47	1306252,95	Картометрик	1,0	-
699	457928,73	1306253,04	Картометрик	1,0	-
700	457950,22	1306268,30	Аналитик	1,0	-
701	457958,91	1306275,62	Аналитик	1,0	-
702	458002,57	1306314,29	Аналитик	1,0	-
703	458068,66	1306386,20	Картометрик	1,0	-
704	458020,99	1306429,15	Картометрик	1,0	-
705	458013,48	1306446,14	Картометрик	1,0	-
706	458013,38	1306446,36	Картометрик	1,0	-
707	458016,76	1306450,60	Картометрик	1,0	-
708	458023,01	1306457,91	Картометрик	1,0	-
709	458027,03	1306462,39	Картометрик	1,0	-
710	458020,77	1306467,66	Картометрик	1,0	-
711	458026,00	1306487,00	Картометрик	1,0	-
712	458023,06	1306491,88	Картометрик	1,0	-
713	458141,63	1306392,52	Картометрик	1,0	-
714	458161,98	1306375,07	Картометрик	1,0	-
715	458263,83	1306287,73	Картометрик	1,0	-
716	458324,34	1306242,89	Картометрик	1,0	-
717	458334,27	1306234,63	Картометрик	1,0	-
718	458389,33	1306249,71	Картометрик	1,0	-
719	458440,54	1306208,83	Картометрик	1,0	-
720	458442,52	1306207,25	Картометрик	1,0	-
721	458441,19	1306200,72	Картометрик	1,0	-
722	458431,61	1306153,62	Картометрик	1,0	-
723	458432,32	1306153,03	Картометрик	1,0	-
724	458503,97	1306087,24	Картометрик	1,0	-
725	458506,47	1306084,95	Картометрик	1,0	-
726	458821,36	1305817,83	Картометрик	1,0	-
727	458969,34	1305692,60	Картометрик	1,0	-
728	458989,29	1305664,42	Картометрик	1,0	-
729	459049,78	1305669,92	Картометрик	1,0	-
730	459066,10	1305671,40	Картометрик	1,0	-
731	459076,24	1305672,10	Картометрик	1,0	-
732	459153,98	1305677,48	Картометрик	1,0	-
733	459176,00	1305679,00	Картометрик	1,0	-
734	459186,68	1305679,57	Картометрик	1,0	-
735	459222,80	1305681,50	Аналитик	0,1	-
736	459233,40	1305680,50	Аналитик	0,1	-
737	459249,14	1305681,56	Аналитик	0,1	-
738	459422,50	1305690,30	Картометрик	1,0	-
739	459435,11	1305692,11	Картометрик	1,0	-
740	459441,55	1305674,88	Картометрик	1,0	-
741	459459,10	1305659,51	Картометрик	1,0	-

742	459493,50	1305658,17	Картометрик	1,0	-
743	459508,34	1305672,47	Картометрик	1,0	-
744	459511,86	1305676,86	Картометрик	1,0	-
745	459528,51	1305693,48	Картометрик	1,0	-
746	459558,06	1305724,35	Картометрик	1,0	-
747	459660,95	1305842,06	Картометрик	1,0	-
748	459702,26	1305886,07	Картометрик	1,0	-
749	459722,23	1305910,75	Картометрик	1,0	-
750	459755,33	1305945,97	Картометрик	1,0	-
751	459796,01	1305990,47	Картометрик	1,0	-
752	459941,07	1306151,05	Картометрик	1,0	-
753	460035,71	1306259,03	Картометрик	1,0	-
1	460069,01	1306296,99	Картометрик	1,0	-
754	459115,82	1306186,31	Картометрик	1,0	-
755	459108,21	1306186,91	Картометрик	1,0	-
756	459085,28	1306197,08	Картометрик	1,0	-
757	459077,72	1306204,00	Картометрик	1,0	-
758	459070,70	1306211,01	Картометрик	1,0	-
759	459064,39	1306218,70	Картометрик	1,0	-
760	459058,02	1306226,31	Картометрик	1,0	-
761	459052,31	1306233,90	Картометрик	1,0	-
762	459046,59	1306241,48	Картометрик	1,0	-
763	459039,62	1306248,49	Картометрик	1,0	-
764	459034,51	1306256,78	Картометрик	1,0	-
765	459028,79	1306265,01	Картометрик	1,0	-
766	459023,08	1306272,59	Картометрик	1,0	-
767	459018,01	1306281,48	Картометрик	1,0	-
768	459012,89	1306289,79	Картометрик	1,0	-
769	459007,18	1306298,01	Картометрик	1,0	-
770	459002,12	1306306,90	Картометрик	1,0	-
771	458997,71	1306316,41	Картометрик	1,0	-
772	458992,00	1306324,10	Картометрик	1,0	-
773	458973,60	1306352,00	Картометрик	1,0	-
774	458965,27	1306365,28	Картометрик	1,0	-
775	458888,47	1306475,20	Картометрик	1,0	-
776	458882,82	1306490,41	Картометрик	1,0	-
777	458880,79	1306497,52	Картометрик	1,0	-
778	458879,59	1306501,92	Картометрик	1,0	-
779	458880,89	1306512,02	Картометрик	1,0	-
780	458885,90	1306520,32	Картометрик	1,0	-
781	458894,12	1306525,33	Картометрик	1,0	-
782	458906,27	1306527,89	Картометрик	1,0	-
783	458916,39	1306524,69	Картометрик	1,0	-
784	458923,42	1306517,71	Картометрик	1,0	-
785	458928,48	1306509,48	Картометрик	1,0	-
786	458934,79	1306502,50	Картометрик	1,0	-

787	458939,91	1306493,00	Картометрик	1,0	-
788	458945,62	1306484,10	Картометрик	1,0	-
789	458950,09	1306475,20	Картометрик	1,0	-
790	458954,49	1306465,69	Картометрик	1,0	-
791	458959,02	1306455,48	Картометрик	1,0	-
792	458963,42	1306445,40	Картометрик	1,0	-
793	458968,48	1306437,08	Картометрик	1,0	-
794	458973,60	1306428,79	Картометрик	1,0	-
795	458980,51	1306421,88	Картометрик	1,0	-
796	458989,38	1306416,08	Картометрик	1,0	-
797	458997,71	1306410,38	Картометрик	1,0	-
798	459005,28	1306404,68	Картометрик	1,0	-
799	459012,89	1306398,38	Картометрик	1,0	-
800	459019,32	1306390,70	Картометрик	1,0	-
801	459024,98	1306382,51	Картометрик	1,0	-
802	459037,72	1306367,21	Картометрик	1,0	-
803	459075,22	1306312,00	Картометрик	1,0	-
804	459087,91	1306287,18	Картометрик	1,0	-
805	459101,18	1306260,59	Картометрик	1,0	-
806	459118,98	1306201,50	Картометрик	1,0	-
807	459120,17	1306194,49	Картометрик	1,0	-
754	459115,82	1306186,31	Картометрик	1,0	-
808	459152,01	1305844,60	Картометрик	1,0	-
809	459120,91	1305899,90	Картометрик	1,0	-
810	459104,41	1305925,90	Картометрик	1,0	-
811	459079,61	1305974,81	Картометрик	1,0	-
812	459054,20	1306017,41	Картометрик	1,0	-
813	459040,90	1306036,41	Картометрик	1,0	-
814	459021,13	1306070,85	Картометрик	1,0	-
815	458984,49	1306130,90	Картометрик	1,0	-
816	458977,40	1306142,50	Картометрик	1,0	-
817	458940,50	1306207,90	Картометрик	1,0	-
818	458908,80	1306252,90	Картометрик	1,0	-
819	458886,60	1306285,30	Картометрик	1,0	-
820	458882,10	1306293,60	Картометрик	1,0	-
821	458881,85	1306295,97	Аналитик	0,1	-
822	458881,83	1306296,14	Картометрик	1,0	-
823	458881,63	1306298,01	Картометрик	1,0	-
824	458881,29	1306301,17	Картометрик	1,0	-
825	458881,23	1306301,79	Картометрик	1,0	-
826	458915,80	1306314,20	Картометрик	1,0	-
827	458943,38	1306324,10	Картометрик	1,0	-
828	458954,61	1306323,52	Картометрик	1,0	-
829	459005,51	1306258,44	Картометрик	1,0	-
830	459012,18	1306252,34	Картометрик	1,0	-
831	459054,81	1306198,60	Картометрик	1,0	-

832	459058,08	1306194,12	Картометрик	1,0	-
833	459069,27	1306181,35	Картометрик	1,0	-
834	459100,05	1306146,43	Картометрик	1,0	-
835	459130,17	1306109,14	Картометрик	1,0	-
836	459160,77	1306071,80	Картометрик	1,0	-
837	459174,59	1306050,73	Картометрик	1,0	-
838	459183,28	1306034,28	Картометрик	1,0	-
839	459190,48	1306021,40	Картометрик	1,0	-
840	459202,63	1305997,74	Картометрик	1,0	-
841	459210,00	1305974,53	Картометрик	1,0	-
842	459221,97	1305937,65	Картометрик	1,0	-
843	459228,16	1305913,54	Картометрик	1,0	-
844	459217,92	1305893,69	Картометрик	1,0	-
845	459198,93	1305879,61	Картометрик	1,0	-
846	459188,75	1305869,39	Картометрик	1,0	-
847	459178,87	1305863,09	Картометрик	1,0	-
848	459172,98	1305854,80	Картометрик	1,0	-
849	459166,01	1305850,38	Картометрик	1,0	-
808	459152,01	1305844,60	Картометрик	1,0	-
Кисәк 2					
850	455107,21	1307946,63	Картометрик	1,0	-
851	455005,77	1307979,09	Картометрик	1,0	-
852	454972,12	1308010,58	Картометрик	1,0	-
853	454847,60	1308182,21	Картометрик	1,0	-
854	454550,70	1308577,20	Картометрик	1,0	-
855	454511,90	1308563,80	Картометрик	1,0	-
856	454474,50	1308534,00	Картометрик	1,0	-
857	454438,30	1308479,40	Картометрик	1,0	-
858	454429,09	1308454,03	Картометрик	1,0	-
859	454414,34	1308448,86	Картометрик	1,0	-
860	454392,98	1308441,51	Картометрик	1,0	-
861	454376,00	1308441,36	Картометрик	1,0	-
862	454344,79	1308449,24	Картометрик	1,0	-
863	454332,32	1308451,65	Картометрик	1,0	-
864	454320,26	1308453,06	Картометрик	1,0	-
865	454295,40	1308454,60	Картометрик	1,0	-
866	454287,20	1308454,60	Картометрик	1,0	-
867	454278,90	1308452,10	Картометрик	1,0	-
868	454270,60	1308452,10	Картометрик	1,0	-
869	454225,60	1308447,60	Картометрик	1,0	-
870	454214,30	1308443,40	Картометрик	1,0	-
871	454210,50	1308441,90	Аналитик	1,0	-
872	454212,10	1308438,90	Картометрик	1,0	-
873	454209,60	1308356,80	Аналитик	1,0	-
874	454209,00	1308235,60	Картометрик	1,0	-
875	454208,30	1308186,70	Картометрик	1,0	-

876	454209,00	1308146,50	Аналитик	1,0	-
877	454211,60	1308132,60	Аналитик	1,0	-
878	454219,40	1308118,20	Картометрик	1,0	-
879	454231,60	1308101,60	Аналитик	1,0	-
880	454256,80	1308072,40	Картометрик	1,0	-
881	454270,00	1308057,00	Картометрик	1,0	-
882	454270,70	1308048,80	Картометрик	1,0	-
883	454272,50	1308026,50	Картометрик	1,0	-
884	454268,00	1308018,70	Картометрик	1,0	-
885	454224,10	1308003,00	Аналитик	1,0	-
886	454209,80	1307995,20	Аналитик	1,0	-
887	454198,50	1307984,60	Аналитик	1,0	-
888	454195,80	1307982,00	Аналитик	1,0	-
889	454195,50	1307981,00	Аналитик	1,0	-
890	454188,00	1307956,60	Аналитик	1,0	-
891	454184,20	1307918,60	Аналитик	1,0	-
892	454187,40	1307904,30	Аналитик	1,0	-
893	454191,10	1307880,60	Картометрик	1,0	-
894	454189,10	1307862,60	Аналитик	1,0	-
895	454186,50	1307848,60	Аналитик	1,0	-
896	454186,50	1307830,50	Аналитик	1,0	-
897	454187,80	1307814,50	Аналитик	1,0	-
898	454191,60	1307787,10	Аналитик	1,0	-
899	454194,20	1307770,90	Картометрик	1,0	-
900	454197,40	1307763,80	Картометрик	1,0	-
901	454200,60	1307753,10	Картометрик	1,0	-
902	454196,10	1307747,40	Аналитик	1,0	-
903	454190,40	1307737,90	Картометрик	1,0	-
904	454180,90	1307744,90	Картометрик	1,0	-
905	454170,70	1307750,60	Аналитик	1,0	-
906	454165,10	1307750,90	Картометрик	1,0	-
907	454164,00	1307729,00	Картометрик	1,0	-
908	454161,30	1307675,00	Картометрик	1,0	-
909	454158,20	1307612,10	Картометрик	1,0	-
910	454157,90	1307606,10	Аналитик	1,0	-
911	454200,33	1307599,72	Аналитик	1,0	-
912	454227,35	1307599,48	Аналитик	1,0	-
913	454296,50	1307601,57	Аналитик	1,0	-
914	454351,90	1307606,60	Аналитик	1,0	-
915	454375,80	1307609,10	Аналитик	1,0	-
916	454407,90	1307618,10	Аналитик	1,0	-
917	454432,10	1307625,80	Аналитик	1,0	-
918	454453,50	1307633,40	Аналитик	1,0	-
919	454474,90	1307637,80	Аналитик	1,0	-
920	454509,70	1307646,00	Аналитик	1,0	-
921	454545,00	1307649,80	Аналитик	1,0	-

922	454572,20	1307652,80	Аналитик	1,0	-
923	454578,25	1307653,83	Аналитик	1,0	-
924	454591,93	1307655,13	Аналитик	1,0	-
925	454641,86	1307664,53	Аналитик	1,0	-
926	454682,52	1307677,36	Аналитик	1,0	-
927	454719,63	1307691,64	Аналитик	1,0	-
928	454786,85	1307714,37	Аналитик	1,0	-
929	454800,29	1307718,57	Аналитик	1,0	-
930	454803,80	1307718,20	Аналитик	1,0	-
931	454819,10	1307719,50	Аналитик	1,0	-
932	454873,70	1307734,70	Аналитик	1,0	-
933	454901,60	1307746,10	Аналитик	1,0	-
934	455002,60	1307783,60	Аналитик	1,0	-
935	455062,42	1307806,23	Картометрик	1,0	-
850	455107,21	1307946,63	Картометрик	1,0	-
Кисәк 3					
936	455145,82	1308862,39	Картометрик	1,0	-
937	455153,06	1309275,58	Картометрик	1,0	-
938	454267,18	1309302,23	Картометрик	1,0	-
939	454266,80	1309280,10	Картометрик	1,0	-
940	454264,90	1309265,50	Картометрик	1,0	-
941	454263,70	1309246,50	Картометрик	1,0	-
942	454261,80	1309230,60	Картометрик	1,0	-
943	454257,30	1309222,30	Картометрик	1,0	-
944	454256,00	1309212,20	Картометрик	1,0	-
945	454256,70	1309194,40	Картометрик	1,0	-
946	454251,00	1309153,80	Картометрик	1,0	-
947	454253,50	1309129,60	Картометрик	1,0	-
948	454253,18	1309119,51	Картометрик	1,0	-
949	454515,33	1308772,99	Аналитик	1,0	-
950	454555,10	1308771,40	Аналитик	1,0	-
951	454651,10	1308771,40	Аналитик	1,0	-
952	454662,50	1308772,70	Аналитик	1,0	-
953	454711,90	1308770,10	Аналитик	1,0	-
954	454811,60	1308765,70	Аналитик	1,0	-
955	454894,80	1308761,90	Аналитик	1,0	-
956	454955,80	1308760,80	Аналитик	1,0	-
957	454994,10	1308764,00	Аналитик	1,0	-
958	455006,90	1308767,60	Аналитик	1,0	-
959	455016,40	1308777,20	Аналитик	1,0	-
960	455022,10	1308785,90	Аналитик	1,0	-
961	455031,60	1308799,30	Аналитик	1,0	-
962	455037,90	1308810,70	Аналитик	1,0	-
963	455057,85	1308838,76	Аналитик	1,0	-
964	455072,40	1308843,76	Аналитик	1,0	-
965	455116,91	1308858,67	Аналитик	1,0	-

966	455139,03	1308863,09	Картометрик	1,0	-
936	455145,82	1308862,39	Картометрик	1,0	-
Кисәк 4					
967	456924,39	1305503,15	Картометрик	1,0	-
968	456909,06	1305575,30	Картометрик	1,0	-
969	456901,40	1305611,67	Картометрик	1,0	-
970	456900,21	1305617,23	Картометрик	1,0	-
971	456875,26	1305733,84	Картометрик	1,0	-
972	456871,93	1305749,40	Картометрик	1,0	-
973	456871,81	1305749,94	Картометрик	1,0	-
974	456862,41	1305795,08	Картометрик	1,0	-
975	456850,25	1305851,22	Картометрик	1,0	-
976	456848,25	1305860,43	Картометрик	1,0	-
977	456848,15	1305860,90	Картометрик	1,0	-
978	456838,90	1305904,24	Картометрик	1,0	-
979	456832,20	1305935,66	Картометрик	1,0	-
980	456816,62	1306006,49	Картометрик	1,0	-
981	456800,63	1306078,96	Картометрик	1,0	-
982	456782,49	1306158,80	Картометрик	1,0	-
983	456782,03	1306160,91	Картометрик	1,0	-
984	456779,45	1306173,08	Картометрик	1,0	-
985	456763,27	1306245,64	Картометрик	1,0	-
986	456755,47	1306282,90	Картометрик	1,0	-
987	456747,24	1306322,16	Картометрик	1,0	-
988	456731,71	1306393,26	Картометрик	1,0	-
989	456721,17	1306440,67	Картометрик	1,0	-
990	456715,25	1306441,86	Картометрик	1,0	-
991	456705,76	1306444,36	Картометрик	1,0	-
992	456696,45	1306447,48	Картометрик	1,0	-
993	456687,37	1306451,19	Картометрик	1,0	-
994	456678,53	1306455,48	Картометрик	1,0	-
995	456669,62	1306460,57	Картометрик	1,0	-
996	456666,09	1306462,88	Картометрик	1,0	-
997	456662,49	1306465,25	Картометрик	1,0	-
998	456660,83	1306466,40	Картометрик	1,0	-
999	456659,78	1306467,14	Картометрик	1,0	-
1000	456658,87	1306467,83	Картометрик	1,0	-
1001	456651,97	1306473,08	Картометрик	1,0	-
1002	456647,30	1306477,04	Картометрик	1,0	-
1003	456646,10	1306478,10	Картометрик	1,0	-
1004	456643,36	1306480,58	Картометрик	1,0	-
1005	456642,78	1306481,15	Картометрик	1,0	-
1006	456636,39	1306487,49	Картометрик	1,0	-
1007	456630,62	1306493,96	Картометрик	1,0	-
1008	456625,69	1306499,82	Картометрик	1,0	-
1009	456618,16	1306508,65	Картометрик	1,0	-

1010	456554,73	1306453,60	Картометрик	1,0	-
1011	456412,93	1306330,16	Картометрик	1,0	-
1012	456142,24	1306089,97	Картометрик	1,0	-
1013	456118,89	1306075,27	Картометрик	1,0	-
1014	456080,56	1306050,33	Картометрик	1,0	-
1015	456057,58	1306034,55	Картометрик	1,0	-
1016	456020,43	1306008,71	Картометрик	1,0	-
1017	455952,03	1305961,82	Картометрик	1,0	-
1018	455891,07	1305921,63	Картометрик	1,0	-
1019	455843,97	1305889,20	Картометрик	1,0	-
1020	455799,63	1305859,91	Картометрик	1,0	-
1021	455774,92	1305843,27	Картометрик	1,0	-
1022	455752,59	1305828,43	Картометрик	1,0	-
1023	455760,51	1305820,48	Картометрик	1,0	-
1024	455795,39	1305790,01	Картометрик	1,0	-
1025	455811,29	1305781,08	Картометрик	1,0	-
1026	455868,98	1305748,78	Картометрик	1,0	-
1027	455912,91	1305731,60	Картометрик	1,0	-
1028	456011,91	1305691,59	Картометрик	1,0	-
1029	456127,47	1305651,61	Картометрик	1,0	-
1030	456140,80	1305646,49	Картометрик	1,0	-
1031	456163,01	1305640,79	Картометрик	1,0	-
1032	456177,71	1305648,41	Картометрик	1,0	-
1033	456180,81	1305652,89	Картометрик	1,0	-
1034	456184,62	1305661,79	Картометрик	1,0	-
1035	456184,03	1305688,39	Картометрик	1,0	-
1036	456176,40	1305724,58	Картометрик	1,0	-
1037	456172,60	1305753,20	Картометрик	1,0	-
1038	456168,07	1305770,29	Картометрик	1,0	-
1039	456164,97	1305791,91	Картометрик	1,0	-
1040	456166,88	1305798,92	Картометрик	1,0	-
1041	456169,97	1305803,39	Картометрик	1,0	-
1042	456172,60	1305802,68	Картометрик	1,0	-
1043	456177,00	1305798,30	Картометрик	1,0	-
1044	456187,77	1305784,88	Картометрик	1,0	-
1045	456239,87	1305723,98	Картометрик	1,0	-
1046	456314,82	1305644,00	Картометрик	1,0	-
1047	456342,09	1305614,80	Картометрик	1,0	-
1048	456359,29	1305584,31	Картометрик	1,0	-
1049	456379,59	1305548,70	Картометрик	1,0	-
1050	456385,90	1305536,71	Картометрик	1,0	-
1051	456398,58	1305523,29	Картометрик	1,0	-
1052	456423,40	1305495,99	Картометрик	1,0	-
1053	456437,40	1305488,41	Картометрик	1,0	-
1054	456448,17	1305483,99	Картометрик	1,0	-
1055	456485,62	1305479,50	Картометрик	1,0	-

1056	456501,51	1305481,39	Картометрик	1,0	-
1057	456515,50	1305483,28	Картометрик	1,0	-
1058	456530,09	1305490,29	Картометрик	1,0	-
1059	456539,62	1305497,90	Картометрик	1,0	-
1060	456552,89	1305514,39	Картометрик	1,0	-
1061	456560,57	1305524,00	Картометрик	1,0	-
1062	456573,31	1305540,48	Картометрик	1,0	-
1063	456598,67	1305544,89	Картометрик	1,0	-
1064	456606,29	1305543,01	Картометрик	1,0	-
1065	456609,80	1305540,12	Картометрик	1,0	-
1066	456627,90	1305525,22	Картометрик	1,0	-
1067	456646,89	1305516,98	Картометрик	1,0	-
1068	456657,73	1305515,10	Картометрик	1,0	-
1069	456678,68	1305506,81	Картометрик	1,0	-
1070	456687,61	1305500,50	Картометрик	1,0	-
1071	456692,02	1305495,99	Картометрик	1,0	-
1072	456698,39	1305495,99	Картометрик	1,0	-
1073	456711,06	1305498,58	Картометрик	1,0	-
1074	456778,40	1305499,80	Картометрик	1,0	-
1075	456867,88	1305501,11	Картометрик	1,0	-
967	456924,39	1305503,15	Картометрик	1,0	-
Кисәк 5					
1076	455595,43	1305754,62	Картометрик	1,0	-
1077	455556,91	1305778,89	Картометрик	1,0	-
1078	455511,19	1305796,02	Картометрик	1,0	-
1079	455453,38	1305818,90	Картометрик	1,0	-
1080	455426,11	1305832,89	Картометрик	1,0	-
1081	455396,29	1305849,41	Картометрик	1,0	-
1082	455374,08	1305863,29	Картометрик	1,0	-
1083	455350,57	1305881,09	Картометрик	1,0	-
1084	455325,81	1305895,11	Картометрик	1,0	-
1085	455294,67	1305919,20	Картометрик	1,0	-
1086	455277,52	1305929,99	Картометрик	1,0	-
1087	455266,09	1305938,90	Картометрик	1,0	-
1088	455252,82	1305952,89	Картометрик	1,0	-
1089	455243,17	1305962,99	Картометрик	1,0	-
1090	455237,52	1305969,40	Картометрик	1,0	-
1091	455218,47	1305985,30	Картометрик	1,0	-
1092	455215,91	1305988,41	Картометрик	1,0	-
1093	455200,67	1306005,59	Картометрик	1,0	-
1094	455188,58	1306021,51	Картометрик	1,0	-
1095	455174,71	1306033,51	Картометрик	1,0	-
1096	455160,72	1306049,38	Картометрик	1,0	-
1097	455141,01	1306075,40	Картометрик	1,0	-
1098	455121,31	1306100,78	Картометрик	1,0	-
1099	455092,08	1306147,60	Картометрик	1,0	-

1100	455078,51	1306163,38	Картометрик	1,0	-
1101	455068,62	1306174,57	Картометрик	1,0	-
1102	455057,79	1306184,01	Картометрик	1,0	-
1103	455007,72	1306200,50	Картометрик	1,0	-
1104	454994,98	1306203,69	Картометрик	1,0	-
1105	454948,01	1306221,49	Картометрик	1,0	-
1106	454938,43	1306222,81	Картометрик	1,0	-
1107	454886,99	1306239,30	Картометрик	1,0	-
1108	454862,88	1306248,19	Картометрик	1,0	-
1109	454838,77	1306258,91	Картометрик	1,0	-
1110	454824,12	1306268,48	Картометрик	1,0	-
1111	454805,67	1306284,99	Картометрик	1,0	-
1112	454788,58	1306310,41	Картометрик	1,0	-
1113	454768,28	1306337,68	Картометрик	1,0	-
1114	454758,70	1306354,80	Картометрик	1,0	-
1115	454739,70	1306389,09	Картометрик	1,0	-
1116	454735,90	1306395,48	Картометрик	1,0	-
1117	454725,12	1306415,82	Картометрик	1,0	-
1118	454716,19	1306441,20	Картометрик	1,0	-
1119	454707,32	1306459,59	Картометрик	1,0	-
1120	454697,08	1306472,30	Картометрик	1,0	-
1121	454684,40	1306481,81	Картометрик	1,0	-
1122	454648,92	1306495,20	Картометрик	1,0	-
1123	454585,99	1306509,79	Картометрик	1,0	-
1124	454577,78	1306511,00	Картометрик	1,0	-
1125	454573,31	1306510,39	Картометрик	1,0	-
1126	454568,91	1306507,19	Картометрик	1,0	-
1127	454567,00	1306502,21	Картометрик	1,0	-
1128	454566,29	1306497,08	Картометрик	1,0	-
1129	454549,80	1306446,90	Картометрик	1,0	-
1130	454548,61	1306443,08	Картометрик	1,0	-
1131	454544,68	1306430,98	Картометрик	1,0	-
1132	454544,08	1306429,09	Картометрик	1,0	-
1133	454558,07	1306384,83	Картометрик	1,0	-
1134	454552,59	1306344,59	Картометрик	1,0	-
1135	454539,98	1306310,68	Картометрик	1,0	-
1136	454515,74	1306292,38	Картометрик	1,0	-
1137	454498,42	1306282,40	Картометрик	1,0	-
1138	454480,26	1306248,52	Картометрик	1,0	-
1139	454472,34	1306225,70	Картометрик	1,0	-
1140	454452,16	1306171,70	Картометрик	1,0	-
1141	454447,04	1306155,60	Картометрик	1,0	-
1142	454433,35	1306112,28	Картометрик	1,0	-
1143	454431,45	1306103,52	Картометрик	1,0	-
1144	454439,30	1306097,69	Картометрик	1,0	-
1145	454440,61	1306090,00	Картометрик	1,0	-

1146	454445,67	1306081,10	Картометрик	1,0	-
1147	454453,30	1306072,31	Картометрик	1,0	-
1148	454457,10	1306066,51	Картометрик	1,0	-
1149	454460,32	1306061,48	Картометрик	1,0	-
1150	454461,57	1306053,19	Картометрик	1,0	-
1151	454462,82	1306042,40	Картометрик	1,0	-
1152	454455,20	1306024,61	Картометрик	1,0	-
1153	454450,80	1306020,20	Картометрик	1,0	-
1154	454448,17	1306017,60	Картометрик	1,0	-
1155	454440,61	1306011,30	Картометрик	1,0	-
1156	454429,78	1306008,80	Картометрик	1,0	-
1157	454421,62	1306005,59	Картометрик	1,0	-
1158	454419,72	1306004,29	Картометрик	1,0	-
1159	454403,41	1306008,13	Картометрик	1,0	-
1160	454393,05	1305987,29	Картометрик	1,0	-
1161	454387,63	1305968,32	Картометрик	1,0	-
1162	454380,66	1305942,61	Картометрик	1,0	-
1163	454372,86	1305922,98	Картометрик	1,0	-
1164	454367,99	1305895,17	Картометрик	1,0	-
1165	454363,88	1305868,27	Картометрик	1,0	-
1166	454361,67	1305849,70	Картометрик	1,0	-
1167	454363,28	1305814,28	Картометрик	1,0	-
1168	454360,36	1305784,38	Картометрик	1,0	-
1169	454359,00	1305763,88	Картометрик	1,0	-
1170	454355,72	1305734,50	Картометрик	1,0	-
1171	454353,93	1305709,99	Картометрик	1,0	-
1172	454348,93	1305694,02	Картометрик	1,0	-
1173	454341,08	1305672,71	Картометрик	1,0	-
1174	454312,56	1305617,80	Картометрик	1,0	-
1175	454298,93	1305590,70	Картометрик	1,0	-
1176	454283,92	1305564,92	Картометрик	1,0	-
1177	454266,90	1305537,14	Картометрик	1,0	-
1178	454287,79	1305538,13	Картометрик	1,0	-
1179	454319,11	1305548,23	Картометрик	1,0	-
1180	454371,08	1305564,55	Картометрик	1,0	-
1181	454463,95	1305594,14	Картометрик	1,0	-
1182	454552,77	1305624,21	Картометрик	1,0	-
1183	454613,08	1305643,62	Картометрик	1,0	-
1184	454674,64	1305662,59	Картометрик	1,0	-
1185	454745,30	1305686,73	Картометрик	1,0	-
1186	454781,44	1305698,09	Картометрик	1,0	-
1187	454819,84	1305709,25	Картометрик	1,0	-
1188	454861,21	1305720,11	Картометрик	1,0	-
1189	454913,48	1305733,86	Картометрик	1,0	-
1190	454937,83	1305737,97	Картометрик	1,0	-
1191	454951,52	1305738,98	Картометрик	1,0	-

1192	455020,64	1305741,55	Картометрик	1,0	-
1193	455066,30	1305742,26	Картометрик	1,0	-
1194	455147,68	1305742,08	Картометрик	1,0	-
1195	455326,28	1305742,79	Картометрик	1,0	-
1196	455392,18	1305745,51	Картометрик	1,0	-
1197	455469,16	1305747,14	Картометрик	1,0	-
1198	455492,61	1305748,32	Картометрик	1,0	-
1199	455521,66	1305748,76	Картометрик	1,0	-
1200	455547,56	1305749,20	Картометрик	1,0	-
1201	455576,74	1305751,83	Картометрик	1,0	-
1076	455595,43	1305754,62	Картометрик	1,0	-
1202	455294,17	1305870,34	Картометрик	1,0	-
1203	455254,38	1305866,18	Картометрик	1,0	-
1204	455073,94	1305847,33	Картометрик	1,0	-
1205	454956,17	1305834,33	Картометрик	1,0	-
1206	454903,37	1305980,19	Картометрик	1,0	-
1207	455044,05	1306017,41	Картометрик	1,0	-
1208	455103,95	1306033,26	Картометрик	1,0	-
1209	455132,98	1306040,90	Картометрик	1,0	-
1202	455294,17	1305870,34	Картометрик	1,0	-
Кисәк 6					
1210	454307,50	1310208,50	Аналитик	0,2	-
1211	454308,37	1310217,91	Картометрик	1,0	-
1212	454311,03	1310240,56	Картометрик	1,0	-
1213	454311,96	1310252,79	Картометрик	1,0	-
1214	454393,46	1310715,30	Картометрик	1,0	-
1215	454398,84	1310745,84	Картометрик	1,0	-
1216	453361,97	1310898,66	Картометрик	1,0	-
1217	453295,85	1310908,40	Картометрик	1,0	-
1218	453229,90	1310745,70	Картометрик	1,0	-
1219	453196,30	1310604,60	Картометрик	1,0	-
1220	453181,00	1310540,00	Картометрик	1,0	-
1221	453127,60	1310324,10	Картометрик	1,0	-
1222	453121,90	1310299,30	Картометрик	1,0	-
1223	453080,70	1310129,80	Картометрик	1,0	-
1224	453056,40	1310023,20	Картометрик	1,0	-
1225	453055,90	1310021,20	Картометрик	1,0	-
1226	453080,70	1310018,60	Картометрик	1,0	-
1227	453128,50	1310013,90	Картометрик	1,0	-
1228	453170,80	1310009,70	Картометрик	1,0	-
1229	453261,00	1310010,40	Картометрик	1,0	-
1230	453267,00	1310008,80	Аналитик	0,2	-
1231	453275,00	1310006,60	Аналитик	0,2	-
1232	453319,40	1309994,50	Аналитик	0,2	-
1233	453337,80	1309992,60	Аналитик	0,2	-
1234	453362,60	1309989,40	Аналитик	0,2	-

1235	453368,90	1309988,80	Аналитик	0,2	-
1236	453398,80	1309985,00	Картометрик	1,0	-
1237	453414,70	1309980,50	Картометрик	1,0	-
1238	453448,30	1309961,50	Картометрик	1,0	-
1239	453455,90	1309948,80	Картометрик	1,0	-
1240	453463,60	1309915,80	Аналитик	0,2	-
1241	453573,40	1309948,10	Аналитик	0,2	-
1242	453673,10	1309977,40	Аналитик	0,2	-
1243	453676,80	1309980,10	Аналитик	0,2	-
1244	453680,10	1309982,40	Картометрик	1,0	-
1245	453744,90	1310002,10	Картометрик	1,0	-
1246	453791,90	1310018,60	Картометрик	1,0	-
1247	453804,60	1310021,80	Картометрик	1,0	-
1248	453840,10	1310033,20	Картометрик	1,0	-
1249	453853,50	1310040,20	Картометрик	1,0	-
1250	453894,10	1310054,20	Картометрик	1,0	-
1251	453983,00	1310090,40	Картометрик	1,0	-
1252	454085,90	1310141,20	Картометрик	1,0	-
1253	454092,10	1310143,10	Аналитик	0,2	-
1254	454111,30	1310148,80	Аналитик	0,2	-
1255	454205,20	1310177,40	Картометрик	1,0	-
1256	454229,40	1310185,00	Картометрик	1,0	-
1257	454239,50	1310188,20	Аналитик	0,2	-
1210	454307,50	1310208,50	Аналитик	0,2	-
Кисәк 7					
1258	452480,62	1303582,45	Картометрик	1,0	-
1259	452483,01	1303584,30	Картометрик	1,0	-
1260	452508,48	1303617,00	Картометрик	1,0	-
1261	452514,20	1303624,01	Картометрик	1,0	-
1262	452538,31	1303631,59	Картометрик	1,0	-
1263	452548,49	1303630,88	Картометрик	1,0	-
1264	452554,21	1303629,71	Картометрик	1,0	-
1265	452647,61	1303600,49	Картометрик	1,0	-
1266	452684,40	1303588,99	Картометрик	1,0	-
1267	452693,27	1303585,89	Картометрик	1,0	-
1268	452735,13	1303573,62	Картометрик	1,0	-
1269	452751,14	1303581,41	Картометрик	1,0	-
1270	452779,36	1303595,16	Картометрик	1,0	-
1271	452811,80	1303612,82	Картометрик	1,0	-
1272	452834,13	1303623,01	Картометрик	1,0	-
1273	452853,41	1303631,30	Картометрик	1,0	-
1274	452862,05	1303637,43	Картометрик	1,0	-
1275	452867,94	1303642,49	Картометрик	1,0	-
1276	452876,63	1303652,73	Картометрик	1,0	-
1277	452883,66	1303667,12	Картометрик	1,0	-
1278	452894,85	1303698,40	Картометрик	1,0	-

1279	452903,54	1303718,82	Картометрик	1,0	-
1280	452933,55	1303783,37	Картометрик	1,0	-
1281	452960,34	1303841,16	Картометрик	1,0	-
1282	452992,73	1303910,04	Картометрик	1,0	-
1283	453039,57	1304013,06	Картометрик	1,0	-
1284	453074,34	1304086,94	Картометрик	1,0	-
1285	453112,08	1304168,14	Картометрик	1,0	-
1286	453153,82	1304264,17	Картометрик	1,0	-
1287	453176,98	1304315,45	Картометрик	1,0	-
1288	453212,58	1304400,01	Картометрик	1,0	-
1289	453250,08	1304487,55	Картометрик	1,0	-
1290	453281,99	1304560,65	Картометрик	1,0	-
1291	453299,73	1304601,00	Картометрик	1,0	-
1292	453340,39	1304694,77	Картометрик	1,0	-
1293	453396,59	1304811,27	Картометрик	1,0	-
1294	453442,08	1304907,23	Картометрик	1,0	-
1295	453494,28	1305014,72	Картометрик	1,0	-
1296	453551,85	1305129,73	Картометрик	1,0	-
1297	453617,47	1305262,40	Картометрик	1,0	-
1298	453615,95	1305263,01	Картометрик	1,0	-
1299	453627,06	1305291,41	Картометрик	1,0	-
1300	453650,18	1305338,34	Картометрик	1,0	-
1301	453650,60	1305340,32	Картометрик	1,0	-
1302	453650,69	1305342,14	Картометрик	1,0	-
1303	453649,02	1305346,85	Картометрик	1,0	-
1304	453647,03	1305348,86	Картометрик	1,0	-
1305	453641,96	1305350,22	Картометрик	1,0	-
1306	453632,89	1305354,76	Картометрик	1,0	-
1307	453628,01	1305357,33	Картометрик	1,0	-
1308	453624,12	1305359,58	Картометрик	1,0	-
1309	453619,27	1305362,02	Картометрик	1,0	-
1310	453615,20	1305363,81	Картометрик	1,0	-
1311	453606,04	1305367,69	Картометрик	1,0	-
1312	453596,85	1305371,56	Картометрик	1,0	-
1313	453587,77	1305375,71	Картометрик	1,0	-
1314	453578,69	1305379,77	Картометрик	1,0	-
1315	453569,55	1305383,68	Картометрик	1,0	-
1316	453560,33	1305387,40	Картометрик	1,0	-
1317	453551,03	1305390,93	Картометрик	1,0	-
1318	453541,71	1305394,45	Картометрик	1,0	-
1319	453532,38	1305397,92	Картометрик	1,0	-
1320	453523,02	1305401,34	Картометрик	1,0	-
1321	453513,69	1305404,83	Картометрик	1,0	-
1322	453504,37	1305408,34	Картометрик	1,0	-
1323	453495,05	1305411,83	Картометрик	1,0	-
1324	453485,70	1305415,22	Картометрик	1,0	-

1325	453476,31	1305418,49	Картометрик	1,0	-
1326	453466,86	1305421,56	Картометрик	1,0	-
1327	453457,28	1305424,25	Картометрик	1,0	-
1328	453447,71	1305427,00	Картометрик	1,0	-
1329	453438,11	1305429,65	Картометрик	1,0	-
1330	453428,49	1305432,24	Картометрик	1,0	-
1331	453418,94	1305434,87	Картометрик	1,0	-
1332	453409,07	1305436,40	Картометрик	1,0	-
1333	453399,13	1305437,92	Картометрик	1,0	-
1334	453389,26	1305439,64	Картометрик	1,0	-
1335	453381,26	1305441,05	Картометрик	1,0	-
1336	453379,42	1305441,33	Картометрик	1,0	-
1337	453369,46	1305442,88	Картометрик	1,0	-
1338	453363,49	1305443,79	Картометрик	1,0	-
1339	453359,46	1305444,29	Картометрик	1,0	-
1340	453353,31	1305445,26	Картометрик	1,0	-
1341	453351,32	1305446,29	Картометрик	1,0	-
1342	453330,43	1305452,49	Картометрик	1,0	-
1343	453326,60	1305453,76	Картометрик	1,0	-
1344	453320,93	1305455,90	Картометрик	1,0	-
1345	453317,22	1305457,46	Картометрик	1,0	-
1346	453311,61	1305459,56	Картометрик	1,0	-
1347	453302,22	1305463,07	Картометрик	1,0	-
1348	453292,82	1305466,60	Картометрик	1,0	-
1349	453283,50	1305470,22	Картометрик	1,0	-
1350	453273,96	1305473,09	Картометрик	1,0	-
1351	453264,38	1305475,98	Картометрик	1,0	-
1352	453254,81	1305478,88	Картометрик	1,0	-
1353	453245,27	1305481,91	Картометрик	1,0	-
1354	453235,75	1305484,97	Картометрик	1,0	-
1355	453226,20	1305487,88	Картометрик	1,0	-
1356	453216,60	1305490,68	Картометрик	1,0	-
1357	453207,00	1305493,49	Картометрик	1,0	-
1358	453197,41	1305496,31	Картометрик	1,0	-
1359	453187,81	1305499,16	Картометрик	1,0	-
1360	453178,26	1305502,14	Картометрик	1,0	-
1361	453168,71	1305505,13	Картометрик	1,0	-
1362	453159,19	1305508,19	Картометрик	1,0	-
1363	453149,64	1305511,15	Картометрик	1,0	-
1364	453140,09	1305514,12	Картометрик	1,0	-
1365	453130,54	1305517,15	Картометрик	1,0	-
1366	453121,06	1305520,43	Картометрик	1,0	-
1367	453111,62	1305523,76	Картометрик	1,0	-
1368	453102,15	1305526,94	Картометрик	1,0	-
1369	453092,64	1305530,02	Картометрик	1,0	-
1370	453083,09	1305532,99	Картометрик	1,0	-

1371	453073,56	1305536,04	Картометрик	1,0	-
1372	453064,03	1305539,06	Картометрик	1,0	-
1373	453054,48	1305542,02	Картометрик	1,0	-
1374	453044,95	1305545,12	Картометрик	1,0	-
1375	453035,48	1305548,41	Картометрик	1,0	-
1376	453026,04	1305551,73	Картометрик	1,0	-
1377	453016,55	1305554,84	Картометрик	1,0	-
1378	453007,02	1305557,88	Картометрик	1,0	-
1379	452997,50	1305560,96	Картометрик	1,0	-
1380	452988,01	1305564,07	Картометрик	1,0	-
1381	452978,38	1305566,72	Картометрик	1,0	-
1382	452968,78	1305569,57	Картометрик	1,0	-
1383	452959,22	1305572,50	Картометрик	1,0	-
1384	452949,62	1305575,25	Картометрик	1,0	-
1385	452940,02	1305578,06	Картометрик	1,0	-
1386	452930,40	1305580,74	Картометрик	1,0	-
1387	452920,73	1305583,29	Картометрик	1,0	-
1388	452911,08	1305585,95	Картометрик	1,0	-
1389	452901,45	1305588,69	Картометрик	1,0	-
1390	452891,84	1305591,49	Картометрик	1,0	-
1391	452882,26	1305594,36	Картометрик	1,0	-
1392	452872,71	1305597,36	Картометрик	1,0	-
1393	452863,16	1305600,34	Картометрик	1,0	-
1394	452853,64	1305603,43	Картометрик	1,0	-
1395	452844,11	1305606,52	Картометрик	1,0	-
1396	452834,70	1305609,81	Картометрик	1,0	-
1397	452825,00	1305612,08	Картометрик	1,0	-
1398	452815,24	1305614,39	Картометрик	1,0	-
1399	452805,52	1305616,79	Картометрик	1,0	-
1400	452795,80	1305619,14	Картометрик	1,0	-
1401	452786,02	1305621,38	Картометрик	1,0	-
1402	452776,38	1305624,10	Картометрик	1,0	-
1403	452766,70	1305626,68	Картометрик	1,0	-
1404	452757,10	1305629,51	Картометрик	1,0	-
1405	452747,52	1305632,36	Картометрик	1,0	-
1406	452737,87	1305634,98	Картометрик	1,0	-
1407	452728,27	1305637,82	Картометрик	1,0	-
1408	452718,66	1305640,61	Картометрик	1,0	-
1409	452709,11	1305643,59	Картометрик	1,0	-
1410	452699,56	1305646,53	Картометрик	1,0	-
1411	452689,96	1305649,29	Картометрик	1,0	-
1412	452680,36	1305652,11	Картометрик	1,0	-
1413	452670,77	1305654,97	Картометрик	1,0	-
1414	452661,21	1305657,92	Картометрик	1,0	-
1415	452651,63	1305660,75	Картометрик	1,0	-
1416	452642,05	1305663,65	Картометрик	1,0	-

1417	452632,46	1305666,49	Картометрик	1,0	-
1418	452622,87	1305669,39	Картометрик	1,0	-
1419	452613,40	1305672,59	Картометрик	1,0	-
1420	452603,80	1305675,25	Картометрик	1,0	-
1421	452594,15	1305677,88	Картометрик	1,0	-
1422	452584,48	1305680,46	Картометрик	1,0	-
1423	452574,83	1305683,11	Картометрик	1,0	-
1424	452565,22	1305685,90	Картометрик	1,0	-
1425	452555,60	1305688,56	Картометрик	1,0	-
1426	452545,91	1305691,09	Картометрик	1,0	-
1427	452536,28	1305693,83	Картометрик	1,0	-
1428	452526,68	1305696,64	Картометрик	1,0	-
1429	452517,09	1305699,49	Картометрик	1,0	-
1430	452507,50	1305702,30	Картометрик	1,0	-
1431	452497,91	1305705,16	Картометрик	1,0	-
1432	452488,32	1305708,01	Картометрик	1,0	-
1433	452478,76	1305710,97	Картометрик	1,0	-
1434	452469,24	1305713,95	Картометрик	1,0	-
1435	452459,56	1305716,37	Картометрик	1,0	-
1436	452449,84	1305718,76	Картометрик	1,0	-
1437	452440,14	1305721,22	Картометрик	1,0	-
1438	452430,44	1305723,69	Картометрик	1,0	-
1439	452420,73	1305726,13	Картометрик	1,0	-
1440	452411,04	1305728,66	Картометрик	1,0	-
1441	452401,37	1305731,23	Картометрик	1,0	-
1442	452391,77	1305733,84	Картометрик	1,0	-
1443	452381,84	1305735,31	Картометрик	1,0	-
1444	452371,83	1305736,78	Картометрик	1,0	-
1445	452363,92	1305738,33	Картометрик	1,0	-
1446	452361,92	1305738,74	Картометрик	1,0	-
1447	452323,19	1305749,23	Картометрик	1,0	-
1448	452319,42	1305750,91	Картометрик	1,0	-
1449	452313,94	1305753,63	Картометрик	1,0	-
1450	452310,32	1305755,43	Картометрик	1,0	-
1451	452304,81	1305757,87	Картометрик	1,0	-
1452	452295,59	1305761,95	Картометрик	1,0	-
1453	452286,37	1305765,85	Картометрик	1,0	-
1454	452276,92	1305769,03	Картометрик	1,0	-
1455	452267,43	1305772,25	Картометрик	1,0	-
1456	452264,08	1305773,43	Картометрик	1,0	-
1457	452264,82	1305613,36	Картометрик	1,0	-
1458	452244,52	1305425,07	Картометрик	1,0	-
1459	452216,18	1305317,20	Картометрик	1,0	-
1460	452214,87	1305310,90	Картометрик	1,0	-
1461	452213,03	1305302,01	Картометрик	1,0	-
1462	452208,62	1305296,88	Картометрик	1,0	-

1463	452200,88	1305288,69	Картометрик	1,0	-
1464	452190,28	1305293,30	Картометрик	1,0	-
1465	452194,87	1305284,77	Картометрик	1,0	-
1466	452215,29	1305278,11	Картометрик	1,0	-
1467	452225,47	1305276,83	Картометрик	1,0	-
1468	452229,22	1305275,41	Картометрик	1,0	-
1469	452231,42	1305272,10	Картометрик	1,0	-
1470	452243,62	1305272,94	Картометрик	1,0	-
1471	452254,82	1305269,14	Картометрик	1,0	-
1472	452280,18	1305231,89	Картометрик	1,0	-
1473	452299,17	1305214,10	Картометрик	1,0	-
1474	452315,12	1305198,80	Картометрик	1,0	-
1475	452330,07	1305192,08	Картометрик	1,0	-
1476	452377,69	1305152,24	Картометрик	1,0	-
1477	452408,17	1305115,97	Картометрик	1,0	-
1478	452418,35	1305120,59	Картометрик	1,0	-
1479	452425,44	1305133,94	Картометрик	1,0	-
1480	452462,82	1305193,16	Картометрик	1,0	-
1481	452511,94	1305126,12	Картометрик	1,0	-
1482	452530,51	1305041,18	Картометрик	1,0	-
1483	452515,69	1305013,70	Картометрик	1,0	-
1484	452503,31	1304990,49	Картометрик	1,0	-
1485	452492,00	1304965,88	Картометрик	1,0	-
1486	452479,61	1304938,78	Картометрик	1,0	-
1487	452474,07	1304926,89	Картометрик	1,0	-
1488	452440,97	1304843,59	Картометрик	1,0	-
1489	452431,39	1304813,99	Картометрик	1,0	-
1490	452431,39	1304801,99	Картометрик	1,0	-
1491	452442,28	1304760,91	Картометрик	1,0	-
1492	452445,92	1304752,58	Картометрик	1,0	-
1493	452433,41	1304718,51	Картометрик	1,0	-
1494	452400,97	1304626,29	Картометрик	1,0	-
1495	452388,29	1304584,39	Картометрик	1,0	-
1496	452366,20	1304514,01	Картометрик	1,0	-
1497	452350,19	1304463,12	Картометрик	1,0	-
1498	452334,89	1304415,48	Картометрик	1,0	-
1499	452331,02	1304402,50	Картометрик	1,0	-
1500	452332,27	1304359,09	Картометрик	1,0	-
1501	452347,81	1304331,99	Картометрик	1,0	-
1502	452379,30	1304278,40	Картометрик	1,0	-
1503	452383,11	1304235,80	Картометрик	1,0	-
1504	452377,09	1304181,99	Картометрик	1,0	-
1505	452372,87	1304144,88	Картометрик	1,0	-
1506	452383,83	1304103,19	Картометрик	1,0	-
1507	452399,30	1304066,58	Картометрик	1,0	-
1508	452422,40	1304037,59	Картометрик	1,0	-

1509	452432,22	1304029,81	Картометрик	1,0	-
1510	452458,30	1304011,31	Картометрик	1,0	-
1511	452473,60	1304002,40	Картометрик	1,0	-
1512	452484,91	1303995,50	Картометрик	1,0	-
1513	452492,00	1303988,38	Картометрик	1,0	-
1514	452493,13	1303985,69	Картометрик	1,0	-
1515	452495,50	1303979,48	Картометрик	1,0	-
1516	452501,52	1303971,12	Картометрик	1,0	-
1517	452503,31	1303957,37	Картометрик	1,0	-
1518	452503,96	1303948,31	Картометрик	1,0	-
1519	452503,96	1303941,10	Картометрик	1,0	-
1520	452504,26	1303906,35	Картометрик	1,0	-
1521	452501,10	1303881,39	Картометрик	1,0	-
1522	452501,70	1303878,30	Картометрик	1,0	-
1523	452496,52	1303867,20	Картометрик	1,0	-
1524	452484,02	1303843,50	Картометрик	1,0	-
1525	452453,30	1303876,57	Картометрик	1,0	-
1526	452410,67	1303923,70	Картометрик	1,0	-
1527	452393,53	1303946,25	Картометрик	1,0	-
1528	452387,87	1303953,46	Картометрик	1,0	-
1529	452360,84	1303986,20	Картометрик	1,0	-
1530	452348,52	1303996,70	Картометрик	1,0	-
1531	452341,62	1304003,42	Картометрик	1,0	-
1532	452299,23	1304055,12	Картометрик	1,0	-
1533	452242,73	1304119,83	Картометрик	1,0	-
1534	452200,05	1304167,23	Картометрик	1,0	-
1535	452173,85	1304194,60	Картометрик	1,0	-
1536	452156,47	1304183,10	Картометрик	1,0	-
1537	452147,60	1304179,30	Картометрик	1,0	-
1538	452141,88	1304175,49	Картометрик	1,0	-
1539	452123,49	1304159,00	Картометрик	1,0	-
1540	452115,87	1304150,69	Картометрик	1,0	-
1541	452110,33	1304129,38	Картометрик	1,0	-
1542	452116,40	1304119,17	Картометрик	1,0	-
1543	452169,92	1304055,02	Картометрик	1,0	-
1544	452252,02	1303963,71	Картометрик	1,0	-
1545	452271,31	1303942,01	Картометрик	1,0	-
1546	452271,72	1303942,01	Картометрик	1,0	-
1547	452336,49	1303865,99	Картометрик	1,0	-
1548	452440,68	1303750,30	Картометрик	1,0	-
1549	452443,65	1303729,45	Картометрик	1,0	-
1550	452443,71	1303693,35	Картометрик	1,0	-
1551	452428,95	1303663,35	Картометрик	1,0	-
1552	452427,22	1303660,38	Картометрик	1,0	-
1553	452448,18	1303640,50	Картометрик	1,0	-
1258	452480,62	1303582,45	Картометрик	1,0	-

1554	453545,90	1305209,30	Картометрик	1,0	-
1555	453536,37	1305207,99	Картометрик	1,0	-
1556	453504,59	1305208,70	Картометрик	1,0	-
1557	453489,40	1305207,99	Картометрик	1,0	-
1558	453477,32	1305209,88	Картометрик	1,0	-
1559	453465,89	1305209,88	Картометрик	1,0	-
1560	453403,02	1305211,20	Картометрик	1,0	-
1561	453379,51	1305212,48	Картометрик	1,0	-
1562	453371,29	1305212,48	Картометрик	1,0	-
1563	453361,11	1305212,48	Картометрик	1,0	-
1564	453350,27	1305212,48	Картометрик	1,0	-
1565	453342,71	1305215,00	Картометрик	1,0	-
1566	453333,19	1305214,40	Картометрик	1,0	-
1567	453324,91	1305199,81	Картометрик	1,0	-
1568	453307,11	1305167,98	Картометрик	1,0	-
1569	453298,18	1305168,69	Картометрик	1,0	-
1570	453289,31	1305171,80	Картометрик	1,0	-
1571	453279,79	1305177,49	Картометрик	1,0	-
1572	453274,07	1305184,50	Картометрик	1,0	-
1573	453274,07	1305191,48	Картометрик	1,0	-
1574	453272,82	1305199,10	Картометрик	1,0	-
1575	453271,57	1305206,11	Картометрик	1,0	-
1576	453270,32	1305215,00	Картометрик	1,0	-
1577	453267,11	1305220,70	Картометрик	1,0	-
1578	453258,89	1305220,70	Картометрик	1,0	-
1579	453254,37	1305212,48	Картометрик	1,0	-
1580	453253,18	1305202,29	Картометрик	1,0	-
1581	453250,02	1305191,48	Картометрик	1,0	-
1582	453243,60	1305187,70	Картометрик	1,0	-
1583	453234,72	1305187,70	Картометрик	1,0	-
1584	453229,72	1305192,79	Картометрик	1,0	-
1585	453227,10	1305203,58	Картометрик	1,0	-
1586	453222,70	1305211,20	Картометрик	1,0	-
1587	453221,80	1305212,11	Картометрик	1,0	-
1588	453222,70	1305215,68	Картометрик	1,0	-
1589	453232,70	1305245,88	Картометрик	1,0	-
1590	453244,01	1305263,31	Картометрик	1,0	-
1591	453257,58	1305263,31	Картометрик	1,0	-
1592	453269,01	1305269,61	Картометрик	1,0	-
1593	453275,38	1305286,80	Картометрик	1,0	-
1594	453283,00	1305299,51	Картометрик	1,0	-
1595	453287,41	1305310,90	Картометрик	1,0	-
1596	453293,18	1305320,41	Картометрик	1,0	-
1597	453298,90	1305329,31	Картометрик	1,0	-
1598	453305,21	1305341,41	Картометрик	1,0	-
1599	453310,27	1305350,31	Картометрик	1,0	-

1600	453317,30	1305357,19	Картометрик	1,0	-
1601	453323,60	1305366,79	Картометрик	1,0	-
1602	453328,73	1305374,41	Картометрик	1,0	-
1603	453332,47	1305383,30	Картометрик	1,0	-
1604	453335,69	1305392,81	Картометрик	1,0	-
1605	453339,50	1305402,99	Картометрик	1,0	-
1606	453345,87	1305410,00	Картометрик	1,0	-
1607	453354,08	1305414,99	Картометрик	1,0	-
1608	453362,42	1305421,39	Картометрик	1,0	-
1609	453356,70	1305398,51	Картометрик	1,0	-
1610	453350,87	1305387,69	Картометрик	1,0	-
1611	453349,03	1305375,69	Картометрик	1,0	-
1612	453338,90	1305338,82	Картометрик	1,0	-
1613	453335,69	1305316,60	Картометрик	1,0	-
1614	453326,82	1305308,98	Картометрик	1,0	-
1615	453317,89	1305306,39	Картометрик	1,0	-
1616	453310,27	1305301,39	Картометрик	1,0	-
1617	453304,61	1305294,39	Картометрик	1,0	-
1618	453302,00	1305284,88	Картометрик	1,0	-
1619	453302,00	1305275,31	Картометрик	1,0	-
1620	453304,02	1305267,70	Картометрик	1,0	-
1621	453309,67	1305261,38	Картометрик	1,0	-
1622	453317,89	1305255,59	Картометрик	1,0	-
1623	453333,19	1305253,71	Картометрик	1,0	-
1624	453361,11	1305248,67	Картометрик	1,0	-
1625	453382,12	1305245,51	Картометрик	1,0	-
1626	453394,09	1305246,08	Картометрик	1,0	-
1627	453448,09	1305242,88	Картометрик	1,0	-
1628	453467,08	1305241,00	Картометрик	1,0	-
1629	453478,57	1305239,78	Картометрик	1,0	-
1630	453490,00	1305238,50	Картометрик	1,0	-
1631	453503,27	1305238,50	Картометрик	1,0	-
1632	453512,92	1305237,90	Картометрик	1,0	-
1633	453521,79	1305237,19	Картометрик	1,0	-
1634	453530,72	1305235,30	Картометрик	1,0	-
1635	453538,87	1305235,30	Картометрик	1,0	-
1636	453547,80	1305234,08	Картометрик	1,0	-
1637	453549,11	1305226,40	Картометрик	1,0	-
1638	453548,40	1305216,29	Картометрик	1,0	-
1554	453545,90	1305209,30	Картометрик	1,0	-
Кисэк 8					
1639	454433,58	1310942,98	Аналитик	0,2	-
1640	454503,10	1311337,50	Аналитик	0,2	-
1641	454410,30	1311329,30	Аналитик	0,2	-
1642	454397,00	1311327,40	Аналитик	0,2	-
1643	454279,50	1311328,00	Аналитик	0,2	-

1644	454186,20	1311333,10	Аналитик	0,2	-
1645	454073,80	1311341,30	Аналитик	0,2	-
1646	454036,30	1311347,70	Аналитик	0,2	-
1647	454021,70	1311350,90	Аналитик	0,2	-
1648	453965,20	1311360,40	Аналитик	0,2	-
1649	453922,00	1311360,40	Аналитик	0,2	-
1650	453829,30	1311363,60	Аналитик	0,2	-
1651	453779,20	1311384,50	Аналитик	0,2	-
1652	453730,90	1311399,10	Аналитик	0,2	-
1653	453688,30	1311413,10	Аналитик	0,2	-
1654	453680,70	1311414,40	Аналитик	0,2	-
1655	453633,70	1311429,00	Аналитик	0,2	-
1656	453541,00	1311482,90	Аналитик	0,2	-
1657	453498,50	1311504,50	Аналитик	0,2	-
1658	453461,00	1311531,80	Аналитик	0,2	-
1659	453424,60	1311553,90	Аналитик	0,2	-
1660	453335,79	1311104,74	Аналитик	0,2	-
1639	454433,58	1310942,98	Аналитик	0,2	-
Кисәк 9					
1661	453739,74	1305472,45	Аналитик	1,0	-
1662	453531,97	1305472,45	Аналитик	1,0	-
1663	453531,97	1305785,08	Аналитик	1,0	-
1664	453486,37	1305815,90	Картометрик	1,0	-
1665	453494,52	1305817,58	Картометрик	1,0	-
1666	453501,37	1305823,28	Картометрик	1,0	-
1667	453506,49	1305832,21	Картометрик	1,0	-
1668	453512,92	1305841,78	Картометрик	1,0	-
1669	453517,98	1305851,29	Картометрик	1,0	-
1670	453521,07	1305862,10	Картометрик	1,0	-
1671	453521,07	1305881,80	Картометрик	1,0	-
1672	453517,98	1305890,59	Картометрик	1,0	-
1673	453512,20	1305897,60	Картометрик	1,0	-
1674	453505,89	1305906,51	Картометрик	1,0	-
1675	453499,53	1305914,80	Картометрик	1,0	-
1676	453495,71	1305923,69	Картометрик	1,0	-
1677	453493,81	1305931,31	Картометрик	1,0	-
1678	453498,27	1305940,78	Картометрик	1,0	-
1679	453502,08	1305951,60	Картометрик	1,0	-
1680	453506,49	1305961,78	Картометрик	1,0	-
1681	453511,61	1305971,90	Картометрик	1,0	-
1682	453516,01	1305979,51	Картометрик	1,0	-
1683	453522,38	1306011,91	Картометрик	1,0	-
1684	453527,50	1306032,90	Картометрик	1,0	-
1685	453531,31	1306051,88	Картометрик	1,0	-
1686	453537,62	1306089,40	Картометрик	1,0	-
1687	453540,18	1306100,78	Картометрик	1,0	-

1688	453541,37	1306115,39	Картометрик	1,0	-
1689	453542,09	1306127,48	Картометрик	1,0	-
1690	453542,09	1306140,19	Картометрик	1,0	-
1691	453543,40	1306148,49	Картометрик	1,0	-
1692	453536,37	1306156,71	Картометрик	1,0	-
1693	453526,19	1306163,69	Картометрик	1,0	-
1694	453514,83	1306168,10	Картометрик	1,0	-
1695	453507,20	1306169,99	Картометрик	1,0	-
1696	453498,27	1306170,70	Картометрик	1,0	-
1697	453490,29	1306165,97	Картометрик	1,0	-
1698	453485,59	1306162,41	Картометрик	1,0	-
1699	453480,47	1306154,79	Картометрик	1,0	-
1700	453477,62	1306145,21	Картометрик	1,0	-
1701	453469,34	1306129,30	Картометрик	1,0	-
1702	453460,88	1306110,77	Картометрик	1,0	-
1703	453446,48	1306070,52	Картометрик	1,0	-
1704	453435,65	1306046,55	Картометрик	1,0	-
1705	453425,52	1306022,42	Картометрик	1,0	-
1706	453422,73	1306010,41	Картометрик	1,0	-
1707	453419,09	1306003,61	Картометрик	1,0	-
1708	453420,17	1306002,10	Картометрик	1,0	-
1709	453392,78	1305943,51	Картометрик	1,0	-
1710	453379,51	1305885,00	Картометрик	1,0	-
1711	453378,61	1305885,60	Картометрик	1,0	-
1712	453375,87	1305887,19	Картометрик	1,0	-
1713	453370,88	1305890,09	Картометрик	1,0	-
1714	453297,29	1305931,98	Картометрик	1,0	-
1715	453299,67	1305951,60	Картометрик	1,0	-
1716	453304,61	1305959,19	Картометрик	1,0	-
1717	453309,02	1305967,51	Картометрик	1,0	-
1718	453314,08	1305972,61	Картометрик	1,0	-
1719	453319,80	1305978,91	Картометрик	1,0	-
1720	453327,41	1305983,39	Картометрик	1,0	-
1721	453338,90	1305989,69	Картометрик	1,0	-
1722	453345,21	1305992,90	Картометрик	1,0	-
1723	453354,08	1305997,30	Картометрик	1,0	-
1724	453363,79	1306001,70	Картометрик	1,0	-
1725	453380,40	1306016,15	Картометрик	1,0	-
1726	453386,35	1306021,75	Картометрик	1,0	-
1727	453391,11	1306029,87	Картометрик	1,0	-
1728	453397,37	1306038,26	Картометрик	1,0	-
1729	453415,46	1306094,18	Картометрик	1,0	-
1730	453417,25	1306130,27	Картометрик	1,0	-
1731	453428,74	1306188,36	Картометрик	1,0	-
1732	453428,08	1306221,13	Картометрик	1,0	-
1733	453424,51	1306231,74	Картометрик	1,0	-

1734	453423,86	1306244,65	Картометрик	1,0	-
1735	453423,20	1306252,67	Картометрик	1,0	-
1736	453422,49	1306267,67	Картометрик	1,0	-
1737	453423,02	1306275,49	Картометрик	1,0	-
1738	453423,38	1306291,40	Картометрик	1,0	-
1739	453423,62	1306303,54	Картометрик	1,0	-
1740	453428,86	1306313,31	Картометрик	1,0	-
1741	453432,67	1306323,62	Картометрик	1,0	-
1742	453439,81	1306330,71	Картометрик	1,0	-
1743	453446,78	1306340,21	Картометрик	1,0	-
1744	453451,90	1306352,31	Картометрик	1,0	-
1745	453457,02	1306359,29	Картометрик	1,0	-
1746	453461,78	1306369,00	Картометрик	1,0	-
1747	453463,27	1306375,70	Картометрик	1,0	-
1748	453472,91	1306408,90	Картометрик	1,0	-
1749	453495,30	1306451,72	Картометрик	1,0	-
1750	453503,51	1306463,81	Картометрик	1,0	-
1751	453511,61	1306493,61	Картометрик	1,0	-
1752	453515,83	1306507,05	Картометрик	1,0	-
1753	453521,61	1306522,13	Картометрик	1,0	-
1754	453525,42	1306548,79	Картометрик	1,0	-
1755	453521,91	1306574,81	Картометрик	1,0	-
1756	453523,63	1306606,59	Картометрик	1,0	-
1757	453533,70	1306640,40	Картометрик	1,0	-
1758	453533,75	1306651,72	Картометрик	1,0	-
1759	453536,91	1306686,98	Картометрик	1,0	-
1760	453535,30	1306698,61	Картометрик	1,0	-
1761	453514,23	1306733,16	Картометрик	1,0	-
1762	453492,56	1306762,09	Картометрик	1,0	-
1763	453484,52	1306812,41	Картометрик	1,0	-
1764	453481,55	1306825,72	Картометрик	1,0	-
1765	453479,46	1306861,92	Картометрик	1,0	-
1766	453484,16	1306872,14	Картометрик	1,0	-
1767	453495,77	1306903,42	Картометрик	1,0	-
1768	453497,80	1306915,35	Картометрик	1,0	-
1769	453502,80	1306948,72	Картометрик	1,0	-
1770	453502,44	1306958,55	Картометрик	1,0	-
1771	453490,18	1306985,63	Картометрик	1,0	-
1772	453484,16	1307000,89	Картометрик	1,0	-
1773	453480,18	1307024,39	Картометрик	1,0	-
1774	453484,40	1307038,91	Картометрик	1,0	-
1775	453497,08	1307051,18	Картометрик	1,0	-
1776	453522,20	1307082,59	Картометрик	1,0	-
1777	453534,89	1307104,41	Картометрик	1,0	-
1778	453547,09	1307119,27	Картометрик	1,0	-
1779	453554,11	1307119,40	Картометрик	1,0	-

1780	453550,54	1307123,05	Картометрик	1,0	-
1781	453549,11	1307127,00	Картометрик	1,0	-
1782	453534,47	1307133,30	Картометрик	1,0	-
1783	453522,38	1307134,61	Картометрик	1,0	-
1784	453502,68	1307135,29	Картометрик	1,0	-
1785	453465,89	1307132,69	Картометрик	1,0	-
1786	453457,61	1307133,30	Картометрик	1,0	-
1787	453451,30	1307130,80	Картометрик	1,0	-
1788	453446,78	1307127,00	Картометрик	1,0	-
1789	453437,91	1307118,09	Картометрик	1,0	-
1790	453436,71	1307107,31	Картометрик	1,0	-
1791	453434,81	1307099,70	Картометрик	1,0	-
1792	453432,91	1307092,71	Картометрик	1,0	-
1793	453431,60	1307086,99	Картометрик	1,0	-
1794	453428,98	1307080,00	Картометрик	1,0	-
1795	453427,07	1307072,38	Картометрик	1,0	-
1796	453423,32	1307064,80	Картометрик	1,0	-
1797	453422,07	1307054,58	Картометрик	1,0	-
1798	453419,51	1307048,90	Картометрик	1,0	-
1799	453417,01	1307037,50	Картометрик	1,0	-
1800	453411,89	1307028,60	Картометрик	1,0	-
1801	453411,30	1307018,99	Картометрик	1,0	-
1802	453408,08	1307008,31	Картометрик	1,0	-
1803	453406,17	1306998,70	Картометрик	1,0	-
1804	453403,61	1306988,59	Картометрик	1,0	-
1805	453403,61	1306978,98	Картометрик	1,0	-
1806	453403,61	1306966,99	Картометрик	1,0	-
1807	453406,77	1306960,58	Картометрик	1,0	-
1808	453410,58	1306954,31	Картометрик	1,0	-
1809	453411,89	1306942,21	Картометрик	1,0	-
1810	453411,89	1306939,01	Картометрик	1,0	-
1811	453413,20	1306932,71	Картометрик	1,0	-
1812	453413,20	1306921,28	Картометрик	1,0	-
1813	453412,49	1306912,99	Картометрик	1,0	-
1814	453408,67	1306902,80	Картометрик	1,0	-
1815	453403,02	1306897,78	Картометрик	1,0	-
1816	453393,50	1306883,79	Картометрик	1,0	-
1817	453374,39	1306874,29	Картометрик	1,0	-
1818	453355,99	1306864,11	Картометрик	1,0	-
1819	453349,68	1306864,69	Картометрик	1,0	-
1820	453338,19	1306869,81	Картометрик	1,0	-
1821	453329,38	1306875,50	Картометрик	1,0	-
1822	453324,32	1306879,99	Картометрик	1,0	-
1823	453316,70	1306883,19	Картометрик	1,0	-
1824	453317,30	1306894,58	Картометрик	1,0	-
1825	453321,70	1306904,08	Картометрик	1,0	-

1826	453325,51	1306912,37	Картометрик	1,0	-
1827	453328,73	1306923,80	Картометрик	1,0	-
1828	453331,28	1306929,50	Картометрик	1,0	-
1829	453331,88	1306933,31	Картометрик	1,0	-
1830	453339,50	1306953,60	Картометрик	1,0	-
1831	453341,41	1306963,79	Картометрик	1,0	-
1832	453346,53	1306975,88	Картометрик	1,0	-
1833	453349,03	1306985,39	Картометрик	1,0	-
1834	453351,58	1306998,70	Картометрик	1,0	-
1835	453354,80	1307012,09	Картометрик	1,0	-
1836	453359,21	1307025,40	Картометрик	1,0	-
1837	453361,71	1307034,91	Картометрик	1,0	-
1838	453362,42	1307046,40	Картометрик	1,0	-
1839	453365,51	1307057,79	Картометрик	1,0	-
1840	453368,07	1307069,79	Картометрик	1,0	-
1841	453370,57	1307080,62	Картометрик	1,0	-
1842	453373,79	1307093,29	Картометрик	1,0	-
1843	453376,29	1307116,21	Картометрик	1,0	-
1844	453377,60	1307126,38	Картометрик	1,0	-
1845	453378,20	1307136,50	Картометрик	1,0	-
1846	453375,10	1307147,98	Картометрик	1,0	-
1847	453372,48	1307155,61	Картометрик	1,0	-
1848	453367,24	1307170,00	Картометрик	1,0	-
1849	453357,24	1307172,80	Картометрик	1,0	-
1850	453348,13	1307174,35	Картометрик	1,0	-
1851	453336,64	1307178,16	Картометрик	1,0	-
1852	453303,90	1307198,45	Картометрик	1,0	-
1853	453248,95	1307218,37	Картометрик	1,0	-
1854	453232,94	1307222,08	Картометрик	1,0	-
1855	453225,08	1307223,90	Картометрик	1,0	-
1856	453218,65	1307227,23	Картометрик	1,0	-
1857	453209,00	1307230,33	Картометрик	1,0	-
1858	453198,35	1307232,49	Картометрик	1,0	-
1859	453191,44	1307234,02	Картометрик	1,0	-
1860	453175,72	1307238,39	Картометрик	1,0	-
1861	453162,63	1307242,17	Картометрик	1,0	-
1862	453168,11	1307257,81	Картометрик	1,0	-
1863	453162,69	1307259,60	Картометрик	1,0	-
1864	453157,92	1307259,70	Картометрик	1,0	-
1865	453135,01	1307268,59	Картометрик	1,0	-
1866	453110,30	1307278,81	Картометрик	1,0	-
1867	453091,19	1307286,39	Картометрик	1,0	-
1868	453076,01	1307291,48	Картометрик	1,0	-
1869	453054,40	1307300,98	Картометрик	1,0	-
1870	453046,78	1307306,11	Картометрик	1,0	-
1871	453036,01	1307309,89	Картометрик	1,0	-

1872	453014,39	1307316,90	Картометрик	1,0	-
1873	452978,19	1307332,70	Картометрик	1,0	-
1874	452942,00	1307347,29	Картометрик	1,0	-
1875	452903,90	1307361,29	Картометрик	1,0	-
1876	452872,17	1307368,30	Картометрик	1,0	-
1877	452836,57	1307371,50	Картометрик	1,0	-
1878	452797,87	1307369,58	Картометрик	1,0	-
1879	452735,60	1307366,99	Картометрик	1,0	-
1880	452711,49	1307363,21	Картометрик	1,0	-
1881	452699,40	1307363,21	Картометрик	1,0	-
1882	452689,29	1307361,90	Картометрик	1,0	-
1883	452679,70	1307360,69	Картометрик	1,0	-
1884	452668,99	1307360,00	Картометрик	1,0	-
1885	452654,99	1307359,40	Картометрик	1,0	-
1886	452642,32	1307358,08	Картометрик	1,0	-
1887	452628,92	1307356,20	Картометрик	1,0	-
1888	452602,90	1307353,70	Картометрик	1,0	-
1889	452574,98	1307351,21	Картометрик	1,0	-
1890	452561,59	1307351,21	Картометрик	1,0	-
1891	452547,00	1307349,19	Картометрик	1,0	-
1892	452531,17	1307347,29	Картометрик	1,0	-
1893	452527,30	1307346,59	Картометрик	1,0	-
1894	452529,97	1307353,90	Картометрик	1,0	-
1895	452531,88	1307373,89	Картометрик	1,0	-
1896	452531,88	1307376,29	Картометрик	1,0	-
1897	452531,88	1307401,39	Картометрик	1,0	-
1898	452531,28	1307408,31	Аналитик	1,0	-
1899	452525,39	1307430,99	Аналитик	1,0	-
1900	452521,58	1307430,48	Картометрик	1,0	-
1901	452512,71	1307429,88	Картометрик	1,0	-
1902	452504,50	1307429,88	Картометрик	1,0	-
1903	452495,57	1307427,38	Картометрик	1,0	-
1904	452482,71	1307441,31	Картометрик	1,0	-
1905	452481,40	1307466,01	Картометрик	1,0	-
1906	452482,41	1307480,97	Картометрик	1,0	-
1907	452483,18	1307498,94	Картометрик	1,0	-
1908	452483,48	1307516,91	Картометрик	1,0	-
1909	452461,87	1307526,38	Картометрик	1,0	-
1910	452429,60	1307537,81	Картометрик	1,0	-
1911	452418,77	1307542,29	Картометрик	1,0	-
1912	452408,59	1307539,70	Картометрик	1,0	-
1913	452388,29	1307535,28	Картометрик	1,0	-
1914	452378,83	1307535,88	Картометрик	1,0	-
1915	452372,39	1307539,70	Картометрик	1,0	-
1916	452365,37	1307546,10	Картометрик	1,0	-
1917	452359,12	1307552,41	Картометрик	1,0	-

1918	452352,10	1307560,09	Картометрик	1,0	-
1919	452345,07	1307564,51	Картометрик	1,0	-
1920	452336,20	1307570,19	Картометрик	1,0	-
1921	452327,98	1307575,90	Картометрик	1,0	-
1922	452308,28	1307585,51	Картометрик	1,0	-
1923	452299,41	1307584,80	Картометрик	1,0	-
1924	452289,88	1307595,01	Картометрик	1,0	-
1925	452281,01	1307600,10	Картометрик	1,0	-
1926	452273,98	1307605,19	Картометрик	1,0	-
1927	452267,02	1307610,89	Аналитик	1,0	-
1928	452246,72	1307617,19	Аналитик	1,0	-
1929	452156,47	1307645,80	Аналитик	1,0	-
1930	452078,42	1307669,91	Аналитик	1,0	-
1931	451950,07	1307711,80	Аналитик	1,0	-
1932	451949,00	1307709,99	Аналитик	1,0	-
1933	451898,10	1307628,58	Аналитик	0,5	-
1934	451800,29	1307475,59	Аналитик	0,5	-
1935	451706,28	1307327,68	Аналитик	1,0	-
1936	451619,30	1307195,58	Аналитик	1,0	-
1937	451536,68	1307062,21	Аналитик	1,0	-
1938	451508,82	1307018,08	Аналитик	1,0	-
1939	451507,21	1307015,59	Картометрик	1,0	-
1940	451505,48	1307012,89	Картометрик	1,0	-
1941	451611,57	1306956,85	Картометрик	1,0	-
1942	451779,51	1306838,53	Картометрик	1,0	-
1943	451870,12	1306729,49	Картометрик	1,0	-
1944	451878,39	1306733,29	Картометрик	1,0	-
1945	451886,61	1306730,81	Картометрик	1,0	-
1946	451895,48	1306729,49	Картометрик	1,0	-
1947	451897,80	1306726,08	Картометрик	1,0	-
1948	451919,17	1306709,19	Картометрик	1,0	-
1949	451951,80	1306688,81	Картометрик	1,0	-
1950	451967,81	1306679,60	Картометрик	1,0	-
1951	451992,81	1306647,01	Картометрик	1,0	-
1952	452061,39	1306558,80	Картометрик	1,0	-
1953	452093,90	1306514,41	Картометрик	1,0	-
1954	452094,32	1306509,11	Картометрик	1,0	-
1955	452098,72	1306488,79	Картометрик	1,0	-
1956	452102,47	1306469,10	Картометрик	1,0	-
1957	452110,21	1306446,90	Картометрик	1,0	-
1958	452119,02	1306425,28	Картометрик	1,0	-
1959	452121,58	1306413,89	Картометрик	1,0	-
1960	452126,70	1306401,78	Картометрик	1,0	-
1961	452120,27	1306397,98	Картометрик	1,0	-
1962	452114,02	1306394,20	Картометрик	1,0	-
1963	452105,69	1306391,72	Картометрик	1,0	-

1964	452148,43	1306315,43	Картометрик	1,0	-
1965	452194,21	1306178,44	Картометрик	1,0	-
1966	452241,36	1305959,96	Картометрик	1,0	-
1967	452263,92	1305806,90	Картометрик	1,0	-
1968	452263,95	1305800,39	Картометрик	1,0	-
1969	452265,21	1305800,05	Картометрик	1,0	-
1970	452274,82	1305797,45	Картометрик	1,0	-
1971	452284,71	1305795,80	Картометрик	1,0	-
1972	452294,61	1305793,99	Картометрик	1,0	-
1973	452304,49	1305792,11	Картометрик	1,0	-
1974	452314,36	1305790,25	Картометрик	1,0	-
1975	452320,28	1305789,22	Картометрик	1,0	-
1976	452324,33	1305788,65	Картометрик	1,0	-
1977	452363,08	1305778,10	Картометрик	1,0	-
1978	452365,01	1305777,19	Картометрик	1,0	-
1979	452366,83	1305776,23	Картометрик	1,0	-
1980	452372,27	1305773,54	Картометрик	1,0	-
1981	452374,08	1305772,66	Картометрик	1,0	-
1982	452381,43	1305769,29	Картометрик	1,0	-
1983	452390,56	1305764,86	Картометрик	1,0	-
1984	452399,63	1305760,50	Картометрик	1,0	-
1985	452409,08	1305757,40	Картометрик	1,0	-
1986	452418,57	1305754,22	Картометрик	1,0	-
1987	452428,05	1305751,01	Картометрик	1,0	-
1988	452437,52	1305747,87	Картометрик	1,0	-
1989	452447,14	1305745,23	Картометрик	1,0	-
1990	452456,78	1305742,60	Картометрик	1,0	-
1991	452466,44	1305739,99	Картометрик	1,0	-
1992	452476,10	1305737,34	Картометрик	1,0	-
1993	452485,71	1305734,55	Картометрик	1,0	-
1994	452495,30	1305731,73	Картометрик	1,0	-
1995	452504,90	1305728,92	Картометрик	1,0	-
1996	452514,50	1305726,11	Картометрик	1,0	-
1997	452524,09	1305723,26	Картометрик	1,0	-
1998	452533,68	1305720,41	Картометрик	1,0	-
1999	452543,24	1305717,45	Картометрик	1,0	-
2000	452552,78	1305714,47	Картометрик	1,0	-
2001	452562,36	1305711,67	Картометрик	1,0	-
2002	452572,00	1305709,05	Картометрик	1,0	-
2003	452581,64	1305706,36	Картометрик	1,0	-
2004	452591,26	1305703,61	Картометрик	1,0	-
2005	452600,88	1305700,88	Картометрик	1,0	-
2006	452610,50	1305698,15	Картометрик	1,0	-
2007	452620,12	1305695,45	Картометрик	1,0	-
2008	452629,78	1305692,83	Картометрик	1,0	-
2009	452639,39	1305690,05	Картометрик	1,0	-

2010	452649,00	1305687,24	Картометрик	1,0	-
2011	452658,58	1305684,38	Картометрик	1,0	-
2012	452668,16	1305681,48	Картометрик	1,0	-
2013	452677,73	1305678,60	Картометрик	1,0	-
2014	452687,30	1305675,71	Картометрик	1,0	-
2015	452696,90	1305672,87	Картометрик	1,0	-
2016	452706,44	1305669,85	Картометрик	1,0	-
2017	452716,00	1305666,93	Картометрик	1,0	-
2018	452725,53	1305663,91	Картометрик	1,0	-
2019	452735,12	1305661,10	Картометрик	1,0	-
2020	452744,72	1305658,26	Картометрик	1,0	-
2021	452754,26	1305655,17	Картометрик	1,0	-
2022	452763,75	1305652,02	Картометрик	1,0	-
2023	452773,27	1305648,93	Картометрик	1,0	-
2024	452782,75	1305645,73	Картометрик	1,0	-
2025	452792,26	1305642,64	Картометрик	1,0	-
2026	452801,78	1305639,58	Картометрик	1,0	-
2027	452811,32	1305636,58	Картометрик	1,0	-
2028	452820,85	1305633,50	Картометрик	1,0	-
2029	452830,34	1305630,32	Картометрик	1,0	-
2030	452839,85	1305627,20	Картометрик	1,0	-
2031	452849,30	1305623,98	Картометрик	1,0	-
2032	452858,90	1305621,26	Картометрик	1,0	-
2033	452868,51	1305618,47	Картометрик	1,0	-
2034	452878,11	1305615,66	Картометрик	1,0	-
2035	452887,68	1305612,73	Картометрик	1,0	-
2036	452897,22	1305609,80	Картометрик	1,0	-
2037	452906,90	1305607,39	Картометрик	1,0	-
2038	452916,61	1305604,93	Картометрик	1,0	-
2039	452926,30	1305602,44	Картометрик	1,0	-
2040	452935,98	1305599,88	Картометрик	1,0	-
2041	452945,65	1305597,33	Картометрик	1,0	-
2042	452955,33	1305594,84	Картометрик	1,0	-
2043	452965,03	1305592,39	Картометрик	1,0	-
2044	452974,77	1305590,11	Картометрик	1,0	-
2045	452984,52	1305587,78	Картометрик	1,0	-
2046	452994,22	1305585,26	Картометрик	1,0	-
2047	453003,90	1305582,72	Картометрик	1,0	-
2048	453013,56	1305580,13	Картометрик	1,0	-
2049	453023,22	1305577,56	Картометрик	1,0	-
2050	453032,90	1305575,08	Картометрик	1,0	-
2051	453042,64	1305572,80	Картометрик	1,0	-
2052	453052,41	1305570,48	Картометрик	1,0	-
2053	453062,06	1305567,73	Картометрик	1,0	-
2054	453071,64	1305564,91	Картометрик	1,0	-
2055	453081,30	1305562,36	Картометрик	1,0	-

2056	453090,98	1305559,84	Картометрик	1,0	-
2057	453100,64	1305557,18	Картометрик	1,0	-
2058	453110,24	1305554,40	Картометрик	1,0	-
2059	453119,88	1305551,84	Картометрик	1,0	-
2060	453129,61	1305549,50	Картометрик	1,0	-
2061	453139,34	1305547,06	Картометрик	1,0	-
2062	453148,98	1305544,38	Картометрик	1,0	-
2063	453158,63	1305541,77	Картометрик	1,0	-
2064	453168,31	1305539,24	Картометрик	1,0	-
2065	453177,97	1305536,63	Картометрик	1,0	-
2066	453187,63	1305534,05	Картометрик	1,0	-
2067	453197,30	1305531,48	Картометрик	1,0	-
2068	453206,95	1305528,82	Картометрик	1,0	-
2069	453216,59	1305526,14	Картометрик	1,0	-
2070	453226,22	1305523,39	Картометрик	1,0	-
2071	453235,79	1305520,43	Картометрик	1,0	-
2072	453245,33	1305517,48	Картометрик	1,0	-
2073	453254,95	1305514,79	Картометрик	1,0	-
2074	453264,55	1305512,02	Картометрик	1,0	-
2075	453274,22	1305509,53	Картометрик	1,0	-
2076	453283,92	1305507,05	Картометрик	1,0	-
2077	453293,60	1305504,52	Картометрик	1,0	-
2078	453303,28	1305501,97	Картометрик	1,0	-
2079	453312,95	1305499,41	Картометрик	1,0	-
2080	453322,59	1305496,70	Картометрик	1,0	-
2081	453328,35	1305495,07	Картометрик	1,0	-
2082	453332,23	1305494,14	Картометрик	1,0	-
2083	453338,08	1305492,66	Картометрик	1,0	-
2084	453341,92	1305491,46	Картометрик	1,0	-
2085	453362,81	1305485,23	Картометрик	1,0	-
2086	453365,04	1305484,86	Картометрик	1,0	-
2087	453370,57	1305481,82	Картометрик	1,0	-
2088	453374,14	1305479,85	Картометрик	1,0	-
2089	453379,56	1305477,06	Картометрик	1,0	-
2090	453388,56	1305472,43	Картометрик	1,0	-
2091	453390,25	1305471,84	Картометрик	1,0	-
2092	453397,98	1305469,01	Картометрик	1,0	-
2093	453407,41	1305465,36	Картометрик	1,0	-
2094	453416,82	1305461,72	Картометрик	1,0	-
2095	453426,21	1305458,02	Картометрик	1,0	-
2096	453435,57	1305454,24	Картометрик	1,0	-
2097	453444,89	1305450,36	Картометрик	1,0	-
2098	453454,20	1305446,49	Картометрик	1,0	-
2099	453463,43	1305442,56	Картометрик	1,0	-
2100	453472,96	1305439,52	Картометрик	1,0	-
2101	453482,56	1305436,51	Картометрик	1,0	-

2102	453492,05	1305433,16	Картометрик	1,0	-
2103	453501,50	1305429,74	Картометрик	1,0	-
2104	453510,93	1305426,27	Картометрик	1,0	-
2105	453520,36	1305422,77	Картометрик	1,0	-
2106	453529,75	1305419,21	Картометрик	1,0	-
2107	453539,14	1305415,63	Картометрик	1,0	-
2108	453548,51	1305411,98	Картометрик	1,0	-
2109	453557,80	1305408,11	Картометрик	1,0	-
2110	453567,04	1305404,21	Картометрик	1,0	-
2111	453576,38	1305400,56	Картометрик	1,0	-
2112	453585,75	1305396,91	Картометрик	1,0	-
2113	453595,08	1305393,14	Картометрик	1,0	-
2114	453604,32	1305389,20	Картометрик	1,0	-
2115	453613,53	1305385,18	Картометрик	1,0	-
2116	453622,73	1305381,15	Картометрик	1,0	-
2117	453626,85	1305379,36	Картометрик	1,0	-
2118	453631,99	1305377,48	Картометрик	1,0	-
2119	453636,35	1305376,19	Картометрик	1,0	-
2120	453641,61	1305374,35	Картометрик	1,0	-
2121	453651,29	1305370,84	Картометрик	1,0	-
2122	453654,82	1305367,31	Картометрик	1,0	-
2123	453657,34	1305366,80	Картометрик	1,0	-
2124	453659,16	1305366,75	Картометрик	1,0	-
2125	453663,51	1305368,31	Картометрик	1,0	-
2126	453664,88	1305369,50	Картометрик	1,0	-
2127	453666,30	1305371,21	Картометрик	1,0	-
2128	453682,54	1305405,16	Картометрик	1,0	-
2129	453684,20	1305408,53	Картометрик	1,0	-
2130	453700,56	1305434,99	Картометрик	1,0	-
2131	453701,84	1305434,28	Картометрик	1,0	-
2132	453710,03	1305446,23	Картометрик	1,0	-
2133	453721,22	1305457,73	Картометрик	1,0	-
1661	453739,74	1305472,45	Аналитик	1,0	-

Бүлек 3

Объектның үзгәртелгән (төгәлләштерелгән) чикләренең урнашу урыны

турында белешмәләр1. Координаталар системасы

2. Объект чикләренең характерлы нокталары турында белешмәләр

Чикләрнең характерлы нокталарын билгеләү	Гамәлдәге координаталар, м		Үзгәртелгән (төгәлләштерелгән) координаталар, м		Характерлы ноктаның координаталарын билгеләү ысулы	Характерлы нокта торышының уртача квадрат хатасы (Mt), м	Урында ноктаны билгеләү тасвирламасы (булган очракта)
	X	Y	X	Y			
1	2	3	4	5	6	7	8

-	-	-	-	-	-	-	-
3. Объект чиге өлешенең (өлешләренең) характерлы нокталары турында белешмәләр							
-	-	-	-	-	-	-	-

торак пунктлар, территориаль зоналар чикләре урнашу урынының
ТЕКСТ ТАСВИРЛАМАСЫ

Чикне узу		Чикне узуның тасвирламасы
ноктасы	ноктасы	
ннан	на	3
1	кадә	- (тасвирламасы билгеләнмәгән)

1 р2

1